Kurdland

ئەم کتێبە لە سایتی
کوردلاند وەرگیراوە

www.kurdland.com

www.kurdland.net

ئاوڕێک

لەبەسەرهاتی خۆم و ڕووداوەکانی نێو

حیزبی دێموکڕاتی کوردستانی ئێران

خاکەلێوەی

١٣٧٥ ——— ١٩٩٦

سەعیدکاوە

1996/3/20

ئاورێک

لەبەسەرهاتی خۆم و رووداوەکانی نێو

حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران

پێشکەش بەخەباتکێرانی کورد

مافی لەچاپدانەوەی بەخاوەنیەتی

نووسین سەعید کاوە « کوێستانی »

نێوی کتێب

ئاوڕێک

لەبەسەرهاتی خۆم و ڕووداوەکانی نێوحیزبی دێموکڕاتی کوردستان.

چاپی یەکەم

ژمارەی کتێبخانە: ٨- ٤٠٧٧ - ٦٣٠- ٩١

ناوئاخن

سەردێڕی مەبەستەکان	لاپەڕەی
پێشەکی	٦
دەست پێکردن و خۆناساندن	١٥
دەورانی نوێی خەبات	٢٠
هەنگاوێک بۆ دواوە	٢٦
زەبرێکی کوت و پڕ	٣٠
کوردستان بەجێ دێڵم	٣٧
سەردانێکی سولەیمانی	٤٥
نێوان ناخۆشی دوای باس	٥٠
شۆڕشی ١٤ی گەلاوێژ	٥٤
سەرەتای شۆڕش	٥٨
دەست پێکردنەوەی کاری سیاسی	٦٣
هێندێک ناتەبایی	٧٠
کۆمیتەی ساخکەرەوە	٧٥
گۆڕان و ململانە	٧٨
سەرەتای ناکۆکی لەگەڵ ئەحمەد تۆفیق	٨١
بەربەرەکانی ئاشکرای ناوخۆ	٨٧
هەنگاوێکی سەرنەکەوتوو	٩٦
باشتر ناسینی ئەحمەد تۆفیق	١٠٢
گیرانی من و هەڤاڵان .	١٠٨
بەرەو کوردستانی باشور	١١٨
دەست کێشانەوە لەشەڕی براکوژی	١٢٠

ناوئاخن

سەر دێڕ | لاپەڕە

سەر دێڕ	لاپەڕە
هەڵسەنگاندنێک	١٢٥
ڕاوێژی سێ قۆڵی	١٢٩
دوای کۆنگرەی دوهەم	١٣٥
ژیان و تێکۆشانی نوێ	١٤٤
بەرەو باڵەکایەتی لەگەڵ کاک سدیق	١٥١
پێک هێنانی بنەمای کۆمیتەی ئینقلابی	١٥٨
نامەی کاک سولەیمانی موعینی	١٦٢
نامەی کاک سەننناری مامدی و چونی کاک سالار	١٦٦
دیتنی دوکتورقاسملوو دوکتور ڕادمەنیش	١٦٩
دەورێکی نوێ دیکە لەژیانم دا	١٨١
رژیمی شا بەرەو رووخان	١٨٨
داناني دەفتەری حیزب لەنەغەدە	١٩٢
مانەوە لەمەهاباد	٢٠١
گیرسانەوەو دەست بەکار کردن	٢٠٦
بەرەو کۆنگرەی چوار	٢١٠
زەبرێکی کوت و پڕ	٢١٤
جەوڵەیەکی لەبیر نەچوو	٢٢٠
بەرەو کۆنگرەی پێنج	٢٢٣
بەرەو ناوچەی پێ نەسپێردراو	٢٣١

ناو ئاخن

سەر دێڕ	لاپەڕە

بنکەی کۆمیتەی شارستان لەکاری	٢٣٨
کارشکێنی	٢٤٣
شەڕی نێوان کۆمەڵەو هێزی موعینی	٢٥١
کزبوونی هێزی شەهید موعینی	٢٥٤
هێرش بۆگرتنەوەی ڕێگای سەردەشت، پیرانشار	٢٥٩
نەخشی یەکێتی نیشتمانی کوردستان	٢٦٦
کۆنفرانسی پێش کۆنگرە	٢٧٢
بەرەوپلینۆم	٢٧٣
بەرەو کۆنگرەی شەشەم	٢٧٨
بەرپرسایەتی نوێ	٢٨٤
کارو تێکۆشان لەقەلادزێ	٢٨٦
کۆمیسیۆنی تەشکیلات	٢٩٢
شەڕی حیزب و کۆمەڵە لەهەورامان	٢٩٤
تەماگرتن بۆ دەرەوەو پەنابەری لەسوئید	٢٩٨
بەڵگەنامە	٢٩٩

پێشەکی.

گەلانی سەربەخۆی خاوەن ئالاو دەسەلات بەبوونی نووسەری وریاو پیتۆڵ و تێگەیشتوو توانیویانە رووداوە مێژوویەکانیان بەتێرو تەسەلی بێننە سەر کاغەزو بیگەیەننە دەستی خوێنەرانی هاو ولاتی خۆیان.

هەر وەک دەبینین، کتێبخانەی فرە دەولەمەندو باشیان هەیەو پڕن لە کتێبی بەنرخی جۆراوجۆر. سەرەڕای ئەو گەنجینانەی دیومانن، ڕوژ لەگەڵ ڕۆژ لەهەموو بارێکەوە کتێب دەنوسن و لەزمانی دی ڕا بۆ سەر زمانی خۆیان کتێب وەردەگێڕن و بەچاپی دەگەیەنن وکتێبخانەکانی پێ دەولەمەندتر دەکەن.

ئێمەی کوردیش وەک دیلی دەست بەسەر داگیراو، بێکەس و بێدەرو سەروەت و سامان ڕەوگیر کراو، لەت و پەت بووی بەسەر چوار ولاتی ڕەگەزی جۆراو جۆردا بەشکراو، بەفارس و تورک و عەرەب نێو نراو و . . . جگەلەوەی بەزمانی زگماکی خۆمان مافی خوێندن و نووسین مان نیە، ئەگەر بێتوو پێنووسی نووسەرێک هەڵ خلیسکێ و شتێک لەسەرکوردستان بنووسێ، لەمەحکەمەو بێنەو بەرە ڕزگای نایەو تەنانەت تووشی هەلاتن و دەربەدەری و ئاوارەییش دەبێ.

ئەگەر چەند کتێبێکی مێژوویی پڕ لەکەم و کووری و پچڕپچڕیشمان هەبێت، دەبێ پیاو سوپاسی پیاوەتی ئەو نووسەرانەبکات کەلە ژوورەوەی ولات بەزەحمەتێکی زۆر پێکیان هێناوە، یان لەدەرەوەی ولات نوسەرانی وریاو نیشتمان پەروەر لەئارشیوی بێگانە کەلکیان وەرگرتووەو نوسیویانە. کەچی بەداخەوە زۆر بەکەمی و بەزەحمەت دەگاتە دەستی خوێنەرە تامەزرۆکانی کوردستان.

بەخۆشیەوە ماوەیەکە هێندێک لەکوردی ئاوارەی هەرچوار پارچەکان لەدەرەوەی ولات، دەستیان داوەتە پێنووس، وێڕای نووسینی بەسەرهات و رووداوی مێژوویی، هێندێک شتی نوێی خۆیان نوسیووەو دەنوسن. بە وتەی برایانی گەرمێن «خۆی لەخۆیدا شتێکی فرە باشە » چوونکە بەشێک لەو رووداوو بەسەرهاتانەی کە نووسراون، خەبات و تێکۆشانێکن کەلەکاتی خۆیدا دژی دوژمنانی خوێنمژی داگیرکەر بۆڕزگاری نیشتمان و

ئازادی نەتەوەکەیان هەنگاویان بۆ هەڵگیراوەو بەشتێکی مێژوویی دەژمێردرێن.

پێم وایە ئەو وردە نووسینانەی ئەورۆ، بەکۆ کردنەوەو ساغکردنەوە لەلایەن نووسەرانی دڵسۆزی کورد لەداهاتوودا کتێبی باشی مێژوویان لێ پێک دێ و قولینچکێکی کتێبخانەی کوردیان پێ پردەبێتەوە.

بەچاولێکەری و لاساکردنەوە لەنوسەرانی کوردو ئەوکەسانەی بەسەرهات و ژیاننامەی خۆیان نوسیوە، منیش ئەوبەسەرهات و رووداوە مێژوویانەی کەلەنێویاندا بووم و تێیاندا هەڵسووڕاوم لەژێر ناوی « ئاورێک » لە بەسەرهاتی خۆم و ڕووداوەکانی نێو حیزبی دێموکراتی کوردستان، وەک ژیاننامەی خۆم هێناومەتە سەر کاغەزو بەکورتی لەو چەند لاپەڕەدا گونجاندومەو پێشکەش بەخەباتگێڕانی کوردی دەکەم.

کاتێ دەستم کرد بەنووسینی بەسەرهاتی ژیانی سیاسیم و ڕووداوەکان، تەمام گرت کە: ئەلف - نووسینەکەم بۆتاریف لەخۆم نەبێ. ب - لەکاتی نووسینی رووداوەکانـدا لە « نەقڵ قەول » خۆم بپارێزم. ج - شتێکی کەبۆخۆم لەگەڵی نەبوویم بەڵگەو شاهیدی زیندووی هەبێ. د - بۆئیسپاتی روانگەی خۆم کەس نەشکێنم. ه - بە(ئیفرات و تەفریت) قارەمان دروست نەکەم و «تسویە حیسابم »لەگەڵ کەس نەبێ.

خوێنەری بەرێز! ئەونووسراوەی لەبەردەستە،کورتەیەک لەژیانی سیاسی منە کەبەدرێژایی تەمەنم وێڕای کوێرەوەری و تاڵیی و سوێری، ناسوپاسی هێندێک هاوکارو هاورێش سەربارم بووەو لەژیانی ڕابردوومدا تامی خۆشیم نەچێشتووە!

لەگەڵ ئەوەشدا کە کەندوکۆسپ و ناهەمواریم زۆر دیوە، گرژ نیم و گلەییم لەڕابردوی سیاسی خۆم نیە. بەڵکوو بەئەرکی سەرشانی خۆم زانیوەو شانازی پێوە دەکەم.

ئەو بەسەرهاتانەی من لەنێو ڕێکخراوێکی سیاسی لەگۆڕرەپانی خەبات و بەربەرەکانی دا، بۆتان دەردەخات کە تێکۆشان لەوڵاتی ئێمەدا چەند سەخت و دژوارەو چۆن هاورێی دڵسۆزی خوت! ڕێگا هەموارەکانت لێ ناهەموار دەکاو بەزەبرو زەنگ و ملهوڕی بۆسەرخستنی بیرو بۆچوون و قسەی خۆی دەست دەکا بەگێرەشێوێنی و دژایەتی لەگەڵ هاورێی و هاوخەباتی دەربەدەری خۆی، شلەبەڕەو ڕەوەی خەبات و

تێکۆشان دە داو «ریسەکەش دەکاتەوە خوری »وکۆلێک ناتەبایی و دووبەرەکی پێکدێ.
لەمێژبوو لەدلم دابووکەهێندێک لەو کەندو کۆسپ و کەم و کووڕیانەی کەلەژیانی سیاسی نێو حیزبی دێموکراتدا هاتوونەتە سەر ڕێم و بەکردەوە لەگەلیان رووبەروو بوومە، وەک بەسەرهات ئەگەر کورتیش بێ بیهێنمە سەرکاغەزو بلاویان کەمەوە.
گەلێک جاران کە لەگەل هاوڕێ و دۆست و ئاشنا کەوتووینە لای یەکترو باسی گۆڕانکاریە مێژوویەکانی ڕابردووی نێو تەشکیلاتی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان هاتۆتە پێش، هەرکەس بەو گوێرەی بیستوویە، یان بۆیان گێڕاوەتەوە، ئاماژەی بەگۆڕانکاریەکان کردوە. دیارە کەئەگەرکەسێک ئاگاداری ڕابردوو نەبێ، بێشک بۆچوون و ڕوانگەشی دادپەروەرانە نابێ.
کاتێک ئەوباس و لێکۆلینەوانە دەگەیشتنە ساڵەکانی ١٣٣٢ تا ١٣٤٧هەتاوی، چۆنیەتی ئالووگۆڕەکانی ئەوسەردەم جگەلە ناتەبایی زۆریش لاواز دەبوونەوە. چوونکە ئەو باسانەلەنێو نووسراوەکاندا کەم وەبەر چاو دەکەون و نەنووسراون. ئەگەر شتێکیش لەوبارەوە نووسرابێ، زۆرلاوازو شی نەکراوەو بێ ئاگایانەیەو ئاکام ناداتە دەست. هەرلەبەر ئەو لاوازیەی باسم کرد بەشێوەی جۆربەجۆر باسی لێدەکراو دەگێردراوە. یان جاروبار شتێکی ناتەواوی لەسەر دەنووسرا.
ئەودەورانەکورتە چاردە پازدە ساڵە، جگەلەوەی دەرحەق بەگەلی کورد سەردەمێکی پڕتەنگ و چەلەمەو توندو تیژو بگرەو بەردەو کوشتارو بێدادی دوژمنان بوو. دەکرێ بلێین؛ بەسەردەمێکی پڕلەفیداکاری و لەخۆ بوردوویی، خەباتی دەروون تەشکیلاتی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان دەژمێردرێ .
لەنێوان ئەو دەورە کورتە چاردە پازدە ساڵیە دا، چوار پێنج ڕووداوو گۆڕانکاری گرینگی مێژوویی لەحیزبدا ڕوویانداوە. کەبریتین لە:
یەکەم - دووجار گیرانی بەکۆمەلی پترلەسێ سەدو پەنجاکەس و ڕاونانی پترلەسێ سەدکەس ئەندامی بەرپرسی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان. هەروەها زانیاری وەدەست هێنانی ئیدارەی ساواکی ڕژێمی حەمە ڕەزاشا بەسەر هەمووشانەوکۆمیتەکانی حیزبیدا.

دووهەم - سەرلەنوێ دامەزراندنەوەو پێک هێنانی کۆمیتەی بەڕێوەبەری کاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان، دوای گیرانی بەڕێوەبەرانی سەرووی حیزب .
سێهەم - دامەزرانی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان، بەمەبەستی پێک هێنانی بەڕێوەبەرایەتی نوسوولی و ڕزگارکردنی حیزب لەژێر دەسەڵاتی تاقەکەسی، کەئەنجامی هەڵوێست و فیداکاری دامەزرێنەرانی ئەو کۆمیتەیە، بوو بەهاندانی پێک هاتنی کۆنگرەی ٢ی حیزبی دێموکراتی کوردستان. ناکامی کۆنگرەش بوو بەدیاری کردنی خەت و گەڕانەوەی حیزب بۆسەر ڕێبازی پێشووی.
واتە هەڵگرتن دروشمی (یەکێتی، خەبات، سەربەخۆیی، دێموکراتی)و گونجاندنی لەناو پرۆگرام و پێڕەوی ناوخۆی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا.
چوارەم . پێک هاتنی کۆمیتەی شۆڕشگێری حیزبی دێموکراتی کوردستان، بەنامانجی هەوڵدان بۆپێکهێنانی کۆمیتە ناوەندیەکی لێزان وشارەزاو سەربەخۆ، دوور لەخۆ بەستنەوە بەم و بەو، بۆ بەڕێوە بردنی کاروباری حیزبی دێموکراتی کوردستان.
ئەونوختە ڕووداوە مێژوویانەو ئەوگۆڕانکاریەگرینگانەو چەند شتێکی تر لەحیزبی دێموکراتی کوردستاندا لەزۆر جێگاوشوێن چ بەکوتە وچ بەنوسین بەچەواشە دێنەگۆڕێ و باسیان لێ دەکرێ. هەرکاتێک بۆڕاست کردنەوە چومەتە ناو باسەکەوە، لەوەڵامدا وێڕای ئەوەی بەسەرم ڕۆیشتوون و سەرکۆنەیان کردوم، کەبۆچی ئەوشتە گرینگانە نانووسرێن؟ پێیان گوتوم: کاتێک تۆ ئەوانە دەزانی ولەنێویاندا هەڵسورو چالاک بووی، ئەگەر باسیان نەکەی و خۆیان لێ بێدەنگ بکەی بەتاوان دەژمێردرێن"
لەلایەک بەحەق مافی خۆیان بوو بم شێلن و، وا بڵێن وسەرکۆنەم بکەن. چونکە ئەوکەسانەی کەلەنێوانی ئەو١٥-١٤ساڵەدا هەڵسوڕاون و تێکۆشانیان بووەوماون، هێندێکیان ئێستالە ژێردەسەڵاتی ڕژێمی ئێرانن و ڕێگای نووسینیان نیە. ئەو چوار پێنج کەسەی لەدەرەوەن و ماون و ئەندامی پێک هێنانی ئەوکۆمیتانە بوون و بەشداریان لەناو ئەو هەڵلاو بەزمەدا کردوە، من یەکێک لەوانە بووم کەدوای گیرانی بەکۆمەڵی ئەندامان و ڕێبەرانی حیزب لەساڵی ١٣٣٨هەتاوی وەک ئەندامی

کۆمیتەی بەڕێوەبەرایەتی کاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان کەلەسالی ١٣٤٢هەتاوی ١٩٦٣ زاینی لەگوندی ئالانێ ناوچەی بالەکایەتی پێک هات. هەروەهابەشداریم لەدامەزرانی کۆمیتەی ساخکەرەوە و پێک هێنانی کۆمیتەی شۆڕشگێری حیزبی دێموکراتی کوردستاندا کردوەو لەو ڕاپەرینەدا ئاکتیوو هەڵسوڕاو بووم.

جائێستا ئەگەر وەک نووسەریش نەتوانم هەڵس و کەوت و ڕووداوەکان باش و ڕێک و پێک بەزمانی پاراو شی بکەمەوە، ڕەنگبێ بەسادەو ساکاری ئەوەندەی لەتوانام دابێ، بتوانم بیان هێنمە سەرکاغەزو پێشکەشی خوێنەرانی بکەم.

پایزی ١٩٩٤زاینی دەستم کرد بەنووسینی ئەوشتانەی زۆر زەق و بەرچاون و تێیاندا هەڵسووڕاوم. هاوینی١٣٧٤هەتاوی١٩٩٥زاینی لەنووسین بوومەوەوکۆتایی هات.

بەڵام گیروگرفتی گەورەی کاری کتێبەکەم چاپکردن بوو. هەرکاتێک بیرم لەچاپکردن دەکردەوە، چونکە کتێبی کوردی لەدەرەوە لەهەمووکتێبخانەی شارەکان دەست دەکەوێ، نافرۆشرێ کەکتێبی پێ چاپ بکەیەوە، سارد دەبوومەوە. لەلایەکی تریشەوە، من بیرم لەوە دەکردەوە کەئەوەندەی بۆم کراوەو لەتوانام دابووە، هەرچەند زۆریش کەم بووبێ، لەپێناو وەدی هێنانی ئاواتی نەتەوەکەم وەک ئەندامی هەڵسووڕ لەتەشکیلاتی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا، لەهەموو هەڵس و کەوتێک دا بەپێی توانا بەئەرکی سەرشانی خۆم هەستاوم. کەوابوو حیزبی دێموکراتی کوردستان، بەئێ خۆم دەزانم و بەشم بەوحیزبەوە هەیەو دەبێ ئەو نوسراوە بەچاپ بکەیەنم.

لەبەرئەوەی نووسراوەکەم باس و ڕوداوی نێو حیزبی دێموکراتی کوردستانەو گۆشێک لەبەسەرهاتی ژیانی سیاسی خۆم تێدا گونجاندوە، هەر بۆیەش کتێبەکەم نێوم نا:

« ئاورێک » لەبەسەر هاتی خۆم و ڕووداوەکانی نێو حیزبی دێموکراتی کوردستان.

بیروو هاندان و دنەدانی برادەران هێنامیە سەر ئەو ڕایە، لانی کەم ئەوەی تائێستا نووسیومە، هەوڵ بدەم و بەچاپی بگەیەنم بگاتە دەستی خوێنەران..

بەکورتی، دوای نووسین و ئامادە کردنی کتێبەکە، لەو لام دانا. کەئەگەر بۆشم چاپ نەکرێ، بەشکوو دوای من، منداڵەکانم، یان خێرۆمەندێکی گیرفان پڕ پەیدا بێ و

ئەگەر بۆ جارێکیش بێ ئەوسەددە بشکێنێ و کتێبی کوردێک بەچاپ بگەیەنێ!!
دوای حەسانەوە، دیسان لەگەڵ خۆم کەوتمە بیرکردنەوە: کەئەگەر ئێستا بۆم چاپ بکرێ و بڵاو بکرێتەوە باشترە. چونکە ئەوانەی ماون و ئاگاداری ئەو ڕووداوانن، چ ئەوانەی لەسوێد دەژین و چ ئەوانەی لەکوردستانن ئەگەر بیبینن نابێتە « قسەی پاش مردوو» کەیەکێ بڵێ وایەو یەکێ بڵێ ڕاست نیە. لەوەش باشتر بەشکوو ببێتە هۆی ئەوەی هان بدرێن بۆ نووسینی بەشی هەرە زۆری ئەو دەورانە پڕ تەنگ و چەڵەمەی کەبەشداریان تێداکردوە، بیان هێننە سەرکاغەز...
بەوە گەیشتم کەدەبێ بۆچاپکردنی ئەوکتێبە پتر تێ بکۆشم و هەوڵی زیاتربدەم. لەولاولا زۆرم بۆهەوڵدا بەڵکوو بۆم چاپ بکرێ بڵاوی بکەمەوە. بەڵام کۆشش و هەوڵدانەکەم بێ سود بوو. ناچار دیسان نووسراوەکەم خستەوە سندوقی بایەگانیەوە.
دوای ماوەیەکی دوورو درێژ دەست ڕاگرتن و هەوڵدانی بێ سوود، بیستمەوە کە مەلاعەبدوڵڵای حەسەن زادە بەبۆنەی پەنجاساڵەی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران ڕووداوە مێژویەکانی نێو حیزبی دێموکراتی هێناوەتە سەرکاغەزو بەچاپی گەیاندوە.
وەدوای کەوتم و لەرێکەوتی مانگی ١٩٩٦/٢ کتێبەکە هاتە بازاڕو کریم.
دەکرێ بڵێم بەشی هەوڵی ئەوکتێبە بۆمن زیاترجێگای باس بوو. چونکە وەک کادرێک لەسەردەمی ئەوکاتدا ئەگەر لەئەخشی سەرکیش دانەبووبم، چالاک و هەڵسوور بەئەرکی سەرشانی خۆم هەستاوم.
لەبەشی هەوەڵی کتێبی (نیوسەدە تێکۆشان) تالاپەڕەکانی پەنجا، ڕووداو و گۆڕانکاریەکانی ئەو کاتی نێو حیزبی دێموکراتی کوردستان لانی کەم بۆمن گرینگ و بەنرخ و پڕبایەخ بوون و پێم خۆش بوو زووی بخوێنمەوە.
لەلایەکی دیکەوە بەنووسینی نووسەرێکی وەک مامۆستامەلاعەبدوڵا ئەوەندەی دیکەش شادو خۆشحاڵ بووم. چونکە مامۆستا هەم وەک نووسەرو هەم وەک سکرتێری حیزبێکی سیاسی، پێم وابوو دەتوانێ بەدەلیل و بەڵگەو زانیارێکی بەرفراوان، بەکەڵک وەرگرتن لەئارشیوی حیزب، گۆڕانکاریەکان دێنێتە سەرکاغەزوکتێبەکەی بێ

دەرازێنێتەوە. ئەوبیرو بۆچوونە هانی دام بەدڵخۆشی و عشق و عەلاقەیەکی زۆرتر دەست بکەم بەخوێندنەوەی کتێبی «نیوسەدە تێکۆشان»

لەسەرەتاوە کەهێندێک نێوو ڕێکەوتی هەڵەو کەم و کوڕی م دەهاتنە بەرچاو، بەهەڵەی چاپی و قرتاوم دادەنان. کورد گوتەنی: «مرۆ کەم و کووڕی دۆستی خۆی نابینێ» ئەوە ڕاستە. دوای دووبارەو سێ بارە خوێندنەوە، کاتێ چومە نێو باسەکەو سەرنجی پترم دایە، بۆم دەرکەوت؛ زۆر بەپەلەو بێ بەڵگەو بێ پرسین لەوانەی لەنێو ڕووداوەکە دابوونە نووسراوەو پەنجا لاپەڕەی پێشووی کتێبەکە بەهەڵەو پەلە ڕەشکراوەتەوە!

لەکاتێکدا نووسەری بەرێز! واتە مامۆستا مەلاعەبدوڵلا سکرتێری حیزبی دێموکراتی کوردستان لەنێو حەوت میلیۆن کوردا دەستی ئاوەڵەبوو دەیتوانی بۆوەدەست خستنی بەڵگەو ڕوونکردنەوەی ڕووداوەکان بەهاسانی شتەکانی ناروون، روون بکاتەوەو لەچەند دۆستێکی کۆنی کەدەزانێ لەوحیزبەدا لەنێو ڕووداوە کۆنەکاندا بوونەو ئاگاداری ئەو سەردەمن، پرسیاریان لێ بکا، بۆئەوەی مێژووی حیزبی دێموکراتی کوردستانی پێ برازێنێتەوەو نەبێتە نەزانمکاری و جێگای رەخنەو. . .

پێشینیان دەڵێن: "همەچیزرا همەگان دانند". پێم وانیە مرۆ بەبوونی پلەو پایە هەمووشتێک دەزانێ و هەرچی بینووسێ ڕاستە. بەڵکوو بەپرس و ڕا، کارکردن باشەو شت پرسین شەرم کردنی پێ ناوێ.

مامۆستا کەجووڵانەوەی ساڵەکانی١٣٢٣تا١٣٤٧ی نوسیوە، ئەوکات بۆخۆی لەناوچەی سەردەشت خەریکی مەلایەتی بووەو لەسەر خەبات و تێکۆشان و ڕووداوەکانی ئەوسەردەم ئاگادار نەبووە. نازانم بۆچی نەی پرسیوە بەزانیاریەوە بیان هێنێتەسەرکاغەزو ئاوا مێژووی حیزبی دێموکراتی کوردستان نەشێوێنێ ؟!

کەسانێکی کەلەکتێبەکەیدا بەهەڵەو کەم و کوری باسی کردون ئەوکات لەنێو جەرگەی خەبات و ڕووداوەکاندا بوون و زۆریان ماون و زیندوون و بۆخۆی دەیان ناسێ. هەروەک بۆخۆی بەنووسین نێوی کۆمیتەی شۆرشگێرو کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەکتێبەکەیدا دێنێ، بەڵام نازانێ! ئەندامەکانی کێن؟! هەروا

سەرزارەکی بەپەلەو پڕ لەهەڵە تێکۆشانی کادری ئەوکۆمیتانە دەگەیەنێ ؟!

دەکرا پێشتر وەک برایەک پرسی بای و وەڵامی موسبەتی وەرگرتباوەو مێژووی حیزبی دێموکراتی بە پەلە نەنووسی بایەو خۆی تووشی ئەو هەڵەگەورانە نەکردبایە.

لەکاتی ناساندنی ئەندام بۆکۆمیتە ناوەندی بەفیلمی ویدۆیی لەئارشیوی حیزبدا هەیە کەدوکتورقاسملووی رەحمەتی لەکۆنگرەی پێنج دا گوتویەتی: «کێ دووجار لەدووکۆمیتەی ساخکەرەوەو کۆمیتەی شۆرشگێری حیزبی دێموکراتی کوردستاندا لەمەرگێرانەوەی حیزب بۆسەر رێگای ئوسولی راپەرپوەو تێکۆشانی بەرچاوی بووە »

ئێستالەحاڵی حازردا پتر لەسەدکەس لە نوێنەرانی کۆنگرەی پێنج زیندون و ئەو چەند وشەیان لەبیرماوە. نازانم چ شتێک بۆتە هۆی ئەوەی مامۆستا نێوی ئەندامانی ئەو دووکۆمیتانەی نەنووسیوە، یان ئەوانەی نێوی هێناون، بەهەڵەی نوسیون؟!

زەحمەت و خەبات و تێکۆشانی چەند کادرێکی ئەو دووکۆمیتانەی کەحیزبیان کردە خاوەنی پەیرەو پرۆگرام، بەحەق لەساخکردنەوەو رزگارکردنی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەبەستنەوە بەم و بەو ئەخشی سەرەکیان بوو. تێکۆشانی ئەوکاتی کادرەکانی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان، نیشاندەری واقعیەتەکانی ئەوسەردەمی پرلەهەورازو نشێون. بەڵام مامۆستا کەلەکتێبی نیوسەدە تێکۆشاندا، خۆی لێ لاداوەو بەکەمی گرتووەو لەنووسینی ئەخش و نێوی کادرەکان خۆی پاراستووە، بەنەقسی مێژوو دەژمێردرێ.

ئەگەر کاک مەلاعەولا وازی لەشەرە قسە هێناباو لەمەبەست و مێژووی حیزبی دێموکراتی کوردستان لای نەداباو کێشەی کۆن تایبەتی خۆی زیندو نەکردباوەو جوولانەوەو رووداوەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی بەهێند گرتبایە، پێم وایە باشتربوو لەوەی بە « تسویەحساب »مێژووی حیزبی دێموکراتی کوردستان بشێوێنێ.

ئەو هـــەڵـــەگەورەیە پرسیارێکە، مەلاعەولا هەر بۆخۆی دەبێ بەخۆی بسەلمێنێ!

ئەو پێشەکی یەی ناوبراو لەژێر پەردەی نووسەرێکی خاکی بۆکتێبەکەی نووسیوەو پەنای بۆ سوێندو نازانم و لەبیرم نەماوە . . . بردوە، هەرگیزهەڵەکانی مامۆستا

داناپۆشێ و کەم و کووڕی مێژوویی پێ پڕنابێتەوەو مێژووی حیزبێک ڕاست ناکاتەوە.

خوێنەری بەڕێزا کاتێ (کتێبی نیوسەدە تێکۆشان)ی مامۆستامەلاعەبدوڵلام خوێندەوەو ئەو ئالووگۆڕانەم ئاوا بە شاشی دیتن! زۆرم پێ سەیرو ناخۆش بوو کەمێژووی پەنجاساڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان ئاوا بەپەلەو پڕ لە هەڵەو کەم و کووڕی بنوسرێ و بڵاوبکرێتەوە. ئەوانەی ئامارەم پێکردن، هانیان دام بەهەر نرخێک بێ نووسراوەکەم، واتە ژیاننامەو بەسەرهاتی تایبەتی خۆم لەنێو ڕێکخراوی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا بانێویشی مێژوو نەبێ، لەبایەگانی بێنمەدەرو بەچاپی بگەیەنم. بەڵکوو لانی کەم لە داهاتوودا ئەو هەڵانە دووپات نەکرێنەوەو کەڵکی لێ وەربگیرێ و ڕوونکردنەوەیەکی کورتی ئەو دەورانم بۆمێژوو نووسێکی کوردکردبێ. وەک لەکۆنەوە گوتوویانە« زەرەر لەنیوەش بگەڕێتەوە هەرباشە » ناچار بەهەر قەرزو فەرزێک بوو بۆکۆتایی پێ هێنانی ئەو کتێبە وەخۆ کەوتم و بەچاپم گەیاند.

وێڕای سوپاس لەتەشویق و هاندانی برادەران بۆنووسین و بەچاپ گەیاندنی ئەوکتێبە کەهەرچەند کورتیش بێ توانیم بەئەرکی سەرشانی خۆم هەستم و نەیەڵم لۆمەم بێتەوە سەرو بەئامارێکی بچوک، بەسەرهاتی خۆم لەناو ڕوداو و گۆڕانکاری و هەڵس و کەتە مێژوویەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا بەنووسم و پێشکەش بە خەباتگێرانی کوردی بکەم. بەوهیوایە توانیبێتم بەشێک لەوەی دیومەو بەسەرم هاتووەو ڕووی داوە گەیاندبێتم و کەڵکی باشی لێ وەربگیرێ وکەمێک لەئەرکی سەرشانی خۆم بەجێ هێنابێ و ئەگەر هەڤاڵان و دۆستان و خوێنەرانی بەڕێزا هەڵەیەکیان دیت؛ بەیارمەتی خۆیان بۆ ڕاست کردنەوەی نوسراوەی داهاتوو یاریدەم بدەن. بەڵکوو بەیاریدەدانی دۆستان بتوانم لەداهاتوودا پترو وردتر بەنووسینی بەشی دوهەمی گێرەوکێشەی ڕابردووی ئەو سەردەم و هەروەها ساردی و دووبەرەکی و شێواوی بەشەکانی دیکەی کوردستان بەو دوکۆمێنت و بەڵگانەی کە تا ئێستا کۆم کردوونەوە درێژە بدەم.

سەعیدکاوە ١٩٩٦/٤/٤ زاینی

دەست پێکردن وخۆناساندنێک .

بەگوێرەی سجیلی ئێرانی کەلەتەمەنی نـۆ سالیدا بۆم وەرگیراوە، لەسالی ١٣١٨هەتاوی واتە١٩٣٩زاینی، لەگوندی ئالیاوێی شێخان ناوچەی سندوس لەبنەماڵەیەکی مەلازادە چاوم کردۆتەوەو هاتومەتەجیهان. لەبیرمە جارو بار دایکم دەیگوت؛ ئەو سجیلەی بۆم وەرگرتووی دوو ساڵ تەمەنی تۆ کەم نیشان دەدا.

کەوابێ دوو ساڵ لەو تەمەنەی کەئێستا من هەمە، پیرترم.

کاتێ بابم مردووە، من لەتەمەنی شەش مانگی دا بوومەو دایکم بەکاروکوێرەوەری لادێ ماوەیەک لەدێ بەخێوی کردوین و دوایی بردوینە نەغەدە. برایەک و دووخوشکی لەخۆم گەورەتر هەبوون براکەم لە حوجرەی فەقێ یان بۆ مەلایەتی دەرسی خوێندوەو تەواوی نەکردوەو دەستی کردوە بە کاروکاسبی، وەکو، کرێکاری و چایچیەتی و دوکانداری و عریضە نووسین و هەروەها چەند ساڵێکیش هەواڵدەری چەند ڕۆژنامەیەکی وەکو، کیهان و اطلاعات و تهران مصوەرو خواندنیهاو . . . بوەو ڕۆژنامە فرۆشی کردوە.

براکەم ژیانێکی پڕ ئەزیەت و ئازاری بردۆتەسەر، چەندین جار لەلایەن ڕژێمی حەمەرەزا شاوە گیراوەو ئەشکەنجە کراوە، یان ئاوارەو دەربەدەری هەندەران بووە. لەسەر دەمی خومەینیش دا، ماوەیەک بە هۆی شەڕی نەغەدە و، ماوەیەکیش بە هۆی لەدەرێ بوونی من و سولەیمان ی کوری ، چەند ساڵێک تووشی دەربەدەری و دەردە سەری بووەو دوور لەماڵ و منداڵی جەوری کێشاوە.

ئێستاکە بەسەرهات و مێژووی ژیانم دەنووسم ئەبراکەم و ئەخوشکەکانم ئەماون و مردون. تەنانەت ئەم توانیوە بۆ ناشتن، لەسەر تەرمەکانیشیان ئامادە بم.

لەمەڕ خوێندن دەکرێ بڵێم، تەنیا تاپۆلی دووی سەرەتاییم لە قوتابخانەی دەولەتی خوێندوە. لە ماوەی تێ پەڕکردنی ئەو دووپۆلە دووجار بەهۆی نە بوونی سجیلی

ئێرانی لە قوتابخانە دەر کرام. چونکە دایکم سجیلی نەبوو، بۆ منیشی پێ وەر نەدەگیرا. دوایی لەبەر گیرو گرفتی ژیان چووینەتەوە دێ، واتە(گوندی ئالیاوێ) لەبەر ئەوەی ئەوکات لە دێهات قوتابخانە نەبوو، منیش لەخوێندن هەڵبڕام . ئاواتی گەورەی من خوێندن بوو، بەڵام دایکم بۆی نەدەکرا لەشار بمێنێتەوەو ژیانمان دابین بکاو من بخوێنم. ئەوەندەم حەزلە دەرس خوێندن بوو، هەرکەسێکی دەستم وێرا گەیبایە دەرسێکم لەلای دەخوێند . دەکرێ بڵێم بێکاری لادێ هۆی سەرەکی فێربوونی خوێندەوار بوونی من بوو. زستان و بێکاری لادێ، نووسینەوەی زۆری دا دەست من. وەکوو، بەیتی سیسەبان، بەهەنسا، عەبدورەحمان و...

ئەوخوێندنەوەو نوسینانە زۆریان یاریدە داوم کە بتوانم بخوێنمەوەو بنووسم. دیارە منیش بۆ باشتر نووسین وخوێندنەوە نەک هەر ڕانەدەوەستام بەڵکوو پترو زیاتر لەوەی هەیە هەوڵم داوەو خەریک بوومە. ئێستاش بەهۆی متالای زۆر بۆیتر شت فێربوون وازم نەهێناوە. بەڵکوو بەهاوکاری و پشتیوانی هاوڕێیان و دۆستان هەروەها بەدرێژە دانی ئەو ڕێگایەی گرتومەتە پێش، بتوانم ویستو داخوازیەکانم کەخزمەتێکی بچوک بەنەتەوەکەمە بێتەدی و ئەوەی لەدەستم دێ بەپێی توانا دریغ نەکەم.

لە گوندی ئالیاوێ کاتێک کاکم دەستی لە خوێندنی نێو فەقێیان هەڵگرت، لەسەر داوای ئەو، تەمامان گرت جارێکی دیکەش بچینەوە شاروماڵمان لە ئالیاوێ بروات.

بەهاری سالی ١٣٣٠ هە ١٩٥١ز، بارمان کردو چووینەوە نەغەدە. هۆی چونەوەمان بۆ نەغەدە ئەوە بوو، کاکم واتە براکەم بریاری دابوو چیدی لەنێو فەقێیان نە خوێنێ وکارێک لەشار بدۆزێتەوە ، بەهەر قەرزو فەرزێک بووچایخانەیەکی بچوکی لەنەغەدە کردەوە، وازی لە ژیانی لادێ هێنا

سالی ١٣٣١هە ١٩٥٢ز، خەبات و بەربەرەکانی دژی رژیم لەوپەری توندوتیژی خۆی دابوو. ئەوکات من وەک رۆژنامە فرۆشێک، لەلای کاک کەریمی حیسامی کارم دەکردو رۆژنامەکانم بۆ دەفرۆشت. رۆژنامەکانی ئەوکات کەمن دەمفرۆشتن، سەر بە حیزبی توودەی ئێران بوون و هەر ڕۆژێ یەکێکیان دادەخرا. بۆ سبەینێ یەکی دی بە نێوێکی

دی، دەهاتەوە دەر. وەکوو، شهباز، چلنگر، بسوی اینده، نویدی اینده، صبح امید،...
گەلێک رۆژان لەسەر فرۆشتنی رۆژنامە لە لایەن ژاندارمەوە، یان لێدانم دەخوارد، یان رەپێ دەنرام. ڕەنگبێ هەر ئەو ڕەپێنان و لێدانەی ژاندارم بێ، بوو بە هۆی دژایەتی لەناشتی نەهاتوو لەگەڵ رژێمی حەمە رەزاشاو، تێگەیشتنم بۆ پەرە پێدانی خەباتێکی درێژ خایەن بۆئازادی و سەربەستی نەتەوەکەم و مرڤایەتی تێبکۆشم.
دوکانی کاک کەریمی حسامی وەک بنکەیەکی تەبلیغاتی دەچوو تا دووکانێکی کەل و پەڵ فرۆشی. ڕەنگبێ شانسی من بوو بێ، کە ئەو دوکانە لەسەر شکایەتی سەید عەبدوڵلای کەمالی داخراو کاک کەریم چووە زیندان. دەکرێ بڵێم منیش لەکارەکەم بێکار بووم.
کاکم بەهاوکاری دۆستان چایخانەیەکی دانابوو. بەڵام شێوەی چایخانەی ناسایی نەبوو. کاتێ پیاو دەچوە چایخانەکانی نێوشار، بڕەم بڕەمی تەختەو دۆمینە، شەوانەش جۆرابێن بوو. لەچایخانەی ئێمەشدا، شەوو رۆژ باس و وتووێژی سیاسی و رۆژنامە خوێندنەوە بوو. دوکتور موسەددیق سەرۆک وەزیرانی ئەوکات ئازادیەکی باشی بۆ خەڵکی ئێران رەخساندبوو، تائێستا ئازادی وا لە ئێران نەدیترا بوو. دەکرێ بلێم لەسەرو بەندی روخانی ڕژێمی حەمەرەزاشادا چەند مانگێک، وەک دەوران و ساڵەکانی ١٣٣١ / ١٩٥٢ و ٣٢/ ١٩٥٣ز، دەچوون.
باشم لەبیرە، ئەو ئازادیەی کەبۆ خەڵکی ئێران ڕەخسابوو ئەگەر کورد توانی بای کەڵکی لێ وەربگری، سەردەمێکی بێ وێنە بوو. ئەوخەباتە تووندوتیژەی کە لەو سەردەم دا لەکایە دابوو، دوو شتی بنەڕەتی وەک ستراتێژیک هەوێنی جولانەوەی ئەوکات و سەرو بەندەبوون.
یەکەم؛ خەباتی دژی ئیمپریالیزم و روخانی رژێمی شاو هێنانە سەرکاری حکومەتێکی دێموکراتیک. دووهەم؛ خەباتی شێلگیر دژی دەرەبەگایەتی و هاندانی وەرزێران لەئێران بەگشتی و لەکوردستان بەتایبەتی.
دەکرێ بڵێین خەباتی دژی دەرەبەگایەتی لەکوردستان توندوتیژتربوو، تاناوچەکانی

دیکەی ئێران. لەکوردستانیش لەهێندێک ناوچە گەرم و گوڕو بەرچاوتربوون. بۆ وێنە، شامات و شارویران و چۆمی مەجیدخان، هەروها دەورو بەری شاری بۆکان بەتایبەتی ناوچەی بەری بەگزادان، خەباتی وەرزێران بەدژی دەرەبەگ گەیشتبووە ڕاپەڕین. لەئاکام دا ئەو هەرەکەتە گەرم وگوڕە بەزۆری سەر نێزەی ژاندارم سەرکوت کراو بەماڵ وێرانی و ئاوارەیی وەرزێران کۆتایی پێ هێنرا.

ئەو دووساڵانە بەگورجی تێ پەڕین، بێ ئەوەی لەوخەبات و بەربەرەکانیە دەسکەوتێکی بەرچاو وەدەست هاتبێ.

حکومەتی دوکتور محمد مصدیق رووخاو جارێکی دی ئازادی و ناوی ئازادی لەگەروودا خنکێنرا. لەهەموو شارەکان هێندێک کەسی بەرچاو گیران و هێندێکیش خۆیان نەهێنی کرد. کاکم یەکێ لەوگیراوانەی شاری نەغەدە بوو. دەوڵەت چاپخانەکەشی داخست و مۆری پێوە نا. دوای چەند مانگێک، هەمزەلی، خاوەن ملک، لەلایەن دەولەتەوە چاپخانەکەی ئازاد کرد. سەماوەرو تەخت و مێزو کەل و پەلی هەراج کردو، وەبەر کرێی چەند مانگی داخراوی دوکانەکانی گرت.

دایکم ناچار بەیارمەتی خەلکی ئالیاوێ، جارێکی دی ماڵەکەی بردەوە ئالیاوێ. کاکم کەلەسەر مەسەلەی سیاسی لەگەڵ چوار پێنج کوردی نەغەدە گیرابوو، کاتێک ئازاد بوو، بەناچاری هاتەوە دێ و لەگوندی ئالیاوێ کردیان بەمەلای ئاوایی. کاکم لەمەلایەتی و منەتی خەلک و بەرات و سەرفترە زۆر وەڕەز بوو، بەلام ناچار بوو و هیچی بەدەستەوە نەمابوو، جگە لە مەلایەتی کە سەرمایەی نەدەویست، شتێکی دیکەی بۆ نەدەکرا. توودەیەکان کەوتبوونە بەر هێرش و پەلاماری سازمانی ئەمنیەت، دەگیران، دەکوژران، یان دادگاکانی نیزامی حوکمی درێژخایەنی بەسەردا دەسەپاندن. بەحەق دەکرێ بلێین ژیان لەئەندامانی حیزبی توده تاڵ ببوو. کۆمیتەی ناوەندی و سازمانی نیزامی حیزبی تودەی ، یان گیرابوون یان نەهێنی بوون وخۆیان شاردبۆوە.

ئەو بگرەو بەردەی حکومەتی شاو سازمانی ئەمنیەت و ئیتلاعات کادر و ئەندامی کوردستانیشی گرتەوەو وەک خەلکەکانی دیکەی ئێران، زۆر لەخەباتگێرانی کورد

گیران و چونه ڕەشەچاڵەکانی ئێران، یان هەڵاتن و خۆیان شاردەوە. کاتێک کوردەکان دەگیران، لەدادگاکانی بەرواڵەتی حکومەتی حەمەڕەزاشا، بەدوو نێو و دوو بیر تاوانبار دەکران. یەکەم بە نێویێ؛ جیایی خواز(تجزیەطلب)دووهەم، بە تاوانی بیرو باوەڕی سوسیالیستی و پەیوەندی مرامی نیشتراکی. بەڕاشکاوی دەکرێ بڵێم؛ بەگوێرەی یاسای حکومەتی ئێران هەردووک تاوان ڕاست بوون. چونکه هەر دووک بیر لەنێو ئەندامانمدا خۆیان دەنواند. هەرچەند لەو دەوراندا من لاوێکی سارەو ساکارو بێ ئەزموون بووم، بەڵام وەک دەڵێن بیری لاویەتی تیژە، ئەو شتانەم دەرک دەکردن. لەلایەکی تریشەوە من کەلە بنەماڵێک بووم براکەم مەلای دێ و یەکێ لە هەڵسووڕانی حیزب بوو، گوندی ئاڵیاوێش کەلەنێوان دووشاری نەغەدەو شنۆ هەڵکەوتووە، ماڵەکەمان وەک بنکەیەکی حیزبی، هەر یەکێک دەهات و ئەوی دی دەڕۆیی. ئەو هاتوو چۆ و سەرە ڕێژە، ئاڵووگۆڕی بیروباوەڕو قسەو باسی دێنا پێش و منیش کەهێندێکم سەرلەو باس و خواسە دەر دێنا. لەبیرمە لەکۆبوونەوەی کادرو مەسئوولاندا، کاتێ مەسەلەیەک دەهاتە پێش بیری حیزبی تودە بەسەر هەست و مێشکی کوردە سیاسی یەکاندا زاڵ بوو. بەزاهیر ئەندامی حیزبی دێموکراتی کوردستان بوون، بەڵام مەسەلەی میللی و رزگار بوونی کورد هەرباسیشی لێ نەدەکرا. ئەگەر باسیش کرابایە، وەک پاشکۆیەک باس دەکرا. تەنیاشتێکی کەزۆر بەرچاوبوو و بردبوویانە مێشکمانەوەو وەک ئازادی باس دەکرا، ئازادی ئێران و هێنانە سەرکاری حکومەتی دێموکراتی بوو. کەئەویش درۆشمی حیزبی تودەی ئێران بوو بۆ دازمەرانی حکومەتی توودەیی. ئێستاش زۆرکوردی سیاسی چەپ پێیان وایە بەهاتنە سەر کاری حیزبی توودە کورد ئازاد دەبێ و بەئامانج و ئاواتی خۆی دەگا. دیارە بەپێی ئەو دێموکراتیەی لەکتێب و ڕۆژنامەو گۆڤاردا خوێندومانەوە، ڕەنگە ڕاست بێ، بەڵام

بڵێی حیزبی تودە لەحیزبی کۆمونستی ئیتیۆپی بۆ « ئێری تره » باشتربێ؟!

یان کیانووری بۆکورد، لەهایلاماریام دڵسۆز تر بێ ؟!

دەورانی نوێ و خەباتی نوێ .

زەمان دەرۆیشتوو بەربەرەکانی دژی دام و دەزگای رژیمی پاشایەتی حەمەڕەزا شا وردە وردە وەگەڕ دەکەوتەوە. گیران و گرتن و هەلاتن خۆ نهێنی کردنی کوردەکان، بوو بەهۆی ئەوەی هێندێک لەکادرەکانی کورد وەخۆ کەون و لەکوردستان دەست بەکاری تەشکیلاتی بن بۆ دروست کردن و پێک هێنانی شانەو کۆمیتەی نوێ لە ناوچەکان. بناغەی ئەو دروست کردنە، بەشکلی نوێ و نێوی حیزبی دێموکراتی کوردستان بوو. ئەگەرچی پێشتریش کوردەکان تەشکیلاتیان لەگەڵ حیزبی تودە هەر بەنێوی حیزبی دێموکراتی کوردستان هەبوو، بەلام تەشکیلاتێکی سەر بەست و سەر بەخۆ نەبوو. تەشکیلاتی ئەم جارەیان کە لەسەر بناغەی میللی دێوکراتیک پێک هاتبوو. ئیتر حیزبی تودەی ئێران وەک «حیزبی مادر» نەخشی پێشووی نەمابوو. هەرچەند بیرومێشکی حیزبی تودە بەسەر شانەو کۆمیتەکاندا زاڵ بوو، بەلام دەکرێ بلێین لەپێشوو سەربەست تربوون دەربەست لەئیختیاری ئەواندا نەبوون کەرۆژنامەی ئەوان بفرۆشن و بەپرس و ڕای ئەوان هەلسوورێن.

تێکۆشانی کادرەکان بەو پەڕی ماندوویی و لەخۆ بوردوویی دەچوە پێش. هەر چەند لەو سەرو بەند دا، لەبەر دەست تەنگی بلاوکراوەی حیزبی کەم بوو، بەلام هاتووچۆ و هەروەها زوو زوو سەردانی کادر بۆناوچەکان، کەم و کووڕی بێ دەرەتانی دەرکردنی بەیاننامەو رۆژنامەی پڕ دەکردەوە. دەولەت وەک سەگی هاری لێ هاتبوو لەگیرانی خەباتگێران رانەدە وەستا. هێندێک کەس لە شارەکان ناچار کران هەلێن و روو لە دێ یەکان بکەن. جاران کە نەهێنی دەبوون و خۆیان دەشاردەوە، تارانیان هەلدەبژاردو حیزبی تودە دەیشاردنەوە، بەلام زەمان گۆڕاو هەموو مالەکانی ئەندامی حیزبی تودە لە

تاران لەژێر چاوەدێری دابوون. ئەوجار باشترین جێگا بۆکاری تەشکیلاتی و خۆ نەهێنی کردن، کوردستان بوو. ئەوانەی کەدەترسان لەلایەن ڕژیمەوە بگیرێن، دەیانتوانی هەم لە کوردستان خۆیان بشارنەوە، هەم کاری سیاسی و تەشکیلاتی لەکوردستاندا بکەن.

ئەسعەدی خودایاری هەوەلین کەس بوو بۆیێک هێنانی شانەوکۆمیتەی حیزب لە ناوچەی سەردەشت و لاجان و سندوس و شنۆ، بەنەهێنی دەست بەکار بوو. بەدوای ئەودا کوڕگەل زۆربوون. ئەوکەسانەی کە وەکو کادری پیشەیی کاری ڕێکخراویان وەستۆ گرتبوو، لەکرماشان و سنە ڕا، تادەگەیشتە باکوری کوردستان، وێڕای دابەشکردنی ناوچەکان بۆکار تەشکیلاتی، خەریکی داڕشتنی بناغەی تەشکیلاتی نوێ بوون. یەک یەک و دوو دوو بەنۆبە سەری ناوچەکانیان دەداو ئەندامەکانیان ڕێک دەخستن. کادرە پیشەیەکانی کەلەو سەردەمداکاریان دەکرد بریتی بوون لە :

کاک عەبدوڵلای ئیسحاقی، ئەحمەد تۆفیق. کاک هاشم حەق تەلەب، قادر شەریف. کاک سولەیمان موعینی، فایق. کاک حەمەدە مین ڕاتبی، صالح. کاک ئەسعەدخودایاری، مەلاعەلی. کاک سمایلی قاسملوو، حوسێن. کاک قاسم سولتانیان، مستەفا. یۆڵداش محەمەد بەحرالعلوم، وەستا ڕەحیم *.

هێندێک کادری دیکەش کەلەناوچەکان خەریکی کار بوون من نەم دەناسین.

ئەسعەد خودایاری بەبەشی هەرە زۆری کارەکانی لای پیرانشارو نەغەدەو شنۆ سەردەشت و تەنانەت جاروبار لای دەشتە بێل، رادەگەیشت و سەردانی دەکردن. ئەندام و لایەنگری حیزبی دێموکراتی کوردستان لە شاروگوندەکان کەم نەبوون، بەلام دەکرێ بلێین: بەشی هەرە زۆری نەخوێندەوار بوون. لەسەدا هەشتاو پێنجی مەلاو فەقێکان ئەندام یا لایەنگری حیزب بوون. ئەودێیانەی کەئاغای زاڵمی لێ نەبایە، مەلاهەر لەمزگەوتێ بەیاننامەو ڕۆژنامەی حیزبی بۆدەخوێندنەوە. هۆی سەرەکی ئەو بێ ترسی و خوێندنەوە لەمزگەوتان ئەوەبوو، سازمانی ئەمنیەت و اطلاعات لە شارەکانی کوردستان پێک نەهاتبوو. واتە هێشتا ئەو نیدارەیە، نەهاتبوە کوردستان و دانەمەزرابوو. ئەو کات بۆ ناسین و هەڵنان و پەروەندە سازی و گرتنی مرۆی سیاسی،

ئیدارەی روکنی ٢ی تەرش ئەوکارانەی پێ سپێرا بوو ڕایدەپەڕاندن.
شاری نەغەدە ئیدارەیەکی ژاندارمەری لێ بوو، کە ژمارەیان لەدە دوازدە کەس تێ نەدەپەڕی. ئەوانیش لەبەر بەرتیل وەرگرتن و پووڵ کۆکردنەوە، زۆر ئاگاداری ئەو شتانە نەبوو. لەنێو ئەو دە کەس ژاندرمەدا تەنیارئیسی ژاندەرمەری و یەکی دی وەک نوسەری ئیدارە خوێندەواری هەبوو. ئەوانی ترهەموویان نەخوێندەوار بوون.
بەکورتی گوندی ئالیاوێی سندوس کەملّکی چەند ورکە ئاغایەک بوو. بۆ تێکۆشانی حیزب شوێنێکی باش بوو. ئەوکات کە بەبرەم برەمی دەورانی دەرەبەگایەتی دەژمێردرێ، ئاغاکان هەرچی پێیان خۆش بایە دەیان کردو هیچ کەس و هیچ مەقامێکی دەوڵەتی پێشگیری لێ نەدەکردن. چ لەدێ و چ لەشار دەوران، دەورانی دەسەلات نواندنی ئاغاکان بوو. باوەڕ بکەن ئەوکات ئاغاکان کاری وایان دەکردو گۆشارێکی وایان بۆ سەرخەڵک هێنابوو، ئەگەر پیاو بیهەوێ بۆ لاو و خەلکی ئێستای بگێرێتەوەو بینووسێ، زۆر کەس نەک هەرباوڕ ناکەن، بەڵکو بۆ ئەوان شێوەی چیرۆکی دەبێ و لێ یان دەبێتە ئەفسانەو حەوت خوانی رۆستەم. هەروەک ئێمە کەئێستا مێژووی کۆیلەوکۆیلەداری دەخوێنینەوە، تیژ بەسەریدا تێ دەپەڕین و دەرۆین. چونکە لەدەورانی خۆماندا نەبووە زۆر هەست بەزوڵم و زەبروزەنگی کۆیلەدارەکان ناکەین. بەبروای من زوڵم و زۆری ئاغاکانی ولاتی ئێمە، لەگەل دەورانی کۆیلەداری، تەنیا شێوە و زەمانیان جیاواز بووە. دەورانی کۆیلەداری کابرای کۆیلە نەیتوانیوە بەبێ ئیزنی کۆیلەدار بۆ هیچ شوێنیک بچێ. لەدەورانی ئاغایەتیش دا لە زۆر جێگا ئەگەر ڕەعیەتێک بێ ئیزنی ئاغا ویستبای باربکا بۆگوندێکی دیکە، ئاغا ئیزنی نەدەداو نەی دەهێشت بروا. یا ئاغا رای دەسپارد لەگوندەکانی دیکە ڕای نەگرن و جێگای نەدەنێ. بۆ وێنە؛ مالێک لەگوندی گرتک سپیان، کەئاغا رێگەی نەدەدا لەوێ باربکاو بروا. شەوێ بەدزی شرەو بڕەی خۆی باردەکاو مالی دەروا دەچێتە (گوندی کانی مام سەیدە)ی سندوس. مام عەزیزی ئاغای گوندی گرتک سپیان، بەهۆی ژاندەرم، مالی کابرای هێناوە گرتک سپیان و لە جێگای خۆی دانیشاندەوە..

دانیشاندەوە. ئەو زوڵم و زۆریە ببوە هۆی ئەوەی کە بەربەرەکانی دژی ئاغایەتی بەهێزو بەتەوژمتر بێ لە خەباتی دژی رژیم. دانیشتوانی لادێ، زوڵم وزۆری ئاغا هانی دەدان بین بەئەندامی حیزب. گۆشاری دەرەبەگ ئەوەندە زۆر بوو کەم کەس هەستی بە ژێر دەستی رژیم دەکرد. هەرئەو گۆشارو زۆر بۆهێنانە بوو، حیزب درۆشمی دابەش کردنی زەوی هەڵگرت. بەڕاشکاوی دەتوانم بڵێم: هەڵگرتنی ئەو دروشمەو پروپاگاندی دژی دەرەبەگایەتی حیزبی دێموکراتی کوردستانی لەنێو خەڵکی کورد دا، خۆشەویست و سەقام گیرکرد. ئەو دروشمە بۆلادێ یەکان شتێکی هەرە گرینگ و سەرەکی بوو. مەسەلەی زەوی و پروپاگاندی لەناو چوونی ئاغایەتی ببوە هۆی پتر بوونی ئەندام لە نێولادێ کانداو رۆژ لەگەڵ رۆژ پتر دەهاتنە نێو ریزەکانی حیزب. لە باری پتر بوونی ئەندام و بەرین بوونەی تەشکیلاتیەوە، حیزبی دێموکراتی کوردستان بەتوندی دەچووە پێش.

ساڵەکانی نێوان ١٣٣٣هەتاوی تا پایزی ٣٨هە ١٩٥٨ز، دەتوانم بڵێم؛ حیزبی دێموکراتی کوردستان، لەمەڕ شانەو کۆمیتەوە، پتەوترین و رێک و پێک ترین حیزب بووە لەمێژوی تەمەنی چەند ساڵەی خۆیدا تائێستاش. ئەو کات من وەک ئەندامێکی هەلسووڕی سەرشانە تێدەکۆشام وکارم دەکرد. هەر وەک پێشتر باسم کرد، لەساڵانی ئاماژە پێکراودا، جگە لەمەلای ئاوایی کەمترخوێندەوار دەست دەکەوت. لەبەر ئەوەی برە خوێندەواریەکی سەرەتایم هەبوو، کادرەکان کە دەهاتن، وەک ئەمیندارو بڕوا پێکراو بۆئەو لاولایان دەناردم پتریان لەکار وەردەدام .

لەساڵی ١٣٣٤هە ١٩٥٥ز، کاک ئەسعەدی خودایار لەلایەن رژێمەوە دەگیرێ و دەچێتە زیندان. ناوبراو پاش ماوێکی دورو درێژ ئازاد دەبێ و قەرار وا بوو بنێردرێتە دەرەوە.

ناوبراو دوای ئازاد بوونی کەبێکار بوو، بۆئەوەی بتوانی ماڵ و منداڵی خۆی بژیەنێ، هاتووچۆی عێراقی دەکاو خەریکی ئاڵوو وێرو قاغچیەتی دەبێ. لەو سەروو

---

* محمدی بحرالعلوم برادەرێکی فیرقەی ئازەربایجان بوو بەنێوی وەستارەحیم هاوکاری حیزبی دەکرد.

بەندە دا کە ڕژیم دەست دەکا بەگرتنی ئەندامانی حیزب، پاییزی ١٣٣٨هەتاوی ١٩٥٩ز، کاک ئەسعەد دەیەوێ لەعێراق بگەڕێتەوە بۆماڵێ، بەپلان و دەستکیسی کاک عەبدوللای ئیسحاقی لەنیزیک گوندی « چۆم خرکەی » ناوچەی قەلادزێ تەقەی لێ دەکرێ و دەکوژێ.

بۆئەوەی بەسەریدا تێ نەپەڕین دەکرێ بلێم: پێش گیرانی کاک ئەسعەدی خودایاری، کاک سمایلی قاسملوو و کاک هاشم حەق تەڵەب هاتووچۆی ناوچەکانی سەردەشت و بانەو سندوس و شنۆیان دەکردو بەسەرکۆمیتەو شانەکان ڕادەگەیشتن.

من لەگەڵ ئەوەی دا تەمەنم کەم بوو، کاتێک کادرەکان دەهاتنە ناوچە منیان لەگەڵ خۆیان دەگێڕاو فێری کاری تەشکیلاتیان دەکردم. لەبەر ئەوەی دوای ڕۆینی ئەوان، دەمتوانی نوسراوەکانی حیزب بۆ ئەندامان بخوێنمەوە.

ئێستاکەبیری لێ دەکەمەوە، پێم سەیرە منی بێ تەجروبەو ئەزموون لەگەڵ ئەو هەموو هەڵسووڕان و هاتوو چۆو ئەولاولایە، چۆن بووە ئاشکرا نەبووم ونەگیراوم ؟!

ئەو سەردەمەی کە من خەریکی کاری شانەو شانەبەندی بووم، لاوێکی بێ ئەزموونی سادەو ساکار بووم. ئەو جۆرەی کەکادرێک دەبێ بیزانێ و بتوانی وشیاری خۆی بێ و لەمەڕ پۆلیس ئاگاداری لەخۆی بکامن نەم بوو. دیارە فێریان کردبووم کە لەنێو سندوقی چەرچیەتی دا بەیان نامەو ڕۆژنامە بەکۆمیتەکان بگەیەنم، بەلام بۆکادرێک ئەوە بەس نەبوو. دیارە بەدەوران دەگۆڕێ و ئیدارەکانی جاسوسی ئەو سەردەم وەک ئێستا وریاو ڕێک و پێک نەبوون و وەک دەورانی دوایی لەلاوە تەربیەت نەدەکران و دەورەیان پێ نەدەدیتن و وەک ئێستا نەدەکران بەسەگی هار. لەلایەکی دیکەوە ئەو سەردەم خەڵک وەک ئێستا تێکەلاوی دەزگای ڕژیم نەببوون. دەکرێ بلێم ڕژیم نەی دەتوانی خەڵک بۆلای خۆی ڕاکێشێ. ئەوکات دەوڵەت لەکوردستان یانی ئیدارەی ژاندەرمەری و مەرزەبانی. ئەو دووئیدارانە کارو پیشەیان ڕاوو ڕووت و خەڵک گرتن و بەرتیل وەرگرتن بوو. ژاندەرمەیەک بەتەنیا بەدێهاتی کوردستاندا دەخولاوە ڕاوو ڕووتی خۆی دەکرد. لەڕاستی دا خەڵکەکەی ئێمەش لەبەر فەقیری و نەخوێندەواری و

ترس و خۆفی ئاغا سەریان لێ شێوا بوو و شتێکی وایان نەدەزانی. کاتێ قسەم بۆخەڵکی دێ دەکرد هەرتەقەیان لەسەری دەهات. لەشتی سادەو ساکار بەولاوە ئامانجی ئەسلی و تێگەیاندنی مەبەستی بنەڕەتی کارێکی هاسان نەبوو.

هەرکادرێک لەوکاتدا ئەگەر زەڕڕەیەک نیشتمان پەروەر بایە، هیچ کاتێک ویژدانی ڕێگەی نەدەدا بچێ دانیشێ و لادێ یەکان بەجێ بێڵێ و لەیاریدە دانانیان غافڵ بێ. وەرزێرانی لادی سەرە ڕای هەژاری و ڕووتی، بێ بەزەییانە لەلایەن خاوەن مڵکەکانەوە دەچەوسانەوەو ئاغاکان لەسادەو ساکاری ئەوان کەڵکیان وەردەگرت.

سەرە ڕای سادەیی و بێ فروفێڵیان، دانیشتوانی لادێ بەگشتی دژی ئاغایەتی و بیچمی دەرەبەگایەتی و ڕژێمیان ناخۆش دەویست و هەستی کوردایەتیان زۆربوو.

ئەگەر لەناوچەدا چەندکەسێکی فروفێڵاویش بۆ ئەزیەت و ئازاری فەقیرو هەژار هەبان، هەروەها لەگەڵ ڕژیم تێکەڵاوی و هاتووچۆیان هەبایە، لەئاغاو کوێخای دێ تێنەدەپەڕین. وەرزێرو ڕەشایی و شوان و گاوان و. . . لەماندوویی و نەداری دەستیان بەکڵاوی خۆیان داگرتبوو با نەی با.

هەنگاوێک بۆ دواوه .

ڕەنگبێ لەزۆربەی حیزب و ڕێکخراوی سیاسیدا دوو بیرو بۆچوون و سەلیقه هەبێ. تەنانەت دەکرێ بڵێین؛ دووبیری ڕاست و چەپ لەگەڵ یەک لەحاڵی بەربەرەکانی دابن. میزانی ڕاست و چەپ بوونی ئەفرادیشیان بەستراوەتەوه بەماهیەتی ئەو ڕێکخراوەی کاری تێدا دەکرێ. بەڵام حیزبی دێموکراتی کوردستان جیاوازو هەڵاواردراو لەحیزب و ڕێکخراوی تره. چونکەئەو حیزبه لەسەر دەمێکدا پێک هاتووه کەئۆردوی سوور لەکوردستان بووه، بەگوێرەی گوتنی مێژوو لەسەر پێشنیاری چەند کەسێکی سەر بەسۆفیەت حیزبی دێموکراتی کوردستان دامەزراوه، دوای پەلامارو سەرکوتکردنی کۆماری میللی کوردستان، ئەوکادرانەی بۆ بووژانەوەی حیزبی دێموکرات هەوڵیان داوه لەژێر ڕێنوێنی و تەئسیری بیرو بۆچوونی حیزبی توودە دابوون. کەوابوو دووبیری ڕاست و چەپ لەدەروون حیزبی دێموکراتی کوردستاندا بەشتێکی سروشتی دەژمێرێ و بمانەوێ و نەمانەوێ حیزبێکی کەلەهەلومەرجێکی باسکراوی ئاوادا پێک بێ، ئەندامەکانی ئەو دوو بیره ناتەبایەشیان تێدا دەبێ.

دوای ماوەیەک کارکردن لەحیزبی دێموکراتی کوردستاندا هەستم بەناتەبایەک کرد، کەله نێو دەروونی تەشکیلاتی حیزبدا بەزەقی خۆی دەنواند. لەکۆبوونەوەیەکی حیزبیدا ئەوهەسته، منی پتر هاندا کەگوێ قوڵاغ تربم و بزانم ریشەی ئەوناتەباییه چیەو لەکوێرایه، بەلام لەبەر نەهێنی کاری ونەگونجانی کۆبوونەوەی گشتی بۆم ساغ نەدەبۆوه. سالی ١٣٣٤هە ١٩٥٥ز لەگوندی ئالیاوێ کۆبونەوێکی کادرەکانی حیزب پێک هات. واته ئەو کادرانەی کەپاش زاڵ بوونی ساواک بەسەر کۆمیتەو شانەو هەستەی حیزبی توده دا توانی بوویان لەشارەکان بێنەدەرو جوڵانەوەی سیاسی لەکوردستان زیندوکەنەوەو تەشکیلات دروست بکەن. لەنێو کۆبوونەوەکەدا، جگه لەقاسم سولتانیان و سمایلی قاسملو، ئەوانی تر هاتبوون. پێم وایه ئەو دووانه

ئەوکات مەسئولیەتیان لەحیزبدا کەمتر لەوانی دیکە بوو. بۆیە لەوکۆبونەوە دا بەشدار نەبوون. یان دوور بوون وێڕا نەگەیبوون بێن لەوکۆبوونەوە دا بەشداری بکەن. بەشدارانی ئەوکۆبوونەوە بریتی بوون لە: کاک عەبدوڵلاتیسحاقی ، کاک سولەیمانی موعینی ، کاک هاشمی حەق تەڵەب ، کاک حەمەدەمینی ڕاتبی ، کاک محمەدی بەحرلعلوم . دانیشتنیان پتر لەحەوتوێکی کێشا. ماوەی ئەو حەوتوە لەژورێ دابوون و بەرۆژ نەدەچونەدەر. شەوانە یەک یەک و دوو دوو مێزەری سپی مەلایەتیان لەسەردەبەست و وەکو فەقێیان بۆسەر ئاوو هەوا خۆریەک دەچوونە دەرو دەهاتنەوە ژور. لەو ماوەیەدا من لەبەردەستیان دەهاتم و دەچووم و چام بۆ تێدەکردن و وەک خانە خوێ، پێداویستی رۆژانەیانم دابین دەکرد. لەبەر ئەوەی حیسابی ئەندامیان لەسەر من دەکرد بۆ وان جێگای نیگەرانی نەبووم. چوارپێنج رۆژی هەوەڵ زۆر بەگەرم و گوڕی و خۆشی و پێکەنین، کۆبونەوەکەیان بەرێوە دەچوو. کاتێک گەیشتنە سەر بەشی رەخنەوپێشنیار، دوو رۆژی تەواوچەقەو هەڵلاو لێک سوورهەڵگەڕان بوو. جارو باریش دەگەیشتنە ئەوەی بەگژ یەکدا بچن ئەوەندە توورە دەبوون.

ناتەبایی دوو بیری جیاواز بەئاشکرا لەکۆبوونەوەکەدا خۆی دەنواند. یەکێ بەکوردوکوردستانی سوێند دەخوارد، یەکێ بەمارکس و لێنینی دەقۆستەوە. ئەوەی بەباشی بۆم ساغ ببۆوەو لەبیرم ماوە، هەمویان لەسەرخەباتی دژی ئیمپریالیستی و بەربەرکانی لەگەڵ بیچمی دەرەبەگایەتی یەکدەنگ بوون. لەسەر نیزیکی و هاوکاری لەگەڵ حیزبی تودە، دوو بۆچوونی فرە لێک جیاوازیان هەبوو. لەکۆتایی دا ساغ بوونەوە کە هاوکاری ونیزیکیان لەگەڵ حیزبی تودەدا هەبێ. بۆنەوەی هاودەنگی روکنی ٢ی ئەرتەش نەبن کە کەلەو سەردەمدا لەلایەن ئیدارەکانی پۆلیسی حکومەتی حەمە ڕەزاشاوە بەنێوی دادستانی ئەرتەش و دادڕەسی ئەرتەش بە توندی سەرکوت دەکران و دەگیران و دەکوژران.

لەبەر ئەوهۆیە سیاسیە بڕیاریاندا نیزیکی لەحیزبی تودە بکەن و دژی ئەوان شت نەنووسن. چونکە حیزبی تودە لەکۆمیتەی ناوەندی ڕا تاسادەترین ئەندامیان کەوتبوە

ژێرگوشاروگرتن و ئەشکنجەو ئێعدام. پاش کۆتایی هاتنی بەشی ڕەخنەوپێشنیار، هەستان دەستیان لە ملی یەکترکردو ئەولاولای یەکتریان ماچکرد. ئەوسوورهەڵگەڕان و توورە بوونە، جێگای خۆی داو بەلەسەرەخۆیی و شادی و پێکەنینی پێشوو.

ئەو دوو پەردە دوو ڕەنگە بۆمن زۆر سەیرو جێگای سەر سوڕمان بوو. بۆمنی کەم تەمەن و بێ ئەزموون شتێکی نەگونجاو بوو. کەچی لەدرێژخایەن دا بۆم دەرکەوت، کە پیاو دەکرێ لەکۆبونەوەدا، بەتایبەتی لەکاتی ڕەخنەوپێشنیاردا، توندو ئاکتیو ڕەخنەو پێشنیاری خۆی بکاو لەکاتی دیکەشدا لەگەڵ یەکتر نیزیک ولێبوردوو بن و یەکێتی دەروون تەشکیلاتی بپارێزن.

پاش دابەش کردنی کاروباری خۆیان، کۆبوونەوەکەیان کۆتایی پێهات وبلاوەیان کرد.

لەسالانی ئەو سەردەم دا کاروباری حیزبی باش دەچوە پێش و ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ زۆربوونی ئەندام پتر پەرەی دەستاند. حکومەت لە کوردستان هەستی بەجولانەوە کردبوو. وەک گوتم؛ دەوڵەت تاهاوینی سالی ١٣٣٦ه‌١٩٥٧ بۆ وەرگرتنی هەواڵ وناسینی مرۆی هەڵسوورو سیاسی لە کوردستان، کەڵکی لە روکنی ٢ی ئەرتەش وەردەگرت تائەوکاتەی ئەو ئیدارە ترسناکەی سازمانی ئەمنیەت و ئیتلاعات لەمەهابادیش دامەزرا.

کاک سمایلی قاسلوو کەکادرێکی هەڵسووڕی حیزب بوو، کاتێک لەناوچەی بانە لەلایەن حکومەت گیرا، لەزۆربەی ناوچەکانی کوردستان، بەتایبەتی لەو ناوچانەی کاری تێدا کردبوو، ئەندامی بەر پرسی کۆمیتەکان ترسیان لێ پەیدا ببوو. کاتێک کادرەکان بۆسەردانی ناوچەکان دەهاتن، زۆر بەدوورو درێژی لێمان دەپرسین؟ لەمەڕ گیرانی سمایل قاسملوودا، پلانتان چیەو چبکەین؟ لەوەلامدا دەیانگوت(نیگەران مەبن بەرێوەبەرانی سەرووی حیزب توانیویانە لەگەڵ کاک سمایلی قاسملوو لەزیندان پەیوەندی بگرن. ناوبراو وەک پاڵەوان ڕاوەستاوەو پۆلیس نەیتوانیوە چوکترین شتی لێ وەدەست بێنێ"!!

کەچی دوایە دەرکەوت لەخۆڕا ئەو هەواڵەیان دروست کردوەو هیچ هەواڵێکیان لە

زیندان و سمایل نەبوە. بەڵکوو پاش ماوەیەک سمایل نەی توانیبوو خۆی ڕاگرێ و تێکیان شکاندبوو، لەسیر ڕا تاپیواز هەموو شتێکی گوتبوو هیچی نەهێشتبۆوە.

دوای لێدان و سەرکوتکردنی حیزبی تودەو گرتنی ئەندامەکانی و لێدان و ئەشکەنجەیان، هەمووکەس بۆی روون ببۆوە کە هیچ کەس لەبەرانبەر جەزرەبەو لێدان و زەبرو زەنگی سازمانی ئەمنیەت دا خۆی ڕاناگرێ و ناتوانێ بێدەنگ بێ. سەرلەشکر تەیووری بەختیار ڕەئیسی ساواک، پاش کەشف و گرتنی سازمانی نیزامی حیزبی تودە کتێبێکی نیزیک بەچوارسەد لاپەرەی لەسەر چۆنیەتی تەشکیلاتی حیزبی تودەو سازمانی نیزامی حیزبی توودە و زیندان و ئیعترافات و خۆڕاگری و... چاپ و بلاو کردبۆوە. هەرکەسێک ئەوکتێبەی خوێندباوە دەیزانی سمایلی قاسملوو، ناتوانێ لەبەرانبەر ئەو شکەنجانەی سازمانی ئەمنیەتدا خۆی ڕاگرێ.

سازمانی ئەمنیەت دوای وەرگرتنی ئیعترافاتی تەواو لەسمایل، کەوتبوە پێو شوێن و ناسینی ئەوانەی کەوتبوونە نێو لیستەی ڕەشی ساواک.

سمایلی قاسملوو کەبەهارێ گیرابوو، نیزیک بەهەشت مانگ ساواک لەژێرەوە خەریکی لێکۆڵینەوە لەسەر جێگاو ڕێگای ئیعتراف لەسەر کراوەکان بوو. ساواک بەلەسەرەخۆیی لەنووکەوە ئەو ئەندامانەی کەدەبوایە بیانگرێ، شوێن و جێگاو ڕێگایان شارەزا ببوو. بەروونی دەیزانی لەکوێن و چۆن دەبێ بچن بیانگرن.

کاتێک ساواک دەست بەکاربوو لە٢٤ سەعاتدا، لەسەرانسەری کوردستان ئەوانەی کە دەبوایە بگیرێن گرتنی و لەزیندانیان قایم کردن. کەسانێکی وەبەر دەست نەکەوتوون و نەگیران، یان لەماڵ نەبوون، یان ژاندارمیان دیبوو خۆیان شاردبۆوە ، یان وەکوو من کە نەگیرام لەسەفەرو ئەولاولا بوون.

زەربەیەکی کوت وپڕی مێژوویی .

دوای شۆڕشی ١٩٥٨ زاینی عێراق، بەسەرۆکایەتی ژەنڕاڵ عەبدولکەریم قاسم، دەکرێ بڵێم حیزبی دێموکراتی کوردستان ژیانێکی نوێی دەست پێکردبوو. خەڵک پتر بەرەو حیزب ڕادەکشان و گەرم گوڕتر لەجاران خەریکی کارو تێکۆشان بوون. سازمانی ئەمنیەت واطلاعاتیش لەکوردستان لە پێشوو هەڵسوورتر بوون. دەکرێ بڵێین؛ هەست بەهاتووچۆی جاسوسی و سیخوڕو ڕایەڵکەی مەئمورەکانی دەوڵەتی دەکرا. شۆڕش وئاڵووگۆڕی عێراق، ڕوخانی ڕژێمی پاشایەتی پەیمانی بەغدای بەتەواوی لەرزۆک کردبوو. ئێران و تورکیەو پاکستان کە لەپەیمانی بەغدا دا بوون و باڵێکیان لەدەست دابوو، بەتەواوی شێوا بوون و، وەک گورگی چوارچاویان لێ هاتبوو. غەرب بە هەموو هێزیەوە کەوتبوە خۆی بۆ قەرەبووکردنەوەی عیراقی لەدەست چوو. بەتەواوی هەوڵیان دەدا، لاوازی و بێ هێز بوونی پەیمانی بەغدا بشارنەوە.

سەردەمێکی سەیربوو. دنیای غەرب ترسی لێ نیشتبوو. پێ یان وابوو سبەو دوویەکی کۆمونیست باڵ بەسەر هەموو دنیا دەکێشێ و شۆڕشیان بەسەردا دەکرێ و وەهیچ شتێک ڕاناگەن. بەگورجی ئاڵووگۆڕی نیزامیان پێک دێناوخەریکی هاتوچۆ بوون. دەوڵەتانی خاوەن نەوتی ئێران و سعودو خەلیج کیسەکانیان شلکردبووکەهەرچی بڵێن وابکەن. بەومەرجە پشتیوانیان لێ بکرێ و زیانیان پێ نەگات و تەخت و تاجیان ڕاگیراو بمێنێ.

نێوی پەیمانی بەغدا گۆڕاو نێویان نا پەیمانی سنتۆ. لەوگەرمە گەرم و هاتوو چۆیەدا، چەک و چۆڵ و کەرەسێکی باشی شەڕیان بە ولاتانی سەر وەخۆیان، وەک ئێران و پاکستان و عەرەبوستان و... فرۆشت. بۆ ئەوەی بتوانن بەرگری لەخۆیان بکەن و کۆمونیست هەڵیان نەلووشێ؟! بۆ بەد بەختی، لەوکاتە ناسکەدا مەسەلەی کوردیش

بەهۆی شۆرشی ئێراقەوە بوو بەمەسەلەی رۆژ. لەلایەکی دیکەشەوە، تێکدانی کۆماری دێموکراتیکی عێراق، بەرنامەی بۆ دارژا بوو دەبوایە هەرچی زووتر بروخێ و مەترسی لەسەر ولاتانی رۆژهەلاتی نێوەڕاست لاچێ و هەروەها بۆلاواز کردنی کۆماری ساوای عێراق، لەسەرەتای کاردا پێویست بە ئالۆزی وپشێوی بوولەعێراق . بۆ ئەو کارەش باشترین وگرینگ ترین رێگا پێشقەدەم کردنی مەسەلەی کورد بوو وەک هێزی سەرەکی لەعێراق وەکار بخرێ. دەستی ئێرانیش بۆ دنە دان وتەیارکردنی شۆرشی کورد ئاوەلە بێ و بتوانێ بەرنامەکانی خۆی چ لەمەڕ سیاسی، چ لەمەڕ نیزامی وجاسوسی پەوە بەرێتەپێش. پێشترباسمان کرد کە حیزبی دێموکراتی کوردستان، لەماوەی شەش ساڵ خەبات و تێکۆشان لەو سەردەمەدا، تەشکیلاتێکی رێک و پێکی لەکوردستانی رۆژهەلاتدا، دامەزراند بوو. بەلام خراپتر لەحیزبی توده لەماوەی ٢٤سەعاتدا بە پەلامارێکی کوت و پر، تەواوی کۆمیتەو شانەو دوایین هەستەکانی نێو جەنگەڵ وچیاو چۆڵ و تەنانەت ئەودێیانەی نێو دۆڵ و دەرەو بێ رێگاش بەرپرسەکانیان گیران و ئەندام و لایەنگرەکان ناسران. گەلێکیش لەکادرو ئەندامی سادەو بەرپرس هەلاتن بۆ دیوی گەرمێن و بوون بەپەنابەری سیاسی لە کۆماری دێموکراتی ساوای عیراق.

گیران و دەربەدەری.

پایزی ساڵی ١٣٣٨هە ١٩٥٩ز، سازمانی ئەمنیت بەپێی بەرنامەی دارژاو پترلە ٢٥٠ کەسی لەئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستان گرت و رەوانەی رەشە چاڵەکانی کردن. سازمانی ئەمنیەت، ئەوکەسانەی مەبەستی بوو بیانگرێ، نیزیک بە٦٠٪ لەشەوێکدا پێش سەعات ٦ی بەیانی گرتن. لەسەدا ٤٠٪ لە سەفەرو ئەو لاولا بوون وەبەردەست نەکەوتن. من بۆخۆم یەکێک لەو کەسانە بووم کەبەسەفەر چوبومە چیانەی بەری پیرانان و ئاگام لە مەحمودی بێ زەواد نەبوو. بەیانی بەکاوەخۆ نان و چام خواردو بەپێیان هاتمە کارێزی پیرانشار. سواری ئوتوبوس بووم بەرەو نەغەدە

وەرێ کەوتم . برادەرێکی حیزبی ئەندامی کۆمیتەی ناوچەو کۆمیتەی شار، لەکارێژی نەغەدە چاوەروانی دەکردم. کاتێ دابەزیم بەقامک ئاماژەی کردم وەدوای کەوم. پێم شتێکی سەیر بوو کەئاوا بەدزی بانگم دەکات. لەپەنایەک ڕاوەستاو چوومەلای سلاوی لێکردم و دوایی ماندوو نەبوونی لێکردن بەنیگەرانی و بەپەلە گوتی:

– ئەندامانی کۆمیتەی شار جگە لەمن ولە تۆ هەموویان گیراون. سەرهەنگ غوفرانیان بەماشێن و ژاندارم چوتە گوندی ئالیاوێ مالی ئێوە گەڕاون. نازانم چیان دیتۆتەوە یان نا. دوایی بەلێنیان لەکوێخا ئەستاندوەوکاغەزیان پێ مۆر کردوە کەتۆچویەوە بتگرێ و تەسلیمی ژاندارمەری نەغەدەت بکات، وریابە. ماچێکم دەیەوخواحافیز.

مەشەدی حەسەن قولی ئەوەی پێ گوتم و بەپەلە رۆیی. *

منیش بەکەلێن و کولێن و کۆلانانداا لەشاری نەغەدە وەدەر کەوتم و بەلارێیاندا بەرەوئالیاوێ رۆیشتم. کاتێک دەگەیشتمە جوتێرو شوانان ئاخێکیان هەلدەکێشا، پاش ماندونەبوونی لێکردن دەیان گوت:

نابێ بچیەوە ئالیاوێ. ئەورۆ بەیانی زوو نێو دێ پڕبوو لەژاندەرمە. ئەگەر لەمالێ بای دەیان گرتی. کاتێ تۆ لەمالێ نەبووی بەکوێخایان مۆرکردوە، کەچویەوە بتگرێ و تەسلیمی عەجەمانت بکا. کاتێک لەکەسێکم دەپرسی: بەبڕوای تۆ دەولەت بۆ دەمگرێ، من چم کردوە؟ ئی وا بوو دەیگوت نازانم. ئی واش بوو دەیگوت: هەرکەس خوێندەواربێ دەیگرن. خەلک حەقیان بوو وا بلێن، لە دێهات خوێندەوارکەم بوو. ئەوەی خوێندەواریش بوو، یان میرزای ئاغابوو، یان دوکانداری و ئالوو وێری دەکرد، یان مەلای ئاوایی بوو.

لەدێ نیزیک بوومەوەو لەکوێخاش ترسم نەبوو، چونکە لەدێ ئەوەندەم لایەنگر هەبووکوێخا نەی دەتوانێ بمگرێ. لەلایەکی دیکەشەوە کوێخا حوسێن وەک لایەنگری حیزب، یارمەتی دا بوو بەحیزب و حیسابی حیزبی بوونی لەسەر دەکراو کارتی

مەشەدی حەسەن قولی برادەرێکی وریاو هوشیاری گوندی زولم ئاباد بوو بەدزی ڕژێمی شا کاری دەکردو هەلدەسوورا.

یارمەتی درابوویە. دەمزانی کوێخا حوسێن زیانم پێ ناگەیەنێ. کاتێ پرسیم و زانیم کەسی بێگانە لەدێ دا نیە یەکسەر چوومەوە ماڵێ خۆمان. زارای خێزانم تەواو ڕەنگی چرژابوو، نیگەرانی دوا ڕۆژی بەروونی بە نێوچاوانیەوە دیاربوو. پێشتر مەسەلەی گیرانی کاک سمایلی قاسملووم لەگەڵ باس کردبوو، دەیزانی ئەگەر لەبن لێدان دا وەدەنگی بێێ و ئیعتراف بکا من دەگیرێم. یان دبێ بڕۆم نەهێنی بم و خۆم بشارمەوە. مۆرو بەڵگەی کۆمیتەی شارستانی نەغەدە لەلای من بوون و تەنیا زارا پێی دەزانێ. ئەو ڕۆژەی کەژاندارم دێنە ئالیاوێ، کاتێک گوێی لە هارەی ماشێن دەبێ، لەبەرپشتێنی دەنێ و دەروا بۆ ماڵە جیرانێک لەنێو ئاخوری تەویلەدا دەیان شارێتەوە. کاتێ دێتەوە ماڵێ، دەبینێ ژاندارم دەرکیان کردۆتەوەو بەماڵێ وەر بوون. نێوماڵێکی قەڵش قەڵش مان بوو. بەهۆی شیشەتێڕاکردن و شیشکوت کردن و پشکنین، ئەوەندەی دیکەشیان شپرێوترکردبوو.

من و خێزانم هەردوکمان بە پەرۆشی و نیگەرانی دەمان ڕوانیە یەکتر. صلاح الدین کوری ٦مانگەمان بوو. لێکترمان وەردەگرت و لەباوەشمان دەکرد. قسێکمان نەبوو پێکتری بڵێین. من دڵخۆشی خێزانم دەداوە، بەڵام نەمدەزانی بڵێم چی. لەبیرمە تەنیا شتێکی کەپێم دەگوت ئەوەبوو: « تۆ زۆر خەم مەخۆ، هیچ کەس نازانێ دنیاچی لێ دێتەوەو سبەی ڕۆژ چۆن دەبێ؟ » تەنیا هومێدێکی هەم بوو، قسە کردن لەگەڵ برادەرو ئاشناو ڕۆشنا بوو. کەبەڵکوجێگاو ڕێگایەک بدۆزمەوە، بتوانم خێزانم لەو پەرۆشی و بێ کەسیە رزگارکەم . دڵخۆشی دانەوەی من لەبەر ئەوەی هیوادارانە نەبوو، پتری خێزانم وەڕەزو خەمبارو نیگەران دەکرد. دیاربوو بەو ئامۆژگاری و دڵدانەوە بێ بنچینانەی من سوکنایی نەدەهات. نەشم دەتوانی بەڵێنی ڕوژی خۆش و داهاتووی روناکی بدەمێ. دەیزانی و هەستی بەوە دەکرد کە بەدبەختی و ڕۆژی ناخۆشتر تازە دەست پێ دەکا. هەرئەوەش بووکەچاوم تێ بریبوو نەم دەزانی چی پێ بڵێم. لەوکاتەدا کاک محمدی صوفی خالە، یەکێ لەئەندامانی شانەی دێ، وەژوورکەوت. دوای هەواڵ پرسی، گوتی:

- لهبیرته زۆرجاران پێت دهکوتین: خهبات و بهربهرهکانی دژی دوژمن دهیان به دبهختی و ئاوارهیی و گیران و لێدان و ئێعدامی بهدوادایه؟ ئهوه ڕۆژهکهیهو دهبێ خۆی لهبهر ڕابگرێ. گهلێکی ئامۆژگاری کردم و زۆری هێزو هانا وهبهرنام. دوایی گوتی: کوێخا حوسێن ناردومی پێت بڵێم؛ له دێ نهبی. ناوبراو بهڵێنی داوه بتگرێ، بهڵام وێرای گهیاندنی سلاودهیگوت: لهنێو دێ نهبێ، بۆههر دوکمان باشتره. ههروهها گوتی: ئهگهر بش کوژرێم، ئاماده نیم زهرهرم به سهعید بگا. من ههر برادهرو سوێندخۆره کهی جارانم. منیش سلاوم بۆ ناردو ڕام ئهسپارد کهنیگهران نهبێ، ئهگهر له بهر خۆشم بێ، دهبێ بڕۆم و خۆم نهێنی کهم. کاک محمد خواحافیزی کردو ڕۆیی.

بهپێویستم دهزانی جارێ ههڵوهدا نهبم و ههواڵێک له نهغهده وهرگرم. عهولای زاوام نارده شارو بۆخۆشم بهدزی چومه ماڵێک خۆم شاردهوه. شهوێ کاتێک عهولا لهشار گهڕاوه، هاته لام وگوتی: کاکیشت هاتووه. پێم سهیر بوو، مهشهدی گوتی: گیراوه، بهڵام ئێستا لێرهیه. دوایی که چومه لای کاکم و داستانی گیرانی خۆی بۆگێڕامهوه.؛ کهکات ژمێری٥/٣٠ی سهرله بهیانی دهگیرێ و لهگهڵ گیراوهکان دهیبهن بۆ ساواکی مههاباد. لێی دهپرسن براکهت لهکوێ یه. ئێمه چووینه دێ لهماڵ نهبوو. ئهگهر پێمان بڵێی بۆخۆت باشه؟ ئهویش دهڵێ؛ لهوانهیه ههر لهئالیاوێ بێ. لاویکی سادهو ساکاره، خهڵکیش ترسی وهبهر ناوه خۆی شاردۆتهوه. ئهگهر دهڵێن دهچم دهیهێنم.کاکم درێژهی دا بهگێڕانهوهو گوتی:

کاتێک وا بهسادهیی هێنانی تۆم بۆباس کردن، بۆخۆیان چاوێکیان لێک کردو، یهکێکیان زۆر زیرهکانه پێی گوتم: ئێمه تۆمان لهبهر ئهو هێناوه، ئهگهر بتوانی ئهو بێنی دووسێ شتی لێ دهپرسین دوایی وێکڕا بڕۆنهوه. منیش وهک مرۆیهکی سادهو نهزان، وهڵامم داوه که ئهوکاره زهحمهتێکی نیه. گوتیان نههار دهخۆی یان دهرۆی؟ پێم گوتن: من دهرۆم، بهڵام تاسبهینێ ناتوانم بێمهوه.

کاکم دوههزار تمهنی پێ دهبێ لێی دهگێڕنهوهو پێی دهڵێن: سبهینێ که هاتیهوه پوڵهکهشت ده دهینهوه. زۆریان دڵخۆشی دابۆوه، که نهترسێ و...

هەر چەند دووهەزارتمەنی ئەوکاتی پولێکی زورو لەشانان گران بوو، بەلام چارەی نەبوو. شانسێکی گەورەی هێنابوو بەو پوولە رزگاری بێ. هەرئەو رۆژە بۆ نیوەرۆ دێتەوە نەغەدەو بۆشەوێ لەگەل عەبدوللای زاوام هاتە ئالیاوێ. کاکم ئەوەندە ترسابوو، دانەنیشت نان و چایەک بخۆین. چایەکم لە پێش بوو نەیهێشت ئەویش بیخۆمەوە. ناڵمان هەلگرت و خواحافیزیمان کردو رۆیشتین. بەجێ هێشتنی ژن و منداڵ لەگوندی ئالیاوێ بۆمن شتێکی ناخۆش بوو. بەجێ هێشتنی ژنێک و منداڵێکی بێ سەرپەرستی دەست نەڕۆیشتوو. بەجێ هێشتنیان لانی کەم بۆمن شتێکی هاسان نەبوو. ئەوەندە دەست تەنگ بووین دەتوانم بڵێم بەشی شەش مانگیان ئازوقەی ژیان نەبوو. ئەویش بەجێ هێشتنێک بێ، نەزانی بۆکوێ دەچی و چەندت پێ دەچێ؟! لەبیرمە شەوێ کەلەگەل کاکم بەڕێگادا دەرۆیشتین تاگەیشتینەگوندی سەردەرێی ناوچەی شنۆیە سەرمان بەر دابۆوە چوارقسەمان لەگەل یەکتر نەکرد. بەتوندی دەرۆیشتین و سندوس مان بەجێ دەهێشت و بیرمان لە حالی خۆمان دەکردەوە. کەداخوا ئەو دوومالە بێ سەرپەرستانە چیان بەسەر دێ؟

چەند رۆژێک بەنهێنی لەگوندی سەردەرێ بووین. لەگەل هێندێک ئەندامی حیزب پەیوەندیان گرت و دلخۆشی مان دانەوە. شتێکی کەقەتم لەبیر ناچێ ئەوە بوو، کە بۆپەیوەندی دوا رۆژ نیشانەمان « علامت تماس » لەگەل دانان. کەپەیوەندی لەگەل کەس نەگرن. ئەوکارە زۆریان لە فریا هاتبوو. پاش سێ سالان کاتێک پەیوەندیم لەگەل گرتنەوە، بۆیان گێڕامەوە کە پیاوی گومان لێکراو چووبوونە لایان و بەنێوی من پەیوەندیان گرتبووە. ئەوانیش خۆیان لە نەناسی دابوو.

لە گوندی "هێ و شێخان و قەلاتیان" چوار رۆژان ماینەوە. لەو ماوەیەدا سێ چوارجارمان ناردە نەغەدەو شنۆ کەبەلکوو هەوالێک لەگیراوەکان وەدەست بخەین. هیچ هەوالێکمان لەگیراوەکان وەدەست نەکەوت. هەموجارێ برادەرانی شاری نەغەدەو شنۆ ڕایان دەسپارد برۆن لەو نێوە نەمێنن . دیارە ئەوانیش حەقیان بوو ئەو وەلامەمان بدەنێ دەترسان بمان گرن. چونکە من تەنیاکەسێک بووم دەمناسین و وەک کادری ناوچە

پەیوەندی نە پساوم لەگەڵیان بوو. دوای چەند ساڵ کاتێک برادەرانی کۆمیتەی شاری نەغەدە ئازاد کران دیتمنەوە، دەیان گوت؛ نەگیرانی تۆ لەزیندان کاری ئێمەی هاسان کردبوو. دەمان زانی کاک سمایلی قاسملوو تۆی وەک کادری ناوچەی شنۆ و سندوس بە ساواک ناساندوە. لەزیندان هەرشتێکیان لێ دەپرسین،دەمانگوت: سەعید ئەوانە دەزانێ برۆن لەو بپرسن. مەئموورەکان پێیان وابوو کەئێمەوا دەزانین تۆگیراوی. ئەوانیش بێ ئەوەی خۆیان شلوێ کەن، دەیانگوت: پێمان خۆشە لەئێوە بپرسین بزانین قسەکانی سەعید لەگەڵ یی ئێوە یەک دەگرێتەوەو ڕاستن؟!

سەدیق عەلایی دەیگوت: زۆر جاران لەدڵی خۆماندا دەمانگوت بەڵێی ڕاستبێ؟ دەترساین، نەکا ڕاست بکەن تۆ گیرابی و دوبارە بمان بەنەوە ژێر ئازارو ئەشکەنجە. دوای ئەزیەت و ئازارێکی زۆرو ئیعتراف پێکردن هەموویان لێک کۆکردینەوە. کاتێ لەشک هاتینە دەرو خاتر جەم بووین و زانیمان تۆ نەگیراوی، ئێمەش چەند کەسێک نەفەسێکی ئاسوودەمان هەڵکێشا.

بەڵێ کاتێک ناهومێد بووین کەگیراوەکان خەبەریان نیەو واهاسان ئازاد نابن، کەوتینە بیری ئەوەی ئاوای دیوی عێراق بین و خۆمان لەگیران و ئازارو ئەشکەنجە ڕزگار بکەین و لەخۆڕا خۆمان ماتەل نەکەین.

کوردستان بەجێ دێڵم .

دەڵێن کورد هەرکاتی لەلایەن دوژمنەوە گوشاری بۆ هاتووە دەشتایی بەجێ هێشتووەو بەرەوشیوو دۆڵ و کێو هەڵکشاوە. لەبەرئەوەی هیچ پشت و پەنایەکی نەبووە، بۆخۆ دەرباز کردن لەئەزیەت و ئازار پاڵی وەشاخی داوە بۆ ئەوەی دوژمن دەستی وێرانەگا .
ئێمەش خۆمان گەیاندبووە گوندی قەلاتیانی شنۆیەو پشتمان بە شاخیەوە بوو کەئەگەر شتێک هاتەپێش ئاوای دیوی کوردستانی عێراق بین.
خانەخوێ مان حاجی مراد تابڵێی پیاوێکی باش بوو. تا ئەوکاتەی پیاوێکی بەنێوی کاک واحید مەلاتۆفیق شارەزای بۆ پەیدا کردین ئاگاداری لێکردین. ئێمە ناشارەزا بوین و هیچ جێگایەکمان پێ نەدەزانی. شەوێ کاک واحیدی مەلاتۆفیق، وەژوورکەوت. دوای بەخێر هاتن و هێندێک ڕاوێژ، لەگەڵ ئاوبراو بڕیارمان دا خۆمان ئامادە بکەین وشەوەکی هەستین وەڕێ کەوین وپێش تاوهەلات لەکێلەشین ئاوابین.
شەوەکی هەستاین مالاوایی مان لەکاک مرادو بنەماڵەی کردو بەرەوکێلەشین وەڕێ کەوتین. ماڵی کاک مراد کۆلێکیان نان و پەنیری مەڕی بۆدانابووین. بۆپشودان وخواردنی نانی بەیانی لە تەنیشت کێلە شین (ئەوبەردەی کردویانە بەسنوورو نیشتمان و نەتەوەی کوردیان پێ لەت کردوە) دانیشتین. ئاورمان کردەوەوکتریە رەشمان وسەر ئاوری نا ، چامان ئامادە کرد. نان و چایەکی باشمان بەپەنیری مەڕی ماڵی حاجی مراد خوارد. پاش ئەوەی ماندومان حەساوە هەستاین بەرەوگەرمێن وەڕێ کەوتین. کاتێ دەمان ویست کێلەشین بەجێ بێلێن و ئاوای ئەو دیو بین، دەردێکی گران و دڵ تەزێن بوو. نازانم بۆ مجورکم پێدا هات و بۆهەمووگیانم لەرزی؟ نازانم بۆدڵم ڕانەوەستا ؟.
خەریک بوو ئاوا دەبووین کاتێک ئاوڕم داوەو چاوێکم بەدەشتی شنۆوسندوس داگێڕا، بۆسۆم لەهەناوی هەستاوکوڵی گریانم لەگەرووی وەستا. پێتان وایە، کاتێ کەسێکی

وەک منی بێ ئەزموون بەزۆر ولاتی خۆی پێ بەجێ دێلن و خۆشەویسترین کەس و کاروکورو ژن ومندالی بەجێ دەمێنێ، بۆ ولاتێکی دیکە دەچێ. چ حالەتێکی ناخۆش و نالەباری دەبێ؟ ئەویش منێکی کە کاتێک مالوو مندالم بەجێ هێشتوە جگە لەزەخیرەی دوسێ مانگی نەمرنەژی، ئەوەی خودا داپناوە، نەیان بوو. بەخۆم نەبوو فرمێسکەکانم هاتنەخوار. نەم هێشت کاکم و هاو سەفەرەکانم بزانن و تێم بگەن، چاوەکانم ئەسترینەوەو وەرێ کەوتم. ژیانی کاکیشم لەئی من باشتر نەبوو. ئەویش ئەو دوهەزار تمەنە نەغدەی هەبوو، ئەویشیان بارمتە لێ گیرابۆوە. خێزانی نەخۆشی گورچیلەی هەبوو، خۆی ئامادە کردبوو بی بات بۆتەورێزو چارێکی بکات، ئەو روداوە ناخۆشەی بۆ هاتبوە پێش. خێزانی پاش چەند مانگێک لەبێ کەسی و بێ دوکتورو دەرمانی لەتەمەنی ۲٤سالی دا، لەگوندی خراپە دەمرێ. کورەکەی منیش لەتەمەنی ۱٤مانگی دا، هەرلەبەر دەست تەنگی وبێ دوکتورو دەرمانی لەگوندی ئالیاوێ بەگوێ ئێشە دەمرێ. من کاتێک کوردستانم بەجێ دەهێشت نەم دەزانی دوای من ئەوشتانە روو دەدەن. بەلام دەست تەنگی و بێ دەرەتانی چاوەروانی ئەوانەی لێدەکرا. خەلکەکەی خۆمانم ناسیبوو دەمزانی کەتاپێیان نەلێی لەخۆڕا ئاوڕ وەکەس نادەنەوە و بیرلەوە ناکەنەوە کەکاتێک یەکی وەکو من تووشی دەربەدەری دەبێ پێویستە بنەمالەی یاریدەی بدرێ و بەهەموولایەک بەمندالی ڕابگەن و نەیەلن رەنج بچێژن و نەمرنەژی بیان ژیەنن . بۆئەوەی کابرای هەلاتووی دەربەدەر بتوانێ بێ دەردسەر ترو بێ پەژارەتر بەکارو باری پێشمەرگایەتی خۆی ڕابگا.

لەو شۆرشەی دوایی کوردستان، لەهەرجێگایەک کەبۆخەلک قسەم دەکرد، بە پێی ئەزمونی خۆم، پێم دەکوتن ئەوانەی لەدەرێن وکوریان پێشمەرگەیە، چاوەدێری و یارمەتی بنەمالەکەیان بکەن. چوونکە ئەوانە بۆ پشتگری ئێوە چەکیان هەلگرتوەو چیاو چۆلیان هەلبژاردوە. بەداخەوە ئاواش ئەوکەم تەرخەمی و خۆگێل کردنە هەر هەبوو. کەسانی مەردو ڕەندی کە لەبیری بنەمالە پێشمەرگەو شەهیدو بێکەس دابن کەم بوون و تا ڕادەی پێویست یارمەتی نەدەکرا. بەو هیوایە لەداهاتوودا بەهۆی

مرۆڤی خێرۆمەندو نیشتمان پەروەر بکرێ ئەوکەلێنە گەورەیە لەکۆمەڵدا سارێژو پڕ بکرێتەوە بۆ ئەوەی کەسانێکی ڕادەپەڕن بتوانن درێژە بەتێکۆشانی خۆیان بدەن.

بەڵێ، سەربەرەو ژێر ئاوا بوین و بۆلای گوندی" بەنێ و بێواس و سیدەکان" شۆڕ بووینەوە. نانی نیوەڕۆمان لە بێواس لە ماڵی کاک عومەرخوارد. پاش نیوەڕۆ من وکاکم وەک پەنابەری سیاسی خۆمان بە « قشڵەی سیدەکان ناساند. ڕۆژی هەینی بوو، قایم مەقام و مودیرناحیە لەماڵ نەبوون و محمودبەگ ئاغای گوندی موجەسەر، بانگێشتنی کردبوون. ئێمە بێ خەبەر لەوەی دوسێ کەسی دیکەی هەڵاتوو چونەتە ماڵی محمودبەگ، ویستویانە ببنە پەنابەر، جابۆیە قایم مەقام و مودیرناحیە بانگێشتن کرابوون. نیزیکی نوێژی شێوان مودیرو قایم مەقام لەگەڵ سێ کەس پەنابەر لەحەوشی قشڵەی سیدەکان وەژورکەوتن. کاتێ لێ یان خورد بوینەوە، سەیدحسن نەردەهاڵی و یوسف و یحیی، واتە سێ کەسی ئازەری ئەندامی حیزبی دێموکراتی کوردستان خەڵکی سندووس بوون. سەید حەسەن کەلەگەل من پەیوەندی تەشکیلاتی هەبوو، باشمان یەکتر دەناسی. بەدیتنی یەکتر غارماندا یەکترو دەستمان لەملی یەکترکرد. دوکەسەکەی دیکەی پێناساندم و خۆش و بێشمان لەگەڵ کردن. ئەودیەنە، ئەوەندە بۆقایم مەقام و مودیرناحیە و پۆلیسەکان گرینگ بوو و شوێنی لەسەر دانابوون. لەماوەی ئەو سێ ڕۆژەی کە لەوێ بووین، ئێمە بە ئازادی دەگەڕاین و بێ پۆلیس هاتوچۆی نێوبازارمان دەکرد. قایم مەقام و مودیر ناحیە کورد بوون. زۆریان ڕێزلێدەگرتین. قایم مەقام ڕۆژی دوهەم گوتی" لەهەوەڵ وێک کەوتن و ماچ و مووچتان لەگەڵ یەکتری، ئێمە بۆمان دەرکەوت کە ئێوە لەتەشکیلاتی سیاسی دا کارتان کردوەو هاوکاری یەکتربوونە.

لەسیدەکان ئەو دوسی ڕۆژەمان خۆش ڕابواردو هێندێک حەساینەوە. دوایی ڕێک و پێک بوونی پەروەندەکانمان دوپۆلیسیان ڕەگەڵ خستین بمان بەن بۆ رەواندز.

نێوارێ درەنگانێک گەیشتینە شارۆچکەی دیانان و بردیانینە چایخانەیەک. تابلۆی هەڵاوەسراوی بەردەرکە سەرنجی منی ڕاکێشا. بەخەتێکی درشتی سوورو جوان

نوسرابوو (چاپخانەی کوردستان) وشەی کوردستان بۆمن گەلێک گرینگ بوو. هەوەڵ جاربووبەتابلۆ شتێکی وام دەدیت. پاش نان وچاخواردن، لاوێک لەدەرێ هەرای ڕۆژنامەی کوردستانی دەکرد. وەک ڕۆژنامە فرۆشان سەردێڕی ڕۆژنامەکەی دەخوێندەوەودەیگوت: "ڕۆژنامەی کوردستان، هەواڵی گرینگی ڕۆژ، گیران و ڕاونانی کوردەکانی کوردستانی بەزۆر بە ئێرانەوە بەستراو. سێ سەدکەس لەئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستان، دوێنێ و ئەوڕۆ وەک پەنابەری سیاسی گەیشتنە عێراق و لەشارەکانی سولەیمانی و قەڵادزێ وەرگیران"

بە هەرا کردن وخوێندنەوەی کورتەی هەواڵەکان هاتە ژوور. من وکاکم دوژمارەمان کری. ئەوکات لەکوردستانی ئێران کەم کەس دەیزانی کوردی بخوێنێتەوە. ئێمە لەبەر ئەوەی بەنەهێنی بەیان و روژنامەی حیزبمان دەخوێندەوە، کوردیمان خراپ نەبوو باشی تێ دەگەیشتین. هەرکەس لەبەرخۆیەوە خەریکی خوێندنەوەی روژنامە بوو. چاپچیەکە، رووی لە پیاوێکی ئەفەندی کردوگوتی:

- دادەی سابیرئەفەندی بەدەنگی بەرز بۆمان بخوێنەوە، بائێمەش تێبگەین بزانین دیسان کوردە چارە رەشەکە چی بەسەر هاتووە. ئەو "ڕافزیانە" بەدرێژی مێژوو خەریکی پیلان و کوشتارو هەڵبڕهەڵبڕی کورد بوونە.

قسەی کابرای چاپچیم پێ خۆش بوو، ئەوکات نەم دەزانی مانای ڕافزی چیە. کاتێ لەکاکم پرسی، ڕافزی یانی چی؟ تێی گەیاندم کە ئەوە وشەیەکی عەرەبیە و ماناکەشی بۆ شی کردمەوە کە بە موسڵمانی ساختەچی دەڵێن.

سابیر ئەفەندی بەدەنگێکی بلیند، هەوالی گرتن و راونان و بگرەو بەردەی رژێمی ئێرانی بۆ خوێندینەوە. روژنامەی کوردستان نوسیبووی" تا ئێستا نیزیک بە سێ سەدکەس کورد، لەترسی هێرشی دڕندانەی حکومەتی دیکتاتۆری حەمەرەزاشای ئێران هەڵاتوون لەشاری سولەیمانی بەپەنابەری سیاسی وەرگیراون.

بۆمان دەرکەوت کە ڕاونراوەکان دەرباز بوونیان بەلای سولەیمانی دا هاسانتربوە، بۆیە گەیشتوونەتەوێ. یان باشتر بڵێم؛ شارزاترلەئێمە بوونە.

بەیانی بردیانین بۆ ڕەواندز تەسلیمی ئیدارەی پۆلیس کراین و زیندانیان کردین.
جێگایەکی ناخۆش بوو، دەکرێ بڵێم زیندانی ڕەواندزو ناکاروکردەوەی شورتەی ئەوکات، ناخۆشترین خاترەی زیندانمە لەو چەندین جارەی کە لە ئێران و ئێراق گیراوم. ئەوپێنج کەسەیان لەدیوێک کردبووین و تەنەکەیەکیان بۆ دانابووین. لەبەر دمی یەکتری دەبوایە خوڕەخوڕ لەو تەنەکە بمیزین. بەیانی سەعات ٦ی جارێک، پێش نوستنیش جارێکیان دەبردینەدەرێ. سەرەڕای ئەونارەحەتی و وەڕەز کردنە، خەریک بوون بمان دەنەوە بەئێران. بەپێی یاسای پێش شۆڕشی ١٤ی تەموز، هەرکات ئێرانیەک هاتبایە عێراق یان گیرابایە، مودیر ئەمن و مودیرشوڕتە نەزەریان لەسەر دەداو تەسلیمی ئێران دەکراوە. چونکە هەوەڵ جاربوو وەک پەنابەر لەڕەواندز شتێکی وایان دەدیت و دەیان ویست هەروەک پێشوو ڕەفتار بکەن. لەگەڵ خانێ پەیوەندیان گرتبوو ڕێک کەوتبوون ڕۆژی شەممۆ بمان دەنەوە بەئێران. ساڵێک لەشۆرشی عێراق تێپەڕیبوو، هێشتا یاسای کۆماری نەگەیبوە ڕەواندزو مەئموورەکان هەر بەقەوانی پێشوویان لێ دە دا. کاتژمێری١٢ پیاوێک هات گوتی: من ناوم حەمەسالح سەرتاشەو ئەندامی پارتیم. لیژنەی شاری ڕەواندز منی ناردوە پێتان بڵێم: کە مدیرئەمن و مودیر شوڕتە، خەریکن بتان دەنەوە بەئێران. تکاتان لێ دەکەین لەلای کەس ئەو مەسەلە باس مەکەن، چونکە ئەو بڕیارە نەهێنیەو برادەرێکی ئێمە ئەو هەواڵەی پێداوین. ئێمەش لیژنەی پارتیمان لەهەولێر ئاگادارکردوە. نامێکمان نوسیوە، هێناومە ئێوە ئیمزای بکەن. ئێمە هەر ئەو ڕۆ دەیگەیەنینە هەولێر. هەر چەند سبەینێ هەینیەو دەوایر داخراون، بەڵام برادەرانی پارتی ئەگەر شەویش بێ کاری خۆیان دەکەن. نامەکەی دەرێنا دای بەئێمە لەژووری ئیمزامان کرد.
سەرەڕای ئەو نارەحەتیەی زیندان، ئەو هەواڵە ناخۆشەشی هاتە سەر. زۆر نیگەران بووین. ئەو شەوە زۆرکەم نوستین خەومان ڕەوی بوو. بەیانی شوڕتەیەک هات گوتی: دوێنێ کەحەمەسالح هاتەلاتان من ئێشک بووم، بۆیە بێ ترس توانی نامەکەتان بداتێ ئیمزای بکەن. دەنا کەسێک دژی مودیرئەمن و مودیرشورتە نامە بنوسێ

ناتوانێ لێره دەری بێنێ. ئێستا لەلای صالح بووم، نامەکەیان گەیاندۆته هەولێرومتصرفیان دیوه. ترس نەماوه لەوانەیه بەیانی لەهەولێر داواتان بکەن ولەو مەترسیه ڕزگارتان بێ.

بەومزگێنیه، تاڕادەیەک ترسمان کەم بووه، بەلاّم مەترسی بنه ڕەتی هەرمابوو. هەوالّی تەسلیم کردنەوەو هەوالّی داوا کردنمان له هەولێر، هەدوکیان ڕۆژی شەممۆ بوون، پیاو نەیدەزانی کامیان وەپێش دەکەوێ. له ئێشک چیەکانمان دەپرسی: نێوانی ڕەواندوزو حاجی ئۆمەران چەنده؟ بۆ ئەوەی ئەگەر تەسلیم کردنەوەکه وەپێش کەوت و دوو سەعات دوایی پەیامی متصرفی هەولێر هات، داخوا ڕەواندز وێرادەگا بەحاجی ئۆمەران بلّێ و بمان گێڕنەوه. یان وێڕا ناگەن و دەدرێینەوه بەئێران؟

له نێوان ئەو ترس و خەیالاّته دا بووین. شەوێ دوای نان خواردن (باش چاوەش) هات و گوتی: بەپەله لەهەولێرداوای ئێوەیان کردوه، بەیانی زووخۆتان ئاماده بکەن قەمەرەمان بۆگرتوون کاتژمێری ٨ بەرەو هەولێر دەڕۆین .

بەیانی زوو٢ پۆلیس بەدەست بەندەوه لەگەلّمان سوار بوون. لەبەرەوەی شاری ڕەواندز دەستیان کردینەوەوگوتیان: دەستتان دەکەیەوه، ئەوپەڕی هەلّدێن و ئێمه دەگیرێین. بەشۆخی و جەفەنگ و لادان له هەمووچایخانەکانی سەر ڕێگا، ڕێگای دورو درێژی نێوان ڕەواندزو هەولێرمان بری و دوای نیوەڕۆ گەیشتینه هەولێر. یەکسەر بردیانین تەسلیمی زیندانیان کردین. دوسێ ڕۆژ گیراین. برادەرانی پارتی شاری هەولێر بەپەلە کاروبارەکانیان بۆجێ بەجێ کردین. کاک شەمسەدین موفتی بەزەمانەتی هەریەکی بیست هەزاردیناری عێراقی ئازادی کردین. کاک شەمسەدین کاری پارێزەری دەکردو بەرپرسی لیژنەی ناوچەی هەولێربوو. پیاوێکی باش و بەشەخسیەت و لەبنەمالّێکی ئاینی ناسراوی شاری هەولێر بوو. کاتێ ئازاد کراین بۆ شەوێ لەلایەن برادەرێکی پارتی بۆ سینەما بانگهێشتێ کرابووین. لەپەردەی دوهەم دا بانگیان کردینه دەرێ و پۆلیس دەست بەندی لەدەستی کردین و بردیانینەوه زیندان. کاک شەمسەدین موفتی هاتەلامان زۆر نارەحەت بوو. زانیمان (پارت بازی)کردوەو دوایەش ئیدارەی ئەمن و

ئەولاولا زانیویانەو کارەکەسەری نەگرتوە. زۆرمان دڵخۆشی کاک شەمسەدین داوە نارەحەت نەبێ و پەلەش نەکەن لەئازادبوونمان. ئەوپەڕی با دووسێ حەوتوو بپێوێ دوایی ئازاد بین. کاک شەمسەدین دیار بوو لەگەڵیان کەوتبوە رکەبەری و ڕانەدەوەستا. هەر واش بوو. سێ ڕۆژی دی گیراین، پاشان بەیەکجاری هەرچوارمان ئازاد کراین. لە بارەگای خەبات « دەفتەری لیژنەی شارستانی هەولێر» دیوێکیان داینێ و کاک سەید مەجید ئەندامی لیژنەی شار، وەک بەرپرسی ماڵی شتومەکی پێویستی بۆ ئامادە کردین و حەوتووی جارێک کەل وپەل و خواردەمەنیان بۆدەکرین . باشمان پێ ڕادەگەیشتێ و زۆریان ڕێز لێ دەناین. نیزیک ساڵێک لەوێ بوین. دوایی دەوڵەت کاری داینێ. من وکاکم چوینە هاوینە هەواری سەلاحەدین دەستمان کرد بەکار.
ئێمە سێ هاورێی ئازەریمان لەگەڵ بوون. بەڵام لەچۆنیەتی ئەوانم ئاگادار نەکردن. بۆئەوەی خوێنەران لەسەر ئەوانیش رون کەمەوە، جارێ ئەوانیش بە جێگای خۆی دەسپێرم، دوایی دەگەڕێمەوە سەربەسەهاتی خۆم.
یۆڵداش یحیی ئەوکات تەمەنی ٣٨ساڵ بوو. چوار منداڵێ بەجێ هێشتبوو. کوردی نەدەزانی و هەمیشە وەرەزوخەمگین بوو. ئێمەش لاوو سەرحاڵ هەمیشە تریقەمان دەهات و پێدەکەنین. ناوبراو داوای لێ کردین یارمەتی بدەین بی نێرین بۆ (کربلا) بەڵام ئەنەو پوڵی هەبوو، ئەئێمە. سەید حەسەن هێندێکی هەبوو پارەکەی دایەو ئیجازەمان بۆ وەرگرت ڕۆیشت بۆ بەغدا. لەوێش خەلیلی سدیقی لەگەڵ خۆی برد بووی زیارەتی پێ کردبوو ناردبوویەوە. یوڵداش یحیی بوو بەکەربەلایی یەحیا. لەوێ لەلای ئاخوندی کەربەلا نامەیەکی هێنابوو، کە دەوڵەتی ئێران لێی خۆش بێ و چاوپۆشی لێ بکا. ئەو مەسەلەیەشی بەئێمە نەدەگوت. یەکدووجار لەشەقلاوێ ورەواندز ڕا کەربەلایی یەحیایان دەگرت ودەیان هێناوە هەولێر. ئێمەش دەچووین دەبووینە زامن دەمان هێناوە. کاتێ لێمان دەپرسی تۆ بۆ گەیشتویە رەواندز؟ وەلامی دەدایەوە: وەرەزبووم بەئارەزو دەچومە ماڵی برادەرێک پێم خۆش نیە نێوی بێنم.
ڕۆژێک لەگەڵی دانیشتین وپێمان گوت: "دەربەدەری بۆ تۆ نابێ، بچیەوە لای

منداڵەکانت باشترە. ئەگەر پێت خۆش بێ ئێمە ڕەدت دەکەین"
کەزانی بەڕاستمانە، گوتی رووم نەبوو پێتان بڵێم، من کاتێ چوومە کەربەلا، کاغەزی موشتەهیدیشم هێناوە بچمەوە ئێران. پێم خۆشە لەو بارەو یاریدەم بدەن.
ڕۆژێکی کەربەلایی یەحیام هێنا سولەیمانی و لەوێ ئیجازەمان بۆ وەرگرت و ناردمانە قەلادزێ. بۆخۆی لەوێرا لەگەڵ قاچاغچیان ڕۆیبۆوە ئێران.
دوومانگ دوای ئەو، ڕۆژێک سەید حەسەن گوتی: یوسف داوای کردوە یاریدەی بدەین بڕواتەوە. توانای مانەوەی نیەو بابەدڵ ئێشی نەرواتەوە.
ئێمەش پیاومان پەیدا کردو ئەویشمان ناردەوە لای منداڵەکانی. من وکاکم و سەید حەسەن مابووین و خەریکی کاروباری خۆمان بووین و لەبنەوەش جارو بار بەدزی لەگەڵ پارتیەکان بەقسەخەریکی سیاسەت بووین. بیری سەیدحەسەن لەگەڵ مەسایلی میللی نەی دەخواردەوەو ئامادەش نەبوو قەت نەزەریاتی خۆی لە ئێمە بشارێتەوە. رەنگ بێ بۆکابرایەکی ئازەریش کوردایەتی سەخت بێ. سەیدحەسەن پیاوێکی بەئیمان و خەباتکارو نەترس بوو. تابڵێی کاری و هەڵسوورو بزۆز بوو. نەی دەتوانی بێکارو بێ تێکۆشان و خەباتی سیاسی دانیشێ. هەرچەند وەک پەنابەری سیاسی مافی ئەوەمان نەبوو وەدوای کاری سیاسی کەوین و هاوکاری پارتەکان بکەین. بەلام نەمان دەتوانی بێلایەن بین و دەست لەسەردەست دانێین.
بۆ نەورۆزی ساڵی ۳۹هە ۱۹۶۰ز، لەسەرداوای ئەحمەدتۆفیق، کەلەگەڵ برادەرانی پەنابەری دانیشتووی سولەیمانی لەسەر چنار نیشتەجێ بوون. هەرسێک مان بۆماوەی دووحەوتو ئیجازەمان بۆسەردانێکی سولەیمانی وەرگرت. چونکە ئێمە پەنابەر بووین و هەروەختێک ویستبامان لەهەولێر ڕا بچینە شوێنێک یاشارێکی دیکە دەبوایە حەوتوێک پێشتر نامێک بنوسین و بیدەین بە موتەسەرریف و ئیدارەی ئەمن مان ئاگادار کراباو زانیبایان کەئێمە بۆ کوێ دەچین و چەندمان پێ دەچێ.

سەردانێکی سولەیمانی .

کاتێک گەیشتینە شاری سولەیمانی، بەپێی ئەو ئادرێسەی بۆیان نارد بووین سواری ماشێنی خەت بووین و چوینەسەرچنار. سەرچنار وەک ئێستا نەبوو. کارخانەیەکی سمیت و دو دەستەی خانوبەرەی دەوڵەتی لێ بوو، لەگەڵ گازینۆ یەکی بچوک، کە ئەویش زستانان دادەخرا. نیزیک بە دوو سەد کەس لەبرادەرانی حیزبی لەوخانوانەی سەرچناردا دەژیان. زۆربەی برادەرانمان دەناسین. ئەحمەدتۆفیق واتەکاک عەبدوڵای اسحاقی و کاک قاسمی سوڵتانیان (کەماڵ) مەلاباقی و کاک هاشم حوسێن زادە، کۆمیتەی بەرێوەبەری کاتی حیزب بوون. بەرۆژ لەوێ دەبوون و شەوانەش خانوێکیان لە نێوشار هەبوو. هێندێکیان دەچونەوە وێ.

رۆژی نەورۆز چوینە نێوشار لەگەڵ خەڵک بەریز رۆیشتین بۆ دەرەوەی شار. هەر حیزب و تاقمەی پەیامی خۆی خوێندەوە. پەیامی حیزبی دیموکراتیش لەلایەن کاک ئەحمەد تۆفیق خوێندرایەوە. دوای کۆتایی هاتن بلاوەمان کردو هاتینەوە سەرچنار.

برادەرانی بەرێوەبەری و کادرو ئەندامانی تر لەسەرچنار، تابڵێی نێوانیان ناخۆش بوو. کاک ئەحمەدتۆفیق زۆری فشار بۆ هێنابوون و جارو بار بەدەوڵەتی عێراق هەرەشەی لێ دەکردن و گوشاری بۆسەر برادەران لە میزان تێ پەراند بوو. لە هەموو بارێکەوە تەنگی پێ هەڵچنی بوون. ناکۆکی و ناتەبایی زۆربەیانی لە تێکۆشان و خەباتی داهاتوو ناهومێد کردبوو. زۆربەی شەوان یەکدووکەس بەدزی هەڵدەهاتن دەرۆیشتنەوەو سەرچناریان بەجێ دەهێشت. ئەوانەی هەستیان بەمەسئولیەت دەکردو خۆیان بۆخەباتی درێژخایەن دانابوو، کێشەی بۆچوون و بیرو باوەریان لەگەڵ یەکتر هەبوو. بیووە هۆی ئەوەی بەشێک پەیوەندی بەحیزبی شیوعی یەوە بگرن. دیارە ئەندامانی بەرێوە بەری بەرەسمی پەیوەندیان بەپارتیەوە بوو. کاک قاسمی سوڵتانیان

و کاک هاشمی حوسێن زادەش وەک کۆمیتەی کاتی لەگەڵ کاک ئەحمەد بوون، بەڵام بیرو بۆچونیان لەگەڵ بەشێک لەکادرەکان بوو. هێشتا بەلایەکدا ساغ نەببوونەوە. رۆژی وا بوو دەبوونە گوێڕاڵی ئەحمەدتۆفیق. رۆژی واش بوو، دەهاتن لەلای کادرەکان دەمانەوەونەدەچونەلای ئەحمەدتۆفیق. کاتێکیش بە دوایدا دەناردن خۆیان نەدەگرت و نەیان دەوێرا بێ قسەیی ئەحمەد بکەن. ئەحمەدتۆفیق کۆمەڵێکی نەخوێندەوارو ناتێگەیشتوو لەدەوری خۆی کۆ کردبۆوە. بۆهەمووشتێک کەڵکی لێ وەردەگرتن. لەکاتی کۆبونەوەدا ئەگەر زانیبای کۆبونەوە بەدڵی ئەو ناچێتەپێش، دەبوو بە دێموکراتێکی تەواو عەیارو داوای دەکرد بادەنگ وەرگرین. ئەوکۆمەڵەی لەگەڵی بوون هیچ دەنگێکی نەدەگەیشتێ. ئەگەر شەڕو دمەقاڵەش بایە، دیسان کەس پێی نەدەوەستا. نمونێکی سەیر:

رۆژێک یەکێ لەلایەنگرانی ئەحمەدتۆفیق لەچایخانەیەک، یاجێ یەکی تر، جنێو بەحیزبی شیوعی و یەکێتی سوڤیەت دەدا. ئەو قسە بەکادرەکان گەیشتەوە. داوای کۆبوونەوەیان کرد. ئەحمەدتۆفیق و هاشمی حوسێن زادە هاتنەلای کادرەکان ولەدیوی یوسفی ریزوانی کۆبوونەوە.ئێمەش لەوێ بووین. یوسفی ریزوانی دوای پێشەکی، رووداوەکەی گێڕاوە دوایی گوتی: بەبڕوای من هەرکەس هەر بیرو باوەڕێکی هەیە، کەیفی خۆیەتی ئازادە. ئێستا ئێمە حیسابی پەنابەری سیاسیمان لەسەر دەکرێ و نوێنەری حیزبێکی سیاسین. ئەگەر لەچوارچێوەی سەرچنار دا بمانەوێ شتێکی وا بڵێین خەڵک گوێی لێ نابێ و ناچێتەدەر، بەڵام لەچایخانە و جێگای گشتی، جنێودان لەپەرستیژی خۆمان و حیزب کەم دەکاتەوەو هەموومان دەگرێتەوە. پێشنیارم ئەوەیە ئامۆژگاری بدرێ بەبرادەران کەهێندێکی تێدا بێڵنەوە. لەسەر ئەوشتە بوو بەقڕەو مشت و مڕ. هاشم حوسێن زادە، هەستا کۆتو شەڵواری یوسفی ریزوانی لەدیوار هێناخوارو فڕێی دا دەرێ و پێی گوت " هەستە بڕۆ دەرێ ولەنێومان بڕۆ، حەقت نیە لێرەبی، تۆ دەتەوێ لە باوەشی کۆمونیزمان باوێی؟" قسەو کردەوەی هاشم تەنیا بۆخاتری خۆ شیرن کردن و نیزیک بوونەوەی بوو لە ئەحمەد تۆفیق. بۆشەوێ یوسف

رزوانی لەترسی ئەمنی سولەیمانی رۆیشت وخۆی شاردەوە. ئێمەش پاش چەند رۆژ بەرەو جێگای خۆمان بۆهەولێرگەڕاینەوە.

پاش حەوتوێک هاشم حوسێن زادە و ئەحمەد تۆفیق هاتنە هەولێر، داوایان لەسەیدحەسەن ئەردەهالی کرد، لەسەر بەرنامەی حیزب بیرو ڕای خۆی بڵێ. ئاو براو نەکوردی دەزانی، نەئەو بروشوورەی کە ئێویان لێ نابوو بەرنامە، بەفارسی یابەتورکی هەیان بوو. بۆ سەید حەسەنیش سەخت بوو بەکوردی تێی بگا. ئەحمەد تۆفیق پێی داگرتبوو دەیگوت:

ستراتێژیکی حیزب حکومەتی میللی دیموکراتیکە، دەبێ ئێمە بزانین تۆ بڕوات بەبوونی حکومەتی کورد هەیەو لەگەڵی هەی، یا نی؟

سەید حەسەن لەسەرەخۆ گوتی: نازانم تۆ بۆشەڕ هاتووی، یان بۆ بیروڕا گۆڕینەوە؟ بۆخۆتان دەزانن من ئازەریم، بۆئەوەی بێکار دانەنیشم وەک کادرێکی حیزبی کارم کردوەویارمەتیم کۆکردۆتەوەو رۆژنامەو بەیاننامەی حیزبم چەندین جار گەیاندۆتە تاران و تەورێز. پەیوەندیشم لەگەڵ سەعیدو مەشەدی بووە. هەرچی کوتویانەو پێیان گوتووم کردوومە. ئێستاش دژی ڕژیمی شا هەرچی بڵێن و پێم بکرێ ئامادەم بیکەم . هەر رۆژێکیش ئێوە بەرنامەکەتان کرد بەفارسی و بیروڕای منتان ویست ئامادەم بێم لەکۆبوونەوەیەک دا بیروڕای خۆمی لەسەر بڵێم. تائێستامن ئەندامی ئەوحیزبە بووم و کارم بۆ کردوە، ئێستاش کەپێتان وایە کەڵکم نیە، بەقسە دەڵێن، بەنوسین دەڵێن، چونەدەری خۆم لەحیزب ڕادەگەیەنم.

ئەحمەد تۆفیق دەیکوت: تۆ لەسەرحیسابی حیزب پەنابەریت دراوەتێ یان دەبێ بنووسی ئەو بەرنامەیە پەسند دەکەم. یان ئێمە بە دەوڵەت ڕادەگەیەنین ئەو برادەرە حیزبی نیەو....

قسەکانی ئەحمەدتۆفیق کەڵەگایی بەئاشکرا بوون. ناچار بڕێک بەسەر ئەحمەد تۆفیق رۆیشتین و کۆتاییمان بەباسەکە هێنا.

شەوێ ئەوان رۆیشتن و من بەرێم کردن. لەکاتێ رۆیشتن دا لەدەرێ وێنەیەکی

سەیدحەسەنیان پێ نیشان دام کەرۆژی نەورۆز، لەگەڵ شیوعیەکان هەڵگیرابوو. ئێمە کەهەمومان پێکەوە چوبوین بۆ سولەیمانی، ئەو لەگەڵ ریزی شیوعیەکان بۆدەرەوەی شار رۆیشبوو. ئەو مەسەلەیە ببوە هۆی تورەیی ئەحمەد تۆفیق. لەوسەردەم دا حیزبی شیوعی وردە وردە وەزعی بەرەو خراپی دەرۆیشت و دەسەلاتی لە ئیدارەکاندا کەم دەبۆوە. سەرو بەندی ئەوە بوو کەوتبوونە ژێرپەلامار، دەگیران و دوردەخرانەوە. دیارە پەنابەری سیاسیش مافی بەشداربوونی لەنێو حیزبەکاندا نەبوو. بەکردەوە سەیدحەسەن لەمەترسی کەوتبوو. کاتێ هاتمەوە، ویژدانم رێگای نەدام کەمەسەلەی ئەو وێنەیە کەلەحاڵی چەپڵەلێدان لەنێو ریزی شیوعیەکاندا لێی هەڵگیرابوو بشارمەوە. ناچار بۆئەوەی توشی گیران و تەسلیم کردنەوە نەبێ، چوینە لای برادەرانی حیزبی شیوعی و لەگەڵ ئەوانمان هێناگۆڕێ. زۆرپیاوانە لەیەکێتی کرێکارانی هەولێر دیوێکیان دایەو ئیوە ئاشکراو نیوە ئەهێنی لەوێ دانیشت. من وکاکیشم لە هاوینەهەواری سەلاحەدین کارمان دەکرد. مانگی یەکدووجار سەری سەید حەسەنمان دەدا. کاتێک ئەحمەد دەهات و لەسەیدحەسەنی دەپرسی؟ دەمانگوت نازانین چی لێ هاتوە و بۆکوێ چوە. رۆژێک چوبووینە سەردانی سەیدحەسەن. ناوبراو هەر بەسەر زیندوو بوو، زەردهەڵگەڕابوو. هەر چەند دەمانپرسی بۆ وات لێ هاتوە پێی نەدەگوتین. پاش داوایەکی زۆر پێی لێنا کە لەبرسان وای لێ بەسەر هاتوەو لەرووی هەڵنەهاتوە بەکەس بلێ. زۆرمان گلەیی لێکردکە بۆچی ئەوەی لە ئێمە شاردۆتەوەو دەنگی نەکردوە. ئێمەکاری دەوڵەتی مان دەکردو ژیانمان باش بوو، دەمان توانی زۆرباشی بژیەنین بێ ئەوەی قەوەمان رێکەوێ. چونکە بۆخۆی نەی دەتوانی کاربکا ئاشکرا دەبوو. لەوانەش بوو بگیرێ و تەسلیمی ئێران بکرێتەوە. ببوو بەشایعە بەدرۆ بڵاویان کردبۆوە کەکورێک بەنێوی عزیزی فەللاحی لەگەڵ ئەحمەدتۆفیق ئاکۆکی بووە گیراوەو تەسلیمی ئێران کراوەتەوە . ئەوترسە ببوە هۆی نەهاتنەدەری سەیدحەسەن.

رۆژێک ناوبراو پێشنیاری پێ کردین و گوتی: دانیشتنی من لێرە هیچ سوودێکی نیە، ئەگەر هەر ئەهێنی بوون و خۆشاردنەوەبێ، بچمەوە ئێران و بەئەهێنی کارو

تێکۆشانێک بکەم باشترە لەوەی لێرە خۆم بشارمەوە. بڕیارماندا پیاوێکی بۆ پەیداکەین، بەنهێنی بی نێرینەوە ئێران. مەلامحمدی مراد ڕەسوولی، لە گوندی ناژگێ، مامۆستای قوتابخانە بوو. داوامان لێکرد بەهەر جۆرێک بێ، بەڵکوو سەید حەسەنمان بۆ ڕەد بکاو بیگەیەنێتە زینوێ شێخی. ناوبراوزۆر پیاوانە بردیە زینوێ شێخی و لە وێڕا نارد بوویانەوە ئێران.
چەند ساڵێک لەسەید حەسەن دوورو بێ خەبەر بووم. ساڵی ١٣٤٤ کە بۆکار چووبوومەوە سندوس، لەگوندی ئاڵیاوێ شێخان، برادەرێکی سەر شانەی حیزبی کە ناکرێ ناوی بێنم، گوتی؛ سەید حەسەن ئەردەهالی و کاک عەبدوللای عیزەتپور لێرەن و دەیان ویست بچن بۆ و دیو بۆلای تۆ.
بەڕۆژ نەدەکرا چاومان پێک بکەوێ. شوێنێکمان دانا شەوی لەدەرەوەی دێ یەکتری ببینێ.
دوای دیتن و چاو پێکەوتن و هێندێک قسەو باس ئەوان گەڕانەوەو ئێمەش چوینەوە کوردستانی عێراق. دوای ماوەیەک بیستمەوە لەشاری میاندواو هەردوکیان گیراون.
بەهاری ١٣٤٥هـ، ڕۆژێکی سەیدحەسەن لەگوندی زینوێ شێخی بەجلی کوردی لێم وەژور کەوت. بۆی باس کردم ڕێکخراویان هەیەو لەگەڵ چریکی فیدایی کاردەکا. سەید حەسەن مرۆیەکی زاناو تێگەیشتوو بوو، بۆخۆی یەکێ لەو بەڕێوە بەرانەبوو کەشاخێکی ڕێکخراوەکەی بەڕێوە دەبرد. ناوبراو هاتبوو برادەرانی حیزبی شیوعی ببینێ. دوای یەکدوڕۆژ حەسانەوە ناوبراوم گەیاندەگوندی دەرگەلەو بە ئەبووسەربازم « مەلا ئەحمەد » ناساند. دیارە سەید حەسەن بۆخۆی پەیوەندی لەگەڵ سوڤیەت هەبوو، ئەوێ ناو نیشانی دابەبرادەرانی حیزبی شیوعی کەلەسۆڤیەت بپرسن، کاتێ ناسیان و بڕوایان پێکرد، ئەوکات وەک چریک و شیوعی پێکەوە پەیوەندیان هەبێ. دیاربوو بڕوای پێکرابوو، یەکدووجاری دی هات و چەند کەسێکی بۆ فێر بوونی نارنجەک هێنا.
دوای یەکدووساڵ یەکترمان لەشاری نەغەدە دیتەوە. سەفەری هەبوو دەچوو بۆعێراق. ئیتر حەسەن لەو سەفەرە نەهاتەوەو نەزانی چی بەسەر هات.   دێمەوە سەر باسەکەم.
لەو پێنج کەسەی هاتبووین هەرمن وکاکم مابووین و خەریکی کارو بارو ژیانی خۆمان بووین. لەگەڵ پارتی و شیوعی نێوانمان خۆش بوو. هەردوک لاوەک پەنابەرێک ڕێزیان لێ دەگرتین. ئەحمەدتۆفیق کاتێک ڕێگای لەمەسیف سەلاحەدین دەکەوت، دادەبەزی و سەردانی دەکردین. ئاخرجاری کە سەری داین، شەوو ڕۆژێک مان لەلابوو. قەرار بوو حەوتوێکمان لەلابمێنێتەوە. دیارە ئێمەش پێمان خۆش بوو ڕێزمان لێ دەنا، بەلام بۆخۆی نەحاوادە بوو و ڕابواردنی لەگەڵ سەخت بوو. هەرچی گوتبای دەبوایە بەڵێی بۆ بڵێی، دەنا قەڵس دەبوو. قسەی کەسی نەدەسەلماند . هەمو شتێکی خۆی پێ لەلایەنی ڕوبەروی باشتر بوو. لەسەر ئەو تێ بینی یە، لەگەڵ کاکم دامان نابوو باسی سیاسی لەگەڵ نەکەین. بۆئەوەی دڵمان لێک نەئێشێ و نێوانمان تێک نەچێ.

نێوان ناخۆشی دوای باس

من و براکەم و کاک ئەحمەد تۆفیق ئەهارمان کردبوو دانیشبووین چامان دەخواردەوە. کاتی ئەوە هاتبوو ڕادیۆ بگرین و هەواڵەکان وەرگرین. دوای کردنەوەی ڕادیۆ و گوێ گرتن وەرگرتنی هەواڵ، لەسەر شەڕی ڤێتنام پرسیارو بەباس هاتە گۆڕێ. باسێکی سادەو ساکار. دەڵێن قسەقسە دێنێ، ڕاستە. لەسەر یارمەتی چین و سۆڤیەت و مین دانانەوەی ئەمریکالەو بەندەرانەی یارمەتی پێدا دەگەیشتە ڤێتنام قسەمان دەکرد. دوایی گەیشتە ئەوەی کێ حەقەو کێ ناحەقەو... کاکم پشتگری لەشۆڕشی ڤێتنام دەکردو، وەک پاڵ پشتی گەلانی ژێردەست دەیروانیە شەرق و سیاسەتی سوڤیەت. ئەحمەدتۆفیق ڤێتنامی بەنۆکەری سۆڤیەت و چین لەقەڵەم دەدا. باسەکەبوو بەهۆی ساردی و سڕی و هێندێک نێوان ناخۆشی. کاک ئەحمەد هەستاو بەزیزی ڕۆیشت. زۆرم هەوڵدا گیربێ و وازلەو باسەبێنن، بەڵام سودی نەبوو. کاتی بەڕێکردن گوتی :
- تۆ هەربرای منی و ئەندامی حیزبی، بەڵام لەڕاست کاکت تازە مادام بەمن دەڵێ " وتەکانی تۆ لایەنگری لەئەمریکایە"تاماوم باسی سیاسی لەگەڵ ناکەم و بەئەندامی حیزبیشی نازانم. سواری ماشێنم کردو ماڵ ئاوایی کردو ڕۆیشت.

لەنێو برادەراندا باو بوو، هەر وەختێک کوتبامان حیزب، یانی ئەحمەدتۆفیق. یا ئەگەر گوتبامان کاک ئەحمەد، واتە حیزبی دێموکڕاتی کوردستان . هەرکات کاک ئەحمەد بەیەکێکی گوتبایە تۆ ئەندامی حیزب نی، تەواوبوو. تازە بەحەوت ئاوان دەشۆراوەو لەئەندامەتی دەکەوت و هەڵنەدەستاوە.

ڕەنگبێ یەکێک کەئێرە دەخوێنێتەوە، بڵێ: کەس شەهامەتی نەبووەو دەماری پیاوەتی تێدا نەبووە بۆیە ئەحمەد تۆفیق هەرچی پێی خۆش بووە، وای کردوە.

ڕاستە کەدەڵێن:"هەرکەس لەمەیداندا نەبێ شێرە" من سێ چوار نمونەی باش دێنمەوە

بونەوەی پاڵەوانبازی کاک ئەحمەدتۆفیق باشتر روون بێتەوە.
کاتێک دوکتور قاسملوو دەگاتەعێراق، ئەحمەد تۆفیق ئەوەی لەمەڕ گیرانی دوکتور روویداوەو چۆن گیراوەو چۆن بەر بووەو چۆنیەتی بەڵێن و دوایی چۆن بۆی دەرچووە، گشت ئەوانە بۆ ئەحمەد تۆفیق دەگێرێتەوە. دیارە دوکتورقاسملوو ئەو روداوەی لەلای زۆربەی بردەران گێڕابۆوەو قەتی هاشالێ نەکردبوو. لەسەرداوای کاک ئەحمەد هەمووی ئەوانەی بۆناڕشیوی حیزب نووسیبوو ئیمزای کردبوو دابووی بەئەحمەد تۆفیق.
ماوەیەک پێکەوە کاردەکەن و پاشان ناتەبایی دەکەوێتە بەینیان. ئەحمەد جگەلەوەی لەسەردوکتوری دەزانی، دە ئەوەندەی دیکەشی بۆ سازکردبوو بەجۆرێکی دیکەی بڵاو دەکردەوەو پروپاگاندی پێوە دەکرد. لەسەرچنار بەهۆی پەیوەندی ئەهێنی قاسملوو لەگەڵ کادرەکان داوا لەئەحمەد تۆفیق دەکەن کۆبونەوەیەک پێک بێننێ و دوکتورقاسملوو بانگ بکالەوکۆبوونەوەدا قسەی خۆی بکا. کاتێ ئەحمەد دەزانێ کادرەکان تێیان هەڵپێچاوە کەقاسملووبێتەسولەیمانی و قسەبۆ کادرەکان بکا، ناو براو پلان و بەرنامەرێژی ئەهێنی خۆی بەدژی قاسملوو بۆ رۆژی کۆبونەوە سازدەکا و قاسملوو بانگ دەکرێ. ڕۆژی دیاری کراو دوکتور قاسملوو، ئامادە دەبێ. دیارە ئەوکات قاسملوو دوکتراو شتی وای نەبوو. کۆبونەوە رەسمیەتی پێ دەدرێ و ئەحمەدتۆفیق نامەو نووسراوی پێشووی دوکتورقاسملوو دێنێتەدەرو لێی دەپرسێ: "کاک رەحمان ئەو نامەیە دەست خەتی تۆیە؟"
دوکتورقاسملوو زمانی دەسووتێ و دەڵێ: « بەڵێ ئی منە »
کاک ئەحمەد نامەکە بۆ بەشدارانی کۆبوونەوە دەخوێنێتەوە. هێشتا لەخوێندنەوە تەواونابێ جنێوو قسەی سوکی پێ دەدرێ. ئەحمەد تۆفیق وای دەورو بەری خۆی هان دابوون، واتە ئەوکۆمەڵە ئەندامەی پێشترباسمان کرد، بێ دەنگ نابن. قامکیانی لێدەکەنە درێشووکەو بەسەریدا دەنەڕڕێن و خائین، خۆفرۆش و . . . پێ دەڵێن !!
ئامانجی ئەحمەدتۆفیق لەوهەراو هەڵلا سازکردنە تێکدانی کۆبوونەوەکە بوو. بۆنەوەی کۆتایی پێ بێ و ڕێگە نەدرێ قاسملوو قسەبۆخەڵک بکا. هەرچەند قاسملوو هەوڵ

دەدا بێدەنگ بن قسەیان بۆ بکا، هەوڵدان بۆ بێدەنگ کردنیان کاری حضرەتی فیل دەبێ و ڕاناوەستێ بزانن دەڵێ چی؟
پاش بێ حورمەتیەکی زۆر بەدوکتور قاسملوو، ناوبراو دەرواتەوە بەغدا.
پێش ڕۆیشتنی پێشنیار دەکات؛ کۆرێک بنێرن لە بەغدا لەو باسە بکۆڵنەوە.
بۆحەللی مەسەلە کۆرێک پێک دێ، کە ئەوکۆرە بچێتە بەغدا بۆ لێکۆڵینەوە.
ئەندامانی کۆر بریتی دەبن: لەکاک عەبدوللای عیزەت پوور و کاک یوسفی ریزوانی، لەلایەن دوکتور قاسملوو. کاک هاشم حوسێن زادە و کاک قاسم سولتانیان، لەلایەن ئەحمەد تۆفیقەوە دیاری دەکرێن. کاک ڕەشیدخانی کیوەرۆشیان پێوە زیاد دەبێ.
کاتێک کۆڕ دەگاتە بەغدا ئێوارە دەبێ و پەیوەندی دەگرن کەبەیانی لە جێگایەک دانیشن. هەواڵ وەردەگرن کەئەمنی عێراق پاسپۆرت و شتی لەقاسملوو وەرگرتووە کە بەیانی بڕواو عێراق بەجێ بێلێ! بەهۆی حیزبی شیوعی و خەلکی تر هەوڵ دەدرێ دووسێ ڕۆژ لێی گەڕێن و دەری نەکەن، سوودێکی نابێ و بەیانی دوکتور قاسملوو دەفرێ و بەغدا بەجێ دێلێ، کۆڕیش بەدەست بەتاڵی دەگەرێتەوە.
کاک کەریم حیسامیش هەر بەدەردی دوکتورقاسملوودەچێ. چونکە زۆری پێ ناچێ دوای دەرکردنی دوکتور، ئەویش ناچار دەکرێ بەغدا بەجێ بێلێ و بڕواتە دەرەوە.
کاتێک ئێرە دەخوێننەوە، کەمن دەڵێم ئەحمەدتۆفیق دەستی دەرۆیی و کەس توانای بەربەرەکانی نەبوو، وابیر مەکەنەوە ناوبراوشیروتیری پێ بووە بۆیەلێی ترساون. ترسان لەناوبراو دەست ڕۆیشتن بووە. پێشترباسم کردکە ئەحمەد تۆفیق بەهۆی پەیوەندی لەگەڵ دەزگای عێراق و پشتیوانی مەلامستەفا هەرکەس دژایەتی کردبایە، یان دەگیرا، یان لەعیراق دەردەکرا. ترسی تەسلیم کردنەوە بەئێرانیش لەولا ڕاوەستێ.
ئەو مەسەلەی کە پێشتر باسم کرد کە ئەحمەد تۆفیق لەگەڵ براکەم لەسەر باسێکی چووکی وێتنام تێک چوون و بوو بەهۆی ئەوە بەزیزی بڕوات و پاشی دومانگان براکەم بەتاوانی ئەوەی بەیاننامەی پارتەکانی عێراقی بلاو کردۆتەوە بگیرێ و تەسلیمی ئێران بکرێتەوە. کاک قاسمی سولتانیان(کەمال) کەهاورێی گیانی گیانی

ئەحمەدتۆفیق بوو، تائەوکاتەی هاوبیروگوێ لەمست و فەرمانبەری ناوبراو بوو نێوانیان مووی تێوە نەدەچوو. بەڵام کاتێک کەماڵ لەبەڵێ گوتن وەڕەز بوو، وەک هاوبیرلەگەڵی نەماو نێوانیان لەدۆستایەتیش ترازاو بۆ بەدژایەتی لەگەڵ یەکتری. کاک قاسم ناچار بوو خۆی بشارێتەوەو نەهێنی بێ. کاتێک شۆڕشی کوردستانی گەرمێن دەست پێکرا. ڕۆژێک ئەحمەدتۆفیق ناو براو لەگوندێک دەبینێ و دەستور دەدا چەکدارەکانی دەیگرن. وەک دەست بەسەر دەیخاتە ژێرپرسیارو وەڵام و شت پێ نووسین. کەماڵ بەناچاری شەوێک لە دێ یەکی لای ماوەت لەچەنگ ئەحمەد تۆفیق هەڵ دێ و دەچێتەوە ئێران.

مرۆڤ کاتێ ئەو شتانەی وەبیر دێتەوە، کردەوەکانی ئەحمەد تۆفیقی بێ کەم و زیاد وەک ئیدارەی سازمانی ئەمنیەتی ئێران و ئەمنی عێراق دێتە بەرچاو.

شتێکی سەیربوو. کاتێ کوردێک دوو ڕۆژکاری لەگەڵ کردباو دوایی ویستبای واز لەکاری سیاسی بێنێ، مافی ئەوەی نەبوولەکوردستانی عێراق بمێنێتەوە.

یان دەبوایە بڕواتەوە بۆ ئێران، یان بۆشوێنێکی تری کەئەوی لێ نیە!!

بەڵام ئەگەر کەسێک هاتبایە نێو شۆڕش و بێ لایەن دانیشت باو کاری بەهیچ شتێک نەبایە، ئەویش کاری پێ نەبوو. تەنیا دژایەتی و کەڵەوەکێشی لەگەڵ کەسانێک بوو خەریکی کاری سیاسی بوون و لەژێر فەرمانی ئەودا نەبوون.

شۆرشی ١٤ی گەلاوێژ

جاروبار شتێکی وا دێته پێش، ناچار دەبم هێندێک لەو مەبەستەی باسی دەکەم لێی تێ پەرم. ئێستا شۆرش دەست پێکراوەو کاک ئەحمەدتۆفیق گەیشتۆته نێوشۆرش و منیش کەمێک لەباسەکه ڕەد بوومه. بەگەڕانەوەی هەنگاوێک دێمەوه سەرباسەکەو هێندێک لەسەرچۆنیەتی باری سیاسی و هەل و مەرجی ئەوکاتی جیهان و کۆماری دێموکڕاتی ساوای عێراق دەڕۆم، بۆ ئەوەی بزانین هەل ومەرجی ئەوکات چۆن بووه، کەمێک ڕوون بێتەوه.

من که دەڵێم کۆماری دێموکراتی عێراق، مەبەستم ئەو دێموکڕاتی ڕاستەقینه یان ئەو دێموکراتەی ئورووپا نیه کەکارەکان بەهەڵبژاردن بکەن، یان پارلەمان هەڵبژێرن و شێوه ئازادی تایبەت بەخۆی هەبێ. ئێمەی کورد هەموومان کەم و زۆر شارەزاین و بەسەر چۆنیەتی یاساو قانوونی دەوڵەتەکانی ڕۆژهەلاتی ناوه ڕاست دا ئاگادارین. لام وایه تێگرامان دەزانین که نەک هەر هەواڵێک له ئازادی و دێموکڕاتی نیه، بەڵکوو دژایەتیشیان لەگەل ئازادی و دێموکراتی دا هەیه. من ئاماژه بەسەرەتای شۆرشی١٤ی گەلاوێژی ١٩٥٨ی عێراق دەکەم، که هەموو حیزب و ڕێکخراوێکی سیاسی، چ ڕاست، چ چەپ لەگۆڕەپانی خەبات دا خەریکی تێکۆشان بوون. ڕۆژنامەو ڕاگەیەندراو و ئۆرگانی پارتەکان بەگشتی دەردەچوون و ئازاد بوون. ڕۆژنامەکانی بێلایەن و پارتەکان مەقالاتی بابەتی و شۆرشگێری ئەوکاتی خۆیان بەتەواوی دەنووسی و قەڵەمی نووسەران نەدەشکان و ئازاد بوون. دوای ماوەیەک ئەوەی باسمان کرد نەماو حوکم ڕانەکان سەریان تێداچوو. خەڵکی عێراقیش تائێستا شتێکی وەک ئەوکاتیان نەدیتۆتەوه. ڕەنگبێ هەر لەبەر ئەوەش بووبێ ئەوکات دەستی زلهێزەکانی شەرق و غەربی تێدا نەبووه. شۆرشی ١٤ تەموز، شتێکی کوت و پڕو لەنەکاو بوو. ئەمریکا

و سۆڤیەت و شەرق و غەرب، پێشتر ئاگاداری ئالووگۆڕی عێراق نەبوون کە پلانیان بۆدانابێ و بەرنامەرێژیان لەسەر کردبێ. لەپێشتریش دا هەل ومەرجێکی وا ڕەخساو چاوەڕوانی نەدەکرا کە ئەو دوو زلهێزانە لەبیرو خەیالی پشتگری یاپێشگیری شۆرشێکی ئەئاوا ی عێراقدا بن . دەولەتانی ڕۆژئاوا بەتایبەتی دەولەتی ئەمریکا قەت بەبیری دانە دەهات ولاتێکی وەکوعێراق واکوتوپڕ شۆرشی بەسەردابکرێ و پەیمانی چوارقۆلی ئێران وپاکستان وتورکیە وعێراق بە سەرۆکایەتی ئەمریکاو ئینگلیس، بالێکی لێ بێتەوەو حکومەتی پاشایەتی مەلیک فەیسەل و نوری سەعید تەفروتونادەبێ. ژەنراڵ عەبدولکریم قاسم، ئەخاوەن پارت ورێکخراوبوو، نە فەرماندە نیزامیەکی مەشهوورو بەنێوبانگی ئەرتەشی عێراق بووکەحکومەت حیسابێکی وای لەسەر بکاو لەژێرچاوەدێری دابێ. عەبدولکەریم دەستوری مەئموریەتێک وەردەگرێ بچێت ئەنجامی بدات، بەلام لەجیاتی ئەوەی بڕوات بۆ ئەنجام دانی مەئموریەتی پێ ئەسپێردراوی، ڕوو لەنێوشاری بەغدا دەکات و رادیۆ تەلیڤزیۆن وەدەست دێنێ و ئەوانەی حکومەت بەڕێوەدەبەن دەیان گرێ و دەیان کوژێ. نوری سەعیدی سەرەک وەزیر وەدەست نایەو دوایی ئەویش لەنێوجل و بەرگی ژنانەدا دەگیرێ ودەکوژرێ.

کاتێک شۆرشی سەرکەوتووی دێموکراتی عێراق ڕاگەیەندرا، ئێمە مالمان لەمەهابادبوو. ئەوئالووگۆڕە بۆکورد گەورەترین مزگێنی بوو. چونکە ئەو جۆرە ئالووگۆرانەی کەلەرۆژهەلاتی نێوەڕاست دا دەکرێن بەقازانجی کوردن. بەتایبەتی ئەگەر ئەو ئالووگۆڕە بەسەر حکومەتە داگیرکەرەکانی وەکو ئێران وتورکیە وعێراق وسووریە دا بکرێن، باشترەو پتربەقازانجی ئێمەی ژێردەستە. هەرچەند تائێستالەو هەلوومەرجە باش و ڕەخساوانە ڕێبەرانی کورد نەیان توانیوە کەلکی باش وەرگرن.

گەلی کورد لەکوردستانی ئێران بەشۆرشی سەرکەوتووی عیراق فرە شادو دلخۆش بوون. کاتێک دۆست و برادەر دەگەیشتنە یەکتر پیرۆزبایمان لێکتر دەکردو هیوایان دەردەبڕی، کەئەخشە بێ لەشای ئێرانیش بەلکوو بەو زوانە بارگەوبنەی بپێچێتەوەو ڕووناکایەک بۆکورد پێک بێ. بەروخانی حکومەتی پاشایەتی لەعێراق، تاج و

تەختی حکومەتی پاشایەتی ئۆردۆن و ئێران و عەرەبوستان و ئەفغانستان و...
لەمەترسی کەوتبوون. ئێمە پتر لەسەر وەزعی ئێران شارەزابووین و باشترمان دەزانی چ ڕادەبرێ. رژیمی ئێران وەک سەگی هار بۆگرتن و ڕاونانی ئازادی خوازان لاقی هەلکرد بوو لەکوشتن و بڕین قۆلی هەلمالی بوو. داهاتی نەفتی ئێران ببوە بوجەی نیزامی و چەک کرین و سیخوری بۆسەرکوت کردنی ئازادی خوازانی ئێران. لەرۆژهەلاتی نێوەڕاست لەهەمولایەک مرۆی خەباتگێرو ئازادی خواز دەگیران و ڕاو دەنران. ئەوانەی خۆیان گەیاندباعێراق وەک پەنابەری سیاسی وەردەگیرا. کۆماری دێموکراتی عێراق له ڕۆژهەلاتی ناوەڕاست ببوە پەناگاو مەیدانی خەباتگێران. کۆماری عێراق بە « قەلای ئازادیخوازان » نێوی دەرکردبوو. بەتەواوی کەوتبوە ژێرهەلنان و چاوەدێری ئەمریکاو دەولەتانی غەرب. هەمووکاتێک لەهەولی ئەوە دا بوون کەبەهەر شێوەیەک بۆیان بلوێ. تۆلەی ئەوهەرەکەتەی کەعەبدولکەریم قاسم کردبووی لێ بستێننەوەو چاوی شۆرشگێرانی تری پێ بترسێنن. هەروەها بۆبەهێزکردنی پەیمانی (سنتۆ) واتە بەغدای کۆن، کارێک بکەن و هەنگاوی پێویست هەلێننەوە. بەلکوو بتوانن پەیمانی نیزامی بەغدا لەولاوازیەی بەسەری دا هاتووە ڕزگارکەن. لەهەموو ڕێگاکانەوە دەستیان کرد بوو بەئاژاوە نانەوەو پیلانگێران. جارێک لە کەرکوک بە هۆی (تورکەکان) هەللاو ئاژاوە پێک دەهات و خەلکی بێ تاوان لەناودەچوون. جارێک لەموصل (ژەنڕاڵ عەبدولوهاب شەواف) ڕاست دەبۆوە، دووسێ هەزارکەس سەری تێدا دەچوو. چەندین جار عەبدولکەریم قاسم لە بەغدا تەقەی لێکراو بریندار بوو. بەکورتی بەئێران و تورکیە و عەرەبوستانی سعوودی و ... لەپشتی ئەوانیشەوە غەرب، دەیان بەندوبەستو ئاژاوەو پیلانیان بۆ تێکدانی کۆمارو لەناوبردنی عبدولکریم قاسم دانابۆوە. بەلام لەبەرئەوەی کۆمارو عەبدولکەریم قاسم خۆشەویستی خەلک بوون، بەکوردو عەرەبەوە ئاژاوەکانیان پووچەل دەکردنەوەو نەیان دەهێشت پیلانەکانیان سەربگرن. عەبدولکەریم قاسم پاش ئەو بریندابوونە ترسی لێ نیشت و، وردە وردە لەبۆچوون و نیزیکی لەپارت و هێزی سیاسی و دێموکراتیک دوور کەوتەوەو لەرێبازی

پێشووی خۆی لای داو بەرەو بیری قەومیەتی عەرەب ڕۆیی و پشتی لەو ئازادیە کرد کەدەستکەوتی شۆڕشی ١٤ی تەموز بوو. لەسالی پێشتردا کاتێک عەبدولکەریم قاسم لەڕادیۆ و تەلەڤیزیۆن دا قسەی بۆخەلک دەکرد، باسەکەی دێموکراسی وبۆپێشەوە چون وزانست و زانیاری و یەکگرتن و هەروەها یەکێتی و برایەتی کوردو عەرەب بوو. بەلام دوای ڕێبازگۆڕین، عەبدولکەریم کاتێ دەچووە پشت میکرۆفۆن قسەو باسەکانی لەهەوەل تا ئاخرلە دەورو بەری عروبەو قەومی عەرەب دا دەسوورا. ئەوگۆڕانەی عبدلکریم قاسم بەئاشکرا پشت تێکردن لەهێزە سیاسیەکان بوو. بەتایبەتی هێزە سیاسیەسەرەکیەکانی وەک حیزبی شیوعی عێراق و پارتی دێموکراتی کوردستان و . . لە ڕاستی دا هێزە سیاسیە سەرەکیان کۆلەکەی ڕاگرتنی کۆماری عێراق بوون.

بەدوای ئەوگۆڕانەدا دوو هێزی سەرەکی واتە حیزبی شیوعی و پارتی دێموکراتی کوردستان کەوتنە ژێرگوشارو بگرەو بەردەو هەڕەشەی ئەمنی عێراق.

بەدوای ئەو ڕێگا گۆڕین و ئالووگۆڕەی کە بەسەر عەبدولکەریم قاسم داهات، ئیدارە جاسوسی و نیزامیەکانیش وردە وردە پەلپ و بیانوو و بەهانەیان بۆ مرۆی هەلسووری پارت و ڕێکخراوەکان دۆزیەوەو ئەندامەکانیان کەوتنە ژێر چاوەدێری وگیران ودوور خستنەوە. گوشار بۆسەر پارتی دێموکراتی کوردستان، بوو بەهۆی ئەوەی لەنێوان کوردو عەبدولکەریم دا ساردی و سڕی پێک بێ و بناغەی شۆڕشێکی چەکدارانە دژی ڕژێمی عەبدولکەریم قاسم لەکوردستان دابندرێ.

سەرەتای شۆرش.

سەرەتای ساردی لە نێوان کوردو عەبدولکەرم قاسم دا لەکۆتایی سالی ۱۹٦۰دا پێک هات. هوی ئەو ساردی و سڕیە، ئاشت بوونەوەو بانگ کردنی ژمارەیەک دەرەبەگی کورد بوون کەبۆ پشتیوانی لە عەبدولکەریم قاسم چووبوونە بەغدا.
مەلامستەفا تائەوکات یەکێک لە دۆستانی نیزیکی عەبدولکریم قاسم بوو. گەلێک جارلەوتو وێژی چاپەمەنی دا دەیگوت: من سەربازیکی عبدلکریم قاسمم.
بەلام بە دوای ئەو ئالووگۆڕەی کە بەسەر عەبدولکەریم قاسمدا هات، بارزانی لەگەل شەخسی عەبدولکەریم قاسم دا نێوانیان سارد بۆوەو هاتەوە ناوچەی بارزان لە مالێ دانیشت. ڕۆژنامەی خەبات ئۆرگانی پارتی دێموکرات مەقالەی توندو تیژی دەنوسی و ڕەخنەی لەکردەوەی کاربەدەستانی کۆماری عێراق دەگرت. مامۆستابرایم ئەحمەد سکرتێری پارتی دێموکڕاتی کوردستان، بەتاوانی نوسینی مەقالەی توندوتیژ دەبوایە بچێتە دادگا. نیزیک حەفتا کەس پارێزەرو پیاوی بەشەخسیەت ڕایان گەیاندبوو کەبۆ پشتگری لە مامۆستابرایم ئەحمەد ڕۆژی محاکەمە بچنە دادگا. کەدوایی ناوبراو بێ تاوان ناسرا. دەرچوونی ڕۆژنامەی خەبات، ئۆرگانی پارتی دێموکراتی کوردستان قەدەغە کرا. گرتن و دورخستنەوەی ئەندامانی هەلسووری پارتی، لەلایەن حکومەتەوە دەست پێکرا. تابلۆی کۆمیتە شارستانەکانی پارتی دێموکڕات، لەلایەن حکومەتەوە هاتنە خوارو بەڕەسمی دەفتەرەکانیان داخران. لەوسەرو بەندە نالەبارەدا، سدیق میران کەلەلای عەبدولکەریم قاسم لە بەغدا دەگەڕاوە، بەدەستی مەحموودکاوانی کوژرا.
هەمووی ئەوکارو ڕووداوانە بوون بەهۆی پێک هاتنی هەل و مەرجی شەڕێکی چەکداری و هەلگیرسانی شۆرش. یان لانی کەم مرۆ دەکرێ بلێ:
ئەوانە ٥٠٪ و دەستی ئەم لاولاو هانداتی غەرب و دەراوسێکانیش ٥٠٪ شۆرشی پێک هێنا. مەحموودکاوانی خەلکی گوندی کاوانی بوو، پەیوەندی ڕاستەوخۆی لەگەل مەلامستەفابارزانی دا هەبوو. سەدیق میران وەک سەرهۆزی میرانی شەقلاوێ و خوشناوو دەوروبەر ناسرابوو. لەدەورانی مەلیکیش دا نوێنەری مەجلیس و تێکەلی

دەزگابوو. خۆی لەهەمووسەرەک عەشیرەتێک پێ گەورەترو زاناترو بوو. ئەو خۆ بەزل زانینەی ببوە هۆی ئەوەی لەگەڵ بارزانیش نێوانیان ساردبێ. عەبدولکەریم قاسم کە بای دابۆوە، دەیویست دڵی هێندێک لەو سەرەک عەشیرەتانە وە دەست بێنێتەوە کە بەهۆی ئیسلاحاتی هەردی لێی تۆرا بوون. سەدیق میران یەکێک لەوکەسانە بووکە لەعەبدولکەریم قاسم نیزیک ببۆوەو لەهاتووچۆ دابوو. کاتێ دەیویست لەبەغدا ڕا بێتەوە شەقلاوێ، لە پێچێکی نێوان گوندی کۆڕێ وکاوانی دەکەوێتە بەردەست ڕێژی مەحموودکاوانی و سەدیق میران دەکوژرێ. دوای کوشتنی سەدیق میران و ئەو بێنەو بەرەو رووداوانە مەحموودکاوانی لەحکومەت قاچاغ بوو. بەنەهێنی لەوناوچانەی دەورو بەری شەقلاوێ دەگەڕاو بنکەی ئەسڵی مانەوەی لەچیای سەفین بوو.

تەقەی محموود کاوانی وکوشتن و لەناو بردنی سەدیق میران بووبەهۆی ناڵۆزی و پشێوی ناوچە. تەقەی مەحموودکاوانی و کوشتنی سەدیق میران بەسەرەتای شۆڕشی چەکدارانەی کوردستانی ئێراق دەژمێردرێ.

"لەمانگی ئەیلوولی ١٩٦١ شەڕو پێکدادان لەگەڵ ڕژێمی عەبدولکەریم قاسم دەست پێکراو، بووبەهۆی گرتن وداماڵینی چەند بنکەیەکی پۆلیسی لەناوچەدا. دیارە ئەو داماڵین ولێکدانەلەسەربڕیاری پارتی دێموکرات کوردستان نەبوو. *١

سەرەتا سەرکردەکانی پارت لەبەغدا پشتی شۆڕشەکەیان نەگرت. زۆربەی ئەندامانی کۆمیتەناوەندی، لەئەیلوولی ١٩٦١ بڕیاریان دابوو دژی عەبدولکەریم قاسم چەک بەکارنەهێنن. *٢

بۆیەکەم جارسەرکردایەتی پارتی دێموکراتی کوردستان لەرێکەوتی ١/٣/ ١٩٦٢بەیاننامەی بڵاوکردەوەو پشتگری خۆی لەشۆڕش دەربڕی. *٣ .

---

١ * کوردستان و شۆڕشەکەی. لاپەڕی ٢٠٣ جەماڵ نەبەز چاپی ١٩٨٥میلادی

٢ * هەمان سەرچاوەو هەمان نووسەر. ک ، ش ، لاپەرەی ٢٠٦

٣ * ڕۆژنامەی خەبات ئۆرگانی پ د ک ژمارە ٤٨٢ ک، ش، جەماڵ نەبەز هەمان سەرچاوە.

ئەوکات من لە هاوینەهەواری سەلاحەدین نیشتەجێ بووم. پاش تەسلیم کردنەوەی براکەم کارەکەیان لەمنیش ئەستاندەوە. نیزیک مانگێک بوو زارای خێزانم لەئێران دەرباز ببوو هاتبوەلام. دەستم کرد بەکاری کەوش رەشکردنەوەو پینەچیەتی و، وەک رەش و رووتی لای خۆمان، ئەمر ئەژی خۆمان دەژیاند. شارۆچکەی هاوینە هەواری سەلاحەدین لەبەر ئەوەی چووک بوو، بۆیەکێکی وەک من بەلای زۆر پێوە بوو. وام بەباش زانی لەوێ بڕۆم. بارم کردو چوومە شاری هەولێر لەگەڕەکی خانەقا نیشتەجێ بووم. شۆرش هەر دەهات و پترگەشەی دەستاند. رێکەوتی مانگی چوار ١٩٦٢لە شارەکان، بەتایبەتی لەکوردستان خۆپێشاندان دژی شەڕو بۆمباران وکوشتارو سوتمان، بەرێوە چوو، هەرچەندمن وەک پەنابەرێکی سیاسی بۆم نەبوو بەشداری خۆپێشاندان و سیاسەت بکەم، بەلام هەلوومەرجێکی وا لەکایەدا بوو، دانیشتن و بێ دەنگی بۆکەسێکی کە لە حاست نەتەوەکەی هەست بەلێ پرسراوی کردبا، شوورەیی بوو بێ لایەن و تەماشاچی بێ. زۆربەی خۆپێشاندانەکان لەلایەن حیزبی شیوعیەوە بەرێوەدەچوون و ئەوان پێکیان دێنان. دوسێ جارلەسەریەک دوپات بوونەوەی خۆپێشاندان و بەشداری کردنم بوو بەهۆی زانینی ئیدارەی ئەمن. رۆژێکی بانگیان کردم زۆریان هەرەشەوگورەشە لێکردم، بەلام من نەچوومە ژێری و پێم گوتن: ئەوانەی هەوالیان داوە بەئێوە، منیان لەپیادەرۆ دیوە و، وایان زانیوە کەمنیش یەکێک لەخۆپێشاندەرەکانم. من کەلەلای ئێوە پەنابەرم و دەزانم نابێ خۆم لەسیاسەت بگەیەنم باوەر مەکەن بەشداری خۆ پێشاندانم کردبێ.

دوایی بەقەلسیی ڕێگەیان دام بە جێ یان بێلم. بۆم روون بوو کە کەوتوومەتە ژێرچاوەدێری و هەستم بەمەترسی دەکرد. لەوسەروبەندە دا، واتە لەسەرو بەندی شوباتی ١٩٦٣کۆدتایەکی نیزامی بەسەر عەبدولکەریم قاسم داکراو سەرکەوتن.

حکومەتێکی نوێ لەلایەن حیزبی «بعث »وە بەسەرۆکایەتی عەبدول سەلام عرف ، هەر بەنێوی پێشووی کۆماری دێموکراتی عێراقی ڕاگەیەندرا. جیاوازی ئەوحکومەتە دێموکراتە، لەگەل حکومەتی عەبدولکەریم قاسم ئەوەبووکە ڕۆژێ دەیان خەباتگێر

سیاسی، به بێ تاوان و مەحكەمە دەكوژران و زیاتر لەوەش لەژێر لێدان و ئەشكەنجەدا دەمردن. تەنانەت بەمردوییش لاشەكانیان نەدەدانەوە بە كەس و كاریان. هەڵبژاردنی ئازادی خوازان مەترسیەكی گەورەی بۆخەڵك پێك هێنابوو.

منیش مەترسی گیران و تەسلیم كردنەوەم پتربوو. داوام لەكاك تۆفیقی بەننا كرد كه بۆ چوونەدەرم لەشاری هەولێر یاریدەم بدات. بۆشەوێ ئەویش ون بوو، نازانم گیرا یان خۆی نەهێنی كرد. من ئێستاش نەم دیتەوە. ناوبراوم ئەندامی سەرشانەكانی ئەوكاتی حیزبی شیوعی بوو. دوایی چەند پەتوویەك و قابلەمەو كتری و نیستیكان و هەروا چەنه شتێكی سوكمان هەڵگرتو شتومەكی تری ماڵم بەجێ هێشت. چونكە ماوە بۆ فرۆشتن و بەخشین نەبوو، ناچار بووین بەجێیان بێلین. بەرەبەیانی ١٩شوباتی ١٩٦٣ شاری هەولێرمان بەجێ هێشت و بەبەرەوەی مەسیف سەلاحەدین دا بەرەوسەفین و سەری ڕەش وەرێ كەوتین.

من و كچێكی ٦مانگەم بەنێوی شێواو، و خێزانم زارا هاتینه سەری ڕەش. شاكربەگ و١٥ تا ٢٠ پێشمەرگەی بارزانی لەوێ بنكەیان كردبۆ وە. پێشتر بنكەی سۆفی چەكدارەكانی شێخ رەشیدی لێ بوو. شەوی پێش تر، شاكربەگ و پێشمەرگەكانی، چوارپێنج كەسیان لێ كوشت بوون و ئەوانی دیكەشیان گرتبوون. سەری ڕەشیان له رو بەرووی مەسیف سەلاحەدین، كرد بوو بەبنكەی پێشمەرگە. پێشترشاكربەگم دەناسی و ساڵێك لەسەلاحەدین جیرانی یەكتربووین. ناوبراو كاتی خۆی لەگەڵ مەلامستەفا بارزانی چوبووه سوڤیەت. هێندێك لەبارزانیەكانی دیكه حاڵی تر بوو. كاتێك شاكربەگ منی دیت زۆری پێ خۆش بوو كەچووینەلای. نیو سەعاتێك بوو دانیشتبووین، یەكێ لەپێشمەرگەكان هاته ژوور نامەیەكی دا بەشاكربەگ. ناوبراو دوای خوێندنەوە، نامەكەی دابەمن و گوتی: وابزانم ئەوبرادەرەی ئەو نامەی نوسیوە جەماعەتی ئێوەیە. نامەكەم وەرگرت و خوێندمەوە نوسیبوی: من كادری حیزبی دێموكراتی كوردستان و هاورێی ئەحمەد تۆفیقم، پێویستمان بەهێندێك چەكە، دەمەوێ بیان كرم. لەبەر ئەوەی شارەزای ناوچەنیم، داوات لێ دەكەم بۆكرینیان یاریدەو

ڕێنوێنیمان بفەرموون.
نامەکە بەئیمزای فایق ئەمین. (سولەیمانی موعینی)کۆتایی پێهاتبوو
بەو هەواڵە زۆرخۆشحاڵ بووین. شاکربەگ هەواڵی دانێ بێنە سەر. دوای چەند سەعاتێک کاک سولەیمان لەگەڵ قادری قازی و پێشمەرگەیەک هاتن. دووسێ ساڵ بوو یەکترمان نەدیبوو. بۆهەردوکمان لەوکات و ساتە ناسکەدا دیتنی یەکتر پێویستیەکی گرینگی هەبوو. بەتایبەتی دیتنی کاک فایق بۆمن بێ نەهایەت پێویست بوو. چونکە هاتبوومە دەر سەرگەردان نەم دەزانی چ بکەم و لەکوێ بێنمەوە. زۆری گلەیی کرد کەدووجارم نامەبۆ نووسیوی بێیەدەر نەهاتووی . . . .
دوایی گوتی: کاتێکی باش هاتووی. کاوەو مستەفاش هاتوون و ئێستالەکۆی سنجاق لەلای کاک ئەحمەدتۆفیقن . مەبەستی کاک فایق کاک سەلاحەدینی مهتدی و کاک محەممەدی ئێلخانی زادەبوو. من کەنەم دیت بوون بەهیچ کام لەو نێوانەش نەم دەناسین و قەتیش نێوم نەبیستبوون. کاک فایق دووتفەنگی برنۆی کری و بۆ سبەینێ هاتینە سەر جادە سواری ماشێن بووین و چووینە شاری کۆی سنجاق. من و زارای خێزانم لەگەڵ شێواوی کچم کە شەش مانگانەبوو، لەماڵی برادەرێکیان دانایین و شەوێ پێ یان ڕاگەیاندم؛ بەیانی کۆبوونەوەمان هەیەو کات ژمێری . . . وەرە فلان شوێن. وام بۆ دەرکەوت کەپێشتر بۆخۆیان بریاری کۆبوونەوەیان دابوو.
من کە دووسێ ساڵ بوو لەکۆبوونەوەی حیزبی بەدوور بووم، هەواڵی ئەو کۆبوونەوەم فرە پێ خۆش بوو. چونکە لەهەموو شتێک بێ هەواڵ بووم و نەم دەزانی چکراوەو چ دەکرێ؟ تەنیا دەبوایە لەکۆبونەوەیەکدا بۆم روون بێتەوەو لەچۆنیەتی کارو تێکۆشانی ئەوماوەی لێیان دووربووم ئاگاداربم و بزانم چکراوەو کاروباری حیزبی بەکوێ گەیشتووە؟ بەکورتی دوای سێ ساڵ پەنابەری لە هاوینەهەواری سەلاحەدین و شاری هەولێر، ئەوە هەوەڵین کۆبوونەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان بوو لەشاری کۆی سنجاقی کوردستانی عێراق بەشداریم تێدا دەکرد.

دەست پێ کردنەوەی کاری سیاسی

حیزبی بعث هاتبۆوە سەرکارو هێشتاجێگیرنەببوو. بارزانی و رژیم لەسەر ڕێکەوتنی پێشوویان ئاور بەسیان ڕاگەیاندبوو. شاری کۆی سنجاق بۆ وتوو وێژ دیاری کرابوو. بارزانی لەگەڵ نوێنەرانی حکومەتی خەریکی وتوو وێژبوون. حیزبی شیوعی کەوتبووە بەرهێرشی بێ روحمانەی رژێی بەعثی و بێ دادگاو محاکەمە کادرەکانی سەرویان دەگیران و دەکوژران. رادیۆی مۆسکۆ و پەیکی ئێران و بەرەی چەپ هاواریان دەکرد، شەڕ ڕاگرتن خەتایە. لەلێکدانەوەکانیاندا ڕایان دەگەیاند، تارژێی بەعث لاوازەو خۆی نەگرتووە، دەبێ لێی بدرێ ولێی ڕانەوەستن. ئەفسەرانی عێراقی پەیک و نامەیان بۆ بارزانی دەهات و دەیانگوت:

- ئەگەر شەڕ ڕانەگرن سەربازخانەکانی کەرکوک و. . . تەسلیم دەکەین و . . .

ئەگەر بمانەوێ لەسەر ئەوانە برۆین و بچینە نێو باس وخواسی ئەوکات، پێویست بەهێندێک بەڵگەو رۆژنامەی ئەوکات دەکات. منیش ئێستا کە پتر لە ٣٤ساڵ تێدەپەڕێ، هیچ بەڵگەیەکم لەدەست دا نەماوە، ناچارم وازی لێ بێنم و بچمەوە سەر باسی حزبی دێموکڕات و درێژە بە بەسەرهاتی خۆم بدەم.

حیزبی دێموکڕاتی کوردستان هەر بەنێو مابوو. نەتەشکیلات و نەکۆمیتەناوەندی نەجوڵانەوەو نوسین و ... وەک حیزبێکی هەڵسوور هیچ ئاسارێکی دیار نەبوو.

شۆڕشی کوردستانی عێراق هەلێکی باشی ڕەخساندبووکەئێمە بتوانین هەنگاوێک بۆ بووژانەوەی هەڵێنینەوە. هەواڵێک لەرۆژنامە و بەیان و پەیرەو پرۆگرام نەبوو. دەبوایە هەمووشتێک لەنووکەوە دەست پێ بکرێتەوە. ئەو چەند کەسەی خوارەوە بووین کەدەمان ویست حیزبی دێموکڕاتی کوردستان وەخۆ خەین و هەڕەکەتێکی پێ بدەین. لەسەر داوای برادەران لەکۆی سنجاق لەشاری حاجی قادری کۆیی، شارێکی هێدی و

هێمن کۆ بووینەوە. جگە لە کاک سولەیمانی موعینی و کاک عەبدوللای ئیسحاقی ئەوانی ترم نەدەناسین. بەشدارانی کۆبونەوە بریتی بووین لە پێنج کەس. واتەکاک عەبدوڵلائیسحاقی «ئەحمەدتۆفیق »کاک سولەیمانی موعینی «فایق ئەمین» کاک سەلاحەدینی موهتدی «مستەفا» کاک محمەدی ئێلخانی زادە «کاوە » بۆخۆم «سەعیدکاوە» کۆبونەوەکەمان دوای دوجار دانیشتن، واتە بەیانی وپاش نیوەڕۆ کۆتایی پێهات. لەوکۆبونەوەیەدا هێندێک بڕیاری کاروبار لەنێوان ئەو پێنج کەسەدا بەش کرا. هەرچەند ئەو کۆبوونەوە لەمەڕ ئۆڕگانیەوە باسی لێ نەکراو روون نەبوو، بەڵام بەکردەوە چ لەمەڕ دیاری کردنی ئەخشی داهاتوو، چ لەمەڕ دابەشکردنی کار لە ناوچەکان. چ لەمەڕ دیاری کردنی کاری پێشمەرگایەتی. کۆبوونەوەیەکی بەرێوەبەرایەتی کاتی حیزب بوو. لەبەر ئەوەی سەرەتای شۆرش بوو، حیزب تازە دەهات خۆی بگرێتەوەو دەست بەکار بێ. بڕیاراتی پتر بۆکۆبوونەوەیەکی بەرینتر هەڵگیرا. ئەوکات حیزب ١٤-١٥ پێشمەرگەیەکی هەبوو. دیاربوو کاوە، واتە کاک محمد ئێلخانی زادە، وەک مەسئوولی بەشی پێشمەرگە دیاری کرابوو. لەوکۆبوونەوەیەشدا تەئید کرایەوە. سولەیمانی موعینی، بەشێکی لای بانە وگەورک ومەنگوڕومەهابادی بۆدیاری کرا. بۆسەلاحەدینی موهتەدی،لای بۆکان و سەقزوهەوشار. بۆ منیش ناوچەی لاجان وشنۆ سندوس دیاری کرا. ئەگەرکرا سەرێکی دەشتەبێلیش بدەم. ئەحمەد تۆفیق بۆبەشی پەیوەندی نیوان حیزب وشۆرش دیاری کرا. پاش ئەو بەش و دابەشکردنە، ئێسترێکیان بۆ بەکرێ گرتم ماڵەکەم لێ ناو منداڵەکانم لەسەر سوارکردو بەرەو، زینوێ شێخی وەرێ کەوتم.

کاتێک باسی ئێسترێک دەکەم بۆ ئەوەی ماڵ و منداڵی پێ بگەیەنە جێ! خوێنەر لەوانەیە پێی سەیربێ. بەڵام نیزیک بەهەشت ساڵ کە بەشداری شۆڕش بووم، هەرکاتێک لەجێگایەک را بۆجێگایەکی دیکە بارمان دەکرد، ماڵەکەمان دوولاباری ئێسترێک بوو. سەربارەکەشی زارای خێزانم و شێواوی شەش مانگەی کچم بوو. ئەوەی لەلاباری ئەسپێک پتر دەبوو یان بەجێمان دەهێشت یان دەمانفرۆشت.

هۆیەکەشی روونە کەبۆچی تەنیا ئەسپێک یان ئێسترێک بووە. دەبوایە ولاغ بەکرێ بگرین و پولیشمان کەم بوو، ناچار بە ولاغێک دەسازاین و ملی رێگامان دەگرت.
دەوروبەری نیوەرۆ بۆلای زینوێ شێخی وەرێ کەوتین، بۆشەوێ لەنیزیک پلینگان خستمان وبەیانی بەرەو گەلالێ رۆیشتین و لەوێشرا دیسان ئەسپێک مان گرت و چوینە زینوێ شێخی. لەماوەی ئەو چەند رۆژەدا، واتەلەسەری ڕەش و کۆیەڕا تاگەیشتینە زینوێ شێخی هەورو هەلاو باران و لەنگێزە بوو. ئەوەی لەو چەند ڕۆژە دیم خۆشترین رۆژەکانی ژیانم بوون هەرگیزلەبیرم ناچێ کەدوای سالەهاکوێرەوەری و گوشاری ئێران و عێراق، بۆهەوەلین جار تامی ئازادیم دەچێشت کەژاندارمی ئێرانی و پۆلیسی عێراقیم نەدەدیت. لەسەر ئەو دەنگە ناخۆشەی هەمە گۆرانیم دەگوت و لەو پەڕی دلخۆشی دابووم. بەلێ بە دلێکی خۆش گەیشتینەگوندی زینوێ شێخی. زینوێ نیزیک ۳۰ مال و دە دوازدە دووکانێکی لێ بوو، رۆژانە بە میلیون سەوداو ئالوو وێرو ئالووگۆری کەل وپەلی ئێران وئێراقی لێ دەکرا. زینوێ پیاوی چاک و دەستگرو مەردو رەندو، دلسۆزی شۆرش و کوردایەتی زۆر تێدا بوو، بەلام پاش دووسێ سال کەمستەفای کوڕی شێخ عوبەیدیللا هاتەوە زینوێ، وردە وردە زینوێ شێخی بوو بەمەکۆکەی پیاوکوژو جەردەو پیاوخراپ و جاسووسی ئێران وئێراق . هۆیەکەشی ئەوەبوو، مستەفا سەری بە زۆر جێگایانەوە بەند بوو.
بەهەرحال کاتێک من چوومە زینوێ، نامەیەکم پێ بوو بۆکاک خدررەسول. ناوبراو پیاوێکی خوێندەواروتێگەیشتووبوو، مالەکەی بۆ پیاوی سیاسی و پێشمەرگە ببووە بنکە. بەراستی لەهەموو بارێکەوە تا بلێی پیاوێکی مەردو ڕەند بوو.
من ومندالەکانم دووسێ رۆژان لەمالی ئەوان بووین تاخانوێکی بێ حەوش وحەساری لەنێو دێ بۆ دۆزینەوە. ژیانێکی هەژارانەو ناخۆشمان هەبوو. چارەش نەبوو دەبوایە لەبەر پەیوەندی گرتن لەگەل هاورێیانی کوردستانی رۆژ هەلات بە هەرجۆرێک بێ رای بوێرم. ئەوشوێنە وا هەلکەوتبوو کە جگە لەقاچاغچی ئاشنایەک نەدەهات تابۆلای خزمان ڕاسپێرم شتێکم بۆ بنێرن و خۆم لەوهەژاریە بێنمەدەر. ئەشم دەویست

بەهۆی کابرای نەناس دا هەوال بدەم برادەرێک بێ وپەیوەندی بگرم. بۆخۆشم لەبەر بێ چەکی نەم دەوێرا بچمەوە ئەودیو. ناچار بۆ وەرگرتنی چەکێک سەریەرەو ژێر بۆلای برادەران بەرەومێرگەسوور کەوتمەڕێ. دەمزانی لەلای کۆی سنجاق ئەماون هاتوون بۆلای مێرگەسوورو لەگوندی " گەلالێ هەرکیان و دەورو بەری گوندی سرێشمێ، نیشتەجێن. بەپرسیاران خۆم گەیاندە برادەران و دەمانچەیەکی چاردەخۆرم لە ئەحمەد تۆفیق وەرگرت. بۆ هەوەڵین جارلەوێ لەگەڵ مەلاحەسەنی رستگارو حوسێنی مەدەنی و مەلا ڕەسوول وناشنابووم کەبە تازەگی ئێرانیان بەجێ هێشتبوو گەیبوونە لای برادەران. شەوێک لە وێ بووم و بەیانی گەڕامەوە بۆ لای زینوێ. دوای ماوەیەک خۆم ئامادە کردو شەوێکی خۆم گەیاندەوە ناوچەی سندوس و نەغەدە. پاش چوارساڵان دووبارە پەیوەندیم لەگەڵ بردەران گرتەوە. بەرەحمەت بێ ڕەحمانی ئیمامی بەرپرسی کۆمیتەی شارستانی نەغەدەبوو. کەئەوە هەوەڵ جارە نێوی دێنم و بۆخەڵکی ئەوشارە دەناسرێ. ئەویش لەبەرئەوەیە، ئەماوەو دەزانم دوژمن تازە ناتوانێ بانگی کات و ئەزیەتی بکا. ئەوکۆمیتەیەلە هێندێک برادەرانی شار پێک هاتبوو. کۆمیتەی شار بریتی بوو. لەپێنج کەس، کاک ڕەحمانی ئیمامی و کاک محەمەدی ئەحمەدی و سێ کەسی تر کەڕەنگبێ ئێستا ئەوانیش پیروپەک کەوتە بێ و وەک من توانای کاریان نەمابێ. بەلام دیسانیش لەنێو نووسینێ خۆم بپارێزم باشترە. بەهەرحاڵ لەدەورانێکی ناخۆش و پڕ لەتاڵی و سوێری و زەبروزەنگی سازمانی ئەمنیت دا، ئەوپڕی زەحمەتیان کێشاو ئەرکی نەتەوایەتی خۆیان بەجێ هێناوەو لەحاستی نەتەوەکەیان سەربەرزن. بریا ئێستاتوانیبام نێویان بێنم و بەخەڵکیان بناسێنم. پاش کۆبوونەوەو ئاگادارکردنیان لەسەر وەزعی ئەو دیو، کۆمیتەکەمان نوێ کردەوە. لەسەر پێشنیاری ئەوان هێندێک کەسی ترمان بە کۆمیتەکەوە زیاد کرد. دوایی لەگەڵ هێندێک کەسی دیکەش لە شنۆ ولاجان و خانێ، پەیوەندیم گرت و پاش دانانی نێونیشان ودیاری کردنی پەیکی هاتووچۆ، دوای دووحەوتوو گەڕامەوە زینوێ شێخی. لەماوەیەکی سێ مانگی دا توانیم لەگەڵ ئەوسێ ناوچە باسکراوانە پەیوەندی خۆم بگرم و وەجوولە جوڵیان بخەم.

ڕۆژێک مەلاحەسەنی ڕستگارو مەلارەسوڵ پێشنمازو قادری قازی و حەوت هەشت کادرو پێشمەرگەی ترهاتن لەگوندی ئالانێ نیزیکی گوندی زینوێ شێخی، بنکەیەکیان کردەوە. منیش لە زینوێ بووم هاتوچۆم دەکردن. ئەودەوران، دەکرێ بلێم خۆشترین دەورانی پێشمەرگایەتی مان بوو. بەئیمانی پتەو تێ دەکۆشاین. شەوو ڕۆژ خەریک و لەهاتوچۆدا بووین. ڕوتی، برسیەتی، هەژاری و بێ دراوی مان پێوە دیار نەبوو. بەحەوتوو وبەمانگ بێ چێشتی و بێ گوشتی نارەحەتی نەدەکردین و بەدەروێشی لەخزمەت حیزب و شۆرش دا بووین. شتێکی بۆمان گرینگ بوو، تەباو ڕەبایی و خۆشەویستی یەکتربوو. ئەبەغیلی لەگەڵ یەکترو ئەدژایەتی مان پێکەوە لەکایەدا بوو. هەموومان وەک برا، وەک یەک بنەماڵە، هەرچی هەمان بایە دەمانخواردو هەڵدەستاینەوە. ئێستاش گەلێک جار کەبیر لەڕابردوو دەکەمەوەو لەگەڵ دەورانی دوایی شۆرشی کوردستانی ڕۆژهەلات لێک دەدەمەوە، نازانم ئەو فەرهەنگە پڕلەخۆشەویستیە بۆگۆڕا؟ بۆوای لێ هات و گەیشتە ئێرە؟ ئەوساردی و سڕی و دوبەرەکی و لێکۆلینەوەی بیروڕاو فەرق و فروقە فەرهەنگی کێ بوو؟ لەکۆێ ڕا هاتە نێو حیزبی دێموکراتی کوردستان؟!

ساڵی٤٢ هە ١٩٦٣ز، لەسەرداخوازی ئەحمەدتۆفیق کۆبوونەوەیەک مان لەگوندی ئالانێ پێک هێنا. بەشدارانی ئەو جاری کۆبوونەوە بریتی بوون لەحەوت کەس. جگە لەکاک ئەحمەدو کاک فایق و من، ئەوانی تر نوێ بوون. هەواڵێک لە سەلاحەدینی مۆهتەدی و محمدئێلخانی زادە نەبوو. دیاربوو لەنێوان ئەحمد تۆفیق و ئەواندا ساردی و سڕی پێک هاتبوو. بەلام ئەحمەدتۆفیق باسێکی لەناکۆکی نەکردوگوتی: "کارێکیان پێ ئەسپێراوە بزانین پێیان دەکرێ بیکەن، یان کاری سیاسیان پێ ناکرێ"؟ بەلام کاتێک لەدەرێ لەکاک فایقم پرسی: بۆچی مستەفاو کاوە نەهاتوون؟ وەلامی داوەو گوتی: لەگەڵ ئەحمەد نێوانیان ساردە. تکایە جارێ باسی مەکە بزانین چی لێ دێتەوە. دوای ماوەیەک بۆمان ڕوون بۆوە، نەک هەر لەگەڵ یەک نەماون، بەڵکوودژایەتی یەکتریش دەکەن. دوایی بۆم دەرکەوت، ئەحمەدتۆفیق بۆیە باس و

غەیبەتی سەلاحەالدین ناکا، دەیویست بزانێ، نیزیکی و دووری ئەوان لەگەڵ بارزانی بەکوێ دەگا. کاتێک ئەحمەد بەوە گەیشتە کە ناتوانن نەزەری بارزانی بۆلای خۆیان ڕاکێشن، ئەحمەدتۆفیق بۆی لەسیمی ئاخردان. ئەوەی کە نەدەبوو لەڕاست کاوەو مستەفادا بیکاو بیلێ، کردی.

کۆبونەوەکەمان پێک هات لەو حەوت کەسەی خوارەوە؛

کاک عەبدوڵلای ئیسحاقی، کاک سولەیمان موعینی،کاک حەسەن ڕەستگار، مامۆستامەلاباقی، کاک عومەرنگلی (نوگل) مەلاسەیدرەشید و نوسەر.

کۆبونەوەکەمان لەدوو ڕۆژی پترکێشا. ئەوجارلەوکۆبوونەوەدا بریار درا: کە لەوە بەم لاوە بەنێوی کۆمیتەی بەرێوەبەری کاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان کاربکەین. بەڵام بەرێوەبەری حیزبێکی بێ پرۆگرام. پرۆگرام وپێرەومان نەبوو. پێشتر بروشوورێکی دوو لاپەڕەو نیومان بوو بەنێوی پرۆگرام، ئەویش لەگۆڕێدا نەمابوو بۆ نوێ کردنەوەی ئەو بروشوورەش ئەحمەدتۆفیق بەتوندی مخالیف بوو. لەو دانیشتنەدا بریاری دەرکردنی بڵاوکەرەوەیەکمان دا بەومەرجە: شتی سیاسی وەکوو مەقالەو. . . تێدا نەنوسێن و تەنیا وەک خەبەرنامە هەوالێ تێدا بڵاوبکرێتەوە. ئەویش بەنێوی (دیسان بارزانی) ئەحمەد تۆفیق دوومەبەستی لەدەرکردنی دیسان بارزانی دا هەبوو. یەکەم پترخۆی لەبارزانی نیزیک بکاتەوە. دوهەم گرینگی بەو هەواڵانەبدرێن و بنوسرێن کەلەناوچەی بادینان و بارزان تادەگاتە ناوچەی باڵەکایەتی روو دەدەن. بۆئەوەی وا بنوێنێ کەئەوناوچانەی پارتی دێموکراتی کوردستان نفوزی تێدایەو بەهێزە، لاوازی نیشان بدات. ناوچە نفوزی بارزانیش لەباری فیداکاری و پلەی سیاسی شۆرشگێری بەرێتە سەر. ئەوە شتێک بوو من ئەوکات نەم دەزانی. ڕۆژێک کاک سولەیمان پاش هێندێک گلەیی لە ئەحمەدتۆفیق، ئەومەسەلەی بۆروون کردمەوە. کاک سولەیمان لەکردەوەکانی ئەحمەدتۆفیق، بەتایبەتی شۆڤاری و دووزمانی نێوان بارزانی وپارتی وەرەز بوو، بەڵام نەک هەر پێشگیری بەو نەدەکرا، بەڵکوو پێشگیری کردن لە ئەحمەد تۆفیق بەکەس نەدەکرا وکاری حەزرەتی فیل بوو. گەلێک جار ئامۆژگاری دەکردم کە نابێ زۆر

قسەلەقسەی ئەحمەد تۆفیق بکەم و لەخۆمی برەنجێنم. کاتێک نمونێکم لەکردەوەو هەڵەی ناوبراو دێناوە دەیگوت:

کاک ئەحمەد دەیەوێ لاسای مەلامستەفا بکاتەوە، کەسیش ناتوانێ حاڵی بکاو تێی بگەیەنێ کەئەوە کاری ئەو نیەو ناتوانێ نەخشی بارزانی هەبێ. نازانم بۆ پێی وایە دەتوانێ وەکوو ئەو بجووڵێتەوەو نەخشی ئەو بەکار بێنێ ؟!

دێمەوە سەر کۆبوونەوەکەمان. لەوکۆبوونەوەیەدا، بڕیارمان دا بایی یەک میلیۆن تمەن بەڵگەی یارمەتی چاپ کەین و بەئەندام و لایەنگرانی بفرۆشین و خۆمان لەدەست تەنگی و کەسادی بێنینەدەر. ئەوکات ئەو مەبلەغە پووڵێکی کەم نەبوو. دەکرا بەو پووڵە کەلوو پەلی چاپەمەنی، وەکوو؛ پلیکۆپی و کاغەزو مەرەکەبی بۆچاپ و تایپی نووسین و ... پێ بکرین و کاری چاپەمەنی وەرێ خەین.

بەدوای دابەشکردنی کارو بارو بەرپرسایەتی و هەروەها دابەش کردنەوەی ناوچەکان بۆکاری تێکۆشان وڕێک خستن لەنێو خۆمانداو بڕیار لەسەر چەند شتێکی تر، کۆتایی مان بەکۆبوونەوەی خۆمان هێناو بڵاوەمان کردو هەرکەس وەدوای کارو باری تەشکیلاتی خۆی کەوت .

دیارە بڕیاراتی دیکەش وەک پەیوەندی و هاتووچۆ زۆربوون لەبیرم نەماون.

هێندێک ناتەبایی.

شۆڕشی کوردستانی باشوور پەرەی دەستاندو ڕۆژبەڕۆژ بەهێزتردەبوو. بەشێکی زۆری کوردستان ئازاد کرابوو کەوتبووە ژێردەستی پێشمەرگە. ڕێگەی هەواڵدەرەکانی بێگانە کرابۆوە. هەواڵ و دەنگ و باسی شۆڕش چووبووە دەرو باسی کوردو شۆڕشەکەی کەوتبووە سەر زمانان. گەلێک ڕۆژان شەڕو پێکدادانی کورد لەگەڵ ڕژیم لەڕۆژنامەکانی هەندەراندا دەنوسرا. ڕژیمی عەبدولسلام عارف ڕێکەوتی مانگی شەشی ١٩٦٣هێرشێکی بەرینی کردە سەرکوردستان و کوردێکی زۆریان لە شارەکانی سولەیمانی و کۆی سنجاق و ناوچەی بیتوێن گرتن و گوللەبارانیان کردن. ڕادیۆی سۆڤیەت و حکومەتە دێموکراتەکان کردەوەی دزێوی ڕژیمی بەعسیان لەقاو دا. گرۆمیکۆ وەزیری دەرەوەی سۆڤیەت یادداشتی نارەزایی دا بەباڵوێزخانەی عیراق، لەسەر قڕکردن گەلی کورد. هەروەهانوێنەری سۆفیەت لەرێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان داوای کرد کەسیاسەتی شەڕو وێرانکاری عێراق بخرێتە لیستەی لێکۆڵینەوە *

ڕێبەرایەتی شۆڕش تانەوکات ڕێگای شۆڕشگێری خۆی دەبڕی و بەتەواوی دەستی ئێران و تورکیەو. . . نەکەوتبووە ناوی. دەوڵەتانی غەرب و نۆکەرەکانیان بەئاشکرا دژی شۆڕش و ڕێبەرایەتیەکەی پڕووپاگاندیان بڵاو دەکردەوە. پاکستان لەسەربرسیەتی و شپرزەیی خۆی ڕا، چونکە لەپەیمانی سنتۆ دابوو، بەپاپۆڕێکدا گوللەتۆپی بۆعێراق نارد. ئینگلیسش چەکی بۆناردو فرۆکەوانی بۆتەربیەت دەکرد. ئەمریکا لەمانگی حەوتی ١٩٦٣پشتیوانی خۆی لەعێراق ڕاگەیاند. *

لەسەر ئەو هەموو پشتیوانی و یارمەتیانەی لەلایەن غەربەوە بەعێراق دەکران، شۆڕشی کوردی پێ لاواز نەبوو و ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ بەهێزتر دەبوو و بۆپێشەوەتر دەچوو.

---

* - * - کوردستان و شۆڕشەکەی لاپەرەکانی ٢٠٨ تا ٢١٨ د جەمال نەبەز

حکومەتی عێراقیش ڕۆژ بەڕۆژ لاوازتر دەبوو. ناکۆکی لەنێو حکومەتی عبدولسلام عارفدا زەق تردەبۆوە. هەرکاتێک رژیم پێی خۆش بایە کارێکی وای دەکرد ئاوربەس بکرێ و، وتوو وێژی دەست پێ بکا. رژیم دوای ئەوەی برێکی نێوخۆی رێک وپێک دەکرد. بەهانێکی بەکورد دەگرتەوەو شەڕهەڵدایساوە. تائەوکاتەی دیسان بۆخۆی دەیویست و پێویستی بەحەسانەوەو پشوودان بوو. دیارە کوردیش خودموختاری دەویست و هەر دەبوایە لەرێگەی وتوو وێژەوە مەسەلەی خۆی لەگەڵ رژیم حەل بکات. داوای خودموختاریش ئەو بەزم و رەزم و ڕاوەستان و پشوودان و تێشکانەی بەدواوەیە. جگە لەرژیمی عێراق، دەراوسێکانی تریش بەهەموو هێزیانەوە خەریکی لاوازکردن و بن کۆڵ کردنی بناغەی شۆرشی گەلی کوردبوون و بەرنامەرێژیان دەکرد تاکوو لەکاتی خۆیدا ئەگەر پێویست بوو بتوانن کوردو شۆرشەکەی بەچۆک دابێنن و بەرێوەبەرانی شۆڕش ناهومێد بکەن و بەفوویەک ئاش بەتاڵیان پێ بکەن.

کوردی کوێستان بەپێی توانایان یاریدەویارمەتی خۆیان دەگەیاندە شۆرش و ئەوەی بۆیان کرابایە دریغ یان نەدەکرد. حیزبی دێموکڕاتی کوردستان، تەشکیلاتێکی ئاوا پتەو و رێکی نەبوو کە بتوانێ بەرێک وپێکی یارمەتی کۆکاتەوەو بەشۆرشی بگەیەنێ. یارمەتیەکان بێ سەروسامان بەکار بەدەستانی شۆرش دەگەیشتن. لەهەموو رێگایەکەوە کۆ دەکراوەو دەدرا بەهەموولایەک. حیزبی دێموکڕاتی کوردستان کادری سیاسی و تەشکیلاتی کەم بوو. کەم بوونی کادرکەم و کووڕی زۆر پێک هێنابوو. لەسەر ئەو کەم و کوڕیانەش ئەحمەدتۆفیق نەی دەهێشت لاوەکان لەنێوحیزبدا بمێننەوە پێ بگەن . کاتێک دەهاتن دەی ناردنەوە. لەنێوخۆماندا باوبوو، کە ئەحمەدتۆفیق لەلاوو خوێندەوار دەترسێ. کاتێک یەکی نەخوێندەوار دەهاتە دەرێ، کاری بەوە نەبوو بۆهاتۆتەدەر؟ چەتەبووە، یان پیاوی کوشتووە، زووچەکی دەدایەولەلای خۆی دەی کرد بەپێشمەرگە. نی نەخوێندەوار باشتر وەردەگیراو نرخی لەلای ئاوبراو پتربوو. لەنێوکورد دا باوە دەڵێن" مێژوو دوپات دەبێتەوە."من بەش بەحاڵی خۆم چونکە زۆر شتی دوپات کراوم دیوە بروام بە دوپات بوونەوەی مێژوو هەیە، بەڵام بەهێندێک

ئاڵووگۆڕو چونەپێشی زەمان و جێگاو شوێن.

بۆ وێنە؛ لەدەورانی ئەحمەدتۆفیق دا، بەنێوی پەیوەندی لەگەڵ پارتی دێموکراتی کوردستان و برایم ئەحمەدو جەلال تالەبانی، کادری سیاسی حیزب چەک دەکران و دەردەکران. لەدەورانی دوکتوور قاسلووی ڕەحمەتیش دا سەرێک بەنێوی بیروبۆچوونی توودەیی و سەرێکیش بە نێوی دژی کورتەباس، کادری تێگەیشتوو و پێشکەوتوو پاڵیان پێوە دەنراو دەردەکران و بڕیاری حیزبیان لەسەر دەدرا کەکوردستان بەجێ بێڵن. یان لەو ئاخرانەدا، بیروبۆچوونی سەربەستی و ڕزگاری خوازی کەلەنێوحیزبدا پشکوتووە، خەریکن بیکەن بەتاوان و هەرکادرو ئەندامێک ناتەبایی بیرو بۆچونی لەگەڵ بەڕێوەبەرانی حیزب پەیدا کرد، پێی لەحیزب دەرکەن و ئاش بەتاڵی پێ بکەن. لەسەر ئەو باوەڕم ماوەیەکیش مەیدانداری خۆیان بەوە دەکەن و کادری پێ دەر دەکەن.

دیارە هەرحیزبێکی سیاسی کە تووشی دەسەلاتی تەکڕەوی و بەرزە فڕی دەبێ، لەسەدا سەد دێموکراسی پێ شێل دەکا. کاتێک بەڕێوەبەری حیزبێکیش تووشی ئەو نابەسامانی و بێ بەندو باریە هات، بۆخۆی پێی وانیە ئاوگەیشتۆتە قوڕ قوڕۆچکەی خەریکە دەخنکێ. بەڵکوو بڕوای وایە هەرشتێکی دەیکا وایەو هەرچی دەیڵێ ڕاستەو کەس نیە لەوان ئاقڵتر و داناو زاناتربێ. دیارە من بۆخۆم قەت حەزم لەکێشەو هەڵلا نەبوو. هێندێک لە هاورێکانم کەئێستاش ماون یان لەنێوحیزبدان، یان بێ لایەنن و دانیشتوون من باش دەناسن کە چۆن سەرم بەرداوەتەوەوخەریکی کاری خۆم بووم و دژ بەدژایەتی ئەم و ئەوم بووم. مەگەر زانیبیم کەسێک لە حیزبدا بیرو بۆچوونی ئاغایەتی هەبووبێ و بێزی لەخەڵکی هەژار هەڵدەستێ. جابەرپرسایەتی بووبێ یانەبووبێ ئەم توانیوە بەدرۆش خۆشم بوێ. تەنانەت پێم خۆش نەبووە مەشوەرەتیشی لەگەڵ بکەم. زۆر جار ئەوخووخدەم بۆتە هۆی ئەوەی تۆمەتی مارکسستی و ئەم و ئەوم لێدەن. ڕەنگ بێ فەلسەفەی مارکسیستم پێ خۆش بووبێ و خۆشم ویستبێ، بەلام شێوەکاری تەشکیلاتی مارکسستیم نەکردوە. چونکە من ئەندامی پارتێکی ناسیونالیست بووم و بڕواشم پێ بووە.

بانەوەش بڵێم: من لەسیاسەتی دەروونی و دەرەوەی خۆم دا هەمیشە لایەنگری بەرەی شەرق بووم و بەقسەو بیروباوەڕ هەڵوێستم دژی غەرب بووە. جانێستاکەهەوا بەتەواوی گۆڕاوە، ئەگەر بزانم وەک جاران ئەمریکا بۆ نەمانی کورد یارمەتی حکومەتەکانی داگیرکەری دژی کورد نادات و وەک دەڵێن لەبەرنامەی دایە دژی کورد نەبێ و دۆست بێ و یاریدەمان بدا!

چ لەوە باشتروخۆشترە پیاو باداتەوەو دوستی نوێی هەبێ بۆ یاریدەدان و پشتیوانی لەکورد. کام کورد حەزلەوە دەکا لەخۆڕا دوژمن بۆگەلەکەی دادەتاشێ؟ کێ پێی خۆشە ولاتێکی زلهێزی بەهێزی وەک ئەمریکابێت بەپاڵ پشتی دوژمنانی داگیرکەری ولاتەکەمان و بۆسەرکوت کوتکردنی گەلی کورد هاوپەیمانی نیزامیان بێ؟ کێ پێی خۆشە ولاتانی دەرەوە پشتگرو دۆستی دوژمنەکانمان بن و دەنگ و هاواری نیمەی کوردی پێ کپ و کز کەن و نەتوانین لەپێستی خۆماندا وەجووڵێن؟

با لەو باسە دوورو درێژەی کەناو زۆر هەڵدگرێ، ڕد بین و بێینەوە سەر باسەکەمان. ئەحمەد تۆفیق حەزی بەکادری زۆر نەدەکردو بایی بۆ لاوەکان دانەدەنا. ئەگەر لەسەر شتێکی بچوکیش ئەحمەد تۆفیق خۆی کردبا بەنەیاری یەکێک، وای لەوکەسەدەکرد مەیدان بەجێ بێڵێ و بڕوا. دەنا ئەگەر بۆی کرابا لەناوی دەبرد. بەڕاستی وەک مرۆڤی سیاسی نەیدەتوانی لەگەڵ هاورێی خۆی بژی. پاش کوشتنی ئەسعەدی خودایاری، دیاربوو لەکوشتن ترسی نیەو دەتوانێ ڕەقیبی خۆی بەهاسانی لەنێوبەرێ. لەدوای کۆنگرەی٢ سەدیقی هەنجیری بەرەقیبی خۆی دەزانی. لەگەڵ ئەوەشدا کەکاک سەدیق لەنیسگەی ڕادیۆی کوردستان لەمامەرووت میوانی خالیدی حیسامی بوو، بەپلان و دەسکیسی ئەحمەد تۆفیق کوژراو بێ سەرو شوێن چوو. هەرچەند بەپێی داب و شوێن و نەریتی کوردەواری خانەخوێ دەبێ پارێزکاری لەمیوانی خۆی بکا تادەروا، بەلام کاک خالید حیسامی کەناگای لە ون بوونی کاک سەدیق بوو و دەیزانی چی بەسەر هاتووە، تەنانەت هاودەردیشی لەگەڵ نەکردین و پێی نەکوتین.

بەڵێ بەربەرەکانی لەگەڵ ئەحمەدتۆفیق کارێکی هاسان نەبوو. ناوبراو لەنیزیکی

بارزانی و پشتیوانی ئەو کەڵکی خراپی لێ وەردەگرت و خۆی پێوە ڕادەناوخۆی لێ گۆڕابوو. لەبنەوەش خەریکی ئاژاوە نانەوەو دووبەرەکی نێوان بارزانی و پارتی دێموکراتی کوردستان بوو. ئەگەر کادرێک، یاپێشمەرگەیەک، بەحاستەم لەحاست ئەو لاقی خوار داناباو بەدڵی ئەو نەجولاباوە، دەبوایە حیسابی خۆی بکاو لەبیری خۆی دابێ. چونکە ئەگەر کەسێک قسەی لەقسەی ناوبراوکردبا تازە لەتەشکیلاتی حیزبی کاک ئەحمەد دا جێگای نەدەبۆوە.

کۆمیتەی ساخکەرەوە ح د ک .

وەک لەپێشدا باسم کرد، ڕوو بەروو بوون و ڕەخنەگرتن و بەربەرەکانی کردن لەگەڵ کاک عەبدوڵلاتیسحاقی « ئەحمەدتۆفیق »کارێکی هاسان نەبوو. لەخۆڕاش ڕۆیشتن ومەیدان بەجێ هێشتن، بەمانای واز هێنانەو، بەوەرەز بوون و چارەسەر نەکردنی گیروگرفتەکانی سەر ڕێگای خەبات و تێکۆشان دەژمێردرێن. مرۆڤ کاتێک جلی پێشمەرگەی لەبەرکردو خۆی قاچاغ کرد، پێویستە لەسەری خۆی بۆ بەربەرەکانی لەگەڵ هەمووکەندوکۆسپ و گیروگرفتێک ئامادە بکاو هەرکات گرێ و گۆڵ هاتە سەرڕێگای خەبات، نابێ واز لە کاری سیاسی بێنێ و مەیدانێ تێکۆشان بەجێ بێڵێ.

کادر کەدەڵێن « بڕبڕەپشتی تەشکیلاتە » هەروەک لەپێشدا باسم کرد ئەوکات لەحیزبی ئێمەدا برەوی نەبوو، و جێگای نەدەکراوە. لەڕاستی دا لەو دەوران ئێمە نەک هەر پێویستمان بەکادر هەبوو، بەلکوو ئەوانەی وەک کادریش لەمەیدان بووین کارمان، بەڵێ ئاغاو، بەڵێ قوربان بوو. کاک ئەحمەد جەوێکی وای پێک هێنابوو کەس نە دەوێرا لە پێستی خۆی بجوڵێتەوە. ئەگەر ئێستا یەکێک بڵێ ئەوکات من لەڕاست ئەحمەد تۆفیق دەنگم دەربڕیوەو لە ڕوویدا ڕاوەستاوم، وانیەو ڕاست ناکا. دوای کاک ئەحمەد کاک سولەیمانی موعینی ئەفەری دووهەم بوو، بەلام تادوای کۆنگرەی٢ بەپێچەوانەی ناوبراو هەنگاوی هەڵ نەدێناوە.

کاتێک ئێمە گەڕاینەوە ناو حیزب و ئاشت بووینەوە، هەوەڵێن قسەی کاک سولەیمان ئەوەبوو گوتی:"لەو ماوە دا کە ئێوە ئێمەتان بەجێ هێشتبووکارێکی زۆر کراوە. ئیتر کاک ئەحمەد ناتوانێ سواری ملمان بێ و کەس نەوێرێ قسەبکا. تازە یەکێتی ئێمە نایەڵێ کاک ئەحمەد بیێتەوە کاک ئەحمەدی جاران" دێمەوە سەر باسی بەجێ ماو.

ئەومەیدانە ئاواڵەی ئەوکات بەڕاستی سەردەمی پێگەیاندنی کادر بوو. ئێمەش ناچار دەبوایە ڕێگایەک بۆشکانی ئەو سەدە بدۆزینەوەو هێندێک فیداکاری بکرێ. هەرکەسێک ویستبای بۆ هێنانە سەر ڕێگای ئوسووڵی لەگەڵ ئەحمەد تۆفیق قسەبکا،

نەک هەر لێی وەر نەدەگیراو کەسی لەخۆی بەزاناتر نەدەزانی، بێ شک ئەوکەسە وردیش دەکراو لەحیزبیش دا جێگای لەق دەبوو. بۆ وێنە:

سێ لاوی خوێن گەرمی زانستگا بەجێ هێشتووی وەک: کاک سمایلی شەریف زادەو کاک حەمەدە مینی سیراجی و کاک سالارحەیدەری، خۆیان گەیاندبووە نێو شۆڕش کە خزمەتێک بکەن و ئەرکێک بەجێ بێنن. لەگەڵ ئەوەشدا کەحەمەدەمینی سیراجی خزمی ئەحمەد تۆفیق بوو، کەڵکیان لێ وەر نەدەگیراو بەهیچ جۆرێک ئەی دەویست و ئامادە نەبوو لەپیاوی خوێندەوارنیزیک بێتەوەو کەلکی سیاسی لێ وەربگرێ، مەگەر زانیبای گوێ لەمستە. لەبەر ئەوتەکرەویە ئێمە دەبوایە ریزەکارێک بکەین و یەکێتی یەک بۆخۆڕاگری لەبەرانبەر ناوبراودا پێک بێنین وکارێکی وابکەین بوێرین کادرەکانی ناوحیزب و ئەوانەی لەدەورو بەری کاک عەبدوڵلای ئیسحاقین روون بکرێنەوە.

ناوبراو کارێکی وای کردبووکەس لەلای کەس نەی دەوێرا رەخنە لە ئەحمەد تۆفیق بگرێ یان باسی بکات و یان عەیبەکانی بڵێ. بەهەرجۆرە رەخنەیەک، تەنانەت ئامۆژگاریش قەڵس و نارەحەت بوو.

من و قادر شەریف دوای هێندێک وتوو وێژو بیرکردنەوە، هاتینە سەر ئەو ڕایە لەگەڵ کاک حوسێنی مەدەنی باسی بکەین و بۆکاری دوا ڕۆژ شتێک پێکەوە بنێین.

ئەوە بووکەوتینە بیری پێک هێنانی بناغەی کۆمیتەیەک کە وردە وردە کاری بۆ بکەین و خۆمان بکەین بەهێزێک، بەڵکوولەکاتی خۆی دا بۆمان بکرێ لە بەرانبەر کاک ئەحمەد تۆفیق دا ڕابوەستین و بتوانین شتێک بکەین.

سێ قۆلی لەساڵی ١٣٤٢ی هەتاوی لەگوندی زینوێ شێخی لەدانیشتنێکدا بناغەی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردەستان مان دارشت و بەرنامەیەکی کورتی یەک لاپەڕەی قەراردادی نێو خۆیی مان بۆ نووسی. ئەو بەرنامە لەلایەن هاشمی حەق تەڵەب نوسراو ئامادە کرا. ئێمەش تەئیدو ئیمزامان کرد. رەنگبێ لەنوسینەوەی بەرنامەکەدا وشەی کەم و زیادی تێدابێ. بەڵام کاکڵ و ناوەرۆکی بەرنامەکە ئاوا نووسرابوو: ئەسرەوتن تاسەرکەوتن .

١- ئێمەکە بڕوامان بەیەکێتی و برایەتی هەیەو دژی دووبەرەکین. بەئەرکی سەرشانی خۆمانی دەزانین بۆ پتەو کردنی ریزی حیزبی دێموکراتی کوردستان، تێبکۆشین کەحیزب لەو هەڵدێرو لاوازیە رزگاری بێ.

٢ -هەوڵ و تەقللای ئێمە، بەمەبەستی ئاژاوەو دووبەرەکی نێوان هەڤالان نیەو بەنیمانی قایم بۆ بەرفراوان کردنی ڕێگای خەبات تێدەکۆشین.

٣- هەوڵ دەدەین لەڕێگەی ئوسوڵیەوە لەداهاتوودا کۆنفرانسێک پێک بێ نین، بەڵکوو بتوانین کۆمیتەیەکی بەرێوەبەری هەڵبژێرین. کەئەوکۆمیتەلەسەر بناغەی ئوسووڵی تەشکیلاتی دامەزرابێ.

٤ - بەپێی توانا بۆ بەهێز کردنی جوڵانەوەی کورد، هاوکاری پێویست لەگەڵ کار بەدەستانی شۆرشی کوردستانی عێراق دەکەین.

٥- هەوڵ بدرێ پەیوەندی لەگەڵ پارتی دێموکراتی کوردستانی عیراق بگیرێ و سەرنجیان بۆ پشتیوانیی لەخەباتی ڕەوای حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕاکێشین.

٦ - هەوڵ بدرێ پەیوەندی لەگەڵ شەخسیەتەکانی کورد، لەدەرەوەو ژورەوەی وڵات بگیرێ و لەکردەوەو هەڵوێستی شەخسی ئەحمەد تۆفیق ئاگادار بکرێن.

٧- تێبکۆشین بەلەسەرەخۆیی و نەهێنی، قسە لەگەڵ ئەو کادرانەی جێگای موتمانەن بکرێ و لەسەر لادان و زۆرەملی ئەحمەد تۆفیق روون بکرێنەوە.

٨- ئەرکی سەر شانمانە تێ بکۆشین بۆ لەناوبردنی ئەوساردیەی کەوتۆتەنێوان مەلامستەفای بارزانی وئەندامانی مەکتەبی سیاسی پارتی دیوکراتی کوردستان.

٩- ئێمە وەک کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان، کار دەکەین وکۆمیتەکەمان بەنەهێنی دەمێنێتەوە، تارۆژێک وێکرا تەما دەگرین و بریاری ئاشکرا بوونی لەسەر دەدەین.

١٠- ئەو نەهێنیە لەناوخۆمان دەمێنێتەوە و درکاندنی، بەدوور لەئسوولی تەشکیلاتی و مرۆڤایەتی دەژمێردرێ.

هاشم حەق تەڵەب . حوسێنی مەدەنی . سەعید کوێستانی .

ئەونوسراوە قەراردادیە وەک بەرنامەی کورت خایەنی کار، لەدوو نوسخەدا نوسرا. لاپەڕێک بەکاک هاشم بوو، لاپەڕێکیش لەلای من و کاک حوسێنی مەدەنی ماوە، کە دوای ئەو هەموسالانەو دەربەدەری و ئاوارەیی نەماوە.
کاک هاشم (قادرشەریف) دوای نوسین و ئیمزاکردن بەدوای کاری خۆیدا بۆلای مەکتەبی سیاسی ڕۆیشت و ئێمەش بە نەهێنی خەریکی کاروباری خۆمان بووین.

گۆڕان و ململانە .

دەورانی خەبات و تێکۆشان لەکوردستانی ڕۆژ هەلات، تابلێی گەرم بوو. پەرەپێدانی بیری کوردایەتی و شۆرشی کوردستانی گەرمێن لەلایەک، ململانەی دەرەبەگ و وەرزێر لەلایەکی دیکەوە. .ئێمەش دەبووایە لەگەڵ ئەو هەلس و کەوت و هەل و مەرجە دا خۆمان ڕێک خەین و هەڵسووڕێین. مەسەلەی زەوی و پشتیوانی کردن لە وەرزێر، وەک ئەرکی سەرەکی کەوتبوە سەر شانمان. دەورانەکە، دەورانی هەڵسووڕان و خەبات و تێکۆشان بوو. دەرەبەگ لەگەڵ وەرزێری خاوەن زەوی کەوتۆتبۆە ململانەو بۆ وەدەست خستنەوەی دووبارەی زەوی تێدەکۆشا. ئاغابۆخاتری قازانجی تایبەتی خۆی لە هیچ شتێک دریغی نەدەکردو خۆی لەهەموو کەلێن و کولێنێک داویشت و هەدادانی لێ براببوو، بەو مەبەست و نیازە هەولی دەدا کە دووبارە ئاغایەتی و بێدادی خۆی بەسەر خەلکی هەژاردا بسەپێنێتەوە. ڕەش ورووتی لادێ هێشتا بەتەواوی چاویان نەکرابۆوەو ترسی ئاغایان هەر لەزگی دامابوو. بڕوای تەواویان بەئیسلاحاتی ئەرزی شا نەبوو. لەشک و گوماندابوون کەبلێی کۆتایی بە ئاغاو ئاغایەتی هاتبێ؟ ئاغاکان لەوەرزێرەکان زیرەکترن بوون. یارمەتیان بەحیزبی دیموکراتی کوردستان دەکرد بۆ ئەوەی کادرو پێشمەرگە بچنە مالیان و لێ یان میوان بن. پاش ڕۆیشتنی کادرو پێشمەرگە، هەڕەشەیان لەوەرزێرەکان دەکردو پێیان دەگوتن: " ئێمە لە هەموو زەمانێکدا دەستمان دەروا، دوێنێ کە پشتمان بە ژاندارم قایم بوو، ئەورۆش پشتیوانمان پێشمەرگەیە، بێتوو، ورتەتان لێ بێ، وا واتان لێدەکەین"و . . .
دوای چەند مانگێک کە ئەوەمان بیستەوە، هێندێک لە کادرەکان لەنێو خۆماندا

بڕیارماندا کە لەچوونەماڵی هێندێک ئاغاوات خۆمان بپارێزین و لەوەرزێرەکان میوان بین. ئەگەر پێویستیش بوو بۆ وەرگرتنی یارمەتی بچینە ماڵە ئاغایان، لەگەڵ شانەی دێ ڕاوێژ بکەین جابچین. ئەوکات ئاغاکان پووڵدارو دەوڵەمەند بوون ولەدژی شا، بۆقەرەبوو کردنەوەی ڕابردوی خۆیان ئامادەبوون یارمەتی بە پێشمەرگەو شۆڕشی کوردستانی عێراق بکەن. ئەحمەد تۆفیق هەرچەند لە دەروندا دژی بیچمی دەرەبەگ و ئاغایەتی بوو؛ بەلاَم بەپێچەوانەی هێندێک لەکادرەکان، دەچووە سەر سنوور لەگەڵ هێندێک لەدەرەبەگەکان پەیوەندی دەگرت و یارمەتی لێوەردەگرتن. پەیوەندی ئەحمەد تۆفیق بەمانای خۆشەویستی دۆستایەتی لەگەڵ توێژی ئاغاوات نەبوو. بەڵکوو ئامانجی لەنیزیکی لەگەڵ هێندێک ئاغا، لاساکردنەوە لەبارزانی بوو، کەلەدواڕۆژدا کەڵکیان لێوەرگرێ. لەکوردستانی عێراقیش هاتوو چۆ و دۆستایەتی لەگەڵ ئاغاکان، بەتایبەتی ڕەئیس عەشیرەتەکاندا هەبوو. مەبەست و ئامانجی لەدۆستایەتی ئاغاکانی کوردستانی عێراق بۆکەڵک وەرگرتن سیاسی بوو بەدژایەتی لەگەڵ مەکتەبی سیاسی پارتی دێموکرات و ڕاکێشانیان بۆلای بارزانی. ئێمەش پاش ئیسلاحاتی ئەرزی دەمان ویست هەردووک لا، واتە وەرزێرو، وردە ئاغا لەحیزب نیزیک بنەوە، بەلاَم ئەگەر زوو وەخۆ نەهاتباینەوە، پشتیوانی زۆربەی خەڵکی لادێ مان لەدەست دەچوو.

هەرلەو سەرو بەندە دا بوو ئاغاواتێکی زۆر لەکوردستانی ڕۆژ هەلاَت ڕا، بە وتەی خۆیان هەلاَتبوون و هاتبوونە پاڵ شۆڕشی کوردستانی عێراق کەببنە پێشمەرگەو چەک هەڵگرن. بە قەولی قادرشەریف: « شەوانە بچنەوە کوردستان و، وەرزێری سەر بزێوی پێ تەمبێ بکەن !! بەلاَم نەشەخسی بارزانی، نەپارتی دێموکراتی کوردستان، وەخۆیان نەگرتن و خۆیان لێ نیزیک نەکردنەوە. ئێمەش وەک حیزبی دێموکراتی کوردستان، نەک هەر خۆمان تێ نەگەیاندن، بەڵکوو لەپڕووپاگاندی دژی دەرەبەگایەتیش ڕا نەدەوەستاین. هێندێک لەو ئاغایانەی کە ڕایان کردبوو. ڕابردوێکی ئەوەندە دزێووخراپیان هەبوو، کەس خۆی لێ نەدە دان و بڕوایان پێ نەدەکردن. دوای چەند مانگێک کە ئاغاکان وایان دیت، پەیوەندی خۆیان لەگەڵ

حکومەتی ئێران گرتەوەو یەک یەک و دوو دوو هەمویان بەرەو ئێران ڕۆیشتنەوە. کەچی هەزار سوێندو تەلاقیان دەخواردو دەیانگوت:

- تا ئەوشایە لەسەر حوکمەو شاهەنشای ئێرانە، ناچینەوە. ئێمەش پیاوین باچەند ساڵێک لەدەرەوەو دەربەدەریدا وەک ئێوە بژین.

دوای ئاماژەیەک بەو دەورانە، باش وایە بێمەوە سەرباس و بەرنامەی خۆمان.

لەگەڵ ئەو بەرنامە ئیمزاکراوە سێ قۆڵ یە دا، چەند بڕیارێکیش دران و ئەرک مان بۆخۆمان دیاری کرد. ئەرکێکی گرینگی کە بۆقادرشەریف دیاری کرا، پەیوەندی گرتن لەگەڵ مەکتەبی سیاسی پارتی دێموکراتی کوردستان بوو. کەدەبوایە زۆر نەهێنی بێ و کارێکی وا بکەین ناتەبایی و ساردی نێوان بارزانی و پارتی دێموکراتی کوردستان قووڵتر نەبێ. ئەحمەدتۆفیق بەپێچەوانەی بیرو بۆچونی ئێمە، هەنگاوی هەڵدێناوەو لەهەموو شوێنێک قسەی دەکردو دژی پارتی خەڵکی هان دەدا. سەرەک عەشیرەت و ئاغاکانی دەبردنە لای بارزانی بۆئەوەی لەگەڵ پارتی پتر نێوانیان ناخۆش بکا. هەرکەس دڵسۆزی کوردو شۆرش بوو حەزی لەساردی و دووبەرەکی نێوان بارزانی و بەرێوەبەرانی پارتی نەدەکرد. هەمووکەس بەتەواوی هەستی بەناتەبایی نێوان پارتی و بارزانی دەکرد. کردەووکانی ئەحمەدتۆفیق لە تەکرەویش تێ پەڕیبوو کارگەیشتبووە جێگایەک کە ئەگەر ویستبای یەکێک لە لای بارزانی ناحەزبکا، یان دژایەتی کەسێکی کردبا، بەوەی تاوانبار دەکرد، کە (لەگەڵ برایم ئەحمەدو جەلال تاڵەبانی پەیوەندی هەیەو یان ئەندامی پارتی دێموکراتی کوردستانە.

ئەوکات ئەگەرکەسێک تەنیدی پارتی دێموکراتی کوردستانی کردبایە، بەومانایە بوو کەلەگەڵ بریم ئەحمەدو مام جلال و مەکتەبی سیاسی دایە. یان وەک عەلی حەمدی، ئەندامی کۆمیتە ناوەندی دکوژرا، یان دەگیرا. بۆ وێنە:

چەند کەسێکی وەکو مەلاتەهاو برایمی حاجی و. . .لەکوندی مەمی خەلانی ناوچەی باڵەکایەتی هەر دەمێ نادەمێ لەلایەن شۆرشەوە دەگیران زیندانی دەکران. تەنیاتاوانی ئەوان ئەوە بووکەئەندامی پارتی دێموکراتی کوردستان وموئەیدی پارتێن .

دێمەوە سەرباسی خۆمان. ئەو تەک ڕەوی و دژایەتی کردنەی ئەحمەد تۆفیق لەگەڵ بەرێوە بەرانی پارتی دێموکراتی کوردستانی عێراق، بۆ زۆربەی کادرەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان« ئێران » شتێکی ناخۆش و دەردێکی گران بوو. هەرچەند شۆرش و سەرکردەکانی بەتایبەتی بارزانی خۆشەویستی هەموولایەکمان بوون، بەلام ئەوکردەوانە لەگەڵ کاروباری سیاسی و شۆرش و کوردایەتی نەدەهاتنەوە. باس کردن و پێشنیاری بێ لایەنی کردن لەگەڵ ئەحمەد تۆفیق بەهیچ جۆرێک نەدەکرا. چونکە دەستی نابراومان خوێندبۆوەو دەمان زانی لەگەڵ خووو خدەو بۆچوونی ئەو ناگونجێ. گەلێک جار ئەحمەد تۆفیق لە کۆری زۆرگەورەدا کاتێ باسی مەکتەبی سیاسی درهاتە پێش، قسەوقسەلۆکی زۆر ناحەزی پێ دەگوتن. ئەگەر زانیبای کەسێکی وا لەوێ یەو بۆ بارزانی دەگێرێتەوە، جنێوەکانی لەوەش خەست تر دەکردن و دەکەوتە باری تاریف کردن لەبارزانی و هێرش بۆ لایەنی تر.

ئێمەش هەموومان بەنۆبەی خۆمان بارزانی مان خۆش دەویست، بەلام نەک وەک ئەحمەد تۆفیق بۆمەقام و کەلکی خراپ لێ وەرگرتن و دژایەتی سازکردن.

سەرەتای ناکۆکی لەگەڵ ئەحمەد تۆفیق.

ڕۆژێکی لەگەڵ کاک سەید حوسێن مەدەنی پێکەوە لەزینوێ شێخی را بەرەوقەلادزێ کەوتینەرێ. لەزار گەلی وەسەر کەوتین سەر بەرەو ژێر بەدۆلی شاورێ دا شۆربووینەوە. بیستمان مەلامستەفای بارزانی لەگوندی پلێنگان میوانی مەلاعوسمانە. لەسەر بەرنامێکی کە دامان رشتبوو، ویستمان بارزانی ببینین ولەسەر حیزب و چۆنیەتی شپرێوی تەشکیلات و نەحاوانەوەی ئەحمەد تۆفیق هێندێکی باس لەگەڵ بکەین بەلکوو بتوانین شوێنی لەسەر دانێین و کارێک بۆ رێک و پێکی حیزب بکرێ.

دوو قۆلی نامەیەک مان نوسی و دامان بەبرادەرێکی بارزانی کەبیدات بەمەلامستەفا. دوای سەعاتێک وەلامیان داینەوە؛ کەبارزانی کاری هەیەو ناتوانی بتان بینێ. پێشتر دەمانزانی سەردەمی وتوو وێژەو دیتنی ناوبراولەوکاتەدا زەحمەتە.

سەربەرەو ژێر بەرەو بەرەو قەلادزێ داگەڕاین. کاتێک گەیشتینە قەلادزێ بۆسبەینێ حوسێن مەدەنی، پێشنیاری پێکردم و گوتی؛ مام جەلال لە قەلادزەێ یە بابچینەلای چاومان پێی بکەوێ و هێندێک مەسایلی خۆمانی لەگەڵ باس بکەین. وەک پێشتر باسم کرد، ناتەبایی نێوان بارزانی و ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی پارتی بەو پەڕی خۆی گەیشتبوو. بەتایبەتی لەو سەرو بەندە دا بەداوە دەزوێکەوە بەند بوو. بەتێبینی ئەو ناتەبایی و ساردیەی نێوانیان دەبوایە بەنەهێنی چاومان بەمام جەلال بکەوێ و نەیەلین کاک ئەحمەد تۆفیق بزانێ و هەستی پێ بکا. لەلایەک لە کاک ئەحمەد دەترساین بزانێتەوەوگەورەی کاتەوە. لەلایەکیش لەو کاتەدا دیتنی ناوبراو شتێکی گرینگ و پێویست نەبوو. لەنێوان بچین و نەچین دا گیرمان کردبوو. سەر ئەنجام تەمامان گرت بیبینین هەرنەبێ چاو پێکەوتنێکە. ئەوە بوولەگەڵ مام جەلال کاتمان داناو شەوێ چووینەلای. باسەکەمان دامەزراندو هێندێک شت مان لەگەڵ باس کرد. مام جەلال پێشنیاری پێکردین لەگەڵی بچینەلای مستەفا و کاوە. واتە (کاک سەلاحەدین موهتدی وکاک محمد ئیلخانی زادە) ئێمەپێش ئەوەی بزانین بۆ دەچین؟ پێمان گوت ناتوانین لەگەڵ ئەوان پێک بێین و کاربکەین. چونکە لەوسەرو بەندە دابووکەمستەفاو محەممەد، بروشورێکیان وەک بەرنامەبەنێوی «کۆمەڵەی رزگاری » دەرکردبوو، و بلاو ببۆوە. ئێمە بەدەست خەت ئەو بەرنامەمان دەست کەوتبوو. لەگەڵ بیرو بۆچوونی ئێمە نەدەهاتەوە. ئەو کات پێمان وابوو، شتێکی پاشکەوتووەولەبیرو بۆچوونی خێڵەکی سەرچاوەی گرتووە. ئەوەمان لەگەڵ مام جەلال باس کرد پێمانگوت:

– ئێمە ناتوانین لەگەڵ ئەوان بە هیچ جۆرێک کار بکەین. مام جەلال گوتی: "ڕاستە منیش لەگەڵتان دام، بەلام پێم وایە ئەگەر لەگەڵ یەکتری دانیشن لەسەر بەرنامەکە قسەیان لەگەڵ بکەن، ئەوەیان تێدا دەبینم بگەنە یەکتر".

بۆئەوەی قسەی مام جەلال نەشکابێ، زۆر بەنابەدڵی هەستاین لەگەڵ مام جەلال چوین بۆمزڵی کاک سەلاح و کاک محمدی ئیلخانی زادە .

سەرەتای ناشکرابوونمان لە وێرا دەستی پێکرد. کاتێک گەیشتینە ماڵی مستەفاو

کاوه، خانەخوێی ئەحمەدتۆفیق، واته کاکەللای حاجی سووره لەوێ بوو. ئەو شەوه هەژاری شاعیریش لەوێ لەلایەن مستەفاو کاوه داوەت بوو. پێشتریش بیست بوومان کەجارو بار هەژار قسه بۆ ئەحمەد تۆفیق دەگێڕێتەوه. مام جەلال زانی جێگای نیه باسەکەمان داگیرسێنین، بێدەنگی مان لێ کرد. مام جەلال بۆسبەینێ لەبارەگای خەبات (بەسەروپێی) داوەت کردین. سبەی نیوەڕۆ چووین سەروپێ مان خوارد، بەڵام بەترس و لەرز لەداهاتوو.

جارو بار لەگەڵ کاک حوسێنی مەدەنی بەپێکەنین پێک مان دەگوت: زەحمەته ئەوسەرو پێیەمان پێ بکەوێ. دەمانزانی ئەوەی ئێمەکردوومانه، لەروانگەی ئەحمەدتۆفیقەوه بەکارێکی باش ناژمێردرێ. بەڵام نەمان دەزانی تاوانێکی گەورەمان کردوه !! قەرەبووکردنەوەی لەلای ئەحمەد تۆفیق هاسان نیه.

بەلێکدانەوەی خۆمان زانیمان ئەوەی ئێمه لەو دوو ڕۆژه دا کردومانه، هەڵەبووه.

یەکەم دیتنی مام جەلال، دوهەم چوون بۆماڵی مستەفاوکاوه، سێهەم دەعوەتی مام جەلال و چوون بۆ بارەگای خەبات و نەهارکردن!. بەڕاستی ئەو سێ شته لەروانگەی ئەحمەدتۆفیقەوه جگەلەوەی بەتاوان دەژمێردران، بۆی روون و ئاشکرا بوو کەئەو ماسته بێ موونیەو ئەو سەر بەو لاو لا دا کردنه شتێکی تێدایه. ڕاسته ئەوانەی باسم کردن نەتاوان بوون، نەشتێکی دور لەیاساو قانونی کۆمەڵایەتی بوون. بەڵام ئەو ریزەکارانه لەلای ئەحمەتۆفیق بەکفری ئیبلیس دەژمێران و قسەکردن لەوشتانه بۆ ناو براو بێ سوودو ئاسنی ساردکوتان بوو.

هەر ئەو ڕۆژه پاش نیوەڕۆ کاتێک لەگەڵ کاک حوسێن لەبازاڕ دەسووڕاینەوه. من و کاک حوسێن مەدەنی لەلایەن حیزبەوه، واته ئەحمەدتۆفیق، بانگ کراین بۆ سەنگەسەر. گەیشتن و چەک کردنمان یەک بوو. دەستووری دا من بگرن. چونکه من کەسم نەبوو له سەرم وەجواب بێ. بردیانمه ژورێک و پاش نیو سەعات بۆخۆی هاته ژورو قەڵەم و کاغەزی لەپێش دانام. ئەحمەد تۆفیق لەئیعتراف وەرگرتن دا سەرکەوتبوو. رەنگبێ منیشی بەلاواز زانی بێ. بۆیه دەیویست بەزۆر هەرچی هەیه

پێم بنووسێ. دەستی کرد بەکەف هەڵخڕاندن و لێ پرسین ولێکۆڵینەوە. زوو زوو دەیکوت بنووسە. من زۆرم ڕق هەستابوو، وەڵامم نەدەداوە. هەستاسەرپێ و یەک دوو پێلاقەی بەدەستم داداو ددانی لەچیرەوە بردو گوتی؛ بنووسە دەی بنوسە. منیش هەستامە سەرپێ، هەستی کرد خۆم ئامادەکردوە لەگەڵی بەشەڕ دێم. دەرکەی کردەوە بانگی سمایلە شەل وهەڵمەتی کرد. برێک ڕاوەستاو دوایی کوتی:

- ئێستا سەعید دەبەن بۆ سۆنێ و لەژێرچاوەدێری و ئاگاداری خۆتان دا دەبێ تا سبەینێ بۆخۆم دێم. قسەکانی ئەحمەدتۆفیق زۆر توندو لەخۆڕادیوانە بوو.

دوای ئەو ڕوداوو بەسەرهاتە، یەکدوو جاران کەلەلایەن دووژمنەوە گیراوم، هەموجارێ ئەوکردەوەی کاک ئەحمەدەم وەبیرهاتۆتەوە کەچۆن بەڕەوشی مامورەکانی ئیدارەی ساواک دەرحەق بەمن جووڵاوەو وەک ئەسیرێک ڕەفتاری لەگەڵ کردم.

بەڵێ دوای ئەوەی منی تەسلیمی هەڵمەت و سمایلەشەل کرد بۆخۆی ڕۆیشت. منیش خۆم ئاما دەکردو بەدەست ڕاوەشاندن وەپێش سمایلە شەڵ و هەڵمەت کەوتم کەبچم بۆ بنکەی سونێ. هێشتا لەسەنگەسەرنەچووبووینەدەر. هەڵاتنی کەمالی سوڵتانی و پیاوکوژی ئەحمە تۆفیقم وەبیرم هاتەوە. برێک وەخۆ هاتمەوەو بەتەواوی هەستم بەنیگەرانی کرد. بەهەڵمەت وسمایلم گوت: من نایەمە سونێ، بچۆن بەئەحمەدتۆفیق بڵێن دووسێ قسەم هەیە بێت پێی دەڵێم.

سمایل ئاگاداری لێدەکردم و هەڵمەتیش چوو بە ئەحمەد بڵێ بێ. لەبەرخۆمەوە بەرنامەم چنی بوو. کەکاتێک ئەحمەدتۆفیق هات، لەنێو بازار لەلای ئەوخەڵکە هەرچی بەسەر زارم داهات پێی بڵێم و بیشکێنم، بۆ ئەوەی ئەتوانێ ئاوا بەئاشکرا لەتەنیشت بارزانی بەلایەکم بەسەر بێنێ. لانی کەم دژایەتی و نێوان ناخۆشیمان بۆ خەڵک روون بێتەوە. لەبیری ئەوشتانە دابووم محمدی کاکاغازادە کەلەزینوێ ڕا هاتبوو، هاتە ژورو لەچایخانەلەلام دانیشت. سمایلە شەل تفەنگەکەی دا بەمحمدو پێی گوت: ئاگات لەکاک سەعید بێ دەچم دەستێک بەئاو دەگەیەنم. محمد تازە گەیبوە سەنگەسەرو نەیدەزانی چ باسە. پاش حالی کردن و تێگەیاندنی گوتی : ئەوە گیراوی؟

هەستە برۆ. بافڵان کەس . . . من بگرێ. لەپێشدا نەم دەویست برۆم پێم خۆش بوو لەو نێو بازارە هەرچی بەسەر زارم دادێ پێی بڵێم و نابرووی بۆ نەیەڵم. کەمتر لەسەد مێترمان لەگەڵ بنکەی مەلامستەفا نێوان هەبوو. ئەحمد توفیق لەبن دەستی مەلامستەفادا بەرنامەی تاوان و مرۆڤ کوژی دارشتبوو. محمدکاکاغازادە هانی دام برۆم خۆم بگەیەنمە هەڤاڵەکانم. هەستام خواحافیزیم لە محەمەد کردو بەرەو قەلادزێ رۆیشتم . دۆستێکی قادر شەریف بەنێوی عەبدوڵڵا لاوە لەقەلادزێ خانوێکیان هەبوو دیوێکیان دابوو بە قادر شەریف لەگەڵ دووسێ کەس تێیدا کۆ ببوونەوە. دوایی بووین بەنیزیک هەشت نۆ دە کەس وێگرا نەمر نەژی پێکەوە دەژیاین. بەئاشکرا دژی رەوشە ناحەزەکانی ئەحمەدتۆفیق بەربەرەکانی و پروپاگاند مان دەست پێ کرد بوو. یەکەم جاربوو ئەحمەد تۆفیق بەرهەڵستی بەئاشکرای لەبەرانبەر خۆیدا دەدیت کەبەربەرەکانی لەگەڵ بکەن. دوای چەند ڕۆژ پاش ئەو ڕووداوە کەدیتی کۆمەڵێکی یەکگرتووی لاو لەبەرانبەریدا ڕاوەستاون، ئێستاش بۆم سەیرو ناروونە کەچۆن شێت نەبوو ؟! زۆرم متالاکردەوەو لەسەرمرۆی خۆویست و بەرزەفڕزۆرم کتێب خوێندۆتەوە. بەڕاستی پێم سەیرە کاتێک کاک ئەحمەد تووشی ئەو ڕۆژە رەشە بوو، بۆشێت نەبوو ؟!

ژیانی پڕلەماجەڕاو بەرزەفڕی و لەخۆ بایی بوونی کاک ئەحمەد شتێکی تایبەتی بوو. بڕوا ناکەم کەسێکی سیاسی ئاوا خودخوا تائێستاله نێوکوردان بووبێ. ئێمەسەرەڕای ئیمان بەخۆبوون، هەمومان لاوو خوێن گەرم بووین. لەهیچ شتێک نەدەترساین و نەدەپرینگاینەوە. لەلایەن شۆرش و سەرکردایەتیشەوە زیانمان وێنەکەوتبوو. پێمان وابوو ئەگەر ڕۆژێک بچینەلای مەلامستەفای بارزانی و کردەوەی نێوخۆیی کاک ئەحمەدی بۆ باس بکەین، جگەلەوەی پشتیوانی مان لێدەکاو بۆکاری سیاسیش داوای هەرشتێکی لێ بکەین و بۆهەر هەرەکەتێکی سودی کوردی تێدابێ یاریدەمان دەدا. ئێمەی لاوی بێ ئەزمون ودڵ پاک و سادە لەسەر ئەو بیروبۆچوون و نیازە پاکە هەنگاومان هەڵدێناوە. ئیتر نەماندەزانی لەنێوان بارزانی و ئەحمەد تۆفیق دا چ دەگوزەرێ و چیان کردوەو چ گرێدراویەکیان بەیەکەوە هەیە؟

بەڕاستی ئێمەی لاووتازە پێگەیشتوو تاباڵێی بێ تەجروبەو ئەزموون بووین. ئەوەی بەزاهیر دەمان دیت هەر ئەوەشمان دەزانی. نەماندەزانی دنیاهەرئەوە نیەو هەزارویەک فڕوفێڵ و بەندو بەستی تێدایە؟ ئێمە ئاگادارێمان بەسەر هیچ شتێکدا نەبوو.

لەو سەرو بەندو دژایەتیەدا ماوەی پتر لەمانگێک بێ چەک لەقەڵادزێ دەخولاینەوە، جارێکیش بیرمان لەوە نەکردەوە کە ئەحمەد تۆفیق خەریکی زەربە لێدانمانەو مەرگ هەڕەشەمان لێ دەکاچارێکی خۆمان بکەین. پێمان وابوو کورد نابێ کورد بکوژێ. تائەوکاتەی کاک سەدیقی ئەنجیری بەئاشکرا لە پەنا ئیستگەی ڕادیۆی کوردستان لەمامە ڕووت لەماڵی برادەری کوردی خۆمان کاک خالیدی حیسامی سەر بەنیست کراو لەناو چوو، من بەش بەحاڵی خۆم بڕوام نەدەکرد مرۆڤێکی بێ تاوانی کورد لەخۆڕا بکوژرێ. بەڕاستی لەو سەردەم دا لەو دژایەتی و ناتەبایی و دووبەرەکی یەدا، ئێمە شانسمان هێناوەو ڕوحێکی موفتمان رزگار کردوە.

دیدار لەگەڵ مەلامستەفا بارزانی.

دوای هێندێک خۆ ڕێکخستن، لەگەڵ برادەران نامێک مان بۆمەلامستەفای بارزانی نووسی و ئیمزامان کرد. لەونامەیەدا داوای دیتن و دانیشتنمان لەبارزانی کردبوو. بارزانی وەختی داینێ کە ڕۆژی هەینی کاتژمێری ١١ بچینەلای لەشارۆچکەی سەنگەسەر. ڕۆژی دیاری کراو خۆمان ئامادە کردو بەرێک پێکی ودڵخۆشی و ڕدێنی تاشراو سواری ماشێن بووین و چووینە سەنگەسەر.

ئێمە بریتی بووین لەکاک محەمەدەچکۆڵ خەڵکی دەڵاوان، کاک سەعید حەمەحەسەن شارویران، کاک قادری قازی ساروقامیش، کاک ڕەسوڵ پێشنمازمەهاباد، کاک حوسێنی مەدەنی مەهاباد، کاک حەسەن ڕستگارمەهابادو بۆخۆم سەعیدکاوە خەڵکی نەغەدە. ئەو حەوت کەسە بەدڵخۆشی و دەیان ئاوات و ئارەزو چوینە حەوشی مەدرەسەی سەنگەسەر کەبنکەی مەرحومی مەلامستەفا بارزانی لێ بوو.

ماوێکی کورت بوو شەڕ، ڕاوەستابوو خەریکی وتوو وێژ بوون. هەواڵیان دا بەمەلامصطفی کوردەکانی کوردستانی ئێران هاتوون. بارزانیەک هات و گوتی:

مەلا مستەفا دەفەرمێ بێنە ژوور. ئێمەش بەئیحترام و حورمەتی تەواو چوینە ژوور. زەحمەتەکەسێکی وا پەیدا بێ و بتوانێ وەک مەلامستەفای بارزانی لەو تەمەنەو مەقامی سەرۆکایەتی و دەست ڕۆیشتوویەدا ئاوا خۆی خاکی نیشان بدات و هێندە ڕێز دانێ بۆکەسانێکی کەلێی وەژوور دەکەون و دەچنەلای . بارزانی بەحورمەت و ڕێزەوە لەبەرمان هەستاو ڕاست ڕاوەستا. بەڕاستی پیاو شەرمی دەکرد. لانی کەم شەرم منی داگرتبوو. بەدەست جێگای بەیەک یەکی نێمەنیشان دا. تاهەمووومان دانەنیشتین بۆخۆی دانەنیشت . بەخێرهاتنی کردین و بەداب و ڕەسمی خۆیان هەر یەکی سیغارێکی بۆهاویشتین. لێی پرسین؟ خەڵکی کوێین و کوری کێین و. . . هتد

دوای ئەو ریزە پرسیارانە گوتی: ئێوە ئەو کەسانەن کەنامەتان نوسیبوو داوای دیتنی منتان کردبوو؟ چتان دەوێ و چ نیازێکتان هەیە فەرموون بیلێین.
لەدانیشتنی پێشتری خۆماندا بڕیارمان دابوو تەنیا داوایەکمان هەبێ، ئەویش ڕێگەدانی کۆنفرانسێکی بەرین بۆهەڵبژاردنی چەند کەسێک بۆنەوەی سەرپەرستی کوردەکانی کوردستانی ئێران بکەن. ئەگەر بارزانی ڕێگای کۆنفرانسی نەداین، پێی دەڵێین جگە لەئەحمەد تۆفیق هەرکەسێکی تۆ بۆمان دا بنێی، ئێمە لەخزمەتی دادەبین. دەنا ئامادە نین لەگەڵ ئەحمەدتۆفیق هاوکاری بکەین.
خوێنەرانی بەرێز! بیری لێ بکەنەوەوکڵاوتان بکەن بەقازی و بزانن چمان بەسەرهاتبوو چۆن بووین؟! یان باشترە بڵێین حیزبێکی کەبۆکوردی دەست بەسەر داگیراوی کوردستانی ڕۆژهەڵات دامەزراوەو دەیەوێ ڕێبەری حەوت میلیۆن کورد بکا چی بەسەرهاتبوو؟ یان چەندە شپرزە بووە؟ کۆمەڵێک کادرو مرۆڤی ئاوارەو زیندان دیتوو، بزانن چۆنیان بەسەر بردوە؟ حیزبێکی کەلەشوێنێکی دیکە بۆکۆمەڵەکوردێکی دیکە دروست کرابێ، بەڵام دەسەڵاتی کۆبوونەوەی نەبێ و ڕێگای کۆبوونەوەی پێ نەدرێ! یان دەبێ بەئیزن و ڕەزامەندی کەسێکی دی بێ. قەزاوەتی ئەو چەند دێرە، هەربەخوێنەرانی بەرێز دەسپێرم. هیوادارم بەلێکدانەوەی خۆتان، لێکۆڵینەوە لەسەر بێ نرخی و نۆکەر سفەتی ئەحمەد تۆفیق وگوێ لە مستی ئەو کادرانەی ئەوکات بکەن و بزانن چ وەزعێکیان بۆ پێک هێنابووین .
ئایا لە وەزعیکی ئاوادا، کەسێکی کە خۆی بەئەندامی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان بزانێ و هەست بەمەسئولیەت بکا، ویژدانی ڕێگەدەدا بێدەنگ دانیشێ؟ ئایا بێدەنگ بوون بە بەمانای چاو پۆشی لە تاوان نیە؟ ئایالەوکاتە ناسکەی ئەوکاتدا بێدەنگ بوونی ئێمە نیشانەی بێ مەسئولی یەتی نەبوو؟ ڕەنگ بێ هەرمرۆیەکی دڵسۆزو خاوەنی هەست و شۆرشگێرلەکاتی ئاوا دا نەمانی باشتربێ لەوەی لەحیزبێکی سیاسی بێدەرو پەیکەر دا، بێ دەنگ دانیشێ. ژیانی بەڕەزاڵەت بۆمرۆیەکی تێکۆشەرو سەر بەر دانەوە لەخەباتی شۆرشگێریدا، وەک گاڵتە

بەچارەنووسی نەتەوەکەی دەژمێردری و پێم وایە هەرگیز مێژوو نای بەخشێ.
بەداخەوە ئەوکاتیش زۆر بوون کەسانی خۆ بەزل زان و ناحالێ، بۆ ئافەرینێکی عەبدوڵڵای ئیسحاقی، سێبەری ئێمەو مانانیان بەگوللە دەنگاوت.
بەڵێ، ئەو هەست بەمەسئوولیەت کردنە بوو، دەبوایە وەخەبەربێین و دژی دیکتاتۆری نێوخۆیی حیزبی ڕاپەرین و بۆخەباتێکی درێژخایەن خۆ ئامادە بکەین و بکەوینە سەر ڕێگای ڕاست و دروستی خەبات. کاتی ئەوە هاتبووکادرە دڵسۆزو چڕبوەکانی گەل یەک بگرین و لەگەڵ یەکترهاوڕێی هەتاسەر بین و بەهەر ڕێگایەکدا بۆمان بکرێ خۆمان لەو بێ ئوسولیە دەرباز کەین و بەهەموو هێزمانەوە تێبکۆشین ڕێبەرایەتیەکی هەڵبژێردراوی دوور لەسەر بەستنەوە پێک بێنین .
سەعات ١١ لەلای بازانی دانیشتبووین و داواکانی خۆمان پێ ڕادەگەیاند. مەلامستەفای بارزانی شووڵکێکی پێ بوو دەیتاشی و جارو بار چاوێکی لێ دەکردین و دەیگوت؛ بۆخۆتان پێک بێن باشە. واتە بێدەنگی و سەر بەردانەوەومل ڕاکێشان بۆ دەستووری فەردی ئەحمەد تۆفیق! بەتەواوی هەستمان بەوە کرد، وەڵامی بارزانی بۆئێمە، نادیدەگرتنی حیزبی دێموکراتی کوردستان و خەتی سوور بەسەرخەباتدا کێشانە. مێشکی منیش بە هیچ جۆرێک ئەوەی لە بارزانی وەرنەدەگرت و قانع نەدەبووم. ڕەنگبێ من لەقسەکانی مەلامستەفا تێ نەگەییم، بۆیە برادەران بێدەنگ ببوون هیچیان نەدەگوت. منیش قسەکان و بڕیارەکانم دووپات دەکردەوە کەبەڵکوو ڕازی بێت و بەخێرا خۆی ! ڕێگای کۆبوونەوەیەکمان بدات کەچەند کەسێک هەڵبژێرین و لەژێرفەرمانی تاکە کەسی بێینەدەرو ببین بەحیزبێکی سیاسی. یان برادەران باشتریان دەزانی کەنابێ قسە لەقسەی بارزانی بکرێ! بۆیە بێ دەنگ ببوون کێشەکەیان لە ملی من ڕاکردبوو.
بەداخەوە بارزانی نەک هەر ڕێگای کۆبوونەوەی نەداین، منیشی بەتاوانی ئەوەی کە لەو دانیشتنەدا سێ جارم پێ گوتبوو(مامۆستا) بێ ڕێزی پێکراوەو دەبێ تەمبێ بکرێم. بۆیە لێم توورە بوو بەتوورەیی گوتی:

- تۆ بۆچی بە من دەڵێی مامۆستا ؟! نەت بیستووە پێم ناخۆشە بەمن بڵێن مامۆستا ؟ بۆچماگۆڕانی بێژم وەک عەلی مەردان و . . . بانگم بکەن مامۆستا ؟

لەبەر ئەوەی ئەو ڕۆ سێ جارت بەمن گوتووە مامۆستا ، دەبێ سێ هەیوان بێ یە گرتن. ئێستا بێژە بزانم زیندانی گەلاڵەت پێ خۆشترە؟ یان سجنی بێتواتێ

ئەوە دوایین وتەی بارزانی بوولەگەڵ ئێمە. برادەران بەوەرەزی و نارەحەتی هەستان خودا حافیزیان لەبارزانی کردو ڕۆیشتن. بارزانی وای تێک شکاندبووین، برادەران لەبیریان چۆوە تەنانەت تکایەکم بۆبکەن کەبارزانی لەو تاوانە گەورەی من چاوپۆشی بکا کەپێم گوتووە مامۆستا.!

سەیری تێک شکاندبووین. هیچمان مرتەقمان لەبەر نەدەهات. هیچ کەس چاوەڕوانی ئەوەی نەدەکرد. دوای ماوەیەکی کورت هەموو شتێکم لەبیر چۆوە. چونکە بارزانی خۆشەویستی من بوو. هەرلە بەر خۆشەویستی بوو پێم گوت مامۆستا. من وشەی (ئەزبەنی) م نەدەزانی. کاتێک بارزانی گوتی:

- بڵێ؛ مستۆ، مەلامستەفا؛ بارزانی، ئەزبەنی و . . . بەلام مەبێژە مامۆستا!

تائەو کات پێم وابوو بە وشەی مامۆستا ڕێزی لێ دەنێم. هەرگیز نەم بیستبوو بەکار هێنانی ئەو وشەیە بۆ بارزانی دڵ ئێشی پێک دێنێ و دڵی لێم دێشێ.

یان بەقەولی برادەران بەهانەیەک بوو پێی گرتم بۆ ئەوەی زیاتری لەسەر نەڕۆم و کۆتایی پێ بێنم.

من لەوێ مامەوەو بردیانە ژووری ئێشک چیەکان. ئەحمەد تۆفیق، بەپەلە عەلی شەعبانی بەرپرسی بنکەو زیندانی بێتواتێی نارد، کە من بەرێ بۆ زیندان. ئەو زیندانەی کەناواتی ئەحمدتۆفیقی دێنادی. عەلی شەعبان هاتە ژور ئەحواڵ پرسی کردم گوتی: مەلامستەفا لێت عاجزبووە؟ نارەحەت مەبە، تۆبرای منی.

پێکەوە دەچینە بێتواتێ و لەلای من وەک برا ڕەفتارت لەگەڵ دەکرێ.

دەی هەستە بابی من ئامادە بە بابڕۆین.

بەگوتنی :بابڕۆینی؛ عەلی شەعبان هەمووگیانم تەزی! لەوەلامدا پێم گوت:

- بارزانی بەمنی گوتووە لەزیندانی گەلاڵێ و بێتواتێ سەرپشک بم، بۆخۆم کامەم پێ باشتر بێ هەڵبژێرم. کاک عەلی گیان جارێ من ساغ نەبوومەتەوە.
عەلی شەعبان منی دەناسی و نێوانمان خۆش بوو، خوا حافیزی کردو ڕۆیشت.
زۆر لەزیندانی بێتواتێ دەترسام. لەنێو شۆڕشدا باو بوو دەیانگوت: کەهەرکەس لە زیندانی بێتواتێ بگیرێ، مارپێوەی دەداونایەتەوە. من کاتێک نەوقسانەم وەبیر دەهاتنەوە، لەدەستکیسی ئەحمەدتۆفیق دەترسام سەرم تێدا بچێ. جگەلەوەش عەلی شەعبان دۆستی نیزیکی ئەحمەدتۆفیق بوو. هەرچی گوتبای دەیکرد.
ئەو ڕۆژە لەوێ بووم. شەوێ زۆر بەنیگەرانی نوستم. بۆدەست و چاوشوتن و سەرئاوکردنی بەیانی، بردیانمە مزگەوتی نێوشار کەتەواوێک لەوێ دوور بوو. تاقە بارزانیەکی بێ چەکم لەگەڵ هات و گەلێکیش لەمن دوور دەڕۆیی. ئەو ڕەفتارە هێندێکی ترسی من شکاند. مام حارس بەرپرسی بنکە، دوای نان و چاخواردن هاتە لام دانیشت و پێی گوتم :
- تە، مرۆیەکی خراپ نی و میوانێ مەی، لێرە دەبی تامەلامستەفائیزنی تە دەدا، پاشان بڕۆوە، پێویست نینە بچیە سجن.
ئەو مزگێنیەم زۆرم پێ خۆش بوو. لەمام حارسم پرسی :
ئەزبەنی، مەلامستەفا فەرمووی من لێرە بم؟ یان بۆخۆت وات پێ باشەو بەباشی دەزانی؟ مام حارس قومێکی لەجگەرەکەی دا گوتی:
تە، ئەوە لێرە لالی منی، شۆلت بەوان پرسیاران نەبی، بابێ من .
زۆرم پێ خۆش بوو، دەم زانی ڕاسپاردەی بارزانی یە دەنا مام حارس ناتوانێ شتی وا بە من بڵێ و بڕیاری وا بدات.
بەوە خۆشحاڵ بووم کەبارزانی زیندانیم ناکا، چونکە بەدەستوری بارزانی زیندانی بوون، بەمانای تاوانبار بوونی سیاسی بوو. بەتایبەتی لەکاتی دژایەتی لەگەڵ یەکێکی وەک ئەحمەدتۆفیق دا.
هەر ئەو ڕۆژە ئەحمەدتۆفیق نامەی نووسیبوو، پیاوەکانی خۆی بۆولاولانارد بوون، کە

سەعید پوولی حیزبی خواردوەو خەیانەتی بە شۆڕش کردوەو لەلایەن بارزانیەوە گیراوە. جگەلەوانەش هەزارو یەک تۆمەت و بوختانی تری بۆ هەڵبەست بووم. نیزیک حەوتوێک لەلای حەرەسەکانی بارزانی بووم. لاوە بارزانیەکان کتێبی کوردیان پێ بوو، لەلای یەکتریان دەخوێند، ئەوەندەی من لەوێ بووم دەرسم پێ دەگوتن. زۆریان خۆش دەویستم بەدڵ دوعایان دەکرد کە جارێ بارزانی ئازادم نەکات هەر لەلای ئەوان بم و دەرسیان پێ بڵێم. زۆر جار مەسعوودبارزانی هەروا بە ئیشتیا دەهاتە لای حەرەسەکان، کەمێکی فارسی دەزانی پێی خۆش بوو بەفارسی بیدوێنم. جاروبار پرسیاری لێ دەکردم ووشەی فارسی لێ دەپرسیم. ڕۆژێکی نامەیەکم نووسی ودام بە مەسعوود بارزانی بیدات بەبابی. ناوبراو وەک لاوێکی دڵ پاک و ڕوح سووک نامەکەی لێ وەرگرتم ڕۆیی. چەند دەقیقەیەکی پێچوو، هاتەوە، پێیگوتم :"نامەی تەم دا بەبابم ئیشی تە چێ دەبی" ئیتر نەم دەزانی ئەو چێ، بوونە کەنگێ یەو چی لێ دێتەوە ؟ سەرو بەندی وتوو وێژێکی نەهێنی یە. کەس نازانێ لە نێوان بارزانی و حکومەتی نوێی عبدولسلام عارف دا چ ڕادەبرێ. کات ژمێر دەی پێش نیوەرۆ پێشان دەدا. ڕادیۆی بەغدا دەکرێتەوە. هەواڵێ سەری ساعت « بەیانی لامەرکەزی » وەک مافی کورد لەعێراق بلاو دەکاتەوە. هەرچەند مافێکی زۆر نێوبەتاڵ بوو، بەڵام بۆمن مزگێن یەکی خۆش بوو،، زۆرتر وەک ڕێک کەوتن دەچوو تاماف وەرگرتن. زۆری پێ نەچوو لەسەر ئەو ڕێکەوتنە نێوان ناخۆشی پتر پێک هات و مەکتەبی سیاسی پارتی دژی شەڕ ڕاگرتن بیاننامەیەکی بەنێوی مەکتەبی سیاسی دەرکرد. سەر دێری بەیانەکەی پارتی دێموکراتی کوردستان بەخەتێکی درشت نوسرابوو:

ماف وەرگرتن! یان تەسلیم بوون؟

ساردی و سری و ناتەبایی گەیشتبووە ئەو پەڕی خۆی. پارتی تەبلیغاتی دژی بارزانی گەیاندبووە جێگایەک، بۆیان بلاو کردبۆ وە کە « بارزانی کوردستانی بە پرتەقاڵ فروشتوە » هەموو مرۆڤێکی خاوەن هەست و دڵسۆزی کورد بەو ساردی و سری و

دووبەرەکیە نارەحەت و نیگەران بوو. ئەگەر بێتوو درێژە بەو هەراو هەنگەمەو نێوان ناخۆشیە دوورو درێژە بدەم، ئەهەر ژیان نامەی من نیە، دەکرێ بڵێم هێندێکم لە باس و بەسەرهاتی ژیانم لاداوە. وا باشە بێمەوە سەر خەت و لەو بەشە پرتەنگ و چەڵەمەو دوبەرەکی و ساردو سڕیەی نێوان پارتی و بارزانی گەڕێم کەمرۆی ناحاڵی و دوژمنانی کورد بۆ لاوازی شۆڕش فوویان لە ئاور دەکرد.

قادرشەریف دوای دەرچوونی بەیانی «لامەرکەزی »هاتە بنکەی حەرەسەکانی مەلا مستەفای بارزانی واتە ئەو شوێنەی منی لێبووم. لەلام دانیشت و نامەیەکی بۆ بارزانی نوسی و دای بە حەرەسێک وناردی بۆمەلامستەفا. پێم وایە پێنج دەقیقەی نەگرت، مەلا مستەفابارزانی بەدوای دا ناردم. کاتێک چومەلای بەداب ورەوشتی هەمیشەی خۆی هەستاپێ و ،سلاوی لێ وەرگرتمەوەو بەزەردە خەنەوە گوتی:

« ئەز دەزانم لێم عاجزی، بەلام سووچی خۆتە. بۆچما تۆ نازانی ئەز نێوم بارزانیە، مستۆیە، مەلامستەفایە. ئەز ڕازی نیم هیچ کەس بەمن بڵێ مامۆستا، باشە؟

چاوم پربوون لەئاو، پێم گوت : بەڵێ ئەزبەنی، کارێکی وات لەگەڵ من کرد، ئەحمەدتۆفیق بەئاواتی خۆی گەیشت. ئێستا ناوبراو لەهەمووکوردستان بلاوی کردۆتەوە، سەعید خەیانەتی بە شۆڕش کردوە، بۆیە ڕێبەری کوردان مەلامستەفای بارزانی لێی قەلس بووەو گرتوویەتی !

بەپەلە گوتی؛ نانا من تەم نەگرتووە، تە میوانی من بوویەو. . .

دوایی بارزانی وەک لەو بارەوە شتێکیان بۆگێڕابێتەوە وا بوو. بەقەلسی گوتی:

- زۆرم بە ئەحمەد گوتوە دەست لەو قسانە هەلگرێ و بەزمانی منەوە قسە نەکات، بەلام ناقڵ نابێ. تە، برۆوە ناو ماڵ ومنداڵی خۆت و جەژنەیان لەگەڵ بکە. دوایی وەرەوە لای خۆم و، واز لە ئەحمەدی بینەو شۆلت بەئەحمەدی نەبێ، ئەزشۆلت پێ دەسپێرم" دووجاری لێ پرسیمەوە باشە؟ منیش بەڵێنیم پێ نەدا.

حەسۆ میرخان کە لەلای دانیشتبوو، بارزانی سرتێکی لەگەڵ کرد من حاڵی نەبووم. هەردوکیان هەستان و مەلامستەفا خواحافیزی لەگەڵ کردم و چوومەدەر. لەدەرێ حەسۆ

میرخان دە دیناری دامێ گوتی: ئەوە جەژنانەی بارزانیە.

کاتێک من پێم کوت لێت وەرناگرم، حەسۆ میرخان سوور هەڵگەڕا گوتی: کوو؟! پارەی بارزانی وەر ناگری؟!

بەتووڕە بوون و سوور هەڵگەڕانی حەسۆمیرخان، هەستم بەمەترسیێکی ترکرد. نەکا، لەسەر ئەوەش لێم بەرق دابچن و ئەوجار بەڕاستی بمگرن. گورج دە دینارەم لێ وەرگرت و خوا حافیزیم لێکرد. دەدیناری ئەوکات زۆربوو. مانگانەی پێشمەرگە دینارێک بوو لەگەڵ قادرشەریف سواری لەندرووێر بووین بۆشەوێ چووینەوە قەلادزێ.

بەڕاگرتنی من و هەڕەشەوگوڕەشەی ئەحمەدتۆفیق، برادەران لەباری مەعنەویەوە هێندێک تێک شکابوون. بەلام بەهاتنەوەی من، بەربەرەکانی دژی ئەحمەدتۆفیق زۆر توندو تیژتر لەپێشوو دەستی پێ کراوە.

خوێنەری بەڕێز! وا بیرنەکەنەوە کەدەڵێم بەهاتنەوەی من خەبات و تێکۆشان بۆ هاتنە دی داواکانمان دژی ئەحمەد دەست پێکراوە. بۆیەم نیە زیرەکی خۆم نیشان بدەم کەمن هەڵسووڕێنەری کارەکە بووبم. نا،منیش هەر بەقەرا ئەوانم دەزانی و لەبرادەرەکانی دیکە زاناترو ئازاتر نەبووم. بەلام جەوێکی واحاکم و جێگیر بوو، شەش حەوت ڕۆژ ڕاگرتنی من لەلای حەرەسەکانی بارزانی، هاورێکانی ترساندبوو و پێیان وابوو، تازە من چووم ونایەمەوە. کەدیتیان من هاتمەوەو ساغ و سەلیمم، بێ شک لەباری روحیەوە ئەوحاڵەتەی باسم کرد، گۆڕان پێک دێنێ و خەباتی دژی ئەحمەدتۆفیق بەتین تردەبێ هەروەهاهیوا بۆیەتەو بوون و ڕێک و پێکتر بوونی حیزب پتر دەبێ. جووڵە جووڵ و پروپاگاندەو ریزەکارێکی ڕۆژانەمان، ژمارەی ئێمەی گەیاندە ٢٣ کەس. ژیانێکی زۆرناخۆشمان بوو، هیچمان نەبوو. ئەگەر پوڵی ژیانی یەک مانگمان هەبایە، دەتوانم بڵێم ئەحمەد تۆفیق بە تەواوی هەڵتەکابوو.

ماڵ ومنداڵی من کە لەزینوێ شێخی بوون. دەبوایە بۆ سەردانیش بێ بچمەوە سەریان بدەم. بنکەیەکی حیزبیمان لە زینوی شێخی بوو، ئەمان دەزانی چی بەسەر هاتووە لەچ وەزعیێک دایە. کاتێک دادەنیشتین وخەباتی دوومانگەی خۆمان دەخستەژێر

لێکۆڵینەوە، دەسکەوتێکی زۆرو باشمان وەدەست هێنا بوو، تا ئەوێ باش چووبوینە پێش. هێندێکمان پێمان وابوو، ئاوا بەهێدی و هێمنی بڕۆین باشتر دەتوانین خۆمان پتەوکەین و چونە پێشمان پتردەبێ. هێندێکیش پێیان وا بوو بڕۆین بۆلای مەکتەبی سیاسی و بەرەسمی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕاگەیەنین باشترە. بەڕاستی ئێمە نەمان دەویست خۆمان لەبارزانی دوور خەینەوە. بارزانیش تائێرە هیچ هەنگاوێکی دژی ئێمەهەڵ نەگرتبوو. هەوڵی ئێمە ئەوە بوو، دوستایەتی هەر دووک لایان بکەین و خۆمان لەتیژتر بوونی ناتەبایی و کێشەی نێوان پارتی و بارزانی بپارێزین. تائەوکات باش ڕۆیبووین و هەنگاوی بەجێ مان هەڵگرتبوو. بڕیارمان دا چەند کەسێکمان بچن بۆ زینوێ شێخی و هەر وەهاچەندکەسیشمان بچن بۆبنکەی سونێ. بەلکوو بتوانین بەلەسەرە خۆیی کاروباری بنکەکان بەدەستەوە گرین. تا ئەو زستان و بەفروکڕێوە کۆتایی دێ. مەبەست لەچونە بنکەکان ئەوە بوو لەو لاولانەدەژیاین. بەفر زۆربوو چوونەوە بۆ وڵات نەدەکرا، کەبچینەوە نێو خەڵک و ئەگەر کارێکمان پێ بکرێ بیکەین. لەوکاتە ناسکەش دا نەمان دەویست داوا لە پارتی بکەین یاریدەمان بدەن و دەستمان بگرن.

لەناچاریان بڕیاری چوونە بنکەکانمان دا. بۆبەڕێوە بردنی ئەو بڕیارە بۆبنکەکان بووین بەدووقۆڵ. قۆڵێک بۆبنکەی گوندی سونێ، قۆلی تر بۆبنکەی گوندی زینوێ شێخی. ئێمە جەماعەتێک خۆمان بۆ بنکەی زینوێ شێخی ئامادە کردبوو. وامان دانا پێش ئەوەی هەرەکەت بکەین دەستەی هەوەڵ بەبەرپرسایەتی کاک ڕەسوڵ پێشنماز بنێرینە سونێ تابزانین چی لێ دێتەوە؟ دوای هەواڵ وەرگرتن ئێمەش هەرەکەت بکەین.

هەنگاوێکی سەرنەکەوتوو!

هەروەکوو پێشترباسم کرد ژیانمان لەو پەڕی ناخۆشیدا بوو. کەس نەبوو یاریدەمان بدات تاکەمێک دەست و باڵمان بکرێتەوە. کێشەی نێوان بارزانی و پارتیش هەردەهات و توندتردەبوو. ئێمەش لەوکاتە حاستم و نالەبارەدا نەمان دەویست نیزیکی لەمەکتەبی سیاسی پارتی بکەین و داوای یاریدەدانیان لێ بکەین. ئەحمەدتۆفیق لەشتێک دەگەڕا ئێمەی لەلای بارزانی پێ بکوتێ. ناچاربووین بڕیاری چوونە ئەو بنکەکان بدەین کەپێشتر لێیان بووین. هەردوکیان بنکەی حیزب ومەقەڕی خۆمان بوون. مەبەستی بنەڕەتی ئێمەش مانەوە لەبنکەکان و خۆمات کردن و حاوانەوەوکۆتایی هاتنی زستان و سەرماو بەفرو باران بوو. هیچ دەرووی رووغان نەبوو. دەمان ویست خۆمان ئامادەبکەین بەڵکوو بەهارێ خۆ لەکوردستانی ئێران باوێینەوەو، واز لەگێرەوکێشەی خۆبەستنەوە بەشۆڕشی کوردستانی عێراق بێنین. دەستەی هەوەڵمان بەسەرپەرستی کاک رەسوڵی پێشنماز بۆگوندی سونێ بەڕێ کرد. کاک ڕەئوفی خەیات لەلایەن ئەحمەد تۆفیقەوە وەک بەرپرس لەوبنکەیە دانرابوو.

مەلارەسوڵ و برادەران دەگەنە بنکەو دوای نان خواردن هەر شەوی هەوەڵ لەگەڵ کاک ڕەئوف لێ یان دەبێ بەکێشە. رەئوف پیاوێکی فەقیرۆکەی قسەگێرەوەی لەبنەوەبڕی ئەحمەدتۆفیق بوو. لەگەڵ مەلارەسوڵ قسەیان لێ چەپ دێ و مەلارەسوڵ لەگەڵ ئەوبرادەرانەی لەگەڵی بوون، ڕەئۆف و یەک دوانێکیان چەک دەکەن و چەند پێشمەرگەیەک رەگەڵ خۆیان دەخەن ودێنەوە قەڵادزێ. ئێمەکەقەرار بوو بەرەو زینوێ هەرەکەت بکەین چاوەڕوانی چونیەتی بنکەی سونێ مان دەکردو هێشتا نەڕۆی بووین. مەلا ڕەسوڵ هاتەوە قەڵادزێ و ڕووداوکەی بۆ گێڕاینەوە. ئەو هەواڵە بۆهەموومان مزگێنی یەکی ناخۆش بوو. دەمان زانی ئەحمەد تۆفیق ئەو هەرەکەت و ڕووداوە لەلای مەلامستەفا ئەوەندەی دیکەش گەورە دەکاتەوە. بەڵام تازە کاربوو هاتبوو هیچ نەدەکرا.

لەوەش خراپتر، ئەوەبوو کەئێمە بێ ئەوەی بچینە لای بارزانی و بڵێین لەبنکەکان ڕێگامان نادەن، لەسەر بڕیاری پێشوو بێ بیر لێکردنەوە هەموو وێکڕا بەرەو زینوێ شێخی وەڕێ کەوتین. شەوی هەوەڵ لەزینوێ شێخی نوستین. شەوی دوهەم بەیانی کێشکچی هەڵی نەستاندین و گوتی: تاقمێک بارزانی هاتوون دەورەی بنکەیان داوە. هەروەک بچن پایەگای دوژمن بگرن لەدەوران دەوری بنکە ڕەشاش و موسەل سەلیان دابەستوە. زەکی عەقراوی نامەیەکی عەقیدکافی فەرماندەی هێزی باڵەکایەتی پێ بوو. کەچەکەکان تەسلیم زەکی بکەین. زکی مرۆڤێک بوو هەرخوابۆخۆی دەزانێ چۆنی دروست کردوە. نابراو بەتەواوی ببووە پیاوی "پاراستن "و کاری بۆدەکردن. ئێمەش لە بەر ناردنی نامەی عەقید کافی کەفەرماندەری هێزی بوو، گەلێک مان ڕێز لەزەکی گرت. جگە لەسێ چەک هەموو چەکەکانمان تەسلیم کرد. ئەو سێ چەکەش غەدارێکی من بوو کە بەئەمانەت لە قادر شەریفم وەرگرتبوو، نەدەبوو بیان دەمێ. مەلا ڕەسوڵ و سەعیدی حەمە حەسەنیش لە ماڵێک نوستبوون هەواڵمان دانێ نەیەنە دەر تا زەکی دەڕوا با چەک نەکرێن. تەنیا ئەو سێ چەکەمان بەدزی لەلای خۆمان ڕاگرتن. بۆ بەدبەختی زستانێکی تابڵێی سەخت و بەفرێکی زۆرباری بوو. ئەونیازەی کە ئێمە هەمان بوو، لەبەر بەفری زۆرو بێ چەکی و چەککردن، پەکمان کەوت و بەرنامەکەمان پێچەوانەی نیازەکەمان هاتە دەر. دەکرێ بڵێم لە نیوەی ڕێدا لەبەرنامەکەماندا تێ شکاین و سەرنەکەوتین. چەک کردنی ئێمە لەوسەرسنوورە، لەکوردستانی ڕۆژ هەڵات وەک تۆپ دەنگی داوە . لەنێو ئێمەدا چەک کردن بەمانای لەحیزب دەرکردنە. بەداخەوە ئەو شتە ناشیرنە لەنێوکورداندا بۆتە فەرهەنگ وخەلکت بۆ تێ ناگەیەندرێ .
ئەوکات چەک کردنی ئێمەش ئەومانایەی هەبوو. بەتایبەتی ئێمە لەسەر لێواری سنوور چەک کراین و عەقیدکافیش بەئەنقەست پێشمەرگەی بارزانی بۆ چەک کردنمان ناردبوو. ئەوکات بارزانی وەک ئێستا نەبوون. کوردی کوردستانی ئێران ئەوەندەیان خۆش دەویستن دەیان پەرستن. مەسەلەکەمان ئەوەندەی دی خراپتربوو. دوای ئەو سووکایەتیەی ئەحمەد بەسەری هێناین تەنیا ڕێیەکمان مابوو، ئەویش چوون

بۆمەکتەبی سیاسی پارتی دێموکراتی کوردستان بوو. لەلایەک چەک مان نەبوو بێ چەک بوین. لەلایەک هەرەشەوپیلاگێری ئەحمەدتۆفیق، لەلایەکی تریشەوە برسیەتی و بێ جێگاو ڕێگایی و دەربەدەری و لێ قەوماوی و . . .

چووینەقەلادزێ و چەند ڕۆژێک لەوێ بووین کەبەڵکوو شتێک مان بۆ بکرێ و ڕێگا چارێک بدۆزینەوە. ئەحمەد تۆفیق کە لەوێ باشتر دەستی دەڕۆیشت، قادرشەریف و مەلارسولی پێشنمازیشی چەک کردن و چەکەکانی لێ ئەستاندن. کاک ئەحمد بە زاهیر سەرکەوتبوو. تاڕادەیەک بەئاواتی خۆی گەیبوو. بەڵام دیسانیش دژی ئێمەلەبیری پیلانێکی نوێ دابوو. ئێمەش پاش ئەوەی ناهومێد بووین و دەستمان لەهەموو جێگایەک براو زانیمان بەدەستی بەتاڵ و بێ چەک هیچمان پێ ناکرێ، تەمامان گرت بچین بۆلای مەکتەبی سیاسی پارتی. بەهاری ١٣٤٣هەتاوی قەلادزێمان بەجێ هێشت. چۆم هەڵبوو ئاو زۆربوو، کەڵەک، نەی پەڕاندینەوە چوار ڕۆژان لەگوندی گەناومایەنەوە. دوای پەرینەوە چووینەگوندی مالوومەو خانوێکمان کرد بەبنکەی خۆمان. مەکتەبی سیاسی پارتی، هەشت نۆ دەقیقەمان لێ دوور بوو.

قادر شەریف پەیوەندی لەگەڵ گرتن و تەماو بەسەرهاتی خۆمانی بۆگێڕابوونەوە. لەباری ژیانەوە ئەوەندەی پێویست بوو یاریدەیان داین و بنکەمان ڕێک خست.

ماوەیەک لەمالوومە بوین. بۆ هەوەڵین جار لەمێژوی حیزبی دێموکڕاتدا کلاسی کادرمان بۆکورەکان دانا. کاک عوسمانی مام سەعید پیاوێکی خوێندەواری معلم بوو، هەڵات بوو. کلاسەکەی بەڕێوە دەبرد. من و کاک حوسێنی مەدەنی پترسەری ئەولاولامان دەداو خەڵکماان دەدیت. دوایی گوێزڕانەوە چووینە گوندی گرتکاشێ. ماوەیەکیش لەوێ بووین و خۆمان بۆ ڕاگەیاندنی کۆمیتەی ساخکەرەوە ئامادە دەکرد. ئەو برادەرانەی لەو کاتە سەخت و پڕ تەنگ و چەڵەمەدا پێکەوە بووین و خۆیان بۆخەبات و بەربەرەکانی درێژخایەن و پتەوکردنی حیزبی دێموکراتی کوردستان ئامادە دەکرد، بریتی بووین لە ٢٣کەس تەنیا ئەوانەی خوارەوەم لەبیرماون و لەوانەش چەند کەسێک لەمەیدانی خەبات و تێکۆشاندا شەهید بوون و چەند کەسیش مردوون.

ئەو چەند کەسەی کەشەهید بوون و نەماون روحیان شادو یادیان بەخێربێ.

١- عوسمانی مام سەعید	١٠- میرزاخدر رۆستمی .
٢- عوسمانی عەزیزیان	١١- ئەحمەد جوانمرد
٣- خەلیل شەوباش	١٢- یونس ئاهنگەری
٤- قادری چایچی	١٣سەید فەتاحی نیزامی
٥- حەسەن نەغەدەیی	١٤- رەسووڵ پێشنماز
٦- جەعفەری کەریمی	١٥- حوسێنی مەدەنی
٧- محمەدکاکاغازادە	١٦- حەسەنی رەستگار
٨- قادری قازی	١٧- هاشم (قادرشەریف
٩-ئارەحمان صدیقی	١٨- نووسەر .

چەند کەسێکی تر کە بەسەر ژمێر دەگەیشتینە٢٣ کەس بەکادرو پێشمەرگەوە. مەکتەبی سیاسی یارمەتی پێکردین و٢٣ تفەنگیان داینێ. بەکورتی وەکو بنکەکانی خۆیان تەیاریان کردین. تەنیاشتێکی مابوومان، دەرکردنی بەیاننامێک بوو کەئێمە بینووسین و پارتی بۆمان چاپ بکا. تابەهۆی ئەو بەیاننامەوە کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕاگەیەنین.

قادرشەریف پێشنیاری کرد بەیاننامەکە بەو بسپێرین بینووسێ. چونکە بەوتەی خۆی هێندێکی بەڵگەهەبوو دەیەویست تێیدا بگونجێنێ. دەکرێ بڵێم لەباری تێگەیشتن و ئازموونی سیاسیشەوە، ناوبراو لەهەموومان شارەزاترو باشترو لێ زانتر بوو. لەلایەک قادرشەریف خەریکی نووسینبوو، لەلایەکیش من و کاک حوسێنی مەدەنی دەگەڕاین و لەگەڵ ئەم و ئەو کۆبونەوەمان دەکرد، تاکۆمیتەی ساخکەرەوە بەرین ترکەین لەحاڵەتی٣ کەسی بێنبینەدەر. ماوەیەک راوەستاین بەلکوو بتوانین لەگەڵ مەلائاوارە پەیوەندی بگرین و بۆکۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکرات پێشنیاری پێ بکەین. من جارێکم مەلائاوارە لە قەلادزێ دیتبوو پێم خۆش بوو کارمان لەگەڵ بکا. لەمەکتەبی سیاسی مەلائاوارەیان پێ پێشنیار کردین کەلەگەڵ خۆمانی بخەین.

کاتێک پێ خۆش بوونی خۆمان ڕاگەیاند قەولیاندا بیدۆزنەوەو بی نێرنەلامان. ئەوکات وامان بۆ دەرکەوت کە مەلاتاوارە لەگەڵ مەکتەبی سیاسی پەیوەندی هەیە. هەمومان بەگشتی زۆرمان پێ خۆش بوو ببێت بەئەندامی کۆمیتەکەمان. بەڵام دوای ڕاوەستانێکی زۆر مەلاتاوارەمان دەست نەکەوت. مەلاحسەنی رستگار بەکردەوە وەک کۆمیتەی ساخکەرەوە کاری دەکردو لەگەڵمان هەڵدەسووڕا. لەگەڵ عەبدوڵلاسەدیقی خەڵکی بانێ قسەمان کرد بیهێنینە نێو کۆمیتەی ساخکەرەوە. دوای چەند ڕۆژێک وابزانم لەترسی ئەحمەد تۆفیق پەشیمان بۆوە. یان دەیویست بڕواتەوە بانە. دوایی بەناشارەزایی مەلائەبوبەکری فەلسەفی کەلە ناوچەی شینکایەتی دەوروبەری ماوەت دەژیا، قسەمان لەگەڵ کردو هێنامانە نێو کۆمیتەی ساخکەرەوە. واتە، کاک حسەنی رەستگارو مەلا ئەبووبەکری فەلسەفی مان بەکۆمیتەکەمانەوە زیاد کردن و بووین بە پێنج کەس. پێک هێنانی کۆمیتەی ساخکەرەوە کە لەو پێنج کەسە پێک هات، بە دەنگدان یاهەڵبژاردن و کۆبونەوە نەبوو. بەڵکو، وەک شتێکی کاتی بۆ بەرێوە بردنی کاروبارو هەروەها ڕاگەیاندنی بەیاننامەکەمان بوو. وێڕای ئەوەی بڕیارمان دابوو، لەبەیانەکەشماندا نوسی بوومان « لەکۆبوونەوەیەکی بەرین یان کۆنگرەیەکدا رێبەرایەتی هەڵدەبژێرین » بۆ وکارەش بەپەلە نەبووین وپێمان وابوولەماوێکی دوورو درێژدا دەتوانین ئەوکارە بکەین. بڕوامان وا بوو ئەگەربتوانین کۆنگرەیەک بگرین وکۆمیتەیەکی ناوەندی هەڵبژێرین، کۆتایی بەسەرەڕۆیی و هەرکەس هەرکەسی دێ و حیزب لەحاڵی خێڵەکی و تاقەکەسی دێتەدەرو دەکەویتەسەررێبازی نوسووڵی خۆی. قادر شەریف دوای چەند ڕۆژێک خەریک بوون بەیاننامەکەی ئامادەکرد. کاتێک بۆی خوێندینەوە، بەڕاستی پێمان شتێکی سەیر بوو. بەقەولی فارسی، وەختابوو(شاخ دەرێنین) ئەحمەدتۆفیق هیوولایەکی دیکەی لێ پێک هاتبوو. تائەوکات هیچمان ئەو شتەی نوسرابوو نەمان بیستبوو، نەمان دەزانی ئەحمەدتۆفیق چیە و چی کردوەو چۆن خۆی لەژێر چەتری حیزبی دێموکراتی کوردستاندا شاردۆتەوە! ئێمە تەنیا وەک دیکتاتۆرێکی نێوخۆ دەمان ناسی و، وەک ملهوڕێکی ناوخۆیی نێوبانگی دەر

کردبوو. ئەحمەد تۆفیق ساڵی ١٣٤٠هـ ١٩٦١ز، لەگەڵ سەفارەتی ئەمریکا پەیوەندی گرتبوو. لەو دەوران و لەو سەردەم دا ئەوکارەی ئەحمد تۆفیق، بەخەیانەت و تاوانێکی گەورەی نەبەخشراو دەژمێردرا. بەهەر شکڵ و شێوێک نیزیکی و پەیوەندی سیاسی حیزبێکی شۆڕشگێر لەگەڵ ئەمریکا تاوان بوو.

خوێنەری بەڕێز! لەو سەردەمدا ئێمە بەبیرو بۆچوونێکی میللی یەوە، ئەوە لێکدانەوەمان بوو. جائێستائێوە بیرلەحیزبێکی چەپ بکەنەوە بزانن ئەوکات لەچ دەورانێکدا ژیاوین و چ بۆ چوون و بیرو ڕایەک باو بووە؟ دیارە هۆی سەرەکی ئەو تێڕوانین و بۆچونە پتر ئەوە بوو؛ ئێمە حیزبێکی ڕێک و پێک نەبووین و بەرێوە بەرایەتی هەڵبژێردراومان نەبوو. پەیوەندی ئاوا، دەبێ لەسەر بڕیاری بۆرۆی سیاسی بێ و دەنگی بۆ درابێ. ئێمە بۆیە ئەوکات ئەو پەیوەندیەمان بەتاوان وخەیانەت دەزانی. لەلایەکی دیکەوە کاک ئەحمەدتۆفیق بۆ ئێمە جێگای موتمانە نەبوو و لێی ئەمین نەبووین. دەنا حیزبێکی سیاسی بۆی هەیە لەسەر بڕیاری کۆمیتە ناوەندی نوێنەری خۆی بنێرێ لەگەڵ ئەو شوێنانەی پێویستن پەیوەندی بگرێ.

لەبەیاننامەکەماندا کە قادر شەریف بەنێوی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەسەر ئەحمدتۆفیقی نوسی بوو، هاتبوو" لەبەر ئەوەی ئەمریکایەکان لەدەزگای ئێران نیزیک بوون، بۆئەوەی دڵی ئێران نەیەشێ، یەکێک لەوئەرکانەی بۆئەحمەدتۆفیقیان دانابوو، دەرجالێدانی حیزبی دێموکراتی کوردستان بووکەنەیەڵێ پەرەبستێنێ و پتەو بێ. هەروەهالێکۆڵینەوە لەبیروڕای خەڵک بکات و بەتەواوی پێشگیری لەبیروباوەڕی پێشکەوتنخوازی بکرێ. کارێکی وابکرێ بەتەواوی ببێتە سەدی پێشگیری لە بیرو باوەری مارکسستی. ئەوکات لەوڵاتی ئێمە، یان باشتر وایە بڵێم لەرۆژهەڵاتی نێوەڕاستدا، یەکێک بەدرۆش گوتبای بڕوام بە مارکسیسم و لێنینیسم هەیە لەلایەن حکومەتەکانی سەر بەغەربەوە، بێ یەکو دوو لێکردن لەلایەن ڕژیمەکانی ئێران و ئێراق و تورکیە. . . حوکمیان بەئێعدام دەداومەحکوم بەنەمان بوو.

هەر ئەو شتانەش ببوونە هۆی ئەوەی غەرب بەتایبەتی ئەمریکا بەدژی ئازادی و

ئازادیخوازی بناسرێ و، وەک دژی دێموکرات چاوی لێ بکرێ. بەڵگەو هۆی ئەوەی کەئەمریکاو وڵاتانی غەربی سەربەئەمریکابۆچی وایان چاولێ دەکرا. ئەگەر بێ توو بمانەوێ لەسەر ئەو باسە بڕۆین بەڵگە کەم نین و زۆرن. بەڵام لەبەرئەوەی باسەکەمان شتێکی دیکەیە نامەوێ باسی بکەم و، وازی لێ دێنم و دەچمەوە سەرباسی خۆمان و هێندێک لە خاڵەکانی بەیاننامەی کۆمیتەی ساخکەرەوەتان بۆ دەگێرمە. بۆ وەی باشتر کاک ئەحمەد بناسین.

باشترناسینی ئەحمەد تۆفیق

ساڵی هەزارو سێ سەدەو چلی هەتاوی، ئەحمەد تۆفیق کەدەبینێ لەرێگای تەشکیلاتی حیزبی را ئەو زەبروزەنگ و من منەی بۆ ناچێتەسەرو کادرەکان لێی کشاونەتەوە، دەکەوێتە بیری ئەوەی لەگەڵ ئەمریکایەکان پەیوەندی بگرێ. هێندێک کەسیش بڕوایان وایە کەبەپرس و ڕای بارزانی ئەو پەیوەندی یەی گرتووە. ئەوەی کەدەڵێن پەیوەندیان پێگرت. شتێکی نەهێنی خۆم هەیە بۆتان دەگێرمەوە. جارێک لەگوندی مەزرێ بەشاهیدی مەلاحەسەنی رستگارو حوسێنی مەدەنی، بۆ دوکتور قاسملوم گێراوەتەوە. دەنا تا ئێستاکەدەینووسم لەلای کەس نەم درکاندوە.

من ماڵم لەزینوێ شێخی بوو. بنکەی حیزبیش هەر لەوێ بوو. هەرنامەیەک بۆکاک ئەحمەدتۆفیق دەهات دەدرا بەمن. یان هەرکارێکیان پێ بایە، دەبوو بەهۆی منەوە پەیوەندی پێوە کرابایە. رۆژێک بارزانیەک نامەیەکی هێنا دای بەمن وگوتی: ئەونامەیە بۆکاک ئەحمەد تۆفیقەو زۆریش بەپەلەم. دەبێ بۆ بەیانی وەڵامەکەم بدەنەوەو بگەرێمەوە. دەبوایەکاک ئەحمەد تۆفیق لەهەرجێگایەک بایە، ئەو نامەیەی پێ گەیبایەو ئەویش وەلامەکەی داباوە. بەمنی گوتبوو مەگەر نامێکی زۆر بە پەلەم بۆ بێ، دەنا پێویست ناکا لەوێرا پێشمەرگە بنێری یان بۆ خۆت بێی.

قسەو پەلەپەلی ئەوپەیکە سرنجی منی بۆلای نامەکە ڕاکێشا کەدەبێ چ بێ وابەپەلەیە؟ نامەکەم کردەوە، تا بزانم بۆیە دەبێ ئەو رێگا دوورو درێژەی قەندیل بگرمە پێش و خۆم بگەیەنمە کاک ئەحمەد. نامەکەم کردەوە بەئیمزای شێخ

ئەحمەدبارزانی رەحمەتی بوو. لەویدا داوای لەئەحمەدتۆفیق کردبوو نووسیبوی:
" تۆ کەلەوسنورانەنیزیکی بەڵکو بتوانی لەنیزیکەوە ئەمریکایەکان تێ بگەیەنی و پێیان بڵێی: کورد کۆمونیست نیەو میللەتێکی فەقیرو هەژارو لێ قەوماوە. بەڵکوو دلیان نەرم بێ و یاریدەمان بدەن لەو زوڵم و زۆریە رزگارمان بێ" و...
ئەوکات کاک حەسەنی رەستگاریش لەزینوێ شێخی بوو. لەدڵی خۆم دا گوتم: ئەگەر بۆ مێژووش بێ، باەو نامەیە بەمەلاحەسەن نیشان بدەم بیخوێنێتەوە. هەم پیاوێکی قسە هەڵگرو نەهێنی پارێزە، هەم لێکدانەوەی لەسەر مەسایلی سیاسی هەیە. نامەکەم پێ نیشان دا خوێندیەوە. مەلاحەسەن کەمێک بەقەڵسی گوتی:
- زوو بیگەیەنە دەستی ئەحمەد تۆفیق. خودا غەزەبت لێگرێ. دەزانم تۆ سەری ئێمەش تێدا دەبەی، هیوادارم هیچ کەس لێت نەزانێ و ئاگات لەزاری خۆت بێ. تائێستا کەدێتە سەر کاغەز، لەبەر بردنەسەری قەولێکی کەبەمەلاحەسەنم دابوو، هیچ کەس لێی نەزانیوم، بەڵام ئێستا کە زەمان گۆڕاوەو بەبیری ئازادتر دەروانینە مەسەلەکان، ئەوکارەی شیخ ئەحمەد جگە لەدلسۆزی بۆ نەتەوەی کورد، شتێکی تر نەبوەو لەهەولدانی خۆی ڕانەوەستاوە.
من دەمزانی ئەحمەد لەکوێستانی قەندیل لەکام چادرەو لەماڵی کێ یە، نامەکەم گەیاندێ و وەڵامم بۆ کابرا وەر گرتەوە.
بابێینەوە سەر باسەکەمان و بەیاننامەی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان کەقادر شەریف نووسیبووی. مەبەستی من جاروبار لەنووسینی هێندێک شتی بیرخەرەوە ئەوەیە، هێندێک لەچۆنیەتی ئەودەوران بزانین دوایی قەزاوەت بکەین وحوکم بدەین. رەنگبێ هێندێک کەس پێی وابێ، نێوان ساڵەکانی ١٩٦٢ تا ١٩٩٦ زۆر نیە و بە٣٤ ساڵ گۆڕان و ئاڵوگۆڕێکی زۆر پێک نایە.
بەڵێ ڕاستە٣٤ ساڵ بۆ سیاسەت زۆرکەمە. جاری وایە لە٥٠ ساڵیش دا گۆڕانێکی ئەوەندە قووڵ پێک نایە کەپیاو ئەوەندەی لەسەر بروات و باسی بکات. سەرچاوەی ئەوباسە، واتە دژایەتی و ناتەبایی نێوان سوسیالیست و ئیمپریالیست دەگەرێتەوە بۆ

پتر لە ٧٦ ساڵ لەمەوبەر. واتە شۆڕشی ئۆکتوبری روسیەو دامەزرانی حکومەتی کۆمونیستی و هەروەها پێک هاتنی ناتەبایی دوولایەنی دژ بەیەکی جیهانی و ململانەیان وەک دوو هێزی دنیاگر. کەلایەنێک بەنێوی خەبات بۆ ئازادی و سەربەستی و ژیانی یەک سانی، لایەنی تر بۆ سەرکوتی و ئازارو ریشە کێشانی چینی چەوساوە، کەدەیان نەتەوەی بچووکی وەک نەتەوەی کورد لەنێوان ململانەو سوودو بەرژەوەندی ئەودوو زلهێزانەدا، یان بەش بەش کراون و دەستیان بەسەرداگیراوە، یان لەژێر پێی ئەواندا فلیقاونەوەو بەزەحمەت وەک نەتەوە دەناسرێنەوە. ئێستاش کە ئەو بەربەرەکانی وململانە جێگای خۆی داوە بە رەوتو رێبازێکی دی و جیهان و سیاسەتی جیهانی لەنێو گۆڕانێکی لێڵ و نارووندا دەچێتە پێش، باس و خواسەکان گۆڕاون و لێدوانەکان بەبۆ چوون و شێوازێکی تر قالب دەکرێن و دەکوترێن. دەکرێ بڵێم بیروڕاش لەگەڵ جاران فەرقی کردوەو هێندێک گۆڕاوە، رەنگ بێ ئێمەش گۆڕابین!

دێمەوسەر بەیاننامەکە. لەبەیاننامەکەدا هاتبوو، کاتێک ئەحمەد تۆفیق بەوە گەیشتبوو لەگەڵ ئەمریکایەکان پەیوەندی بگرێ، لەسولەیمانی بەهێندێک برادەری گوتووە دەچمە سەر سنوورو لەگەڵ هێندێک برادەری حیزبی پەیوەندی دەگرم و تێدەکۆشم تەشکیلاتی حیزبی ببووژێتەوە. قادرشەریف (نووسەری بەیاننامەکەی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان) وەدوای دەکەوێ تا ئەو هەواڵانەی خۆێندتانەوەو دەیخوێننەوە، وەدەستیان دەخات. دەکرێ بڵێم لە سەدا هەشتای ئەوهەواڵانەی کەلەسەر ئەحمەد تۆفیق وەدەستی هێنابوو، لە نێو بەیاننامەکە دا گونجابوون. ناوبراو دەنووسێ و دەڵێ:

کاتێ ئەحمەد تۆفیق دەچێتە ناوچەی هەورامان و مەریوان لەگەڵ ش م ح پەیوەندی دەگرێ و پێکەوە دەچنە تەورێز. کاک ئەحمەد لەگەڵ سەرکونسوولی ئەمریکا « رێسک » پەیوەندی دەگرێ. دوایی لە تەورێز ڕا دەیبەنە تاران. لەوێش لەگەڵ یەکێ لەبەر پرسانی سەفارەت، ئەگەر لەبیرم مابێ بەنێوی «ئینگلتێن »قەول و قەراری خۆیان دادەنێن و ئەوەی بەپێویستی دەزانن پێی دەسپێرن. دوای ریزەکارێک بەرێگای

خۆیدا دەگەڕێتەوە ناوچەی سنە. ش م ح ، بۆ قادرشەریف دەگێڕێتەوەو دەڵێ:
" کاتێک لەتاران دەم دی ئەحمەد بەیانان دەرواو ئێواران دێتەوە، ترسم لێ نیشت کەئەگەر سبەینێ ساواک بزانێتەوە، لەوانەیە بۆ من زەرەری هەبێ و بڵێن: ئەوکارەت کردوە بۆ بەئێمەت نەگوتوە؟ لەترسی خۆم هەستام و چوم پێم گوتن. ئەوانیش گوتیان:
- چۆنت هێناوەتە تاران، ئاواشی بگەیەنەوە سنەو لەسنووری ڕەدبکە.
شێخ دەڵێ: بۆم دەرکەوت هەموو شتێکیان زانیوەو ئەمریکایەکان هاتنی ئەحمەد تۆفیقیان لەساواک نەشاردۆتەوە. قادرشەریف پاش وەرگرتنی هەواڵی تەواو گەڕا بۆوە سولەیمانی. جگە لەوەش لەنێو بەیانەکەدا نوسراوە کەئەحمەدتۆفیق پێشترچونەدەری خۆی لەحیزبدا ڕاگەیاند بوو و «استعفای» دابوو. ئیستعفاکەی بە ئیمزای ئەحمد تۆفیق لەلای قادر شەریف بوو. ئێمەش بەشێک لە ئیستیعای ئەحمەد تۆفیقمان لە بەیاننامەکەدا چاپ کردبوو. بەشێکیش چاپ کردنی زیانی هەبوو، لەبەر ئەوەی نەهێنی و نێوی زیندانیەکانی تێدا بوو، لەبەر ئەوەی بەدرکاندن نەهێنی دەژمێرا، خۆمان لەچاپکردنی پاراست. قادر شەریف گەلێک جار بەمەجلیس بۆ ئێمەی دەگێڕاوە کەئەحمەد تۆفیق پێی ئەسپێردراوە نەیەڵێ حیزبی دێموکراتی کوردستان پەرە بستێنێ. هەر بەنێو حیزب هەبێت و توانای ڕاپەرین و جووڵانەوەی دژی ئێرانی نە بێت.
ئەوەی خوێندتانەوە ئاماژە بەبەشێک لە خاڵەکانی بەیاننامەی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دێموکراتی کوردستان بووکەلەڕاگەیاندن و خۆ ئاشکرا کردنی ئەو کۆمیتەیەدا لە هاوینی ساڵی ١٣٤٣هەتاوی١٩٦٤ز، بڵاومان کردەوە.
ئەحمەد تۆفیق کاتێک دور بەدور لەباڵ خۆیدا کەلە بارزانی قەڵس دەبوو، خۆی هەڵدەکێشاودەیگوت: " ئەو سیاسەتەی کە ئێستا بارزانی بەڕێوەی دەبات، بەرهەمی تێکۆشان و ماندووبوونی منە". ئەحمەد تۆفیق ڕەنگبێ ئاماژەی بەو پەیوەندیەکردبێ کەساڵی ١٣٤٠ لەگەڵ ڕێسک و ئینگتێن پێکی هێنابوو.

---

* نوسینی ش م ح، لەبەیانەکەدا، مەبەست؛ شێخ موحەمەدی حیسامی یا حیسامەدینی یە.

دوای نوسین و تەواو کردنی بەیانەکە، مەکتەبی سیاسی پارتی دێموکراتی کوردستان لەگوندی عیساوێ نیزیک شارۆچکەی ماوەت دووهەزار نوسخەیان لەچوار لاپەڕەدا بۆ چاپ کردین. بەهۆی پارتیەوە بەشێک بۆ ئورووپا نێردرا کە بڵاو بکرێتەوە. بەشێکیش لە کوردستانی عێراق بڵاو کراوە. ئەوەی ماوە، بەگوێرەی دابەشکردنی کارو ناوچەکان، لەنێو خۆماندا بەشمان کردو بڵاومان کردەوە.

کۆمیتەی ساخکەرەوە، بە بڵاو کردنەوەو دیتنی خەڵک لە نیزیکەوە، تێکۆشانی خۆی لەبەشێک لەناوچەکانی کوردستانی بەئێرانەوە لکاو دەست پێکرد. بووین بە سێ قۆڵ، یان سێ پۆل. بریارمان دا لەمەریوان ڕا تادەگاتە مەرگەوەڕو تەرگەوەڕ، ئەو بەیانەی لێ بڵاو بکرێتەوەو جەولەی سیاسی تێدا بکرێ. چەند نوسخەیەکیش بۆ تاران نێردراو درا بەو کەسانەی برادەرانی خۆمان دەیان ناسین و دۆستیان بوون.

بۆ ئەوەی هێندێک روون بێ لەسەر مەسەلەکانی ئەوکات و تێ روانینی خەڵک و خۆشەویستی بارزانی لەسەراسەری کوردستان و تێ شکانی پارتی دێموکراتی کوردستان و هەل و مەرجی ئەوکات و هەروەها چۆنیەتی ئێمە لەو سەردەم دا، باش وایە بەکورتی ئاماژەیەک بەوکات بکەم.

شۆرشی کوردستانی عیراق لە پەرەساندن دابوو، ڕۆژ لەگەڵ ڕۆژ پتری خەڵک پێوە هەڵدەنیشت و لەدەرەوەش روون بوونەوە لەسەر مەسەلەی کورد پتری پەرە دەستاند. وردە وردە ڕێگای هاتنی هەواڵدەرو ڕۆژنامە نووس بۆ کوردستان دەکراوە. دەوڵەتی ئێران دەستی لەنێو شۆرش خستبوو وەک خول خولە، لەهەمووڵایەک ڕا دەیویست خۆی لە هەمووکەسێک نیزیک کاتەوەو دەست بخاتە نێو گشت پۆل و تاقم ودەستەو پەلێک. بە هەمووجۆرێک هەوڵی دەدا مریدو ئالقە بەگوێ پەسندی خۆی بدۆزێتەوە. ناتەبایی نێوان مەکتەبی سیاسی پارتی و بارزانی گەیشتبۆە ئەوپەری خۆی. کاتێک پێشمەرگەیەکی پارتی بەچەکەوە دەرۆیی دەچوە لای بارزانی پێنج دیناریان دەدایە. ئەگەر فەرماندەو ئامیرهێزیش چوبان، هەرمەپرسن. هەڵات هەڵات بۆلای بارزانی و خۆتەسلیم کردنەوەو ڕۆیشتنەوە بۆلای حکومەت و باوەر لەدەستدان، لەوێڕاو لەوکات

ڕا، دەستی پێکردو بوو بەباو. لەو سەرو بەندەدا، ئێمەش چەک و فیشەکدانمان لە خۆمان شەتەک داو کاڵە و زەنگاڵ مان لێ هەڵکرد. بەسێ قۆڵدا. واتە لەعیساوێی ناوچەی ماوەت را بەرەو کوردستانی رۆژ هەڵات خۆمان ئامادە کرد. پێش ئەوەی هەرەکەت بکەین، محمد کاکاغازادەم بەنهێنی ناردە زینوێ شێخێ بۆ هێنانی منداڵەکانم. ئەوکات تەنیا کچێکم هەبوو بەنێوی شێواو. دوای چەندمانگ جارێکی دیکەش دیتمنەوە. بەڵام پرکاری و بڕیاری سەفەر رێگەی نەدام ماوێکیان لەلابم.
لەگوندی (شەشۆ) کۆنە خانوێکیان داینێ منداڵەکانم نیشتەجێ کردو دوای حەوتوێک بۆ سەفەرێکی دوورو درێژ ڕۆیشتین. من و قادر شەریف، لەگەڵ محەمەدی کاکاغازادەو، حەسەنی نەغەدەیی، یۆنسی ئاهەنگەری، ئەحمەدی جوانمەردی، بەرەو کوردستانی بەئێرانەوە لکاو کەوتینە رێ. بەکار کردن و رونکردنەوەو بلاوکردنەوەی بەیاننامە، جەولەمان دەست پێکرد. کاک حەسەنی رەستگاریش، لەگەڵ مەلا رەسوولی پێشنمازوحوسێنی مەدەنی و قادری قازی و ئارەحمانی شێلم جاران و قادری چایچی و یەکدوانێکی تر بەلایەکی دیکەدا کەوتنەڕێ. مەلائەبوبەکری فەلسەفی و چەند کەسێکی دەوروبەری خۆی بەرەو بانەو سەقزو مەریوان و... ڕۆیشتن.ئێمە گەیبووینە دەورو بەری مەهابادو خەریکی کاربووین. هەواڵمان وەرگرت کەکاک حەسەنی ڕستگارو حوسێنی مەدەنی و مەلاڕەسوڵ و قادری قازی، دوای هێندک کارو بلاوکردنەوەی بەیاننامە، بەپێی لێکدانەوەو وەزعی ناهەموارو نەحاوانەوەو . . . .
گەراونەتەوە کوردستانی عێراق و، واسیتەگەریان کردوەو لەلای بارزانی لەڕانیە گیرساونەوەودانیشتوون و لەگێرەو کێشەی ئەحمەد تۆفیق دوورکەوتوونەوە.
دوا بە دوای ئەوە، هەواڵیان داینێ کەکاک حوسێنی مەدەنی لەگەڵ کاک حەسەنی قازی بەنیازی سەفەرێکی دوورو خۆ دەربازکردن لەگێرەو کێشەی ئەحمەد تۆفیق، خواحافیزیان لە هاورێیان کردوە کەبچن بۆ یەکێتی سوڤیەت. بەنهێنی رێگایان گرتۆتە پێش وگەیشتوونە تاران. دوای ماوەیەک کەبۆیان بووز ناخۆات بچنە دەرەوە، ناهومێد دەبن و لەترسی ئاشکرابوون و گیران لەوێ لەتاران خۆیان بەدەستەوە دەدەن و

لەتاران دەمێنەوەو ناگەڕێنەوە نێو شۆرش لای برادەران.
دەستەی دوهەم واتە مەلائەبوبەکری فەلسەفی، لەگەڵ ئەو هاوڕێیانەی کەلەگەلی بوون هەر لەقەدەمی هەوەڵدا، بێ بڵاوکردنەوەی بەیاننامەو کاروتێکۆشان دەگەڕێنەوە بانەو خۆیان بەدەستەوە دەدەن و بۆخۆیان لەبانە دادەنیشن.
ئێمەش بەو بەیاننامەناقۆڵاو پڕمەترسیدارەی ئەوکات دەبوایە بەناوچەو شاخانەوە بسووڕێینەوە. حکومەت وەک چاوێشەدارو سەگی چوارچاوی لێ هاتبوو. دوو شەو نەمان دەتوانی لەناوچەیەکدا بمێنینەوە. زۆرجاران کەدەچووینە جێگایەک و دەمان ویست یەکێک ببینین بۆمان نەدەکراو دەبوایە ئەو شوێن و ناوچەیە بەجێ بێڵین.
ئەحمەدتۆفیق بڵاوی کردبۆوە کەئەوانەلەحیزب دەرکراون وخەیانەتیان بە شۆڕش کردوە. لەبنەوەش بەئەندام و هەواداری خۆی ڕاگەیاندبوو، بمانگرن و بمان بەنەوە بۆ دیوی گەرمێن لای ناوبراو. تەنانەت پێی گوتبوون هەر نەبێ ڕاپۆرتیان لێ بدەن بەعەجەمانیان بەگرتن بدەن و...
لەوەزعێکی گەلەک ناخۆش و دژواردا دەژیاین. دوای ڕووداوی گوندی گەرگول، جاری وا بوولەباوەر پێکراوەکانی خۆشمان دڕدۆنگ بووین. لەزۆرجێگالایەنگرانی ئەحمەد تۆفیق دەیان ویست زەربەمان لێدەن یان بمان گرن و بەڵایەکمان بەسەر بێنن، هاوڕێکانمان ئاگاداریان دەکردینەوەو خۆمان دەپاراست و ئەو شوێنەمان بخێ دەهێشت.
لەناوچەی لاجان، بە ئاشکرا لێمان دەگەڕان و پرسیاریان لەم و لەو دەکرد ڕاپۆرتمان لێ بدەن یان بمان گرن. ئەحمەدتۆفیق بەهۆی هێندێک کادری وەکوومەلاقادری لاچینی، لایەنگرانی خۆی وا تێگەیاندبوون کەئێمە بەدژی شۆرشی گەرمێن ڕاپەریوین و دەبێ بگیرێین! کەدیارە ئەو هەموو خەڵکەش نەدەدیترا و بۆمان روون نەدەکراوە.
دوای هێندێک کارو بڵاوکردنەوەی بەیاننامە، دەبوایەلەگەڵ کاک قادر شەریف ببینە دوو دەستە. من و یۆنس و ئەحمەد جەوانمەرد بڕۆین بۆلای سندوس و شنۆ و مەرگەوەڕو تەرگەوەڕ. کاک قادر شەریف و کاک حەسەن نەغەدەیی و کاک محەممەد کاکاغاش لەدەوڕو بەری مەهابادو بۆکان و هەوشارو... هەڵسووڕێن.

گیرانی من و هەڤالان.

کاتێک ئێمەلەگوندی شەشۆ بەرەو کوردستانی ڕۆژهەلات هەرەکەتمان کرد، ساردی و دژایەتی نێوان بارزانی و ئەندامانی مەکتەبی سیاسی پارتی دێموکراتی کوردستان بەو پەڕی خۆی گەیشتبوو. ئێمەو دەستەی قادرشەریف پێکەوە کەوتینە ڕێ. پێش ئەوەی بکەوینە ڕێ کابرایەکمان لێ پەدابوو بەنێوی قالە قووچ. ناوبراو بەناشنای قادر شەریف دەرچوو. هەرلەوێ بەتفەنگی خۆی بوو بە پێشمەرگەی قادرشەریف. زۆرم هەوڵدا واز لەو کابرایەبێنێ بێ فایدە بوو. لەسەر قاڵەقووچ برێکیشمان دمەقاڵێ بوو. ئێوارێ درەنگانێک لە دووچۆمان پەڕینەوەو رومان لەکیوەرۆ کرد. قالەقووچ کەدۆستی ناسراوی قادرشەریف بوو، پێشنیاری کرد بچێتە نێوگوندی کیوەرۆ لەمالی خزمەکانی خۆی کتری و چادانیکی گەورەو چی و چی بێنێ و بگەڕێتەوە. دەستی کردبەحیکایەت: ئێمە زۆرین ولەڕێگا پێویستمان دەبێ و . . .

قالەقووچ ڕۆیشت بۆنێو دێ. ئێمەش بەهیوای هێنانی کتری و کەل و پەلی پێویست دووسەعاتێک لەقەراغ دێ لەسەری ڕاوەستاین بەلام ئێستاش کە ئێستایە قالەقووچ نەهاتەوە. قادرشەریف ئەوەندەی بڕوا بەقالە قووچ بوو لەدەوروبەری سابلاغیش ئاوری دەداوە بزانێ قالەقووچ کتری و چادانی دەگەیەنێتێ! ؟

بەجەولەکردن هەرشەوەی لەشوێنێک و لەدێیەک ناسیارو دۆست ئاشنامان کۆ دەکردەوەو قسەمان بۆ دەکردن و بەیاننامەی کۆمیتەی ساخکەرەوەی ح د ک مان بۆ دەخوێندنەوە. ئەوەی راستی بێ نەک هەرباشیان وەرنەدەگرتین، بەڵکوو زۆریش لەگەڵ مان سارد بوون و وەک جاران گوفت و لوفتیان خۆش نەبوو. ئێمەش بەوە گەیشتبووین کەمێکیان لێ دڕدۆنگ بین. لەدەوروبەری مهاباد زۆرمان کار کرد. لە نێوان گوندی بایندەرێ و کارێزە یەک حەوتوو ماینەوە. برادەرێکی گوندی کارێزە بەو پەڕی فیداکاری لەچوونی نێوشارو هێنانی برادە ڕان دریغی نەکرد. لەبەر پاراستنی ئەمنیەتی و

مەترسی، بەپێویستی نازانم نێوی بێنم.
من و قادر شەریف دەبوایە لەوێ لێکتر هەڵبڕێین، ئەوان بەرەو ناوچەکانی پێ سپێردراوی خۆیان بۆلای بۆکان بڕۆن و ئێمەش بەرەو ناچەکانی سندوس و شنۆ و دەشتەبێڵ هەرەکەتمان کرد. ئێمە بۆ شەوێ چووینە گەرگولی سەرێ میوانی عزیزو حەمەی جەواهێر بووین. سەرلەئێوارێ خەڵکیان بۆکۆ کردینەوەو قسەمان بۆ کردن و بەیاننامەمان بۆ خوێندنەوە. شەودرەنگانێک کە دەمانەویست بڕۆین، لەبەر ئەوەی عەجەمی کاشی فرۆش لەبەردەرگایان خسبوو، بۆئەوەی بەچەکەوە نەمان بینن و ماڵەکە تووشی دەردەسەری نەبن، وامان بەباش زانی عەزیزی خانەخوێ، چەکەکان لە نێو جاجمێک بنێ و لەقەراغ دێ لێی وەرگرینەوە. ئێمەش بێ خەبەر لەکەین و بەینی عەزیزو کاک سەید رەسوولی دەهقان. خواحافیزیمان کردو بەدەست ڕاوەشاندن ڕۆیشتین بۆ نێوگیشەکانی قەراغ دێ. عەزیز، زۆر بەنامەردی چەکەکانی تەسلیمی ئەو کەسانەی کردبوون، کەسەید رەسوول نارد بوونی بۆ زەربە لێدانمان. ئێمەلەرووی باوەرەوە کەچەکەکانمان دابوون بەعەزیزی خانە خوێ. واتە بەکردەوە بۆخۆمان پیلانمان بۆ خۆمان چنی بوو خۆمان چەک کردبوو. کاتێ گەیشتینە پشت گیشەگیاکان بە چەکی خۆمان لێ یان لە چەخماخی تفەنگ داین و نیزیک بیست کەس دەورەیان داین. سەید رەسووڵ هەرای دەکرد" نەیەڵن سەعیدی مارکسیست دەربچێ بیگرن" گرتیانین و، وەپێش خۆیان داین و بردیانین بۆ سەیداوێ . لەکاتی گرتن دا، یەکێک بەخەرەزەن لەچاوی یۆنسی دابوو، چاوی دێشاو ژانی دەکرد. شەوێ زۆرم قسە لەگەڵ سەید ڕەسوڵ کردو زۆری بەسەر سەرڕۆیشتم. لەکردەوەکەی گەلێک پەشیمان بوو نەیدەزانی چ بکات. کارێکی وای کردبوو، دەنگ بداتەوەو لەلای حکومەت و سازمانی ئەمنیەت شاردنەوەی زەحمەت بێ. من وام ترساندبوو، نەیدەتوانی تەسلیمی حکومەتمان بکات. جگەلەوەی زۆرم ترساند بوو. لەناوچەی لاجان دەنگی دابۆوەکە پتر لە سەد پێشمەرگەین بەو ناچەدا بلاو بوینەتەوە. سەید ڕەسوڵ کەئێمەی گرتبوو، ترسی لێ نیشتبوو پرس و مەشوەرەتی بەمن دەکرد کە چ بکاو چ نەکا. لەسەر پێشنیاری من

پارشێوێ کەسێکی ڕەگەڵ خستین بمان با بۆشاخی تا لەوێ نان چامان بۆساز بکات و پێمان ڕابگا. نان و قەندو چاوکتریمان لێ وەرگرت و کابرامان ناردەوە بچێتەوە سەرکاری خۆی. من کەشارەزابووم هەر بە تاریکی ڕێگای گوندی برایمم گرتە پێش. دەمزانی قادر شەریف دەگەڕێتەوە وێ و لە وێڕا بەرێگای کێتکەو خەلیفاندا ڕوو لەناوچەی بۆکان دەکا. چوومە مووچەی ماڵی حەمەگۆران و سۆراغی قادر شەریفم گرت. ناوبراوم دیتەوەو مەسەلەی هەڵەکاری خۆمان و پیلانی سەید ڕەسوولم لەگەڵ باس کرد. کاک قادر کەچەکی زیادی و دەمانچەی پێ بوو لەپێشدا ئەوانی داینێ بۆ ئەوەی جارێ بێچەک نەبین. چونکە سەید ڕەسوڵ چەکەکانی ڕاگرتبوون و بەومەرجەی ئیزن داین بێ چەک بچینە شاخی بەقەولی خۆی تاکوو ڕێگا حەڵلێک دەبینێتەوە.
سەید ڕەسووڵ هەرئەو شەوەش پیاوی ناردبووە زینوێشێخی، کەئەحمەد تۆفیق چەکدار بنێرێ و بمان بەنەوە ئەو دیو. وای دانابوو ئەگەر رژیم گیرانی ئێمەی زانیەوە، سەید ڕەسوڵ بڵێ پێشمەرگە ئەوانەی گرتوون و بۆخۆی ئاگادار نەبووە. سەیدڕەسول دوای چوار پێنج ساڵ لەنووکەوە ئەومەسەلەی بۆگێڕامەوە.
قادر شەریف لە برایمە ڕا حەمەگۆرانی نارد چەکەکانی هێناوە. سەید ڕەسوڵ نامێکی نوسیبوو بەحەمەگۆراندا ناردبووی. وێڕای داوای لێ بووردن. داوای لەکاک قادرکردبوو ئاشتمان کاتەوە. ئەویش منی ڕازی کردو شەوێ چووین ئاشت بووینەوەو لەوبارەوە زۆرمان قسە لەگەڵ کرد. بەقەولی قادر شەریف، لەسەر ئەحمەد تۆفیقمان ڕوون کردەوە. قادرشەریف لەسەفەری لای بۆکان پەشیمان بۆوە. چونکە محەمەدی کاکاغازادە خواحافیزی کردبوو ڕۆیبوو. یونس کەچاوی خەرەزەنی وێکەوتبوو، لەلای سەید ڕەسوڵ بەجێ ما دەرمانی بکا. شەوێ سەید ڕەسوڵمان بەجێ هێشتوو هەمومان پێکەوە بەرەو سندوس و شارویران و ناوچەی شنۆ کەوتینە ڕێ.
ئەوەی ڕاستی بێ لە هیچ یەک لە ناوچەکان باشیان وەر نەدەگرتین. لەشاری نەغەدە بەدەنگمەوە نەهاتن. ناچار شەوێ بە تەنیایی غەددارەم هاویشتە سەر شانم و چوومە نێوشاری نەغەدە. لەماڵێک ڕا ناردم بەدوای ئەندامانی کۆمیتەی شاردا. تاسەعاتی

دووی نیوه شەو باس و گلەیی و بەیان خوێندنەوە بوو. دوایی قەرارمان دانا سبەینێ لە(سولتان بەیاقوب)یەکتری ببینینەوەو پتر لەسەرمەسایلی خۆمان وتوو وێژ بکەین. کاتژمێری ٣ی لای بەیانی بۆ لای برادەران گەڕامەوە. کاتێک گەیشتمەوە دامێنی کێوی "سولتان بەیاقوب" برادەران بەرەو پیرم هاتبوونە خوارترو زۆر نگەران ببوون. سەر لەئێوارێ کە بە توندی دژی چوونم بوون بۆ نێوشار، کاتێک مەسەلەی سەرکەوتنی خۆم و هەروەها هاتنی برادەرانی شارم بۆ قادرشەریف و بردەران گێراوە، زۆر خۆشحاڵ بوون. قادرشەریف روون بوونەوەی تەنیا یەک تاقە کەسی پێ شۆڕشێکی گەورە بوو. قاقای دەکێشاو سیغاری بەبا دەکرد. شەوێ نووستین. بەیانی زوو لەشارێ ڕا بەمەلا رەحیم ی جۆلادا، نان پێخۆرو قەندوچاو سیغاریان بۆ ناردبووین. هەر شەوێ دوکانداریان هەستاندبوو، ئەوەی پێیان باش بوو ئامادەیان کردبوو ناردبوویان. بۆئەوەی بە یانی کەبۆخۆیان هاتن هیچیان پێ نە بێ و لێیان وەشک نەکەون.

لای کاتژمێری نۆ و دە، یەک یەک و دوو دوو هەرکەس بە لایەکدا خۆیان گەیاندە شوێنی دیاری کراو. ئەو مەلا رەحیمەی پێشتر باسم کرد کە شتیان پێدا ناردبوو. زستانان بەفری کۆ دەکردەوەو دایدەپۆشی، هاوینان پارشێوان بەفرەکەی دەبردە شاری دەیفرۆشت. ناوبراو دەیان جار لەوکارانەی بۆ دەکردین و لەنێو بارە بەفردا رۆژنامەو بەیاننامەی بۆ دەبردینەوە نێو شارو دەیدا بە یەکێ لەبرادەرانی کۆمیتەی شارستان.

هیوادارم ئەومەلارەحیمە شەریفەتان لەگەڵ مەلارەحیم قەیناکە، لێ تێک نەچێ.

با بچینەوە سەر باسی کۆبوونەوەی خۆمان لەگەڵ کۆمیتەی شار. تاکووپاش نیوەرۆیەکی درەنگ لەگەڵ یەکتری باس و وتوو ویژمان بوو. وتەی وان ئەوەبوو، کەئێمە بەهەر نرخێک بێ واز لەو دووبەرەکیەبێنین و لەگەڵ یەک پێک بێین. سەر ئەنجام بریارمان دا تاحیزبی دێموکرات ساغ نەبێتەوە، ئەوان کاری سیاسی نەکەن. بۆئەوەی لە نێوان ناکۆکی و دژایەتی ئێمە دا ئەوان ئاشکرا نەبن و نەناسرێن و جارێ تێکۆشانی خۆیان ڕاگرن. ئەوەیان قبووڵ کرد. هەرئەو ڕاوەستانەشیان بوو بەهۆی ئەوەی لە لایەن دوژمنەوە نەناسرێن و تاروخانی رژیم ساغ بمێنن و نەگیرێن. دوایی

لاوی تازە نەفەس گەیشتنێ و وردە وردە جێگای ئەوانیان گرتەوە.

مەبەستی من لەگێرانەوەی ئەو شتانەو وەرنەگرتنی خەڵک و چەک کردنی سەید ڕەسووڵ وکۆمیتەی شارستانی نەغەدە، ئەوە بوو، کەبەڕاستی ئێمەلەکاتێکی خراپ دا، تێکۆشان و بوونی خۆمان ڕاگەیاندبوو(اعلام موجودیت) ئەحمەد تۆفیق دەستی ئاوەڵە تر بوو لەئێمەو هەرچی لە توانای دابوو دژی ئێمە دەیکردو کردی. لەهەموو دەورانێک دا مەسەلەی ماددی پێشرەفتی کارە. ئەودەستی دەرۆییشت و پووڵی هەبوو. لەهەمووی گرینگترلەنێو شۆڕش دابوو مەلامستەفای لەپشت بوو. ئێمەش نەک خەڵک دەستی نەدەگرتین، بەڵکوو دەیان ویست بشمان گرن. ئەحمەد تۆفیق وێڕای ئەوەی کەلەخۆڕا بەتاوانی خەیانەت بەیاننامەی لەسەر دەرکردبووین ، بلاوی کردبۆوە کەلەشۆڕش قاچاغن. دوای ماوەیەکی تربلاوی کردەوە، مەلاحەسەنی ڕەستگارو دەوروبەری پەشیماننامەیان نوسیوەو عەفوومان کردوون لەڕانیە دانیشتوون. ڕایدەسپارد ئێمەش بچینەوە عەفوومان بکا. کەسیش نەبوو بچێ پرسیار بکاو بزانێ ڕاستە یان درۆیە. هەرچەندی شێرو ڕێویمان دێناوە، کە ئەوانەی باسیان دەکەن، لەلای ئەحمد تۆفیق نین و لەرانیە بارزانی دەیان ژیەنێ، نەخێر قسەی ئێمە قسەی ئەحمەد تۆفیقی نەدەبڕی و کەم کەس بڕوای دەکرد. ئەوجار دەیان گوت: ئێوەش بڕۆن وابکەن بچوونەوە لای مەلامستەفا.

دەگەیشتینە هەرجێگایەک پێشنیاریان پێ دەکردین کەئێمەش بگەڕێینەوە. بەکورتی لەودەوراندا هەرکەسێک لە نێو شۆڕش نەباو لەبنکەیەکی کوردستانی عێراق نەژیابایە، بەحیزبی و پێشمەرگەیان قبووڵ نەبوو. ئەو مەسەلە بۆ ئێمە دەردێکی یەکجار زۆر گران بوو. ئێمە کەچەند کادرێکی لەخۆ بردوو بووین دەمان ویست حیزبی دێمووکراتی کوردستان لەهەڵدێرو لارێ بگێڕینەوە، خەڵکی دوور دەستیش کە نەیاندەزانێ ناکۆکی لەسەر چی پێک هاتووە، پێشنیاری سەر دواندنیان بۆ ئەحمەدتۆفیق و ئەم و ئەو لێدەکردین بێ ئەوەی بزانن مەسەلەی ناکۆکی لەسەر چیەو؟ لەبەرچی بەریەرەکانی لەگەڵ ناوبراو دەکەین.

بەڕاستی دەردێکی فرە سەخت و گرانە بۆکەسێکی تێکۆشان و تەشکیلات وکاری سیاسی و جولانەوەی لەکوردستانی ڕۆژ هەلات بێ، بەلام بوون و ژیانی لەبنکەیەک لەکوردستانی عێراق پێناسی بێ ؟!

گەلێک جار قادر شەریفی ڕەحمەتی دەیگوت:

-بەدوری نازانم سازمانی ئەمنیەت بۆ بەهێزکردنی ئەو بیرە نادروستە نەخشی هەبێ و هەولی بۆ نە دابێ. بەهەر حالّ هەر ئێمە دەمانزانی تووشی چ دەردێکی گران بووینە. شەوو ڕۆژ ڕانەدەوەستاین. لە هەر ناوچەیەک باین، دەبوایە پاش دووسێ ڕۆژ ئەو ناوچە بەجێ بێلّین. بۆ شوێنە ونکە یەکدانە شەو برۆین و لەو شوێنەی هەین دوور کەوینەوە. بەتەواوی لەو هەلاّتە بێزار ببووین. لە هەموولایەکرا وەدوامان دەکەوتن. لەلایەک حکومەتی ئێران، لەلایەکیش دەستەو تاقمی ئەحمەد تۆفیق، جلی بارزانیان لەبەر دەکردو بەلەهجەی بادینی قسەیان دەکرد بۆئەوەی خەلک بلێن مەلامستەفا لێیان دەگەڕێ بیانگرێ. کوردەکانی لای خۆمان بە دنەدانی ئەحمەد تۆفیق دەگەڕان بزانن لەکوێن هەوالّ بدەن بەو دیو و...

بەکورتی، لەبەر غارەغارو خۆ شاردنەوە خەو وخواردنمان لێ حەرام کرا بوو. ئەوگوشارو نارەحەتیە نەک هەر ئێمەی لەکارو تێکۆشانی سارد نەکردبۆوە، بەلّکوو بەئیمانێکی قایم و پتەوترکاری خۆمان دەکردو هەلّدەسووڕاین . تەنانەت بۆ جارێکیش نەهاتینە سەر ئەو ڕایە لەکردەوەی خۆمان پەشیمانی بینەوەولەو تەمایەی گرتبوومان پاشگەز بینەوە.

شەوێکی میوانی چادری مام ئەحمەدی هەوشینان بووین. قادرشەریف بو حەللی ناکۆکیەک چوبووە نێو دێی هەوشینان. من تاکاتژمێری ١٢ی شەو کێشک بووم دوایی یۆنس ئاهەنگەری داندرا کێشک بکێشێ. دەورو بەری کاتژمێری ٢، کاتێک هەستام، کێشکمان نەبوو. یۆنسیش دیار نەبوو. مام ئەحمدی هەوشینانیش دیار نەبوو. جانتاکانمان کە پربوون لە بەیاننامە، ئەوانیش نەمابوون. زانیم یۆنس لەگەل مام ئەحمەدی هەوشینان دەستە گولی خۆیان وەشاندوەو ڕۆیون. دوای حەوتوێک

هەواڵمان وەرگرت کەهەردوکیان چوونەتەوە لای ئەحمەدتۆفیق. دیارە ئەوکارەیان بە نەخشەو پلانی سەیدرەسووڵی بابی گەورە کردبوو. بەرەحمەت بێ دوای چەندین ساڵ دادەنیشت و بۆی دەگێڕاینەوە. دەکرێ بڵێین: بەبردن و بەنەمانی ئەو بەیاننامانەی کۆمیتەی ساخکەرەوە نیوە چەک ببووین.

پاش چەند ڕۆژ مامی حەسەن نەغەدەیی هات، ئەویش حەسەنی بردەوە. احمەد جوانمەردیش کەزانی دەورەمان چۆڵ بوو ئەویش داوای لێکردین ئیزنی بدەین بڕواتەوە. چەکەکەمان دایەو ناو نیشانێکمان دانا، ئەگەر گەراوە بێتە فلان شوێن. بەڵام ئێستاش ئەو کورە باشەمان نەدیتەوە. تەنیا پێشمەرگەیەکمان مابوو بە نێوی خالەق هەمزە کۆڵ خەلکی سەردەشت. نابراو مامۆستای قوتابخانە بوو ببوە پێشمەرگە. زۆرکەم مان هیوا پێی بوو. گەلێک جار پێمان دەگوت؛ ئەگەر ماندو بووی دەتوانی وەک محەمەدو حەسەن و ئەحمەد بچیە شوێنێک و بەناخۆشی بەجێ مان نەهێلی. هەمووجارێ لە وەڵامدا دەیگوت: من تاماوم بە جێتان ناهێڵم. بەراستی پێمان سەیر بوو لەوهەلومەرجە ناخۆشەدا، خالەق ئاوا پیاوانە ڕاوەستابوو بەجێی نەدەهێشتین. دوای دووسێ ڕۆژ شەوێکی لە نێوان برایمەو داغەی دا، لەنێو لۆدەکایەکدا نوستین. خالەق کێشک بوو، لای بەیانی قادرشەریف هەڵی ئەستاندم و گوتی خالەقی نامرد ڕۆیشتوەو بەجێی هێشتووین. تاقەپێشمەرگەیەمان هەبوو جارو بار لەنۆبەی خۆیدا کێشکی لێ دەداین، ئەویش ڕۆیشت. دوای شۆڕشی ئێران، خالەقی هەمزە کۆڵم لە ناوچەی سەردەشت لەگوندی دەرماناوێ بەموعتادی و چارە ڕەشی دیتەوە، ئەوەندە زەلیل ولێ قەوماو بوومرۆ زگی پێ دەسوتا .

بەکورتی وەزعێکی ناخۆشمان بۆ پێک هاتبوو، دووکەسی لە هەمووکەس براو، لە هەمووکەس قاچاغ، نەمان دەزانی داخوا کەنگێ روناکایەک پەیدا دەبێ؟

بەناڕەحەتی و خەم داگرتن هیچ نەدەکرا. نان و چامان خواردو دانیشتبووین بیرمان لەحالی خۆمان دەکردەوە. حەمەد گۆران هات و گوتی:

مەلامستەفای بارزانی لەشکری ناردۆتە سەر مەکتەبی سیاسی پارتی دێمۆکرات و

هەموو پێشمەرگەوکادری پارتی لەئێرانێ کردون و ئێستا وا لەناوچەی ئالان لەژێرچاوە دێری حکومەت دان. هەوالێکی راست بوو. لەمەهاباد ڕا نەوهەوالەیان بۆ ناردبووین. ئەو هەواڵە بۆ ئێمەناخۆشترین هەواڵ بوو. چونکە ئێمە بەوهیوا بووین کەزستان نیزیک بۆوە، بگەڕێینەوە لای شەشۆ و ماوەت لەوێ مەکتەبی سیاسی یاریدەی چاپ و چاپەمەنی و حاوانەوەمان بدات و درێژە بەخەباتی خۆمان بدەین.

ئەوەندە پشتیوانەمان شک دەبرد ئەویشمان چوو. دانیشتین گەلێک مان دڵخۆشی خۆمان داوە. بە هیوایەکی تەواو و تەمایەکی پیاوانە بڕیارماندا: چەکەکانمان لە چایخانەی داغە لەلای کاک ئەحمەدی مام عەلی دانێین و دوو دەمانچەی پێ پەیدا بکەین. هەریەکەی بۆلایەک بڕۆین و هێندێکی دیکەکار بکەین و خەریکی کارو تێکۆشانی خۆمان بین. لەسەر ئە بڕیارو قەول و قەرارە من بەرەو لای سندوس و شنۆ و لاجان بڕۆم وکاک قادر شەریفیش بەرەو لای ناوچەکانی پێسپاردراوی خۆی واتە دەورو بەری مەهابادو بۆکان و سەردەشت بڕوا. دامان نا دوای مانگێک لەگوندی ورچەک یەکتری بگرینەوە. ئەوکات ئەگەر زانیمان مەترسی نیە، لەوێرا سەرێکی لای شەشۆ بدەم و چاوێکم بەمندالەکان بکەوێ. ئەگەر بۆم کرا بۆلایەکیان بەرم. لەبەر ئەوەی ئەوکات جەنگەی ناکۆکی و دژایەتی پارتی و بارزانی بوو. وامان دانا تاهێندێک ئەو هەرایە هێدی دەبێتەوەو بڕێک دەنگی شەڕ دادەمرکێ، ئێمەش خەریکی کاری خۆمان بین. لەسەر ئەو بڕیارە، قادر شەریف بۆشوێنی دیاری کراوی خۆی ڕۆیی و منیش بەرەو شنۆ و سندوس ڕۆیشتم.

ڕاستەکەدەڵێن: « ئەگەر نەهاتی هات عەقلیش کەم بڕەکا » دەمانچەیەکی چکۆلەی وەک سەبیلەم لەبەر پشتێنم نا بەخێر چەکم پێ یە! بەراستی بوونی دەمانچەی ئاوا بەلای سەری مرۆڤە. گۆچانێکم بەدەستەوە گرت و لەهێندێک شوێن بەشەو دەڕۆیم. لەو شوێنانەش کەترس کەم بوو، ڕۆژی دەما وەرێ دەکەوتم بۆئەوەی سەر لەئێوارێ بگەمە ئەو جێگایەی بۆی دەچووم. بەرنامەی ئەو ماوەش دەکرێ بلێم بەناخۆشی تێپەری. زۆربەی هەرە زۆری کاتەکانم لە کادێن و تەویلە و هۆڵە مەڕان دا بە وتو وێژ

لەگەڵ دۆست و هاوڕێ بردەسەر. کاتی ئەوەی هاتبوو، وردە وردە بەرەو ئالان و دەورو بەری گوندی ورچەک بکەومەڕێ. شەوێک خۆم گەیاندە چایخانەی داغە لای کاک ئەحمەدی مام عەلی یادی بەخێر بێ و روحی شادبێ. ماڵی ناوبراو وەک ماڵەبرای خۆم وابوو. دوو رۆژی لەلابووم و بەڕۆژ لە نێو مێشەکەی دەشاردمەوە. دوای حەسانەوەو شیوو کووڵ، دەمانچەکەم داوەو کەلاشینکۆفی خۆم لە شانم کردو شەوێکی بەرەو گوندی «وەیسک و"ورچەک» ملی ڕێگام گرت. بەدووشەوان گەیشتمە گوندی ورچەک. گوندی وەرچەک تابلێی لەباری ستراتێژیەوە جێگایەکی سەخت و شاخاوی و پردارو درەخت و شیوو دۆڵەبوو. زۆرجاران خەڵکی ئەوگوندە دەیان گێڕاوە:کەئەو دێ یە هەمووکاتێک دەستەو گرووپی قاچاغی لێ بووە. لەقاچاغچی و چەتەو دز ڕا بگرە تادەگاتە پێشمەرگە. ناسیاری باشمان لەو گوندە هەبوو، ماڵیان ئاوەدان بێ.

هەواڵی قادرشەریفم لەشێخ باقی و شێخ ڕەحمانی ورچەک پرسی و گوتیان :

- قادر شەریف دوێنێ لەلای ئێمە بوو. لای ئێوارێ بەو لابەلایەدا بەرەو گوندی بلەسەن رۆیشت. ئەوەی ئێمە بزانین و شارەزای قادرشەریف بین، دەبێ لە بلەسەن لەماڵی کوێخا سالح بێ. منیش شەوێک نوستم و دوای حەسانەوە بۆ دیتن و چاوپێ کەوتنی ناوبراو بەرەو گوندی بلەسەن وەرێ کەوتم.

بەرەو کوردستانی باشور.

دەبوایە قادرشەریفم دیباو بەبڕیاری نوێ دەست بەکار بووباین. هەستام چوومەگوندی بلەسەن و قادر شەریفم دۆزیەوە. هەوالی نوێی ئەو رۆژە، گەڕانەوەی پێشمەرگەی پارتی بوولەگەڵ مام جەلال بۆکوردستانی عێراق. پێشتر هاتبوونە ناوچەی نالانی سەردەشت. دەولەتی ئێران پێی ڕاگەیاندبوون کەیادەبێ چەک دانێن، یائێران بەجێ بێڵن. ئەوانیش باریان کردبوو گەرابوونەوە لەچیای سورکێو بارو بنەیان بە هەردی دادابوو. ئیستگای رادیۆیان دانابۆوە. لەسەر رادیۆ لە بەر خەڵک دەپارانەوە وازیان لێ بێنن و تووشی شەڕی براکوژی نەبن. لەگوندی بلەسەن ڕا بۆ وەرگرتنی هەوالی پتر، لەگەڵ قادر شەریف بەرەو چیای سورکێو هەرەکەمان کرد. هیچ چارمان نەبوو دەبوایە ئەو ناوچەمان بەجێ هێشتبایە. چونکە پڕ ببوو لە سەربازو هێزی ئەرتەشی ئێران. پێش تاو هەلاتی بەیانی گەیشتینە دامینی سوور کێو. پێشمەرگە بەریز تاسەرێ ڕاوەستابوون. ڕایان گرتین و بە بێسیم لەگەڵ سەرویان قسەیان کردو ئێمەیان رەد کرد. پتر لەسەعاتێکی کێشا تاگەیشتینە سەرێ. پێشمەرگە بەتێکڕایی خەمبارو پەشێوبوون، دەتگوت خوڵیان لەسەر دابێژراوەو بەڕەش بگیر هێناویانن بۆ جبهەی شەڕ. کاتێک گەیشتینە سەرێ مام جەلال بەخێر هاتنی کردین. ناخۆشترین لەحزەکانم لەبیرە کە مام جەلال دەیگوت:

- بەرقیەمان بۆ مەلامستەفا لێداوە، کەلێمان گەرێ بۆخۆمان لەوچیا روتەنە دەبین ولەباوەشی ئێران مان ناوێ، بەلام بەداخەوە بەپێی دوایین هەواڵ، لەشکرێکی زۆری کۆ کردۆتەوە دەیانەوێ بەرەوگوندی گۆلێ و سوورکێو بێن. پیاو نازانێ چ بکات و لەگەڵ ئەو وەزعە بلێ چی؟ شەڕ بکەین براکوژیە. شەڕناکەین دەبێ تەسلیمی دوژمنێکی وەک ئێران بین . . .

مام جەلال سەری داخستبوولەنێو بیروخەیالێکی قولدا خەریکی لێکدانەوەبوو.

بەقادر شەریفم گوت: بابچینە ئەو شوێنەی بۆیان دیاری کردوین پشوێک بدەین و بحەسێینەوە. دوایەش بڕۆین باڵەو شەڕو کێشەو براکوژیە نەگلێین.

شەوێ لەبن خێوەتێک نوستین. بەیانی بە دەنگی گولە وەخەبەر هاتم. تاق و لۆق تەقە دەکرا. دیاربوو قادرشەریف کەم نووستبوو. لەوەڕەزی و ناڕەحەتیان دەهات وەدەچوو. زۆر پەشێو و خەمبار جگەرەی بەبا دەکرد. پێش ئەوەی دەست و چاوم بشۆم، چومە لای قادرشەریف و هەواڵم لێ پرسی. قادر شەریف گوتی:

-هانێ بگرە ئەو دووربینەو بڕوانە بەری لای شارۆچکەی ماوەت و گوندی گۆڵێ، دەبینی کەلەهەموولایەک ڕا لەشکری ئاغاوەت و عەشیرەتەکان وەپێش بارزانیەکان کەوتوون دێن. دوربینەکەم لێ وەرگرت. کاتێک بەدوربین دەم ڕوانی، جموجۆڵێکی زۆرم دیت، بەڵام ئەودی قادرشەریف دەیگوت: واتەلەشکری سۆرانی بادینی و بارزانی و عەشیرەتم لەو دورە ڕا بۆلێک نە دەبۆوە. ئەوەی ڕاستی بێ لەشکرێکی زۆرو بێدادبوو. دەتگوت بۆغەزای "بەدروحونەین" دێن، یان بۆتاڵان کردن و . . .

زۆری نەکێشا تاوو بان گەرم بوو لەهەمووڵایەکەوە بەتەقە تەق و خڕەو تەقەی دۆشکەو خومپارەو چەکی سوک هێرش بۆسەر سلسلە شاخی سوورکێو دەستی پێ کرد. بۆگرتنی سلسلە کێوی سوورکێو هەردەهات و تەقەگەرمتردەبوو. وەک دەڵێن شەڕقونی لەدەرکێ نابوو. دەبوایە یاشەڕ بکەن یاخۆیان بپێچنەوەو ڕوولەئێران بکەن. کادرو بەرێوە بەرانی ڕادیۆ وەک ڕۆژی پێشتر خۆیان بۆ بەرنامەی ڕادیۆ ئامادە نەدەکردو بەشل وشەوێقی دەهاتنە بەرچاو، و ناڕەحەتیان لێ دەباری.

مام جەلال دانیشتبوو چووبووە نێو بیرێکی قوڵ ولەهەردیەوە ڕامابوو.

دەست کێشانەوە لەشەڕی برا کوژی.

دوای کات ژمێری ٣، کادرو پشمەرگەکانی بەشی ڕادیۆ خەریک بوون وردە وردە، کەلوپەلی ئیستگەی ڕادیۆیان دەپێچاوە. هەرچەند سوورکێو بۆ شەرو خۆ ڕاگری چیایەکی سەخت و قایم و لەگیران نەهاتوو بوو، بەلاّم زوو بۆمان دەرکەوت، کەمام جەلال نایەوێ شەربکاو شەڕی براکوژێ وەڕێ خا. ئەوەبوو مام جەلال دەستووری دا بەپێشمەرگەکان بەدیوی ئێراندا بەرەو گوندی (دونێزو نیروان) داگەڕێن. بەڵێ تەقە یەک لایەنە بوو، زۆریەکەمی وەلاّم دەدراوە. وردە وردە پێشمەرگە لەسورکێو هاتەخوار. نەولەشکرە زۆرە لەگوندی تاژان و تاژەبان پەنگاوی خواردەوە. تەقەی ڕەشاش و دۆشکەی لایەنی تر درێژەی هەبوو. لەخۆڕا گوڵلەیان داویشت و لەسەر سنور خۆیان دەنواند. ماندووبووین. شەوێ نووستین. بەیانی کاتێ هەستاین چوار دەورەمان بە سەربازی ئێرانی تەنرابوو. ئەو وەزعە بۆ ئێمە لەهەموو کەسێک ناخۆشتر بوو. دەکرێ بلێم حاسێ ببووین. مام جەلال مان ئاگادار کرد، بۆچارەسەری ئێمەش لەبیر دابێ. دووشەوی تریش ماینەوە ڕێگای دەرباز بوونمان نەبوو. حکومەتی ئێران هەر سەعات ناسەعاتێک دەیناردو دەیگوت: "هەرچی زووتر چەک دانێن، دەنا ئێران بەجێ بێلن". بەر پرسی لەشکری ئێران بەفەرماندەیی سەرلەشکرنەسرولڵایی. زوو زوو دەهاتە ئەو شوێنەی مام جەلالی لێ بوو، وتوو وێژی چەکدانانی لەگەڵ دەکرد. پاش نیوەڕۆیەک، سەرلەشکر زۆر بە توندی هاتە لای مام جەلال و پێی گوت: " دەستووری مەرکەزە دەبێ هەرچی زووتر چەکدانێن، دەنا برۆن ئێران بەجێ بێلن". مام جەلال، لەوەلاّمدا هێندێکی وەزعی پێشمەرگەو رازی بوونی پێشمەرگە لەمەرچەکدانان و تەسلیم بوون و پەنابەری بۆ سەرلەشکر شی کردەوە.

سەرلەشکرگوتی:" ئێستانەوسەربازو ئەرتەشەی دەی بینی کەلەئیختیاری من دایەو بە « سلسلەمراتب » دەرواتە خوار، ئەگەر ئێستا شاهنشابەمن دەستور بفەرمێ،

لەچاوقوچانێکدا هەموویان چەک دەکەم ئیتر رازی بوون و فلانی چی؟! مام جەلال، وەلامێکی داوە بەسەرلەشکرنەسرولڵایی، تاماوم لەبیرم ناچێت و لەزۆر شوێن گێرامەتەوە. پێی گووت:

- من ئەو دەسەلاتەی هەمەلەسەر پێشمەرگەی بەکار ناهێنم ، چوونکە ئێمە دیموکراتین. تۆکەباسی شاهەنشادەکەی من شاهەنشانیم و تائێستا دەیان مەقالەم بەو دەستانەی خۆم لەسەر شاهەنشای تۆ نووسیوە .

بەراستی بەکارهێنانی ئەو رستەیە لەکاتێکی ئاوا ناسکدا کەچوکترین رووناکایی نەبوو، نیشان دانی شەهامەت و غیرەت و پیاوەتی بوو.

شتێکی دیکەی کە هەر لەو شوێنەدا لە مام جەلالم بیست، بۆمن گرینگ بوو و لەبیرم ناچی. مام جەلال پێشمەرگەکانی کۆ دەکردەوەو لێی دەپرسین پێتان باشە ببین بەپەنابەر؟ یان بچینەوە نێوشۆرش و تەسلیمی بارزانی بن؟

چەندکەسێک لەفەرماندەکان زۆریان پێ دا دەگرت بینە پەنابەر.

مام جەلال پێی گوتن: ئەگەر بچنەوە مەلامستەفا سەرتان ببڕێ زۆر باشترە لەوەی بینە پەنابەری دوژمنێکی وکوو شاهەنشای ئێران.

کاتێ مام جەلال بەسەرلەشکری دەگوت خەریکم پێشمەرگە بۆچەکدانان رازی دەکەم، بۆسەر بەستنەوەی سەرلەشکر بوو. لەراستی دا، خەریکی سێ ریزەکار بوو.

یەکەم - هێندێک چەکی باش بەهۆی پێشمەرگەو دوستانی خۆیان ڕاگوێزن.

دوهەم - چەند دەستەیەکی بچوک بە نەهێنی بگێرنەوە کوردستان بۆکاری نەهێنی.

سێهەم- هەولی دەدا پێشمەرگە ڕازی بکا بچنەوە نێو شۆرش و نەبنە پەنابەر لەئێران بۆشەوێ من و قادر شەریفیان بەکەلێنێکدا دەرباز کرد رۆیشتین. هەرکام چەکێکی زیادی ریزمان لە پێشمەرگەکان وەرگرت و لەگەڵ خۆمان برد. لەگەڵ قادر شەریف چوینە دەورو بەری ورچەک. من دەبوایە هەواڵێک لە شەشۆ وەر گرم و بزانم ماڵ و منداڵەکانم چیان بەسەر هاتووە. هەواڵم وەرگرت کەمەلا ئاوارە لەدەورو بەری بێژوێ یە. من ئەو کات لەگەڵ ئاوارە زۆر نیزیک نەبووم. جارێکمان یەکتردیبوو، یەکترمان دەناسی.

لەشێخ باقیم پرسی؟ چۆن دەکرێ ئاوارە بدۆزینەوە بێتە ئێرە ببینم؟
برێکی منگاندو دیاربوو نەیدەویست پێم بڵێ. دوایی تکام لێکرد پێم بڵێ کارم پێ یەتی و ئەگەر شتێکی وابکەی زۆرم پێ خۆش دەبێ.
شێخ باقی پێشتر دیبوومی و دەیناسیم. لەوەڵام دا گوتی:
- خزمێکمان هاتووە دەڵێ دوێنێ شەوێ لە بێژوێ لە ماڵی خدری کوێخای بووە. ئێستاش نازانم لە کوێ یە. بیرم لێ کردەوە، تا پەیکێک دەچێ و دەیبینێتەوە، برێک دەخایەنێ. بۆخۆم هەستم بچم باشترە. هەر سەر لەئێوارێ لاوێکی چەکدارم هەڵگرت و بۆ شەوێ کاتژمێری ٩ گەیشتمە بێژوێ. کاتێک بە خدرم گوت من فلان کەسم و کارم بەمەلائاوارەیەو دەمەوێ ببینم. ناوبراو وێڕای ئەوەی زۆری بەخێرهاتن کردم چووە دەرێ و دوای تاوێک هاتەوە ژوورو گوتی: کاکی خۆم چایەک بخۆوەو ئاوارەش تا سەعاتێکی دیکە دەگاتە ئێرە.
خدر روی لەمن کردو گوتی: با باسی خوشکە حەیاتی خێزانت و شێواوی کچت بۆ بگێرمەوە. ئەوکات لە بەر ئەمنیەت، نێوی زارای خێزانم گۆری بوو، نێومان نا بوو (حەیات) کاتێک نێوی حەیات و شێواوی هێنا، وەختابوو خەنی بم. گوتم: کاک خدر گیان تۆ حەیات و شێواو لەکوێ دەناسی؟ تۆخوا لە نوکەوە بۆم بگێرەوە، چونکە ماوەیەکە ئەم دیون و ئاگام لێ نین و لێیان بێ خەبەرم .
خدر برێک پێکەنی و دوایی گوتی:
کاتێک لەشکری بارزانیان گەیشتبووە ناوچەی ماوەت و پێشمەرگەی پارتی شکا. ئەوەندەی ئاگادارم و دەزانم، ئێوەش ناکۆکی تان لەگەڵ ئەحمەد تۆفیق هەیە. ئەحمەدیش بەدەستەو دایەرەی خۆی وەک چاوێشەدار لەبنکەو ماڵی ئێوە گەڕابوون. خێزانت کەترسی بۆ هاتبوو، پیلی شێواوی کچی گرتبوو بەئاڵوەتاندا پەریبۆوە بەری ئالان. هەر خوا رزگاری کردبوون کە خێزانت و کچۆڵەکەی نە خنکابوون. بە ناشارەزایی و بەپرسیاران، خەڵک هێنابوویانە ماڵی مامەند ئاغای سالاری. مامەنداغاش بەکوڕەکانیدا تەسلیمی پاسگای دوولکانی کردبوون.

پرسیم: جابۆچی لەبەرچی تەسلیمی ژاندارمی کردون؟!
خدر لەوەڵامدا هێندێک بە توڕەیی وەڵامی داوەو گوتی:
- سەلامەت بی؛ بۆچما تازە لەنۆکەری وکیسە کێشی ئاغاوەت گەیشتووی؟ ئەدی چۆن نیشان بدەن کە باشترین سیخوڕی بەئەمەگی شاهەنشان؟ کوڕانی مامەندئاغا ڕاپۆرتیان دابوو بەپاسگا، کەئەو ژنە ئێرانیە. ئێمەش ئەمان دەوێرا خۆیان لێ وەڕاست گێرین. مەلائاوارە لەو نیوە بوو پێمان ڕاگەیاند کە ژنێک گیراوە. ئەویش دوای پرسیارو لێکۆلینەوە، بەیەکێک لەفەرماندەرانی پارتی بەنێوی بەرەئیس حەمەدەمینی گوتبوو. ئەوانیش بەحکومەتیان ڕاگەیاند کەئەو ژنە خێزانی پێشمەرگەیەکی شەهیدی ئێمەیە. دوای هاتوچۆیەکی زۆر لێ یان وەرگرتووبوونەوە. چەند ڕۆژێک لەمالی رەئیس حەمەدەمین ماوەو دوایی بردیانە مالی مامۆستا برایم ئەحمەد سکرتێری پارتی. ئەگەر دوو ڕۆژ پێشتر هاتبای لە فریایان دەکەوتی و چاوت پێ یان دەکەوت.
لە خدرم پرسی: بۆچی چیان بەسەر هاتوەو ئێستا لە کوێن؟
لە وەلامدا گوتی: من نازانم بۆ کوێ چوون، بەلام پێرێ مالی برایم ئەحمەدو ژن و منداڵی پێشمەرگەکانیان بردنە سەر دەشت. وا بزانم لە وێشڕا بردویانن بۆ شاری هەمەدان و خێزانیشت لەگەڵ ئەوانە. پەلە مەکە ئێستا کەمەلا ئاوارە هات، ئەو دەزانێ لەکوێن، یان بۆ کوێیان بردوون.
باسی زاراو شێواوی کچم زۆر لەوەی دورو درێژترە کە بەو چەند وشەی سەروو، کۆتایی پێ دێنم و بۆتان دەگێرمەوە. دەکرێ بلێم لەوکوێرەوەریەی چێشتبوویان، تەنیا ئاماژەم بەیەک لەسەدومی بەسەرهاتیان کرد.
نان وچامان خوارد. دەوری کات ژمێری ١٠/٣٠ مەلائاوارە پەیدابوو. دیدارێکی خۆش بوو. هیچ شتێک لەوە خۆشترنیە کەسێک خەریکی کاری نەهێنی بێ و لەپڕ برادەرێک ببینیەوە ئەویش قاچاغ بێ و خەریکی کاری نەهێنی بێ. دوای هێندێک وتوو وێژ بەوە گەیشتین کەهەر ئەو شەوە بڕۆین و بچینەگوندی ورچەک و ئالان بەجی بێلین. چونکە هیچ کەس وەک مەلائاوارە شارەزایی لەسەر مەلبەندی سەردەشت

نەبوو. ناوبراو جگە لەو دەورانەی کەفەقێ بووەو لەگوندەکان دەرسی خوێندوە وەک کادرێکی سیاسیش هەموو کوندەکان چووبوو سەری بەگەلێک مالآن داکردبوو. تەنانەت دەکرێ بلێم لەناوچەی سەردەشت ئاوایی نەبوو کەسێکی لێ نەناسێ. بەرێگای هۆمل دا بۆ شەوێ بە قسەکردن و بەسەر هات گێرانەوەو هەروەهاچێژتنی زەجرو نارەحەتی خۆمان، ڕێگامان بڕی وکاتژمێری ٣ی نیوەشەو گەیشتینەوە گوندی ورچەک. ورچەک گوندێکە لەسەر ڕێگاوبان هەلنەکەوتووەو لەباری ئەمنیەتیشەوە جێگایەکی سەخت و پڕدۆڵ و شیوو دارستانە. جگە لەوانەش، لەبەرئەوەی لەوگوندەدا مالە شێخەکان خزمی مەلائاوارە بوون، بۆئێمە ئەمین تر بوو. بەهەرحال من و مەلائاوارەو قادرشەریف یەکترمان گرتەوە. تائەوکات پێمان وابوو مەلائاوارە زۆرتر لەبیری خوێندن دایە تاکاری سیاسی. دوای هێندێک وتوو وێژو بۆمان دەرکەوت کەناوبراو لەرۆژێکی وادەگەرێ لەگەل دووسێ کەسی وەک ئێمە درێژە بەخەباتێکی درێژخایەن بدات. پێکەوە دانیشتین و هێندێکمان وەزعی خۆمان هەلسەنگاند کەبزانین چمان پێدەکرێ و دەبێ چ بکەین؟

دوای وتوو وێژ لەگەل یەکتری قەول و قەرارمان دانا دەست بکەین بەکارو بەپرس و ڕای یەکترهەلسوورێین. کاتێک مەسەلەی کۆمیتەی ساخکەرەوەمان لەگەل باسکرد، ناوبراو بەیانەکەشی خوێندبۆوەو زۆری پێشوازی لەپێشنیارەکەمان کردو وەک ئەندامی کۆمیتەی ساخکەرەوە لەگەلمان دەست بەکار بوو.

بۆئەوەی هێندێک لەسەر وەزعی ئەوکات و ئەو سەر دەم ئاگادارین، واباشە تۆزێک ئەودەوران هەل سەنگێنین ئەو چەند مانگەی کەئێمە لە ئێران و عێراق قاچاغ بووین، هەرچەند رۆژ بە ڕۆژ ئاگاداری چۆنیەتی نێو شۆرش بووین، بەلام هێندێک لەناوشۆرش و بنکەی پێشمەرگە وەدورکەوتبووین و لەکوردستانی ڕۆژهەلات بەنەهێنی خەریکی کاری ڕێکخستن بووین. جارو بار بەهۆی پەیک و تەتەرو قاچاغچی هەوالەکانی ئەودیومان وەردەگرت و لەسەر چۆنیەتی برادەران و جەم و جۆلی حیزب ئاگادار دەکراین.

هەڵسەنگاندنێک.

ڕەنگبێ لەماوەی ئەو دەورانەکورتەی کەئێمە لەو دیوەو دیو قاچاغ بووین لەباری جیهانیەوە گۆڕانێکی ئەوتۆ پێک نەهاتبێ کە شایانی باس بێ. بەڵام ئەگەر بمانەوێ وەزعی ڕۆژ هەڵاتی نێوەڕاست بە گشتی و کوردستان بەتایبەتی هەڵ سەنگێنین، لەگەڵ ساڵانی پێشوو هێندێک گۆڕانی بەسەردا هاتبوو. وەزعی شۆڕش لەنێو دەوڵەتانی ئازادی خوازو دێموکراتیکدا، یان بڵێین لەلای ویژدان بەخەبەران، ئاڵووگۆڕێکی بەرچاوی تێدا پێک هاتبوو. نێو و نێو بانگی ئازایەتی کورد و شۆرشی کوردستانی عێراق لەدەرەوە پەرەی ئەستاندبوو. تەیارەی ئیلیۆشنی سۆڤیەت کە حکومەتی عیراق شانازی پێوە دەکرد بەدەستی شۆڕشگێڕانی کورد کەوتبووە خوارو وەک تۆپ لەجیهان دەنگی دابۆوەو لەدەرەوە ڕۆژنامەکان لەسەریان دەنوسی کە:
تەیارەی ئیلیۆشنی ئاخرین مۆدێلی سوڤیەت بەدەستی شۆڕشگێڕانی کوردکەوتە خوار. لەهەموو جەبهەکاندا پێشمەرگە دەچوونە پێش و سەرکەوتنیان وەدەست دەهێنا. هەواڵە سەرکەوتووەکانی کوردستان سرنجی دەرەوەی ڕاکێشابوو، ژمارەی شەش هەزارسەربازی کوژراوی رژیم لەڕادیۆکان دەبیسراو لەڕۆژنامەکاندا دە نوسرا. ڕۆژنامەی پراودا، داوای لە دەوڵەتی عێراق دەکرد کۆتایی بەشەر لەگەڵ کوردەکان بێنێ. لەنێو زۆربەی دەوڵەتانی ئازادیخوازو دێموکرات، کێشەی کورد لەسەر زاران و باسی ڕۆژ بوو. زیانەکانی ئەو شەڕە ڕۆژانە پێنج سەد تاشەش سەد هەزار دیناری عێراقی هەڵدەگرت، ئەوکات دینارێک بە دوو دۆلارو نیو بوو، زانایان و موفەسیران، ئەوشەڕەیان بەزیانی گەلی عیراق و قازانجی ئیمپریالیزم لێک دەداوەو پێشنیاری ڕاگیرانی شەڕیان پێدەکردن. جەماڵ عەبدولناسر کەلەساڵەکانی ٦٣ و ١٩٦٤دا، ١١هەزار سەربازی بۆ عێراق ناردبوو، بەڵام لەو سەروبەند دا نەک هەر سەربازەکانی کێشاوە، بەڵکوو ڕاشی گەیاند کەچەک و سەرباز بۆ عێراق نانێرێ. کۆنگرەی پارتەکۆموونیستەکانی ولاتانی

عەرەب کەگیرا، بەتێکڕایی دەنگ هاتبوونە سەر ئەو ڕایە" شەڕی دژی کورد لەعێراق بەزیانی گەلی عێراقە جگە لەزەرەرو زیان هیچ سوودێکی تێدا نیەو تەنیا قازانجی ئیمپریالیزمی تێدایە" لەنامەیەکدا بە نێوی کۆنگرە داوایان لەکۆماری عێراق کردبووکە بەدابین کردنی ئۆتۆنۆمی بۆکوردستان کۆتایی بەشەڕوکیشەی کورد بێنێ.

تیپی ٦ ئەرتەشی عێراق کەجێگای هیواو هومێدی سەرکۆمار بوو و شانازیان پێ دەکرد، لەچیای هەندرێن تێک شکێنرا و پترلە ٣٠٠٠ هەزار سەربازو دەرەجەدارو ئەفسەر لەناو چوون. لەدەرەوە ش خۆپێشاندانی دژی کوشتارو بۆمبارانی کوردستان ڕێک دەخرا. ئەو ئاسۆ ڕوونانە بۆکوردوشۆڕشی کوردستان جێگای هیوا بوون.

سەرەڕای ئەو ئاسۆ ڕوونانە، باناورێکیش لەناوخۆی شۆڕش بدەینەوە . . .

ناوخۆی شۆڕش لەگەڵ جاران گۆڕا بوو. سەرۆک بارزانی بەنێوی کۆنگرە بۆ دەرکردنی ئەندامانی مەکتەبی سیاسی پارتی دێموکڕات، کۆنگرەیەکی لەلایەنگرانی خۆی پێک هێناو چاردەکەسی لە ئەندامانی سەرکردایەتی کۆمیتەناوەندی بەنێوی کۆنگرە دەرکردن. کۆنگرەی ئاوا کوتوپڕ، تاڕادەیەک بیروباوەڕی سیاسی و پارتایەتی لەکوردستانی عێراقدا کزکرد. واتە تەشکیلاتی سەرووی پارتی نوێ کەلەوکۆنگرە هەڵبژێردرابوون، لەڕوانگەی ئەندامانی کۆنی پارتی دێموکڕاتی کوردستان بەنوێنەری واقعی و قانوونی خەڵک نەدەژمێردران.

لێرە ڕا، واتە دوای کۆنگرەی شەشم ، مەکتەبی سیاسی نوێی پارتی، لەگەڵ مەکتەبی سیاسی پارتی پێشوو لەمەڕکاروهەڵسووڕان وبیرو بۆچوون وکردوەو تەنانەت بیچمی تەشکیلاتیش جیاوازیەکی فرە بەرچاویان هەبوو.

پارتی دوای کۆنگرەی شەش، لەباری سیاسی و تەشکیلاتی هەرنێوی هەبوو، ناوەرۆکی نەبوو. ئەندامانی دانراو لەجێگای ئەندامانی هەڵبژێردراوی کۆنگرە، تەواو بێ دەسەڵات بوون. فەرماندەیەکی پێشمەرگە، بەتایبەتی ئەگەر بارزانی بایە لەهەموو مەکتەبی سیاسی بەدەسەڵات ترو قسەی بەبرەوتر بوو. لەسەرووی هەمووی ئەوانەشەوە « لیژنەی پاراستن » بەرنامەو ڕاسپاردەکانی سازمانی ئەمنیەتی ئێرانی

لەسەرە خۆ بەرێک و پێکی بەرێوە دەبرد. بەڕاشکاوی دەکرێ بڵێم: تەشکیلاتی سیاسی و هەڵس و کەوتی شۆڕش و مەسایلی داخلی و خاریجی لە ژێر فەرمانی سەرۆک بارزانی دابوو. هەر چۆنێکی بۆخۆی حەزی کردباو ویستبای، جگە لەخۆی هیچ کەس هیچ کارە نەبوو. هەڵسووری نەسلی بنەماڵەی سەرۆک بارزانی بوون و فەرماندەکانی شۆڕش بەفەرمانی سەرۆک دیاری دەکران وجێگاو شوێنیان بۆ دیاری دەکراو هیچ کەس مافی ئەوەی نەبوو دەستیان تێوەردا، یان ئاڵووگۆڕیان پێ بکا. دوای شەخسی مەلامستەفا بارزانی، ئیدریسی کوڕی هەڵسووری ڕاستەوخۆ بوو. هەرچی پێی خۆش با بەپرس و بەبێ پرسی دەیکردوکەس نەی دەتوانی قسەی لەقسەی بکا. بۆ وێنە رووداوێکی دڵ تەزێنێ ساڵی١٣٤٥هەتاو ١٩٦٦ز، دەگێرمەوە:

کاتێک صدیقی ئەنجیری ئەندامی کۆمیتە ناوەندی لەئیستگەی ڕادیۆی شۆڕش وون بوو و بێ شوێن کرا. حەمەرەسولی بابی سەدیق ئەنجیری، بۆ زانینی هەواڵێکی کوڕەکەی لەمەهاباد ڕا هاتبووە خەلانێ میوانی ماڵێ مەلامحەممەدی خضری. سەرو بەندی وتو وێژ بوولەنێوان مەلامستەفاو ڕژێمدا. سەرۆک بارزانی بۆ بەڕێ کردنی کۆڕێکی حکومەتی کەبۆ وتوو وێژ هاتبوون، بۆ بەڕێ کردنیان لەگوندی خەلانێ سواری هێلی کۆپتێر دەبوون بچنەوە بەغدا.

دوای ئەوەی میوانەکان ڕۆیشتن، بابی سەدیقی ئەنجیری چوەلای بازانی وپێی گوت: "قوربان من بابی سەدیقی هەنجیری ئازەرم ماوەیەکە کورەکەم بێ سەرو شوێن چوەو وەدوای کەوتووم هەواڵێکی لێ بزانم و دڵم دابکەوێ"

بارزانی دڵخۆشی حەمە ڕەسووڵی داوە؛ کەئیشڵڵاکوڕەکەت وەدی دێ و هیچی لێنایە. حەمە ڕەسوڵ دەستی هەل نەگرت و دووبارە گوتی: "جەنابی سەرۆک بارزانی، کوری من ئەوەندە لەگەڵ کوردوکوردستان و خۆلای خۆی پاکە، گورگی شاخانیش نایخۆن. دەترسم بەدەستی عەبدوڵلای ئیسحاقی لە ناوچووبێ . چوونکە ناوبراو لەگورگیش درندە ترە" حەمەرەسول درێژەی دا بەقسەکانی و بارزانیش گوێی هەڵخست بوو. قسەکانی حەمەڕەسوڵ ئەوەندە لەدەروونێکی پاک دەهاتنەدەر شوێنیان لەسەر

بارزانی دانا. سەرۆک بارزانی رووی لەئیدریسی کوڕی کردو برێک لێ مۆن بۆوەو پێی گووت:

"ئیدریس من ئەم گۆتیتەتە، نابێ ئەوکارانە لەناوشۆڕش دا بێنەکرن ؟!

ئەوانەی لەوێ بوون بەگشتی هەستیان کرد کەبارزانی بەو هەواله نارەحەتە. دوای ئەو قسەیە مەلامستەفا بەوەرەزی و توورەیی سواری ماشێن بوو رۆیشت.

زۆر جار لەو کارانە دەکران و سەرۆک بارزانی ئاگادار نەدەکرا. بەکورتی شۆرش وێرای ئەوەی پەرەی دەستاند، هەر بەو پێیەش لەلایەن دوژمنان و هەلپەرستان بنکۆڵ دەکرا. لەبنەوەش دەستی رەش رژێمی ئێران هەولی دەدا بۆ بێ ئیمانکردنی هێزی بنەرەتی گەل، بۆئەوەی بتوانێ لەرۆژی خۆیدا دەستی خۆی بوەشێنێ وکەلک لەو بەرنامە رێژیەی کردوویەتی وەرگرێ و بە ئاواتە چەپەڵەکانی خۆی بگا.

بەداخی گرانەوە دیتمان کەلکی خۆی بەتەواوی لێ وەرگرت و ئەو شۆرشە گەورەی بەچۆک داهێناو لەماوەی چل و هەشت سەعاتدا ئاش بەتالی پێکردن!!.

ڕاوێژی سێ قۆڵی

ئێستاکە ئاماژەیەکی بچووکم بەهێندێک هەڵسووکەوت و چۆنیەتی ئەو دەوران کرد. باش وایە جارێ بگەڕێمەوە سەر باسی خۆمان. واتە، من و شەهید قادر شەریف و شەهید مەلائاوارە. ئێمەهەرسێک مان لەگوندی ورچەک بێ پێشمەرگەو کێشک مابووینەوە. هەل مەرجەکە ئەوەندە دژوارو سەخت بوو کەس خۆی لەبەرانبەر ئەو موشکلات و ترس و خۆفەدا ڕانەدەگرت کەلەگەڵمان بمێنێتەوە. سێ قۆڵی دانشتین و لەسەر هێندێک کاری نوێ لەداهاتوودا، چەند بڕیارێکمان دا.

یەکەم؛ هەوڵ و تەقللا بدرێ بۆکۆ بوونەوەیەکی بەرین، کەلانی کەم نوێنەری ئەو ناوچانەی کاریان تێدا کراوە بەشداری کۆبونەوەکە بن.

دوهەم؛ پەیوەندی لەگەل دەفتەری سیاسی بگیرێ لەمەر کەرەسەی چاپەمەنی کەئێستا ئەوان کاریان پێ نیە، یاریدەمان بدەن.

سێهەم؛ بۆ ئاگاداری لەخۆمان لانی کەم لەبیری سێ پێشمەرگە دابین.

دوای هەوڵدانێکی زۆر، بەهۆی برادەرانی بڕواپێکراو توانیمان دوو پێشمەرگەی باش پەیدا بکەین. کە بریتی بوون لە؛ غەفور ورچەکی، کوێخا پیرۆتی کونەمشکێ. دوای ماوەیەک کوڕێک بەنێوی حەسەن ئەلیاس کە لەسەر شتی بێجێ لەحکومەت قاچاغ ببوو. ئێمەش هێندێکمان مەرج بۆ داناو ڕامان گرت. سێ چەکی زیادیمان هەبوو، دامان بەو سێ کەسەو تاڕادەیەک لەباری ئەمنیەتیەوە ئاسودە ببووین. زارای خێزانم کە هۆی کاک ڕەحمانە رووت لەهەمەدان گەڕابوونەوە، لەورچەک دام مەزراند بوون.

زستان و سەرماو بێدەرەتانی نیزیک دەبۆوە. لەناوچەی سەردەشت دەستمان کرد بە جەولەیەکی کورت و هێندێکمان ئازوقەی زستان دابین کرد. ناوچەی سەردەشت بە هۆی بوونی ئاشنای باشی مەلا ئاوارەو قادرشەریف باشترین شوێن بوو بۆهەڵسوران ومانەوەمان. بنکەی ئەسلی مان گوندی ورچەک بوو. پەیوەندی مان لەگەڵ ئەندامانی

دەفتەری سیاسی کۆن گرت. بەهۆی (ڕەحمانەرووت) کەنوێنەری پەیوەندی و هاتووچۆی مەکتەبی سیاسی کۆن بوو، تایپ و رۆنیۆ و کاغەزو مەرەکەبێکی زۆریان بۆ ناردین. بەلام ئێمە نەک هەر نەمان توانی کەلکیان لێ وەرگرین، بەلکوو لە نێو باغەکانی دەوروبەری ورچەک لە ژێر هەردیدا رزین و لەناو چون. فشارێکی زۆرمان بۆ هاتبوو، هەرتاوێ نا تاوێک ژاندارم بە دێ وەر دەبوون. ئەوکات چونکە بۆگوندی ورچەک پرد نەبوو، کاتێک عەجەم دوورو نیزیک دەبوونەوە لەمووچەی دێ یەکانرا هەوالیان بۆ دێناین کەئەوەندە ئەوەندە عەجەم بەرەو ورچەک بەرێوەن. لەگەڵ شوان و گاوان و خاوەن موچەو مەزرای دێ یەکانی ، ساردکێ، مەزرێ، ئالوەت، وەیسک، کۆڵەسەو ... بیووینە دۆست. هەموویان گوێچ قولاغ بوون کە شتێکیان دیبایە هەوالیان دەداینێ. وەک تەلەفۆن ئەو بەو، ئەوی دی بەوی دی دەگوت هەوالەکەمان زۆر پێش گەیشتنی عەجەمان پێ دەگەیشت. ئێمەش لە مالان وەدەر دەکەوتین و لە ترۆپێک سەیرمان دەکردن کەدەهاتنە نێودێ. خەلکی ئاویی بە تێکرایی خەمخۆرو هاودەنگمان بوون. بەلام ڕۆژێک بەیانی زوو غافلگیر کراین. کاتێک لەمالێ هاتمەدەر، دیتم ڕووبەڕووی ئاوایی لەلای گوندی (وەیسک) چەند کەسێک دێن سەرشانیان دەتروسکێ. کاتێک لێ یان خورد بوومەوە، دیم ئەوە تفەنگیان لەسەر شانی داناوە بەرەو ورچەک دێن. هەرام لە مەلائاوارە کرد عەجەم هاتن. قادرشەریف لەگەڵ پێشمەرگەکان بۆ کار رۆیشتبوون. مەلائاوارە هەرای شێخ رەحمانی کردو گوتی: شێخ رەحمان مالی سەعید زرگارکەن، بۆ وەی تەقە لەدێ دا نەکرێ وا ئێمە رۆیشتین. من ومەلائاوارە بەناوگۆرستانی گوندی ورچەکدا وەسەر کەوتین. خەلکی ئاوایی وەک هەلۆ تێوەرووکابوون هەریەکی شتێکیان دەست دابوویەو بەچەند دەقیقەیەک مالیان چۆل کردبوو. زاراو شێواوی کچیشم بە دەستووری خۆیان جەل و بەرگی لای خۆیان لەبەرکرد بوون و لەمالێکیان دانابوون. کاتێ دەگەنە نێو دێ، یەکسەر دەچنە بەر دەرکی ئەو خانوەی مالی منی تێدا بوو. وامان بۆ دەرکەوت کە پێشتر بە هۆی جاسووس مالەکەیان دەست نیشان کردوم و زانبوویان لە چ خانوێکیشدا دەژین، بۆیە ئاوا

یەکسەر روویان لە وێ کردبوو. کاتێ بە چۆلی دەبیەن، خۆیان نایەننە سەر ئەو حالەی کە بۆکارێک هاتبن. بەخەلکەکە دەلێن نان و چایەکمان دەنێ ئێمە ڕەفتەنین. خەلکیش گورجانێک لە پێنج شەش مال، نان و چایان بۆ ئامادە دەکن دەخۆن و دڕۆن. پاش دووسێ سەعات بەدوای ئێمەیان دا ناردو چوینەوە.

بەکورتی وەزع و حالمان شڕبوو. لەبەر هەلات هەلات و خۆ شاردنەوە نەمان دەتوانی دەزگاکان بێنینەدەر بەیاننامەیەک چاپ کەین و بلاوی بکەینەوە. هەتا ئەو کاتەی چۆمی کەلوێ زۆر بوو، نیگەرانیمان کەمتر بوو، کاتێک چوم دەنیشتەوە نەمان دەتوانی لە دێدا دانیشین. ماوەیەک یەکێک لە فەرماندەکانی پارتی بە نێوی عەریف مەجید لەگەل دە دوازدە پێشمەرگە لەناوچەی سەردەشت و بانە دەخولانەوە. ئامادە نەبوون خۆیان تەسیلمی دەولەتی ئێران بکەن و ببنە پەنابەر، لەترسی بارزانیش نەیان دەوێرا بەیەکجاری بچنەوە گەرمێن . ئێمەش لەگەلیان دەهاتین ودەچووین و لەنێو پێشمەرگەکانی ئەواندا خۆمان شاردبۆوە. ئەوان زۆر لە ژێر چاوە دێری دەولەتێ ئێران دا نەبوون. جارو بار لەرێگاو بان تووشی ژاندارمیش دەبووین ئێمە خۆمان کەنار دەگرت و ئەوانیش دەیاندواندن و پێی دەگوتن کەئێمە دژی ئێران نین. بەکورتی ئێمە ئەو چەند ڕۆژەی لەگەلیان بووین، باشمان بۆ رێک کەوتبوو. ئامانجی عەریف مەجید کارکردن لە کوردستانی عێراق و بەرێوە بردنی ئەرکی پارتایەتی خۆی بوو ناوبراو تابلێی پیاوێکی ئازاو نەترس و بەکارو دلسۆزی کورد بوو. جاروبار لەگەل ئەو پێشمەرگانەی لەگەلی بوون، سەری کوردستانی عێراقی دەداوەو لەگەل ئەوانەی دەیناسین پەیوەندی دەگرت. پایزی ١٩٦٥ لەو دیو دەگیرێ و بەتاوانی هاوکاری و پەیوەندی لەگەل مام جەلال و برایم ئەحمەدو مەکتەبی سیاسی پێشوو، زۆر بێ بەزەیانە لەلایەن کاربەدەستانی شۆرش گوللەباران دەکرێ و دەیکوژن.

زۆرجار دەمەوێ باسی شۆرش وکوردستانی عێراق لەگەل مێژووی ژیانی خۆم تێکەل نەکەم و خۆی لێ لادەم، بەلام ئەگەر ئاماژەیەکی چووکی پێ نەکرێ باسەکەم لابردەبێ لەوانەیە بۆخوێنەر نەچێتەوە سەریەک. هۆیەکەشی ئەوەیە، من زۆربەی ژیانی سیاسیم

بەدەربەدەری لەکوردستانی عێراق ڕابواردووەو بەدبەختی و خۆش بەختی دەورانێکی زۆری من لەوێڕایە. بۆیە ناکرێ لێی لادەم و بەتەنیشتی دا تێ پەڕم.

بەکورتی بۆخۆ حەشاردان و خۆ ونکردنمان لەناحەزان، هەمووفەن وفێڵ و دەراوەکانمان هەڵسەنگاندبوو. ئێمەکە لەزۆرکەس و ناکەس و هەروەها ئێران و عێراقیش قاچاغ بووین، ئەحمەد تۆفیق تەنانەت لەشۆڕشی باشوریشی قاچاغکردبووین. بەوحاڵەش توانیمان پتر لەساڵێک بەشوێنەونکەو نەهێنی کاری خۆمان ڕاگرین و سەرمان بۆ هیچ کەس و ناکەسێک شۆڕ نەکەین.

بەپێی هەواڵی وەرگیراو بۆمان دەرکەوت، کەکاتێک ئەحمدتۆفیق بەیاننامەکەی ئێمەی دیوەو خوێندویەتەوە، بردویەتە لای بارزانی وگریاوە. چەند داوایەکی لێکردوە بۆ ئەوەی کاک ئەحمەد بتوانێ (ئیعادەی حیثیت) لە خۆی بکا. داوای لەبارزانی کردوە ئیزنی بدات کۆنگرەیەک بگرێ و لەو کۆبوونەوەیەدا حەقانیەتی خۆی بسەلمێنێ و دوای کۆنگرە مصوبات و بەیان و بەرنامەو پرۆگرامی پەسند کراوی کۆنگرە بلاوکاتەوە. ئێستاش نەمانزانی و بۆمان روون نەبۆوە، کەبارزانی چۆن و بەچ مەرجێک ئیزنی داوە ئەحمد تۆفیق خەریکی گرتنی کونگرە بێ؟!

کاتێک زانیمان ئەوان خەریکی پێک هێنانی گۆنگرەن، ئێمەش سێ قۆلی دانیشتین و لەو بارەوە بیرو ڕای خۆمان بۆ یەکتریەیان کرد. چونکە لەسەرەتاوە داوای ئێمە لەبارزانی ڕێگەدانی کۆبونەوەیەکی بەرین بوو. ئێستاکەئەحمەد تۆفیق خەریکە کۆنگرە دەگرێ، چ لەوە باشتر ئەگەر بتوانین بەشداری تێدا بکەین.

تازە ئەگەر ئێمە توانیبامان کۆنگرەش پێک بێنین درەنگ و بێ ئاکام بوو. کەوابوو، دەبوونێمە هەوڵێک بدەین و ڕێگایەک بدۆزینەوە.

من و مەلا ئاوارە لەسەر ئەو ڕایە بووین ئەگەر ڕێگامان بدرێ بچینەکۆنگرەو بەشداری بکەین. کاک قادر شەریف دژی ئەو بیرو ڕایە ڕاوەستاو بەهیچ جۆرێک ئەو بیرو ڕایەی ئێمەی قبووڵ نەبوو. من ومەلائاوارە ناچار پێکەوە دوو قۆلی بڕیارماندا هەوڵ بدەین ڕێگامان بدرێ بۆبەشداری لەکونگرە. لەسەر ئەو بیرو بڕیارە مەلائاوارە

بۆ دۆزینەوەی ڕێگاحەللێک بەرەو قەڵادزێ ڕۆیشت. لەوێ هێندێکی برادەر دیبوون. ئەوبرادەرانەی دیبوونی بریتی بوون لە؛هاورێیان کاک حەسەنی ڕستگار، کاک حەمەدەمینی سیراجی، کاک سمایلی شەریف زادە، کاک سالاری حەیدەری و...

من کاک حەمەدەمین و سالارو سمایلم نەدیبووون و نەم دەناسین. مەلائاوارە لەگەڵ ئەرانەی لەسەرو باسم کرد، وەخت و کات دیاری دەکاو دەگەڕێتەوە گوندی ورچەک.

بەپێی دیاری کردنی کات ئێمەش دەبوایە لەسەرو بەندی کونگرەدا بچینە تووژەڵ ولە شوێنی کۆنگرە نیزیک بینەوە. بەڵکوو ئەوان بتوانن داوای ڕێگەدانی ئێمەبکەن بۆکۆنگرە و بەدوامان دا بنێرن بچین بەشداربین.

ڕۆژی کۆنگرە کاک حەمەدەمین سیراجی و مەلاحەسەنی رستگارو سالارحەیەری و سمایل شەریفزادەو مەلاڕەسووڵ پیشنماز، وێڕای چەندکادرێکی تری وەکووخەلیل شەوباش وعوسمانی عەزیزیان و قادری قازی . . .هتد

دەچنە سونێ کە ئەگەر ڕێگایان بەدەن لەکۆنگرە ی دوهەم دا بەشداری بکەن.

کۆنگرە لەدامێنی چیای مامەندە لەسەروی گوندی سونێ دەگیرێ. لەزستانێکی سەخت و سەرماو سۆڵ لەنێو بەفروکرێوەدا چادر بۆ بەشدارانی کۆنگرە هەڵدەدەن بۆئەوەی دوورلەڕێگاوبان و هاتوو چۆی خەڵک و قاچاغچی بن. کاک حەسەن ڕستگارو کاک حەمەمینی سیراجی و برادەران کەپێشتر زانی بوویان کۆنگرە لەکوێ دەگیرێ، یەک سەر وەسەر دەکەون. پێش ئەوەی بگەنەچادرەکان پێشمەرگەی کێشک دەنگیان دەدەن و پێشیان پێ دەگرن دەڵێن: کەس حەقی نیە. دوایی لەسەر داوای نوێنەرانی کۆنگرە یان ئەحمەد تۆفیق دەچنەوە خوارێ واتەگوندی سونێ و چاوەڕوانی کۆرێکی کۆنگرە دەبن کەبێن قسەیان لەگەڵ بکەن .

مەلاسەید ڕەشیدو کاک نحۆی شکاک و مەلائەحمەد وردی وەک نوێنەری کۆنگرە دادەگرین و دەچنەسونێ. دوای هێندێک وتوو وێژ، ئەوەی لەسەرێ پێیان گوترابوو و پەسند کرابوو، بەبرادەرانی ڕادەگەیەنن. بەپێی لێکۆلینەوەیەکی دەقیقی کەکردومە تەنیالەسەر یەک نەفەر ساغ بوونەوە بچێتەکۆنگرە ئەویش کاک حەمەدەمینی سیراجی

بووە بۆ بەشداربوون لەکۆنگرە . باقی هەڤالان مافی بەشداریان لەکۆنگرە نەداونێ.
ناوبراویش بەبێ برادەران نەچۆتەکۆنگرەو، واز لەبەشداربوون هێناوە.
بەو جۆرە کەدیتوویانە نایان هێلن و سەرکەوتوو نەبوون دەگەڕێنەوە قەلادزێ.
نوێنەرەکان ماوەی سێ ڕۆژان لەسەرچیالەچادر دا دەبن . دوای هەلبژاردن لەسەرمان دێنە خوارو باقی کارەکانی کۆنگرە لەمزگەوتی گوندی سونێ کۆتایی پێ دێنن.
لەوکاتەدا بەفرێکی زۆر باری بوو. بەڕاستی هاتوچۆ سەخت بوو. ئێمەش بەناچاری و ناهومێدی بەو زستانە سەخت و سەرماو کرێوەیە، تووژەڵ مان بەجێ هێشت و بەرەو دواوە گەڕاینەوە. بەبڕینی بەفرو ڕێگا بەدووشەوان خۆمان گەیاندەوە بنکەی ناوەندیان واتە گوندی ورچەکی گۆرینی .

دوای کۆنگرەی دوهەم .

کۆنگرەی دووهەم کەگیرا ئەحمد تۆفیق لەوکەسانەی پێک هێنابووکەناسیاوی خۆی بوون و مەسلەحەتی دەپارێزرا. سولەیمانی موعینیش لەکەسێکی دەعوەت کردبوو، کەبتوانن پێشی بەرلَلایی ئەحمدتۆفیق بگرن. یەکێک لەوکەسانەی کاک سولەیمان بانگی کردبوو سەدیقی ئەنجیری ئازەر بوو. ناوبراوکەپێشترکارمەندی ئیدارەی فەرهەنگ بوو خانە نشین کرابوو. کاتێک دێتە گۆنگرەو بڕێک دەمێنێتەوە بۆی دەردەکەوێ کە پردی گەرانەوەی رووخاندوەو تازە ناتوانێ بگەڕێتەوە تاران. زۆر جار دەیگوت: ئێمە لەتاران حیزبی دێموکڕاتمان ئاوا نەدەناسی. پێمان وابوو ئەوەندە نەهێنی کاری دەکا، ئەگەر دوومانگیش لە کوردستان بمێنمەوە دوایی دەتوانم بگەڕێمەوە تاران. بەڵام ئێستا دەزانم کەلەو رۆژەوە لەمەهاباد دەرکەوتووم، سازمانی ئەمنیت زانیویە من دێم بۆ کۆنگرەی دوهەمی حیزبی دێموکراتی کوردستان و....
دوای کۆنگرە ناوبراو ناتوانێ بگەڕێتەوەو سەرئەنجام سەری لەسەردادەنێ. دوایی لەجێی خۆیدا بۆتان باس دەکەم.

ئێمە ئەوکات بۆمان روون نەبوو بەشدارانی کۆنگرە کێن و چ کەسانێکن. بەپێی ئەوشارەزاییەی کەلەسەر ئەحمەد تۆفیق مان هەبوو بەباشی لێمان روون بوو کەئەحمەدتۆفیق بەپێک هێنانی ئەوکۆنگرەیە حوکمی خۆی پێدە داو بۆ تۆڵە وەرگرتنەوە لەئێمە دوایین گورزی خۆی لەئێمە دەوەشێنێ. سەرەڕای ئەوەش کەدادەنیشتین دەمان گوت؛ ئەگەر بۆماوەیەکیش بێ، مادام دوای کۆنگرە سەرو سامانێک بەحیزب دەدرێ، قەی ناکا بائێمەش ببینە دەستەچیلەو تێیدا بسوتێین.

چاوەروانی کۆتایی هاتنی کۆنگرە بووین، کەبزانین بڕیارەکانی کۆنگرە چن و ئێمە دەبێ چ بکەین. برادەرێکمان ناردە لای عەبدولڵانەورۆزکەهەواڵەکانی کۆنگرەمان بۆ بنێرێ. ناوبراو لە نووکەوە تاکۆتایی کۆنگرەی بۆ نووسی بووین. من و قادر شەریف ومەلا

ئاوارە لەسەر بڕیاری کۆنگرە بۆهەمیشە دەرکرابووین. هیچ روناکایی، یان دەرووی روونیان لەحیزبدا بۆ نەهێشبووینەوە. تەنیاشتێکی کە عەبدوولا نەورۆز نووسی بووی بڕێکی هیوادارکردین. ناوبراونووسیبووی: ئێستاش هێندێک لە برادەران بۆتان لەهەوڵ و تەقەلادان و ڕەنگبێ شتێکیان پێ بکرێت و کارێکتان بۆ بکەن. ئیتر نەمان دەزانی ئەوشتەی باسی دەکاچیەوکێ بۆمان لەهەوڵ دایە؟

ئێمەش جگە لەسەبرو لەسەرخۆیی و چاوەڕوانی، ڕێگەیەکی ترمان نەبوو.

دوایی هەواڵمان وەرگرت کەپاش هەڵبژاردنی کۆمیتە ناوەندی، کاک سەدیقی ئەنجیری و کاک سولەیمان موعینی و. . . داوا یان لەکۆنگرە کردوە کە(کۆڕێکی حوسنی نیەت پێک بێ و دەسەلاتی بدرێتێ بۆئەوەی لێکۆڵینەوە لەسەر ئەوانەی ڕۆیشتوون یا دەرکراون بکاو پاش روون بوونەوە هەنگاویان بۆ هەڵگرێ.

ئێمە خەریکی کارو باری خۆمان بووین، بەلام ئەوەی ڕاستی بێ لەجاران شلتر بووین.

دوای دانیشتنێک بەوە گەیشتین کەمەلا ئاوارە جارێکی دیکەش سەرێکی لای قەلادزێ بداو لەگەڵ برادەرانی قەلادزێ ڕاوێژێک بکا، بەلکوو ڕێگاحەللێک بدۆزێتەوە. دیارە قادر شەریف، ڕێگا حەللی لەوەدا دەدیتەوە، کە ئێمە کار بکەین و کۆنگرەیەک پێک بێنین و بۆخۆمان حیزبێک دروست کەین. هەرچەندی شێرو ڕێویمان بۆ دەهێناوە، بێ فایدە بوو. بەلام من وئاوارە بەو ئاکامە گەیشتبووین، کە ئێستا ئەوان کۆنگرەیان گرتوەو بوونە بەحیزب. ئێمە لە دەرەوەی شۆڕش لەدیوی کوردستانی ڕۆژهەلات ناتوانین درێژە بە ژیان و مانی خۆمان بدەین.

ئەگەر خوێنەران لەبیریان بێ، پێشتر ئامارەم بەوە کرد کەئەو دەوران لە کوردستانی رۆژ هەلات ٩٠٪ی کوردەکان حیسابیان لەسەر شۆڕش و شەخسی بارزانی دەکرد. بۆم باس کردن کە ئەو قاچاغچیانەی هاتووچۆی کوردستانی عێراقیان دەکرد، کاتێ بۆخەڵکیان گێڕاباوە، فلانکەسم لەو دیو لەنێو شۆڕش دیوە یان فلان کەس لە شۆڕش نیزیکە. گرینگترلەوە بوو حیزب بەیاننامەیەک دەرکات. دیارە تارادەیەک ئەندام و لایەنگرمان هەبوو، بەلام زۆر کەم بوو. هەر وەک گوتم ئەو کات، واتە ساڵەکانی ٤٣ و٤٤ی

هەتاوی (٦٤ و ٦٥ی زایینی) تێگەیاندنی خەڵک لەحاڵەتێکی نەهێنی دا کارێکی هاسان نەبوو. ئەحمد تۆفیق جگە لەوەی لەنێو شۆرش بوو، لەبارزانیش نیزیک بوو. پێشمەرگەشی بە دەورو بەریەوە بوو. چ بۆخۆی چ دەوروبەری قاچاغچیەکانیان دەدیت و بەیاننامەیان دەدانێ و ڕایان دەسپاردن چبکەن و چ بڵێن. دوای کۆنگرە دەمانزانی لەوەی هەین، خراپتریش دەبێن. کاتێک ئەو شتانەمان لەگەڵ قادر شەریف باس دەکرد، گاڵتەی بەو شتانە دەهات و ئێمەی بە لاوازی سیاسی لەقەڵەم دەدا و دەیگوت: "ئێوە ماندو بوونەو لەخەبات و تێکۆشان وەرەز بوون"

کاتێ گەیشتینە بەهارێ، بارو دۆخەکەبۆ ئێمەسەخترو دژوار تر بوو. ڕاونانی ژاندارم لەلایەک، وەدواکەوتنی پیاوەکانی ئەحمدتۆفیق بەجەمەدانی سوور لە لایەکی دیکەوە. مەبەستیان لەجەمەدانی سوور ئەوە بوو وابنوێن کەئەوە بارزانیەکانن وەدوای قادر شەریف و مەلا ئاوارەو سەعیدکوێستانی کەوتوون تابیانگرن. لەناوچەکانی سەردەشت، مەهاباد، نەغەدە و شنۆ، لێمان دەگڕان و دەیان پرسی ئەوانە لەکوێن بیانگرین. هەرکەسێکیش پرسی بای بۆ دەیانگرن؟ لەوەڵامدا دەیانگوت: "خەیانەتیان کردوە، پووڵی حیزبیان خواردوە، دژی شۆرشن . تابلێی لەبارو دۆخێکی خراپ و نالەبار دا دەژیاین ولەکەس ئەمین نەبووین.

لەسەر ئەو بیرو ڕوانگەی پێشتر باسم کرد، مەلائاوارە بەرەو قەڵادزێ رۆیشت.

منیش بەیانان لەنێوگوندی ورچەک دەچوومە دەرو خۆم بەڕاوە کەو و چوونە لای شوان و باغەوان خەریک دەکردو ئێوارانیش دەهاتمەوە دێ. شەوێک دوای نان خوران کورێکی گوندی ورچەک هاتە ماڵ و نامەیەکی مەلا ئاوارەی دامێ و گوتی: ئەوە لەنێو قەبران چاوەروانیت دەکا. ئاوارە لە چەند دێرێکدا بۆی نووسی بووم :

کاک سەعید شەو باش.

ڕێزایێ سلاو بوخۆت و ماڵەوە، من هاتوومەوەو ئێستا وا لەقەراغ ماڵان لەگەڵ برادەران چاوە روانیت دەکەین. مەبەست لەهاتنی تۆ بۆئێرە ئەوەیە: پێکەوە ڕاوێژێک بکەین، تاکوو بزانم بۆ هاتنە نێودێ کەندو کۆسپێک نابینی؟ چونکە کاک حەسنی

ڕستگارو مەلا ڕەسوولی پێشنەمازو. . . چەند هەڤالێکی ترم لەگەڵن.

هەر بژی برات (دیسان ئاوارە)

وشەی دیسان ئاوارە ڕەمزێکی نەهێنی موقانەی نێوان خۆمان بوو. بێ ترس هەستام لەگەڵ ئەوکورەی ناردبووی چووم. هیچ کاتێ ئەو شەوەم لەبیر ناچێ کە پاش ماوەیەکی دوورو درێژ کۆنە برادەرەکانم دەدیتەوە. ڕوحم زیندوو بۆوە. بەگەرمی چاک و چۆنی وماچ و موچمان وێکڕا کرد. دوای هێندێک وتوو وێژ، وێکڕا لەگەڵ مەلائاوارە، کاک حەسەنی ڕستگار، کاک ڕەسولی پێشنماز، کاک مونتەقیمی قازی ، کاک قادری قازی و چەند کەسی تر هاتینە نێو گوندی ورچەک و لە ماڵی ئێمە دانیشتین.

لێرە دا پێویست بە روون کردنەوەیەکە، بەکورتی شی دەکەمەوە.

دوای ئەوەی کۆنگرەی حیزب کوتایی هاتبوو، بەهەڵسوڕانی کاک حەسەن ڕستگارو کاک حەمەدەمین و کاک سمایلی شەریفزادەو کاک سالاری حەیدەری و هەروەها« کۆڕی حوسنی نیەت » و هێندێک لەبرادەرانی کۆمیتە ناوەندی بەتایبەتی کاک صدیقی ئەنجیری و کاک سولەیمانی موعینی، بەکەڵک وەرگرتن لە بڕیاری کۆنگرە، واتە پێک هێنانی"کۆڕی حوسنی نیەت" بەو ئاکامە گەیشتبون کە ئێمەهەر سێک کەسی دەرکراو لەحیزب، بەهۆی ڕق و کینەی تایبەتی ولەرووی «غەرەزی شەخسی ئەحمەد تۆفیق ئەو بڕیارەمان بەسەردا سەپاوە. ئێمە بێ هێچ بەڵگەیەک دەرکرابووین. دوای بەئاکام گەیشتن، بۆرۆی سیاسی بڕیار دەدا بەدواماندا بنێرن تابگەڕێینەوە نێو حیزب. ئەوە بوو کەبرادەران بەنامەیەکەوە هاتبوون بمان گێرنەوە گەرمێن. ئەو شەوە نوستین و بەیانی قادر شەریفمان ئاگادار کردو پێکەوە بۆهێندێک قسەو باس و وتوو وێژ لەدێ چووینە دەر. لەنێو باغێک کۆ بووینەوە. تالای نیوەڕۆ خەریکی وتوو وێژ بووین. من و ئاوارە ڕازی بوونی خۆمان بۆگەڕانەوە ڕاگەیاند. ڕووی باس لە قادر شەریف بوو. من ماندو ببووم و نەم دەویست بە قادر شەریف بڵێم بگەڕێتەوە. چونکە پێی وابوو ئەگەر بگەڕێتەوە ئەودیو دەکوژرێ. هەر چەند لێم روون بووکە مانەوەی لە کوردستانی رۆژ هەلات مەترسی پتربوو لەوەی بگەڕێتەوە. بەڵام لەبەر ئەوەی بۆخۆی پێی وابوو

بگەڕێتەوە دەکوژرێ، من بۆگەڕانەوەی ناوبراو پێم دا نەدەگرت. خەونۆچکە بردمیەوە پاڵم وەدارێک دابوو. لەپڕ بەتەقەی تفەنگی قادرشەریف وەخەبەر هاتم. ناوبراولەگەڵ مەلاحەسەن قسەیان لێک چەپ هاتبوو. قادرشەریف دەستی بە پەلان پیتکەی کەلاشینکۆفەکەی گرتبوو، کاک حەسەنی ڕەستگاریش لولەی تفەنگەکەی گرتبوو رووی لەحەوا کردبوو تا گوللەکان وەکەس نەکەون. چەکەکەیان لە قادر شەریف نەستاندو بردمانەوە گوندی ورچەک. پاشان بەهۆی ئەو پێشمەرگانەی لەگەڵ مەلاحەسەن بوون، منداڵەکانی من و کاک قادر نێردرانەوە ئەو دیو. ئامانج لە بردنەوەی قادرشەریف بۆ ئەو دیو ئەوە بوو کەبزانێ ئەگەر بچێتەوە ناکوژرێ. کاک قادر وردی سەرزاری ئەوە بوو: دەیگوت:

- من نامەوێ بچمەوە ژێر سێبەری زەحاکی قڕنی بیستەم . . .

دوای ئەوان ئێمەش بەلایەکی دیکەدا گەیشتینەوە ئەو دیو. برادەران بەتایبەتی کاک سەدیقی ئەنجیری و کاک سولەیمانی موعینی زۆریان پێ خۆش بووکە ئێمە گەڕاینەوە. قادر شەریف گەیشتێ و هەرئەو ڕۆژە بەبێ ڕاوەستان و گیربوون چەکەکانی وەرگرتەوەو رۆیشتەوە بەرەو ورچەکی گۆڕین. دوای ماوەیەک کاک قادر سەری لەبەکرەجۆ. وەدەرنا کەئەوکات مام جەلال لەگەل کۆمەڵێک کادرو پێشمەرگە لەهەمەدانی ئێران ڕا گەڕابوونەوە نێو شۆڕش و مەلامستەفا لە(گوندی دۆڵەڕەقێ)ی دانابوون. دوای ماوەیەک ترسیان ڕێدەکەوێ هەڵدین شۆرش بەجێ دێڵن دەچنە لای حکومەت.

لەوێڕا وشەی، مەلایی و جەلالی پشکوت. مەلاییەکان، بەجەلال تاڵەبانی و دەورو بەری ئەویان دەگوت: جاشی ٦٦ . ئەوانیش بە مەلاییەکانیان دەگوت: بەکرێگیراوی ئێران. مستەفابارزانی کەخاوەنی شۆرشێکی چل پەنجاهەزار پێشمەرگەوبوو ئەو وشەی پێوە دیار نەبوو. بەلام خەڵک بەگشتی لەوکردەوەی مام جەلال بێزار بوون و بەشتێکی خراپیان دەزانی کە وا مام جەلال خۆی تووشی ئەوگێرە وکێشەکردبوو.

ڕۆیشتنی کاک قادرشەریف بەڵشکاوی دوایین دیدار بوو. دوای ماوێک زانیمەوە کە کاک قادر شەریف لەحەوشی مزگەوتێک لە شاری سولەیمانی بە دەستی نامەردێکی

بەکرێگیراو شەهید دەکرێ. بەداخی گرانەوە ئەم دێتەوە، یادی بەخێرو ڕوحی شادبێ.
کاتێک من و ئاوارە لەسەر داوەتی حیزب چوینەوە، ئەحمد تۆفیق لەسەر چەندین هۆ، پاش کۆنگرە، هەروەها لە داخی ئەوەی کۆمیتە ناوەندی بڕیاری گەڕانەوەی ئێمەی دابوو، دەڕوا بۆ لای قەندیل و لەوێڕا ئیستعفایەکی نوسیبوونارد بووی بۆ کۆمیتەی ناوەندی و ئیدی ئەگەڕاوەو ئەم دێتەوە.
دوای حەوتوێک مانەوە لەگوندی سونێ، برادەران کۆبونەوەیەکیان کردو بڕیاریان دا کە (بە تشخیسی ئێمە بڕیاری کۆنگرە بێ ئینسافانە و دور لەدادپەروەری بووە. بۆیە دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکراتی کوردستان، بە پێی لێکدانەوەی خۆی و هەل و مەرجی تایبەتی ئێستا، مەلائاوارەو سەعید کوێستانی، لەبڕیاری پێشوو بەبەری دەزانێ و بەمشاویری کۆمیتە ناوەندی یان دیاری دەکا)
کاتێک ئەحمەدتۆفیق، ئەوەی زانیبۆوە کەئێمە بەر پرسایەتیمان دراوەتێ، دەست لەسەر دەست دانانێ و لەنامە نووسین ڕاناوەستێ. بۆخەلک و ئەولاو لا نامە دەنووسێ و دەڵێ: بۆ دوکەسی سەرەڕۆی دەرکراو لەحیزبی دێموکراتی کوردستان، سولەیمانی موعینی و سەدیقی ئەنجیری بڕیاراتی کۆنگرەیان لە ژێر پێ ناوەو ...
ئەگەر دادپەروەرانە بدوێین، بە ڕاستی ئەحمەد تۆفیق لەمەر شکاندنی بڕیاراتی کۆنگرە تاڕادەیەک ڕاستی دەکرد. چونکە بە پێی یاسای کۆنگرە ئێمە مافی ئەوەمان نەبوو بەرپرسایەتی مان بدرێتێ تاکۆنگرەی داهاتوو. بەلام برادەران بە تایبەتی ئەنجیری و موعینی کەلکیان لە بڕیاری پێک هێنانی (هەیئەتی حوسنی نیەت) وەرگرتبوو. لەلایەکی دیکەشەوە دەیانزانی چ کۆنگرەیەک بووەو چۆن پێک هاتووە. دەکرێ بلێین بەئەنقەست ئەوکارەیان کرد، بۆئەوەی ئەحمە تۆفیق بتۆرێ و بڕواو دەستیان ئاوالەتربێ. دەیان زانی ئەحمد بێ پرنسیبەو ئسوڵ ناپارێزێ. هەوەڵ ڕۆژکاک سولەیمان بە گوێی من و مەلائاوارەی هەلێنا:کە ئەگەر ئێوە لەگەڵ ئێمە بمێننەوە، لە سەدا سەد کاک ئەحمەد تۆفیق کار ناکاو لە یەخەمان دەبێتەوە.
هەروەها پێ یانگوتین: ئێمە باش دەزانین دوای کۆنگرە بڕیاری وا نادرێ و دور نیە

هەڵلایەکی گەورەی لێ سازبێ. بەڵام ئێمە دەمانەوێ بۆ هەمیشە ریشەی ناکۆکی و دووبەرەکی ببڕین و یەکگرتووبین .

من ومەلاناوارە کاتێک زانیمان برادەران دڵسۆزانە هەوڵمان لەگەڵ دەدەن وئەحمدتۆفیق بەمەسەلەی هاتنەوەی ئێمە دەتۆرێ، وێڕای تەئیدی بڕیارەکانیان زۆرمان سوپاس کردن و ئامادە بوونی خۆمان بۆکارو چوونەوە دەربڕی.

برادەران بەنیەتێکی خاوێن ئێمەیان هێناوە نێوحیزب و ناوچەی کاریان بۆ دیاری کردین. بەڕاستی ئێمەش لەو هەڵات هەڵات و غارە غارو خۆشاردنەوە وەڕەز ببووین. خەبات و تێکۆشانی ئەوحەفدە هەژدە مانگەی ئێمە زۆر بەگران لەسەرمان ڕاوەستاو بە قەولی کورد گوتەنی" بەری پێمان، هاتە پشتی پێمان" بەڵام بەڕاشکاوی دەتوانم بڵێم: کەتێکۆشان و خۆ ڕاگری ئێمە، باشترین ئاکام و بەرهەمی لێ وەدەست هات. لەڕاستی دا ئەحمەدتۆفیق بەدژایەتی کۆمیتەی ساخکەرەوە ئەو کۆنگرەی پێک هێنا. وێڕای ئەوەی ئەوکۆنگرە نەیتوانی" ئیعادەی حەیسیەتی" لێ بکا، بەسەر تێدا چوونی شەخسی خۆی تەواوبوو. خەبات و تێکۆشان و هەرەکەتی ئێمەبوو کە ناوبراوی هاندا بەدەستی خۆی کۆنگرە پێک بێنێ و ئەو بەرهەمانەی خوارەوەی لێ پێک بێ.

یەکەم، پێش دەستی کردنی ئەحمەد تۆفیق بۆپێک هێنانی کۆنگرەی دوهەم بەدژایەتی و هەروەها ئیعادەی حەیسیەتی خۆی.

دووهەم، پێک هاتنی ئەوکۆنگرە بوو بەرزگاری حیزب لەتەک ڕەوی و دوور کەوتنەوە لە خەتی خێڵەکی وسەرە ڕۆیی تاقەکەسی و پێک هاتنی کۆمیتە ناوەندی. لەگەڵ ئەوەیدا کۆمیتەناوەندی لەخوارێ بوو، بەڵام لەواقیع دا گۆڕانەکە فرە گرینگ بوو.

سێهەم، حیزبی دێموکراتی کوردستان بوو بەخاوەنی پرۆگرام و پێڕەو، و هەروەها کەوتە سەر ڕێبازی پەسندی ئسوولی پێشووی خۆی. واتە بەدیاری کردنی ڕێبازو هەڵگرتنی دروشمی « یەکێتی، خەبات، سەربەخۆیی، دێموکراتی »وگونجاندنی ئەو دروشمەلەبەرنامەو پرۆگرامی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا.

چوارەم، سەر بەخۆ بوونی حیزب و تماگرتن بە بێ ئیزن وەرگرتن لەم و لەو.!

پێنجەم، ئازاد بوونی کادرەکان و دەر بڕینی بیرو باوەڕ بەئازادی وسەربەستی . . .
بەکورتی ئەو پێنج شتەی لە سەرو باسم کردن دەتوانین بڵێم: بەرهەمی تێکۆشانی هەفدەمانگەی کۆمیتەی ساخکەرەوەی حیزبی دیموکڕاتی کوردستان بوو. کە لەترسی پێک هێنانی کۆنگرەیەکی خەیاڵی کەئێمە لەبەیاننامەکەماندا ڕامان گەیاندبوو، ئەحمەد تۆفیقی وەخۆ خستبووکەبارزانی ڕازی بکا بۆ گرتنی کۆنگرەی دووهەم، ئەوەکوو ئێمەکۆنگرە بگرین .

ئەگەر کەسێکی خاوەن ویژدان، دادپەروەرانە ئەو پێنج شتەی کە لەسەروو بە سادەوساکاری باسم کرد، هەڵی سەنگێنێ و بەراوەردێکی بکات. بۆی دەر دەکەوێ کە لەڕاستی دا ئێمە نەک هەر حیزبمان ساخ کردەوە، بەڵکوو حیزبی دێموکڕاتی کوردستانمان دروست کرد. حیزبێکی کە تەنیا ئەحمد تۆفیق بوو، کەسی تر. حیزبێک بوو بێ پرۆگرام و پێڕەو بێ سەربەخۆیی، بێ کۆمیتە ناوەندی و دەرهەم و بەرهەم و دەرب داغان . . . هتد.

لەڕاستی دا ئەو هەڵلاو بەزمەی کەبەکورتی باسم کرد، کۆنگرەی٢ی بەدەستی ئەحمد تۆفیق پێک هێنا. کە بەتێکۆشانی لەڕادەبەدەرو ئەو بەربەرەکانی و خەباتە تووندو تیژە بێ وچانە دەژمێردرێ. هەر چەند کۆمیتە ناوەندێکی ئەوتۆ هەڵ نە بژێردرابووکەبتوانێ ڕێبەرایەتی حیزبێکی وەک حیزبی دێموکرات بکالەکوردستانی ڕۆژهەلات، بەلام باشتر بوو لەوەی تاکە کەسێک بەرێوەی بەرێ. ئەندامانی کۆمیتە ناوەندی، جگە لەکاک سەدیقی ئەنجیری و کاک سولەیمانی موعینی و دووکەسی تری کەبەنەهێنی لە تاران هەڵبژێردرابوون، ئەوانی تر ئەو لێ وەشاوەیی و زانیاریەیان نەبووکەبتوانن ڕێبەرایەتی بکەن. من کاک ئەحۆی شکاک "م نەدیت بووکەبۆ ئەندامی ناوەندی هەڵبژێرا بوو. وەک باسیان دەکردو بۆیان دەگێڕامەوە مرۆیەکی ڕێک و پێک بووە، لەباری لێ زانی و زانیاری سیاسی شەوە ئەو ڕوحەی تێدابووە خۆی پەروەردە بکا. کاتێک من هاتمەوە، ئەو چووبۆوە ئێران بۆکاروتێکۆشان. بەداخەوە ناوبراو لەگەڵ چوارکادرو پێشمەرگە لەلایەن ژاندارمە دەست خوێناویەکانی ئێرانی شەهید

کران و نەگەڕانەوە. روحیان شادو یادیان پیرۆزبێ.

بەکورتی دەکرێ بلێین لەوچەندکەسەی باسم کردن، ئەوانی ترنەومایەیان تێدا نەبوو کەجێگای دڵ خۆشی و هیوایەک بن بۆ حیزبی دێموکڕاتی کوردستان.

بە قەولی کاک سەدیقی ئەنجیری گوتەنی:

- "بەداخەوە کورد بێکەسە، زاناو دڵسۆزی تێکۆشەریش لەمەیدان قاتە"

ژیان و تێکۆشانی نوێ.

دوای ئاشت بوونەوەو وەرگرتنی بەرپرسایەتی مشاوەرەتی کۆمیتە ناوەندی، لە دابەشکردنی کاری تەشکیلاتی دا، ناوچەی نەغەدەو شنۆیان پێ سپاردم کەکاری سیاسی و تەشکیلاتی تێدا بکەم . بەدڵێکی خۆشترو هیوای پتر لەپێشوو دەست بەکاربووم. لەباری خەت ورێبازیشەوە دەستمان ئاواڵەتربوو. چونکی وەک حیزبێکی سیاسی ببووینەخاوەنی پەیڕەو پڕۆگرام. لەوەش باشترکۆنگرە گرینگی یەکی تری کە بەکارەکانی دابوو، هەڵگرتنی درۆیشمی « یەکێتی، خەبات، ئازادی، سەربەخۆیی »بوو کەببووە جێگای دلخۆشی پترو، هاندان بۆ ئاکتیوتربوونم. دەبوایە بەرەولای باڵەکایەتی و زینوێ شێخی وەرێ کەوم. منداڵەکانم لەگوندی هێرۆ بوون. مەلارەسولی پێشنماز لەتەنیشت ماڵی خۆایان خانوێکی بچوکی هەبوو(پێم وایە جێگای قەلوو شتی وابوو) هێندێکم خاوێن کردەوەو منداڵەکانم تێدا دابین کردن و بەخوشکە بەسێ خێزانی مەلا رەسولم نەسپاردن . لە سونێ دووپێشمەرگەی ئازاو شارەزای لای سندوس بەنێوی خانە لێتان و سمایل لێتانم هەڵگرت و بەرەو باڵەکایەتی وەرێ کەوتین. ئەوەمان لەبیرنەچێ کەشەڕی مان و نەمان لەنێوان کوردو دژی کورد، واتەکۆماری عێراق، لەو پەری توندو تیژی دابوو. رژیم بەو پەڕی ناپیاوی و بێ بەزەیی شارو دێهاتی کوردستانی بۆم باران دەکردو باغ و باغات وکێلگەو دارستانی دەسووتاندو ماڵ و منداڵی کوردی هەژاری ئاوارە دەکرد .

دوای پشوودانێک لەزینوێ شێخی، شەوێکی شۆر بووینەوە دیوی سندوس وشنۆ. پاش گەشتێکی دە دوازدە رۆژی لەناوچەی سندوس و دیداری دووبارەی برادەری کۆن نوێ و رێکخستن و پتەوترکردنی کۆمیتەکان پەرینەوەو چوینە ناوچەی شنۆ.

لەو ناوچەیە، حامید خانی زەرزا بۆخەلکی شنۆ ببوە باسی رۆژ. ناوبراو چوار پێنج

کەسی لەخۆی هالآند بوو خەریکی چەتەیی وتالآنکردن و لێدان و کوتانی ڕەش و رووتی لادێ یەکان بوو. دوای هێندێک کار لە ناوچەی شنۆ، خەڵکی ناوچە بەگشتی لە چەنگی حامیدخان هاتبوونە زاڵە. لەلایەن کۆمیتەی شاری شنۆ هەروەها کۆمیتەکانی دێ، گوشارێکی زۆریان هاویشتبوە سەرم و دەیان گوت:

- ئێوە کەحیزبن و پێشمەرگەتان هەیە، ئەگەر نەتوانن چاری کابرایەکی چەتەمان بۆ بکەن؟ ئێمە قوری کوێ بکەینەسەرمان. حامیدخان هەر شەوەی بەسەر ماڵێکی دادەداو سوروساتی لێدەستاندن و جەریمەی دەکردن. منیش نەم دەتوانی بەبێ بڕیاری سەرووکارێکیان بۆبکەم و هەنگاوێک هەڵێنمەوە. هەرچەندی شێرو ڕێویم بۆ دێنانەوەو ڕێ و شوێنم بۆ دادەنان و ئامۆژگاریم دەکردن کەچیکەن بێ فایدە بوو. لە وەلامدا دەیان گوت: دەتەوێ لەگەڵ حامیدخانمان بکەیە تەڕەف و شەوێ بێ وەک حاجی شەریفی شاوانێ کوڕمان لێ بکوژێ؟!

حاجی شەریف پیاوێکی مەڕدارو دەولەمەندی شاوانێ بوو. دوو سێ جار دەنێرێتە سەری، پووڵ و رۆن و جەریمەی بۆ بنێرێ، بێ وەلام دەمێنێتەوە.

شەوێک دەچێتە سەریان و کوڕی حاجی لێیان وەدەست دێ و دەیکوژن. بە کوشتنی ئەوکوڕە خەڵک چاویان ترسابوو پێیان وابوو هەرکەس وەلامی نەداتەوە دەکوژرێ.

منیش دیارە وەک پرنسیب دەبوایە بە سەروی حیزب ڕاگەیەنم بۆ ئەوەی بڕیاری لەسەر بدەن. بەلآم کاتێک کوژرانێ کوڕی حاجی شەریفیان بۆ گێڕامەوەو ئەندامانی کۆمیتەی شار کوری حاجی شەریفیان وەک لایەنگری حیزب نێو بردو داوای سەزای حامید خانیان کرد، دەکرێ بلێم شوێنیان لەسەر دانام و کەوتمە ژێر تەئسیریان. لەگەڵ کۆمیتەی شار بڕیارمان دا بەگرتن یان تەمبێ کردنی ناوبراو بچینە سەریان. پێشمەرگەیەکی نێوخۆیان رەگەڵ خستین. منیش لەگەڵ ئەودو پێشمەرگانەی لەگەڵم بوون، کەوتینە پێ وشوێنیان. ڕێنوێنیان کردین و گوتیان شەوانە حامیدخان و دەستەکەی دەچنە سەر ئەم و ئەو جەریمەیان دەکەن و دەوروبەری پارشێوێ لەهەر شوێنێک بن، دێنەوە نێو بەردەکانی دۆڵی (خوری شۆیە) ئێمەش هەر سەر لە ئێوارێ خۆمان گەیاندە نێو ڕەوەزە بەردەکان

و بەرێنوێنی شارەزای ناوچە هەموولایەکمان پشکنی . کتری وچادانی چەتەکانمان دیتەوە. زانیمان کەلای پارشێوێ دەگەڕێنەوە ئەوێ. بڕیارمان دا پێش ئەوەی بگەنە بەردەکان دەنگیان بدەین و داوای تەسلیم بوونیان لێ بکەین. ئەگەر بڵێین پێشمەرگەین لەسەدا سەد خۆیان بەدەستەوە دەدەن و چەکیان دەکەین و لەگەڵ خۆمان دەیان بەین بۆ و دیو. هەڤالانیش بۆخۆیان چۆنیان بڕیاردا باوا بکەن. ئەگەر دەستیشیان نەدا، لانی کەم بۆ رزگار کردنی دانیشتوانی ناوچەی شنۆ و دەشتەبێل، لەچەنگی چەتەیی و تالانکردنی حامیدخان، ئەگەر سەریشمان تێدا بچێ ئەرکی پێشمەرگایەتی خۆمان بەجێ بێنین.

بە ڕاستی ئەگەر ڕۆژی پێشتر مرۆیەکی خاوەن ویژدان لە گوندی دووڕبە، چاوی بە فرمێسک هەڵوەراندنی سەید ....کەوتباو گوێی لە قسەکانی بایە، کەچۆن شەوێ حامیدخان هێناویەتە دەرێ لەنەردیوانی بەستووەو ئاوی ساردی پێدا کردوەو دارکاری کردوە بۆ (تەنەکە ڕۆنێک) یان چۆن شەوانە چۆتە سەرخەرمانان و جێخونی خەڵکی ڕاداوەو دەیان شتێ تری دوور لەرێ و شوێنی مرۆڤایەتی کردوە، لەسەدا سەد بڕیاری توندوتیژتری لەسەر دەدا. ئەوانەو بڕیاری کۆمیتەی شار، جگە لە فیداکاری و رزگاری خەڵک، ڕێگایەکی دیکەی بۆ نە هێشتبووینەوە. ئەوە بوو شەوێ بەرنامەی خۆمان لەسەر بڕیاری کۆمیتەی شار ساخ کردەوەو تەمای خۆمان گرت کە بە هەر نرخێک بێ دەستی حامید خان کورت کەینەوە.

مانگە شەوێکی خۆش بوو. پیادەو شەورۆ و ئەو رێبوارانەی لارێ دەرۆین بە باشی لێک مان دەکردنەوە. لەو کاتەدا لە نێو گوندی بێژاوێ بوو بە تەقەو تەقەیەکی گەرم. زانیمان تەقەی ژاندارمەو ڕۆژی پێشتر ئێمەیان لەو دەوروبەرە دیوە و پێیان وابووە ئێمە شەوێ لە بێژاوێین و بەقەولی خۆیان هاتبوون بمانگرن!!

ئێمە نەمان دەزانی حامیدخانی زەرزا لەکوێ یەو چۆن دەکرێ بیبینینەوە. بەرێکەوت ئەو شەوە حامید خان هاتبۆوە ماڵی خۆیان لە بێژاوێ بنوێ و بەیانیش بچێتەوە شاخی. کاتێک دەورو بەری کاتژمێری ٤ی بەیانی بوو بەتەقە، تاوێک بەسەر

تەقەکەدا تێبەڕی، یەکێک لەلای بێژاوێ ڕا بەغاردان بۆلای ئێمەهات و چەکیشی پێ بوو. دورونیزیک دەنگمان دا ؛ کورە کێی؟ ڕاوەستەبزانین . . . .

بۆلێکی لێهات گوتی:" لەلایەک بەجێم دێلن، لەلایەکیش کوڕەکێم پێ دەلێن؟!

ئێمەی لەگەڵ حامید خان لێ تێک چووبوو، وای دەزانی دەستەی خۆیانین. جارێکی دیکەش دەنگمان دا ڕانەوەستا خانەلێتان کەوەک پێشمەرگەیەک لەگەڵ من بوو. بۆترساندنی کابرا، تەقێکی کردو. کابرا ڕاوەستاو چەکمان کرد.

نێوی مام ئۆمەرو پیاوی حامیدخان بوو. ناوبراو داستانی لەماڵ بوونی حامیدخان و هاتنی ژاندارم و دەرباز بوونیان لەدێی بۆ گێڕاینەوە. مام ئۆمەرمان لە کونە بەردێک کردو بۆخۆمان لەولاتر چاوەڕوانی داهاتوو بووین. چونکە دەمان زانی هەڵەکاری خانەلێتان بەو تەقەیەی کردی کارێکمان دەداتە دەست.

بەرەبەرە هەوا ڕووناک دەبوو. وەک خیزو خۆڵ ژاندارم و سەرباز لەلای بێژاوێ بەو بەرەو بەری دۆڵێ خوری شۆدا، بەرەو سەروو بۆلای ئێمە دەهاتن. جێگای ئێمەش، واتە(خوری شۆ) بنارو بن بەستی ئەو دۆڵە بوو. بە هەردوک لای دۆڵەکەدا بۆگەمارۆی ئێمە وەرێ کەوتبوون. ئێمە کە پشتمان بە چیای (گەلازەوە) بوو، ترسمان نە بوو. وردە وردە بۆ پشتەوە پاشە کشەمان کرد. لەپڕ را دیمان ژاندارمێکی دەپازدە کەسی لەلای گەلاز ڕا بەرەو ئێمە دێن. ئێمە پێمان وانەبوو لە پاسگای لای گەلاز ڕا داوای یاریدە دەکەن و ئێمە دەکەوینە گەمارۆیان.

ئەو بێ دیقەتی و ناشارەزاییە بەئاشکرا مەرگی هەموومانی تێدا دیار بوو. ناچار بەرەو خوری شۆ، گەڕاینەوە. چونکە لەوێمان قایمتر دەست نەدەکەوت. حیسابمان کرد هەمومان نیزیک ٣٠٠ فیشەکمان پێ بوو. لە سەعات پێنجی بەیانی ڕا نەمان دەتوانی خۆمان لەبەر ئەو لەشکرە ڕاگرین و بەرگری لەخۆمان بکەین. بۆ هیچ لایەکیش دەرباز بوونمان نەبوو. ئەوەی نێوو ڕەمزو شتی تەشکیلاتی بوو لە بن بەرێک دا شاردمنەوەو خۆمان بە قەزاوقەدەر ئەسپارد. لەو کاتە پارتیزانەکانی وێتنامم وەبیر هاتبۆوە کە چۆن ئاڵقەی گەمارۆیان شکاندوەو خۆیان دەرباز کردوە. لەپڕ شتێکم بە

بیری دا هات و وەک پێشنیار بە برادەرانم گوت :

- پێمان خۆش بێ و ناخۆش بێ، ئێمە گەمارۆ دراوین و دەرباز بوونمان بە شانسە. ئەوەندە فیشەکەی هەمانە نامان گەیەنێتە ئێواری. واباشە ئێمەکلاوو پێچەکانمان لە نێو ساکەکانمان بنێین و بەو دۆڵەدا بەرەو بێژاوێ برۆین. ژاندارمەکان لەو بەرەو بەری دۆڵەکە وادەزانن ئێمە لە خۆیانین و تەقەمان لێ ناکەن. تا بەدوربین دەروانن و بە بێسیم لێکتری دەپرسن، ئێمە دەگەینە نیزیک بێژاوێ و بە دۆڵی دەستە چەپدا لێ یان نەدیو دەبین و، وەسەر دەکەوین. لەو پێشنیارە بەولاوە هیچ ڕووناکایی و دەربازبوونێکی دیکەمان شک نەدەبردو دەبوایە دەست بەکار بین. جگە لە یەکێکیان، ئەوانی تر ئەو پێشنیارەیان لێ وەرنەگرتم. من و سمکۆ خۆمان ئامادە کرد بۆ ڕۆین دەست بەکار بین. کاک خانەلێتان « شێرزاد »کە لەبن بەردێک دامەزرابووگوتی:

- دەبێ لەبن ئەو بەردە کەللەی زۆران بپژێنم، دوایەش یادەکوژرێم، یان دەرباز دەبم. کاتێک کە دیتی ئێمە ئامادەی ڕۆینین و گوێ نادەینە ئێحساساتی ئەو، هەستا سەرپێ وگوتی: مادام گیر نابی و وات پێ باشە دەبێ منیش لەگەڵ تۆ بکوژرێم. ئەوانیش ئامادە بوونی خۆیان بۆ ڕۆیشتن دەر بڕی. پێچ وکلاومان دەرێنان بەسەر ڕووتی بە نەدیوێکدا چوینە خوار. تفەنگەکانمان لەسەر شانمان داناو کەوتینە سەر ڕێگا. وەک عەجەمان بەدوای یەکتردا ریزبووین و بەرەو بێژاوێ کەوتینە ڕێ. ئێمە لە ژاندارمەکانی لای چەپ نەدیو بوین. لای ڕاست جارجار ڕادەوەستان چاوێکیان لێ دەکردین و دوایی درێژەیان دەدا بە ڕۆین بۆلای ئەو ڕەوەزانەی پێشتر ئێمەیان لێ دیبوو. پێیان وابوو ئێمە لەو تاقمەی نەوبەرین و بەکار بەرەو شنۆ دەگەڕێینەوە. گەڕانەوەی چەکداری غەیرە دەوڵەتی بەرەو شنۆ و بێژاوێ بۆ ژاندارمەکان هەرگیزجێگای باوەر نەبوو. ئێمە لە نیوەی مەترسی ڕەد ببووین گەیشتینە دۆڵی نەدیو. بەرەو ژوور تێهەڵبووین و بە چارەگە سەعاتێک سەرکەوتین. پێم وایە بەو چارەگەسەعاتە ڕێگای پتر لەیەک سەعاتمان بڕی و بۆی دەرچووین. لەژیانمدا دەیان هەڵات هەڵات و بڕۆم دیوە، بەڵام قەت ئاوا نەترساوم. بەڕاستی لە مەترسیەکی گەورە ڕزگاریمان بوو، گیانی خۆمان

ڕزگار کرد. زۆرجار برادەران وەبیریان دێنامەوەو دەیانگوت:

- ڕزگار بوون و ژیانی ئێستامان لە تۆ دەزانین.

ئێمە خۆمان گەیاندە کێوەکانی پشتی حەڵبێ وکۆیکان و لەوێرا بەدووربین سەیری ژاندارمەکانمان دەکرد، کە گەیشتبوونە ڕەوەزە بەردەکان و کۆ ببوونەوە.

شەوێ کاتی تەقەکە حامیدخانی زەرزاو هاورێ چەتەکانی دەربازببوون و گەیبوونە شاخی و لەچەنگ ژاندارم رزگاریان ببوو. ئێمەپاش بەجێ گەیاندنی بڕیاری کۆمیتەی شاری شنۆ، ناردمان بە دوایاندا. دوای بەسەر هاتی خۆمان، پێمان گوتن واخۆمان ئامادەکردووەو دەڕۆینەوە، جاریکی دیکە بۆ و کارە دێینەوە. بەڵام ریزە کارێکتان پێ دەسپێرین، ئێوە دەبێ بە هۆی ئەندامان لەگوندەکانی بیکەن. واتە؛

بەهەموو شانەکانی دێ ڕابگەیەنن بەبەر بڵاوی لە ناوچەی شنۆ بڵاوی بکەنەوەو بڵێن: پێشمەرگێکی زۆر بە نەهێنی لەناوچەی شنۆ لەحامیدخان دەگەڕێن بیگرن و بۆ خەڵکەی تەمبێ بکەن. هەروەها پێ یان بڵێن: بیستوومانە پێشمەرگەکان تائەوکارە جێ بە جێ نەکەن ناوچە بەجێ نایەڵن و ناگەڕێنەوە.

ئەگەر بێتوو ئەو دەنگۆیە باش بڵاو بێتەوە حامیدخان پیاوێکی ترسەنۆکە ئەوە بزانێتەوە، لەسەداسەد یان بەیەکجاری دەڕوا و خۆی بەدەستەوە دەدا، یان ناوچەی شنۆ بەجێ دێڵێ و تاماوەیەک نایەتەوە. ئەوکات ئێمەش دێینەوە بۆگرتنی.

دوای کۆبوونەوەو ئەو ڕاسپاردەو پلانانە ناوچەی شنۆمان بەجێ هێشت.

پاش بڵاوکردنەوەی ئەو پروپاگاندە، پێش بینیەکەمان دروست لەئاوهاتەدەر. حامیدخانی زەرزا، بە بیستنەوەی هاتنی پێشمەرگەوگیرانی مام ئۆمەری پیاوی، ناوچەی شنۆ و دەشتەبێل بەجێ دێڵێ و هەڵدێ خۆی لەکۆشی چیچۆی حاتەمی داوێ کەچارێکی بکات. چیچۆش کەکارو پیشەی جاسووسی وکیسە کێشی بۆ رژیم بوو، حامیدخان ودارو دەستەکەی لەورمێ تەسلیمی حکومەت داکاتەوە.

بەخۆ بەدەستەوە دانی حامیدخانی زەرزاو دارودەستەکەی، ڕەش و ڕووتی ناوچەی شنۆ حەسانەوەو ئێمەش جارێکی دی نەهاتینەوە بەدوای ئەوکارە دا.

ژاندارم کەزانیبوویانەوە پێشمەرگە لەناوچە دایە، شەوانە ڕێگاکانیان دەگرت. ناوچەکە بۆ هاتووچۆناخۆش ببوو. ناچار کارەکانم بە نیوەچڵی بەجێ هێشتوو بەرەو کوردستانی عێراق خۆمان ئامادەکرد بگەڕێینەوە. لە نێوان باڵاکیرو کۆنەقەڵا هەواڵیان دامێ، کە زارای خێزانم لەگەل شێواوی کچم هاتوونەتەوەو ئێستا لەگوندی ئالیاوێن. هەرچەند وەزعی ناوچە زۆر شێوابوو، بەڵام دەبوایە سەرێکی ئالیاوێ بدەم و بزانم چ بووەو لەبەرچی منداڵەکان هاتوونەتەوە. ڕێگامان خستەگوندی ئالیاوێ و لامدا. چاوم بەزارای خێزانم کەوت و بۆی گێرامەوە کە دوای من فرۆکەی عێراق هاتوون گوندی هێرۆیان بۆمباران کردوە. مەلا ڕەسولی پێشنمازیش بەهۆی خزمێکی خۆیان منداڵەکان دەنێرێتەوە سابلاغ ولەوێش هاتۆتەوە ئالیاوێ ماڵی بابیان.

ناوچەی شنۆ و سندوس بەهۆی تەقەو بوونی پێشمەرگە ئەوەندە ئالۆزو پشێو ببوو، هەرچەندی بیرم لێکردەوە لەوهەراو شێواویەدا بۆم نەدەکرا منداڵەکان لەگەڵ خۆم بەرمەوە ئەو دیو. ناچار منداڵەکانم بەجێ هێشت و هەر ئەوشەوە بەرەو زینوێ شێخی کەوتینە ڕێ و بۆ بەیانی لە بارزین سەرکەوتبووین و سەر بەرەو ژێر بەرەو ئالانێ و خەلان، داگەڕاین و چەند ڕۆژێک لەلای دۆست و ئاشنایانماینەوە. دوایی لەوێڕاچووینەوە بنکەی ناوەندی واتە، گوندی سونێ و ڕاپۆری کاری نیوەچڵی خۆمان داوە بەکۆمیتە ناوەندی و هۆی نیوە چڵ بوونی کارەکەمان کە ڕاونانی حامیدخانی زەرزابوو بەدوورو درێژی بۆمان باس کردن ولەچۆنیەتی کارمان ئاگادار کردن.

برادەران وێڕای پەسند کردنی، بەکارێکی شۆڕشگێڕانەو باشیان زانی.

بەرەو باڵەکایەتی لەگەڵ کاک سەدیق.

کاک سەدیقی ئەنجیری ئازەر! پێشنیاری پێ کردم سەرێکی لای باڵەکایەتی بدەین. منیش لێم پرس؛ لەبەرچی دەچین و بۆبچین؟ نابراوگوتی:
- پێم باشە ماوەیەک لەگوندی سونێ دورکەوینەوەو ئەگەر بکرێ دیدەنیەکی مەلامستەفاش دەکەم. خۆمان سازکردو کەوتینە ڕێ. لەڕێگازۆر دڵخۆش بوو بەوەی بارزانی ببینێ و هێندێک مەسایلی سیاسی ڕۆژ هەبوو لەگەڵی باس بکات. کاتێ ڕاوێژی لەگەڵ من دەکردو من وەلامی پرسیارەکانم دەداوە، پێی دەگوتم تۆ خۆش بین نی، بۆیە وابیر دەکەیەوە. وام بۆ دەرکەوت بارزانی بەڵێنی شتێکی پێدابوو بۆیە زۆری لێدەکۆڵیەوە بزانێ خوو خدەو بیروبۆچوونی بارزانی چیە؟ من ئەوەی دیبووم و دەم زانی وردە وردە دەهاتین و بۆم دەگێراوە. زوو زوو دوپاتی دەکردەوە کەدەبێ بارزانی ببینێ و بەقەولی خۆی ئەوەی لەگەڵ کاک فایق بڕیاریان لەسەرداوە بە مەلامستەفای بڵێ. بۆم دەرکەوت لەگەڵ کاک فایق هێندێک بڕیارات و شت هەیەکاک سەدیق دەیەوێ بەمەلامستەفای ڕابگەیەنێ.
سەرئەنجام دوای حەوت هەشت سەعات ڕێگا ڕۆیشتن لەهەورازی گوندی وەسانێ سەر بەرەوژێر بوینەوەو بۆشەوێ گەیشتینە گەلاڵێ و بەیانی هاتینەدەربەندی باڵەکایەتی. کاک سدیق لەو سەفەرەدا نەیتوانی بارزانی ببینێ. دوایی چووین شوێنێک بدۆزینەوە بۆماوەیەک لەگەڵ کاک ضدیق لە وێ بمێنینەوە. لە دۆڵێکی سەروی دەربەند لەدۆڵێکدا کۆخێک مان لەکاک عەبدوولای خەزوری مەحموود خەیات وەرگرت و پترلە ٦مانگی تێدا بووین. بەدوو سێ ڕۆژ جارێک دەهاتینە نێو دەر بەندو پێویستی خۆمان دەکری و دەچوینەوە کۆخە هاوینەکەو موتاڵای خۆمان دەکرد. بەکورتی زستانەکەمان لەو کۆخەدا بردە سەر. مەگەر کادرێک یان میوانێکی ئاشنامان هاتبا دەنا

لە دۆلە چۆلە کەس نەیدە دیتینەوە، ئەویش دەبوایە یۆنس لەگەڵیان هاتبا دەنا نەدەدیترا ینەوە. من بەڕۆژ دەنوستم و شەوانەش دادەنیشتم گوێم هەڵدەخست وکتێبم دەخوێندەوەو ئاگاداریم لەخۆمان دەکرد نەوەکووشتێکمان بۆ بێتە پێش.

لەو زستانێدا لەسەر داوای کاک سەدیق سەفەرێکی تارانم کردو پەیوندیەکم بۆگرت. لەوکاتەی دا کەلەماڵی کابرای هاورێی کاک سەدیق دەگەڕام، تووشی حەسەنی نەغەدەیان بووم. نازانم بۆچی لێی نەترسام. چووبۆوە، خۆی تەسلیم کردبۆ وە نەگیرابوو. هێشتا هەر بڕوام پێی بوو. دوای ئەوەی یەکترمان ماچ کرد گوتی: لێم ناترسی بەگرتت بدەم؟ یان تۆش خۆت تەسلیم کردۆتەوە؟ گوتم ناحەسەن گیان! ناترسم بەڵام پێم بڵێ کاتێ هاتیەوە بەڵێنی هاوکاریت پێ داون یان نا؟ لەوەڵامدا سوێندی خوارد خەیانەتی نەکردوەو گوتی: ئەورۆ دەچمەوە سابلاغ پاش چوار ڕۆژی دیکە دادگایی دەکرێم. گیران و ئازاد بوونم لەو دادگایەدا دیاری دەکا.

دوای حەوتوێک کە من لەتاران گەڕامەوە. لە دەورو بەری مەهاباد بیستم حەسەن دادگایی کراوەو بە ناحەق دووساڵیان زیندان بەسەردا بڕیوە . بە وەرگرتنی ئەو هەواڵە، ڕاستی و دروستکاری ئاوبراوم پتر بۆ دەر کەوت. کاتێ هاتمەوە لای کاک سەدیق و پەیام و هەواڵی ئەولام بۆ هێناوە، پێی وابوو هەموو دنیایان داوەتێ. گەلێک جار وەبیری دێنامەوەو دەیگوت: قەتم پیاوەتی تۆ لەبیر ناچێ.

ڕۆژێکی کاک سەدیق سازبوو بچێ سەرێکی بارزانی بدات. من و خانەلێتان لەگەڵی وەڕێ کەوتین. ئێوارێ گەیشتینە «مامەرووت» مامە رووت ئێستگەی رادیۆ کوردستانی لێ بوو. لەسەر ئاسیاری کاک سەدیق بووین بە میوانی کاک خالید حیسامی. کاک سدیقی ئەنجیری نامەیەکی بۆ بارزانی نووسی و داوای دیداری لێ کرد. شام مان خوارد وەڵامی نامەکەی نەهاتەوە. کاک سەدیق داوای لە من وخانە لێتان کرد ئێمە بگەڕێینەوە . پێم وایە لەبەر ئەوەی بوو نەیدەزانی کەنگێ وەڵامی مەلاقاتی لای بارزانی دەدرێتەوە. بۆیە پێی داگرت ئێمە بگەڕێینەوە. یان لەبەرئەوەی بوو لەو ئەشکەوتەی کاک خالیدی لێ بوو، شتومەک و کەل و پەلی نوستن و جێگاو

ڕێگا کەم بوو بۆیە ویستی ئێمە بگەڕێینەوە . هەرچەند زۆرمان پێ ناخۆش بوو بەوشەوە بگەڕێینەوە، بەڵام لەبەر دڵی کاک سەدیق چارە نەبوو دەبوایە بەجێی بێڵین. بەکاک خالیدی حیسامیم ئەسپاردو شەوێ گەراینەوە دەربەند. دووسێ ڕۆژمان چاوەڕوانی کرد، کاک سەدیق نەهاتەوە. لەو ماوەیەدا بێ نێوەدان تەیارەکان لەبەیانی ڕا دەهاتن بنکە ڕادیۆێ و ئەو سلسلە کێوەی مامەرووتیان دەکوتاو بۆمبارانیان دەکرد. بەهەر ترس و لەرزو پەناو پەسیوێکدا بوو، خۆم گەیاندە مامەرووت. کاک خالیدم دیتەوەو پرسیاری کاک سەدیقم لێکرد. نازانم بۆ بەپرسیارکردنی ئەنجیری کاک خالید تێک چوو. دوایی گوتی: " پێرێ کاک سەدیق لەلای بارزانی گەڕاوەو فەرمووی دەچم لەسەر ئەو ئاوە خۆم دەشۆم تەنانەت بۆخواحافیزیش نەهاتۆتەوە"

دوایی لێی پرسیم: بۆچما نەهاتۆتەوە؟! کاتێ من گوتم نا. دیسان گوتی:

- ڕەنگبێ بۆ سەفەرێکی دوور ڕۆیبێ!

لەجەنگەی پرسیارو وەڵامدانەوە، هاڕەی تەیارەو بۆم باران، باسەکەی لێ شێواندین هەڵاتن و خۆشاردنەوەو ڕاکردن بۆ بن دەوەنان هەموو شتێکی لەبیر بردمەوە.

بەنێو دارو بەردو دەوەناندا خۆم دەربازکردو هاتمەوە دەربەند. پتر لەحەوتوێک چاوەڕوانی کاک سەدیق بووم هیچ هەواڵێکی نەبوو. نامەیەکم بۆ کاک سولەیمان نوسی و لەچوونی کاک سەدیق و مانەوەی لە لای کاک خالید حیسامی و چونەوەی دوبارەی من بۆلای کاک خالید و وەڵامی نابراو و.... گشتم تێدا گونجاند.

داوام لە کاک فایق کرد کەبۆ پتر رون بوونەوەی ئەومەسەلەیە سەرێکی باڵەکایەتی بدات و لەسەر ڕێگاپرسیارێک لەکاک خالید بکات، بەڵام نابێ شەوێ لەوێ بمێنیتەوە. دوای چەند ڕۆژێک کاک سولەیمان هاتە دەربەند. گوتی: چوومەتە مامە رووت و مەسەلەی وون بوونی کاک سەدیقم لەخالیدی حیسامی پرسیوەو دەڵێ:

- ڕۆژێک کاک سەدیق گوتویەتی کیسەکەم بۆ پرکە لەتووتن، من سەفەرێکی دوورو درێژم لەپێشە. دوایی خواحافیزی کردوەو ڕۆیشتوەو...هتد

کاتێک من وکاک سولەیمان وەڵامەکان و قسەگۆڕی کاک خالیدمان لەگەڵ یەکتر

بەراورد کردن، هاتینە سەرئەو ڕایە کەکاک سەدیق شتێکی بەسەر هاتووەو خالیدیش دەزانێ و بێ ئاگانیە. ناوبراو یان دەترسێ و ناوێرێ پێمان بڵێ. یا ئامادە نیە ئەو ڕاستی یەمان لەگەڵ باس بکا.

دوای ڕاوێژ لەگەڵ یەکتر، پێمان وابوو کەدەبێ شتێک بنووسرێ و ٢٠٠ دانێکی لێ چاپ بکرێ و بینێرین بۆ دەرەوەی وڵات بڵاو بێتەوە. پێمان وابوو گیراوە، یان تەسلیمی ئێران کراوەتەوە. لەسەر ئەو باوەڕە بووین ئەونوسراوە بڵاو بکەینەوەو داوا لە کۆڕوکۆمەڵەکانی دەرەوە بکەین یاریدەمان بدەن. بۆئەوەی ئەگەر کاک سەدیقی ئەنجیری لەلایەن شۆرش گیرابێ، یان تەسلیم کرابێتەوەولەزیندانەکانی ئێران دا بێ، بەبڵاوکردنەوەی ئەو نوسراوە لەناو ئەچێ و بمێنێ.

دوای یەکدوو مانگێک برادەرانی حیزبی شیوعی لە چۆمیدا مەیتێکی بێ سەریان دیبۆوە و ئەو نیشانانەی بۆ کاک سولەیمانیان باس کردبوو، کاک سولیمانی هێنابووە سەر ئەو باوەڕە کەتەرمی کاک سەدیقی ئەنجیری بووەو کوژراوە. بەدوای بێ سەرو شوێن چوونی کاک سەدیق ئەنجیری و ڕووداوی تر، ئەوەندەمان ڕووداوی نوێ و ناخۆشی دیکە بۆ هاتنە پێش، ڕووداوە کۆنە دڵ تەزێنەکانی وەبن خۆی دا.

کەوتینە ساڵی ١٣٤٥هـ ١٩٦٦ز، ماوەیەک بوو هیچ هەواڵ و سەروسەدایەک لەکاک عەبدوڵلا(ئەحمەد تۆفیق)نەبوو. پاش پرسیار لەم و لەو بۆمان دەرکەوت کەلەناوچەی باڵەکایەتی نەماوەو چۆتەمەڵبەندی بادینان لەگوندی کونەماسی نیشتەجێ یە. بڵاوبۆوە کەمەلامستەفا ناوبراوی دور خستۆتەوە. هێندێکیش دەیانگوت؛ لەسەر داوای خۆی چۆتە بادینان. دوای ماوێک بیستمانەوە کەناوبراو سەری لەبەغدا هێناوەتەدەر. چونەغداشی وەک دورخستنەوەکەی بۆئیمەناروون بوو. عکس العمل پێشان نەدانی شۆورش وە ئەوە دەچوو دەستی خۆیانی تێدابێ بۆ بەغدا. سەرئەنجام لەبەغدا دەگیرێ و، وەک هەمووگیراوێکی کوردی ئەو دیو بێ سەروشوێن دەچێ، روون نیەچۆن کوژراوە. چونکە بەنوسراوە شتێک لەسەرگیران وکوژرانی نیە؟! چۆنیەتی و کارو باری کوردی کوردستانی ڕۆژهەڵات گەیشتە جێگایەک کەمافی

هەڵگرتنی چەکمان نەبێ جگەلەدەمانچەیەک. ئەویش بەدزی لەبەر پشتێنێ بنێین و دیار نەبێ. دوای ماوەیەک دەبوایە هەر چەکێکی هەمانە بچێن (جەوازی) بۆ وەرگرین. ماوەیکی دیکەی بەسەر چوو بەگوییان هەڵێناین کەئەگەر بکرێ لەدەبەر کردنی جلی پێشمەرگەش واز بێنین.

ئەو دەورانە بۆ ئێمە ناخۆشترین دەورانی پێشمەرگایەتی بوو لە نێو شۆڕشی کوردستانی عێراقدا. لقی جاسووسی و پیلانگێڕی سازمانی ئەمنیەتی ئێران بە نێوی « پاراستن » شەوو رۆژ دژی ئێمە لە پیلانگێڕی ڕانەدەوەستا. هەمووی ئێمە ناسرابووین و تازە نەدەکرا نەهێنی بین و خۆمان لەژێر چاوە دێری و وەدواکەوتن و هەڵنانی " پاراستن "بپارێزین. پاراستن، بە زاهیر بەبەرنامەی میللی هاتبوە مەیدان. هەرکەسێک بە بیرو ڕاو بۆچوونی هێندێک لە بەرێوە بەرانی شۆڕش نەجووڵاباوە، دەکەوتە بەر هێرشی" پاراستن ". پاراستن" لە کەسانی دژی پێشکەوتنخواز پێک هاتبوو. بەزاهیر بەربەرەکانی کۆمونیزمیان دەکرد، بەڵام لە ڕاستی دا وەک گوێ لەمست بەرنامەو فەرمانەکانی سازمانی ئەمنیەتی ئێرانیان بەکەسانێکی وەک «حەمەی عەزەدۆم و صدیق ئەفەندی و... بەرێوەدەبرد. لەخوارەوەش لەکەسانێکی وەک زەکی عەقراوی و غەزالی و ئەحمەدحاجی ... کەڵکیان وەردەگرت. دەکرێ بڵێم هێندێکیشیان لەناکۆکی ئێمە کەڵک وەردەگرت. چونکە ئێمەش کەسانی وەک حەمەی عەزەدۆمان هەبوون.

لەسەرووی حیزب جگە لەسولەیمان موعینی وسەدیق ئەنجیری، ئەوانی تر مەسایلی سیاسی و قازانج و بەرژەوەندی گەل و حیزبیان ئەوەندە لەلا گرینگ نەبوو. زیاترخەریکی سابوون لەژێر پێنانی کەسانی پێشکەوتووخواز بوون کە بەقەولی خۆیان مارکسیست بوون ! بەڕاشکاوی دەتوانم بڵێم: حیزبی دێموکراتی کوردستان، وەک چۆن بۆخۆی حیزبێکی میللی دێموکراتیکە، کادرەکانیشی هەر ئەوە بوون، کەچی ئەو مرۆڤە کورت بینانە، بێکار دانەدەنیشتن و دەبوایە نێوێک بۆ و کەسانە بیبیننەوە کە بەڵێ قوربانیان بۆ نەدەگوتن. هەمیشە ئەو حیزبەکادری پێشکەوتووخوازی وای تێدا بووە و

بەربەرەکانی لەگەڵ کراوەو نێوی مارکسیستیان لەسەر داناوە. شتێکی کەئەو تیپە مرۆڤە کورت بیرانەی هێنابووە سەر ئەوڕایە کەنێوی جۆراو جۆر لەسەرکادرەکانی پێشکەوتووخواز دانێن. بەتەنیامانەوەی خۆیان بوو، کەدەیاندیت لەنێوکادرەکانی هەڵسووری نێو خەڵک کەسیان بەدەورەوە نیە. لەڕاستی دا ئەو برادرانە « موفلیسی » سیاسی بوون. چونکە هونەرو غیرەتی چونەوەیان نەبوو نەیان دەتوانی بچنەوە نێو خەڵک. لەوکوردستانە پان بەرینەداکار بکەن. جگە لەهێندێک خزمی نیزیکی خۆیان، کەسێکی دیکەیان بۆلەمپەروپشتیوان و دڵ خۆشکەرەوەی داهاتوو شک نەدەبرد. بەڕاشکاوی دەکرێ بڵێم: بێ ئیمانی ئەوانەی هێنابووە سەر ئەو ڕێگایە کەبەربەرەکانی لەگەڵ ئێمەو مانان بکەن و بەنێوی مارکسیست! بەم و ئەومان بناسێنن. هەر ئەوانەش لەگەڵ « پاراستن » و ئەوانەی لە پاراسین نیزیک بوون، دۆستایەتیان دەکردن وکەندوکۆسپیان بۆ پێک دێنایەن و ڕاپۆرتیان لێدەداین.

بەکورتی ناکۆکی و دووبەرەکی بیرو بۆچوون، لەسەروی حیزب ڕا تادەگەیشتە ریزی خوارو لەو پەڕی خۆی دابوو. ئەو ناتەباییە لەساڵی ١٣٣٣هە، ١٩٥٤ز، تائەوکات واتە ١٣٤٧هە ١٩٦٨ز، درێژەی هەبوو. هەروەها دەکرێ بڵێم لە دەست پێکردنی شۆرشی ئێران واتە ١٣٥٨هەتاوی ١٩٧٩زاینی، تائێستاش کە ساڵی ١٣٧٥هە١٩٩٦زاینی یە، ناتەبایی بیرو بۆچوون، هەردرێژەی هەیەو نەپساوەتەوە. لەسەر ئەو بیرو ەباوەرەم، تا حیزبی دێموکراتی کوردستان لەسەر ئەو خەتە جویێ نەکراوە تێکەڵ پێکەڵەی خۆی بێ، ئەو ناتەباییەش درێژەی هەیەو ناپسێتەوە. چونکە تائێستا لەدنیادا نەدیتراوەو نەبیستراوە، ڕێبەرایەتی پارتێک توانی بێتی کەسانێکی کەبیرو بۆچونی پێشکەوتووخوازیان هەیە، لەگەڵ کەسانێکی کەبیرو بۆچونی پاشکەوتووی خێڵەکیان هەیە، لەتەشکیلاتێکدا بە تەباو ڕەبایی ڕێک بخات و ناتەبایی لە نێوانیاندا نەبێ. ئەگەر ڕێکیشی خستبێ، هەر وەک حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕێکخستنێکی کاتی بووەو ناتەبایی بەردەوام هەبووە. لەخۆڕا نیە لەدەرەوەی وڵات هەرکەسە بۆخۆی لەدەوری حیزبێک کۆ بۆتەوە کە لەگەڵ بیرو بۆچوون و باوەری خۆی

دێتەوە. بەڵام لەوڵاتی ئێمە، یان باشترە بڵێم لەڕۆژهەڵاتی نێوەڕاستدا، چاولێکەری و ڕەگەڵ قودرەت کەوتنە. کەمتر وایە خەڵک بۆخۆیان لەرووی پەیڕەو و پرۆگرامەوە حیزبی خۆیان هەڵبژێرن و تاسەر بەئیمانەوە کاری بۆبکەن. یان بەخاتری بوونی خزمەکانیەتی لە تەشکیلاتێک دان، یا بەهۆی هاورێکانی، یان لەداخی ئەو تایفەو فلان کابرایە. یابەهێز بوونی فلان تەشکیلاتە بۆتە هۆی ئەوەی تێیدا کۆببنەوە.

ئەو ڕێ و ڕەسم و چاولێکردنەی باسم کرد، بۆ تەشکیلات و کادرەکانی ئەو تەشکیلاتەی تێیدا کۆبوونەتەوە گیرو گرفت پێک دێنێ. پاش ماوەیەک وێکڕا کارکردن و یەکتر ناسین، ئەوناتەبایی و دڕدۆنگیەی لێ پێک دێ، کە من بۆخۆم لەساڵەکانی ڕابردودا لەنێو حیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا دیومە.

هەر وەک ئاماژەم پێ کرد، ئەندامانی هەڵبژێردراو بۆ کۆمیتە ناوەندی جگەلە سولەیمانی موعینی و سەدیقی ئەنجیری و یەکدوانێکی دیکە، ئەوانی تر یا بەرچاو نەبوون، یان جێگای موتمانەی کادرەکانی حیزب نەبوون. وەختایەکی کاک سەدیق بێ سەرو شوێن چوو، کاک سولەیمانیش بەتەنیا مابوو و دەبوایە پشتی بگیرێ بۆ ئەوەی لەحاستی ئەوانی تردا نەکەوێ و درێژە بەکارەکانی بدات.

بەڕاستی هەر بەنێو حیزبمان هەبوو وکۆمیتەی ناوەندیمان مابوو. تابلێی شل و، ولوو، شەق و شۆق بوو. کەس خەتی کەسی نە دەخوێندەوە. هەرکەس چۆنی پێ خۆش باو بۆ کوێ چووبا دەیتوانی وابکا. ناتەبایی ئەندامانی کۆمیتە ناوەندی، بەتایبەتی سەرنەوی کردن و لامەلامە کردن لەکەسانی وەک حەسۆ و لەویش خوارتر، کاریان گەیاندبووە جێگایەک پیاو بێزی لەخۆی هەڵدەستا. هەروەها خۆ بێ تەفاوەت نیشان دانیان لەحاست ئەرکی سیاسی و تەشکیلاتی بۆهەمووکەس روون ببۆوە کەشیاوی بەرێوەبەری حیزب نین. لەلایەکی دیکەشەوە، ئەودوو بیرەی لەسەروو باسم کرد، گەیشتبوە جێگایەک تەنانەت بۆ دەرکردنی بەیانێک، یا لاپەڕە ڕۆژنامەیەکیش ساغ نەدەبوونەوە.

لەوکاتە ناسک و تەنگەدا، دانیشتن و چاوچڕ داگرتن و چاوەڕوانی قەزاو قەدەربوون

بۆکادرێکی سیاسی، تەنانەت بۆ مرۆیەکی بێ لایەنیش کەهەست بەلێقەوماوی نەتەوەکەی بکا شەرم بوو. ئەو کات پێک هاتنی کۆمیتەیەکی شۆڕشگێر پێویست بوو. کەهەوڵ بدا بۆ پێک هێنانی کۆمیتەناوەندیەک کەشیاوی بەڕێوەبەری حیزبی دێموکراتی کوردستان بێ.

کادرەکان یەکتریان ناسی بوو. بۆیە دەبوو مرۆڤ حیسابیان لەسەر بکاو بەمردی مەیدانی ئەو ڕۆژیان بزانی. کەم و کوڕی ئەوکاتی کادرەکان نەبوونی سەربەخۆیی بوو کەئەحمەد تۆفیق سەرشکێنی کردبوون. هێندێکی کارلەسەر کردن دەویست تا وەخۆ بێنەوە. بەداخەوە بۆ و کارەش مەیدان و فرسەت نەبوو.

پێک هاتنی بنەمای کۆمیتەی ئینقلابی .

لەسەر داوای کاک سولەیمانی موعینی، ئەندامانی کۆمیتە ناوەندی و کادرەکان بە تێکڕایی بانگێشتێ کراینە دۆڵەڕەقێ. هۆی بانگ کردنەکە ئەوە بوو کەچارێک بۆ وەزعی شڕو شپرێوی ئەوکاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان بدۆزرێتەوە.

لەکاتی دیاری کراودا هەموومان لە « دۆڵەرەقێ » کۆ بووینەوە. پێش دانیشتێ هێندێک لە کادرەکان بەو ناکامە گەیشتێن کەکۆمیتەی ناوەندی توانای کێشانی ئەوکادرانەی نیە چ دەگابە"بەدەنەی" تەشکیلاتی. چونکە تەنیا چوار کەسی ئەندامی کۆمیتەناوەندی مابوون و لەوکۆبوونەوە دا بەشدار بوون. واتە، کاک سولەیمانی موعینی، مەلارەحیم وردی، کاک ئەمیری قازی. مەلاسەید رەشید.

ئێمەکادرەکانی دەرەجەدوو پاش قسەکردن لەگەڵ یەکتری، بەو ناکامەگەیشتێن کەکۆمیتەی ناوەندی بەمانای واقیعی نەماوەو ئێمەش نابی ئەحمەدێکی دیکە دروست بکەین. کەوایە بۆچی لەخۆڕا چوار مۆرەی ناتەباو نالێک حاکمیەتمان بەسەردا بکەن؟ بەحەق لەکاک سولەیمانی موعینی بەولاوە ئەوانی تر ئەهلی کارنەبوون. ئەوکەسانەی وەک ئەندامی کۆمیتە ناوەندی لە ئارا دا مابوون و لەو کۆبوونەوەدا بەشداروبوون، بریتی بوون لەو چوار کەسەی باسم کردن. ئەوانیش لەوکۆبوونەوە دا

نەک هەر هیچیان بۆ نەکرا و ئیعتبارێکی نوێ یان وەدەست نەهێنا، بەڵکوو وایان تێک شکاندن لانی کەم بۆ ئەو دەوران کۆتاییان بە بەرپرسایەتی وەرگیراو لە کۆنگرەی دووهەم هات. بەڕاشکاوی پێیان گوتن؛ لەگەڵ ئەو ڕێبەرایەتیە کار کردن زەحمەتەو دەبێ پتری بیر لێ بکرێتەوە. لەنێوخۆماندا وامان دانا کە خەریکی کار بین و لەداهاتوودا کۆمیتە ناوەندیەک پێک بێ شیاوی بەڕێوەبردنی کادرو تەشکیلاتی حیزب بێ. تائەو کات پشتیوانی لەسولەیمانی موعینی بکەین. بۆخۆشمان لەلاوە ئەگەر شتێکی دیکەمان بۆکرا بیکەین.

کاتێک زانیمان ئەوانەی کۆمیتە ناوەندی هیچیان لە دەست نایەو جێگای هیواو هومێدنین، هاتینەسەر ئەو ڕایە کەلەکات و ساتێکی ناسکی ئەوێ ڕۆژێ دا دەست لەسەر دەست دانان و چاوەڕوانی قەزاو قەدەربوون بەخەتایەکی گەورە دەژمێرێ. دوای ڕاوێژو بیرگۆڕینەوە لەگەڵ یەکتر، بەوە گەیشتین لەبیری بەدیلێکی دیکەدابین.

هەر ئەو ڕۆژە لەوکۆبوونەوە دا هێندێک لەبرادەران بەتایبەتی ئەوانەی لێک نیزیک بووین بۆکۆبوونەوەیەکی تایبەتی لەگەڵ یەک وادمان داناو یەکمان گرت کەبۆ دروست کردنی شتێکی ڕێک و پێک تێ بکۆشین. ئاماجمان پێک هێنانی کۆمیتەیەک بووکەبەڵکوو بتوانین بنەمایەک بۆ یەکگرتنی پتری کادرەکان و ڕێکخستنێک پێک بێنین کەلەدوا ڕۆژدا جێگای هیواو ئاواتی گشتی بێ .

لەهەلوومەرجێکی فرە ناسک و پڕمەترسیدا، بەتێکۆشانی تێگڕایی و هەموو لایەنە توانیمان «کۆمیتەی ئینقلابی حیزبی دێموکراتی کوردستان » پێک بێنین.

کۆمیتەیەکی نەهێنی لەو حەوت کەسەی خوارەوە پێک هات کەبریتی بوون لە:

کاک سمایلی شەریف زادە، مەلائەحمەدی شەڵماشی(مەلائاوارە)کاک سەننار مامدی، کاک حەمەدەمینی سراجی ، مەلاعبدوللای عەبدولایی (مەلاعەبدوللای سەرباز) کاک سالاری حەیدەری، سەعید کاوە.(نووسەر)

ئەوکۆبوونەوە، هاوینی ١٣٤٥هەتاوی.١٩٦٦زاینی لەسەرووی گوندی ئالانێ لەبن رەوەزە بەردێک کراوکۆمیتەی ئینقلابی ح د ک پێک هێنا. دوای چەند بڕیاراتێک و

دابەشکردنی کار، بلاوەمان کردو هەرکەس بۆشوێنی خۆی ڕۆیشتەوە. هەر وەک ئاماژەم پێکرد، هەلوومەرجێکی فرە ناسک بوو. لەلایەک کۆمیتە ناوەندی لەو پەڕی شپرزەیی دابوو. بەڕاشکاوی پیاو دەکرێ بلێ کەکۆمیتە ناوەندی لەبەریەک هەلوەشابوو. سەرەڕای ئەو وەزع و حالە شپرێوەش « پاراستن » وەک گورگی چوارچاو سەری لە سوێ نابووکەلەکاتی پێویستدا فەرمانی سازمانی ئەمنیت بەرێوە بەرێ. کادرەکان جگە لە تاقمێکی گوێ لەمست، لەوپەڕی نارەحەتی و خەتەردا دەژیان. لە زۆر شوێنی بەرچاو خۆمان دەپاراست. گرۆو هاتوچۆی ماشێنی لندروڤێری ئێران لەنێوان حاجیەمەران و گەلالەدا، شەوو ڕۆژ نەدەپساوە. ئێواران ماشێنی"ریبۆی" ئەرتەشی ئێران بە تۆپەوە سەریان بدوای یەکەوە دەنا تابەرە بەری بەیانی جەبهەکانی میریان لەلای ڕەواندزو دیانان تۆپ باران دەکردو بەیانیش پێش تاوهەلات دەگەرانەوە دواوە. هاتوچۆ و برەم برەی ئێران کوردەکانی گەرمێنی بەگشتی هێنابوە سەر ئەو ڕایە کە شاهەنشای ئێران دەیەوێ کورد لەژێر باری زولم و زۆری ڕزگار کات و ئالایان بۆ هەلکا. بەلام ئێمە نەک هەر بەو یارمەتی دانە خۆشحال نەبووین، بەلکوو مەترسیمان لە بنان گوێی شۆرشدا بەدی دەکرد.

ئێستاسەرە ڕای ئەوەی کەزەمان بەرەو پێش ڕۆیشتووە، بەداخەوە مێژوو دووپات بۆتەوەو ئەو هەموو بەدبەختیەی کە بیست و چەند سال لەوە پێش لەشۆرشی پێشوودا بەسەریان هات ئەزموون وەرنەگیراوەو کای کۆن بەبا دەکرێتەوە!!

دێمەوە سەر باسەکەی خۆم. هەوالمان پێگەیشت مەلا ڕەحیم وردی، مەشهوور بە مەلا رحیمی مەریجلانی لە لایەن عەبدولوەهاب ئەتروشی، یەکێ لەفەرماندەرانی پێشمەرگەوە گیراوەوکاتێک وێستویانە تەسلیم بە ئێرانی کەنەوە، زۆریان لەبەر پاڕاوەتەوە کەنەیدەنەوە بەئێران بێ سوود بووە. دوایی لەسەر سنوور چەکدارەکانی ناوبراو بەدەست ڕێژێک شەهیدیان کردوە. کاتێک ماموورەکانی ئێران دێن وەری گرنەوە، دەبینن هەموگیانی خوێناویەوکوژراوە. پێیان دەلێن: ئێمە زیندومان کڕیوە، بەلام ئێوە دەتانوێ مردوومان پێ بفرۆشن؟! تەرمەکەیان لێ وەرناگرنەوەو، ئەوانیش

لەوێ بەجێی دێڵن. چەند ڕۆژێک تەرمی شەهید مەلا رەحیم لەسەر سنوور دەمێنێتەوەو دوایی فەقێی گوندەکانی ناوچەی بانە، شەوێک دێن و تەرمەکە دەدزنەوەو دەینێژن. ئەوهەواڵە زەنگی خەتەر بوو بۆ هەمووومان. هەرلەو سەرو بەندە دا هەواڵمان بۆ هات کەچوار کادری حیزب لە ناوچەی پێنجوین لەلایەن فەرماندە نیزامیەکانی شۆڕش گیراون و تەسلیمی ئێران کراونەتەوە. کادرەکان بریتی بوون لە:
سەعید هەورامی، ئەسکەندر هەورامی، فتحوللاهەورامی و یەکی تر. ئەو هەواڵە ناخۆشانە ئەوەندەی دیکە ئێمەی نیگەران کرد. بەڵام جگە لەوەی ددان بە جەرگی خۆمان داگرین و چاوەڕوانی قەزاو قەدەر بین چارێکی دیکەمان شک نەدەبرد. زۆرجار دادەنیشتین و دەمان گوت:
- ئەگەر بەوەندەش شتێک وەدەست کورد کەوێ و ئازادیەک وەدەست بێ، هەر هەرزانەو قەیدی ئێمە ناکا هەرچی بەسەرمان دێ با بێ.
بەرنامەی سازمانی ئەمنیەت و گوێ لەمستی « پاراستن » وکاربەدەستانی شۆڕش لەوە پتر بوو کەئێمە بیرمان لێ کردبۆوە. لەو سەرو بەندە ناخۆشەدا کاک سولەیمان لەگوندی دێرێ، لەژێر ناوی ئۆرگانی لقی٣ی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا خەریکی دەرکردنی رۆژنامە بوو بەنێوی « رۆژ »لەڕۆژنامەکەدا مەسایلی سیاسی بەپێی هەلومەرج و بارو دۆخی ئەوکات لەمەڕ چۆنیەتی ئێرانی تێدا شی دەکردەوە.
لەوکاتە ناسکەدا کاک فایق توانی سێ ژمارە رۆنامەی رۆژ دەربکات. رۆژنامەی رۆژ، بۆکادرەکانی خەباتگێر دڵخۆشکەرەوە بوو. بەڵام بۆکادرەکانی گوێ لەمست هەواڵێکی فرە ناخۆش بوو. دەرکردنی ئەو رۆژنامە بوو بەهۆی ئەوەی هێندێک لەهاوکارو لایەنگرانی ئەحمەدتۆفیق بە نەهێنین بچنە لای « پاراستن » پێیان بڵێن ئێمەلەو ڕۆژنامەی فایق ئەمین دەری دەکات دوورو بێ بەرین. بۆئەوەی ببەخشرێن ئەندام ولایەنگرانی"پاراستن"دڵیان لێ نەیەشێ !!

نامەی کاک سولەیمانی موعینی.

ئەوکات من مالّم له گوندی ئازادی بوو. لەگەل مەلامحمەدی خزری خەریکی بالتۆ فرۆشی بووین و بەزاهیر بۆخۆحەشاردان له" پاراستن" کارمان به حیزب و سیاسەتەوە نەبوو. ڕۆژێک له مالێ دانیشتبووم، ئەحمەدی بارام میرزای که پێشمەرگەی حیزب بوو بەنامەیەکی کاک سولەیمانەوە وەژورکەوت. لەنامەکەدا نوسرابوو. هاورێی بەرێز کاک سەعید کوێستانی!

وێڕای سلاوی شۆرشگێرانە، ئێستا تۆزێکت لێ هاتوومەتە پێش، نەترسێی بلێی دووره ! تکایه بۆ هێندێک ڕاوێژ لەگەلّ هەلگری نوسراو هەستە وەره . پێم وایه "دێلەزەرد" وا بەهاسانی وازمان لێ نایەنێ . مەسەلەیەکی زەروریم بۆ هاتۆتە پێش، دەبێ لایەکی سەرت لەوێ بتاشی و لایەکی لێره . برات فایق ئەمین .

لەئەحمەدم پرسی: کاک سولەیمان له کوێ یه و چ دەزانی بۆم بگێریەوە؟

ئەحمەدی بارام میرزای له وەلامدا گوتی:

- کوڕه بەسەری تۆ، کاک فایق لەهیچ وخۆڕایی ترسی لێ نیشتوەو پێی وایه دەیگرن. بروسکەیەکی مەکتەبی سیاسی بۆهاتووه کەسەرێکی وێ بدات و هیچی دی. ئێستاکاک فایق پێی وایه بروسکەی ئیدریس بارزانیە. ئەوه لەخوارەوەی دەرگەلەیەو لەسەر چۆمی چاوەروانی تۆیه.

وادیاربوو کاک سولەیمان مەسەلەی بروسکەی لەگەلّ پێشمەرگەکان باس کردبوو، بۆیه ئەحمەدی بارام میرزای دەیزانی. بەپەله دوو سێ نانمان هەلگرت و لەگەلّ ئەحمەدی بارام میرزای سواری ماشێن بووین ڕۆیشتین. لای نیوەڕۆ لەنێوان دەرگەلەو پردی زەرد کاک فایق چاوەڕوانی دەکردم. ناوبراو زۆر دەفکردابوو. قەتم کاک فایق ئاوا بەکزی

نەدیبوو. چووینە پەنایەک و بروسکەکەی کەبەنێوی مەکتەبی سیاسی بۆهاتبوو، بۆی خوێندمەوە. نوسی بوویان:

برای بەرێز کاک فایق ئەمین!

وێرای سڵاوی شۆرشگێرانە، تکایەبۆ هێندک وتوو وێژ تامەکتەبی سیاسی وەرە.

کاک فایق بەو بروسکەیە زۆر تێک چووبوو. هەوەڵ جاربوو لەلایەن مەکتەبی سیاسیەوە بروسکەی بۆ لێدەدرا. چونکە ئەگەرکارێک شتێک هاتبا پێش هەمیشە بەنامەو مۆری مەکتەبی سیاسی ئاگادار دەکراین. دوای وتوو وێژ، لەگەڵ کاک سولەیمان هاتینە سەر ئەو ڕایە کەمن بچمە مەکتەبی سیاسی وکارێکی وابکەم کاک نوری شاوەیس یان کاک عەلی عەبدوللا ببینم و لێیان بپرسم بزانین بروسکەی ئەوانە یان نا؟ چونکە ئەگەر بروسکەی ئەوان بایە هیچ جێگای مەترسی نەبوو. بەڕاستی ئەو دووکەسە لەمەکتەبی سیاسی نوێ دا بەمرۆڤی خاوەن شەخسیەت ناسرابوون. من پێشترلەهەولێر ناسیاریم لەگەل کاک عەلی عەبدوللادا هەبوو یەکترمان دەناسی.

لەگەڵ کاک سولەیمان قەرارمان دانا ئەگەر درەنگ هاتمەوە شەوێ بچێتەوە لای برادەرانی حیزبی شیوعی، کەبنکەی ناوەندیان لە دەرگەڵەبوو. ئەوکات مەکتەبی سیاسی لەدۆڵێکی لای گوندی ڕەزان بوو. واتە لە نیزیک جادە. من سواری ماشێن بووم وچوومە مەکتەبی سیاسی و نێوی خۆم دا بەکابرای حەرەس وپێمگوت؛ دەمەوێ کاک عەلی عەبدوللا ببینم. کابرا خۆی کرد بەوەکیلی کاک عەلی و هەزارو یەک برو بیانووی هێناوە. ناچار بووم کابرا بترسێنم و درۆیەک بکەم و بڵێم: کاکە گیان من کارێکی فەوریم هەیەو ڕاسپاردەی خۆیانە من بێمە ئێرە. ئێستا کەتۆ ڕێگەم نادەی من دەڕۆم، دوایی دەبێ تۆخەتاکە وەستۆی خۆت گری کەرێگات نەداوم بچم کارەکەیان پێ بڵێم. کابرا دەیویست بزانێ بۆ هاتووم و چ کارێکم هەیەو ئیشەکەچیە!. نازانم کێ ئەوکابرایەی لەوێ دانابوو؟ کەلەپێش مەکتەبی سیاسی دا هەموو شتێک بزانێ!!

کاتێک زانی هیچ قسەو باسێکم لێ هەڵناوەرێ، قامکی بڵند کردو گوتی: قوربان یەک دەقیقە. ڕۆیشت بۆلای کاک عەلی و بەپەلە گەڕاوە و گوتی فەرموو.

کابرای پێشمەرگە جگە لەپێشمەرگەو دڵسۆزی بۆ شۆڕش، هەموو بیرێکی لێدەکراوە.
کاتێک چوومە ژور کاک عەلی و کاک نووری پێکەوە دانیشتبوون یەکی چایەکیان لەپێش بوو، ناردیان چایان بۆمنیش هێنا. دوای چاک و خۆشی گوتم:
- هاتووم بۆ پرسیارێک بپرسم؛ هیوادارم نەبێت بەجێگای دڵ ئێشی! بروسکەیەک بە نێوی دەفتەری سیاسی بۆ کاک فایق هاتووە کە بێتە مەکتەبی سیاسی. ئەوەی ڕاستی بێ لەبەرئەوگوشارانەی بۆیان هێناوین بڕوامان بەکەم کەس ماوە. کاک فایق وێڕای ڕێزو سلاوعەرزی دەکردن، ئایا ئەو بروسکەی بۆی هاتووە ئی ئێوەیە یان نە؟
کاک عەلی وکاک نوری چاوێکیان لێک کردو لێکتریان پرسی. دەرکەوت کە ئەوان نە بروسکەیان لێ دابوو، نەکاریان بەکاک فایق بوو، نەئاگاداری ئەوبروسکەیە بوون.
کاک نووری شاوەیس گوتی:
- دیارە ئێمە بەنێو ئەندامی دەفتەری سیاسین، بەداخەوە ئاگاداریمان لەسەر ئەوشتانە نیە. ئەوکارانەکاک ئیدریس دەیان کات و ڕەنگبێ هەر ئەویش کاری بەکاک فایق بێ زۆرم سوپاس کردن و خواحافیزیم لێکردن. دەمەوعەسرگەیشتمەوە لای کاک فایق و برادەرانی پێشمەرگە. وەلامی کاک عەلی و کاک نوریم لەگەڵ هێندێک ڕاسپاردە بۆکاک سولەیمان گێڕاوە. نارەحەتی کاک سولەیمان بوو بەدوو ئەوەندە. هێندێکمان قەول و قەرار پێکەوە دانا کەلەکوێستانی قەندیل یەکتری ببینینەوە. دوایی لەسەر داوای کاک سولەیمان، هێندێکم ئامۆژگاری پێشمەرگەکان کرد. یەکتریمان ماچ کردوخوا حافیزیان لێکترکرد. ئەوان ڕۆیشتن ومنیش بەرەوگەلالەگەڕامەوە. شەوێ لەشارۆچکەی گەلالێ نوستم و بەیانی کاتێک دەمەویست سواری ماشێن بم بچمەوە مالێ توشی ئەحمەدی بارام میرزای بووم کەدەیویست بچێتە بنکەی ئیداری لای فەرانسۆ حەریری هەموو شتێکی بۆ بگێڕێتەوە.
ئیدریس بارزانی فەرانسۆی وەک بەرپرسی پێوەندی لەگەلالێ دانابوو.
بەدیتنی ئەحمەدی بارامی نێوک و دلم کەوت. ماندوو نەبوونی و چاک و چۆنیم لەگەڵ کردو پرسیم؛ ئەوە بۆ لێرەی کاک ئەحمەد؟! دەکرێ پێم بلێی؟

ناوبراو برێک سورهەڵگەڕاو بەبێ شەرمی وەڵامی داوەو گوتی:

- بەڕاستی کاک سەعید خەجاڵەتی هەموو لایەکم. باوەڕم پێ بکە تاقەتی چوونەوەی شاخ و بەندەنانم نیەو ناتوانم بەوکێوانەدا بسووڕێمەوە.

ئەحمەد، ڕاستی دەکرد. پێشمەرگایەتی کاری ئەو نەبوو. جگە لەوەی کەهیچ ئیمانی بەپێشمەرگایەتی نەبوو. جەولەو گەڕانی نەهێنی ش کاری ئەو نەبوو.

چارم نەبوو دەبوایە لەگەڵ ئەحمەد نەرم بم و نەرم بدوێم. بردمە پەنایەک و پێم گوت: ئێستاکە لەچوونەوە خۆت دزیوەتەوە کارێکی خراپت کردوەو دەبوایە پێت گوتبان ناتوانم و بە دزی شەوێ هەڵ نەهاتبای. قەی ناکا وەرە لەگەڵ برای خۆت دەچینەوە گوندی ئازادی بۆخۆمان کۆت و باڵتۆ فرۆشی دەکەین و سەر پێکەوە دەنێین. هەرچی کردم و کراندم، فایدەی نەبوو. زانیم دەچێتە لای فەڕانسۆ هەموو شتێکی بۆ دەگێڕێتەوە. داوام لێ کرد ئەوەی دوێنێ لە نێوان من و فایق دا ڕابردوە، شەڕەفت هەبێ نەهێنی بێنێتەوە باسی مەکە. دوایی برێکم ترساندوپێم گوت: ئەگەر باسی دوێنێی من و هاتنی خۆت و دیتنی کاک فایق بکەی بۆ خۆت سەرت تێدا دەچێ. سوێندی خوارد کەهیچ شتێک نەڵێ و باسی ئەوشتانە نەکات.

ئەشهەدوبیللا ئەو نەهێنیەی پاراست و نەم بیستەوە، بەڵام بوو بەجاسوسێکی خەتەرناکی « پاراستن » وەک خول خولە بۆ حەمەی عەزەدۆم هەڵدەسوڕاو، هەواڵ و درۆ و دەلەسەی بۆکۆ دەکردنەوەو سیخوڕی بۆ دەکردن.

نامەی کاک سەننارو چونی کاک سالار حەیدەری.

لەو کاتە ناسکەدا نامەیەکی سەنناری مامدی هات و نوسرابوو: لەو بارو دۆخەدا هەڵناکەم و خۆم ساز کردوە دەچمەوە کوردستان و . . .

بەرێکەوت کاک حەمەدەمینی سراجی و کاک سمایلی شەریفزادەو کاک سالاری حەیدەری لەگوندی خەلانێ لەلای ئێمە بوون. دوای قسە لێکردن و ڕاوێژ لەگەل یەکتری هاتینە سەر ئەو ڕایە کە کاک سالاری حەیدەری بچێتە شارۆچکەی سیدەکان لای کاک سەنناری مامدی و لەو تەمایەی گرتوویەتی ساردی کاتەوە نەیەڵێت جارێ ئەو سەفەرە بکات. نامەیەکمان نوسی و کاک سالار بەرەو سیدەکان کەوتە ڕێ. کاک حەمەدەمین و کاک سمایلیش بەرەو جێگای دانیشتنی خۆیان گوندی سونێ گەڕانەوە. من کە چاوەڕوانی گەڕانەوەی سالارم دەکرد، دوای چەند ڕۆژێک لەسیدەکان ڕا نامەیەکی کەکاک سالاری حەیدەری بۆی نوسی بووم و بۆی ناردبووم بەدەستم گەیشت. لەنامەکەدا نووسرا بوو:

-"دوای ئەوەی کاک سەننارم دی و لەو بارەوە قسەمان کرد، منیش هاتمە سەر ئەو ڕایە چیدیکە ڕانەوەستم و لەگەلی بڕۆمەوە. پێم وایە دەبێ لە"دێڵەزەرد" بدەین و لێی نەهترسین. دوژمن بەبرێکی کاغەزیە.

مەبەستی سالارلە (دێڵەزەرد) شای ئێران بوو، کەلە نێو خۆماندا ببوە ئیستلاحی ڕۆژ. مەبەستی لەبەبری کاغەزیش، وەبیر هێنانەوەی قسەکانی مائۆتسە تۆنگ بوو. کەئەو کات ئێران ئێران سەگی زنجیری ئیمپریالیزمی ئەمریکابوو. بەکورتی کاک سالارو کاک سەننار بێ مەشوەڕەت کردن لەگەڵ ئێمە عەزمیان جەزم کردبوو بۆشۆڕشێکی چەکدارانە بەرەوکوردستان ڕێگایان داگرتبوو ڕۆیشتبوونەوە. دوای ماوەیەک هەواڵمان بۆ هات

کەکاک سەنناری مامدی لەتاران دیتراوە. هەروەها کاک سالاریش لەمەهاباد لەماڵی خۆیانە. ئەوەی ڕاستی بێ وەزعەکە ئەوەندە ناخۆش بوو مانەوە لە نێوشۆڕشدا بۆکوردی ڕۆژهەڵات سەخت و دژواربىوو. لامەلامەو ملحیزکردنیش بۆمرۆی خەباتگێر نەهاتووەو ئەندازەومیزانێکی هەیە. هەر وەک پێشینیان گوتوویانە:

« ئەگەر قاپ پڕبوو لێی دەڕژێ »

دیارە چوونەوەی ئەوانیش بۆئێران داستانێکی دورو درێژیان هەیە کەبۆ تووشی ئەو بەزم و ڕەزمە بوون و لەکارەکانیاندا سەرکەوتنیان وەدەست نەهێناوە. ئەوە مەسەلێکە روی لەخۆیانە. هێوادارم ڕۆژێک لەڕۆژان هەتا هەردوکیان ماون بەسەر هاتی خۆیان بنوسن وئێمەش بتوانین مێژووی ژیانیان بخوێنینەوە.

هەرلەو سەرو بەندە دابوو مەلاعەبدوللای سەرباز، واتە عەبدوللای عەبدوللاهی، ڕۆیشتەوەو چۆوە ماڵێ دانیشت و نە هاتەوە.

ئێستا بەو پێ یە دەبێ بڵێم: چوار کەس لەوحەوت کەسەی کۆمیتەی ئینقلابی حیزبی دێموکراتی کوردستان مابووین و سیانیشیان ڕۆیبوونەوە. بەڕاستی لەو سەرو بەندەدا هەموی ئێمە لە مەترسی دابووین و مەرگ هەڕەشەی لێ دەکردین.

وەزعەکە ئەوەندە ناخۆش بوو، ئەگەر یەکێ ڕۆییا یان چویاوەو خۆی بەدەستەوە دابا، بەشتێکی زۆر عەجیب و غەریب مان نەدەزانی و لامان شتێکی سەیر نەبوو. خۆڕاگرتن لەو بارودۆخەدا هاسان نەبوو. بەڕاستی شەوێ کە دەنووستین، بەترسەوە سەرمان دەناوە. لەخەویش دا وڕێنەمان دەکرد، داخوا کەنگێ دەمان گرن و تەسلیمی ئێرانمان دەکەنەوە.

نامەیەکم بۆهات لەگەڵاڵێ ویستبوویانم. کاتێک چوومە بنکە ناردیانم بۆلای سەدیق نەفەندی. ناوبراو لەئەشکەوتی سەرووی گەڵاڵێ خەریکی کاروباری ئیداری پێشمەرگەو" پاراستن "بوو. کاتێ چوومەلای گوتی:

- تۆ مافی ئەوەت پێ نادرێ لەگوندی ئازادی لەو سەر سنووره دانیشی. بەکورتی تۆ بۆ مانەوەت لەنێو شۆڕشدا دوو ڕێگات هەیە. یا دەبێ بچیەلای سەفین، واتە گوندی(

هیران ونازەنین) یا دەبێ بچیەوە بۆ" ئێران"

هەرچەند پێم گوت کارم بە هیچ نیەو خەریکی کاسبی و بە خێوکردنی ژن ومنداڵم فایدەی نە بوو. ئیزنیشی نەدەدام برۆم . دەیویست هەر ئەو شەوە بەدەردی وون بووەکانم بەرێ. لەگەڵ فەرانسۆحەریری ئەوکات وێکڕا کاریان دەکرد. فەڕانسۆ دەستی دەرۆیشت ولەئیدریس بارزانی نیزیک بوو. لەگەڵ منیش نێوانی خۆش بوو. داوای لەسەدیق ئەفەندی کرد با ئەو شەو بچێتە مالێک بەیانی بێتەوە. ئیزنی بۆ وەرگرتم و لەئەشکەوتەکە هاتینەدەر. فەڕانسۆ لەدەرێ گوتی:

- بەیانی من ببینە دوایی بچوە لای سەدیق ئەفەندی.

ئەوشەوەش وەک زۆر شەوی دیکە بەخەم و پەژارەوە نووستم. هەموو شتێکم بۆهاسان بوو جگە لەدەرباز بوونی تەپکەو داوی « پاراستن »

دەوری سەعات ٩ی بەیانی فەڕانسۆ حەریری م دیتەوە. ناو براو گوتی:

- جارێ مەچوە لای کاک سەدیق ئەفەندی. چونکە ئەورۆ قەرار وایەکاتژمێری ١١ عەبدوالرەحمان بەزازی سەرەک وەزیران لەمەڕکوردستان شتێک بلاو کاتەوە بزانین چیەو دەڵێ چی؟

سەعاتی ١١ی پێش نیوەڕۆ عەبدوڕەحمان بەزاز پەیامی حکومەتی بلاو کردەوە. دەتوانم بڵێم مزگێنیەکی گەورە بوو دای بەگەلی کورد. هەموو کەس بەو بەیانەی بەزاز دڵخۆش و هیوادار بوو. هەمووکەس رووخۆش و شادبوو بەوەی شەڕ ڕادەوەستێ و مەسەلەی کورد بەجێگایەک دەگا.

فەرانسۆ حەریریم دیتەوە بەپێکەنین پێی گوتم:

- بەو پەیامەگوشاری دەولەتی ئێران کەم دەبێتەوەو تۆش پێویست ناکا بچی بۆ هیران و نازەنین . هەرلێرە را دەتوانی برۆیەوە بۆماڵێ. من بۆخۆم کاک سەدیق ئەفەندی دەبینم. وێڕای سوپاس خواحافیزیم لێک کردو بەرەو گوندی ئازادی رۆیشتمەوە

دیتنی دوکتورقاسملوو، دوکتورڕادمەنیش .

دوای ڕاوەستانی شەڕ زۆری نەخایاند لەبەغدا ڕا نامەیەکی کاک کەریمی حیسامی مان پێگەیشت. کەدوای سلاوو ئەحوال پرسی نوسرابوو؛ لەگەڵ چوکەڵ و مەلا محەمەدی خزری بۆ چاو پێکەوتنێک وەرنە بەغدا تاکوودیدار نوێ بکەینەوە .

شەڕ ڕاوەستابوو، وەرەقەی شۆرش تا بەغدا کاری دەکرد. ئێمە تەسکەرەیەکی ساختە (جەعل)کراومان هەبوو جاروبار لەگەڵ مەلا محەممەد سەفەرمان پێ دەکرد. بۆ ئەوەی لەکۆڵ هێن و من هێنی دوا ڕۆژی شۆرش بینەوە وازمان لەوەرەقەی شۆرش هێنا. سواری ماشێن بووین و بەرەو هەولێرو بەغدا مل مان پێوەنا. هەر لەسەیتەرەی هەولێر مەلا محەمەدیان گرت و لەماشێنیان هێناخوار. بە هەزارو یەک پاڕانەوەو ناوبژی عەبدوللا گوم شۆی شۆفیر، رزگارمان کردو سوار بوینەوە ڕۆیشتین. پێمان وابوو گیرانی مەلا محمد لەبەر نەبوونی کۆت و شەڵوارە. من کۆت و شلوارێکم هەبوو، بەلام ئەو جلی کوردی لەبەر دابوو. لەموصل چوینە قاڕی بازار کوت و شەڵوارێکمان بە حەوت پەنجایی بۆ مەلامحەممەد کری و لەبەری کرد. لێرەدا شتێکی خۆشتان بۆ دەگێرمەوە.

من کەعەرەبییەکی ناقۆلام دەزانی، کاتێک کوت شەڵوارەکەمان دەکری، کابرای فرۆشیارم لە دوو دینار ڕا هێنا سەر حەوت پەنجایی. مەلامحەممەد زۆری پێ هەرزان بووگوتی: " سەعیدۆف ئەو عەرەبییەی تۆ باشمان لەفریا هات، زۆری قسە پێ مەکە بالێت خلاس نەبێ، دەنا دوایی پەکمان دەکەوێ. زۆر پێکەنین ڕۆیشتین. لەکاتی گەرانەوەدا لەسامەرا لەشوێنی پشکنین زیاد لەتەواوی ئەو نوتووبوسە، منیان هێنا خوار. دوای هێندێک پرسین نازانم چۆن بوو، وازیان لێ هێنام. کاتێ گەیشتینە نیزیک

موصل، دیسان وەک هەمیشە بۆ پشکنین ڕایانگرتین. کابرای موفەتیش منی هەستاندو داوای پێناسی لێکردم. منیش تەسکەرە ساختەکەم دایەو پرسی: تەنیا ئەو تەسکەرە بەس نیە. دەبێ کارتی تەواوکردنی سەبازیشت پێ بێ. واتە « ورقةالخدمةالعسکریە »منیش نەسەربازیم کردبوو، نەتەسکەرێکی ڕاست و دروستم پێ بوو. لێی دەپرسیم بۆ پێت نیەو بۆ لەگەڵ خۆت نەهێناوەو. . .

منیش زمانم تێک هالاو ئەو وشە عەرەبیەی کە دەبوو بیلێم لەبیر چۆوە. کابرا دەستی گرتم و دای بەزاندم. دوایی بە تکای ئەفسەرێکی کەلەتەنیشتمان دانیشبوو ئیزنیان دام سواربوومەوە. مەلامحەمەد خزری سەری هێنا بن گوێم و گوتی:"براگیان ! من لەموصلێ پێم نەگوتی؛ ئەوعەرەبیەمان بەکەڵک دێ، هەمووی مەڵێ با تەواو نەبێ، پەکمان دەکەوێ!.

بەڵێ بابێمەوە سەر خەت. کوت و شەڵوارمان لەبەر کردو بەرەو بەغدا ڕۆیشتین. ئەو جێگایەی کاک کەریم ئادرێسی دابوونێ، واتە (ئوتێل بەشار) کاک کەریمان دیتەوە. دوای بەخێر هاتن و چاک و خۆشی لێی پرسین:

"من کەبانگم کردون پێتان وایە لەمن زیاترکێی دی لێرەیە؟

ئێمە لەخۆی بەولاوە ئاگاداری هاتنی کەسی دیکە نەبووین .کاک کەریم گوتی: کاک حەمەدەمینی سیراجی و کاک فایق لەگەڵ دوکتور قاسملوو لێرەن.پیاوێکی دیکەش لێرەیە نەویشتان پێ بلێم یانا؟ دوایی گوتی" دوکتور ڕادمەنیشی بەر پرسی بۆرۆی سیاسی حیزبی تودەش لێرەیە. هەموو پێکەوە هاتووین و سبەینێ بەیانی دادەنیشین و یەکتر دەبینین." بەپێکەنین لێم پرسی: تۆخوا کاک کەریم کێی دی لێرەیە؟ ئەویش پێکەنی و گوتی: نەی ئەوە نیە ئێوەش سێ کەس لێرەن. بەیانی سواری تاکسی بووین چووین بۆ مەدینەالالعاب. ئێمە حەوت کەس واتە دوکتور قاسملوو، کاک کەریم حیسامی، کاک سولەیمانی موعینی، کاک حەمەدەمینی سیراجی، مام چوکەڵی گەوهەری، کاک محەمەدخزری و نووسەر.

تالای ئێوارێ لەوێ دانیشتنمان بوو و خەریکی قسەو باسی سیاسی بووین.

ئێوارێش بۆ شام هاتینەوە ڕەستوورانێک. دوایی دوکتور ڕامنیش هات و هێندێکمان شت لەگەڵ باس کرد. باسی بنەڕەتی ڕۆژی پێشترکاک فایق و کاک حەمەدەمین لەگەڵ دوکتور ڕادمەنیشیان باس کردبوو تەواوببوو. باسەکەی ڕادمەنیش لەگەڵ ئێمە ئەوە بوو ، کەئێمە تا هەستەی بچووکی نەهێنیمان لە کوردستان نەبێ، ناتوانین شۆڕشی چەکدارانە دەست پێ بکەین. هەرچی ئێمەش بووین دەمان گوت؛ سازمانی ئەمنیت و اطلاعاتی ئێران کۆنترۆلی تەواوی بەسەر وڵاتدا هەیە. وای نفوز کردوە هەرشتێکی دروستی کەین دوای ماوەیەک زانیاری بەسەردا پەیدا دەکات و هەر هەستەیەکی پێکمان هێنابێ دەگیرێن. بەڵام ئەگەر شۆڕش و ڕاپەرینێک دەست پێ بکەین، دەکرێ بەرە بەرە هەستەی نەهێنیش پێک بێنین و شەڕی پارتیزانی خۆشمان بکەین. لە ڕاستی دا ڕادمنیش ڕاستی دەکرد، بەڵام مەبەستی ئێمە ئەوە بوو ئەوان بێنینە سەر ئەوڕایە یارمەتی مان بدەن و ئێمەش لەو بگرەو بەردەی " پاراستن و کاربەدەستانی شۆڕش ڕزگارمان بێ. دیارە ئەوان وەک حیزبێکی سیاسی هاتبوونە سەر ئەوەی یارمەتی مان پێ بکەن، ئیترنەمزانی ئەو هاتنەیان قسەی سۆڤیەتی لەگەڵدا بوو یان هەر بۆ خۆیان دەیانەویست هێندێک یارمەتی سەرەتایی مان پێ بکەن. ئەوەندەم لەبیرە دوکتۆر ڕادمەنیش دوای گەرانەوەی بۆ سۆڤیەت، هێندەی پێ نەچوو ناوبراولەپۆستی سکرتێری کەوت و ئەو بەر پرسایەتیەی نەما . بەهەر حاڵ بەو دانیشتن و کۆبونەوە زۆر هیوادارو دڵخۆش بووین. دەکرێ بڵێم هانایەکمان وە بەرهات وگەڕاینەوە. هێندەی پێ نەچووهەواڵمان وەرگرت کەڤاندارم تەرمی کاک سولەیمانیان لەنەردیوان بەستووەو لەشەقامەکانی سابلاغ دەیگێرن و پێشانی خەڵکی دەدەن.

کاک سولەیمان لەبەغدا ڕا دەگەڕێتەوە سولەیمانی و لەگەڵ خەلیل شەوباش و قادر تەگەراتی بەرەوکوردستانی ڕۆژهەڵات دەکەونە ڕێ. لەنێوان سولەیمانی و ماوەت لەلایەن سەدیق ئەفەندی سەرکردەی نیزامی شۆڕش و ئەندامانی(پاراستن) هەردوکیان دەگیرێن. ناوبراوکاک سولەیمان دەبات بۆحاجی عومەران و تەسلیمی بارەگای بارزانی دەکات. دەیانەوێ هەر ئەوکات تەسلیمی ئێرانی بکەنەوە، کاک فایق داوا دەکات

بارزانی ببینێ. گۆیا داوای لێ دەکا نەی دەنەوە بەئێران وتاماوە لەزیندانی شۆرشدا ڕای بگرن. چونکە هیچ کەس لەژێر شکەنجەی ساواک رزگاری نابێ و خەڵکێکی زۆر سەری تێدا دەچێ. دیارە بۆ خۆدی بارزانیش هێندێک نەهێنی هەبووکەسولەیمانی موعینی دەیزانی و دەبوایە بەنەهێنی بمێننەوە. لێکدانەوە لەسەر ئەوشتانە بوو بەهۆی ئەوەی کاک سولەیمان موعینی بە زیندوویی نەدرێتەوە بەئێران. بۆئەوەی ڕاسپاردەو داوای حکومەتی دژی گەلی شا بەجێ هاتبێ، تەرمی خوێناوی شەهید سولەیمان موعینی بەدیاری دەنێردرێتەوە بۆ سازمانی ئەمیەت و ئیتلاعات و لەشارەکانی کوردستان ژاندارم بۆچاوترساندنی خەڵک لەئەردیوانی دەبەستن و نمایشی پێ دەدەن.

دیارە خەلیل شەوباش بەشێوەیەکی تر شەهید دەکرێ، بەلام لەکوێ و چۆن و کەنگێ؟ لەچۆنیەتی ناوبراو ئاگاداریم وەدەست نەهێنا. بەدوای ئەو هەواڵە دڵ تەزێنەدا هەوالی تری ناخۆش ناخۆش یەک بە دوای یەکدا دەهاتنە پێش. شەهید بوونی کاک عەبدوللای موعینی، کاک مەلامحمود زەنگەنە، گیران و شەهید کردنی کاک مەلاناوارە، شەهید بوونی کاک سمایلی شەریفزادەو هاورێکانی، کاک مینە شەم، کاک سەید فەتاح نیزامی و. . .

بەوهەواڵە دڵ تەزێنانە هەمومان تاسابووین و نەمان دەزانی چ بکەین و بۆ کوێ بڕۆین؟ بەوتەی پێشینیان" سەری کێواڵمان لێ وێک هاتبوو" ڕووناکایی مان شک نەدەبرد. کەدەڵێن مێژوو هەمیشە ڕاست نانووسێ! ئەوە ڕاستە. ئەگەر ڕاست نەبا تائێستامێژوو ئەو ڕۆژە پڕلەتەنگ و چەڵەمەی دەنووسی و لەبیری نەدەکرد. خراپمان گیرکردبوو دەبووخۆمان مات کەین تا دەکوژرێین و دەدرێینەوە بەئێران. چونکە ئەوەی چووبابەغدا، ئێوی جاشیان لەسەر دادەنا، ئەوەی گەڕاباوە ئێران بە هاورێی نیوە ڕێ و بەزیو دەرمێردرا. لەوعەیب و عارەو دواڕۆژی مێژوودا گیرمان کردبوو. کاربەدەستانی شۆرش لینگیان لێ هەڵکردبووین و"قەیسەریان لێ کردبووینە کونە مشک".

هەردەهات و دواڕۆژی ڕەشی شۆرش زەقتر دەبۆوە. هیوای دوا ڕۆژو سەرکەوتنی شۆرش کز ببوو. ئاسۆی شۆرش تاریک و تێشکانی لێ بەدی دەکرا. مەسەلەی ڕاونان و گرتن

و تەسلیم کردنەوە پتری ماهیەتی داپۆشراوی کاربەدەستانی شۆڕشی روون دەکردەوە. ئێمەی بێ پشت و پەنا نەک هیچمان پێ نەدەکرا، ئەگەر شتێکیش مان پێکوتبان دۆستانەیان لێ وەرنەدەگرتین. دەوروبەری بەهاری ١٣٤٦ واتە ١٩٦٧ز، پەڵە بەفری سەر ترۆپی چیاکانی زینوێ شێخی و ئالانێ نەتوا بۆوە، شەوانە لەسەرمان لەدەرێ ژیان نەکرا. تاقمێکی چوار پێنج کەسی لاوی پێشمەرگەی لەحیزب هەڵبڕاو، بنکەی ئەحمەد تۆفیق یان لەناو پردان بەجێ هێشتبوو. لەلایەک لەحکومەت قاچاغ بوون و نەیان دەتوانی بچنەوە نێو بنەماڵەی خۆیان. لەلایەکی دیکەوە لەگەڵ هەڵس و کەوتی شۆرش نەدەهاتنەوە. بەقاچاغی و نەهێنی لەکوردستانی ئێران لەماڵی دۆستان و خزمان دەیان ویست زستان و سەرماو سۆڵ کۆتایی بێ و بگەنە بەهارێ. بۆیان روون نەبوو بەهارێش چ دەکەن و چ بڕیارێک دەدەن و بەرنامەیان چیە؟ ئەوە چارەنووسی نەتەوەیەکی بێ کیان و بێکەسە. تائێستا دەیان دەستەو تاقم و گروپی ئاوامان دیتوون کەلەبەر نەبوونی ڕێنوێن و سەرپەرست و یاریدە دەر، تووشی ڕێگای هەڵە بوونەو دوژمنانی کورد لەژێر نێوی چەتەو ڕێگر بۆسەیان بۆ داناونەوەو کوشتوویانن. ئەو پێنج کەسە بەناوی «عەلی ڕەحیم گوێ ڕەش خەڵکی دریکەی نیزیک پیرانشار لەگەڵ برایمەسوور، حوسێن چل کۆچ، قادرەشەڵ، قادرە پەنیرە» هەرچەند نێوی چەتەو ڕێگریان پێوە نەدەنووسا، بەڵام پێ یانەوە نوساندن.

حکومەت لە پیرانشار هەواڵ وەردەگرێ ئەو پێنج کەسە پەریونەتەوە پشت گوندی دەلاوان و خەریکن ئاوای دیوی گەرمێن دەبن. ژاندەرمە وەدوایان دەکەون و تەقەیان لێ دەکەن. یەکێک لەکوڕەکان بریدار دەبێ. ئەوانیش وەلامی تەقەی ئەوان دەدەنەوەو بەقونەشەڕ سەردەکەون و بەدیوی گوندی ئالانێدا شۆڕ دەبنەوە. ژاندارمی پیرانشار لەگەڵ ئەحمەدحاجی وغەزالی پەیوەندی دەگرن کە پێنج کەسی کوردی چەکدار تەقەیان کردوەو ئاوای دیوی ئێوە بوونەو دەبێ بمان دەنەوە.

ئەوانیش بەپرسیاران هەواڵ وەردەگرن کەپێنج کەس لەگوندی ئالانێ لەماڵی حوسێن ئاغان. ئەحمەد حاجی و غەزالی لەگەڵ چوارپێنج ژاندەرمەو دووسێ جاشی کوردی

ئێرانی و چوارپێنج پێشمەرگەی بارزانی بە گوندی خەلانێ دا هاتن. ئێمە کەماڵمان لە خەلانێ بوو کاتێک ئێواری نوێژی شێوان بەوێدا هاتن، زۆرمان پێ سەیربوو ژاندارم بەجلی ڕەسمی خۆی بێتە ئەو دیوەو پێشمەرگەی لەگەڵ بێ.

ئەوەی ڕاستی بێ وەختی وا پیاو ناکرێ نەترسێ. نەمان دەزانی بۆ هاتوون و بۆکوێ دەچن و چکارێکیان هەیە. گوێ قولاغ بووین هەواڵێک وەدەست خەین. پاش دووسەعاتێک گەڕانەوەو چوار کەسی دەست بەستوویان پێ بوو کەسێکی تریش سواری ئەسپ کرابوو. بەتوندی هاتن و تێ پەڕین. لەپشتی خەلانێ سواری ماشێن بوون و بەرەو حاجی عومەران ڕۆین. کابرای نۆکەری حوسێن ئاغاگەڕاوەو هەمووشتێکی بۆ گێڕاینەوە. ناوبراو گوتی: ئەو پێنج کەسە لەسەر نانخورانان لە ئالانێ هاتنەماڵی حوسێن ئاغاو برینداریکیان پێ بوو. خۆیان گەرم کردەوە نان و چایان خوارد. دوای ماوەیەک لەدەرێ ڕا هەرایان کرد: "ئێمە پێشمەرگەین و دەورەی ماڵێ گیراوە. بێ تەقە وەرنەدەرێ و خۆتان تەسلیمی بەشۆرش بکەن دەنا دەکوژرێن."لەپێشدا دەیان ویست بەهەر جورێک بێ خۆیان دەربازکەن و تەقەبکەن. دوایە کاک غەزالی بارزانی کە یەکێ لە بەرپرسانی شۆرش بوو، جارێکی دیکەش هەرای کرد وەرنەدەر نیگەران مەبەن لەسەر شەرەفی شۆرش و بارزانی خۆتان تەسلیم بکەن و مەترسن و . . .

ئەوانیش چەکەکانیان دانان و دەستیان هەڵێناهاتنەدەر. برا بازانیەکان یەک یەک دەستیان بەستن کەئێوەش دیتان بیرەدا هێنایانن و بۆلای حاج ئۆمەرانیان بردن!.

بۆسبەینێ هەواڵمان وەرگرت، هەر شەوێ بە ژاندەرمەکاندا تەسلیمی پیرانشار کرابوونەوەو لەوێرا بردبوویاننە پادگانی جەڵدیان. دوای گیران ئازارو ئەشکەنجەیەکی یەکجار زۆر هەر لەپادگانی جەڵدیان ئێعدام کران و ئەو پێنج کەسەش چوونە نێوکاروانی شەهیدان. یادیان بەخێروروحیان شادبێ.

ئەو ڕووداوە تاڵانەو هەواڵە دڵ تەزێنانەی بۆم باس کردن، ئەوەندەی دیکەی تێک شکاند بووین و نەماندەزانی چبکەین و ڕێگای چارەمان چ یە؟ هەروەک پێشتر باسم

کرد؛ ڕۆیشتن وچوونە بەغدا نەدەگونجا. خۆبەدەستەوە دانیش لەو خراپتر. تەنیا هیوایەکی بوومان سەبرکردن و ددان بەجەرگی خۆ داگرتن بوو. دڵخۆشی خۆمان دەداوە کە بەڵکوو دەوڵەتی عێراق شتێک بدا بەکوردو ئێمەش لەو ترس و لەرزە رزگاریمان بێ و تەسلیم بەئێران نەکرێینەوە. بەو جۆرە شەومان ڕۆژ دەکردەوەو ڕوژمان شەو. لەوکاتە ناخۆشەدا کوڕەکەم نەخۆش بوو. ڕۆژێکی من و زارای خێزانم بۆ پێشاندانی دوکتۆر چوینە هەولێر. کاتێک گەڕاینەوە هەوالیان دامێ کەدوێنێ سەعید مەسیبفی بەر پرسی زیندانی خەلانێ چۆتە مالی مەلامحەمەدی خزری و گرتوویەتی و بردویەتە زیندان. منیش دڵخۆشی خێزانیم داوەو زۆر بەتێڕادیوی پێم گوت؛ بەیانی دەچمە مەکتەبی سیاسی وادەکەم نامەیەکم بدەنێ ئازاد بکرێ.

بێ خەبەر لەوەی کە ئەو داوە بۆ هەردوکمان دانراوەتەو جارێ هەر ئەو پێوە بوەو من ماوم. بۆشەوێ بێ خەبەر لەهەموو شتێک لە چایخانەی فەقێ برایم دانیشتبووم، برادەرێک بە نێوی مەحمود خەیات هاتەلام و بردمیە دەرێ وگوتی:" شتێک هەیە دەمەوێ پێت بڵێم، بەڵام دەبێ سوێندم بۆ بخۆی لە هیچ شوێنێک نێوم نەهێنی"

دوای ئەوەی خاتر جەم بوو هەمووشتێکی نەهێنی دەبێ، گوتی:

- من غەکی تۆم کردوەو ناتوانم خەیانەتت پێ بکەم. ئەوە ٤ چەکدار هاتوون لە مالی ئێمەن. منیان ناردوە کەئەگەر بزانن تۆلەسەفەرهاتوویەتەوەولەمالی، بێن بتگرن. جائەگەر دەتەوێ برۆی ئەو باشە، دەنا من دەچمەوە دەڵێم لەماڵە".

هەر لەوێ وێڕای سوپاس ئەولاولام ماچ کردو خواحافیزیم لێکرد. گوتم: جارێ هێندێک خۆت بخافڵێنە دوای چەند دەقیقەیەکی دی بڕۆوە. نەوەکوو دەورەی دێ گیرا بێ. یەک سەر چوومەمالی کاک هەژاری شاعیرکەجیرانمان بوو. ئەحمەدی بارام میرزاش لە وێ بوو. پێم ڕاگەیاندو گوتم؛ هەوالم وەرگرتوە پێشمەرگەی دەفتەری سیاسی هاتوون بمگرن. نازانم بۆ وامان لێدەکەن؟ چمان کردوە؟ بۆچی بۆ سازمانی ئەمنیەت دەستیان کردوە بەڕاوەکورد؟ نۆکەریش ئەندازە و سنوورێکی هەیەو...

مام هەژاری شاعیر بۆ پرسیارەکانم وەلامێکی نە دۆزیەوە، برێکی منگاندو گوتی: -

بە بڕوای من بچووە ماڵێ بابت گرن، من بەیانی لەگەڵ برادەران دەدوێم و بەڵکوو تۆش و مەلامحەممەدیش ئازاد بکەم.

وەڵامی هەژار، ئەوەندەی دیش منی ترساندوناهۆمێدی کردم. پرسیم:

ئەدی ئەگەر بەیانی تۆ بەفرایام نەگەیشتی و تەسلیمی ئێرانیان کردمەوە؟ یان تاسبەینێ لاشەکەم وەک سولەیمان موعینی لەشارەکانی ئێران کرا پێشانگا؟! ئەو کات دەچی دەپرسی بۆ وامان لەگەڵ دەکەن!؟

ئەگەرکاربەدەستانی شۆڕش ڕاست و دروستن بۆ بەشەو دێن بمانگرن. مەگەر ڕۆژ نەدەبۆوە بێن لەپێش چاوی خەڵک بمان پێچنەوە؟!

مامۆستاهەژار لەوەڵامدا گوتی:

– پێم سەیرە وا دەترسی! ئەگەر مەبەستت فایقە کەئەوەی لەگەڵ کرا، ئەو سەفەری کردبوو مەلامستەفا لێی توورە بوو. تۆی بێ لایەن کەس کاری پێت نیەو خۆت تێ ناگەیەنن. بەیانیش بۆخۆم دێم قسەیان لەگەڵ دەکەم. بزانم چیەو لەبەرچی تۆ و مەلا محەمەدیان گرتووە؟!

کاتێ زانیم کار لەکار ترازاوەو دەبێ بەپێی خۆم بچم بمگرن. کێشەی دیکەم لەگەڵ نەکردو، وام نواند کە ئەوە لەسەر قسەی تۆ دەچم بمگرن. خوا حافیزم کردو ڕۆیشتم. مەبەستی من ئەوە بوو ئەگەر لەدەرێ گیرام، هەژارو لەسەر قەولی خۆی بمێنێ. دەنا دەمزانی کاک هەژار ئاگاداری مەسەلەکانەو دەزانێ کێ دەبێ بگیرێ و کێ تەسلیم بکرێتەوە. کاتێ هاتمە دەر، ئەم وێرا بچمەوە ماڵێ و بە پەنایاندا چوومە ماڵێ ڕەحیمی عەبدوڵا چەپەی. ئاو براو کەلایەنگری کۆمونیستەکان بوو. هەموو ڕووداوەکەی ئەو شەوەم بۆ گێڕاوەو داوای یاریدەدانم لێ کردو پێشنیارم کرد بمگەیەنێتە ماڵی قادر مەلا لەگوندی ڕایەت.

ئاوبراو پیاوێکی هەبوو نێوی عەولابوو، پێیان دەگوت خەلیفە. بانگی کرد گوتی: بزانە کەس لەدەوروبەری ماڵێ نەبێ، لەگەڵ فلان کەس بچوە ڕایەت و تەسلیمی قادر مەلای بکە. بەرەحیمم گوت: دوای نیو سەعاتێکی تر بچێتە ماڵێ ئێمەو بەزارای

خێزانم بلێ چم بەسەر هاتووەو بۆنەم توانیوە خواحافیزیان لێ بکەم.
باران وەک گۆزەی سەرەو ژێر دەباری، خەلیفە وەپێشم کەوت و خۆمان لە نێو دێ دەرباز کرد. بەچارەگە سەعاتێک چوینە رایەت. لەگەڵ کاک قادری خانە خۆێ قەرارمان دانا بچێتە دەرگەڵەو لەزمانی منەوە داوا لە شیوعیەکان بکا رێگایەکی چار بۆ دەرباز بوونم بدۆزنەوە. دوایی بۆ ئەوەی شوێنە ونکەم کردبێ، چومەگوندی ئالانێ.
برادەرێکی سەڵتم هەبوو بەنێوی مارف، نابراو کوردی کوردستانی ئێران بوو، کارداری و کرێکاری دەکرد. چومە مزڵەکەی و چاوەروانی هێنانەوەی هەواڵی کاک قادربووم لەلەلای برادەرانی دەرگەڵە بۆم بێنێتەوە. ئێواری کاک قادر لەدەرگەڵە هاتەوە. برادەرانی شیوعی پێیان گوتبوو: ئێمە لەگەڵ بارزانی نێوانمان ساردە. بۆئەوەی لەوەش خراپتر نەبێ و ئەو شتانە نەبنە هۆی بەهانە دانە دەست، بەفلان کەس بلێ ئەو داوایەمان لێ نەکا. بەڵکوو رێگایەکی دیکە ببینێتەوە.
کاتێک لەوێش ناهۆمێد بووم، ناچار تەمام گرت، ئەگەر بۆ ماوەیەکیش بێت، لە گیران و زیندانی خەلان دور کەومەوە سەرێکی لای شنۆ و سندوس بدەم. شەوێ بیرم لەگیرانی مەلامحەمەدی خزری دەکردەوە کە ئەگەربێت و تەسلیمی کەنەوە، یان دەیکوژن، یان لانی کەم دە پازدە ساڵی دەگرن. لێدان و ئەشکنجەو خەڵک گیرانیش لەولا ڕاوەستێ. پلانم دانا بەیانی بنێرم دۆست برادەرانی گوندی ئازادی و خەلان بێن قسەیان لەگەڵ بکەم و ئەو شتەی بیرم لێ کردۆتەوە بۆرزگاری مەلامحەمەد پێیان بلێم بەڵکو جێ بگرێ. بەیانی مارف، م نارد بە دوای یۆنس ئاهنگەری و مەلا برایم و مەحمود خەیات و یەکدو برادەری تر، پاش نیوەرۆ هاتن و داوام لێکردن، کاتێک چونەوە لە چایخانە بلاوی بکەنەوە بلێن؛ سەعید لەو چادرانەی کوێستانی بارزینی یەو دەڵێ؛ مەلا محەمەد ئازاد بێ، منیش دەگەرێمەوە. دەنا، ناوێرم بێمەوە. بەمەلا برایم گوت: ئەگەر ئەوەی گوتم باش بلاو بێتەوەو پاراستن بزانێتەوە، بێشک مەلا محەمەدی ئازاد دەکەن بۆ ئەوەی من بچمەوە، بەلام دەزانم دوایی دەمانگرنەوە. تکایە کاتێک مەلامحەمەد ئازاد بوو، پێی بلێ گیر نەبێ و چاری خۆی بکات. منیش نازانم

چ دەکەم و چم بەسەر دێ. جارێ سەرێکی کوردستانی ئێران دەدەمەوە. ئەو ڕاسپاردانەم کردو دوایی ئەوان ڕۆیشتن. یۆنس ئاهنگەری بەجێ ماوگوتی منیش ناچمەوەو پێم خۆشە لەگەڵ تۆ بێمەوە ئێران.

ئێوارێ من و یۆنس ڕێگای بارزین مان گرتە پێش و بۆشەوێ چوینەگوندی زەنوێرۆک مالێ کاک حەمەدی برادەرم. ئەو گوندە چوار ماڵ بوون. هەر چواریان وەک مالی خۆم بوون. ژاندارمیش قەت نەدەچوە ئەو گوندە. سێ چوار ڕۆژان لە وێ ماینەوەو ئەو پەیوەندیانەی پێویست بوون گرتمان بۆ ئەوەی ڕێگایەکی چارەسەری بدۆزینەوە. جگە لەناهومێدی بچوکترین دەرووی روون و هیوامان نەما. ڕەنجی دە پازدە سالەم دەهات بە فیرۆ بچێ. دەردی کورد ڕاونان، دەردی مەیدان بەکورد چۆلکردن، دەردی هەلاتن لەترسی کورد، دەردی پشت لە خەبات کردن، دەردی بێ جێگاو ڕێگایی، لە هەموویان گرانتر دەردی خۆتەسلیم کردنەوە، بەڕاستی بۆمن کارێکی پشت شکێن و ئەژنۆ تەزێن بوو. هیچ یەک لەو روداوو بەسەرهاتانەی کە لەتەمەنی خۆم دا دیبووم و بەسەرم هاتبوون تانەوکات وایان نارەحەت نەکردوم و ئەوەندەیان زەجرنەداوم. پێم وایە هەمووکەس و هەموومرۆڤێکی خاوەن ویژدان لە داوەریدا، ئەو مافەم دەداتێ کە بەڕاشکاوی بلێم: بەڕاستی زولمم لێکرا کەبەرێوە بەرانی" لیژنەی پاراستن و ئەوانەی دەستیان لەو کارانە دابوو خەیانەتێکی بێ ئەولاولایان بەمن و بەدەیان کوردی کوردستانەکانی دیکەکرد.

ئێمەو ئەو کوردانەی لەسەر کوردایەتی هەلوەداو دەربەدەر ببووین، جگە لەدلسۆزی گەل و نیشتمان چ تاوانێک مان هەبوو؟ جگە لەیاریدەدان و هاوکاری و بەکۆل، کەلووپەلی پێویست هێنان بۆ پێشمەرگە چ سووچێکی ترمان هەبوو؟

جگە لە سەنگەر گرتن و بە مانگ مانەوە لە ڕەوەزەکانی دەربەندی رانیە،کەم کاریمان چ بوو؟ جگە لەوەی برادەرانمان لە شارەکانی ئێران داوو دەرمان بۆ شۆرش کۆکەنەوەو لەسەری بگیرێن و بچنە ژێر ئازارو ئەشکەنجەو زیندان چ زیانێکمان بە شۆرش گەیاندبوو؟ جگەلە ڕاگەیاندنی پروپاگاند، بۆبەهێز کردنی شۆرش وهاندانی خەلک

بۆ پێشمەرگایەتی، شتێکی دیکەمان کردبوو؟
یان هەزار تمەنیە وەرەقە نەبڕاوەکانی شاهەنشاو دام و دەزگای حکومەتی ئێران، بۆکاربەدەستان و بەڕێوەبەرانی لیژنەی (پاراستن) بەنرختربوون لە ڕشتنی خوێنی فایق و هاورێکانی و دەیان کوردی کوردستانەکانی ترو هەڵوەدا کردنی دەیان کەسی دڵسۆزو نیشتمان پەروەری کەبۆخزمەت و بۆ بەهێزکردنی شۆڕش گیان لەسەر دەست بۆ خۆ بەختکردن هاتبوون کە بەداخەوە پاداشی پێچەوانەیان وەرگرتەوە .
ئێستا کە من بەسەر هاتی خۆم دەنووسم نیزیک بە سیی ساڵ لەو دەوران تێ دەپەڕێ. بڵێی ئەوانەی هاوکارو هاودەستی لاوەکی بوون و بەڵێ قوربانیان بۆدەگوتن و بۆئافەرین و پوڵ و پارە خزمەتی بێگانەیان دەکرد ویژدانیان وەخەبەر هاتبێ؟
بڵێی وەخۆهاتبنەوە کەجگە لەئابرووچوون ولەکەی رەشی مێژوویی دەستکەوتێکی دیکەیان نەسیب نەبووە؟ بڵێی بەو ئاکامە گەیبن کەجارێکی دیکە هاو ڕەگەزو هاو زمان و هاوخەباتی خۆیان ئازار نەدەن؟
بڵێی ئازموون لەکارەساتی ڕابردو وەرگیرا بێ و تاقیکاری لەسەر خۆکوژی بۆ بێگانە نەکەن و لەگرتن و کوشتن و تەسلیم کردنەوەی کورد دەست هەڵگرن؟
بڵێی ڕۆژێک گەلی کورد وشیاربێتەوەو دڵسۆزانی ڕاستە قینەی کورد لەگەڵ ئەوانەی کەبۆگیرفانی تایبەتی خۆیان کار دەکەن لێک جیابکەنەوە؟
یان هەروا بێ لێکدانەوە بۆئافەرینێک تەقە لەبراو هاوڕەگەزی خۆیان دەکەن و کەس وکاریان ڕەشپۆش دەکەن؟ خوزیاگەلی کورد ئەزموونی لەڕابردو وەرگرتباو توانیبای ڕێبەری دڵسۆزو ڕاستەقینە لەگەڵ بازرگان لێک کاتەوەو بیان ناسێ.
خۆزیالەکوردستان نرخی مرۆڤ چوباسەرو ئالوو وێری پێ نەکرابا.
داخوا دوای ٣٠ساڵ ئەزموون دیسان لەگۆڕەپانی خەبات و تێکۆشاندا بیرو دەسەڵاتی خێڵەکی حاکم دەبێ و عەشیرەت بازاڕی دەبێتەوە باو و کای کۆن بەبا دەکرێتەوە"؟!

کۆمیتەی ئینقلابی چی بەسەر هات؟

سەرئەنجام ئەندامانی کۆمیتەی ئینقلابی هەرکام بە شێوەیەک و دەردێک گرفتار بوون. ساڵی چل و حەوت کۆتایی کاری ئەوکۆمیتەیە بوو. یان لانی کەم لەڕوانگەی خۆمەوە دەتوانم ساڵی ١٣٤٧بەکۆتایی تەمەنی ئەوکۆمیتەیە بژمێرم .

کاک ئەحمەدی شەڵماشی (مەلائاوارە) کاتێک خەریکی کارو تێکۆشانی سیاسی و ڕێک خستنی بەردەوامی خۆی بوو ، لەگوندی دیوالانی ناوچەی سەردەشت دەگیرێ و دادگای ڕواڵەتی شا مەحکوم بەئێعدامی دەکاو لەشاری سەردەشت ئێعدام دەکرێ.

کاک سمایلی شەریف زادە (مەلاعەزیز) لەگەڵ چەند پێشمەرگە لەناوچەی بانە خەریکی کارو تێکۆشان و ڕوونکردنەوەو ڕێکخستنی تەشکیلاتی دەبن. یەکێک بە نێوی کوێخا شەریف کەبەناو وەک پێشمەرگە ڕەگەڵ دەکەوێ شەوێ هەڵدێ دەچێ ڕاپۆرتیان لێدەداو جێگاو شوێنیان لەئیختیاری دوژمن دەنێ. هەرچەند شەوێ شوێنی خۆیان بەجێ دێڵن، بەلام دیسان ناتوانن خۆیان نەهێنی بکەن و لەپێش چاوی دوژمن ون بن. ژاندارم و جاشێکی زۆری شارەزای ناوچەیان وەسەر دەگرێ و دەوریان دەدەن. دوای شەڕێکی نابەرابەر کاک سمایل و هەڤاڵەکانی دەنگێوڕێن و لەگوندی دارێنەی ناوچەی شارستانی بانە شەهید دەکرێن .

بەشەهید بوونی مەلائاوارەو کاک سمایلی شەریفزادە وێڕای ئەوەی خەسارەتێکی گەورە، وەگەلی کورد کەوت، کۆمیتەی ئینقلابیش تووشی دواین تێشکان بوو .

یادیان بەخێربێ و ڕوحیان هەر شادبێ.

دەورێکی نوێی دیکە لەژیانم دا.

بەهاری ١٣٤٨هە ١٩٦٩بەهەزارو یەک تەقەللاو زەحمەتی براکەم و حاجی مەلاخالیدی دەربەندی و خۆ لەمالی ئەم و ئەو هاویشتن، بەدڵ شکاوی و روحێکی تێشکاو دامەزرامەوە. لەنەغەدە وەتاغێکم بەکرێ گرت و ناردم منداڵەکانم لەو دیو لەگوندی ئازادی ڕا هێنانەوە شاری نەغەدە. بۆمن نەغەدە وەک لەولاتێکی غەریب وا بوو. براکەم دوکانێکی بچوکی تەختەی «کیوسک » بەنێوی ڕۆژنامەی ئیتلاعات بۆکردمەوە کەرۆژنامەوگۆڤاری تێدا بفرۆشم . ژیانیش وەک ڕابردوو بۆ من تاڵ بوو. کەسێکی یاریدەی دەدام مالی خوشکم بووکەلەئالیاوێ ڕا حەوتوی پوتەنانێکیان بۆ دەکردم و بۆیان دەناردم. جاروبار براکەشم ئەوەی لەدەستی هاتبایە یاریدەی دەیکردم. دەبووایە بەقران قرانی قازانجی سیغارو رۆژنامەو شیرنیات، کرێ دوکان وکرێ خانووم دابا. ژیانێکی ناخۆشم هەبوو زۆر بەزەحمەت بەرێ دەچووم. ئەگەر جاروبار کاکم یاریدەی نەدابام و دەستی نەگرتبام نەدەژیام.

دوای ئەوەی دەنگۆی هاتنەوەی من لە گوندی ئازادی بلاو دەبێتەوە، مەلامحەمەدی خزری بانگ دەکەن و ئازادی دەکەن و پێی دەلێن هەواڵ بدە بەسەعیدیش با بێتەوە. کاک محەمەدی خزری کاتێ بەر دەبێ ناچار دوای چەند ڕۆژێک بەدڵ شکاوی و دەگەرێتەوەو ئاواتی بەربەرەکانی بۆماوەیەک بایەگانی دەکا.

سالی ١٣٤٩هەتاوی سێلاوێکی گەورە لە نەغەدە هەستا. هەر چەند زەرەرو زیانی زۆربوو، بەلام لەباری مالیەوە یاریدێکی باشی منی دا .

سێلاوی نەغەدە گەلێکی لەخانوەکانی گەرەکی کوردان تێک روخاند. من لە خانووی کرێ دابووم. خانوەکە زیانی وێنەکەوت، بۆخۆشم جگە لەماڵ بارکردن زیانێکی وام نەدی. دەولەت بۆ قەرەبووکردنەوەی زیانی خەلک، سێ میلیۆن تمەنی یارمەتی دا

بەگەڕەکی کوردان و لەسەر خەڵکیان دابەشکرد. منیش سێ هەزار تمەنم پێ بڕا. بەو پوڵە دووکارم کرد.

یەکەم، کوڕێکم بوو دەبوایە بیبەمە تاران بۆچارەسەری نەخۆشیەکی کەهەیبوو. کاتێک لەکوردستانی بەعێراقەوە لکاو بووم کوڕەکەم زیپکێکی لە بن گوێی هاتبوو. لەبەر شەڕو شووڕ بۆم نەدەکرا بیبەمە شارەکانی هەولێر و سولەیمانی و... کاتێک هاتینەوە کوردستانی بەئێران لکاو، ئەو زیپکە گەورە ببوو. دەبووایە بیبەمە تاران و بۆ چاک بوونەوەی هەوڵ و تەقەللایەکی بۆبدەم.

دووهەم، دەورەیەکی وێنەگری لەتاران ببینم و خۆم لەبێکاری و سەرگەردانی ڕزگار کەم. لەگەڵ لاوێکی فارس بە نێوی کورش پورکیان. لەباری فیربووونی وینەگری، بەنامە پەیوەندی مان هەبوو. ئاوبراو نامەی بۆنوسیم: بۆ دەورەی وێنەگری بچمە تاران و ئەوەی لەدەست بێ بۆخۆی لەباری ڕێنوێنی یاریدەم بدات.

سێ هەزار تمەنم هەڵگرت، لەگەڵ وریای کورم چوینە تاران. بۆ ئەوەی سەرتان نەیەشێنم، کوڕەکەم دوای ساڵێک هێنان و بردن و زەحمەت و کوێرەوەری، سەرکەوتنی وەدەست نەهێناو ئەوزیپکەیە لەبەر ئەوەی وەدرەنگی کەوتبوو، چاری نەهات وکوڕەکەم لەتەمەنی چوارساڵی دا پێی مرد.

منیش بەهەر جۆرێک بوو، دەورە یەکی یەک مانگی وێنەگریم دی. بەڵام بەشی زۆری فیربوونم کورش پورکیان فێری کردم و قەرزداری ئەوم.

لە شاری نەغەدە دوکانێکی وێنەگریم کردەوەو دەست بەکار بووم. ژیانێکی باشم بۆخۆم پێکەوەناو لە دەست تەنگی ڕزگارم بوو. لەسیاسەت و قسەو باس بەتەواوی خۆم دەپاراست. تەنانەت لەگێرانەوەی خەبەری ڕادیۆش خۆم دەبووارد کە نەوەکو بەهانەم پێ بگرن و توشی زیندان و ئەولاولا بم. لە شاری نەغەدە هاودەم و هاتوو چۆم لەگەڵ مەلامحەممەدی خزری و یەکدوو برادەری تربوو. لەمەهابادیش هەر وەها دەکرێ بڵێم تەنیا سەید حەسەنی هاشمی و چەند خزمێکی خۆم بوون کەهاتوو چۆم دەکردن. بەتەواوی لەباسی سیاسی خۆم پاراستبوو. مەگەر جارو بار بۆ بەتاڵکردنی دەردی دڵی

خۆمان لەگەڵ یەکتر جنێوێکمان حەواڵەی دێله زەردکردبایە، واته حەمە رەزاشا. یان هەواڵێکمان بۆ یەکتر گێڕا باوه. دەنا له جێگایان و مەجلیسان هەموو باسێکم لەخۆم حەرام کردبوو. جارێکی لەگەڵ کاک محەمەدی خزری لەتاران بووین. کاک حەسەنی هاشمی لەلایەن رەحیمی خەرازیەوە بۆ دیتنی دەورەی حیسابداری هاتبووه تاران. ناوبراو پێشنیاری بەمن و خزری کردو گوتی:

– تەشکیلاتێکی سیاسی لەسەر بیرو باوەرێکی پێشکەوتووخوازانه دروستکراوەو ئەندامەکانی خەریکی تێکۆشانن. ئەگەر حەزدەکەن و پێتان خۆشه، وەرن با ئێمەش رەگەڵ کەوین وکاری سیاسیان لەگەڵ بکەین.

من ومەلامحەمەد وێکڕا بەیەک بۆچوون، ئەو شته دروستکراوەمان به شتێکی ناسالم و دور لەدروستکاری زانی و هێندێکیش لەسەر وەزعی ئەوکات و ئەو کەسانەی نێوی هێنان قسەکردو بەمەترسیەکی گەورەمان دانا.

کاک سەید حەسەن لەگەڵ ئەوەیدا وتەکەی ئێمەی قبوولی نەبوو، زۆریشی پێ ناخۆش بوو. بەڵام دوای دوو ڕۆژ بۆی روون بۆوه، کەئەگەر خۆمان لێدابا، تووشی پەت پەتێنێکی باش دەبووین. سەرەڕای ئەو خۆ لادان وبێدەنگی و خۆپاراستنه، لەسەر ناژتنی تەرمی کاک عەزیزی یوسفی چل و سێ رۆژێکیان گرتم و لەژووری کردم. ئەگەر لەهەلومەرجێکی دیکه دا بایە، لەوانه بوو لانی کەم سێ چوار ساڵیان لەژوری کردباین. جارێک لەگەل مەلامحەمەدی خزری چوبووینه ورمێ، لەبەر دەرکی ئوتێل زیبالەخۆڕا گرتیانین و بردیانین بۆ ساواک، لەوێش پاشی پشکنین و بێنەو بەرە، دوای چەند سەعاتێک ئازادیان کردین. ئەویش محەمەد مەجید ناوێک که خاوەنی ئوتێل زیبای ورمێ بوو، راپۆرتی لێ دابووین.

بەکوردی وکورتی له ئێرانی کاول و وێران بوو هەرکوردێکی دوو رۆژی سیاسەت کردبێ، تاماوه نابێ له خۆی ئەمین بێ. هەمووسات وکاتێک بەدوایەوەن و هەڵی دەنێن کەبەهانێکی پێ بگرن و لەژورێی کەن، نەوەکوو خەڵک روون بکاتەوه. هەمووکوردێک دەبێ هەموو کاتێک دەبێ پەڵپ و بیانووی رژێمیان لەبەر چاوبێ و

بەهانە نەدەن بەدەستەوە. تەنیا ڕێگای خۆپاراستن لە دوژمن، نەهێنی کاریە.
لەبەر ئەو تێبین یانە هەمووکاتێک وریای خۆم و زمانی خۆم بووم چونکە لەحاست منداڵەکانم هەستم بەڵێ پرسراوی دەکردو دەبوو ڕێگەی خۆلاڵ کردن هەڵبژێرم.
هاوینی ١٣٥٦هەتاوی ١٩٧٧ز، سەرەتای جووڵە جووڵی دانیشتوانی تاران و ئیسفەهان و مەشهەد بوو. خۆپیشاندان دژی ڕژیم هەر دەهات و پەرەی دەستاند. خەڵکی ئێران بەدروشمی ئاینی دەهاتنە شەقامەکان. ئەو جووڵە جوول و هەرەکەتە هەر دەهات و بەهێزتر دەبوو. ڕۆژ بەرۆژ شارەکانی تری ئێرانی دەگرتەوە. هێشتا ئەو جموجووڵە نەگەیبووە کوردستان وکەس نەبزووت بوو. لەو سەروو بەندەدا کاک عەزیزی یوسفی کەنەخۆشی دڵی هەبوو، لەزیندانی حەمەرەزاشادا زۆری لێکۆن کردبوو. ناوبراو پترلەبیست ساڵ لە زیندانی ساواکدا ئەشکەنجەو تاڵی وسوێری چێشت. دوای ئەوەی کاربەدەستانی ڕژێمی شا زانیان لەکەڵک کەوتووەو دەمری ئازادیان کرد. ناوبراو لەدەرێ زۆر بەئازادی نەژیا کەخەڵک ببینێ و کەڵکی لێ وەربگرن. دوای ماوەیەکی کورت بۆهەمیشە دڵەگەورەکەی لەکار کەوت و مرد.
بۆنەوەی کاک عەزیز بەباشترین شێوەی ڕێزلێگرتن بنێژرێ، بەهەموو شارەکانی کوردستان ڕاگەیەندرابووکەلەرۆژی ناشتنی دا لەشاری مەهاباد کۆببنەوە. لەشاری نەغەدە، جگە لەمن و کاکم و مەلامحەممەدخزری چەند کەسێکی تریش، لەڕێ و ڕەسمی ناژتنی تەرمی کاک عەزیزدا بەشداربوون. تەرمی ناوبراو بەگوڵی ڕەنگاوڕەنگ و وێنەی خۆی ڕازابۆوە. خەڵکی شاری مەهابادو شارەکانی تری کوردستان، بەدوای تەرمی کاک عەزیزدا وەک لێشاوخرۆشابووو و بەرەو گۆڕستانی شار دەڕۆیشتن. دوای ناژتنی کاک عەزیز، کاک جەلیل گادانی بەدوورو درێژی لەسەر ژیانی ناوبراو هەروەها لەسەر هەلومەرجی ئەوکات و چارە نووسی دیکتاتۆر و فەلاکەت باری خەڵکی ئەمریکای لاتین و تاوانەکانی ئیمپریالیزم قسەی کرد. بەدوای ئەودا حەوسەتی دەباغی شێعری خوێندەوە. پاشان هاتینەسەرگڵکۆی کاک سولەیمانی موعینی و مەلامەحموودی زەنگەنە. سەید محەممەدی نیزامی بەشێوەی دروشمدان

گوتی: - ئەوەش گڵکۆی « فایق » سولەیمانی موعینی و مەلا مەحموودی زەنگەنەیە، کەبەدەستی ژاندەرمەکانی حەمەرەزاشا لەساڵەکانی پێشوودا شەهید کراون.

بەدوای درۆشمی سەید محەمەد دا دەست بەرزکردنەوەو دروشمدان، بووبە بەرنامەی هێندێک لەلاوەکان. بەهاواری درۆشمدان وەپێش کەوتن و بەرەوشار وەرێکەوتن. کاتێک زانیمان ئەو لاوانە بەکەس کۆنترۆڵ ناکرێن، ئەوانەی کە پێمان وابوو دەبێ نەناسرێین هەرکەس بەلایەکدا خۆمان گەیاندەوە ناوشار.

پێشتر لەگەڵ کاک حوسێنی مەدەنی قەرارمان دانابوو بۆ شام خواردن و نوستن شەوێ بچینەوەمالی ئەوان. دوایی لەگەڵ کاکم بیرمان لێکردەوە کە ئەگەر لەو ئاڵۆزیەدا خۆمان دەربازکەین بگەینەوە نەغەدە باشترە لەوەی سبەینێ بچینەوە.

یەکسەرە چووینەکارێژو هاتین سوار بین برۆین، پاسەوانێک بەنێوی (عیبادرۆستەمی کە تازە کچێکی کوردی هێنابوو ببووە خزمی کوردان!) دوای خۆش و بێش، وەپێش خۆی داین و ئێمەی بردە ئیدارەی شارەبانی و بەگرتی داین. ئەو شەوە ٣٢کەس گیرا بووین. بۆ سبەینێ تائێوارێ بووین بە٤٦ کەس. دوای دووسێ رۆژ کاک جەلیل گادانی لەتاران دەگرێ و یەکسەر ئەویشیان هێناوە لای ئێمە. سەرجەم هەمووما‌ن بووین بە چل و حەوت کەس. لەوکات سەردەمدا زیندان تابڵێی ناخۆش بوو. ڕێ پێوان وخۆپێشاندان لەشەقامەکان رۆژ لەگەڵ رۆژ پەرەی دەستاندو شارەکانی پتر دەگرتەوە. مەقالەی رۆژنامەکانی ئەو سەردەم، وێڕای هاندانی خەڵک بۆسەر شەقامەکان، هیواو هومێدیان دەدا بەخەڵک و مزگێنی دەری دوارۆژێکی روون بوون. کاتێک پیاو چاوی بەڕۆژنامەکاندا دەگێڕا، دەچووە دنیایەکی ترو هەردەتگوت لە ولاتێکی تری دێموکڕاسی دەژی. کەس شتی وای لەئێران نەدیبوو، کەسیش نەی دەزانی ڕۆژێک لەڕۆژان حکومەتێکی لەرژێمی شا خراپتر دێ و ئەو ئازادیەی لێ ڕەوگیر دەکرێتەوە.

دوای چل و سێ ڕۆژ مەرج نامەیەکیان پێ ئیمزا کردین و نیزیک بەچل و چوارکەس ئازاد کراین. سێ چوارکەسیش رەوانەی ورمێ کران.

من یەکیک لە ئازاد کراوەکان بووم. لەبیرمەکاتێک من یان لەگەڵ سەید حەسەنی

هاشمی برد بۆ ساواک و دەیان ویست مەرجنامەکەمان پێ ئیمزاکەن. سەید حەسەن بەمنی گوت: من ئیمزای ناکەم و بەمەرج نامەوێ ئازادبم. دوایی هەر بۆخۆی کوتی جارێ بچینەدەر باشترە لەوەی خۆمان لەزیندان ماتەڵ کەین.

ئیمزایەکمان پێوەناو ئەوجاریش لەزیندان هاتینەدەر.

مەرجەکەش (تعهد) ئەوەبوو: بەڵێنی دەدەم دژی شاو وڵاتی ئێران هەنگاو هەڵ نەیەنمەوە. هەرکات بۆشارەکانی تری ئێران سەفەر بکەم بەساواک ڕابگەیەنم. بەدژی تەواوەتی هەردی ئێران نەجوڵێمەوەو. . .

ئەومەرج نامەیە لەسەردەمی رژێمی شادا ببوە سوننەت بۆ ئیدارەی ساواک ولە هەمووی ئەو کەسانەیان دەستاند کەئەگەر رۆژێکیش لەلایەن ساواکەوە گیرابان.

بۆئەوەی خۆم لە شتی چکۆڵە چکۆڵە دەربازکەم، لەنــۆ ساڵی کارو وێنەگری شتی وردیلانە ڕەد دەبم و خۆم دەگەیەنمە سەرو بەندی شۆرشی ئێران و جم و جۆڵی گەلەکانی ئێران لەسەر دەمی حەمەڕەزا شادا.

جوڵە جوڵ و خەبات و تێکۆشان و هەراو بەزمی گەلەکانی ئێران بەدژی رژێمی شا، رۆژ بە رۆژ پەرەی دەستاند. خۆپێشاندان لەشەقامەکان هەر دەهات پتر دەتەنیەوە. مەقالاتی باشی رۆژنامەکان هاندەری بنەڕەتی خەڵک بوون. ترس و خۆفی پێشوو لەساواک بەتەواوی شکابوو. مرۆڤێکی سیاسی کەئەگەر تۆزێک لێکدانەوەی هەبایە، بەئاشکرا دوا ڕۆژی روخانی رژێمی شای بەدی دەکرد. هەموو کەس هیواداری دوا رۆژێکی روون بوون. ئەو هیوایە ببوە رێبەرو ڕێرەوی خەڵکی کورد، دەنا لە کوردستان نەهیچ ڕێکخراوێکی سیاسی ڕێک وپێک هەبوو، نەرێبەرێکی ناسراوی هاندەرو ڕێگا پێشاندەری هەبوو. خەڵکی کوردیش بە پێرەوی لەشارەکانی ئێران دەهاتنە سەرشەقام و بەئارەزوی خۆیان درۆشمیان هەڵدەگرت. لەکوردستان ترازابای، لەنێران مەلاکان پێشرەوی خەڵک بوون. لانی کەم کاری ڕۆژانەیان لەرووی بەرنامەوە بەرێوە دەچوو. بەهۆی مەلاکان و ئاینی شیعەگەری وەک ڕێکخراوێکی سیاسی خۆیان ڕێک خستبوو. ئەوکات لەحیزبێکی سیاسی ڕێک و پێک و یەکگرتووتر بوون.

یەکگرتووتر بوون. بەکورتی رژێم کەوتبوە حەوله وەلاو بەتەواوی لەق ببوو.

بەرۆیشتنی شاو هەڵوەراندنی فرمێسکەکانی لەکاتی سوار بوونی فڕۆکە دا، هیواو هومێدی خەڵک ئەوندەی دیکەش چووبووە سەرو بەورەتر لەڕۆژەکانی پێشتر دەهاتنە سەرشەقامەکان و بەدژی ڕژێمی حەمەڕەزاشادرۆشمیان دەدان. جەم و جووڵ و هەڕەکەتی بەتەوژمی خەڵک هەموو ئێرانی هەژاندبوو. خەباتی بەگوڕو تینی خیابابی کاری کردە سەرئەرتەشی ئێران و هێزی چەکدارو نیزامی لەپڕ بەرەو لای خەڵک هات. جەبهەی پشتگری لەشا بەجارێک بێ ورە و بێ هێزو بێ دەسەلات بوو. جبهەی دژی شاو ڕژێمەکەی رۆژ بە ڕۆژو سەعات بە سەعات و دەقیقە بە دەقیقە یەکگرتوترو بەهێزترو بەگوڕو تواناتر دەبوو. بەئاشکرا ئاسۆی روون لە هەموو لایەکەوە دەدرەوشاوە.

لەبنەوە مرۆە سیاسیەکان خەریکی کارو تێکۆشان و خۆ ڕێک خستنی خۆیان بوون. هەولیان دەداو بەرنامەڕێژیان دەکردو هاوڕێ و هەڤاڵ و دۆست و ئاشنای تێکۆشەریان دەدۆزیەوەو لەدەوری خۆیان کۆ دەکردەوە.

مەلاکان ناتەبایی پێشوویان وەلا نابوو بە هەموو هێزیانەوە خەریکی یەکگرتن بوو. بەکورتی هەموو تێکۆشەرێک بەهەر ئاین و مەزەبێکی هەیبوو دژی ڕژێمی حەمەڕەزاشا ڕاپەریبوو. تەنانەت ڕادیۆی "بی بی سی" کەهیواو هۆمێدی شای ئێران بوو، هەواڵ و لێکدانەوەکانی هاندەری بەرەی دژی شاو ڕژێمەکەی بوون. تەنیا ڕادیۆیەکی کەلەوسەردەمدا لەباری پرۆپاگاندو ڕێنوێنی و هاندانی خەڵک لەهەموویان بێ لایەن ترو نەبڕتر بوو، ڕادیۆی مەسکەو بوو.

رژێمی شا بەرەو ڕووخان.

خەبات و بەربەرەکانی خیابانی دژی رژێمی شا، لەسالی ١٩٧٨زایینی دا، لەو پەڕی توندو تیژی خۆی دابوو. گەلەکانی ئێران لەشارو دێ بەشداری ئەو خەباتە توندو تیژە بوون و لەهیچ شتێک نەدەسلەمینەوە.
ئێستا کەمن دەمەوێ بەسەر هاتی خۆم وەک ژیاننامەیەک بنووسم پترلەهەژدە سال تێ پەڕیوەو دەکرێ بلێم لەو دەوراندا دەژین. بۆیە پێم وایە پێویست بەوە ناکا هەموو هەلسووکەوتی ئەوکات شی بکرێتەوە.
خەباتی خیابانی زۆربەی رۆژەکان بەرێوە دەچوو. ئێمەکەلەنەغەدە بووین کوردەکانی وەک ئازەریەکان رێک و پێک بەشدارو هەلسووڕ نەبوون و وەک ئەوان لەو ڕاپەڕینەدا یەکگرتوو نەبوون. تورک و فارسەکان بەبیروباوەری ئایینی شیعەگەری، وەک حیزبێکی سیاسی بەو پەڕی یەکگرتوو پتەو خۆیان رێک خستبوو.
من و مەلامحەممەدی خزری کاتێک دەمان دیت کەس نیە بۆ یەکێتی و رێک پێکی هەولێک بداو شتێک پێک بێنێ، نارەحەت بووین. پێکەوە کەوتینە خۆو هاتینە سەر ئەو ڕایە خەریکی پێکەوە نانی رێکخستنێک بین. بۆ ئەوەی هێزێک رێک خەین، خەریکی پێک هێنانی تەشکیلاتێک بووین کەبەلکوو بتوانین یەکێتی و برایەتیەک لەنەغەدەدا بناغەرێژی بکەین کەلەکاتی پێویست دا ئەگەر شتێک هاتە پێش، بە دەستی ئاوەلەترو لەرووی بەرنامەو پلان، بەڕاوێژو هەلسەنگاندنی هەلومەرجی زەمان، وێکڕا پێکەوە کارێک بکەین، بەقازانجی کورد هەنگاوێک هەلێنینەوە. لەگەل مەلامحەممەدی خزری چەند کەسێک مان دیت و داوەتمان کردن. دوای وتوو وێژ و ساغ بوونەوە،کۆمیتەیەکمان پێکەوە نا. بڕیارماندا ئەندامانی ئەو کۆمیتەیە بەپرس و ڕاوێژ لەگەل یەکتردەست بەکار بین و ئاشناو رۆشنا ببینین. چەند مانگێک خەریک

کاری گروهی بووین. وەزعی تێکەڵ پێکەڵی ئێران ئەوەندە بەپەلە دەچوە پێش و تیژ تێدەپەڕی، ئەمان دەزانی چ ڕێبازێک هەڵبژێرین و ڕەگەڵ کێ بکەوین. لەگەڵ توندو تیژی چریکەکان ئەدەهاتینەوە. حیزبی توودەمان بەدڵ نەبوو. یان ئەوانەی بوون بە(جمعیت و کۆمەڵە) وەزعێکی دەرهەم بەرهەمیان بوو بۆخۆ نیزیک کردنەوە نەدەبوون. لەلایەکی دیکەوە ئاواتمان ئازادی و ڕزگاری کوردستان بوو. بەڵکوو بتوانین بەبیرو باوەڕێکی شۆڕشگێڕی پێشکەوتووخوازانە بەڕێگایەکی ئوسووڵی و جیهان بینیەکی سالمی بابەتی ڕۆژ هەرەکەتی بۆ بکەین. بەڕاشکاوی دەتوانم بڵێم حیزبی دێموکڕاتی کوردستان، تاڕادەیەک نیازەکانی ئێمەی دابین دەکرد. لەبەرنامەی حیزبدا سوسیالیزم بۆ ئامانجی دوا ڕۆژ دیاری کرابوو. حیزبی دێموکڕات یەکیتی سوڤیەتی بە دۆست و پشتیوانی خۆی دەزانی. ئەوکات ئەو ڕوانگەو بۆ چوونە بۆخەباتگێڕو رووناکبیری کوردستان بابەتی ڕۆژ بوون. بمانەوێ و نەمانەوێ ئەو سەردەم ئەو ڕوانگەیە لەروانگەی تر پتر باوبوو. بۆیەکێکی وەک من کەبەخەباتی نەتەوایەتی پێشکەوتنخوازی ڕاهاتبووم و هەموو تەمەنم لەو ڕێگایەدا بەکار برد بوو. حیزبی دێموکڕاتی کوردستانم بەحیزبی خۆم دەزانی و باشتر بوو لەوەی بچمە نێوحیزب و ڕێکخراوێکی نامۆی کەلەگەڵ ویست و داواکانم نەدەهاتنەوە.

ورده ورده ئەو کوردە سیاسیانەی ح د ک، کەلە دەرەوە دەژیان و لەئێران قاچاغ بوون، نیوە ئەهێنی و نیوە ئاشکرا دەگەڕانەوە نێو شارەکانی کوردستان. وەکوو، مەلاعەبدوڵلای حەسەن زادەو کاک سەید ڕەسوڵی دەهقان (بابی گەورە) بوون. مەلاعەولا لەگەڵ سەید حەسەنی هاشمی هاتنە ئەغەدە ماڵی مەلامحەمەد خزری. دوای وتوو وێژ داوایان لەئێمە کرد بگەڕێینەوە نێو حیزب و کاربکەین. سەید ڕەسوڵی ڕەحمەتی دوای هاتوو چۆ و وتوو وێژ، بڕیارمان دا کە لەگەڵی دانیشین.

دوای ئەوەی ئێمە بۆخۆشمان دانیشتین، لەسەر وەزعی خۆمان و مەسەلەی کورد پاش گۆڕینەوەی بیرو ڕاو لێکدانەوە. هەموومان هاتینە سەر ئەو ڕایە، ڕێگایەک بگرین لە قازانج و بەرژەوەندی کورد دور نەکەوینەوە. کاتێک ح د ک، مان لەگەڵ چریک و توودە

بەراورد دەکرد، پێمان لەوان باشترو بەوەج تر بوو بۆ دابین کردنی ئاواتەکانی گەلی کورد لەکوردستان. ئەو شەوەی کە قەرارمان دانابوو وسەید رەسوڵ دەیویست بێتەماڵی ئێمە. بەبرادەرانی خۆمان ڕاگەیاندو لە وێ کۆ بووینەوە. ئاو براویش لەگەڵ یەکدو کەس هاتن. لێرەدا لەنووسینی نێوی ئەو کەسانەی لەگەڵ سەید رەسوڵ بوون و لەگەڵ ئێمە بوون خۆم دەبوێرم. سەید برایمی حوسێنی دەکرێ بڵێم وەک ڕێنوێن و چاوساغ لەگەڵ سەید رەسوڵ هاتبوو. دوای شام خواردن، سەید رەسوڵ دەستی کرد بە وتوو وێژ و پێشنیاری پێ کردین کە لەگەڵ حیزبی دێموکڕاتی کوردستان کاریکەین. ئاوبراو بۆکۆمیتەی شاری نەغەدە پێنج کەسی دیاری کردبوون. بۆم باس کردن کەئێمەش پێشتر لەگەڵ برادەران ساغ ببووینەوە کە ئەگەر کار بکەین لەگەڵ حیزبی دێموکرات کارو خەباتی خۆمان دەست پێ بکەین باشترە. دیارە ئەندامانی بەرێوە بەری حیزبی دێموکڕاتی کوردستان هاتبوونەوەو جارێکی دیکەش بۆگەلی کورد وەک ڕێکخەرو پێشرەو سەری هەڵدابۆوە. گەلی کورد بەتوندی دەستی بەخەباتی دژی داگیرکەر کردبوو. یەکێکی وەک من کارێشم نەکردبایەدەبوو، بەڵام کەسێک کەخاوەن بیرو باوەڕبێ و بڕوای بە خەبات و بەربەرەکانی دژی داگیر کەرانی وڵات بێ، کوا دەتوانێ ئۆقرە بگرێ و بێ لایەن دانیشێ. ئەوە بوو بۆکۆمیتەی شار، چەند کەس لەوان و چەند کەس لە ئێمە کۆمیتەی شاری نەغەدەمان پێک هێنا.

لەشاری نەغەدە دەست بەکار بووین. هەوڵدان وکارکردنم پێ خۆش بوو. حەزم دەکرد لەگەڵ مرۆڤی باش و تێگەیشوو دانیشم و قسەیان لەگەڵ بکەم. دوو، دوو، و سێ، سێ دەچووینە دێیەکان قسەمان بۆ خەڵک دەکرد. پەیوەندیمان بە پیاوی باش و زاناوە دەگرت. لەخانێ و نەغەدەو شنۆ زۆرکەسی خاوەن بیرو ڕامان دیتن. یەکێک لەوانە کاک مستەفای هیجری جێگری سکرتێری ئێستای حیزبی بوو. ناوبراو لەشاری نەغەدە وەک دەبیرێکی خۆش نێو و لەنێو خەڵکدا ناسرابوو. پێمان خۆش بوو پەیوەندی پێوە بکەین و قسەی لەگەڵ بکەین. دوای ساغ بوونەوە، ڕۆژێک مەلامحەممەدی خزری هاتە دوکانی من وگوتی: " کاک مستەفای هیجریم لە دوکانی حەللاج زادە دیوەو پێم گوتوە

بێتە دوکانی تۆ قسەی لەگەڵ بکەین، لەوانەیە ئێستابگاتێ. هێندە پێ نەچوو ناوبراو هات. دوای ئەوەی چایەکمان خواردەوە، سێ قۆڵی دەستمان کرد بەقسان. دوای کورتەپێشەکیەک لەمەڕکوردو مەسەلەی کوردستان و ئەرکی ئێمەومانان، پێشنیاری هاوکاریمان لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستاندا پێکرد. ئەگەر بۆمێژووش بێ، هەرخۆشە پیاو وەڵامی کاک مستەفا بگێرێتەوە. کاک مستەفای هیجری ئەوکات کەوتبووە ژێرتەئسیرو بۆچوونی برادەرانی « جەمعیت » واتەکۆمەڵەی ئێستاو هاوکاری لەگەڵ دەکردن. بەکاک مستەفامان نەگوت ئێمەئەندامی حیزبین و کاریان لەگەڵ دەکەین. هێشتا بەئاشکرایی دەفتەرمان لەشاری نەغەدە نەکردبۆوە. دوای وتوو وێژێکی کورت، کاک مستەفای هیجری لەوەڵامی پێشنیارەکانی ئێمەدا گوتی:

- من پێم خۆشە لەگەڵ ڕێکخراوێک کار بکەم قازانج و بەرژەوەندی گەلی کوردی تێدابێ و بۆ دابین کردنی مافی نەتەوەی کورد هەوڵ بدا، بەڵام نەک لەگەڵ حیزبێکی ڕاستی (ڕاست ڕەو)وەک حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران. بەڕاستی برادەران، لەروانگەی منەوە ڕێبەرانی حیزبی دێموکرتی کوردستان جێگای پرسیارن.

دوای هێندێک وتوو وێژ لەمەڕ ڕاست یاچەپ بوونی حیزبی دێموکڕات، بەرنامەی حیزمان بە وێنە بۆهێناوە کەحیزبی دێموکڕاتی کوردستان ڕاستە حیزبێکی میللی یە، بەڵام ئەو جۆرەی تۆ بیری لێدەکەیەوە (ڕاستڕەو)نیەو...

دوای ئەو باسە قەول بوو بەرنامەو پڕۆگرامی حیزبی دێموکڕاتی بۆ بەرین. لەبیرم نەماوە کەلەبەر ئەو وەڵامەبوو، یان پێم خۆش نەبوو، یان لەبیرم چۆوە کەپێرەو و پڕۆگرامی بۆ بەرم. ئیتر ناوبراو لەئێمە دوورو لە جەمعیەت نیزیک ماوە. کاک مستەفای هیجریمان نەدیتەوە تائەوکاتەی لەکۆنگرەی چوار دا بەئەندامی کۆمیتە ناوەندی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران هەڵبژێردرا.

دانانی دەفتەری حیزب لەنەغەدە.

پاش پێک هاتنی کۆمیتەی شارستانی نەغەدە و هێندێک کارو تێکۆشان لەشەقامی بالەخچی خانوێکمان بەکرێ گرت و کردمان بەدەفتەری کۆمیتەی شارستان. دوای یەک دووکۆبوونەوە لەگەڵ یەکتر، بەرەسمی بۆ ڕاپەڕاندنی کارو باری حیزبی خەبات و تێکۆشانی خۆمان دەست پێکرد.

زۆری نەخایاند کۆمیتەی ناوەندی کاک ڕەحمانی حاجی ئەحمەدی وەک بەرپرسی تەشکیلاتی بۆ ناردینە نەغەدە. لەبەر ئەوەی هیچ یەک لەئێمەخۆمان بۆ بەر پرسایەتی ئامادە نەکردبوو، گوێمان نەدایەو دەست بەکار بووین.

لەسەرەتای چەک کردنی ژاندارمەری و چەکدار بوونی هێندێک کەسی بێ مەسئوول وەزعی نێو شاری نەغەدە ئالۆزببوو. چەکدار بوون و کردەوەی نالەباری دوولایەنی کوردو ئازەری دۆستایەتی کۆنی دانیشتوانی شاری شێواندبوو. بەهۆی دەست تێوەردانی بێ مەسئوولانەو ناشی گەری ئەولاولاو ئاژاوەگێڕی ژێر پەردەی نادیار، تابلێی ناخۆش و نالەبارو نارێک و پێک بوو. ناتەبایی کوردوعەجەم بەو پەڕی دژایەتی خۆی گەیبوو. دەستەیەکی کەم بۆ لەناو چوونی ئەو ناکۆکیە پێک هاتبوو هەولی دەدا. بەداخەوە قسەی ئەوانیش کەمی بڕ دەکرد. چەکداری نامەسئوولانەی قەرەپەپاغ لەلایەک و چەکداری کوردی بێ مەسئوولتر لەوان لەلایەکی دی، سنووریان بۆگەڕکی کوردوعەجەم دیاری کردبوو. لەژێرەوەش کەسانی وەک مەلاحەسەنی هاندەرو تێکدەرو چەکدەری برادەرانی قەرەپەپاغ بوون. تادوای شەڕی نەغەدە هیچ کەس ئاگاداری ئەو هاندان و فوو لەئاور کردنەی مەلاحەسەنی نەبوو. ڕێبەرایەتی حیزبی دیموکراتی کوردستان پێی وابوو مەسەلەی ناتەبایی نێوان دوو نەتەوەی ئازەری و کورد، ڕەنگ بێ بەوتوو وێژێکی گشتی حەل بکرێت. واتەکۆبوونەوەیەکی گەورە پێک بێت و داوەتێکی گشتی لەکوردو ئازەری بکەن بۆ وەی قسەیان بۆبکرێ. دیاربوو پێشتر

کۆمیتەناوەندی قەراری دابوو دوکتور قاسملوو لەگەڵ چەند کەسێک بێن بۆکردنەوەو دەست بەکارکردنی دەفتەری حیزب لەنەغەدە بۆخەڵک قسەبکەن. ئەندامانی کۆمیتەی شارستانی نەغەدەش ئەو ڕوانگەو بەرنامەی پێ باش بوو.

لەکاتێ کۆبوونەوەی کۆمیتەی شارستاندا بۆجێگای ئەوکۆبوونەوە گشتیە دوو پێشنیار هەبوون. یەکیان مەیدانی باڵەخچی و ئەوی دیکەش لای ماتۆڕی ئاوێ سەر ڕێگای باڵەحچی بوو. بەرپرسی کۆمیتەی شارستان واتە کاک ڕەحمان حاجی ئەحمەدی وەک مشاوری کۆمیتە ناوەندی پێی وابوو هەرچی ئەو بیڵێ ڕاستەو دەبێ بکرێ. ناوبراو لەبەر ئەوەی بۆخۆی مەیدانی وەرزشی بۆکۆبوونەوە پێشنیار کردبوو گوتی:

- برادەرانی کۆمیتە ناوەندی پێیان خۆشە ئەوکۆبوونەوە لەگەڕەکی عەجەمان بگیرێ. حیزبی دێموکڕاتی کوردستان بەمەبەستی تێگەیاندنی برادەرانی ئازەری و دڕدۆنگ نەبوونیان لەحیزبەو هەروەهابۆپتەوکردنی برایەتی نێوان کوردو ئازەری ئەو کۆبوونەوە دەکاو ئامانجێکی دیکەی نیە.

ڕێبەرانی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان لەمێژبوولەکوردستان نەبوون و تازە هاتبوونەوە. زۆرکەم ئاگاداری ناکۆکی و ناتەبایی نێوان کوردو ئازەریەکان بوون. ئەوکەسانەی کەلەدەورو بەری هاوێیانی بەرێوە بەرایەتی بوون، زوو دەیان توانی شوێنیان لەسەر دانێن. ڕێبەرانی حیزبی دێموکڕات کەبەنیەتی پەیوەندی برایەتی خەریکی پێک هێنانی بەرنامەی ئاشتی بوون، ئاگایان لە تەون و بەستی ناحەزانی وەک مەلاحەسەنی و زەهیرنژاد نەبووکەدەیان ویست بەرنامەی دوژمنانەی خۆیان بەرێوە بەرن و بەرنامەی خێرخوازانەی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان بشێوێنن.

نیەتی خاوێنی کۆمیتەی شاری نەغەدەش هەرئەوە بوو کەتەسلیمی پێشنیاری کاک ڕەحمان بوون. دەنائەگەر یەکێ لەئێمەچووبایەمەهابادوکۆمیتە ناوەندی لەسەر وەزعی نەغەدە ئاگادار کردبایە، لەوانە بوو قسەمان لێ وەرگرن و ئەو ڕۆژە ڕەشە پێک نەیە. لانی کەم ئەگەر ئەوشەڕە بۆخۆی پێک هاتبایە، بەسەر حیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا نەدەهات. چونکە زۆر کەس لەسەر ئەو بیرو ڕایەن کەئەو ناتەبایەی کەلە نێوان کوردو

ئازەری لەنەغەدە دا پێک هات بوو، ئەگەر حیزبیش ئەو کۆبوونەوەی پێک نەهێنابایە، ڕۆژێکی دی یەکێک هەر دەبوو ئەو ئاورە هەلکات و ئەو ناکۆکی یە پێک بێنێ و شەڕو کوشت و کوشتار وەڕێ بخات.

دوای شەڕی نەغەدە بۆ زۆرکەس دەرکەوت کە کەسانێکی وەک مەلاحەسەنی و سەرهەنگ زەهیرنیژاد بۆهەلگیرسانی شەڕێکی ئاوا لەنەغەدە بەرنامەیان دارشتبوو و خەلکیان چەکدار کردبوو بۆ ئەوەی ڕۆژێک ئەو ئاورە هەلکەن.

لەلایەکی دیکەوە برادەرانی کۆمیتەی شارستانی نەغەدە تارۆژێکی کەئەو سێلاوە چەکدارە رووی لەشارکرد، نەیان دەزانی چەکداری کوردستان دەنگ دراوەو روو لەشاری نەغەدە دەکا. لەبەیانی ڕا تا نیزیک نیوەڕۆ هەر چەکدار بوو دەهاتە سەر ڕێگای بالەخچی و دەچوو لەریزێکدا ڕادەوەستا. ئەوەی کەلاشینکۆفی پێ بوو لە ریزێک، ئەوەی برنۆی پێ بوو لە ریزێکی تر ریز دەبوون. بەکورتی هەتتا دەمانچە بەقەدو تاپڕ لەشانیش جێگاو ریزی تایبەتی خۆی هەبوو. بەتەرتیب و بەریز بەشەقامی ئەسلی شاری نەغەدە دا بەرەو مەیدانی فوتبال لەگەڕەکی عەجەمان هەرەکەتیان کرد. ئەوکارە لەناتەبایی و ناکۆکی ئەوکاتدا بۆ ئازەریەکان دەردێکی یەکجار زۆر گران و ناخۆش بوو. بەڕاستی خۆ ڕاگرتن بۆ ئەوانەی کورت بین و نەخوێندەوار بوون سەخت بوو. دیارە لەمرۆڤە بەناوبانگ و ناودارەکان بەرەسمی بانگێشتن کرابوو. تەنانەت یەکێکی وەک مەعبوودیش بانگ کرابوو لەوێ لە نێوە ڕاستی خەلک لە ریزی پێشەوە دانیشت بوو. ناوبراو لەکاتی تەقەکەدا سەری لێ شێوابوو نەیدەزانی چبکا. ئەگەر دەستی لە کێشەی نەغەدە دا هەبایە. لەسەدا سەد نەدەهاتە ئەوکۆبوونەوەیەو خۆی دەبوارد. بەلام پیاو چ بکا و چ بلێی لەگەل پروپاگەندی بێ بناغەو هەل بەستراوی ئەم و ئەو ؟!

هەر وەک دوایە روون بۆوە، شەر هەلایسێنی ئەسلی کەسانێکی وەکوو مەلا حەسەنی و سەرهەنگ زەهیرنیژاد بوون لەپشتی پەردە دا خۆیان شاردبۆوەو یەکی تر فێدا دەبوو و دەکەوتە ژێر نەشتەری پروپاگەندی ژەهراوی.

بەڵێ ئەو خەڵکەی باسم کرد لەگەڵ خەڵکی ناوچە روویان لە مەیدانی وەرزشی شاری نەغەدە کردبوو. شەهید کاک عەبدوڵلای قادری بلیندگۆکانی راستەو پاستە دەکردن بۆ ئەوەی بەرنامەی نوتق و قسەکردنی ئەو کۆبوونەوە گشتیە بەباشی و ڕێک و پێکی ڕاگەیەندرێ. لەو کاتەدا کەخۆیان ئامادە کردبوو دەیا ویست دەست بەکارین، لەباشووری مەیدانی وەرزشی، لەحەوشی ماڵێک ڕا تەقەیەک کرا. ئەو تەقەیە بووبەهۆی ئەوەی هەرکەس لەحاست خۆیەوە دەمانچەکەی دەر بێنێ و چەند گوللەیەک بە هەواوە بنێ. دوایی بەچەند تفەنکێکیش تەقەیان کردو چەند کەسێکی تریش چەکەکانی خۆیان تاقی کردەوە. لەسەربان وکۆڵانەکانی عەجەمانیش تەقە دەست پێ کرا. کاک حەمەدەمینی سیراجی بلیند گۆی بە دەستەوە گرت و بەخەڵکی دەگووت: برایینە، خەڵکینە، تەقەی مەکەن، تەقەی مەکەن ئێستا قسەتان بۆدەکەین و . . .

خەڵک لە خۆڕا سەری لێ شێوابوو نەدەزانی چ بکات. خەڵک وا تێک هالابوون تەنانەت سیمی بلندگۆکانیشیان بە هاتوو چۆ و پێ شێلکردن پساند. لەوکاتەدا کاک حەمەدەمین خەریکی سیمی بلندگۆکان بوو دەی ویست بلیندگۆ وە کار خاتەوەو بەخەڵکی بڵێ: تەقە مەکەن قسەتان بۆ دەکەین. من پێم گوت: کاکە گیان تۆ خەریکی چی؟ تازە ئەو خەڵکە بەکەس ڕاناوەستێ و کار لەکار ترازاوە تۆش وەرەخوارو واز بێنە. ئەودەم پێگوت و ئیترمن بەکۆڵانی پشتەوەدا بەرەوماڵ ڕۆیشتم. قەرپەپاغی نەغەدە بەچەکەوە لەسەربان وکۆڵانان بوون تەماشای ئێمەیان دەکرد. بە ڕاستی ئەگەر ئەو کات خەڵکیان کوشتبا، زۆریان دەکوشت، کوردەکانیش ئەگەر مەبەستیان کوشتنی خەڵک بایە، ئەو هەمرو چەکدارە قڕانیان لە ئازەریەکان دەخست. بەڵام ئەشهدوبیللا هیچ کامیان ئەو مەبەستەیان نەبوو. کوردەکان هەمویان گەیشتنەوە گەڕەکی لای خۆیان و تەقە بڕایەوە. دوای چەند سەعاتێک تەقە هەڵایسایەوە. تاپێش هەڵایسانەوەی تەقە، من چوار پێنج کەسم لە برادەرانی ئازەری دیت، تابڵێی نارەحەت بوون کەکۆبوونەوەکەیان لێ تێکدابووین و نەیان هێشتبوو نوێنەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان قسەی خۆیان بکەن. بەڵام نازانم دوای هەڵگیرسانی شەڕو زەرەرو زیانێکی

دڵتەزێن، قەزاوەتەکان بۆگۆڕان؟ ئەوانەی خاوەن ویژدانی بەخەبەر بوون، بۆ وایان بەسەر هات کەتاوانەکە وەپاڵ حیزب بدەن ؟!

مەگەر حیزب لەو خەڵکەی داوەت نەکردبوو؟ لەسەر داوای حیزب ئەو خەڵکە لەنەغەدە کــۆ نەببۆوە؟ ئەگەر مەبەستی حیزب کوشتاری نەغەدەبایە، بۆ بەئاشکرایی و ڕۆژی روناک ئەوکارەی دەکرد؟! ئەدەکرا بەبێ دەنگی بەسەریان دا دا و هەرچی ویستبای کردبای کردبای و زەرەریش وە کوردەکان نەکەوت بایە.

ماڵی سەبەبکار خراپ بێ کەئەو شەڕە بێ ئەمانەی سازکردو ئەوخەسارەتە گەورەی گیانی و ماڵی بەخەڵک گەیاند.

من حەوتووی پێشترهێندێکم کەلوپەلی پیویست لەتاران بۆ دوکانەکەم کری بوو. ڕۆژی پێش شەڕی ئەغەدە شتەکانم بۆهاتبوونەوە، لەدوکانم دانابوو هێشتا ئەم کردبوونەوە. لەبەر تەقەش ئەم دەتوانی بچمە دوکانێ لانی کەم شتوومەکەکان دەرباز کەم. لەگەرمەی شەڕدا سەرێکی ماڵێم داوەو دوایی بۆ لای دەفتەری حیزب چووم. کەچوومەژوور دیم، هێندێکیان لەو ئازەریانەی کەلەدەوروبەری دەفتەری حیزب دەژیان، کۆکردونەوەو لە ژورێکیان کردون. هەر تاوێ ناتاوێک چوار پێنج کەسی دیکەیان دێناو دەیانگوت: ئەوانە تەقەیان کردوە. ئەوەندەی من دەمناسین، دەمزانی ئەوانە تەقەیان نەکردوەو شتی وایان لەدەست نایە. لەوکاتەدا کاک کەریمی حیسامی هاتە دەفتەری حیزب و پێم گوت:

- کاک کەریم من ئەو خەڵکەم بۆ کۆنترۆڵ ناکرێن، هەر کەس لەدەرێ ڕا دێ، دووسێ عەجەمان دەگرێ و دەیان هێنێ بۆ ئێرە. ئێمە ئەوانە دەناسین بۆ بیانگرین؟ لەوەڵامدا گوتی: " جا چ دەکەی کاکەگیان، پێت وایە من دەتوانم کۆنترۆڵیان بکەم؟ بەڵام من پێم وایە ئەوانە لێرە بن باشترەو سەلامەت ترن. ئێستا ئازادیان بکەین هەمویان دەکوژن. ڕاوەستە بزانین وەزعەکەچی لێدێتەوە.

لەو بارەوە کاک کەریم ڕاستی دەکرد. جارو بار تەقێک دەهات هەر دەتگوت لەماڵی تەنیشتە، وەدەر کەوتم کە بەڵکوو بزانم ئەو تەقە لەکوێڕایە؟ بۆم روون نەدەبۆوە. دیتم

ئەوە محەممەدی برای عەولا ڕەشی بەزاز دووچەکداری لەگەڵ دایەو ئەومالەو مالی عەجەمان دەکا. لەگەڵ دوو پێشمەرگەی دەفتەری حیزب وەدوای کەوتین. ناوبراو بەجامەدانییەک دەمامکی خۆی دابوو نەیناسنەوە. وەڕووری مالێک کەوت و هاواریان لێ بلیند کردن. ئێمە چوینە ژوور لەژنی مالەکەم پرسی ئەو کابرایە دەڵێ چی و چ نیازێکی هەیە؟ ژنەکە نەیدەوێرا قسەبکات بەلالەلاڵ لەوەلامی ئێمەدا گوتی: ئاغا وەلڵاهی ئێمە ژنین و هیچمان نەکردوە. ئەوئاغایە وەڕەزمان دەکاو دەڵێ: ئێوە تفەنگتان پێوە ناوین. ئێمەلەکەن ئەو ژنانە محمدمان زۆر شکاندەوە. هەڕەشەم لێکرد کەئەگەر لەو کوچە کۆلانەت ببینمەوە، واوات پێ دەکەم و...

ئەو ئازەریانەی لەگەرەکی کوردان دەژیان، بەدەست هێندێک کەسی شڕەخۆری وەک محەممەدی خلەرەشی پێوە ببوون و کەسیش نەیدەتوانی کۆنترۆلیان بکات. لەوکاتەدا هەوالی کوژرانی هێندێک کوردی وەک ئەحمەد سولتانیان و... هێنا. دوایی هەوالی کوژرانی چەند ئازەری وەک میرزالی بەدەلی و...

کار لەوەش دەرچوو، هەر کەس ڕەش چووباو کوردبا، عەجەمان تەقەیان لێ دەکرد. یاهەرکەس ڕەش چووباوعەجەم بایە، کورد تەقەیان لی دەکرد. بەئاشکرا شەڕی کوردو عەجەم بۆ یەکتر کوشتن ساز ببوو، نەک هەر پێشگیری بەکەس نەدەکراوکەس خەتی کەسی نەدەخوێندەوە. هەرکەس بۆخۆی فەرماندەیەک بوو، لەخۆڕا و سەربەخۆ هەرکەس هەرچی پێی خۆش با وای دەکرد.

کاکم هەوالی دامێ کە وەزعیان خراپەو دەبوو بیگەمێ. دوو پێشمەرگەم لەگەڵ خۆم هەلگرت و چۆم. کاتێک گەیشتمێ مالەکەیان پڕبوولەژن و مندالی عەجەمان. حاجی محەممەدی چیانەی بەخۆی دە دوازدەکەس ژن ومنداڵ و دوو کوری گەنج لەوێ بوون دەگریان. کاکم گوتی: "وەزعەکە زۆر خراپەو دەترسم ژن ومندالەکەی منیش بەوانەوە بکوژرێن. تۆحاجی محمدو ئەو دووکوڕانە بگەیەنە دەفتەری حیزب و ئاگاداریان لێ بکەن، منیش بە هەرجۆرێک بێ، ئەو ژن و مندالانە رزگار دەکەم. هیوادارم نەیەلم هیچیان بەسەر بێ". من کەدوو پێشمەرگەم لەگەڵ بوو، تائەو سێ پیاوانەم هێنا

دەفتەری حیزب لەسێ جێگا دەیان ویست منیش لەگەڵ ئەوان بکووژن. هەموو جارێ پێشمەرگەکان لێ یان ڕادەسان و دەیانگوت: چۆن کاک سەعید ناناسن؟ بۆ بەتفەنگ لێی ڕادەسێن؟ بەهەزار زەحمەت توانیم بیان گەیەنمە دەفتەری حیزب و لەکوشتنیان ڕزگار کەم. کاکیشم جلی کوردی لەبەر ژن و منداڵی عەجەمەکان کردبوون و ماشێنی بۆ بەکرێ گرتبوون بە پەسوی و سەری مەیدانێ دا گەیاندبوونیە مەهابادو تەسلیمی حیزبی کردبوون کەبیان نێرنەوە نەغەدە. حیزبیش تەسلیمی حاجی ئومێدی کردبوون و ئەویش ناربوونیەوە نەغەدە. کەچی دوایە عەجەمان ماڵەکەی کاکم یان سووتاندو. دوکانی منیش بەدەردی ماڵەکەی کاکم چوو.

مەبەست لە گێڕانەوەی ئەو هەرکەس هەرکەسی ئاڵۆزیە ئەوەیە کەحیزب ئەوەندەی توانی و بۆی کرا خەڵکی لەکوشتن پاراست. بەڵام مێژوو چ دەنووسێ، ڕەنگبێ هەر ئەو حیساب بێ. یەکیکی وەکوو ڕەحمانی کەسرایی، کەشەوێ بە نێوی ڕاگوێزتنی ئەوانەی گیرابوون، شەش حەوت کەسی لە گیراوەکان بردبووە دەرێ، لە جیاتی ڕاگوێزتن، لە نیزیک پردی باڵەخچی تەقەی لێکردبوون وکوشتبوونی. دواییش لەسەر ڕادیۆ بۆ ڕزگاربوونی لەزیندان، هەمووکسی تاوانبار دەکردو خۆشی وەک فرشتەو مەلایکەت نیشان دەدا!

شەوی ئاخر کەنەغەدە مان بەجێ هێشت. تەقە کەم ببوو. سەرێکی ماڵێم داوە هەموویان ڕۆیشتبوون ونەمابوون. بەبەردەرکی دەرمانگەی کاتی کۆمەڵەدا تێدە پەڕیم دوکتور محەممەدی ڕەحیمی دەهات ودەچوو. پێم گوت دوکتور من سەری ئەو دەورو بەرەم داوە هیچ چەکدارێک نابینم. پێم وایە نەغەدەیان بەجێ هێشتوە. ئەگەر نەخۆش و بریندارو شتی وات هەیە؟ ڕایانگوێزە بابڕۆن. دوکتور لە جیاتی سوپاس گوتی:

- حیزبی دێموکرات خەڵکی نەغەدەی بەگاندا بەجێشیان دێڵێت؟!

نیتر من ڕانەوستام و چوومە ماڵی وەستا ئەحمەدی ئاسنگەر. کاک کەریم حیسامی و وەستا ئەحمەدی ئاهەنگەری ڕەحمەتی نوستبوون. هەرام کردو هەڵم ئەستاندن. پێمگوتن چەکدار لەشاری دا نەماوە هەستن عیلاجێکی خۆتان بکەن. کاک کەریم لە

وەلآمدا گوتی:" هەی دڵت تۆقێ! چۆن شتی وا دەڵێی؟ تۆ دەترسی دەنا شار پڕه له پێشمەرگەو قەراره سبەینێ بێن وتوو وێژمان لەگەڵ بکەن"

من هەرچەندی شێرو ڕێویم بۆدەهێناوه، لێی وەر نەدەگرتم. پەتوەکەی بەخۆی داداوه. منیش پەتوەکەم لەسەر لاداو گوتم: به خوای نایەڵم بنوویەوه، تۆ وەدەزانی ئێره ئوروپایه؟ به خوای نه بزووی دووسەعاتی تر بەسەرتان وەردەبن سەرتان دەبڕن. کاک ئەحمەدی ئاسنگەر گوتی باشه ئەو خەوه چیه هەسته برۆ دەر بزانه چ باسه؟

ئەوانم هەستاندو ڕۆیشتم چومەوه دەفتەر. بەپێشمەرگەکانم گوت: چتان هەیه هەڵی گرن و بەئەسپایی دەرگای حەوشەکه پێوه دەن وەرن بڕۆین. چونکه لەئێوه زیاتر کەسی چەکدار نەماوەو شار چۆل بووه.

پێشتر کاغەزو دەفتەرو شتی زیاندەرمان ڕاگوێزتبوو. ڕۆیشتین و گەیشتینه باڵەخچی. لەوێش هەواڵێک له چەکدارو پێشمەرگه نەمابوو. لەوکاته دا که ئێمه لەناو گوندی دا بووین هاڕەی تانگ وەخۆی هێناینەوەو ڕوومان له (سوڵتان به یاقوب)کرد. بەوێدا شۆڕ بووینەوه بایزاوێ و دوباره گەڕاینەوه گەڵوانێ. کاتێک چووینه ماڵی کاک سەید حەسەن. دیتمان کاک کەریمی حیسامی و سەید ڕەسووڵی بابی گەوره دانیشتوون چای دەخۆنەوه.

دوای ئێمه کەنەغەدەمان بەجێ هێشت. شڕەخۆری عەجەم به نێوشار وەر ببوون و زۆر ناپیاوانه هەرکەس لەشاری دامابوو قەتڵ و عامیان کردبوون. تەنانەت ڕوحمیان به منداڵی بێ دەسەلات و بێ دیفاعیش نەکردبوو. خەڵکی نەغەده کەلەجێگای خۆیان هەڵکەندرا بوون ماڵیان بەجێ هێشت بوو، ڕویان له لاجان و شاری سابلاغ کرد. منیش بۆ ئەوەی بزانم منداڵەکانم له کوێن بەرەو مەهاباد وەرێ کەوتم. کاتێ گەیشتمه شاوڵه، دەستێک چەکداری بۆشناغ لەسەر ڕێگا ڕاوەستابوون وا دیار بوو پرسیاریان لەخەڵک دەکرد. کاتێک چوومه پێش سجیلیان له ئاوارەکان دەویست و لێ یان دەپرسین خەڵکی کوێن و بۆ کوێ دەچن ؟!

زۆر نارەحەت بووم، بێ پرسین به توورەیی گوتم: وام زانی ئێوه هاتوون لەسەر ڕێگا

ڕاوەستاون بزانن کێ برسیەتی نانی بدەنێ و کێ ماندوه بیگەیەنە ئاوەدانی. چۆن هاتوون ئەوەندەی دیکەش خۆێ بەبرینی خەڵک دادەکەن؟! ئێوە پێشمەرگەی کێن و کێ ئەو دەستوورەی داوە بەئێوە؟!

یەکێک هاتە پێش و گوتی : ئێمە پێشمەرگەی کوردستانین. رووی لەچەکدارێکی بۆشناغ کردوو بەزەردە خەنەوە گوتی:

- بەدەستووری ئەوکاکە لەخەڵک دەپرسین. بۆ چما تۆ پرسینت پێ کارێکی خراپە؟ ئەدی ئەگەر پیاو خراپیان تێدا بوو چ بکەین ؟!

وەختابوو شێت بم، ئەم دەزانی چیان لەگەڵ بکەم. هەرچی کردم ئێوی خۆیان پێ نەگوتم. لەوێ لەسەر بەردێک دانیشتم و وردە وردەش قسەم بۆ دەکردن. نازانم قسەکانم شوێنی لەسەر دانان، یان شتێکی دی بوو، سواری جیبێک بوون و ڕۆیشتن. لەهەر کەسم دەپرسی ئەوانە کێن؟ ئەیان دەناسین. دوای دووحەوتوو بۆم روون بۆوە کەبەرپرسی چەکدارەکانی ئەو رۆژە، ئەوحەمەدەمینەبووکەلەگەڵ یەکێکی ترلەشاری مەهاباد گیران و ئێعدام کران.

بەڕاستی تا بڵێی وەزعێکی ناخۆش و سەیربوو. لەوێ لە قەراغ رێگادانیشتبووم و ڕادیۆم گرتبوو چاوەروانیم دەکردماشێنێک یا تراکتۆرێک بێت و سواربم بچمە مەهاباد. لەوکاتەدا رادیۆی مەهاباد پەیامێکی بلاو کردەوەو گوتی: ژن و منداڵی سەعید کاوە نیگەرانن، نابراو لە هەر جێگایەکە یان کێ پێی دەزانێ لەمەهاباد ماڵی حاجی مەلاخالیدی دەربەندی ئاگادار بکات.

ئەو کات وەخۆ هاتمەوە کەمنداڵەکانم لە مەهابادن ودەبێ وەدوایان کەوم. زۆری نە خایاند یەکێک بەو جیبە ئەرتەشیانەی کەلەپادگانی مەهابادگیرابوون هات و سواری کردم هاتمە سابلاغ و منداڵەکانم دیتنەوە. هەرچی هەمان بوو، یان لەماڵێ بەجێ ما بوو، یان لەدوکانەکەم دا سوتابوو. هیچ مان نەبوو. خەڵکیش لەمن باشتر نەبوون. برادەرێک لەوماشێنانەی پادگان جیبێکی بەئەمانەت دامێ لەگەڵ محەمەدی زاوام بەلاجانێدا چووینە گەڵوانێ. وردە وردە هاتوو چۆ بۆ نێو شاری نەغەدە کرابۆوەو یەک

یەک خەڵک دەهاتن و دەچوونە نەغەدە.

گوندی گەڵوانێ پێشمەرگەی تێدابوو. لەگەڵوانێ کورێکمان دیتەوە لێمان بوو بەخدری زیندە، ژیانێکی هەبوو لەگەڵ محەممەد چونەوە نێو شاری نەغەدەو هێندێکیان نوێن و بان و کەلوپەل و شتی بەکەڵک هێنابوو. تائێواریێ سێ کەڕەت بەو ژیانە چوون و هاتنەوەو شتوومەکیان هێنا. ئەوجیبە ئەرتەشیەی پێمان بوو پڕمانکرد لەو ئەسباب و کەلو پەلانەی هێنابوویان. کاتێک چوینەوە مەهاباد زارای خێزانم دەتگوت خوداخەنی کردووە ئەوشتانەماون و ماڵمان پێ دادەندرێتەوە.

بەکورتی خانوومان گرت و ماڵمان داناوە. دوای ماوەیەک کەڕێگە کراوەو هاتوچۆ خەڵکی نەغەدە دەستی پێکراوە، ئێمەش توانیمان ماڵەکەی نەغەدەمان بێنینە مەهاباد. دوکانەکەشیان سووتاند بووم وهەرسەروەت و سامانێکی لەو چەند ساڵەی دوایی دا کۆم کردبۆوە لە وێدا سووتا.

مانەوەی یەکجاری لەمەهاباد.

حیزب بۆ هێندێک پرسیار، ڕۆژێک ئەندامانی کۆمیتەی شارستانی نەغەدەی لە دەفتەری حیزب لەمەهابادکۆکردنەوە. دوکتور قاسملوو لەگەڵ کاک حەمەدەمینی سیراجی بەشداری کوبوونەوەکەبوون. دەیان ویست لێکۆلینەوەلەسەر چۆنیەتی ڕووداوی نەغەدە بکەن. هەرکەس شتێکی دەکوت و دەیان ویست خەتاکە باوێنە سەر شانی ئەو کەسەی گەڕەکی عەجەمانی پێشنیارکردوەو گوێی نەداوە بەپێشنیاری تر بۆکۆبوونەوەیە. دیاربوولەولاولا زانیبوویانەوە کەحاجی ئەحمەدی پێی لەسەر ئەو شوێنە داگرتووەو ئەو خەڵکەی بردوە لەوێ کۆکردۆنەتەوە.

دیارە ئاوبراو بەئەنقەست ئەوکارەی نەکردبوو و نەیدەزانی ڕووداوێکی ئاوا دڵ تەزێن دەقەومێت. نەک هەرئاوبراو بەڵکوو هەموومان بەگشتی لەبەرنامەڕێژی ژێرەوەی زەهیرنژادو مەلاحەسەنی بێ ئاگابووین و نەماندەزانی بۆ تێکدانی ئەو کۆبوونەوەو وتاردانەی حیزبی دێموکراتی کوردستان بەرنامە دارژاوە.

پرسیارو وەڵام و مەسەلەکەم بەشتێکی بێ بەزەیانە دەزانی. بەوتەی خۆمان"حاجی

ئەحمەدی دەستی خۆی بۆن نەکردبوو" کەداخوا چ دەقەومێ و چ ڕوودەدا.
دەیان پرسی و دەیانگوت؛ زانیومانەتەوە هێندێک لەئێوە دژی ئەوشوێنەبوونە ئەوکۆبوونەوەی لێ بگیرێ.
من هەڵم دایەو گوتم: ئەورووداوە دڵ تەزێنەی هاتۆتە پێش و خەڵکێکی زۆری بێ تاوانی تێدا بۆتە قوربانی و سەریان لەسەر داناوە. ئەگەر بێ توو بەوردی لێی بکۆڵینەوە، ڕەنگ بێ چەند کەسێک ئەو تاوانەیان بکەوێتە سەر شانی. ئێستا کەئێوە دەپرسن و دەتانەوێ بزانن کێ دژ بووە ئەو کۆبوونەوە لەمەیدانی وەرزشی گەڕەکی ئازەریەکان بگیرێ؟ بەبڕوای من تازە ئەو زانینەی ئێوە هیچ دەردێک دەرمان ناکا. وای دانێن من یەکێک لەوانە بووم دژی کۆبوونەوەی گەرکی عەجەمان بوومە. باشە ئەو پرسیارەش دێتە پێش بۆچی نەهاتم لە نیزیکەوە لەگەڵ ئێوە قسە بکەم و لەو مەترسیەتان ئاگادار بکەم. پێم وایە هەموو لایەک بەگشتی لەو ڕووداوە دا بەشدارین، بەتایبەتی ئەندامانی کۆمیتەی شارستانی نەغەدە.
دوای وتەکانی من، ئەوانیش زۆری لەسەر نەڕۆیشتن. دیاربوو بیسبوویانەوە من و مەلامحەمەدی خزری دژی چونەگەڕەکی عەجەمان بووینە، بەڵام من باسی ئەوەم نەکردو کۆتایی مان پێ هێناو باسەکەمان گۆڕی.
پاشان پێشنیار بۆ چۆنیەتی کارکردن لە ناوچەی نەغەدە هاتە پێش. من کەلەدڵی خۆم دا لەهاوکاری بەرپرسی کۆمیتەی شاری نەغەدە زەدە ببووم و نەم دەویست کاریان لەگەڵ بکەم. تەمای خۆم گرت و گوتم: من بەهیچ جۆرێک ئامادە نیم لە ناوچەی نەغەدە کار بکەم. ئەوانی تر بڕیاری کاریان دا دەست بەکار بن.
منیش لەناوچەی مەهاباد دەست بەکار بووم و زۆر باش هەڵدەسووڕام. لەسەرە تاوە ناوچەی چۆمی مەجیدخان م گرتە ئەستۆی خۆم. جاروبار لەگەڵ خزری سەری شار وێرانیشم دەدا. دوای ماوەیەک ناوچەکەم گۆڕی و تا وای لێهات لەهەموو ناوچەکانی دەوروبەری مەهاباد بە نۆبە کارم تێدا دەکرد.
کاتێک پیاو شەڕی نەغەدەو خەڵکی ئاوارەی نەغەدەی وەبیر دێتەوە لەناڕەحەتیان

وەختە شێت بێ. خەڵکی ئاوارەی نەغەدە، ئەوانەی خزم و ئاشناو ڕۆشنایەکیان هەبوو بۆماوەیەک لەولاولاگیرسانەوە. ئەوانەی کەجێگاو ڕێگاشیان نەبوو، لەبەردەرکی یانەی لاوانی(خانەی جەوانانی)مەهاباد چادریان بۆ هەڵدان و خێرخوازو خێرۆمەندی دەست ڕۆیوی کورد تاڕادەیەک ژیانیان دابین دەکردن.

وتوو وێژ لەگەڵ رژیم لەسەر قەرەبوو کردنەوەی زەرەرو زیانی دانیشتوانی نەغەدەو چوونەوەیان بۆ شوێن و جێگای خۆیان دەست پێ کراو ڕژیم ملی بۆ ڕاکێشاکەزیان لێکەوتوەکان بەتایبەتی ئەوانەی ماڵیان چووباوە نەغەدە پوولێکیان وەردەگرتەوە. ئەوانی تریش کەنەیان دەتوانی بگەڕێنەوە، بەسترابۆوە بەروانگەو مەیلی ئەو کەسانەی دەسەلاتی دانەوەی زیانەکانیان هەبوو. من کەدووکانەکەم بەتەواوی سووتابوو هیچم نەمابوو، بەستیانەوە بەچوونەوەم و هیچیان نەدامێ. کەسانی تریش هەبوون، نەش چوونەوە نەغەدەو زیانی خۆشیان وەرگرتەوە.

دانیشتوانی شاری نەغەدە ورده ورده داوەرووکانەوە نەغەدەو خۆیان لەهەڵلاو چەقەو ژێر چادری یانەی لاوانی مەهاباد ڕزگار کرد.

وتوو وێژ لەگەڵ رژیم و ململانەی پارت و ڕێکخراوە سیاسیەکان لەگەڵ یەکتر، بازاری گەرمی ئەو کاتی پێک دێنا. ڕێکخراوە بەنێو سیاسیەکان، لەبەر ململانەو ڕق و کینە لەگەڵ یەک، ئاگایان لەرژیم بڕا بوو، تەنانەت مەسەلەی کوردو ئازادی و بەرنامەڕێژی دوارۆژی خۆشیان لەبیر چووبۆوە. هەرکەس چوار پیت و لەتێک بوو خۆی بە حکوومەتی داهاتوو و دەسەلاتداری کوردستان دەزانی. تەنانەت زۆر جار لە بەیان و ڕۆژنامەکانیاندا مەسەلەی بەدەستەوە گرتنی دەسەلاتی داهاتووی کوردستان باسی لێ دەکرا. هێشتا هیچ شتێک نەکرابوو بەو شتانەوە سەر گەرم ببوون « نە ڕێسرابوو، نەپێچرابوو، جۆلا شەقە شەقی بوو » چ لەبارەی هێزی نیزامی، چ لەبارەی نفوزو تەشکیلاتیەوە حیزبی دێموکڕات لەکوردستان لە هەموو پارت و گرووپەکانی تر بەهێزتر بوو. ئەوانی تر سەرەڕای ئەوەی زۆر لاوازو بێ ئەزموون بوون، خۆیان لەحیزبی دێموکڕات بەکەمتر نەدەزانی و تەنانەت بەربەرەکانی وکار شکێنیشیان دەکرد.

مامۆستاشێخ عزالدین کەئەوکات لەباری ئاینیەوە خاوەن نفوزێکی زۆر بوو و خەلکێکی زۆری لەگەل دابوو، خۆی لە هێزی میللی و ویستی خەلک جیاکرد بۆوەو بەزاهیر ڕێگایەکی تایبەتی بۆخۆی هەلبژاردبوو. ئەو ڕێگایە ئەرێگایەکی بەتەواوی ئاینی بوو، ئەرێگایەکی بەتەواوی سیاسی بوو. بەقەولی مامۆستاکەئەوکات لە وتوو وێژێکی چاپەمنی کەڕۆژنامەکان بلاویان کردبۆوە، مامۆستا فەرموو بووی :

" دەکرێ مرۆڤ دەستێکی قورئان بێ و دەستێکیشی کاپیتال . . .

کۆمەلەی زەحمەتکێشانی کوردستان کەخۆی بەکۆمونیست دەزانی و لەباری ئیدەئۆلۆژی و نفوزی سیاسی دەرسەدێکی کەمی خەلک لەگەل بوو بەهۆی کاک سەلاحەدین موهتەدی خۆیان لەمامۆستا نیزیک کردەوەو لەنفوزی و کەسایەتی ناوبراو ئەو پەڕی کەلکیان وەرگرت. دوای ئەوەی مامۆستایان لە نفوزی سیاسی ڕووتکردەوە، پشتیان تێکردو بەتەنێ یان هێشتەوە.

چەپ ڕەوی کۆمەلەو گروپی چەند کەسی و ڕاست ڕەوی حیزبی دێموکراتی کوردستان، بوو بەهۆی ئەوەی ڕۆژ بەڕۆژ لەگەل ڕۆژ لێکتری دوور بکەونەوەو دژایەتی قولتربێ. لەبەر ململانەو بەربەرەکانی لەگەل یەکتر، دوژمنیان بەدەستی کەم دەگرت و ئاگایان لێ برا. بۆ وێنە؛ حیزبی دێموکرات بەبێ ڕاو مەشوەرەت شەری ڕاگرت و وتوو وێژی لەگەل ڕژیم دەست پێکرد. کۆمەلەش لە کاتی وتوو وێژدا ڕێگای بە قافلەی ڕژیم دەگرت و قەتل و عامی دەکردن. مەبەست لە هێنانەوەی ئەو دوو فاکتانە بۆیە نیە ئەمیان، یان ئەویان بکوتم و، وتوو وێژی حیزبی دێموکراتم لەگەل ڕژیم پێ خراپ بێ، یان زەربە لێدانی کۆمەلە لەدوژمن بەباش نەزانم. بەلکوو هەردوکیانم پێ ڕاستێ لەکات و سات و جێی خۆیدا. مەبەستمە بلێم؛ ناتەبایی و دژایەتی ئەو سەردەم ڕەو ڕەوەی چوونە پێشی شۆرشی ڕاگرتبوو. هەموو هەلس و کەوتێکی کوردستان پێچەوانەو بەراوەژوو بوونەوە. ئەوگروپانەی کەلەکوردستان بوون مەسەی کوردیان وەبەرچاو نەگرت و لەبیری چارەنوسی کورد دا نەبوون هیچ، بەلکوو ناکارو هەنگاوەکانیشیان بە زیانی دوا ڕۆژی کورد تەواوبوون. کۆمەلەش ناناگاهانە بۆئەوەی پێی بلێن هێزەو چەپ وکۆمونیستە!

بەپەیڕەوی لەوگروپانە هەڵدەسووڕاو بەدژایەتی کردن لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان زەق دەبۆوەو خۆی دەنواند.
ئەو ململانەو ناتەبایی و ساردیەی نێوان پارت و گرووپەکان بەدڵی دوژمن بوو. دوژمنیش تائەو جێگایەی بۆی کرابایە دەستی تێوەر دەداو پتری لێکترتیژ دەکردن. سیاسەتمەدارەکانی تاقم و گرووپەکانیش یان هەستیان پێ نەدەکرد، یان بەحەق بڵێین قازانج و بەرژەوەندی تایبەتی ڕێکخراوی خۆیان پێ باشتر بوو لەسوودو بەرژەوەندی گەلی کوردو لەژێر ناوی ناسیۆنالیستی دا، گاڵتەیان بەمەسەلەی کوردو چارەنووسی نەتەوەی کورد دەهات. ئێمەکەدەبینین نیزیک بە هەژدە ساڵ لەو دەوران رادەبرێ، پاش ئەو هەموو کێشە کێش و برا کوژی و خوێنی بەناحەق رشتنە، ئێستاش بۆگروپ و ڕێکخراوە چەپەکان چارەسەری مەسەلەی کورد، یان لەبنچینەوە جێگای باس نیە، یان بەشتێکی دەرەجە دووی پشت گوێ خراو دەژمێردرێ و وەک مەسەلەیەکی ئەسڵی چاوی لێ ناکرێ. ئەو دەوران و هەلە ڕێک کەوتووەباشە، وەک دیتمان کەڵکی لێ وەرنەگیراو بەقازانجی دوژمنی سەرەکی تەواو بوو. ئەو بێ بەندوباری و بەرزە فڕی نەزانەم کاریە بوو بەرێگا خۆشکەری هاتنەوەی هیزی رەشی دوژمنی داگیرکەر بۆکوردستان و لەمەیدان وەدەرنانی هەمووی ئەوانەی کەپێیان وابووهێزن !.
ڕژیم وێڕای کەڵک وەرگرتن لەناتەبایی هێزەکانی بەربەرەکانی کەر، حیزبی دێموکراتی کوردستانیشی سەرگەرمی وتوو وێژکرد. زۆری نەخایاند ڕژیمی دژی گەلی ناخوندان بەهێرشی هەوایی و زەمینی شاری مەهابادو زۆر شوێنی دیکەیان گرتەوە. دوای گرتنەوەی مەهاباد خەڵک واتێک شکابوون لەناوچەی سەردەشتیش خۆیان نەدەگرتەوە ڕێگای هەڵاتنی ئەودیویان گرتبووە پێش بەرەوعیراق دەڕۆین. تەنانەت بەڕێوەبەرانی حیزبی دێموکرات و گروپەکانی تریش بەچاولێکەری لەخەڵک تاناشی پشکاوێ خۆیان نەگرتەوە.
ئێمەش چەند کەسێک جانتامان بە شانمان داداو ڕێگای بەرەو سنورمان گرتبووە پێش؟! لە واوان لەلای مەلاحەسەنی ڕستگار گیرساینەوە. من و براکەم و خزری و

سەید محەمەدی نیزامی و سەید خدری خەیات، یەکترمان گرتەوەوچادرێکی گەورەمان لە گەڵ هێندێک کەل و پەل و خواردەمەنی لەمەلا حەسەن رەستگار وەر گرت و بەرەو ئاغەلان کەوتینەڕێ. لەبەرەوەی ئاغەلان چادرمان بەهەردی دادا. لەنێو چادردا بەچاوەروانی قەزاو قەدەر پاڵمان داوەو و لەبن ڕادیۆ دانشت بووین بەهۆی کاروانچی ڕێبوارو ئەم و ئەو هەواڵ مان دەپرسین. وردە وردە بەقونە خشکە گەیشتینە مامکاوێ و داوداوێ و تووژەڵ و ئەولا تریش. واتە، گوندی شێنێ.

وردە وردە تووشی چادرو خەڵک دەبووین کە خۆیان گرتبۆوە. ئیتر ئێمەش ئەو چوار پێنج کەسە لەوێ ڕا لێک هەڵبڕاین و هەرکەسەی ڕوومان لەشوێنێک کرد.

گیرسانەوەو دەست بەکار کردنەوە.

لە گوندی شێنێ هەواڵمان وەرگرت کەبرادەرانی دەفتەری سیاسی حیزب، خۆ هاتوونەوەو لەناشی پشکاوێ گیرساونەتەوە. من و مەلامحەمەدی خزری بەرەو شوێنی ناوبراو سەر بەرەو ژێر داگەڕاین و گەیشتینە وێ. نەهارێکمان کردو دوکتور بانگی کردین و پێ گوتین: پێشترکەلو پەلێکی زۆرمان بەرێ کردوەو ئێستا لەدەشتی مردواوێ هەڵ ڕژاوە. بچون بەساحەبی کەن وکۆی کەنەوە.

لەگەڵ خزری، ماوەیەک ئەوەمان کردو کەلوو پەلمان کۆ دەکردەوە. بەشی هەرە زۆریش خەڵک باری کردبوو بردبووی. کاروانچی شڕەخۆر وای کەوتبووە سەری بۆمان کۆنتڕۆڵ نەدەکرا. سەرە ڕای ئەوەی ڕژیم ڕۆژێ دووسێ جار بەفرۆکە دەشتی مردواویی دە ڕشاندو دەیزانی کەل و پەلی حیزبی لێ یە. ئێمەش لەسەر ڕێگان گرتبوو، بەڵام بۆمان نەدەکرا پێش بەو خەڵکە بگرین ئەو شتانە نەبەن. بەهەر جۆرێکی بوو لەهەر شتێ مشتێکمان کۆکردەوەو تەسلیمی کۆمیتەی ناوەندیمان کرد.

پاش جێ بەجێ کردنی ئەو ریزەکارانە بەدواییاندا ناردین و داوایان لێ کردین بگەڕێینەوە ناوچەی مەهاباد کاری تەبلیغاتی و تەشکیلاتی بکەین.

کاتێک هاتینە کاوڵان و کوران و خوارتر، لەگوێچکەدەرێ مەلارەسول و سەرگورد

عەباسی و دەستە پێشمەرگەیەکی وریاو ئازامان دیت کەبەدەست وەشاندن لەدوژمن و عەمەلیاتی باش خەڵکیان وەخۆ خستبۆوە، کاک کەریمی حیسامیش هەروەها لەدەورو بەری مەهابادو چۆمی مەجیدخان بەکۆبوونەوەو قسەوباس خەڵکی بووژاندبۆوە. من و خزریش لە زمزیران ڕا تا دەگاتە دەورو بەری مەهابادو نیزیک بۆکان، هەر شەوێ لە دێ یەک خەڵکمان کۆ دەکردەوەو قسەمان بۆ دەکردن و بیچمی چەپەڵی ڕژیمی ئاخوندیمان بۆ شی دەکردنەوە. لە گوندەکان دەستمان کرد بەهەڵبژاردنی شۆڕاوکاری تەشکیلاتیش مان بەبەرەوە دەکرد. دەکرێ بڵێم لە ماوەی سێ مانگ لەهەموگوندە گەورەکان قسەمان بۆخەڵک دەکردو شۆڕامان بۆ هەڵبژاردن و لەنیزیکەوە لەگەڵیان بوین بەئاشناو دۆست.

خوێنەری بەرێز، ئەگەر بمەوێ لەهەر دێیەک چم کردوەو چم گوتوەو چم بۆ هاتۆتە پێش، یەک لەدەی بنوسم، بە وتەی پێشینیان چەندین (منی) کاغەزو قەڵەم دەوێ و لە شانامەو ئەسکەندەرنامەش تێدەپەڕێ. بۆئەوەی خۆێنەریش سەرئێشە نەگرێ، لەدروست کردنی تەشکیلات و کۆکردنەوەی خەڵک و شۆڕاو وردە شتەکان دەگەڕێم و لێی ڕەد دەبم دەڕۆم.

دوای سێ مانگ، واتە ڕێکەوتی بیستو شەشی خەزەڵوەری ١٣٥٨ی هەتاوی، خومەینی پەیامێکی بڵاوکردەوە کە گۆیا داخوازیەکانی گەلی کورد دابین دەکا. لەلایەن حیزبەوە شەڕ ڕاگیراو پێشمەرگە هاتنەوە ناو شارەکان. کادری ڕێبەرایەتیش بەدوای ئەواندا هاتنەوە. لەچوار چرای شاری مەهاباد دوکتور قاسملووی ڕەحمەتی پاش کورتەیەک لەمێژووی گەلی کوردو داوای بەحەقی حیزبی دێموکراتی کوردستان هەروەها لەمەڕ ئازادی و مافی نەتەوایەتی و خۆ بەئێرانی زانین و برایەتی و مێژوویی کوردو فارس و . . . بە(لبیک) وەڵامی خومەینی داوە.

ڕژیمی ئاخوندی هەر ڕۆژێ بە درۆیەک و فریودانێک سەر گەرمیان دەکردین و بەعالەم ئاشکرا کڵاویان لەسەر دەنایین. تاوردە وردە خۆی قایم کردو پادگان و جێگاستراتیژیکەکانی تەیار کردنەوە. ئێمەش نەک هەر بەرگریمان لێ نەکرد، بەڵکوو

یاریدەشمان دەدان بۆهێنانی ژاندارم و پاسداری خوێن مژ بۆنێو پادگانەکان تەنانەت ئەگەر گروپێکی سیاسیش ویستبای پێشگیری لەهاتنی هێزی دوژمن بکات لەگەڵ هێزی پێشمەرگەی حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕوو بەڕوو دەبوون.

گەلێک جار خەڵک تووره دەبوون و دەیان گوت:

- تائێستاکەرژێمی ئاخوندی بچوکترین بایی بۆ کوردو داوای کورد دانەناوە، بۆچی حیزبی دێموکرات بۆ تەیارکردن و ڕێک و پێکی پادگان یاریدەی ڕژێم دەکا ؟!

حیزب لە وەڵامی پرسیاری خەڵکدا دەیگوت" ئێمە خودموختاریمان دەوێ، خودموختاریش بەمانای پێشگیری لەئاوەدان کردنەوەی پادگان و ژاندەرمەری نیە"

ڕۆژێک لەمەهاباد برادەرێک . . . لەلای دوکتور قاسملوودانیشتبوو دژی ئەوەبوو کە پێشمەرگە هێزی میری بۆ پادگان ئیسکۆرت بکات و دەیگوت:

- ئەو رژێمە بۆوەی نابێ بڕوای پێ بکەن فێڵەزانە. بێتووخۆی بەهێز بکا دوایی لێ تان دەدا. ڕێگەی خۆ بەهێز بوونی لێ بگرن و لێی دەن لێی ڕامەوەستن. هەرکات ڕژێم هەنگاوێکی هەڵێناوە، ئێوە دوو هەنگاو هەڵێننەوە.

دوکتوریش لەوەلامی کابرا دا دەیگوت: ئێمە دەمانەوێ بەهانە نەدەین بەدەستەوە. ئەوان دەڵێن ئێوە ئەگەر بەهانەمان پێ ناگرن و خۆدموختاریتان دەوێ، بەو پەلە پەلە ناکرێ و لێمان ڕاوەستن ئێمەداواکانی ئێوە جێ بە جێ دەکەین.

باسەکەیان لەو دەورە دا دەسوڕاو لەو بابەتەوە زۆریان وتوو وێژ کرد.

لەو بەینەدا کۆڕی ڕژێمی ئاخوندیش نێوە نێوە دەهاتنە مەهابادو دەچوونەوە. زۆر بەلاوازی وتوو وێژی نێوان حیزب و ڕژێم دەچووە پێش . هەر وەک گوتم: ڕژێم گاڵتەی بە داوای گەلی کورد دەکرد. کوردیش وەک خوو خدەی هەمیشە هەڵەزێرینەکەی، لەدەست داو دوایەش "هەزار هاوار بەپوولێکە"

شارەکانی کوردستان واتە، مەهاباد، شنۆ، بۆکان، بانە، مەریوان، نۆتشە، نۆسوود، لەدەستی پێشمەرگ دابوون. شارەکانی دیکەی کوردستان هەرچەند لەدەست ڕژێم

دابوون، بەڵام پێشمەرگە بەتەواوی بەسەریاندا زاڵ بوو. دەکرێ پیاو بڵێ: هێزی پێشمەرگە لەچەند کیلۆ مێتری ئەوشارانە بوو کەبەزاهیر رژیم پادگانی لە نێویاندا هەبوون. بەڵام رژیم بەبێدەنگی بەلەسەرەخۆیی لەبنەوەکاری دەکرد.

لەباکووری کوردستان واتە لەمحاڵی ئالندە ڕا تادەگاتە سەر چۆمی ئاراس، پێشمەرگەو بنکەی پێپمەرگەی لێ نەبوو. ڕژێمیش زۆری بەسەردا زاڵ نەبوو. محاڵی مەرگەوەڕو تەرگەوەڕو دەشتە بێڵ، هەرچەند زۆری پێشمەرگە تێدابوو، بەڵام بیرو باوەڕو، نیوە دەسەڵاتی خێڵەکی بەسەر ئەو ناوچانەدا زاڵ بوو.

لەباشووری کوردستانیش، لەناوچەی کرماشان، بیرو باوەڕی کوردایەتی هەبوو، بەڵام ئاینی شیعەگەری پێشگری پەرە ساندن و بەهێزبوونی شۆڕش بوولەو ناوچەیەدا. شاری سنەو ناوچەکانی دەوروبەری لەباری سیاسیەوە لە کرماشان بەهێزو ڕێک و پێکتربوون. جگە لەحیزبی دێموکڕاتی کوردستان و بیروباوەری نەتەوایەتی، چریک و کۆمەڵەو تودەیی و ... خەتی چەپی تێدا بوو.

حیزبی دێموکڕات کوردستان لەشاری بانە ڕا تا شاری شنۆی بەناوەندی کوردستانی دانابوو. دەکرێ پیاو بڵێ؛ لەباری سیاسی و تێکۆشان و هەروەها ڕێک و پێکی تەشکیلاتی، گەلێک لە باکوورو باشووری کوردستان باشترو لە پێشتر بوو. هۆی سەرکی لەوە دا بوو کەگرینگی پتری پێدەدرا. ئەوەبوو کەپتری کادری سیاسی و لێ زانی نیزامی لێ هەڵکەوتبوو.

لەلایەکی دیکەشەوە، ناتەبایی نێوان حیزب و ڕێکخراوەکانیش لەناوەندی کوردستان پتر بوو تامەڵبەندی باکوورو باشوور. دەکرێ بڵێم هەرئەو ناتەبایی و لێکتر مۆڕ بوونەوانە هۆیەک بوون بۆ چوونە سەری پتری پلەی زانیاری خەڵک و پەیگیربوونی بیرو بۆچوون و پتەوی و ڕێک و پێکی تەشکیلاتی.

بەرەو کۆنگرەی چوار.

کاتێک هاتینەوە ناوشارەکان بەگەرمی خەریکی پتەوکردنی کاری تەشکیلاتی بووین. ئەندامانی کۆمیتە ناوەندی وێڕای وتوو وێژ لەگەڵ ڕژیم بەتوندی خەریکی وەڕێ خستن و پێک هێنانی کۆنگرەی چوار بوون.
مەبەستیان لەهەرچی زووترگرتن و پێکهێنانی کۆنگرە ئەوە بوو، کەلەهێدی و هێمنی و دوور لەشەڕکۆنگرە بگیرێ و لەکۆڵ بێتەوە. ئەگەر ڕژێمیش دوای کۆنگرە هێرشی کردینەوە سەر، لانی کەم کارێک کرابێ و ئەرکێک ڕاپەڕیبێ.
ئەوەبوو لەو کاتە ناسکەدا حیزبی دێموکڕاتی کوردستان بۆگرتنی کۆنگرە دەست بەکار بوو. کۆمیتەی شارستانی مەهاباد مانگی ۲ی ۱۹۸۰/ لەگوندی قزلقۆیی کۆنفرانسی خۆی گرت. من کەبەشداری کۆنفرانس بووم، هەم بۆکۆمیتەی شارستانی مەهابادو هەم وەک نوێنەر بۆکۆنگرەی چوار دەنگم هێناوە.
ڕێکەوتی ۱۹/۲/ ۱۹۸۰کۆنگرەی چوار بەبەشداری ۳۰۰ کەس واتە نوێنەری سی هەزار ئەندام دەست بەکاربوو. لەگەڵ ئەوەیدا هێندێکی فڕت و فێڵ تێدا کرا، کۆنگرەیەکی تابڵێی زیندوو بوو. قسەو باس و بیرو ڕا بەباشی ئاڵووگۆڕ دەکران. بیری چەپ بە تەواوی خۆی دەنواند. بیری ڕاست هەبوو، بەڵام کپ و بێڕەنگ و لەبنەوەبڕ بوو. دوکتور شەتەوی خوارزای دوکتور قاسملوو چوە پشت میکرۆفۆن و دوای هێندێک باس و لێکدانەوەی سیاسی، یەکێتی سوفیەتی بە دەخالەتی سیاسی و نیزامی لە ئەفغانستاندا تاوانبار کرد. پێش ئەوەی دوکتور شەتەوی رستەی وتەکانی تەواوکا، زۆرکەس لەنوێنەرانی کۆنگرە هەستانە پێ و جنێو و قسەی ناشیرن و ناسەزایان پێگوت. بەوەش ڕانەوەستان بە وەرەخوار وەرەخوارو درۆشمدان و پێ شێل کردنی مافی دێموکڕاسی، ناوبراویان لەسەر سەکوی وتار هێناخوار. وەزعێکی وا

پێک هاتبوو، بەرەی ڕاستی حیزب ئەو ڕاشکاویەیان نەبوو بۆخۆ دەرخستن. بەلام لەبنەوە تێکۆشانیان بەرچاو بوو. هەرچەند بەزاهیرجەوەکە بەسوودی چەپ بوو، بەلام بەرەی ڕاست وای خۆ ڕێک خستبوو، دەرکەوت کەناکامی سوود بەلای چەپدا نەسووڕێ. ڕەحیم بەغدادی کە پیاوێکی سادەو ساکاروبوو، لەبەر ئەوەی ڕاست ڕۆیەکی توندبوو، بەزم و ڕەزمی ڕێگاو پیکێک خواردنەوەی نێو ماشێن و هێندێک جەفەنگیان لێکردبووە ڕەخنێکی گەورە کەلەکۆنگرەدا ئابروویان بۆ نەهێشتەوە.

کاک حەمەدەمین سراجی چووە سەر سەکوو لەپشت میکرۆفون دوای ڕوونکردنەوەو شیکردنەوەی هێندێک شت، ڕەخنەی گرت وگوتی:

- ئەو خەلکەی لێرەن نوێنەری سی هەزار ئەندامی حیزبن، بریا حیزب لەجیاتی ئەو سی هەزار ئەندامە، سێ سەد ئەندامی تێگەیشتوو و بەڕاستی هەبایە.

خالەمین کە لەدوکتور قاسملوو وچەند کەسێکی تر توورە بوو، تێگرای نوێنەرەکانی بەچاوێک سەیر دەکردن. کەسیش گازەندەی نەبوو.

مەبەست لەهێنانەوەی ئەو دوو نموونەیەواتە(سیراجی و شەتەوی)نیشاندانی دوو پەردەی ڕاست و چەپ بوو لەحیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا ئاماژەم پێکردن.

لەسەروو باسی هێندێک فڕت و فێلم کرد کە لەکۆنگرەدا ڕوویان دابوو. لەریزە کاریەکانی دەگەڕێم، بەلام لەپڕ ڕا هێنانی لیست و بلاو کردنەوەی بەنێو خەلکدا، بەتایبەتی دوایی کە زاندراوە لەژماردن و خوێندنەوەی دەنگەکاندا دەغەلی و دەست پیسی کراوە. چونکە خەیانەت لە ئەمانەتدا کرابوو کەس بەشتێکی باشی نەدەزانی و ئاکامێکی زۆر خراپی بۆ حیزب بوو.

لەکۆنگرەدا پێشنیاری کۆمسیۆنی لێکۆلینەوە (کومسیۆنی بازرەسی) کرا کەکۆنگرە هەلی بژێرێ. ئەویش کراو یازدە کەس هەلبژێردران.

دیارە بۆ هەموو کەس ڕوونەولەزۆربەی حیزبی سیاسی و پێشکەوتووخواز دا کۆمیتەی لێکۆلینەوە پێک دێ. جائەو کۆمیتە، چ کۆنگرە هەلی بژێرێ و چ کۆمیتە ناوەندی دوای کۆنگرە پێکی بێنێ شتێکی باش و بەکەلکەو سوودی تەشکیلاتی

ڕێکخراوەکەی تێدایە. بەو مەرجە بزاندرێ بۆچی و لەبەرچی ئەو کۆمیتە یا ئەوکۆمسیۆنە پێک دێ. یان ئەندامانی ئەوکۆمسیۆنە دەبێ کێ بن و ئەرکیان چ بێ بۆ بەڕێوە بردنی بەرنامەی حیزب. لەحیزب و تەشکیلاتی سیاسی دا کۆمیتەی لێکۆڵینەوە بەپێی بەرنامەی حیزب بەسەر کۆمیتەی شارو ناوچەکان و هەروەها بەسەر داهات و دەرچوونی حیزب ڕادەگا. ئەگەرلەکۆمیتەیەکدا ناتەبایی و ناکۆکی هەبێ، دوای لێکۆڵینەوەو دۆزینەوەی ڕیشەی ناکۆکیەکە ئاڵووگۆڕو چارە سەردەکرێ و کۆتایی پێدێ بێ دەست تێوەردانی ئەم و ئەو.

ئەرکی لەوانەش گەورەترو گرینگتر ئەوەیە، کۆمیسیۆنی لێکۆڵینەوە، دەبێ هەوڵ بدات بۆ بردنە سەری پلەی زانیاری کادرو ئەندام و پتر ئاکتیو کردنی بەرنامەی کاری ڕۆژانەو هەروەها دەسەلاتی ئەوەی بدرێتێ کەحیساب لەکۆمیتەی ناوەندی بکێشێ و دەست لەسەر کەم کاریەکانی دانێ. دەنا ئەگەر کۆمیسۆنی لێکۆڵینەوە وەک دیتمان گۆپاڵی دەفتەری سیاسی بێ، نەک هەر هیچ سوودو ناکامێکی نابێ، بەڵکوو دوو زیانی زۆرگەورەشی دەبێ. واتە، هەم مەسەلەی پێ شێل کردنی دێموکراسی دێتە پێش، هەم سانتراڵیزمی دێموکراتیک کەحیزب لەپرۆگرامی خۆیدا نووسیویەو بڕوای پێ یەتی لەلایەن ئەو کۆمیسیۆنەوە دەشێوێ و پێڕەوی حیزب دەکەوێتە ژێر پرسیار.

دوای کۆنگرەی چوار، ئێمەکادرەکانی حیزبی دێموکرات بەکردەوە کۆمیسیۆنی لێکۆلینەوەمان تاقیکردەوەو بەچاوی خۆمان زیانەکانمان دی.

ساڵی ١٩٨٥زایینی دوای کۆنگرەی شەش لەدابەش کردنی کۆمیسیۆنەکاندا، بەر پرسایەتی کۆمیسیۆنی بازرەسی درابوو بەکاک جەلیل گادانی. وەک ئەندامی دەفتەری سیاسی دەبوایە بەوکۆمیسیۆنە ڕابگا. ناوبراولەسولەیمانی عەمەلێکی چکۆلەی گورچیلەی کردبوو لە دەفتەری حیزب پشووی دەدا. من وێرای دیدارو چاوپێکەوتن (عیادەت)و هێندێک وتوو وێژ کردن، لەنێو باسەکەماندا باسی کوموسیۆنی لێکۆڵینەوە هاتە پێش و گوتم:

" ئێستا کە ئەو بەر پرسایەتیەیان بەسەردا سەپاندووی ئەگەر ڕێگەت دەدرێ ئەو

شتانە بکەی کە لەسەروو باسم کردن، زۆر باشەو دەکری کادرەکان ئاکتیوتر بکەی و سوودی باشی لێ وەرگیرێ. دەنا ئەگەر هەر وەک پێشوولێکۆلینەوە لەسەر بیروباوەری کادرو دەرکردنیان بکرێ، بەبڕوای من سوودێکی بەکەلکی بۆحیزب نابێ...

ئەوەندەی کاک جەلیل دەناسم و دەزانم بەنیەتی باش شت وەردەگرێ و دەیەوێ کاری باش بکا، وەلامی ئەوکاتی ناوبراو و هەروەها ئەوەی وەک بەرنامەی دوا ڕۆژ بۆمنی باس کرد، پێم شتێکی باش بوو. زۆری نەخایاند من بەرەو ئورووپا هاتم و کوردستانم بەجێ هێشت. جانازانم دوای من چ کراو چ بوو؟ دێمەوەسەرباسەکەی خۆم. سەر ئەنجام کۆنگرە، ١١کەسی بۆکۆمیسیۆنی بازرەسی هەلبژارد، بەلام ئەندامانی ئەو کۆمیسیۆنە تەواو بەپێچەوانەی ئەو شتانەی باسم کردن هەنگاویان هەلدێناوە. سەیرنەوە بوولەکارەکانی خۆشیان ڕازی بوون و پێیان ڕاست بوو. ئەگەر یەکێک گوتبای کۆمیسیۆنی بازرەسی، بۆتە ئۆرگانێکی پشکنینی بیروباوەڕی ئەندامان. دەفتەری سیاسی بەزاهیر خۆی نەدەکرد بەهاودەنگیان ودەیگوت" قەرارە بروشورێکیان بۆ بنووسێ بەپێی ئەو برووشوورە درێژە بەکاری خۆیان بدەن. کەچی ئەو بروشورە ئێستاش نەنوسرا. ئەوکۆمیسیۆنەش ئەو هەر بەدەستوورو فەرمانی خۆیان ئەو دووساڵەیان گەیاندە سەر. لەو ١١کەسە پێنجیان خۆیان بەدەستەوە داو چوونەوە لای ڕژیم. شەش کەسەکەی دیش جگە لەیەکدوانێکیان خێرو بێرێکی وایان بۆحیزب نەبوو. جگەلەوەش ئەوەندەیان خۆیان ناحەزکردبوو لەکۆنگرەی پێنج، ئەندامانی کۆمیتەناوەندی پێ یان شەرم بوو باسی هەلبژاردنی ئەوکۆمیسیۆنە بکەنەوە. سەرئەنجام بوو بەهۆی ئەوەی نێو و نێوبانگ و ئاسەواری ئەو کۆمیسیۆنە لەپەیرەو و پرۆگرامی حیزبی دێموکراتی کوردستاندا تاکۆنگرەی شەش بسرێتەوە. زۆربەی ئەندامانی ڕۆیشتووی کۆمیسیۆنی لێکۆلینەوە هەرلەرۆژی هەوەلەوە پێیانەوە دیاربوو کەئەوانە پیاوی ئەوکارە نین و ناتوانن ئەرکی خۆیان بەجێ بێنن و تەنانەت لەحیزبایەتیش حالی نین و ناتوانن ئەرکی سیاسی بەڕێوە بەرن.

لەو دەوران و هەواو جەوی ئەوکاتدا کەفرە خۆش بوو، پێیان وابوو زوو ئالای

سەربەخۆیی هەلدەکرێ ونەوانیش مەقامێ خۆیان وەر دەگرن .

بەداخەوە کۆنگرەی چوارەم، نەک هەر ریزی حیزبی دێموکراتی کوردستانی پتەو نەکرد، بەڵکوو دەکرێ بڵێین زیانیشی بۆحیزب زۆربوو. بەکار هێنانی هێندێک خوارو خێچی لەکۆنگرەدا، بنەمای ئاڵۆزی ودووبەرەکی و دڕدۆنگی لەحیزبدا پێک هێنا. حیزب چ لەباری پتەو بوونی ریزەکانی ڕێکخراوی، چ لەمەڕ یەکیێتی بیرو بۆچوونی سیاسی سودێکی پێ نەگەیشت. لەو سەردەمە ناسکەدا جگە لەخۆ دەرگیرکردنی گێرەوکێشەی ناوخۆ و خەریک بوون بەشتی چکۆڵەو دوورکەوتنەوە لەتێکۆشانی ڕێک خستن و بێ ناگابوون لەفڕوفێلی دوژمنی سەرەکی، بەرهەم و ناکامێکی بەرچاوی نەبوو. بەبڕوای من، جگەلەوەی زەبرێکی گەورەی گرچووبڕ، وەجووڵانەوەی گەلی کوردو حیزبی دێموکڕاتی کوردستان کەوت، ڕژێمی ئاخوندی بەهۆی حیزبی تودەوە باشترین کەڵکی خۆی لە هەراوکێشەو ململانەی نێوخۆیی دەروون تەشکیلاتی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان وەرگرت و جێ پێی خۆی لە کوردستاندا کردەوە.

زەربێکی کوتووپڕ!

دوای کۆنگرە زۆری نەخایاند شەش کەس لەئەندامانی هەڵبژێردراوی کۆمیتە ناوەندی و ئەندامێکی ئیفتخاری، بەدنەدان و پیلانی حیزبی توودە، نەک هەر حیزبیان بەجێ هێشت، بەڵکوو بە پێی بەرنامەی دارژاوی حیزبی تودە خۆیان بۆ بەربەرەکانی دژی حیزبی دێمووکڕاتی کوردستان ئامادە کرد. ئەو حەوت کەسانەی کەدوای کۆنگرەی چوار حیزبیان بەجێ هێشت، بریتی بوون لە:

یای فەوزیە قازی، دوکتور رەحیم قازی، مام غەنی بلووریان، کاک فاروق کەیخەسرەوی، کاک ئەوید موعینی، کاک ئەحمەد عەزیزی. مامۆستا هێمن.

کاتێکی فرە ناسک بوو. کۆڕی نوێنەرایەتی ڕژێم لەبەرانبەر داخوازیەکانی حیزبدا خەریکی لێکۆڵینەوەو تەما گرتن بوون. دڵی هەمووکوردێک لێی دەداو چاوەڕوانی ڕووناکایەکی دەکرد کەڕۆژێک بەئاوات و ئامانجەکانی خۆیان بگەن. ڕژێم لەحاست

داخوازیەکانی گەلی کورد دامابوو و هێشتا جێ پێ یەکی لەکوردستان نەکردبۆوە. هەڵبراوەکان لە حیزبی دێموکرات، بیانەوێ و نەیانەوێ، کردەوەکەیان خەنجەرێک بوولەبڕبڕە پشتی نەتەوەی کوردیان داو بەقازانجی لەسەدا سەدی ڕژێمی کۆماری ئیسلامی تەواوبوو. لەوکاتە ناسکەدا ڕژیم دەگەڕا لەو لاولا ئەم و ئەو بکڕێ و خەڵک بەکرێ بگرێ، بۆئەوەی دلۆ باوێتە نێو حیزبی دێموکراتی کوردستان. جاچ دەگا بەوانەی سیاسی بن و ئەندامی ڕێبەرایەتی حیزبێکی بەهێزو سەرەکی کوردستانی بن. زەرەری دووهەمیان ئەوە بوو؛ دوای ڕۆیشتنی ئەو حەوت کەسانە، ڕێبەرایەتی حیزب، لەهەموو ئەندامانی حیزب، بەتایبەتی کادرەکان دڕدۆنگ و نیگەران بوون. ئەو دڕدۆنگیە بووبەهۆی تانەو لۆمەو، لەم ولەو ڕەخنەگر تن و پاڵ پێوەنان لەحیزب و هەر ڕۆژێ بەنێوێک ئەندام وکادری حیزب دەرکردن. وردە وردە بەرزە فڕی و دوورە پەرێزی لە ئەندامی ئاگاو تێگەیشتوو و پێگەیشتوو بوو بە فەرهەنگی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان و ئێستاش کەئێستایە درێژەی هەیەولە نێو تەشکیلاتەکاندا کەم بوونی کادرو ئەندامی زاناو تێگەیشتوولەدەرەوەو ژوورەوە بەرچاوە. تەواوی ئەو بێنەو بەرەو ئاڵوگۆڕو دڵ ئێشی و دەرکردنانە، تاوانەکەی وەباڵ بەملی تاقمی حەوت کەسی و پەیرەوانی کۆنگرەی چوارە. ئەوکادرانەی کەبەو هۆیەوە لەنێو حیزبدا تووشی گێرەوکێشەی ناحەقی و بێ حورمەتی بوون، هەرگیز تاقمی حەوت کەسی و داورودەستەکەیان نابەخشن.

بەڕۆیشتن و فریوخواردن و هەڵبڕانی ئەوکەسانەی باسکراو لەحیزب، ڕژێمی ئاخوندی هانایەکی هاتەوە بەرو ڕووناکایەکی بۆ لەکوردستان پەیدا بوو. هەرچەند بۆماوەیەک ئەو تاقمە لەکوردستان نەبوون، بەڵام دارو دەستەکەیان لەشارەکانی کوردستان بەگەرمی خەریکی گێرە شێوێنی و کاری تێکدەرانە بوون و دژی حیزب بەسوودی کۆماری ئیسلامی هەڵدەسووران. بەم جۆرە ڕژیم بوو بەخاوەن نفووزی سیاسی لەکوردستان بێ پووڵ خەرج کردن و حەولوو تەقەللادان و زەحمەت کێشان.

ڕژیم کاتێ دەستی کراوە، بەوەندەش ڕانەوەستا، بۆ پتر زەدەدار کردنی کوردستان و زیان

گەیاندن بەحیزبی دێموکڕاتی کوردستان و نەتەوەی کورد. خۆی لەعیل وعەشیرەتی بارزانی نیزیک کردەوە کەپێشترلەئێران پەنابەربوون. لەو ڕێگایەشەوە سەرکەوتوانە دلی بەدەست هێنان و، وردە وردە کۆی کردنەوە. ڕژیمی ئێران لەژێرەوە ئەوانیشی بەدژی شۆرشی کورد چکدارکردن. بەنێوی ژیان و حاوانەوە بەکوردستان دا بلاو بوونەوەو لەناوچەکانی مەرگەوەرو تەرگەوەڕ، شنۆ، لاجان، شارویران، مەریوان و دزلی و پاوەو . . . نیشتە جێ بوون. ئەوەی پێویست و ئامانجی ڕژیم بوو پێک هات. سەرەرای ئەوانەش، دەیان پیلان و پیلانگێری تریان بۆداهاتوو بەرنامەڕێژی کرد. ئەوەش بالەوێ ڕاوەستێ، گێرەو کێشەو خەباتی دەروون حیزبیش لەلایەکی تر لەکایەدابوو. ئەوشێوە خەبات و ناتەبایەی نێوحیزب پتر لەشارەکان خۆی دەنواند تاناوچەو گوندەکان. من بەو ناکۆکی و دوبەرەکی یە زۆر قەلس بووم. لەگەڵ ئەوەیدا ئەندامی کۆمیتەی شاربووم پێم خۆش بوو لەناوچەکان خەریک بەکاربم. لەسەر ئەو بۆچوونە، لەناوچەی گەورک و مەنگوڕان کاری تەشکیلاتی و ڕێکخستنم بۆخۆم هەڵبژارد. مەگەر کۆبوونەوەی کۆمیتەی شارستان بایە، دەناکەمتر دەهاتمەوە شار. کادری ناوچەکان کەمتر دەرگیری مەسەلەی بگرەو بەردەو هەراو هووریای نێو شار بوون. جاروبار لەکۆبوونەوەکانی گوندەکاندا لەسەر تاقمی حەوت کەسی و دەورو بەریان پرسیارم لێ دەکرا و پێیان دادەگرت کەبزانن لەروانگەی منەوە گروهی حەوت کەسی، خائنن ؟ یان خادمن؟!

دیارە منیش وەک ئەندامانی تری کۆمیتەی شارستان دەنگم دابوو و بەیانمان لەسەر دەرکردبوون و لەڕۆژنامەی پێشەوادا چاپکرابوو. ئێستاش لەبیرمە کەلەنێو بەیان و نووسراوەکان و ڕۆژنامەی پێشەوا دا نوسرا بوو:

" ئەوانەی لەحیزبی دێموکڕاتی کوردستان هەڵبڕاون، تاملان لەنێو زەلکاوی خەیانەتدان وخەیانەتیان بە جووڵانەوەی نەتەوەی کورد کردوە.

جگە لەبەیاننامەو نوسینی ئەوانە، بەلێکدانەوەی خۆشم ئەو پاڵ وە ڕژیم دانەم بەکردەوەیەکی ئەو پەڕی دژ بەکوردو دوور لەمرۆڤایەتی و نیشتمان پەروەری دەزانی.

رژیمی دژی ئازادی مەلایان، وردە وردە پیلانەکانیان وەکار دەخستن و بە ناوی ئیسلام بەنهێنی پەیوەندیان دەگرت و بنکە سیخوریەکانیان لە کوردستان بەهێزتر دەکرد. تەنانەت لەهێندێک ناوچە بێتەلی نەهێنیان دابوو بەوکەسانەی کەسەر بەخۆیان بوون و هاوکاری رژیمیان دەکرد. رژیم لەگەل ئاغاکانی زەرزا، شکاک، هەرکی، مەنگوور، هەروەها لەگەڵ کەسانی وەک ئەحمەدی موفتی زادە لەسنەو شوێنی تر، پەیوەندی گرتبوو و چەکداری کردبوون و خۆی بەهێز کردبوو.
گشت ئەوانەی باسم کردن و گەلێکیش لەوە پتر وەک « تای تەومرداس، دەست لەسەر پەلان پیتکە » بۆدژایەتی و شەڕی براکوژی چاوەروانی فەرمانی ئاخوندەکان بوون. زۆری نەخایاند بەکرێ گیراوانی کورد بەجاشایەتی و سیخوری لەفەرمان بەری دژ بەشۆرشی کوردو حیزبی دێموکراتی کوردستاندا خۆیان نواند.
رژیم تەنیا بەهانەیەکی مابووی پرکردنەوەی پادگانەکان بوو. حیزب دوای خۆ راگریەکی زۆر، سەرئەنجام تەسلیمی ئەو داوایەش بوو. ئیتر رژیمی چاوچنۆک وەک جادووگەرێکی فێڵ باز، تەیارو رێک و پێک خۆی بۆ هێرشێکی توندو تیژ بۆخۆێن رشتن وکورد کوشتن ئامادە کردبوو. بەو ئامادە یەی باسمان کرد هێرشی ئامرۆڤانەیان لەزۆربەی ناوچەکان و هەروەها لەشاری مەهاباد دەست پێکرد. رژیم زۆر درندانە مەغول ئاسایی دەستی بەسەر هێندێک ناوچە داگرتەوەو زۆر بنەماڵەی کوردی بە تۆپ باران و خۆمپارە باران، خەمبارو رەشپۆش کردن.
کۆمیتەی شارستانی مەهاباد لەگوندی شیلاناوێ نیشتەجێ بوو. پێشتر کاک کەریمی حیسامی کەبەر پرس بوو، بەسەفەرو سەردانی منداڵەکانی چووبووە دەرەوەو کەماڵی شافیعی لەجێگای خۆی دانابوو. دوای ماوەیەکی کورت، لەلایەن کۆمیتەناوەندیەوە کاک حەسەنی شەرەفی بە بەرپرسی کۆمیتەی شارستانی مەهاباد دیاری کراو هاتە شیلاناوێ. ئەندامانی کۆمیتەی ئیجرایی شارستانی مەهاباد بریتی بوون لە:
کاک حەسەنی شەرفی، سەروان جاوید فەر،کاک سەید ئەحمەدی تەپەڕوشی
کاک عومەری قازی، سەعیدکاوە .

لەنێو شاری مەهاباد شەڕی شەقام بە شەقام وکۆڵان بەکۆڵان درێژەی بوو. ڕژێمیش بێ ئەوەی دەست بپارێزێ خومپارەی لەکۆڵان و ماڵەکان دەکرد. شەڕێکی ناخۆش و پڕ زیان و زەرەر بوو. هەیئەتی ئیجرایی کۆمیتەی شارستانی مەهاباد، بەتایبەتی کاک حەسەنی شەڕەفی کەبۆ بەرپرسی کۆمیتەی شارستان نێردرابوو، کەوتبوونە ژێر تەئسیری عومەری قازی. کاتێک یەکێک ڕەخنەی دەگرت و دەیگوت با پێشمەرگە لەشار بینێنەدەر خەڵکی مەهاباد بالەخۆڕا نەکوژرێن. کاک عومەری لەوەڵامدا دەیگوت: کوڕە هیچ نیە، ئەوانەی دەکوژرێن، مەهابادی نین، خەڵکی جرتاواو ...!!
کاک حەسەنی شەڕەفیش بەپێکەنین و شۆخی مۆری پەسندی پێوە دەنا.
مەبەستی کاک عومەر لە «جرتاوێ» گەڕەکی (مەجبووراوا و ... بوو، کەبە ئیستلاحی قەدیمی سابڵاغیان کرمانج بوون. واتە دێهاتی.
بەڵام هەر خەڵکی جرتاویی کاک عومەر نەبوون دەکوژران، بەڵکوو بنەماڵەی وەک محەمەدی عەتاری زۆر بوون کەبەگوللە خومپارەی کۆماری ئیسلامی کۆنەپەرست، شەهید دەکران و ماڵیان کوێر دەکرانەوە.
زۆر کەس لەکوژراوەکانی شاری مەهاباد، ئەوانە بوون کە لەژێر زەمینەکان دەهاتنەدەرو لەکۆڵانەکان دەکووژران. هۆی هاتنەدەریان، برسی بوونی ژن و منداڵیان بوو کەدەیان ویست هەوڵ و تەقەلایەک بدەن و هاوار بۆ ماڵێک بەرن بەڵکوو نانێک وەدەست بێنن و بۆ ماوەیەک زگی منداڵەکانیان تێرکەن. بەڵام بەکرێ گیراوانی دژی گەلی کۆماری ئیسلامی، بەدیتنی هەرکەسێک و هەر ژین لەبەرێک ئەو ناوەیان خومپارەباران و وێران دەکرد. چەند ڕۆژێک لە دێهات نانیان کۆ دەکردەوەو شەوانە دەیان برد لەمزگەوتێکی شاریان دادەنا بۆ وماڵانەی برسین، بەڵام لە دوو یان سێ ماڵی دەوروبەر بەولاوە ماڵەکانی دیکە نەیان دەزانی نان لەکوێیە تادەستیان وێڕا بگاو منداڵەکانی خۆیانی پێ تێرکەن. بەڕاستی وەدەست خستنی نان لەو تەقەو هەرایەدا، نەک هەرکارێکی هاسان نەبوو، بەڵکوو گەلێک سەخت و دژواربوو.
دوای ئەوەی هەیئەتی ئیجرایی بەوە گەیشت کەرژیم دەست ناپارێزێ و پێشمەرگەش

لەشەڕی نێوشار دا چیان بۆ ناکرێ، بەناهومێدی و ناچاری دوای زیانێکی زۆری بێ پلان و بەرنامە، پێشمەرگەکانیان لەشارهێنادەر. دەست کەوتی شەڕی نێو شاریش! شارێکی وێران و ئاوارێکی زۆرو شەهید بوونی خەڵکێکی بێ تاوان بوو. دوای ئەوەی پێشمەرگە شاری بەجێ هێشت، شەڕ لەگەل رژیم لەسەر ڕێگاکانی نێوان نەغەدەو مەهاباد، میاندواو مەهاباد، درێژەی هەبوو.

رژیم بۆ بەهێزکردنی پادگانی شارو شارەوانی وردە وردە وێرای خۆ بەهێزکردن لەزۆر شوێنی ستراتێژی نێوشار لە سەر جادەو سەربانەکان پایەگای دامەزراند. بەدوای ئەو ریزە کارانەدا بۆ ئەمنیەتی خۆیان لە مەهابادو شارەکانی تردا پەلاماریان بۆ دەورو بەری شارو گوندەکانی دەورو پشت و سەر ڕێگاکان دەست پێ کردو پایەگایان لێ دامەزراند.

کۆمیتە شارستانی مەهاباد کە لەشیلاناوێ نیشتەجێ بوو، هەر وەک پێشتر باس کرا، من زۆر بەکەمی لەکۆمیتەی شارستان دەمامەوە. لەمانگدا ئەوپەڕی حەوتوێک لە وێ دەبووم. پتر خۆم بەکاری ڕێکخستن و جەولەی ناوچەکانەوە خەریک دەکرد. هەڵلاو بگرو کارەکانی کۆمیتەی شارستان بەشی هەرە زۆریان ناتەبایی و سکالاو گێرەو کێشەی ملک و ... بوو. بروام بەوکارانەش نەبوو.

زۆرتر حەزم لە کارو باری ڕێکخستن و کۆبوونەوەو کۆنفرانس و ... بوو. بەو بۆنەوە ناشناو رۆشناو دۆستێکی زۆرم لەناوچەکانی دەوروبەری مەهاباد پەیداکرد. بۆبەرێوە بردنی زۆربەی کۆنفرانسی ناوچەکانی سەربەکۆمیتەی شارستانی مەهابادمن دەچووم.

جەولەیەکی لەبیر نەچوو.

ئەندامانی هەیئەتی ئیجرایی کۆمیتەی شارستان لەگوندی شیلاناوێ دانیشبووین. واتەگوندی مامۆستا هێمنی شاعیر. گوندێکی خۆش بوو. گەلێک جار دەچوومە لای مامۆستا هێمن بگەڕێتەوە نێو حیزب و خۆی له تاقمی هەڵبڕاو هەڵاوێرێ. مامۆستا هێمن هاتنەوەی پێ خۆش بوو، بەڵام ئامادە نەبوو بەومەرجەی دەفتەری سیاسی بۆی دانابوو، واتە بەنووسراو بگەڕێتەوە نێو حیزب.

بەهاری ١٣٦٠هەتاوی ١٩٨١ز، کاک حەسەنی شەڕەفی بەڵێنی دابوو بەکاک حەمەدەمینی عیسازادە"سمکۆ" سەری ڕێکخراوەی گلۆلان بدات و نەگەرکرا لەگوندو دێیەکانی دەوروبەر هێندێک قسەو باس بۆخەڵک بکرێ. لەسەر ئەو بەڵێن و بڕیارە بەیانێکی زوو، وێگڕا بەبارانەو لەنگێزەی بەهاری، نیوە بەپێیان و نیوە بەسواری جیب خۆمان گەیاندە ڕێکخراوی گەورکی٣ لەگلۆلان سەروو.

ڕۆژێک پێشتر کاک حوسێن و دوکتورمحمد قسیم سەوجە، لەسەر بڕیاری پێشووی کۆمیتەشارستان خۆیان گەیاندبووە گلۆلان و باش حەسابوونەوە. ئێمەش ئەو ڕۆژە گەیشتینێ و حەساینەوەو شەوێش پێکەوە بەرنامەی کارمان داناکەسەری یەکدوو دێی دەورو بەر بدەین و بەنۆرە هەریەکی لەسەر شتێک قسەیان بۆ بکەین. دوای دووسێ ڕۆژ مانەوەو بەرێوە بردنی بەرنامەی قسە کردن، من و کاک حەسەنی شەڕەفی بەرەو شیلاناوێ گەڕاینەوە. لەگوندی کیتکە، کاک حەسەن بەرەو شیلاناوێ و منیش بەرەو کاولان بۆسەردانی ماڵێ، لێک هەڵبڕاین. حەوتوێک لەماڵێ مامەوەو دوایی بەرەوکۆمیتەی شارستان ڕۆیشم. لەخوارەوەی دارەکانی شیلاناوێ ڕوانیم ئەوە دوکتور سەوجەی خوا لێخۆشبوو بەتەنێ یاغریاغر دێتەخوار. گەیشتینە یەکترو دوای ماچ و دەست و موشتاغ و چاک و خۆشی گوتی: - بەخوای چاک بوو دیتمیەوە، لەدوێنێوە باست دەکەم و دەمگوت خواحافیزیم بۆ لەسەعید ناکرێ. پرسیم خواحافیزی چی

دوکتورو مەگەر دەتەوێ بەجێمان بێڵی؟! دوای ریزێک باس و وەڵام دانەوە لەسەر ژیانی دەرەوەو هێندێک گلەیی لەژیانی ناخۆش و دوور لەمنداڵەکانی، گوتی:

- بەهەرحاڵ دەمەوێ بچمەوەو نەیەڵم ژیانی منداڵەکانم لەوە پتر تێکچێ و ...

- باشە مامۆستاگیان، کارێکیان بۆکردوی نەگیرێی و توشی دەردسەری نەبی؟

لەوەڵامدا گوتی؛ ناوەڵا، دەڵێن هیچی ناوێ و رژیم هەرناشزانێ لەدەرێم. لەلایەکی دیکە بۆخۆت دەزانی هەڵسووڕانێکی وام نەبووە کەرژیم بزانێتەوەو وەک تاوان وەبەرچاوی بگرێ. بەشی ئەوەندەشم دوست هەیە کەئەگەر مەسەلەیەک بێتە پێش هەوڵم بۆ بدەن وخۆ بۆ ماندو بکەن.

ئەولێکدانەوە ساکارەو هەروەهادوژمن بەدەستی کەم گرتنی دوکتورم پێ شتێکی سەیربوو. پرسیم دوکتورگیان! تۆلەبیرت نیە حەوتووی پێشوو لەگڵۆڵان و دێیەکانی دەوروبەر چۆن بیچمی ناحەزی رژێمت بۆ خەڵک روون دەکردەوە؟! پێت وانیە قسەکانی ئێمەیان لەدێیەک لە بڵێندگۆکان زەبت نەکردبێ و دابێتیەوە بەرژیم؟

تۆزێک ڕاوەستاو گوتی؛" ئیمکانی ئەوەش هەیە". بەپێکەنین کوتی" هەرچی پیش اید خوش اید" من زۆر بەجدیم قسە لەگەڵ دەکردو ئەویش بەپێکەنین شلی دەکردمەوە. سەرئەنجام هیچم بۆ لەگەڵ نەکراو یەکترمان ماچ کردوخوداحافیزی کرد.

نازانم چەندی کێشاو چەندی پێ چوو، ئەوەندە دەزانم رۆژێک لەنێوان جادەو قۆزلوو ڕادیۆی مەهابادم گرتبوو دەرۆیشتم، لەپرهەواڵی ئێعدام کردنی دوکتور سەوجەم گوێ لێبوو، خورپەم لەدڵی هات و دانیشتم. کاتێک پێشمەرگەکان پرسیان و لەمەسەلە ئاگادار بوون، ئەوانیش بەپەرۆش لەگەڵم دانیشتن. تاڵێی هەواڵێکی ناخۆش و دڵ تەزێن بوو. بەراستی حەیف بوو دوکتور سەوجە پیاوێکی ئاوا بلیمەت، وا بەهاسانی لەداوی دوژمن کەوت و شەهید کراو لەدەست چوو. یادی بەخێرو روحی هەرشاد بێ.

ماوەی ئەو چەند ساڵەی لەدەرێ بوومە، شتی زۆر گرینگ و سەیرو چاوەڕوان نەکراوو هەروەها زۆر روداوی دڵ تەزێن هاتوونەتە پێش. ئەگەر بێتوو روداوەکان بنوسم و بیان هێنمە سەرکاغەز، بۆ وەی خوێنەر لێ یان حاڵی بێ، دەبێ نێوی هێندێک کەسیش

بێنم، کەدیارە نێو هێنانیش ناکرێ.

کەوابوو ناچارم دەبێ واز لە زۆر شت بێنم ولێی تێ پەرم .

ئەگەر باسی دوکتور سەوجەشم کرد، هەم بیرەوەری و وەبیرهێنانەوە بوو، هەم هاورێ و هاوخەباتێکی حیزبی بوو و شەهیدی گەلی کوردە.

هەروەها ئەزموونێکە کەنابێ مرۆڤی سیاسی قەت بڕوای بەدوژمن هەبێ.

لەوبارەوە زۆرمان پەندو ئەزموون ئامۆژگاری هەیە، کەچی بەداخەوە ئەو پەندو ئەزموون و ئامۆژگاریانە وەک ئەقڵ و ئەزیرە جێ کەوتوون و پەیڕەویان لێ ناکرێ و دووپات دەکرێنەوەو تاقی کاریان لەسەر دەکرێتەوە.

دوکتور قاسملووی ڕەحمەتی، کاتێک باسی فێڵ و تەڵەکەی دوژمن دەهاتە پێش، دەیان شتی لێدەگێڕانەوەو دەیگوت: نابێ مرۆڤی سیاسی بڕوا بەدوژمن بکا!

زۆرجاران دەیگێڕاوە کەبابی گوتویە: "ئەگەر دوژمن «ع» لێت نیزیک بۆوە، لەبەری بڕۆ، دەنا قسەت لەگەڵ بکا فریوت دەدا "

یان لەکۆبوونەوەو مەجلیسان دوکتور دەیگوت: " ئەو ڕژێمە ئەوەندە کۆنەپەرستە، خودموختاریشمان بداتێ زەحمەتە لەگەڵی بحاوێینەوە"

سەرەڕای ئەو هەموو ئەزموون و زانیاری و لێ زانیەی کە دوکتور هەیبوو، فریوی دوژمنی خواردو لەگەڵ ئەندامێکی تری کۆمیتە ناوەندی شەهیدکاک عەبدوڵلاقادری.

سەریان لەسەر داناو جارێکی دیکەش ئەزموون و پەندو ئامۆژگاریەکان تاقیکرانەوە.

بەشکم لەوە بەولاوە دوژمن ناسرابێ و لەفڕوو فێڵەکانی گەیشتبین و چیدیکەیان تاقیکاری لەسەر نەکەین و ئەو ڕووداوەی دوایی بۆکورد پەندو ئەزموونی یەکجاری بێ و لەبیرمان نەچێ.

بەرەوکۆنگرەی پێنج .

پێش کۆنگرەی پێنج کۆنفرانسی کۆمیتەی شارستانی مەهاباد لەگوندی سوێناس گیرا. بۆچاوەدێری کۆنفرانسەکە دوکتور قاسملو بۆخۆی هاتبوو. تابڵێی کۆبونەوەیەکی ڕێک و پێک و زیندو بوو. کاتی هەلبژاردن هەر چەندی هەوڵیان دا، بۆهەڵبژاردنی کۆمیتەی شارستان خۆم نەپالاوت. بۆ نوێنەری کۆنگرەش دەنگی دوهەمم هێناوە. لەدوای هەڵبژاردن لەلایەن بەرپرسی کۆمیتەشارستان، هێندێک لەکادرەکان کارتێکی دەستخۆشانەی کاریان درایە. منیش یەکێک بووم لەوانە کەنەو دەستخۆشانم وەرگرت. بەخەتێکی جوانی تایپ کراو ئاوا نوسرابوو.

برای بەرێز کاک سەعید کوێستانی ئەندامی کۆمیتە شارستانی مەهاباد.

سلاوێکی گرم و بەتینتان پێشکێش بێ.

ئێستا کەماوەی ساڵێک لەهاوکاریمان لەتەشکیلاتی مەهاباد تێپەڕ دەبێ و ئامادەی گرتنی کۆنفرانسی شارستانین، بەپێویستم زانی بەلەبەرچاو گرتنی هەموو زەحمەتەکان و تێکۆشانی بێ وچان و هەروەها بەبۆنەی ڕاستی و پاکی تان لەکوتن و کردەوەدا، پڕبەدڵ سوپاس و بەحورمەتەوە بڕوانمە دڵسۆزی و لێهاتوویی و تێکۆشەریتان و ڕێزدانێم بۆ بیروباوەڕی پتەو و وەفاداریتان بەحیزب و خەباتی حەقخوازانەتان بۆ گەلی کورد. ئومێدەوارم لەداهاتووشدا هەروا چالاکانە بۆ وەدی هێنانی دێموکراسی بۆئێران و خودموختاری بۆ کوردستانی ئێران تێ بکۆشن. تاگەیشتن بەو ئامانجانە، لەپێناو بڕینی ڕێگای بەردەوام و ڕزگاری کوردستان، سەرکەوتن تان بەئاوات دەخوازم. براتان

زانیار : بەرپرسی تەشکیلاتی مەهاباد وردە وردە خۆمان بۆ کۆنگرەی پێنج ئامادە دەکرد. دەنگۆ بووکەڕژیم لێ براوە جێگاو شوێنی گۆنگرە بۆم باران بکاو نەیەڵێ کەس دەربچێ. ڕۆژی ١٤/٩/١٣٦٠هە ١٩٨١ز، چوینە کۆنگرەو تانەوکات جێگاو شوێنی

کۆنگرە بەنهێنی مابۆوەوکەس نەی دەزانی ئەو شوێنەلەکوێ یەو بۆچی دروست کراوە. شەوی لەگوندی نواوێ لە مزگەوت و مالان ماینەوەو بەیانی چوینەسالۆنی کونگرە. سالۆنێکی باش و بەتێرو تەسەلی دروست کرابوو. نوێنەرەکان هەمویان هەرکەس لەسەر سەندەلی وجێگای خۆیان دانیشتن. دوای خوێندنەوەی نەی ڕەقیب و دەقیقەیەک بێدەنگی بۆ شەهیدانی سورخەلاتی کوردستان و ئازادیخوازانی جیهان، ڕاپۆرتی پەسندکراوی کۆمیتە ناوەندی، لەلایەن شەهید دوکتور قاسملو سکرتێری حیزب خوێندرایەوە.

بەپێی سونەتی کۆنگرەکانی پێشوو، کەم وکوریەکانی دەست نیشان کراو رەخنەی لێگیراو دوایی نوێنەران پەسندیان کرد. دیارە هەلّلایەکی زۆری لەسەر کرا، بەلام پێویست بەشی کردنەوەی هەمووباس و خواسێکی کۆنگرە ناکا. دوایی ئامارە بە سێ ئالوو گۆرو روداوی گرینگی کۆنگرە دەکەم.

رۆژی دوهەم پاش نیوەڕۆ کاتی پشوودان، دوکتورقاسملوو بانگی کردمە پەنایەک و گوتی: "لەگەلّ برادەرانی دەفتەری سیاسی باسمان کردوەو بەباشی دەزانین تۆش خۆت بۆ هەلّبژاردن ئامادەبکەی". لەوەلامی دوکتوردا کاتێک گوتم پێم ناکرێ، دوکتور دەستی بەزارم داگرت و گوتی"کەس قسەم ناشکێنێ، پێم خۆشەتۆش نەگەرخۆشت دەوێم بەقسەم بکەی"

بمانەوێ و نەمانەوێ دوکتورقاسملولەنێوحیزبدا خۆشەویست بوو. لەوکاتەوەخۆم بەئەندامی حیزب دەزانم، بڕواناکەم لەناوحیزب کەسێکی واهەلکەوتبێ کەلە دوکتورقاسملووخۆشەویست ترو بەئیعتبارتر بووبێ. لەباری سیاسیشەوە لە ژورەوەو دەرەوە تائێستاحیزب کەسێکی خاوەن کەسایەتی ئاوای نەبووە. دیارە لەولاتی ئێمە ئەگەر پیاو مەلایکەتیش بێ، هێندێک کەس ڕەخنەو گلەییان دەبێت و ناخۆشیان دەوێ. منیش نەک هەر ناخۆشم نەدەویست، بەلکوو زۆریشم خۆش دەویست. لەوەلامدا گوتم: "هەرچەند خۆم بەشیاوی کومیتەی ناوەندی نازانم، بەلام ئێستاکە تۆ پێت باشەو پێتوایە شتێکم لەدەست دێ، بەسەر چاو قسەت ڕەد ناکەمەوە". دوای

ئەوەی ئامادەیی خۆم ڕا گەیاند دوکتور قاسملوو بەجێی هێشتم.
کاتێک کۆنگرە گەیشتە پلەی نێو نوسین، بۆهەڵبژاردن، دوکتور منی پێشنیارکردو نێویان نوسیم. کاتێک کە ئەندامان خۆیان دەناسێن، یەکێک بەدۆو یەکێک بەباش لەسەر پالێوراو "کاندیدا" قسەدەکەن. کاتێک نۆبەی من هات و خۆم ناساند، دوکتور هاتە پشت میکرۆفون و گوتی:
-کاک سەعید وێڕای زەحمەت و خەباتی درێژخایەن، دوجار ڕاپەریوەو بۆ بەهێزکردنی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەکۆمیتەی ساخکەرەوەی ح د ک، هەروەها لەکۆمیتەی ئینقلابی ح د ک، دا بەشداری کردوەو تێکۆشاوە.
کەسیش بەدژ بەمن قسەی نەکردو دەنگی باشم هێناوە.
لەو دژو باش قسەکردنەدا شتێکی کەهەرگیز لە بیرم ناچێ، عەلی حەسەنیانە. کاتێک ناوبراو خۆی کاندید کرد، دوکتور سادقی شەڕەفکەندی وەک دژ قسەی لەسەر کردو گوتی:" کاک عەلی کە خۆی کاندید کردوە، پێم وانیەکاری پێ بکرێ، لەبەر ئەوەی لەحاست ژنەکەی بێ دەسەڵاتە.
ئەو دژ باس کردنەی کاک سادق بوو بەهۆی ئەوەی عەلی حەسەنیانی تێک بشکێ دوای کۆنگرەش لەداخی ناوبراو خۆی تەسلیمی ڕژیم کردەوەو دواییش بەنەهێنی ئێرانی بەجێ هێشت و هاتە دەرەوە. دوای ماوەیەکی کەم بەسەکتە مرد. بەڕاستی ئەو پەردە ناخۆش و تراژدەیەم هەرگیز لەبیرناچێ. چونکە عەلی حەسەنیان ئەگەر لەکادری دیکەی پتر کار نەکردبێ، کەمتری کار نەدەکرد.
پێم وایە سێ خالی گرنگی کۆنگرەی پێنجەم، جێگای باسن و پێویستیان بەهێندێک شی کردنەوە هەیە، کەبەکورتی باسیان بکەم.
یەکەم- چوونەنێوشۆڕای بەرگری میللی.
دوهەم- ئامانجی دوارۆژو سوسیالیزم .
سێهەم- هەڵگرتنی درووشمی روخانی رژێمی.
جگەلەوەی کۆنگرەی پێنجەم زۆر زیندو، و پرقسەوباس بوو. لانی کەم بۆمن ئەو سێ

خاڵەی ئاماژەم پێکردن و بەکورتی دەمەوێ باسیان بکەم گرینگ بوون. بەتایبەتی مەسەلەی چوونە نێو شۆڕا، بەو قەوارە دارژاوەی ئەوکات بۆمن و بۆ زۆرکەسی دیکە لەباری لێڵ و ناروون بوونی ئەندامانی جێگای باس بوو.

یەکەم چوونەناو شۆڕای بەرگری میللی لەباری خۆبەهێزکردن دژی کۆماری ئیسلامی شتێکی زۆرباش بوو. هەروەهالەباری یەکێتی و یەکبوونی چەند هێزو ڕێکخراو بەهەنگاوێکی هەرە گرینگ دەژمێردراو دەکرێ بڵێین؛ بۆشایی نەبوونی جبهەیەکی دێموکراتیکی دژی کۆنەپەرستی کەمێک پردەکردەوە. بەڵام لەشۆڕا دا بوونی « ئەبول حەسەنی بنی سەدر » هیچ کوردێکی ڕازی نەدەکردو هیچ کەس ناوبراوی بەمرۆیەکی ڕاست و دروست و خاوەن ئیمان و، ویژدان نەدەزانی. کورد ئێستاش هەر بەوچاوەی دەڕوانێتێ کە لەکاتی قودرەتی خۆیدا دەستوری دا، کەلەشکریانی ئیسلام بەنی پۆتینەکانیان نەکەنەوە تاکوردستان لەزیدی شۆڕش پاک دەکەنەوە. هەموو ئاگادارین کەئەو دەستورەی ناوبراو بوو بەکوشتاری خەڵکی زۆری بێ تاوانی کوردستان و تا دنیا دنیایە، ئەو پەڵە ڕەشە لەسەر شانی ناوبراو بەنەنگی مێژوویی دەژمێردرێت و، وەک مۆرێکی ڕەش بەنێوچاوانی ئەبولحەسەنی بەنی سەدرەوەیەو ناسڕێتەوە. ئێستاش چوونی حیزب بۆناو شۆڕا وەک پرسیارهەرماوە.

دوهەم هەلگرتنی درۆشمی ڕوخانی ڕژیم، ئەوکات بۆمن شتێکی گرنگ بوو. پرسیارم لەخۆم دەکردو دەم پرسی؛ ئایا درۆشمی ڕوخانی ڕژیم بۆئێمەی خودموختاریخواز بڵێی کارێکی دروست بێ؟ بڵێی لەگەڵ سیاسەتی ئێستای ئێمە بێتەوە؟ ئەوەی ڕاستی بێ، ئەم دەزانی و خۆم بۆساغ نەبۆوە. هۆیەکەشی ڕوون بوو، ئەوەندەمان ڕژیمی ئاخوندی ناخۆش دەوێ و ئەوەندە تاوانبارە کەهەرشتێکی دژی کۆماری ئیسلامی بگوترێ بێ ئەولاولا پەسندی دەکەین. دیارە ئەوکات لەوەش توندتربووین.

پێش ئەوەی ئەو درۆشمەی دژی ڕژیم بدرێ و پەسند بکرێ. دوکتورقاسملو لەسەر سەکۆی پشتی میکرۆفون هێندێکی قسەکردو بیچمی ناحەزو دژ بەکورد بوونی ڕژیمی بۆبەشدارانی کۆنگرە شی کردەوە. بەشدارانی کۆنگرە سەراپاگوێ بوون. خوێنی

گوێگران وەجۆش هاتبوو. ئامادەی وشەیەک بوون دژی ڕژیم بێ، تابە دروشمی ئەمان بۆ دەسەلاتداری حاکم و ڕژیمی ئاخوندی لەجێگای خۆیان ڕابەڕن. دوکتورقاسملو لەو کاتەدا کەنوێنەران هەستیان هاتبووە جۆش گوتی:

- من بەقسەکانم کۆتایی دێنم و دەڵێم:" بڕووخێ ڕژیمی کۆنەپەرستی کۆماری ئیسلامی ئێران.

بەڕاستی لەوکاتەدا من بەش بەحاڵی خۆم لەبیرم نەمابووکەخودموختاریمان دەوێ. ئێمەنوێنەران بەتێکڕایی لەجێگای خۆمان خرۆشاین و یەک تەکان دروشمی بڕووخێ ڕژیمی کۆنەپەرستی کۆماری ئیسلامی ئێرانمان گوت ودوپاتمان کردەوە. بووبەچەپڵەرێزان. ئەگەر لەوکاتەدا یەکێکیش دژی ئەو دروشمە هەستاباو قسەی کردبایە لەسەر ئەو باوەڕەم لەو جەووەدا بۆی ئەدەکراو ئەیدەتوانی لەحاستی ئەو خەڵکە پشتی قسەی خۆی بگرێ. لانی کەم لەبەر لۆمەی نوێنەران ڕێگای بەخۆی نەدەدا رەخنە بگرێ و بڵێ لەگەڵ پرۆگرام و سیاسەتی ئێستای حیزبی دێموکراتی کوردستان نایەتەوە.

دوکتور قاسملو کەئەو کات کاری بەهەڵگرتنی ئەو دروشمە بوو، بۆ ئەوەی بچێتە ناو شێرای بەرگری میللی، زۆر بەهاسانی بێ ئەوەی یەکێک دژی ڕاوەستێ، توانی ئەو دروشمە بێنێتە گۆڕو بەنوێنەرانی کۆنگرەی پەسند بکا.

وام لەبیرە یەکێک لەوبارەوە نەک بەشێوەی ڕەخنە، بەڵام وەک پرسیار، ڕوخانی ڕژیمی و خودموختاری هێنا پێش بۆئەوەی بۆ خەڵک ڕوون بێتەوە. دوکتور قاسملوو بۆ پتر روونکردەوە دوای هێندێک شی کردنەوە گوتی: ئەگەر ئەو ڕژیمە خودموختاریشمان بداتێ، بەڕاستی ئێمەی ئازادیخواز ناتوانین لەگەل ڕژیمێکی ئاوا کۆنەپەرستدا بحاوێینەوە.

بەحەق دوکتور قاسملولەوبارەوە ڕاستی دەکرد کەژیان لەگەڵ ئەو ڕژیمە ناکرێ. ڕەنگبێ نوێنەرانیش هەر ئەو بۆچونەیان بووبێ، بۆیە هەموویان بێدەگ و خۆشحاڵ بوون بەو بڕیارەو هیچمان نوورزەمان نەدەهات.

دوکتور حیسابی خۆی کردبوو کەمادام بچێته نێو شۆڕا دەبێ درۆشمی روخانی رژیم هەلگرێ، کەئەویش بێ گرێ و گۆڵ چۆوه پێش وکۆتایی هات.
بەلام شتێکی کەئێستاش بۆمن ناروون و جێی سەرسوڕمانه ئەوەیەکه چۆن دوکتور قاسملوولەئوروپالەگەڵ پیاوی رژیم بەئەهێنی دانیشێ و حکومەتی ئەو ولاته ئاگادار نەکرێ؟! مرۆڤێکی زاناو تێگەیشتووی شارەزا بەسەر بیچم و نێوەرۆکی رژیمی ئێراندا، چۆن چوو ئەوکارەی کردو ئەو زەرەره گەورەی لەحیزبدا؟!
سێهەم ئامانجی دوارۆژ، واته کۆمەڵێکی سوسیالیزم لەدوا رۆژدا. هەر لەکۆنگرەی سێهەمەوه کێشەوهەرای ئامانجی دوا رۆژ بۆکۆنگرەکانی حیزب وەک هەوێن و فەرهەنگی لێهات بوو دەبوایه لەهەموو کۆنگرەیەکدا رۆژێکی لەو رۆژه گرنگانەی کۆنگرەی پێ بگیرێ و نیوەی خەلک دلی لێک بێشێ. لەجیاتی پتەو بوونی ریزی حیزب، ناتەبایی و لێک دڕدۆنگی پێک بێ. هەراو کێشەی ئەو کۆنگرە ئەوەندە لەبەریەک کشاوه، ئەگەر دوکتور قاسملو پاشەکشەی نەکردبایه، پێم وایه پتر درێژەی دەبوو و وازووکۆتایی نەدەهات.
دوکتور، بەهەنگاوێک پاشەکشه پێشنیاری کرد" ئامانجی دوارۆژمان که پێک هێنانی کۆمەلێکی سوسیالیستی یه" دەیکەین به" ئامانجی دوارۆژمان سۆسیالیزمێکه لەگەڵ هەل و مەرجی ولاتەکەمان بگونجێ".
دەنگ درا بەوەی دوایی و کۆتایی بەو باس و وتو وێژه هات. ئێمەو مانانی کادر، شارەزاو ئاگاداری نێوخۆی ولاتانی سوسیالیستی نەبووین و نەمان دەزانی چۆنه. ئەگەر یەکێک گوتبای لەولاتی سۆڤیەت ئازادی دەربڕینی بیروباوەڕ نیه، شێتمان دەکردو هەزارو یەک بەلگەمان لەو بەلگانەی کەبۆخۆیان له کتێبەکاندا بۆیان نوسیبووین دێنانەوه. هیچ کەس هیچ شتێکی کەبەحاستەم دژی سۆڤیەت بایه، بۆیان باس نەکردبووین. ڕەنگ بێ ئێستاش لەکوردستان ئەو برادەرەی که بڕوای بەخەباتی چینایەتی بێ و لەنێو ڕێکخراوی نەتەوایەتی دا کار دەکا، وابیر بکاتەوه که درۆشمێکی زەق و ناقۆلای نەگونجاو لەگەڵ مەسەلەی میللی وەک سوسیالیزم بۆ

حیزبێکی نەتەوایەتی پێویست بێ و بەبێ دروشمێکی وا کارەکان نەگونجێن و نەچنە پێش! یان ئەگەر حیزبێکی میللی ئەو دروشمە هەڵنەگرێ کورد سەرناکەوێ. یان پێمان وابێ، دەبێ سیاسەتی دەرەوەمان روون بێ و بەلایەنێک هەڵ بلێین و ...

نازانم بۆدەبێ ئێمە پێمان وابێ دەوڵەتێ و دەبێ دۆستەکانمان دیاربن؟ بۆ دەبێ خۆمان لەو گەرداوە رزگار نەکەین و لەو سەر لێشێواویە نەیەینەدەر؟

لەراستی دا ئەو جۆرە دروشم زەقکردنەوانە هیچ پەیوەندیەکیان بەخەبات و تێکۆشانی ئێمەوە نیە. لەسیاسەتیش دا مرۆی ژیربێژ نابێ بەزۆری خۆی بکا بەدوستی کەسکانێک یا دەوڵەتانێک کەهیچ نیشانەی دوستایەتیان پێوە دیار نیەو ئێمە لەخۆ ڕا حیسابیان لەسەر دەکەین.

لەلایەکی دیکەشەوە، دەبێ باش ئەوە بزانین کەهیچ ڕێکخراوێک وەکیل و قەیومی کورد نیەو ناتوانی بەکەیفی خۆی هەلومەرجی دوارۆژ لێک بداتەوە. داخوا کەی رزگار دەبین کەهەر لەئێستاوە بیچمی حکومەتی داهاتوو بۆ نەتەوەکەمان دیاری بکەین. کێ دەزانی دوای چەندساڵێکی دیکە هەلومەرجی زەمان چی لێ دێتەوەو جیهان چ گۆڕانێکی بەسەر دادێ و چ شتێک پێویستەبکرێ و چ بنووسرێ و چ بکوترێ؟ ئەوکەسانەی لەداهاتوودا پاش بیست ساڵی دیکە بەکۆڵێک زانست و زانیاریەوە دێنە مەیدانی تێکۆشان، کوا کاری ئێستای ئێمەیان پێ ڕاستەو بەرنامەی ئێمەیان لەلاپەسندە ؟ هەر ئێستابۆخۆمان کارو بارو هەنگاوەکانی ڕابەرانی ڕابردوو پەسند ناکەین و زۆر جاران دەکەونە بەر ڕەخنەو گلەیی بێ ئینسافانە.

بۆدەبێ خۆمان فریو دەین کە کارە سەرنەکەوتووەکانمان بۆ داهاتوو لەبوخچە بنێین و بۆیان هەڵگرین؟! لەجیاتی ئەوەی هەر دووساڵ جارێک گێرەوکێشەی ئامانجی دوارۆژ سازکەین، ئەگەر لەبیری رێ وشوێنێکی نوێدا بین و رێگای یەکێتی و برایەتی بدۆزینەوە باشتر نیە؟ ئەو برایەتیەی کەڕۆژێ دەیان جاری دوپات دەکەینەوە، بەلام وەبەرچاویان ناگرین و بەکردەوە کاریان لەسەر ناکەین.

خۆزیا ڕۆژێک بەوە گەیبان برایەتی ببایە بەئامانجی دوارۆژو بیری دوبەرەکی و پێک

هەڵپرژان و براکوژی مان کوشتبا. ئەوکات روون دەبۆوە کە بەنامانجی دوارۆژگەیشتن تەنیا برایەتی ڕاست و دروستی بێ غەڵ و غەشەو بەس.

کۆنگرەی پێنجەم کۆتایی هات. بۆئەوەی یادێک لەسەروان جاویدفەر« هەژار » بکەم. کەناوبراو لەکۆنگرەی پێنج بۆ ئەندامی کۆمیتە ناوەندی دەنگی هێناوەو بوو بەئەندامی کۆمیتە ناوەندی. لەئاخر ڕۆژی کۆنگرەدا هەواڵمان بۆهات کەدوژمن لە بانەڕا هەرەکەتی کردوەو بەرەو ناوچەی سەردەشت بەڕێوەیەو دەیەوێ بێتە پێش. برادەرانی دەفتەری سیاسیش بەپەلە نابراویان نامادەکردکەبچێت لەگەل هێزی ناوچەی بانە هاوکاری بکاو لەباری نەخشەو پلانی نیزامیەوە یاریدەی هێزی بانە بدا، بۆ ئەوەی هێزی دوژمن نەتوانێ بێتە پێش. کەچی بۆ سبەینی هەواڵی شەهید بوونی کاک هەژاریان بۆ هێنایەوە. تابلێی هەواڵێکی ناخۆش و دڵ تەزێن بوو. نابراو مرۆڤێکی نازادیخوازو خاکی و کوردپەروەر بوو. لەباری نیزامیشەوە پیاوێکی وریاو پسپۆڕو هێدی و لەسەرەخۆ بوو. روحی شادو یادی پیرۆزبێ.

بەرەو ناوچەی پێ ئەسپێردراو.

دوای کۆنگرەو هەڵبژاردنی دەفتەری سیاسی و دابەش کردنی کارو دیاری کردنی جێگاو شوێنی کار بۆ ئەندامانی کۆمیتە ناوەندی. دوکتور قاسملوو بانگی کردم و دوای هێندێک ڕێنوێنی و پەندوئامۆژگاری لەسەرناوچەی سەردەشت، بەڵگەی مامووریەتی دامێ بچمە کۆمیتەی شارستانی سەدەشت. ئەوە دەقی نوسراوەکەیە.

تاریخ ١٣٦٠/٩/٢٩
ژمارە ٦٥٦١/ د-س

هاوڕێی بەڕێز کاک سەعید کوێستانی

لەگەڵ سلاوێکی شۆڕشگێرانە

بەو هۆیەوە بە بەرپرسی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت دیاری دەکرێی. هیوادارین هەموو تواناو زانست و ئیمکاناتی خۆتان بۆ ڕێک و پێک کردنی کاروباری تەشکیلاتی و خزمەت بەئامانجەکانی گەلی کورد: دێموکراسی بۆئێران و خودموختاری بۆکوردستان دەکاربکەن.

حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران

دەفتەری سیاسی

مۆرو ئیمزای دوکتورقاسملو

ڕوونووس بۆ:

بەڕێز کۆمیسیۆنی تەشکیلات

کۆمیتەی شارستانی سەردەشت

دوای ئەوەی نامەکەم لەدوکتور قاسملوو وەرگرت، بۆ یەکدوو ڕۆژ پشوودان و چاو پێکەوتنی منداڵەکانم بەرەو گوندی کاولان کەوتمە ڕێ. کاتێک چوومەوە ماڵێ، شێواوی کچم لەگەڵ منداڵەکانی لەمەهاباد ڕا بۆسەردان و چاوپێکەوتن هاتبوون.

جگە لە شێواوی کچم، کچێک و سێ کوڕی دیکەم بەنێوی" شیرن، مراد، ئازادو فەرهاد"هەبوو. شیرن پێشتر لەنەغەدەو مەهاباد تاڕاهنمایی دەرسی خوێندبوو. کاتێک لەمەهاباد هاتینەدەر لەبەر نەبوونی قوتابخانەی ڕاهنمایی ناچاربوو واز لە خوێندن بێنێ و خانەنشین بێ. مرادی کوڕم پۆلی یەکەمی سەرەتایی لەشاری خوێندبوو، تەمەنی گەیبووە نۆ ساڵ و لەقوتابخانەی گوندی کاولان خەریکی خوێندنی پۆلی دووهەم بوو. ئازاد کەساڵێک لەمرادی کوڕم چووکترە، لەتەمەنی هەشت سالی دا دەچووە پۆلی یەکەمی سەرتایی. فەرهادی کوڕیشم تەمەنی چوار ساڵ بوو هێشتا کاتی خوێندنی نەهاتبوو. بەڕاستی دەربەدەری و خەبات و شۆرش منداڵەکانی لەقوتابخانەو خوێندن و دەرس و دەورو هەمووبارێکی ژیانەوە وەپاش دابوو.

چەند ڕۆژ ێک لەکاوڵانێ لەماڵێ بووم و بەمنداڵەکانم ڕاگەیاند کەدەچمە ناوچەی سەردەشت و دوای دامەزران و پەیدا کردنی خانوێک دەنێرم ئێوەش بێن.

دوای ئەو دیدارە، بەرەوناوچەی سەردەشت و کۆمیتەی شارستان هەرەکەتم کرد. کۆمیتەی شارستانی سەردەشت لەسەرووی گوندی کاژێ بوو. ئەو ڕۆژە موهەندیس محەمەدی ناریایی چاوەڕوانی منی دەکرد کەبچم و لەوێ حیساب و دەورو تەسلیمی کۆمیتەی شارستانم لەگەڵ بکات. چونکە بۆخۆشی دەبوایە بەرەو ماموریەتی نوێی پێ سپێردراوی خۆی بڕوات.

پاش حیساب و کتاب، موهەندیس ڕۆیشت و منیش لەگەڵ هەیئەتی ئیجرایی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت، واتە کاک ڕەحیم قادری، کاک عەزیزی ئەحمەدی، کاک لەتیف نەخشبەندی دانیشتم. لەو دانیشتنەدا هێندێکم هەواڵ لە چۆنیەتی هەلس و کەوتی کۆمیتەی شارستان وەدەست هێنا. فەرماندەی هێز کەئوتوماتیک دەبێتە ئەندامی هەیئەتی ئیجرایی دەبووایە لەوکۆبوونەوەدا بایە. بەلام لەبەر ئەوەی پێشتر هاورێیان ئاگاداریان نەکردبوو نەهاتبوو. ئەوکاتەی کەمن چوومە ناوچەی سەردەشت، شۆڕش ئەحمەد لەسەر پێشنیاری سەید ڕەسولی بابی گەورە کرابوو بەفەرماندەی هێزی موعینی، هەر چەند ناوبراو مایەی فەرماندە هێزی تێدا نەبوو.

تائەو کاتەی کەمەلاحەسەنی شیوەسەڵی بۆ فەرماندە هێزی موعینی لەناوچەی سەردەشت دیاری کرا من شۆرش ئەحمەدم نەدیت. بەقەولی خۆی گرفتاربووەو بۆی نەکراوە. دیارە ئەوکاتیش ناچار بوو چونکەدەبوایە بۆحیساب و دەورو تەسلیم هێزی شەهید موعینی ئامادە بێت و تەسلیمی کاک حەسەنی شیوەسەڵی بکات و بچێتە کۆمیسیۆنی پێشمەرگە کاری نوێی بۆ دیاری بکەن. ناوبراو لەوحیساب و کتابەدا هێندێک چەک و چۆڵی لەپێدا ماوە، قەرار بوو بیان نێرێتەوە بۆفەرماندەی هێز، واتە کاک حەسەنی شیوەسەڵی. بەڵام لەقەول و بەڵێنی تێ ئەپەری و ئێستاش شۆرش ئەحمەد نەهات، ئەشتەکانی ناردنەوە. سەر ئەنجام دوای ماوەیەک خۆی تەسلیمی ڕژیم کردەوەو ڕۆیشتەوە دانیشت. وەزعی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت لەباری تەشکیلاتیەوە باش نەبوو. پتر شێوەی نیزامی بەخۆیەوە گرتبوو تاشێوەی ڕێکخستن. کاتێک من چومە ناوچەی سەردەشت، شەهید ڕەسووڵ خەبات کەپێشمەرگەیەکی ئازای حیزب بوو، دەستەیەکی تایبەت بەخۆی هەبوو، بۆخۆی عەمەلیاتی نێوشاری دەکردو لەژێر فەرمانی هێزدا نەبوو. یارمەتیشی لە هێز وەرنەدەگرت و پتر هاتوو چۆ و ئامووشۆی لەگەڵ کۆمیتەی شارستان بوو. کوێخاسمایل یەکێک لەسەر دەستەکانی هێزی موعینی بوو. ناوبراو لەکاری پێشمەرگایەتیدا پتر ئەوشتانەی بەرێوە دەبردن کەپەسندی خۆی بوون و بۆخۆی پێی خۆشبوون و لەگەڵ سەلیقەی خۆی دەهاتنەوە.

لەناوچەی بێوران شەهید حەمەدەمینی مەلاعەزیز بەخۆی و شەست حەفتا پێشمەرگەوە، بەتاوانی ئامووشۆی قەلادزێ و پەیوەندی، یارمەتی حیزبی لەلایەن کۆمیتەی شارستانی سەردەشتەوە لێ برابوو. دەکرا بڵێین ناوبراو سەر بەهیچ ئۆرگانێکی حیزبی نەبوو. لەلایەکی دیکەوە ماوێک پێش من کادرەکانی کۆمیتە شارستانیش مانیان گرتبوو، مانگێک بوو بەناوبژی کردنی دوکتورقاسملوو دەست بەکار ببوونەوە. وا دیاربوو پێشتردانیشتبوون و لەکۆبونەوێکی نێوخۆدا کاریان لەناو خۆیاندا بەش کردبوو، خەریکی کاری پێ ئەسپێردراوی خۆیان بوون.

کاک رەحیم شیوەیی کەکادرێکی ئاکتیوی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت بوو. ئەویش

زۆرترسەری لەکاری پێشمەرگایەتی دەخورا تاکاری شانەو شانە بەندی . لەگەڵ یەکتری ڕاوێژمان کردو پێکەوە جەولەیەکمان پێک هێناکە سەری ناوچەی بێوران و باسکی کۆڵەسەبدەین و لەگەڵ حەمەدەمینی مەلاعەزیزیش دانیشین. لەگەڵ رەحیم شیوەیی چووینە گوندی بێوران و لەگەڵ حەمەدەمینی مەلاعەزیز دانیشتین. نابراو پیاوێکی تابلێی پیاوو خانەدان دیار بوو. دوای هێندێک باس و، وتوو وێژ، قەراری پێشوومان شکاندو نابراو بەڵێنی دا لەژێرفەرمان و دسیپلینی فەرماندە هێز دەرنەچێ و وەک سەردەستەیەک درێژە بەکاری خۆی بدات. نابراو تائەو کاتەی شەهید بوو، وەک پێشمەرگەیەکی ئازاو بەئیمان و نیشتمان پەروەری کورد بۆحیزبەکەی لەهیچ شتێک دریغی نەکردو ئەرکی پێ ئەسپێردراوی خۆی بەرێک و پێکی لەژێر دەسپلین فەرماندە هێزدا بەجێ هێنا. شەهید محەمەدئەمین، جارێکیش گلەیی فەرماندە هێزوکۆمیتەی شارستانی نەهاتەوە سەرو ئەرکی خۆی وەک پێشمەرگێکی بەئیمان و نیشتمان پەروەر بەرێوە دەبرد. یادی بەخێربێ و روحی هەرشاد بێ.

لەوێرا سەردانێکی قەڵەرەشێ مان کردو سەری قوتابخانە شۆرشمان دا. دوایی داگەڕاین بۆدەوروبەری مەرەغان وگوڵینەو بنکەی لک و چاوپێکەوتنی مەلابرایمی سەرلک. کۆبونەوەیەکمان لەگەڵ سەرلک و سەردەستەو سەرپەل پێک هێنا. شەوێ لەگەرمەی وتو وێژو کۆبونەوەکەدا لەنەکاو گوللەیەکی ئار پی جی بەویزەویز بەپەنا ئەوخانوەی لێی کۆببوینەوە هات و هەمووومان دەرپەرینەدەرێ. کێشکچیەکان بۆیان دەرکەوتبوو کەگوللەکە، لەو کۆخ و خانوانەرا هاتبوو کەماڵی خەلک و بنکەی پێشمەرگەی خۆمانی لێ بوو. بەڵام کێ بوو؟ نەزاندرا. لێکۆڵینەوەیەکی زۆری لەسەرکراو زۆرجاران مەلابرایم دەیگوت؛ ئەوەی کوللەکەی پێوەناوین رۆژێکی هەر دەیبینمەوە. بەڵام ئێستاش دەرنەکەوت کێ بوو.

کۆمیتەی شارستانیش بۆخۆی گیروگرفتی تایبەتی خۆی هەبوو کەدەبوایە رێگای چاریان بۆ بدۆزرێتەوە.

لەکۆبوونەوەی هەینەتی ئیجرایی کۆمیتەی شارستاندا بەو ئاکامە گەیشتین بۆچاری

لاوازی و شپرێوی ڕێکخراوەکان وکۆمیتەی شارستان کۆبوونەوەیەک لەکادرەکان پێک بێنێن تاله دانیشتنێکدا کارێکی وابکرێ ئاڵووگۆڕێک پێک بێ. مەبەست ئەوه بووکۆمیته شارستان لەو ساردو سڕیەی کە بەسەری دا هاتبوو هەرەکەتێکی لێ پێک بێ و لەوشپرزەیی و ساردیەبێتەدەر. ئەوکات من بەش بەحاڵی خۆم کادرەکانی کۆمیتەی شارستانم نەدەناسین و نەم دەزانی کێ ئاکتیوەو کێ تەپە. ڕەحیمی قادری و لەتیف نەخشبەندی هێندێکیان لەسەر یەک یەکی کادرەکان ڕوون کردبوومەوە. دوایی ڕەحیم شیوەییش بەگوێرەی لێزانی و ناسیاری خۆی یاریدێکی باشی دام. دیاره ئەوانیش هەرکام بەبۆچوون و پسپۆڕی خۆیان ئاگاداریان دەدامێ و لەڕوانگەی خۆیانەوە کادره باشەکانیان پێ دەناساندم.

ناسین و چۆنیەتی ڕابردوی یەک یەکی کادرەکان بۆ من شتێکی گرینگ بوو. لەکۆمیتەی شارستانی سەدەشت دا هێندێک مەلای تەپی ناحاڵی لەکاری تەشکیلاتیدا جێگای کادری لاوو ئاکتیوو هوشیاریان گرتبۆوەو کاریشیان نەدەکرد. بەپەلەش نەدەکرا ئاڵووگۆڕیان تێدا پێک بێنێن و لاوەکان نیزیک بکەینەوه.

بەو ئاکامە گەیشتم لەگەڵ هەیئەتی ئیجرایی داتیشم و کۆبوونەوەیەک لەگەڵ کادرەکان پێک بێنێن. لەسەر بڕیاڕی هەیئەتی ئیجرایی کادرەکان ئاگادار کران و لەگوندی واوان کۆبوونەوەیەک پێک هات. دوای هێندێک قسەوباس، لەوکۆبوونەوەیەدا لەژێرناوی خۆ بەکادرەکان ناساندن، دەستم کرد بەقسان و کۆبوونەوەکە دەست پێکرا. لەقسەکانم دا دەمویست ئەو بڕوایەیان تێدا پێک بێنم، کەکادری تەشکیلات و تەبلیغات، نابێ کاری نیزامی بکات و خۆی لەکاری پێشمەرگە وەربدات. مەگەر پێویست بێ لەسەر بڕیاری کۆمیتەشارستان کادرێک بنێردرێ بۆ بەشی پێشمەرگە. دوهەم، ئەگەر دێموکڕاسی بەسەرماندا حاکم نەبێ و پێکەوە پارێزگاری لە دێموکراسی نەکەین، تووشی هەڵدێر دەبین و کارەکانمان شێوەی فەرماندەرو فەرمانبەر بەخۆیەوە دەگرێ و کەسایەتی و پرستیژی کادر بەتایبەتی کۆمیتەی شارستان دێتەخوار. لەئاکامدا جگەلەوەی کادر ناتوانێ سەربەخۆ بێ توشی سەر لێ شێواویش دەبێ. ئەگەر کادریش

لەکاری خۆیدا سەربەخۆ نەبێ، شت فێرنابێ و بۆپێشەوە چوون دەوەستێ. لەبیرمە دوجار ئەوشتانەم دووپات کردەوە، هەرجارێ بەشێوەیەک. ئەوەیان بۆدەرکەوت کەمەبەستی من ئازاد بیرکردنەوەو ئازادکارکردنە، زۆریان پێ خۆش بوو. لەدوایی دا کورتەیەکم لەمەڕ سانترالیزمی دیموکراتیک کەلەپەیرەوی حیزبدایە بۆ باس کردن. دوای ئەوەی کەهێندێکیان لەڕابردو گلەییان هەبوو، چەند پێشنیارێکیان کردو ئالووگۆڕێکمان پێک هێنا. بۆماوێکی کورتیش بریارماندا جارێکی دی کۆببینەوە. چونکە کەندو کۆسپی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت بەوەندە کۆبوونەوە چاری نەدەکراو دەبوایە ئەومرۆڤە لێزان و خاوەن روانگانەی ناوچەی سەردەشت، لەگەڵ ئەوانەی خۆیان بەحیزبەوە هەلاوەسیبوو لێک جیابکرێنەوە. بەقەولی پێشینیان کە دەڵێن؛ (گۆشت بۆ قەساب و نارد بۆ نانەوا)

دەمەوێ دووئمونەی بچوک بێنمەوە. مەلاسمایلی حاجی کەپێشتر لەدەرەوە بەرپرسی تەشکیلاتی کوردستان بوو، بەهۆی شەڕوکێشەیەکی شەخسی لەلایەن کۆمیتەناوەندی شەش مانگ هەڵپەسێرابوو، دوای تەواو بونی هەڵپەساردنەکە درابوو بە ڕێکخراوی لای گەرۆر و لەبەردەستی فەقێ عەبدوڵلادا کاری دەکرد. چ لەباری سیاسیەوە، چ لەباری لێزانی و شایستەگی و لیاقەتەوە، وەک ئەوە دەچوو مرۆڤێکی لێزان و خوێندەوار لەبەر دەستی کابرایەکی نەخوێندەوار بنرێ!

لەکۆمیتەی شارستان دا، بەشی ئینتشارات و تەبلیغات درا بوو بەکوڕێک بەنێوی برایمی خاڵەلاوە . کارەکانی ئەوبەشە بەنوسین و تایپەوە، لاوێکی دی بەنێوی سەید ئەحمەدی حوسێنی بەڕێوەی دەبرد، بەلام برایم بەرپرسی ئەو کۆڕە بوو. شتێکی ئەوەندە سەیرو سەمەربوو پیاو پێکەنینی پێدەهات. دوای هێندێک مانەوەو لێکۆڵینەوە دەرکەوت ئەو برایمە هێندێکیش مشکوک و جێگای دڕدۆنگیە. دەست بەجێ لەگەڵ هەیئەتی ئیجرایی بڕیارماندا نابراو دەربکرێ و سەید ئەحمەد جێگای ناوبراو بگرێتەوە. ناوبراو بەتاوانی بیری پێشکەوتنخوازی لەکاری تەشکیلاتی دوور خرابۆوە، دەناڵەنێو ئەندامانی کۆمیتەی شارستاندا لەوی خوێندەوار ترو زاناترو تێدا

نەبوو. یان دەکرێ بڵێم هێندێک کەسی کەلەکۆمیتەی شارستان کۆ ببوونەوە، بنەماڵەی هەژاریان زۆر خۆش نەدەویست، هەربۆیەش سەید ئەحمەدی حوسێنی لەبیرکرابوو. لەنێو تەشکیلاتە سیاسیەکاندا هێندێک کەسی بەرچاو تەنگ هەن، کەئەگەر کەسێکی لێزانتر و زاناترلەخۆیان بەرپرسایەتی هەبێ، ئەو گوڵ ناکا و دەبێ کەسانی وەک سەید ئەحمەد پشت ناوبکرێن بۆ ئەوەی بۆخۆیان سینگ بێننە پێش.

سەید ئەحمەد دوای ئەوەی لەکۆمیتەی شارستانی سەردەشت تاقی کراوەو ڕاست و دروسی بۆحیزب دەرکەوت، بۆخوێندن نێردرا ئوروپا. لەبەر ئەوەی چاپلووسی و چاخانی نەبوو، بەداخەوە لەدەرەوەش مەسەلەی کوردستانیان بۆ ژیاندەوەو ئەو بوختانە ناحەقەی لایەنگری بیری تودەیان بەسەردا بڕی، بۆئەوەی ئەوانی ترخۆیان بنوێنن. ناباجگەلەحیزبی دێموکڕات و وەپاش کەوتنی کاروباری کوردی کێ ی دی زەرەر دەکا؟؟

دێمەوە سەر کارو باری کۆمیتەی شارستانی سەردەشت. دوای بەجێ هێنانی ئەو قەرارە لەسەر برایمی خاڵەلاوە، هەرچەند زۆر بەحەکیمانەش کردمان، بەڵام برایم دەستە گوڵی خۆی بەئاو داداو تایبەکەی لێ شکاندین و نەچووە ژێریشی کەبڵێ شکاندومە. زۆری نەخایاند بۆمان روون بۆوە کەناوبراو هاوکاری رژێم بووەو ئێمەش روحێکی موفتمان رزگار کردوە. بەراستی لەو بارەوە دەبێ سوپاسی کاک رەحیمی قادری بکرێ کەهەواڵی هاوکاری ناوبراوی لەگەڵ دوژمن دا بۆ هێناین و لەومەترسیەی رزگارکردین. هەرچەند رەحیم قادری لەباری کاری تەشکیلاتی مرۆڤێکی سادەو ساکاربوو، بەڵام لەقەدەر خۆی و بێ ئەزمونی خۆی لێکدانەوەی تایبەتی خۆی لەسەر ناوچەی سەردەشت هەبوو.

لەکۆبوونەوەی جاری دوهەم دا ئاڵووگۆڕی نوێ و، زانایانەتر لەپێشوو لە کۆمیتەی شارستاندا پێک هات. هەم ئەندامانی کۆمیتەی شار، هەم هەیئەتی ئیجرایی نوێ دروست کرا. هێندێک بەرپرسی نوێ بۆرێکخراوەکان نێردران. بۆ رێکخراوی رەبەت مەلاسمایلی حاجی، بۆ رێکخراوی هۆمل کاک رەحیم شیوەیی دیاری کران.

بنکەی کۆمیتەی شارستان لەکاژێ.

بەپێویستی دەزانم لێرەدا ئاماژە بەنامەیەکی دوکتور سەعید بکەم. دیارە نامەی گرینگی دوکتور سەعید زۆرن، بەڵام لەبەر ئەوەی بەنێوی تایبەتی من نەنوسراون، بەهیچ جۆرێک پێم خۆش نیە دەخاڵەت و ئاماژەیان پێ بکەم.
لەسەرەتای هاتنم دا بۆ ناوچەی سەردەشت، پاش دومانگان، دوای شارەزا بوون و، وەدەست هێنانی هەواڵ و زانیاری باش لەسەر ناوچە، بەو ئاکامە گەیشتم، کەبە هێندێک تێ بینیەوە دەتوانین جارێکی دیکە شاری سەردەشت بگرینەوە.
دوکتور قاسملوو کە دەیویست بچێتە دەرەوە، بەگوندی کاژێ داهات کەکۆمیتەی شارستانی سەردشت لەسەرووی ئەو گوندە نیشتەجێ بوو.
بەتێ بینیەکی هەم بوو باسی گرتنەوەی شاری سەردەشتم لەگەڵ هێنا گۆڕێ و هەمووڵایەنەکانم بۆ باس کرد. دوکتوور زۆری پێ خۆش بوو. دوای هێندێک پرسیارو وەرگرتنەوەی وەڵام، پێشنیاری پێکردم کەئەوانەی بۆم باس کردوە بۆ دەفتەری سیاسی بنوسم. دوکتور لەسەر ئەو باوەرە بوو پێشی چونی ئازوقە بگیرێ بۆ ئەوەی پادگانی سەردەشت بکەوێتە مەزیقە تائەگەر بمانەوێ شار بگرینەوە، بێ ورە بن. چونکە ئەو کات فرۆکەو هێلی کۆپتێر هاتووچۆیان نەدەکردو ڕاوەستابوون. دوایی دوکتور لەسەر نەهێنی کاری پێی داگرت کەنابێ ئەو باسە لەکۆمیتەی ئیجرایی دا باس بکرێ.
نامەیەکم بۆ دەفتەری سیاسی نووسی. لێرەدا لەبەر هێندێک شتی نەهێنی، ئەسلی نامەکەم نایەمە سەرکاغەزو بەوەندەی دەبڕمەوە کە پێشنیارو لێکۆلینەوەکە، لەمەڕ گرتنەوەی شاری سەردەشت بوو.
دوکتور قاسملوو بەرەو ئورووپا ڕۆیشت و منیش نامەیەکم بەدوورودرێژی بەلێکۆڵینەوەو لێکدانەوەیەکی کەبەمێشکم داهات لەچەندین لاپەڕەدا، بەپێی

هەلومەرجی ئەوکات بەپێشنیارەوە بۆدەفتەری سیاسیم نارد.
دوای ماوەیەک دوکتور سەعید بەدەل « سادقی شەرەفکەندی » بەنامەیەکی دەست خەتی خۆی وەلامی پێشنیارولێکۆڵینەوەکەی دامەوە. ئەوە دەقی وەلامەکەیەتی:

بەڕێز کاک سەعید کوێستانی!

بەسلاوێکی حیزبیانەوە، لێکۆڵینەوەکەتان لەسەر وەزعی سەردەشت و پێشنیار بۆ گرتنەوەی شار لەدەفتەری سیاسی دا خوێندرایەوەو باسی لەسەر کرا.
بەگشتی لێکۆڵینەوەکەتان تەئید دەکەین و پێمان وایە ئەزەرەکانتان ڕاستن و لەم بارەوە زۆر سوپاستان دەکەین.
دیارە ئێمە هەرچی لەدەستمان بێ تێدەکۆشین ئەوکارە جێ بەجێ بکەین و لەوەختی خۆی دا ئێوەش لەجەرەیان دەنێین، بەلام پێویستە عەرزتان بکەین کە: بەداخەوە ئێستا ئەو ئیمکاناتەمان نیە، بەتایبەتی لەباری چەک و چۆل و تەقەمەنیەوە. ئێمە لە پێشدا دەبێ لەم بارەوە خۆمان تەسەل بکەین کەخەریکین بزانین چۆن دەبێ.
بێجگەلەمە، هەروەک لەکۆبوونەوەی کۆمیتەناوەندی دا باس کرا، زستان بۆ عەمەلیات فەسلێکی باش نیە. زستان هەروەک بۆهێزی دەولەت گیروگرفت پێک دێنێ، جولانەوەی پێشمەرگەش تووشی زەحمەت دەکا. لەلایەکی دیکەش ئێمەنابی وەزعی خەلکی شاریشمان لەبیر بچێ کەئەگەر شەڕێکی قورس بێ لەزستاندا زۆر تووشی نارەحەتی دەبین.
لەبەهارێش دا کەجەنگەل شین دەبێ و خۆشاردنەوەی پێشمەرگەوخەلکی باشتر تێیدا مومکین دەبێ و بێجگە لەوە لەبەر هەورو باران، فەعالیەتی هێزی هەوایی دوژمن زۆر هاسان نیە ئەوکارە دەکرێ. هەر سەرکەوتوویی .

برات سەعید بەدەل ١٩/١١/١٣٦٠هە ١٩٨١ز.

دێمەوە سەر باسی کۆمیتەی شارستان و ئەوحەوت ڕێکخراوانەی کەسەربە کۆمیتەی شارستانی سەردەشت بوون. واتە ڕێکخراوی میراوێ، مەزرا، بلەفەت، ئالان، هۆمل،

ڕەبەت و گەرۆر. ئەو ڕێکخراوانە هەرکام بەچەند کادرەوە خەریکی کاری ڕێک خستن و حەڵکردنی گێرەوکێشە دانیشتوانی ناوچە بوون.

ئەوەی ڕاستی بێ لەناوچەکاندا لێزانینی کاری ڕێک خستن لەو پەڕی لاوازی دابوو. هۆی ئەسلی ئەولاوازیە دەگەڕاوە سەر کادرەکان و هێندێک بارو دۆخی خێڵەکی ناوچەکە. بۆ وێنە؛ ڕێکخراوی ڕەبەت کەسەرجادەی مەهاباد سەردەشت هەڵکەوتووە، دانیشتووی ئەوناوچە لەناوچەکانی ترخوێندەوارترو زیرەک تربوون. کەچی تابڵێی ڕێکخراوێکی دەرهەم و بەرهەم و بێ سەرەو بەرەی هەبوو. کاک مستەفای شەمامی کە بەرپرسی ڕێکخراوی ڕەبەت بوو، لەباری ڕێکخەریەوە دەکرێ بڵێم جگەلەوەی ئەیکردبوولێی نەدەزانی، ئەوکارەی کەدەبوایە بیکابۆی نەدەکرا. یان دەکرێ بڵێم بەڕاستی کاک مستەفای شەمامی لێزانینی سیاسی و ڕێکخەری تێدا نەبوو. یان بەقەولی کادرەکانی هارێی "لەبناغەڕا مستەفا باوڕی بەکاری سیاسی وکوردایەتی نەبوو" زۆربوون کەسانی وەک کاک مستەفاکەکاتێک دەیانزانی بەو زوانە سەرکەوتن وەدەست نایە بچینەوە نێوشارەکان وەک خۆیان لێ بێتەوە، زووخۆیان دەکێشاوەو بێ بەڵگەو بەهانە بۆی دەر دەچوون و وەک کاک مستەفای شەمامی دەڕۆین.

بەداخەوە لەحیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا، کەسانی خۆ بەزل زان ولەخۆبایی مان زۆربوون کەهیچیان لەدەست نەدەهات، بەڵام لە وانی زاناو ماندوو لەپێشترو خۆشەویست تربوون. کەسانێکی وەک سمایلی حاجی کەشتیان دەزانی ە کاریان لەدەست دەهات، بەداوە دەزوێکەوە بەندبوون کەدەر بکرێن و هەلپەسێردرێن.

کاتێک مەلاسمایل کرا بەبەرپرسی ڕێکخراوی ڕەبەت، شەوێکی جیبەکەیان بردبوو پڕیان کردبوو لە تی ئێن تی و شتی تەقینەوە بۆ ئەوەی لەکاتی هەڵکردندا بتەقێتەوەو مەلاسمایل بکوژرێ. دوای دوو ڕۆژان ماشێنەکەیان دیتبۆوە، مەلاسمایل شانسی خۆی ماشێنەکەی بۆ هەڵنابێ. دیاربوو بەناشیەتی کارەکەیان کردبوو نەتەقی بۆوە. دەمان زانی کێ وای لێکردوە، بەڵام بەڵگە نەبوو. کاتێک من ئەو هەواڵەم بەدەفتەر ڕاگەیاند، نەک هەر بەهێندیان نەگرت بە شتێکی گاڵتەشیان دەزانی. بەمەلاسمایلم

گوت؛ ماشێنەکەت چاک بکەوەو، واز لەلێکۆڵینەوەو بێنەو بەرە بێنە.
دوای ماوەیەکی دیکە، شەوێکی بەپەلە نامەیەکیان بۆهێنام کەگۆیا ئەو شەو مەلاسمایل خۆی تەسلیمی ڕژیم دەکاتەوەو پێویستە هەرچی زووتر بچین بیگرین و . . من نەک هەر بروام بەشتی ئاوام نەدەکرد، بەڵکو گاڵتەشم پێ دەهات. هەرچەندی دەورو بەری خۆم فشاریان بۆ هێنام و ڕژد بوون لەسەر ئەوەی بچین بەوشەوە بیگرین، ڕێگەم نەدان و بەرپرسایەتیەکەم وەستۆی خۆم گرت. دوایەش روون بۆوە کەنەخشەی کێ بوو و، ئەو برادەرەی کەدەیویست ئەوکارەم پێ بکا، پاشی ماوەیەک بۆخۆی بەجۆرێکی تر لەو تەڵەیەکەوت. کە لێرەدا نامەوێ نێوی بێنم.
لەکۆنفرانسی بنەوخەڵەف کاک رەحیمی قادری رەگەڵ تیپێکی گوێ لەمست کەوتبوو لەخۆڕا ڕەخنەی لەم و لەو دەگرت و یەکێک لەوانەی کەبەناحەق دەیویست بیکوتێ مەلاسمایل ی حاجی بوو. تیپێکی کە لەخۆی هالآندبوون، چونکە لەمەیداندا نەماون خۆیان تەسلیم کردۆتەوە ناویان ناهێنم. کاک رەحیم خراپ حاڵی کرابوو وای دەزانی دەکرێ ئەگەر بەناحەقیش بێ رەخنەبگرێ. تەنانەت لەرووی منیش ڕاوەستێ و نەیەڵێ وەڵامی رەخنەو پرسیاری نوێنەران بدەمەوە. ناوبراو قسەکردن و رەخنەگرتنی لە تەشکیلات پێ دروست بوو، بەلام وەڵام وەرگرتنەوەی لەمن کەبەرپرسی کۆمیتەی شارستان بووم پێ ڕاست نەبوو و ڕازی نەبوو وەڵام وەرگرێتەوە. دوای ئەوەی دوو سێ جار رووم لەنوێنەرەکان کرد کەرەحیم بێدەنگ کەن من وەڵامەکان بدەمەوە کۆتایی بێ. رەحیم دیاربوو قەوڵیان پێدابوو پشتی دەگیرێ و دەکرێ پێ بچەقێنی و بێدەنگ نەبێ. ناچار بەشێوەیەکی غەیرە دیموکراتیانە بێدەنگم کرد بۆ ئەوەی گوێ بگرێ و رێز بۆ کۆنفرانسەکە دابنێ. بۆیە لەسەر ئەو باسە بێتامە زۆر ڕۆیشتم، چونکە یەکەم جار بوولەژیانی سیاسیم دا ئاوا تووڕەبم، یان ئاوا پەنا بۆ زەبروزەنگ بەرم. ئەوانەی کارم لەگەڵ کردون زۆر باش دەزانن کەمن لەکۆبوونەوەکاندا وەک مرۆیەکی سادەو ساکار دواوم و خۆم بەسەرکەس دا هەڵ نەکێشاوە. بەتایبەتی رەحیم قادری یەکێ لەو کەسانە بووجگە لەوەی کادری کۆمیتەی شارستان بوو بەدۆستی نیزیکی خۆم دەزانی.

ئێستاش ئەم زانی بۆخۆی تێکەڵاوی ئەودەستەبەندیەکردبوو؟ دەکرێ بەراشکاوی دەڵێم؛ کاک ڕەحیم قادری کاری حیزبی بۆگرنگ بوو گوێ لەمستی کەس نەبوو. بۆچی لەبەرچی گۆڕاو نازانم. دەستەبەندی کاک ڕەحیم قادری و پێشمەرگەلەخۆ هاڵاندنی کاک حەسەن بوو بەهۆی ئەوەی کەمەلاسمایلی حاجی دەنگ نەیەنێتەوە. دوای کۆنفرانس هەیئەتی ئیجرایی وەک مشاوری کۆمیتەی شارستان، دەنگی دا بەمەلاسمایل بۆ ئەوەی بکرێ بەبەرپرسی ڕێکخراوێک لەناوچەی سەردەشت. دوای کۆنفرانسی کۆمیتەی شارستان، ڕاپۆرتی کۆنفرانس و هەڵبژاردن و دابەشکردنی کار نوسراو بەڕێکرا بۆ دەفتەری سیاسی. ئەوکات کاک سەعید بەدەل بەرپرسی تەشکیلاتی وەستۆ گرتبوو. کاتێ ڕاپۆرتی پێ دەگاو دەیخوێنێتەوە، بەدیتنی نێوی سمایلی حاجی، بروسکەی بۆلێدابن و مشاوورەتی ناوبراوی ڕەدکردەبۆوە. زۆرم هەوڵدا بڕیاری هەیئەتی ئیجرایی ئەشکێ بێ سوود بوو. پێداگرتنی من لەسەر ئەو مەسەلەیە گەیشتە جێگایەک کەهێندێک لەگەڵ دوکتور سەعید نێوانمان سارد بێتەوە.

بەشێک لەکادرەکانی کۆمیتە شارستان کەوتبوونە سەرکاری ڕێکخستن و هەنگاویان بۆ هەڵدێناوە. هێندێکیان هەرچەند ئەزموونیان نەبوو، بەڵام باش دەچوونە پێش و لەحاڵی پشکوتن دابوون. ئەو کەسانەی حیسابی کادریان لەسەر دەکرا، بریتی بوون؛ لەسەید ئەحمەدحوسێنی، مەلاعەزیز ئەحمەدی، ڕەحیم قادری، سەعیدی مەمەندی، مەلاخدری دۆڵەگەرمی، مەنسوری حەداد، ڕەحیم شیوەیی، میرزاخدر ڕوستەمی، لەتیف نەخشبەندی، هومایون ئەردەلان، ڕەحمانی محەممەدی، مەلاخالەق، حوسێن حەداد، محەممەد مرادڕەسوڵی، برایمی زێوەیی، فەقێ عەولاقەلەڕەشێ، سەیدحەسەن حوسێنی، عەلی عەزیزی. جگە لەوانەی نێوم هێنان کەسانی دیکەش وەک کادر زۆربوون، بەڵام هەر نێویان کادربوو دەنا ئەگەر هەڵومەرج ئاوا نەبایە، لێوە شاوەیی کادریان و کاری ڕێکخستن یان نەبوو.

کارشکێنی !

هێندێک جار دەم دیت لەکارەکانم دا کارشکێنی دەکرێ و کارەکان ناچنە پێش. زۆرم هەوڵدا بزانم لەکوێ ڕایە. لەوکاتی دا دەبوایە بۆ چاک کردنی ددانەکانم سەفەرێکی دوو حەوتوویی بکەم. دەوازدە ڕۆژی بۆنەورۆز مابوو. بەیاننامەیەکم نوسی و لەگەڵ هەیئەتی ئیجرایی دانیشتین و پەسند کرا. داماان بەسەید ئەحمەدی حوسێنی بەرپرسی ئینتشارات و تەبلیغات بۆنەوەی ئامادەی بکات و بلاوبکرێتەوە.

من ڕۆیشتم و دوای نەورۆز کەهاتمەوە، بەیاننامەکە لەبناغەوە گۆڕابوو. هومایون ئەردەڵان شتێکی دیکەی نووسیبوو داببووی بە سەید ئەحمەدو چاپ و بلاو کرابۆوە. کاتێ ڕەخنەم گرت، هومایون گوتی. ڕاستە ئەوی تۆ نووسیبوت پەسند کرابوو، بەلام من پێم باش نەبوو. من زۆری لەسەر نەرۆیشتم بەکاک سەید ئەحمدم گوت:

- تۆ کەبەیانە پەسند کراوەکەت تایپ کردوە چەند نوسخەیەکی لێ چاپ بکە بابەدەستەوەبێت. چونکە دەمزانی ئەوەی کاک هومایون نوسیویەو بلاوکراوەتەوە، لەگەل سیاسەتی حیزبی دێموکراتی کوردستان نایەتەوەو دەفتەری سیاسی بەو زوانە لەو بەیانامە دەکۆڵێتەوە.

چەندکادرێکیش مەرەخەسیان وەرگرتبوو لەقەلادزێ دەخولانەوە. ڕەخنەم لەوەش گرت، بەلام کاک هومایون ئامازەی بەوە کرد کەمەلاعەزیزی ئەحمەدیش لەوێ یە. واتەتۆ ئیزنت داوە. کاتێک وەبیرم هێناوە کە ناوبراو ئیستعفای داوە پێکەنی و گوتی: من بەسەهوو چومە ئەوکارەم کردوە. شەهید هومایون لەبەرانبەر کارێکی هەڵەی کەدەیکرد، زوو پێی لەعەیبی خۆی دەناو پەشیمان دەبۆوە. پاش نیوە ڕۆ لەگەڵ برادەران دانیشتین و خەریکی کاروباری خۆمان بووین. هەوالیان هێنا کە دووبرادەری کۆمیسیون تەشکیلات هاتوون و داوای هاتنە ژوور دەکەن. کۆبونەوەی خۆمان تەواو کردو بانگمان کردن. دوای خۆش و بێش بەیان نامەکەیان هێنادەرو کەوتنە پرسیارلەسەر ناوەرۆکی بەیانەکە. من هیچ شتێکم نەدەکوت تاکوو بزانم کاک هومایون چ وەلامێک دەداتەوە. مشت و مڕیان توند بوو، هومایون دەیگوت: من نوسیومەو

بەدروستی دەزانم. ئەوانیش دەلیل و ئیستدلالیان بۆ دێناوە. دوایە لەمنیان پرسی؟ کەمن بۆچی هێشتوومە ئەو بەیانە دەرچێ و بلاو بێتەوە؟ تۆ وەک ئەندامی کۆمیتە ناوەندی و بەرپرسی کۆمیتەی شارستان پێتوایە سیاسەتی حیزب ئەوەیەو ئەوەی هومایون دەیڵێ ڕاستە؟ لەگەڵ زۆر پرسیاری تر.

منیش ناچار بەیاننامەنوسراوەکەی خۆم هێنادەرو پێم گوتن: ئێمە ئەوەمان نوسیبوو ئەومان پەسند کردبوو. من بە سەفەر چوبوم و کاک هومایون ئەوەی بە تەنیا نوسیوەو بەبێ بڕیاری کۆمیتەی شارستان بڵاوی کردۆتەوە. لەوەش پتر ئامادەنیم قسە لەسەر ئەو نوسراوەیە بکەم.

دوکتور سەعید کەبەیاننامەکەی دیتبوو دوکەسی بۆ لێکۆڵینەوە ناردبوو، لەلایەکی دیکەوە بیستبووی عەبدوللا ئەحمەدی و مەلاعەزیزو محەممەدی قادری لەبەستەستێن، کەنەدەبوو لەوێ بن. چونکە بەپێی بڕیاری حیزب ئەندام و پێشمەرگەو کادری حیزب مافی هاتووچۆیان بۆ و دیو نەبوو. دوکتور سەعید بەتوورەیی نامەیەکی بۆ نوسیبوم لەگەڵ نامەیەکی تردا بەو برادەرانەیدا ناردبوو.

بەڕێز کاک سەعیدا!

بەسلاوێکی گەرم. لەسەر هێندێک کاروباری تەشکیلاتی لەڕۆژەکانی داهاتوودا پێم وایە نامەی ڕەسمی تان بۆدەنوسین، بەڵام لێرە دەمویست برایانەو لەنێوان خۆماندا لەسەر چەند مەسەلەیەک دەردی دڵ بکەین:

بەپێی خەبەر کەهیوادارم ڕاست نەبێ، ژمارەیەک لەکادرەکانی ئێوە بەئیجازەی ئێوە هاتووچۆی ئەو دیو دەکەن بەبەهانەی جوراوجورا بۆنمونە کاک عەبدوللای ئەحمەدی کەچووە لەبەستەستێنێ سەری لەماڵی خۆیان داوە، چۆن چووە؟ ئەگەر بەئیجازەی ئێوە بووە، چۆنە؟ قەرارێکی ئاوامان هەبووە؟ ئەگەر بێ ئیجازەی ئێوە چوە، چۆن هەروا لێی قبووڵ دەکەن؟

٢- لەسەر هێندێک لەو کەسانەی بەئاشکرایی لەو دیو دانیشتون یان هات و چۆ دەکەن. لەبەر ئەوە کەزۆر بەرچاون و ئیدیعاشیان زۆرە، ئێمە ناتوانین چاو لەسەرچاو

دانێین. بۆنموونە کاک مەلاعەزیزی ئەحمەدی! کەبەداخەوە پێشنیاری موشاوەرەتی کۆمیتەناوندیشی بۆدەکرا !! . ئێمە لەوتاریخەوە ناوبراو بەکادری حیزب ناناسین و، بەهیچ جورنابێ ئەگەر ڕۆژێک گەڕاوە کاری پێ بسپێرن. دەبێ بێتە لای ئێمە تابزانین حیزبایەتی چۆن حاڵی بوە؟!!

٣- شتێکی زۆر خصوصی و دۆستانەی دیک.. کاک مەلامحەممەدی خزری هاتبوە لەسەردەشت لەگەڵ تۆکار بکا.. پێم گوت سەردەشت کادری زۆرەو پێویستی نیە، بچوە جێگایەکی دیکە. . .بەڵام ڕاستەکەی ئەوەیە ئەوە بەهانەبوو. پێم خۆش نیە دەوروبەرت لەوانەی لێ کۆبنەوە... هەر مەلاسمایل و ..... بەسە. بۆخۆشت هێندێک ئەوە لەبەرچاو بگری باشە. دیارە خۆ نەبڵێم لەسەر خۆت شکێکم هەیە. لەپاشانیش مەسئولیەتی ناوچەیەکی زۆرگرینگی وەک سەردەشت وپشتیوانی دائیمی لەلایەن ئێمەوە هەر هەیەو شانازی بەهاوکاری و تێکۆشانی تۆدەکەین. بەڵام بۆخۆت دەزانی قسەوباس هەیەو باشترە لەخۆ ڕا بەهانە بەکەس نەدەین ... شەڕی اعصابیش بۆخۆت سازنەکەی.

هەر خۆش بی   برات : سەعیە بەدەل ١٣٦٣/١/٢٣

دوای ئەوەی نامەکەم خوێندەوە،زۆر نارەحەت بووم، چونکە بەداخەوە دوکتور سەعید مەبەستەکانی منی خراپ وەرگرتبوو. وەڵامی نامەکەم بەدورو درێژی بۆ نووسیەوە، بەڵام ئاماژەیەکی بچووکی پێدەکەم.

نووسیم: من بەتەواوی ئاگاداری بڕیاری پلنۆمم ونیجازم نەداوە بەکەس بچێتە ئەو دیو و تەنانەت لێرەش نەبوومە. نازانم بۆ بەقسەو قسەلۆکی ئەم و ئەو دەستت داوەتە پێنووس و لەخۆڕا تاوانبارم دەکەن؟! یەکەم مەلاعەزیز ئیستیفای داوەو لەحیزبدا نەماوە. ڕەنگبێ سبەینێ برادەرانی کۆمیسیۆنی تەشکیلات بگەنەوە لات و ئیسعفاکەش بێنن کەمانگێک لەمەوبەر نوسیویەو ڕۆیشتوە. ٢- عەبدوڵڵای ئەحمەدی بەیانی دەنێردرێتە لای بەرێزتان بۆخۆت لێی بپرسە چۆن چوەو؟ کەنگێ چوە؟ کێ ئیجازەی داوە ٣- محەممەدی قادری بەرپرسی کۆڕی سەردەشت نامەی بۆ نوسراو

سبەینێ پێی دەگا کەلەکۆمیتەی شارستانی سەردەشت بەرپرسایەتی نەماوە.
لەکۆتاییدا پێم خۆشە بزانم بۆچی لەخۆڕا لەکۆمیتەی شارستانت هەڵپێچاوە؟!
١٣٦٢/١/٢٨ برای بچوکتان سەعیدکوێستانی.

بەدوای وەڵامی نامەی دوکتور سەعید نامەیەکم بۆ دوکتور قاسملوو نوسی و گلەیم لێکرد، کە ئەرکی کۆمیسیۆنی تەشکیلات ڕێنوێنی کردنەو ئەگەر هەڵەیەک کرا یاریدەی کۆمیتەکانی خوارو بدات، نەک هەڵوەشاندنەوەی بڕیاراتی هەیئەتی ئیجرایی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت .

وابزانم دوکتور قاسملوومەسەلەکەی لەگەڵ دوکتور سەعید باس کردبوو. ناوبراویش ئەونامەی بۆنووسیم. براگیان کاک سعید !

کاک سەرهەنگ قادری نامەکەی تۆی هێنا. نامەکەی بۆ دوکتوریشت نوسیبوو خوێندمەوە. هیچ شک لەوەدا نیە کارو مەسئولیەتت زۆرەو ماندووی، بۆیە واتورە بووی بەبێ دەلیل! بەراستی بێ دەلیل.

جاکاکەگیان وەک دەبینی من هیچ دەلیلێک بۆ توڕەبونت نابینم. وادیارە ئەتۆ زۆرکاردەکەی و ماندووی. ئەوانەی شێوەکاری تۆشیان پێ خۆش نیە، دێن درۆو دەلەسە دەکەن و قسەوباسی ناڕاست بڵاو دەکەنەوە. بەداخەوە لەوکارە دا وادیارە هێندێک سەرکەوتوون و توانیویانە ئەتۆناڕەحەت بکەن.

لەحاڵێکدا دەمویست بەجیددی عەرزت بکەم و ئەگەر بەپێویستی دەزانی بابەمۆری ڕەسمیش بۆت بنوسم:

١- دەفتەری سیاسی بەتێکڕایی و کاک دوکتورو ئەمن بەتایبەتی، بەکاری تۆ شانازی دەکەین و بەتەواوی هێزو دەسەڵاتمانەوە پشتیوانیت لێدەکەین، لەوەباشتربەتەواوی دلنیابی. ئێمە بەتایبەتی ئەمن ئەگەر غەیری ئەوە بوایە بەڕاشکاوی دەمگوت. بەڵام ئێستا بەتەواوی بەهاوکاری جەنابت شانازی دەکەم و پشتیوانیت لێ دەکەم کە هێندێک لەو ... بێکارانەت وەدەرناوە یان وەلات ناون. کارێکی زۆرباشتکردووەو هەروا درێژە بدە بەکار. ئەوانەش دەست لەسەردەست دانانێن و تۆ کاری خۆت بکەو

گوتیان مەدەیە.

٢- کۆمیسیۆنی تەشکیلات یانی ئەمن، منیش رووبینیم لەکەس نیە. غەیری من کەسی دیکە لەکۆمیسیۆنی تەشکیلاتدا بڕیارنادا. نەزەری خۆشم نیسبەت جەنابت لەسەرەوە عەرزکردی. جانازانم کۆمیسیونی تەشکیلات پیلانگیر دژی تۆ چی یە؟!

برات سعید بەدەل ١٣٦٢/٢/٢٧

ڕۆژی ١٣٦٢/٢/١٩هەواڵمان وەرگرت کە یەکێتی نیشتمانی لەبناری قەندیلی سەرووی ئاشقوڵکەو. . . بەسەر بنکەکانی حیزبی شیوعی داداوەوکادرو پێشمەرگێکی زۆریان لەخەباتگێڕانی ئەو حیزبە بەناحەق کوشتوون.

ڕۆژی ١٣٦٢/٢/٢٠ کاک سەید ئەحمەدی حوسێنی بەیانی زوو نامەیەکی بۆناردبووم کە ٢٦ پێشمەرگەی حیزبی شیوعی بەبەر پرسایەتی کوڕێک بەنێوی شێرزاد لەکۆمیتەی شارستانن دەیانەوێ بچنەوە سەرکردایەتی و ڕێگاش ئەمین نیە لەبەر ئەوشەڕوهەڵلایەی یەکێتی سازی کردوە. تکایە بڵێ بزانین چیان لێ بکەین؟ چومەوە کۆمیتەی شارو مەلاحەسەنی شیوەسەڵی مان ئاگادارکردکە ئەبرادەرانە بۆسەر ڕێگای واوان دەرباز کات بۆئەوەی بەسەلامەتی بگەنەوە سەر کردایەتی خۆیان. وەزعەکە ئەوەندە ئاڵۆزو نائەمین بوو، مەلا حەسەن جگەلەو ڕێگایە ڕێگایەکی دیکەی پێ شک نەدەهات. بەهەرحاڵ رزگاریان بوو.

ڕۆژی ١٣٦٢/٢/٢٣هەتاوی نامەیەکی دوکتور سەعیدم وەرگرت، نوسرابوو:

برای بەرێزکاک سەعید!

بەسلاوێکی گەرم. هەروەک ئاگاداری ئەوەلێرە لەلای مام جەلال و برادەرانی حیزبی شیوعین. مامۆستا کەریم ئەحمەدو مەلائەحمەدی بانی خێلانی (ابوسرباز) .. ناوبژیەکەیان تائێستا باش چۆتەپێش و هەروەک ئاگاداری شەڕەکەیان لەنێوان خۆیاندا وەستاندوەو بزانین دەگاتە سوڵح و دۆستایەتیەکی درێژخایەن یان نا. بەڵکوو هاتنەدەری برادەرانی شیوعی لەجبهە لەگەڵ قیادەشی تێدابێ. . .

هەڵوێستی ئێمە دیارە بۆخۆت باشتر دەزانی، ئیحترامی زۆرو دۆستایەتیە لەگەڵ

برادەرانی شیوعی، بەجۆرێک کەهەست بەوەبکەن: ئێمە دۆستی وانین و دەتوانن هەمیشەلەسەرمان حیساب بکەن. ...

بەم بۆنەوە قەرارە کۆبونەوەیەکی مەکتەبی سیاسی لەم دەوروبەرەبکەن. لای دەفتەری ئێمەیان پێ دوورە. پێشیان باش نیە بێنە لای یەکێەتی ڕاستەوخۆ. جابۆیە لای ئێوە گوندی بنەوخەڵەفیان بۆکۆبوونەوکەیان پێ باشە.

تکایە ئەگەر هاتن زۆر زۆر یارمەتی و ئیحترامیان بگرن وەک میوان و دۆستی بەرێز.

بۆ کاک مەلاحەسەنیشم نووسی کە محافەزەتی باشیان لێ بکەن و بەکورتی هەرچی لەدەستتان دێ ڕێزوئیحترام و سازکردنی ئیمکانات بۆیان . ئەوە مەسەلەیەکی زۆرگرینگی سیاسیە....

ببورە ئەگەر خەتم هێندێک خراپە بەپەلەم نووسیوە. برادەرانی کۆمیسیۆنی تەشکیلات هاتنەخزمەتتان تکایە ڕێنوێنیان بفەرموو... زۆر سوپاست دەکەم.

براتـ: سەعید بدەل ١٣٦٢/٢/٢٣

بۆ سبەینێ مامۆستا کەریم ئەحمەدو ابوسەرباز گەیشتنە گوندی بنەوخەڵەف و دوای چاوپێکەوتنێکی کورت، بەرەو سەردەشت ڕۆیشتن. کاتێ مەسەلەی دانیشتن و کۆبوونەوەو ڕاسپاردەی دوکتور سەعیدو ئامادەگی هاوکاری خۆمان بۆ باس کردن، سوپاسیان کردین وگوتیان بۆ وەختێکی دیکەی هەڵدەگرین. دیاربوو زۆر ناڕەحەت و بەپەرۆش بوون بۆو ڕووداوە ناخۆشەی بۆیان هاتبوە پێش کە ئەو زەرەرە گەورەیان لێکەوتبوو. دوای ڕۆیشتنی ئەوان دەفتەری سیاسیم لەنەزەری ئەوان ئاگادارکردەوەو نوسیم: بەبڕوای من لەحالی حازردا، ئامادەگیان نیەکۆبونەوە لەگەڵ یەکێتی نیشتمانی بکەن. لەوشەڕەدا، بەداخەوە ڕادیوی یەکێتی نیشتمانی بەوکوشت وکوشتارە شانازی دەکردو خۆی پێ هەڵدەکێشا.

لەوکاتدا دەستەیەک لەپێشمەرگەکانی هێزی ئاوارە لەسەرووی گوندی مەزرایە بنکەیان بۆکرابۆوەو بەیاریدەی هێزی موعینی یەوە هاتبوون. سەردەستەکەیان ڕادیۆیی یەکێتی دەکاتەوەوئیحساسات دەیگرێ، نامەیەکی پیرۆزباییان بۆدەنێرێ و ئەوانیش

بەنێوی دەستەیەک لەهێزی موعینی نامەکە لەڕادیۆ دەیخوێنەوە.
ئەوش بۆئێمە ببوە گیروگرفتێکی نوێ و دەبوایە وەلام دەرەوە بێن کەئێمە نەبووینەو، درۆیەو، ڕاست نیەو فلان و بێهمان.
بەهەر حاڵ دوایی دەفتەری سیاسی برادەرانی حیزبی شیوعیان ئاگادار کرد؛ کەمەسەلەکە لەلایەن حیزبەوە نەبوەو.....

دوای کۆنفرانسی بنەوخەلیف هەیئەتی ئیجرایی کۆمیتەی شارستان گۆڕا. سەیدئەحمەدحوسێنی و مەنسورحەدادو میرزاخدر، واتە سێ ئەندامی نوێ هەیئەتی ئیجرایی کاروباری کۆمیتەی شارستانیان بەڕێوە دەبرد، کە بریتی بوولە؛ بەشی ماڵی و کۆمەڵایەتی و ئینتشارات و تەبلیغات. مەلاحەسەن وەک فەرماندەی هێزو منیش هاوئاهەنگ کردن و بەشی تەشکیلاتبم بەڕێوە دەبرد. لەماوێکی کورتدا لەگوندی بنەوخەلەف دوجار کلاسی کادرمان بۆ هێندێک لاوی شۆڕشگێڕکردەوەو دەورەیەکی کورتی سەرەتاییمان پێ دیتن. بەحەق لەو دوو دەورەی کلاسی کادر دا سەید ئەحمەدی حوسێنی ئەخشی سەرەکی هەبوو.

بەهاری ١٣٦٢هـ ١٩٨٣ز، هێرشی ڕژیم بۆسەر حیزبی توده و چریکی ئەکسەریەت دەستی پێکرد. زۆر لەسەرانی حیزبی توده گیران. واتە سەرئەنجام ئەورژیمەی کەزیدی ئیمپریالیست و پشتیوانی حیزبی تودەی پێشکەوتووخوازبوو! کۆنەپەرستی خۆی بەحیزبی توودە ئیسپات کردو دوای گرتن و تێک شکاند ناردنیە ڕەشەچاڵەکان ژێرئازارو ئەشکەنجەو تەنانەت ئێعدامیش.

ڕێبەرانی حیزبی توده خۆ ڕاگری شکەنجەیان نەهێناو بۆ ڕزگاری خۆیان دەستیان کرد بەنەهێنی درکاندن و خۆبەدەستەوەدان. کەئەنجامی ئەوکارەیان بەهۆی ئێعدام کردن و لەناو چوونی کادرو ئەفسەرێکی زۆری شۆڕشگێڕو، ڕزگار بوونی کەسانی وەک کیانووری سەردەبیری حیزبی تودەی ئێران.

لەو سەرو بەندە دا کەرژیم ئێران چریک و تودەیەکانی ڕاو دەناو دەیگرتن، حیزبی دێموکڕاتی کوردستانی ئێران، وەک ئەرکێکی ئینسانی و سیاسەتێکی ڕاست و

دروست، بڕیاریدا هەرکاتێ ئەندامی ئەو دوو ڕێکخراوانه بێنه کوردستان پەنایان دەدرێ و ڕێزیان لێ دەگیرێ. تەنانەت بەڕادیۆ و بەیان و ڕۆژنامەش بلاوکراوەو ڕایگەیاندرا. لەناوچەی سەردەشت١٧کەس لەئەندامانی حیزبی تودەو چریکی فیدایی ئەکسەریەت، خۆیان گەیاندە نێو شۆڕش و بەڕێزەوە پەنایان درا.

ئەو چەندکەسە ماوەیەک لەلامان مانەوەو، دوایی ویستیان بچنەلای برادەرانی حیزبی شیوعی. ئێمەش لەسەرداوای خۆیان یاریدەمان دان و ناردمانن بۆلای حیزبی شیوعی له ناوچەی بادینان.

ڕاگەیەندراوی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکراتی کوردستان چ لەباری پرنسیپی ئەخلاقی و چ لەباری دەرکی دەوران و سەردەمی سیاسیەوە لەڕوانگەی خۆمەوە بەشتێکی باش و ئسوولیم دەزانی. بۆیه نامەیەکی تایبەتیم بۆ دوکتور قاسلوو نووسی و لەنامەکە دا ئاماژەم بەدوکتورقاسملووکردبوو لەباری لێ زانی و دەرکی هەلومەرجی ئەوکات. ئەویش لەوەلامدا ئەو نامەی بۆ ناردم.

برای بەڕێز کاک سەعید!

پاش سلاوێکی گەرمی برایانه. نامەکەت گەیشت و زۆر سوپاس. دیاره لوتفێکی زۆرت نیسبەت بەمن نیشان دابوو کەدەگەڕێتەوە سەرحیزبەکەمان ئەشەخسێکی تایبەتی. زۆرکەس ئێستا چارەنووسی حیزبی تودەی پێ خۆشه، من پێم ناخۆشه. بەلام هەروەک لەاطلاعیەی دەفتەری سیاسی داهاتووه، سیاسەتی دوور لەئوسوول ناکامی هەر ئەوەیه. مێژوونیشانی داوه هەرکەس ئوسوولێ فیدای سیاسەتی ڕۆژبکا، لەئاخرەکەیدا هەرتووشی زیان دەبێ. هیوام ئەوەیه حیزبی ئێمه هەر لەسەر سیاسەتی ئوسوولی خۆی بڕوا.

زۆرم سلاوهەیه بۆهەموو برادەران و داوام سەرکەوتنتانه.

برادەرانی دەفتەر گشتیان سلاویان هەیه. برات ع قاسملوو.

١٧/٢/١٣٦٢هەتاوی (١٩٨٣زایینی)

شەڕی کۆمەڵەو هێزی شەهید موعینی .

مەلاحەسەن شیوەسەڵی فەرماندەی هێزی شەهیدموعینی ئوتوماتیک ئەندامی هەیئەتی ئیجرایی بوو. فەقێ ڕەسوڵ وەک جێگری هێزکاری دەکردو کاروبارەکانی هێزی بەرێوە دەبردن. ساردی و سڕی نێوان پێشمەرگەی حیزب و کۆمەڵە، وەک شتێکی سروشتی لێهاتبوو. هەرکاتێ فەرماندە هێز، یان بەرپرسێکی پێشمەرگە کەمێک خۆی شل کردبا، هەڵلاو کێشەیان پێک دێنا. گەلێک جار سەردەستەو سەرپەل گلەییان هەبوو کەبۆ دەبێ کۆمەڵە گومرک وەرگرێ؟! وەلامی ئەندامانی کۆمیتەی شارستان بۆیان رون بوو کەدەیانگوت: مەسەلەی گومرگ و حاوانەوە لەگەڵ کۆمەڵە بەستراوەتەوە بەبڕیاری بەرێوەبەری حیزب بەتایبەتی دەفتەری سیاسی بەرپرسی ئەو ریزەکارانەیە. تکایە ئێوە کاروباری پێشمەرگایەتی خۆتان بکەن و فوو لەئاور مەکەن. ئەو وەلامانە پێشمەرگەی بەو ئاکامە گەیاندبوو کەکۆمیتەی شارستان، ئەپێی خۆشە ئەبەباشی دەزانێ، ئەدەتوانێ قەرار بدات شەڕ لەگەڵ کۆمەڵە بکرێت.

دەرکەوت کەهاوینی ١٩٨٣ پلانی کێشەو تێک هەڵچونی پێشمەرگەی حیزب و پێشمەرگەی بنکەی کۆمەڵە لەگوندی بەردەسوور، لەبنکەی هێزڕا ئەخشەی کێشراوە، کەچەند پێشمەرگەیەک لەگوندی دیوالان ڕا بچنەسەر بنکەی کۆمەڵەو چەکیان بکەن. دیاربوو بروایان وا بووە کە بەهاسانی چەک دەکرێن و بێ خوێن ڕشتن لەو ناوچەیان دەردەکەن. بیریان لەوە نەکردبۆوە کەدەرگیری دودەستەی چەکداری دژ بەیەک هەر وا بەهاسانی ناکرێ ونابێ وکارێکی ساکار نیە.

بەداخەوە چوارپێنج کەس لەهەردوک لا لەسەرهیچ و خۆڕایی کوژران و بنەماڵەوکەس وکاریان داخدارو پەرۆش و ڕەشپۆش بوون.

ئێمەلەکۆمیتەی شارستان بێ خەبەر دانیشبووین و ناگامان لەو کەین و بەینەنەبوو. هەوالیان هێنا هێزو کۆمەڵە پێکەوە دەرگیربوونەو شەهیدو برینداریش لەهەردوک

لایەن هەیە. هەواڵیان دا پێشمەرگەیەکی کۆمەڵەیان بەبریندارى گەیاندۆتە ڕێکخراوی مەزرایە. میرزاخدرکەبەرپرسی کۆمەڵایەتی بوو، بۆخۆشی کاری دەرمانی دەکرد، بەپەلە ماموریەتی درایە خۆی بگەیەنێتە ئەو پێشمەرگەیە، بۆئەوەی هەرچی زووتر بەرێ بکرێ بۆ قەڵادزێ و بەو برینە نەمرێ .

دوایی گوتیان شەش پێشمەرگەی کۆمەڵەیان گرتوون و لەبنکەی لک لەگوندی بویانەڕاگیراون. لەگەڵ دووسێ برادەر، بۆئەوەی بەلاو نارەحەتیان بەسەر نەیە، بەپەلەخۆم گەیاندنێ. کاتێک چووم لەخانوێکیان کردبوون و توزوخۆڵێکی زۆریان لێ نیشتبوو. ئێستاش نەم زانی لێیان داون یان نا. دەرگایان لەسەر داخستبوون و ئەوانیش زۆر بەکزی و بەنیگەرانی دانیشتبوون. چووممژوورو لەنێویان دانیشتم و هەواڵم پرسین. دوای شیکردنەوەی هێندێک ڕووداوی تری حیزب و کۆمەڵەو هەروەها دژایەتی لەگەڵ یەکترونارەوا بوونی ئەوکارەساتانە، پەرۆشی خۆم دەربڕی. وەک بەرپرسی کۆمیتەشارستانی سەردەشت داوای لێ بوردنم لێکردن و گوتم: بەداخەوە نەمزانیوە پیش بەو روداوە دڵ تەزێنەبگرم نەیەڵم دوژمن پێمان خۆش بێ. دەکرێ بڵێم هێندێک هاتنەوە سەرحال و بۆیان رون بۆوە کە ناکوژرێن و نازاد دەبن. هاتوچۆیان نازادکراو دەرگایان لێ دانەخراوە. بەداخەوە نێوی پێشمەرگەکان نازانم لێرەدا نێویان بینم. من تانەوکات نەمدەزانی ئەوشەرە چۆن بووەوچۆن پێک هاتووە. بۆسبەینێ کاک حەسەن شیوەسەڵی واتە فەرماندەی هێزی موعینی هات و پاکانەیەکی زۆری بۆخۆی کردو گوتی: ئاگاداری ئەو پێ هەڵپڕژانە نەبووە.

دوای دوو سێ ڕۆژان سێ کەس بەنێوی هەیئەتی لێکۆڵینەوە هاتن.

مەلامحەممەدغەفوری لەلایەن کۆمەڵەوە، مەلاحەسەنی نەزهەت زادە، لەلایەن دەفتەری مامۆستاوەو حوسێنی مەدەنی لەلایەن دەفتەری سیاسی حیزبەوە خۆیان پێناساندین کەیارمەتیان بدەین بۆ ئەوەی بتوانن لێکۆڵینەوەی خۆیان لەچەند ڕۆژێکدا لەسەر ئەو ڕووداوە بکەن. کۆڕی لێکۆڵینەوە چاویان لەئێمە ئەندامانی کۆمیتەی شارستان بوو شتیان بۆ ڕوون بکەینەوە و پێ یان بڵێین چۆن بووەو کێ لەو نێوەدا

دەست پێشخەر بووەو تاوان لەکاملایە؟

ئەوەی ڕاستی بێ ئێمە لەسەرە تای هاتنی ئەو کۆڕەدا نەمان دەزانی دەست پێشخەر کێ بووەو ئەو تێک هەڵچوونەلەسەر چ بووە؟ دوای ئەوەی کەوتینە پرسیارو پێشمەرگەکانمان دواند هەمووشتێکیان بۆگێڕامەوە.

لەلایەکی دیکەشەوە نەدەکرا ئەوەی ڕاستە قینەیە لەگەڵ ئەو کۆڕەی بێنینە گۆڕێ.

ئێمە دەبوایە نەخشی ئاشت بوونەوەو ڕێک کەوتن بگێڕین و ئەوان ڕازی بکەین کەنەزانی و ئێحساسات پێشمەرگەکانی تووشی ئەو ڕووداوە دڵ تەزێنە کردوە.

من وەک کەسێکی کەهەست بەڵێ پرسراوی بکات، بەدوورو درێژی لەگەڵ کاک حوسێنی مەدەنی نوێنەری حیزبدا قسەم کردو باسی روداوەکەم بۆگێڕاوە. هەروەها ڕاستی کارەساتم بەنامە بۆ دەفتەری سیاسی نووسی و بەکاک حوسێنی مەدەنی دا بۆم ناردن و روونم کردنەوە کە ئەو نەخشەیە لەکوێ ڕا کێشاوەو تاوانی ئەو پلانە دەگەڕێتەوە سەر کێ و کۆمەڵە دەست پێشخەر نەبووە.

نوێنەرانی کۆڕی لێکۆڵینەوە، کاتێک لەو بارەوە هیچ شتێکیان بۆ روون نەبۆوەو ڕاستەقینەکانیان بۆ دەر نەکەوت، هەروا بەناروونی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت یان بەجێ هێشت و ڕۆیشتنەوە.

بێ هێز بوونی هێزی شەهید موعینی!

هێزی شەهیدموعینی لەهەموو هێزەکانی دیکەی کوردستان، زیاتری قورسایی لەسەر بوو. ئەگەر ئەو هێزە بەشێوەی شۆڕایی بەڕێوە چووبایەو بەرپرسی شۆڕا لەدەفتەری سیاسی ڕا دیاری کرابایە، دەتوانم بڵێم لەسەداسەد بەو زوانە تێک نەدەشکاو ڕژیم وابەهاسانی بەسەرناوچەدا زاڵ نەدەبوو.

کاک حەسەن شیوەسەڵی مرۆڤێکی بەروان تەنک بوو. لەسەر هەر شتێک قسەت لەگەڵ کربا بەزاهیرەن رازی بوو. "بەمستە ێاوێک ڕەمەمەلە دەکەوت"چوکترین وەشەی بەدڵی نەبایە دڵی دێشا. تانەوجێکایەی بۆم کرابا نەم دەهێشت دڵی بێشێ. دەمزانی لەهێزڕا کەسانێکی مەشکوک دنەی دەدەن نێوانمان ناخۆش بێ. بەئاشکرا دژی کادرو کۆمیتەی شارستان پروپاگاندیان بڵاودەکردەوە. جاروبار مەلاحەسەن بۆخۆشی لەپتەی دەردەچوو باسی کادرەکانی دەکرد. دوای هێندێک وتو وێژ وازی دێناو خاو دەبۆوە. ڕۆژێکی لەچایخانەیەکی قاسمەرەش لام دا چایەک بخۆمەوە. لەوکاتەدا مەلاحەسەن لەگەڵ دەستێک پێشمەرگەهاتنە ژوررو بەبێ پێشەکی دەستی کرد بەرەخنەو گلەیی ناخۆش لەمن. منیش ئەوەندەم گوت؛ کاک حەسەن لێرەنا، دەچینە جێگایەک هەرچیەکت لەدڵی دایە بیڵێ، بۆ لێرە؟ کوا ئەوەی دەیڵێی وایە؟

مەلاحەسەن ئاماندوبوو قسەی خۆی کرد. دوایی کەزانی من ئامادەنیم وەڵامی بدەمەوە بێدەنگ بوو. دوایی هەستام و بەرەو گوندی مەزرایە ڕۆیشتم. ئەویش لەگەڵم هات وەڕێکەوت. لەرێگاهیچمان قسەمان نەدەکردو بەبێ دەنگی دەرۆیشتین. هاتەپێش و دەستی هاویشتەسەر شانم و داوای لێ بوردنی کردو زۆر پەشیمان بۆوە. دەرکەوت مەبەستی ئەوە بووە کەلەنێو خەلک من بشکێنێ و وا نیشان بدات کە"بامن بەرپرسی ناوچەی سەدەشتیش بم ئەو دەسەڵاتی لەمن پترە" مەلاحەسەن زۆر

زوو زووناڵووگۆڕی بەسەردا دەهات. کارەکەی وابوو دەبوایە سەروکاری لەگەل کادرە نیزامیەکان بێ. بەداخەوە لەنێو سەردەستەو سەرپەل و سەرلکەکانیشدا هێندێک کەسی وەک کوێخاسمایل و محەمەدی حاجی ڕەسول و مەحموودە دڵ هەبوون شوێنی خراپیان لەسەر دادەنا. ئەوکەسانە هەمیشە هانیان دەدا ناکۆکی بکەوێتە نێوان کۆمیتەی شارستان و هێز. دوای هەوڵدانێکی زۆر، توانیم ڕیشەی هاندانەکە لەمحمد حاجی رەسول و کوێخاسمایل دا ببینمەوە. باش بۆم روون بۆوە، کەمحەمەدوکوێخاسمایل لەگەل رژیم پەیوەندیان هەیەو مەحموریەتیان دراوەتێ ریزەکارێک بکەن و بەناکۆکی و ناتەبایی هێزی موعینی گەندەل بکەن. بەلام هیچ بەلگەیەکم بەدەستەوە نەبوو تامەلاحەسەنی پێ قانع کەم. دوسێ جارم لەگەل مەلاحەسەن باس کرد کەکوێخاسمایل ومحەمەدی حاجی ڕەسوول مەشکووکن. بەلام ناوبراو بەلگەی دەویست و منیش نەم بوو. من لێکۆلینەوەیەکی زۆرم کرد تاتوانیم بەوە بگەم ئەوانە مەشکوکن و بەپێچەوانەی سیاسەتی حیزب دەجوولێنەوە. کاتێک دەمدیت هێندێک کەسی دلسۆز لەلایەن سەردەستەو سەرلک دەگیران و ئازار دەدران بۆ ئەوەی دل ساردی پێک بێ و لە حیزب دورکەونەوە، بۆم دەردەکەوت دەستێک هەیە پال بەوانەوە دەنێ ناکۆکی پێک بێ. هێندێک هەوالی تریشم کەلەپێشمەرگەکانی هێز دەبیستەوە.

کاک مەلاحەسەن ئەو شتانەی لەسەر ئەو دووکەسەم دەگوتن، لێی وەرنەدەگرتم. ناچار رۆژێکی لەگەل دوکتور قاسملووم باس کردو کردەوەی ناوبراوانم لەناوچەو هێزو، هەروەها بلاوکردنەوەی پروپاگاندی دژی کۆمیتە شارستان و لاوازبوونی عەمەلیات و شتی تر دا بۆ باس کرد.دوکتورگوتی: مادام ئەو مەسەلە لەگەل مەلاحەسەن حەل نابێ، لەبەشی قەزایی را دوکەس دەنێرم بچنە ناوچەو هێندێک لێکۆلینەوە لەسەر ئەو دوکەسە بکەن. دووکەس هاتن. یەکیان ئەسعەدتاتایی بوو، وابزانم ئەوی تریش تەیموری مستەفایی بوو ناردیانن لە نیزیکەوە لەناوچەدا لێکۆلینەوەیان لەسەرکردن. لەگەرانەوەدا شتێکی کەدەستیان کەوتبوو، بۆیان گێرامەوە، بەلام هیچ ئیجرائاتێک

نەکرا چونکی مەلاحەسەن ڕازی نەبوو.
ڕۆژێک بەمەلاحەسەنم گوت: ئەوشەو کۆبونەوەیەک لەبەرپرسانی نیزامی پێک دێنین و بڕیار دەدەین دوسێ کەس لەسەرەک جاشەکان بگرین و بیان هێنینەدەر، یان پێشمەرگە بچێتەسەریان بیانکوژن. مەحموریەتەکەش دەدەین بە محەمەدحاجی ڕەسول و کوێخا سمایل. ئەگەر کردیان، ئەوە هەرچی تۆ لەبارەی ئەواندا دەیلێی ڕاستەو من هەڵەم. چونکەمن پێم وایە هەرئەوشەوئەوانەی بڕیاریان لەسەر دەدرێ، پێیان ڕادەگەیەنن و هەڵدێن و دەڕۆن بۆشار. وەک باسم کرد شەوێ لەگەڵ بەرپرسانی هێز دانیشتین و بڕیاری باسکراومان دا. بۆبەڕێوە بردنی ئەوکارو بڕیارەش محەمەدی حاجی ڕەسول و کوێخاسمایل دیاری کران. بۆسبەینێ پاش نیوەڕۆ هەواڵ مان بۆ هات حەماغای ملکاری و ... هەلاتون و ماڵەکانیان بردۆتە سەردەشت. دوای ئەو تاقیکاریەش مەلاحەسەن ئەو دوکەسەی لەهێز دەرنەکردن ودەستی تێ نەدان و هەرجێگایەکی بۆخۆیان پێ یان خۆش بایە بنکەیان لێ دەکردەوەو هەمووکۆنترۆلیک بەدەستی خۆیان بوو. منیش کەلەکونگرەی شەش نیزیک دەبوومەوە، بڕیاری خۆم داو تەمای خۆم گرت. ئەوە بووکەلەکۆنگرەی شەش من خۆم نەپالاوت وکۆمیتەشارستانی سەردەشتم بەجێ هێشتوو ڕۆیشتم.
دوای کۆنگرەش کەببوم بەنوێنەری حیزب لەقەلادزێ، مەلاحەسەن هاتەلام و گوتی: داوام لە دوکتور قاسملو کردوە تۆ بگەڕێیەوە ببیەوە بەرپرسی کۆمیتە شارستان. دوکتور گوتویەتی؛ ئەگەر تۆ بتوانی سەعید ڕازی بکەی، ئێمە دەیکەین بەمشاوری کۆمیتە ناوەندی. بەزەردە خەنەوە گوتی: پێم خۆشە تۆ بگەڕێیەوە، هەرچۆنێ بێ پێکەوە ڕاهاتووین کار دەکەین.
وەک باسم کرد من بڕیاری خۆم دابووکاریشم لەحیزب وەرگرتبوو. سوپاسم کرد.
ئەو بەشە، بەجێ دێڵم چونکەلەباسەکەم لاداوە. دوایی دێمەوە سەر باس و خواسی شتێکی کە دەبێ پتری لەسەر بڕۆم.
پێم وایە هەشت نۆزدە مانگ دوای من، مەلاحەسەن بەڵگەی هاوکاری لەمحەمەدی

حاجی ڕەسوڵ وەدەست خستبووکەپەیوەندی لەگەڵ ڕژیم هەیە. دیاربوو پێکەوە کەوتبووە کێشەو هەڵلا. بەڵام ئەوەی ڕاستی بێ زۆر درەنگ ببوو هێزی موعینی نە ئەوهێزەی پێشوومابوو نەبڕواو ئیمان و یەکێتی پێشووی مابوو. زاهیرەکەی وەهێز دەچوو، بەڵام ناتەبایی و بێ بڕواو بێ ئیمانی هێزی موعینی شپرزە کردبوو.

لەسەر ئەوبڕوایەم کەپڕووپاگاندی خۆیی لەهێزدا، تۆوی بێ ئیمانی ڕشت و بێ ئیمانیش بێ کۆنترۆلی لەهێزدا پێک هێنا، کەدوژمن توانی بەنێو هێزدا بەهۆی خزم و ناسراوی خۆیی «بۆم» بۆکاک حەسەنی شیوەسەڵی بنێرن لەدەستی دا بتەقێتەوەو تووشی ئەوکارەساتە دڵتەزێنەبێ و کەس وکارو دۆست و هەڤاڵەکانی غەمبار بکا!.

هەر وەک پێشتر ئاماژەم پێکرد، کارو بارو کەندو کۆسپی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت پتر لەکۆمیتەشارستانەکانی تربوو. هۆیەکەشی روون بوو. یەکەم سەر ڕێگای نیوەی کۆمیتەشارستانەکانی تربوو. کەهەرکەس بەوێ دا هاتبایە قسەڵۆکێکی بۆ دەفتەری سیاسی دەبردەوە بۆ ئەوەی خۆی پێ شیرن بکا. غوونێکی بچووک:

کاتێک دەفتەری کۆمیتەی شارستانی سەردەشت لەبنەوخەڵەف بوو، ئەوەی دەیویست بچێتە دەفتەری سیاسی بەوێدا دەهات نان چایەکی دەخواردو دەڕۆیی. کاک کەمالی ڕەحیمی خەڵکی ناوچەی بۆکان نیوەڕۆیەک لەگەڵ برادەرەکانی نانیان خواردو ڕۆیشتن.

لەلای دوکتور سەعید گوتبووی، کۆمیتەی شارستانی سەردەشت کتێبی چاکی هەیە.

بۆموتالاکردنی کتێبی باش دەبێ پیاو بچێتەکۆمیتەشارستانی سەردەشت.

دەیزانی دوکتور سەعید بەبیستنی جۆرە کتێبێک حەساسەو ناڕەحەت دەبێ.

دوکتور لێی دەپرسێ چ کتێبێک؟ ناوبراو بۆخۆ شیرن کردن لە وەڵامدا دەڵێ:

- وەڵلازۆر کتێبی باش باش، تەنانەت دووسێ کتێبی تاریخی و مانیفێستی حیزبی کۆمونیست لەوێ لە گۆڕێ بوون میوان بیخوێننەوە!!

کاتێک دوکتور سەعید ئەوەی بۆگێڕامەوە، پێکەنیم و تەنیا ئەوەندەم پێگوت:

- پێم خۆشبوو ئەوکتێبانەم هەبایە، بەڵام ئەکۆمیتەی شارستان ئەبۆخۆم نیمانن.

دوهەم، برینداروو هێنان و بردن و کەڵ و پەڵ بردنی کۆمیتە شارستانەکان بەسەر زگی

ئێمەدا ئەرکێکی تری دەخستە سەرشانمان و دەبوایە بەشی کۆمەلایەتی کۆمیتە شارستان بۆ پەیداکردنی یەک سم و بارەبەر یاریدەی دابان و هێزیش بەنۆبەی خۆی دەبوایە پەلێکی پێشمەرگە لەکارو بارکردبان و بەشەولەپایەگاو جادەی ڕەتکردبان .

هێرش بۆگرتنەوەی ڕێگای سەردەشت و پیرانشار(خانێ)

ڕژیم تەمای گرتبوو بۆگرتنەوەی ڕێگای پیرانشارو سەدەشت، لەهاوین ١٩٨٢ دەست بەکاربێ و نەیەڵێت بکەوێتە سەرماو سۆڵی زستانێ.
لەرادیۆ کوردستان هەوال مان وەرگرت کە ئەرتەشی کۆماری ئیسلامی، لەگەڵ پاسدارو بەسیجی و بارزانی، لەپیرانشار ڕا هێرشیان کردۆتە سەر گوندەکانی گولاوێ، زێدان، کۆنەلاجان، جەڕان و قەلاتی موتاوێ و . . .
لەو شەڕەدا چەند پێشمەرگەیەکی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران شەهید بوون و جاش و پاسدارێکی زۆریش کوژران. زۆری نەخایاند بەدوای ئەو هێرشەدا، هێرشێکی بەرین تری ڕژیم بەپشتیوانی تۆپخانەو کاتیۆشا، بۆ گرتنەوەی ڕێگای پیرانشارو سەردەشت دەستی پێکرد.
لەمەڕ گرتنەوەی ئەو ڕێگایە هەواڵێکی زۆر لەم لاولا وەرگیرابوو. بۆیە دەفتەری سیاسی، بەتایبەتی شخصی دوکتور قاسملوو،لەهەوڵ و تەقەلالایەکی زۆر دابوو کە بەهەرشێوەیەک بێ نەهێڵن کۆماری ئیسلامی ئەو ڕێگایە بگرێتەوە.
پایزی ١٩٨١ ز، نەخشەیەکی نهێنی ستادی هابەشی کۆماری ئیسلامی دەست کەوتبوو. لەیەکێک لەخاڵەکانی وێدا نوسرابوو.
(دەبێ کارێکی وابکرێ، بۆشەڕی شاخاوی، لەئەزموونی کوردە پەنابەرەکانی عێراقی کەڵک وەرگیرێ ✻ ١) هەروەها لەیەکێک لەخاڵەکانی ئەو نەخشەیەدا نوسرابوو (لێواری سنوور، بەکوردەکانی پەنابەری عیراقی دانیشتووی ئێران بسپێردرێ)✻٢
بەبیستنی ئەو هەواڵە جۆراو جۆرە بەرچاوانەی بەرێوەبەری پارتی دێموکراتی کوردستانی عیراق، حیزبی دێموکراتی کەوتە هەوڵ و کۆشش بۆ دیتنەوەی ڕێگا

✻١ . ٢ (کەریمی حیسامی :لەبیرەوەریەکانم بەرگی حەوتەم، لاپەرەی ٢٩٢ و ٢٩٣)

حەللێک بۆخۆ دوور خستنەوە لەشەڕی براکوژی. لەسەر ئەبیرو بۆچوونەکەوتە هەوڵ و تەقەللاو بەهۆی ، شەخسیەت و کۆڕو کۆمەڵەسیاسیەکان ئەوەی لەدەستی هات کردی. ئەوەندەی لەبیرم بێ حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران لەهەموو پلنۆم کۆنگرەکانیدا پێی لەسەر ئەوە داگرتووە کەرێبەرایەتی هەوڵ بدات بۆیەکێتی و برایەتی لەنێوان هێزو حیزب و کۆڕوکۆمەڵەسیاسیەکانی دەرەوەو ژوورەوە دا نیزیکی بکاو خۆی لەشەڕی ساردو دژایەتی بپارێزێ.

ئەو سیاسەت و هەوڵ و تەقەللایەی ڕێبەرایەتی حیزبی دێموکوکرات کوردستان، تاڕادەیەکی زۆر لەنیزیک بوونەوەی هێندێک حیزب و ڕێکخراوی ڕەسەن سەرکەوتنی وەدەست هێناوە. بەڵام دەبێ بڵێین: بەداخێکی گرانەوە وێڕای هەوڵ و کۆششێکی زۆر بۆنیزیکی لەگەڵ بەڕێوەبەرایەتی کاتی پارتی (قیادەموقتا) واتە حیل و عەشیرەتی بارزانی هەوڵێکی زۆری درا، بەڵام ناکامی ئەبوو و بەهیچ شێوەو ڕاسپاردەو ئامۆژگاریەک ئەک هەر ئەهاتنە ڕەدایە، بەڵکوو بەپەرە پێدانی دژایەتی لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان قورس ترین زەربەیان لەشۆرشی کوردستانی ڕۆژهەڵات داو خەڵکێکی زۆری بێ تاوان لەونێوەدا کوژران.

بەحەق کاک فاتح ڕەسوڵ، ئوسەری کتێبی(مێژوی خەباتی گەلی کورد) لەهەرسێک بەرگی کتێبەکانیدا وەک ئوسەرێکی ئاگادار بەلەدەست دابوونی بەڵگە ئاماژەی بە هێندێکی لەو دژایەتیەی ڕێبەرایەتی پارتی دەرحەق بەشۆرشی کوردستانی ڕۆژ هەڵات باس کردوە. من لەبەر ئەوەی ئەندامی حیزبی دێموکرات بوومەو تێکۆشانم لەو حیزبەدا بووە، ئامەوێ وەک لایەنێکی ئەسلی بێمە سەر کردەوەو کوشت و کوشتاری قیادە مووەقەت کە لەگوندەکانی، کەرێزە، قەلاتان، ئالیاوێ سندوس، بایزاوێ، شاری شنۆ و گوندەکانی دەوروبەر کەلەگەڵ گەلی کوردی کردوە، یەک یەک بیان ئوسم و لەکتێبێکی ژیاننامەدا باسیان بکەم. هەرچەند بەڵگەو دوکومێنتم لەوبارەوە زۆرن، بەڵام باسیان ناکەم. تەنیا بەو ئوسراوەو بەڵگانەی کەلەجلدی سێهەمی مێژووی خەباتی گەلی کورد دا بەقەڵەمی کاک فاتح ڕەسوڵ ئوسراون ئاماژە بەچەند

کردەوەیەکیان دەکەم. چونکە ناوبراو هەم بێ لایەنانەی نوسیوە، هەم وەک ئەندامێکی پایەبەرزی سەروی حیزبی کۆمونیستی عێراق ئاگاداری لەسەر چۆنیەتی پارتی و بارزانیەکان بووەو وێکڕا لەجبهەیەک دابوون و هاتووچۆ و ئامووشۆی ئەپساوەی سیاسیان پێکەوە بووە . نابراو دەنووسێ:

- بەدوای سەرکەوتنی شۆڕش لەئێران، لەماوەیەکی کورتدا حیزبی دێموکڕاتی کوردستانی ئێران، کەوتە سەر شنگ و هێزی کارو ئەرک و ڕنکخراوەکانی خۆی ڕێک خستەوە. زۆربەی هەرەزۆری خەڵکی کوردستانی ڕۆژهەلات لەدەوریەری کۆبوونەوە. بووبەهێزێکی جەماوەری کەم وێنە لەسەراسەری ئێران.

یەکسەر ڕژێی کۆماری ئیسلامی ئێران وەک هەر ڕژێی دەسەلاتداری شۆڤنیست، کەوتە دژایەتی کردنی ڕاپەرینە پیرۆزەکەی نەتەوەی کوردی کوردستانی ڕۆژهەلات. بەهیچ شێوەیەک نیشانیان نەدا بەرێگای گفتوگۆ کردنی ئاشتیانەلەگەڵ حیزبی دێموکرات بگەنەئاکامێکی پرسوودو دان بەهێندێ مافە رەواکانی نەتەوەی کورد بێنن. بەسەر حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران و هێزەکانی چەپی کوردستانیاندا سەپاند بەرگری لەبوون و مانی خۆیان بکەن. چاریان نەما، پەنایان بردە بەر خەباتی چەکداری و شەڕی پارتیزانی. لەهەمان کاتیشدا، سەرکردایەتی پارتی زۆربەی هێزو لایەنگرەکانیان لەخاکی ئێران دەژیان. ڕژێی کۆماری ئیسلامی، هەروەک ڕژێمەکەی حەمەڕەزاشای پێشووکەوتە سەر پەرست کردن و ئامۆژگاری کردنیان. زوو بەسەر پارتیاندا سەپاند کەدەبێ گوێ گرو ئامادە بن بۆ جێ بەجێ کردنی هەموو ئەو فەرمان و بریارانەی لێیان داوا دەکرێت. شاردراوەش نیەو لای زۆربەی هێزەکانی نیشتمانی و دێموکراتی لە ڕۆژهەلاتی ناوەڕاست رون وئاشکرایەکە(پ دک) هێزەچەکدارەکەی ماوەی چەندساڵێک وابەستەو گوێ لەمستی ئەرتەش و پاسداران بوون. تووشی گەلێک هەڵوێست و کردەوەی چەوت و ناڕەوا هاتن دژی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران. ڕێبازو کارو کردوەکانی ئەوکاتیان و هەڵوێستیان و ئازاری زۆریان بەسەرجەمی جولانەوەی رزگاری خوازی نەتەوەی کورد گەیاند.

هەرکە خەباتی چەکداری و شەڕی پارتیزانی لە کوردستانی ڕۆژهەلات دەستی پێکرد، حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران کەوتە تەقەللادانی زۆر، بۆ وەی چەکدارەکانی پارتی لە تەک ئەرتەش و پاسداران دوور بخرێنەوە. دەست نەخەنە ناوکاروباری کوردستانی ئێران و چەکدارەکانیان بۆ دیوی کوردستانی باشوربگەڕێننەوە.

یەکێتی نیشتمانی هەرلەسەرەتاوە لەم داواو هەلوێستە بەتوندی پشتی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێرانی دەگرت. بەلام بە پێچەوانە سەرکردایەتی پارتی بە سووربونێکی توند، داکۆکی لەڕەفتارو کردەوەکانی خۆی دەکرد!! *

دیسان کاک فاتح ڕەسول دەنووسێ:

زۆر جاران حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران بەتایبەتی شخصی دوکتور قاسملوو، بەهۆی یەکێتی نیشتمانی و دۆستایەتی شخصی مام جەلال فشاریان داویشتە سەر حیزبی شیوعی، کەناموژگاری (قیادە موقت) بکەن، بۆئەوەی لەدەست درێژی و وەپێش کەوتنی پاسداران واز بێنن *

بەداخ و ئۆفەوە لەوکاتانەی ئەرتەش و پاسدار هێرش و پەلاماریان دەهانیە سەر ئەوشوێن و ناوچانەی کەلەژێر دەسەلاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان دابوون ، چەکدارەکانی پارتی لەچەند لای ناوچە پشتی هێرشی بەرەکانی ڕژێمی ئێرانی دەگرت و دژی حیزب دەجەنگین. *

گەلێک جار دوکتور قاسملووهەولی دەدا کەبارزانیەکان لەهەول و تێکۆشان و چەکداری ڕژێمی کۆماری ئیسلامی دورخاتەوە بە هۆی حیزبی شیوعی و بەرەی جود بەردەوام حیزبی شیوعی لەهەولدان دابوو کەبەلکوو بتوانێ پارتی ڕازی بکات بچێتەوە دیوی کوردستانی باشورو لەگەل ڕژێمی عیراق شەڕو ململانە بکەن و واز لە حیزبی دێموکراتی کوردستان و شۆرشی کوردستانی ڕۆژهەلات بێنن *

هەروەک دەبینین بۆ پێشگیری لەشەڕی براکوژی و خۆ دوور خستنەوە لەنیزیکی و چەک هەلگرتن بۆ دووژمنی کورد هەولێکی زۆر دراوە، بەلام بەداخەوە نەک هەر گوێ یان نەداوەتێ، بەلکوو لەزۆربەی ئەو هێرشانەی کەدوژمن بۆ سەر پێشمەرگەکانی کردوە،

بە پێی نوسینی کاک فاتح ڕەسووڵ، بارزانیەکان وەپێش پاسدارو ئەرتەشی ئێران کەوتوون و لەڕێنوێنی ئەواندا ئەخشی سەرەکیان هەبووە.

جارێکی دیکەش کاک فاتح ڕەسووڵ لەلاپەرەی ٣٥٥ و ٣٥٦ دا دەنوسێ:

دوای سەرکەوتنی شۆڕشی گەلانی ئێران ، شوباتی ١٩٧٩ سەرکردایەتی کاتی پارتی (قیادەموقت) کەوتە هاوکاری کۆماری ئیسلامی ئێران و ژمارەیەک چەکداری خستە ژێر فەرماندەو ئامۆژگاری ئەرتەش و پاسداران. بەپلان و هاندانی کۆماری ئیسلامی ئێران پارتی دێموکراتی کوردستانی عێراق کەوتەشەڕکردن و ململانەی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران و کێشەکە درێژەی پێدرا ژمارەیەک شەهید لەهەردوک لا کەوتنە گۆڕێ. کردەوەکانی ئەوکاتی پارتی ڕەنگدانەوەی خراپی دروست کرد. ناکۆکی و دوبەرەکی و دڕدۆنگی سەرجەمی هێزەکانی کوردستانی ئاڵۆزترو ناجورتر کرد. بە بەردەوامی داوای سەرکردایەتی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە پارتی ئەوەبوو، کە چەکدارەکانی لەتەک ئەرتەش و پاسداران دوور بخاتەوەو دژایەتی پێشمەرگەی کوردستانی ئێران نەکەن، ئەوکات حیزبی دێموکراتی کوردستان ئێران بە هەموو توانایەوە دوستایەتی و هاوکاری پارتی دێموکراتی کوردستان دەکات.

کاک فاتح ڕەسووڵ درێژە بەنووسین دەداو دەنووسێ:

یەکێتی نیشتمانی کوردستان بەتەواوی لەسەر ئەم هەڵوێستەدا لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستاندابوو. هەمیشە ئامادەیی دەردەبڕی، ئەگەر پارتی دوژمنایەتی حیزبی دێموکراتی کوردستان و شەڕی کوردی کوردستانی ئێران نەکات، بەتەواوی لەگەل پارتی ڕێک دەکەوێتەوەو ئاشبوونەوەو برایەتی لە نێوانیاندا بەرێک و پێکی بنیات دەنرێ. بەلام سەرکردایەتی پارتی بایخێکی ئەوتۆی بەڕاو داواو پێشنیارەکان نەدەدا. بەسوور بوون لەسەر ڕێبازو ئەخشە تایبەتیەکانی خۆیان بەردەوام بوون. *

کاتێک خوێنەر مێژووی خەباتی گەلی کورد بەقەڵەمی کاک فاتح ڕەسول دەخوێنێتەوە، بۆی دەردەکەوێ کەحیزبە کوردستانیەکان و هەروەها حیزبی شیوعی عێراق چەندە بەمەسەلەی چکداربوونی پارتیەوە ماندووبوونەو چەندیان هەوڵ داوە

لەو ڕێگاخوارو خێچ و هەڵانەیان رزگار کەن، بەڵام گوێ یان نەداونەتێ و دژی شۆڕشی کوردستانی ئێران درێژەیان بەکردەوەی خۆیان داوە.

ناوبراو دەنووسێ: دەربارەی هێندێک کردەوەی پارتی لەناو خاکی کوردستانی ئێران، حیزبی شیوعی عێراق بەهیچ شێوەیەک لەگەڵ کردەوەکانیاندا نیەو بەردەوامیش رەخنەی لێگرتون و داوای لێکردون لەو تێکهەکێشان تێکهاڵانەی ئەرتەش و پاسدار رزگار بن و چەکداروکادرە لێهاتووەکانیان بۆ دیوی کوردستانی باشور بگێرنەوە. *

دیسان کاک فاتح لەلاپەڕەکانی ١٥٦ - ١٥٧ دا دەنووسێ:

م.س هاورێ کەریمی کەریم ئەحمەد بۆسەرکردایەتی یەکێتی ناردکەداوایان لێ بکابەپشووی درێژو دووربینی تەواو ڕەفتارلەگەڵ کردەوەکانی پارتی بکرێت. حیزبی شیوعی عێراقیش بەردەوام لەتەقەللادایە بەومەبەستەو نیازەی کەپارتی لەم لێراو زەلکاوەی لەگەل کۆماری ئیسلامی تێیکەوتووە دووری بخاتەوە *

کاک فاتح دەنووسێ:

لەکۆبوونەوەی لیژنەی باڵای بەرەی نیشتمانی دێموکراتی (جود)ڕێکەوتی ڕۆژی ١٩٨٢/١١/٢٥ لەگوندەکانی گرتک و روست . نوێنەرەکانی حشع، حسک، پاسۆک، رەخنەو نارەزایی خۆیان ئاڕاستەی پارتی کرد، بەهۆی بەردەوام بوونی لەهاوکاری و پشتگرتنی ئەرتەش و پاسدارانی کۆماری ئیسلامی لەو هێرش وپەلاماردانەیان بەم دواییە هانیبوویانە سەرناوچەکانی، خانە« پیرانشار » میراوە - ئالوەتان - دۆڵەتوو - سەردەشت - بێوران و قەلەڕەشێ *

هەر لەبەرگی سێهەم لەشوێنێکی تردا دەنووسێ:

سەرکردایەتی یەکێتی نیشتمانی یەکجار پەرۆشی نارەزایی خۆیان لەسەر شەڕەکەی گوندی کۆنەلاجان نیشان دابوو، بەڕاشکاوی گوتیان، تاوانە چەکدارەکانی "پارتی دێموکراتی کوردستان" بەتەک ئەرتەش و پاسدارانی ئێرانی، پێشمەرگەی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران شەهید بکەن. پێویستە گشت هێزەکانی پێشکەوتووی کوردستانی بانگ بکرێن و ڕۆڵی خۆیان ببینن و دەنگی راستەقینەو بێزاری، دژ بەم

کردەوانە بەرز بکەنەوەو هەڵوێستیان هەبێت و ... هتد. *

خوێنەری هێژا! کاتێک مێژووی کاک فاتح ڕەسووڵ دەخوێنینەوە، ڕووداوەکانی کوردستان بەگشتی و کوردستانی باشور و ڕۆژهەلات بەتایبەتی مرۆڤ لە هەر شوێنێکی ئەم جیهانە بێ یەک سەر ڕای دەکێشێ و دەیباتەوە کوردستانە خوێناویەکەمان و کردەوەکانمان بە چاک و خراپ وەبیر دێنێتەوە.

بەو هیوایە ئێمەش بۆخۆمان هێندێک لە وەزع و حالی خۆمان بیر بکەینەوەو وەک دەروێش وەدوای هەر کردەوێک و بۆچوون و ڕایەک نەکەوین کە لەسەرروو بۆمان دیاری دەکرێ. ئێمەش با تیتۆڵێک لە میللەتی ولاتانی پێشکەوتوو دادڕین و ناوڕێک لە نیشتمانی خۆشەویستمان و شێواوی و شپرزەیی و چارە ڕەشی نەتەوە ژێردەستەکەو کوردستانە داگیرکراوەکەمان بدەینەوەو بزانین بۆ وای بەسەر هاتووە، دڵسۆزانە یاریدەیان بدەین و هەڵەکانیان دەست نیشان کەین بۆ ئەوەی شتە ناشیرنەکان دووپات نەکرێنەوە. ئێمەش لەولاتی بێگانە لەدەرەوە لانی کەم یەکێتی خۆمان بپارێزین.

کاک فاتح لە بەرگی ٣، ٢ ، ١ زۆرشتی تری بەوردی لە مێژووی خەباتی گەلی کوردا نووسیوە ، بەلام لە کتێبێکی بەسەر هاتی ژیاندا هەر ئەوەندە دەنووسرێ.

لەمێژووی خەباتی گەلی کورد. نووسینی کاک فاتح ڕەسووڵ سالی ١٩٩٤ چاپکراو لە سوێد.

* بەرگی سێهەم لەلاپەرەکانی	٢١ تا ٣١	سەرچاوەی سەرو
* بەرگی سێهەم لاپەری	١٠١	هەمان سەرچاوە
* بەرگی سێهەم لاپەرەی	١٥٢	هەمان سەرچاوە
* بەرگی سێهەم لاپەرەکانی	١٥٦ - ١٥٧	هەمان سەرچاوە .
* بەرگی سێهەم لاپەری	١٥٧	هەمان سەرچاوە
* بەرگی سێهەم لاپەرەی	١٧٤	هەمان سەرچاوە
* بەرگی سێهەم لاپەری	٢٠٠	هەمان سەرچاوە
* بەرگی سێهەم لاپەرەکانی	٣٥٥ و ٣٥٦	هەمان سەرچاوە

نەخشی یەکێتی نیشتمانی کوردستان .

هەوڵ و تەقەللای حیزبی دێموکراتی کوردستان بۆهاوکاری پترو هەروەها زیاتر نیزیک بونەوە لەحیزبی شیوعی عیراق و یەکێتی نیشتمانی کوردستان کارێکی زۆری کرد بۆڕاکێشانی سەرنجی بەرێوەبەرانیان کەبەڵکوو بتوانن پارتی لەحیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران نیزیک بکەنەوە.

دەفتەری سیاسی حیزب بۆ ئەهوەن کردنەوەی دژایەتی کردنی پارتی لەگەل شۆرشی گەلی کوردو حیزبی دێموکراتی کوردستان هەوڵێکی زۆری بێ وێنەی دا. لەلایەکی دیکەشەوە، حیزبی شیوعی عێراق و یەکێتی نیشتمانی و پیاوی گەورە و شەخسیەتی سیاسی لەو بارەوە هەوڵ و تەقللاو واسیتەگەریان کرد. بەلام هەموو زەحمەتەکان بێ سوودو بەخۆرایی چوون. بەداخەوە بەرێوەبەرایەتی پارتی لەتەماو بریاری خۆیان نەهاتنە خوارو دژی شۆرشی کوردو حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران درێژەیان بەکردەوەو هاوکاری خۆیان داو رۆژلەگەڵ ڕۆژ لەکۆماری ئیسلامی ئێران نیزیکتربوونەوەو پلانەکانیان بۆگرتنەوەی ناوچەکان پتەوتر بەرینتر بۆوە.

حیزبی شیوعی عێراق وەک دۆستێکی کۆنی حیزب ماوە، هەرچەند لەهێرشی گرتنەوەی رێگای پیرانشارو سەردەشت یاریدەیان نەکردین. چونکە لەروانگەی هێزی چەپەوە بەتایبەتی حیزبی توودەوە، کۆماری ئیسلامی ئێران بادەستیشی بەخوێنی گەلانی ئێران سوور بێ! بەدژی ئیمپریالیزم دەناسراو ئێستاش . . .

یەکێتی نیشتمانی بریاری دا بۆیاریدەدانی حیزبی دێمۆکراتی کوردستان، دژی هێرش و پەلاماری کۆماری ئیسلامی لەناوچەی پیرانشارو سەردەشت هێزەکانی خۆی بێنێتە مەیدان و بەرەنگاری پەلاماری دوژمن رابوەستێ .

ئەوەبووکەیەکێتی نیشتمانی وەک هێزێکی پشتیوان هێزەکانی خۆی دەنگ دا. بۆهەوەڵین جارلەمێژووی نەتەوەی کورد دا هێزێکی کوردستانی بەکردەوە هاتەمەیدان و

بەتێکۆشانی خۆی لەدژی دوژمنی داگیرکەری ئێران ڕاوەستا. دەکرێ بڵێم یەکێتی نیشتمانی کوردستان ئێوی « هێزی پشتیوانی »لەمێژووی نەتەوەی کورد دا بۆخۆی سەبت کرد. دیارە بەشداری لەشەڕی سنەو شوێنی تریش بەرچاوە.

ئێمە ئەندامانی کۆمیتەی شارستانی سەردەشت، بەهەمووکادرەکانەوە لەکاتی هێرشی رژیم بۆ گرتنەوەی رێگای پیرانشاروسەردەشت، دەبوایە بۆ دامەزرانی پێشمەرگەکانی یەکێتی نیشتمانی لەپێنج شەش شوێنی ستراتیژیک لەهەموو بارێکی ژیانەوە دابین یان بکەین و نان خواردەمەنی پێخەف وجێگاو رێگایان له نێو ئەو تەقەو هەڵایەدا بۆدابین بکەین. لەولاشەوە سکرتێری حیزب لەگەڵ ئەندامانی دەفتەری سیاسی لەپشتی جەبهە ئامادە ببوون. دوای شەڕو لێکدانێکی گەرمی چەند ڕۆژەو دانی شەهیدێکی زۆر. دوژمنی داخ لەدڵ توانی بەهۆی کاتیۆشاو تۆپخانەی قورس و چەکی جۆراوجۆر بەسەرماندا زاڵ بێ. سەرئەنجام لەو تەقەو لێکدانەدا ئێمە شکاین و رژێمی دژی گەلی کۆماری ئیسلامی بەمەبەستی خۆی گەیشت و رێگای سەردەشت و پیرانشاری گرتەوە. لەکاتی گرتنەوەی رێگای پیرانشارو سەردەشت کۆمیتەی شارستانی سەردەشت، گوندی گرژاڵی بەجێ هێشت و لەبنەوخەڵەف دامەزرا. دوژمن وردە وردە دەهاتە پێش و دەستی بەسەر ناوچەی سەردەشت دا دەگرتەوە. تەنیا لەسەرسنوورەکان هێندێک شوێنمان بەدەستەوە مابوون کەبتوانین خۆمانی لێ بگرینەوەو بنکەی کاتی هێزو کۆمیتەی شارستانی لێ دامەزرێنین. ئێمە چەند شوێنێکی سەختمان بۆ داهاتوو وەبەرچاوگرتبوون تاکەلکیان لێ وەربگرین، وەکو؛ سەرووی مردواوێ، دۆڵەتوو، دەوروبەری جاسووسان، سەروی بیزارچن و. . .

تائێمە کەوتینە خۆ، بارزانیەکان بەسەرۆکایەتی حەسۆمیرخان بەشەو هاتبوون ئەو شوێنانەیان بۆدوژمن گرتبوو. ناوبراو لەسەروی دۆڵەتوو و، سەرووی مردواوێ، سەری جاسوسان، بنکەی بۆ پاسدارانی رژێمی کۆماری ئیسلامی دامەزراند. سەرە رای ئەوکارو کردەوانەش وەک شارەزای ناوچەلەکاتی تۆپباران وخومپارەباراندا دیدەوانیان بۆ تۆپچی و خومپارە چیەکانی کۆماری ئیسلامی ئێران دەکردو دێهاتەکانی کوردیان

وێران دەکرد. بەڕاستی ئێمە شوێنێکی وامان نەمابوو خۆمانی تێدا حەشار بدەین.
دەکرێ بڵێم لەو ناوچە پان و بەرینەی مەڵبەندی سەردەشت، تەنیا ئەوچەند شوێنە سەختانەی باسم کردن مابوون ئەوانیش گیران. دیارە دەبوایە هێزی موعینی بیان پارێزێ، بەڵام لەبەر ئەوەی فشارێکی زۆری ڕژیم کەوتبوە سەر هێزی موعینی، پێش ئەوەی بتوانێ کارێک بکرێ، شوێنەکان گیران وبنکەیان لێ دانرا.
ماڵێکی زۆری ئاوارەی کادرو پێشمەرگەمان بەسەردا ماوەو دەبوایە چاریان بکرێ. ناچار لەترسی بۆمباران شوێنێکمان لە دۆڵی"دوبێ (پشتی گوندی سونێ) بۆ دۆزینەوەو دامان مەزراندن. هەروەهاگیروگرفتێکی زۆری ترکەلێرەدا پێویست بەباس کردنیان ناکات. سەرەڕای گیروگرفتێکی زۆر دەکرێ بڵێم جێگای حاوانەوەی ماڵ ومنداڵ کەلەناوچەی سەدەشت دژوار ببوو. هاتبووین لە پشت سونێ لەخڕێکدا بەنێوی" دوبێ " بەپوش و پەڵاش هەرکەس کەپرێکی بۆ ماڵ و منداڵی خۆی کردبوو تێیدا بحاوێتەوە. لەبەر ئەوەی جاروبار ماڵێک دەچوە قەڵادزێ وکێلۆ تەماتەیەک و قالبە سەهۆڵێکی دێنا، کەسانی وەک مەلاقاسم و مەلاسمایل، ومحمدی حەسەنپور ناڕەحەت دەبوون و دەچوونە لای دوکتور قاسملووەدەیانکردە هەزارو هێند. بەدوکتوریان گوتبوو پێشمەرگەو کادری سەردەشت هەموو ڕۆژێ لەقەڵازێن و هاتوچۆی ئیدارەکانی دەوڵەتی دەکەن و ئابرومان چووە!! کەچی لەو ڕێکەوتەدا هیچ کەس نەی دەتوانی بچێتە قەڵادزێ. چ کادر چ پێشمەرگە بەبێ ئیزنی کۆمیتە شارستان و هێز، مافی چونەقەڵادزێیان نەبوو. ئەگەرکادر بەبێ ئیزن چوبایە، هەڵدەپەسێرا، یان پێشمەرگە چوبایەمەلاحەسەن چەکی دەکرد. بەڵام چ ئێمە چ کۆمیتە شارستانەکانی تر، بۆبردنی نەخۆش و بریندارو هێنانی کەل و پەلی دیاری کراو هاتووچۆمان هەبوو. کەچی بەڵێکدانەوەی هەوالدەرەکانی حیزب، یاریدەدانی خەڵکی ئاوارەو هەڵاتووی دەستی ڕژیم نەدەبوایە یاریدەیان بدرێ و هاتووچۆی عێراق بکەن. یان ئەگەر کوردێکی لێقەوماوی ئاوارەی گیرۆدەی کوردایەتی بەقەرا قاغچیەکی ماف هەبێ و بچێتە قەڵادزێ وکیلۆ گۆشتێک بۆ ماڵ و منداڵی بێنێ حیزب ئابروی دەچێ!؟

بەداخەوە ئەو قسانە شوێنیان لەسەردوکتورقاسملوودەنابوو، ئەویش بەتووندی دونامەی بەدوای یەکدا بۆناردین. ئەوە دەقی نامەکانە.

برای بەڕێز کاک سەعید کویستانی!

پاش سلاوێکی گەرم.

بێ ئەوەی مەشوەرەتێک لەگەڵ ئێمە بکەن، ماڵ و منداڵێکی زۆرتان هێناوەتە ئەودیوە . دەفتەری سیاسی بەتەواوی موخالیفە. تکایەهەرچی زووتر بیان گێڕنەوە بۆقولایی ولات. چاوەڕوانی ئیقدامی ئێوەین.

ئێزا - د. عبدوالرحمان قاسملو ١٦- ٤ - ١٣٦٢

دەبوایە وەلامی نامەی دوکتۆر بدەمەوە. چونکی بۆجێگای حاوانەوە زۆر لە زەیقەتی دابووین و نامەکەش بۆ من نوسرابوو نەک بۆکۆمیتەی شارستان.

هاوڕێی بەڕێز کاک دوکتور قاسملوو!

دوای سلاوو ڕێزی زۆر، هیوادارم ساغ سەلامەت وشادبی.

نامەی بەڕێزتانم وەرگرت. بەپێویستی دەزانم ئاگادارتان بکەم کەئەوماڵ و منداڵەی باست کردون، ماڵ ومندالی کادرو پێشمەرگەن. دیارە چەند مالێکی تری لایەنگری حیزبیشیان لەگەڵ دایە. مال و مندالی کادرو پێشمەرگەکان، لەسەر قەراری کۆمیتەی شارستان نەچوونەتە دووبی، بەڵکوو هێرش و پەلامارو تۆپ بارانی ڕژێمی نگریس و کوردکوژ، وێڕای ماڵ منداڵی خەڵک ئەوانەی گەیاندۆتە ئەو دۆڵەو لەوێ گیرساونەوەوخۆیان پەناداوە.

پێم وایە، ئێمە وەک حیزب، لانی کەم هەر نەبێ لەحاست ژن و منداڵی کادرو پێشمەرگەدا بەرپرسین. ئیتر خۆشیت.

برای بچوکتان سەعید کوێستانی. ١٩، ٦٢.٤

دوابەدوای نامەی یەکەم و وەرگرتنی وەلام ، پاش هەشت ڕۆژ، نامەیەکی تر، واتە نامە دوهەمی دوکتور قاسملووهات. نووسیبووی:

برای بەرێز کاک سەعید کوێستانی!   پاش سلاوێکی گەرم.
بەدوای ئەو نامەیەی کەدوورۆژ لەمەوبەر بۆم ناردی، دەمەوێ پێتان ڕابگەیەنم کە بەهیچ جورێک ئێمەموافق نین ئێوە ڕاستەوخۆ پێوەندیتان لەگەڵ ئەو دیوە هەبێ. خەبەر هاتووە کەبرادەران تەنانەت ڕاستەوخۆ لەگەڵ ئۆرگانەکانی رەسمی پێوەندی دەگرن. زۆر جێگای داخە کەبەم جۆرە ڕەفتار دەکەن.
وادیارە بەکەیفی خۆشتان نەخۆش بۆ و دیوە دەنێرن بێ ئەوەی پرسیار بەئێمە بکەن. پێمان خۆشە بزانین ئەگەر لەسەر ئەو هەموو گیروگرفتانە ئێوە بۆخۆتان بریار دەدەن دەفتەری سیاسی لێرە چکارەیە؟ نەزەری ئێمە لەسەر ماڵەکانی حیزبی کەلەلای خۆتانن، هەر ئەوەیە کە لەنامەی پێشوودا بۆتان نوسراوە . براتان
ع قاسملوو ٢٧- ٤-١٣٦٢هە ١٩٨٣ز
دوای ئەو دونامانە ناچار بەرەو دواوە گەڕاینەوەو لە سونێ نیشتە جێ بووین. بەڵام چ نیشتە جێ بوونێک؟ تابلێی ناخۆش و نائەمن و لەژێرتۆپباران و خومپارەبارانی رژێمی خوێن ڕێژی کۆماری ئیسلامی دا دەبوایە هەڵکەین. لەباری سیاسی و جوغرافیایی و سنورەوە سونێ و خرێ دووبی هیچ فەرقێکیان نەبوو. تەنیا فەرقێکی هەیبوو نەبوونی ئەمنیەت بوو بۆئێمە. دەناهەردوک لاهەر بەعێراق و خاکی عێراق دەژمێران و جیاوازیەکیان نەبوو.
روبەروی سونێ لەسەرکێوی جاسوسان، حەسۆمیرخان کەپێشقەروڵ بوو فەرماندەیی پاسدارو تۆپچیەکانی دەکرد، مەتەرێزیان لێگرتبووین و بەسەرماندا زاڵ بوون.
دوکتور قاسملووش ئاگاداری ئێمە نەبوو کەلە چ حاڵێکداین و دەبێ چ بکەین.
دوای دووسێ ڕۆژ لەجاسووسان ڕا خۆمپارە بارانێکی خەست کراین و پێشمەرگەیەک شەهید بوو، یەکیش برندار بوو(عەولای مام حەسەن)
بۆ سبەینێ ماڵەکان وەک کەوی برا برا بلاو بوون و هەرماڵەی بۆلایەک ڕۆیشتن. ماڵی ئێمەو کادرەکانیش لەبەر بێ جێگاو ڕێگایی و ناچاری، لەژێر ڕەحمەتی گوللەبارانی پاسدارو برادەرانی بارزانیدا، خۆمان بەقەزاو قەدەر ئەسپارد.

نێمه توانای وەڵامدانەوەی تۆپ باران و خومپارەبارانی ئەوانمان نەبوو. تەنیا شتێکی کەپێمان دەکرا، لەسەرەخۆیی و ددان بەجەرگی خۆ داگرتن و هەروەها شاهیدی بریندار بوون و شەهید بوونی ئەو پێشمەرگانەبووین کەبەتۆپ و خومپارەی پاسدارانی دژی گەلی کۆماری ئیسلامی و دیدەبانی برادەرانی پارتی بریندارو شەهید دەبوون.

نازانم مێژوو وەباڵی ئەوخوێنە بەناحەق ڕژاوانەو ئەوشەهیدو بریندارانە لەسەر کێ دەنووسێ؟ لەسەر ئەو حاڵ و گوزەرانەش ڕا کۆنفرانس مان لەپێش بوو دەبوایە نوێنەرەکان کۆ بینەوەو بۆ کۆنگرە نوێنەر هەڵبژێرین کەلەکاتی خۆیدا لەکۆنگرەی شەشەمی حیزبدا بەشداری بکەن

کۆنفرانسی پێش کۆنگره.

کۆبوونەوەی ڕێکخراوەکانی کومیتەی شارستانی سەردەشت و پێشمەرگەکانی هێزی موعینی کرابوو. بەپێی هەڵبژاردن نوێنەری خۆیان بۆکۆنفرانسی کۆمیتەی شارستان ناردبوو کەبۆکۆنگره نوێنەرهەلبژێرن. کۆمیتەی شارستان بڕیاری دابوو، لەدوروبەری گوندەکانی داوداوێ و مەزراو مامکاوێ کۆنفرانس بگیرێ ونوێنەرهەڵبژێردرێن.
ڕۆژێک مەلاحەسەن شیوەسەڵی هات و گوتی:
- ڕژیم زانیویه ئێمەکۆنفرانس لەکوێ دەگرین. بەپێی هەواڵ نەخشەیان بۆکێشاوین کارێکی وابکەن یەکمان دەرنەچێ. بەپێویستی دەزانم، جێگا بگۆڕین و لەبیری جێگایەکی تر دابین بۆگرتنی ئەو کۆنفرانسه.
دوباره وەخۆ کەوتین و لەنیزیک خری دوبێ، شوێنمان دیاری کردو بەدارو نایلۆن ساڵۆنی کۆنفرانس دروست کراو لەڕۆژی دیاریکراودا نوێنەرانی هەڵبژاردەی هێزو ڕێکخراوەکان خۆیان گەیاندە ئەوشوێنەی بۆیان دیاری کرابوو. کاک مەلاعەبدوڵلای حەسەن زاده، ئەندامی دەفتەری سیاسی وەک نوێنەری کۆمیسیۆنی تەشکیلات بۆسەر پەرستی لەکۆنفرانس بەشداربوو. دوای دەقیقەیەک بێدەنگی بۆ ڕێزگرتن لەشەهیدان، ڕاپۆرت خوێندرایەوەو لەلایەن نوێنەرانی کۆنفرانس پەسندکرا، لەجێگای خۆیدا ڕەخنەوپێشنیارکراو وەڵام درایەوە. هەروەهانوێنەر بۆکۆنگرەی شەشەمی حیزبی هەڵبژێردراو کۆتایی مان بەکۆبوونەوەکه هێنا و بلاوەمان کرد.
شەوێ هەمومان «خرێ دوبێ »مان بەجێ هێشت وهاتینەوه گوندی سونێ.
بەیانی کەهەستام پێشمەرگەکان بۆیان گێڕامەوەوکوتیان:
محەمەدی حاجی ڕەسول و کویخا سمایل لەنێو پێشمەرگەکاندا بلاویان کردۆتەوه، کەفلان کەس دوومیلیۆن تمەنی حیزبی حەیف و مەیل کردوەو دیار نیه. دەمزانی ئەو

شایعاتە نەخشەی پێش کۆنفرانسەو کۆماری ئیسلامی بەهۆی کەسانی وەک محەمەدی حاجی ڕەسوڵ و کوێخاسمایل بلاوی دەکاتەوە. مەسەلەی حەیف و مەیلی دراو وەک تۆپ دەنگی داوە. تەنانەت پۆلای نانەزادەش بۆخۆ شیرن کردن لەلای کۆمەڵە، بۆنەوەی بی نێرنە نورووپاو دەربازبێ، کەشوکر دەرباز بوو! هەروهابۆ داپۆشینی گۆشەیەک لەبەسەرهاتی خۆی کەلەنێوحیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا تووشی هات، ئەومەسەلەی لەشریتێکدا بۆکۆمەڵە زەبت کردبوو. کۆمەڵەش بەبەر بلاوی لەکوردستانی عێراق و ئەولاولابلاوی کردەوە.

بەهەر حاڵ کۆنفرانس بلاوەی کردو نوێنەر بۆ کۆنگرە هەڵبژێردرا. لەو کاتدا یەکێک لەکارە گرینگەکانی کەلەهەموو شتێکی پێوە قەلس بووم، گرتنی کۆنفرانس بوو. کاتێک نوێنەر هەڵبژێردرا بارێکی گەورەم لەسەر سوک بوو و هیچ نارەحەتیەکم نەما. گوێشم بەقسەو قسەلۆک و درۆ و بوختان نەدەبزوت. بەقەولی پێشینیان:

« ئەوەی پاکە، لەمحاسەبەبێ باکە »

بەرەو پلینۆمی چوار.

لەسەربریاری پێشووی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکراتی کوردستان، ئەندامانی کۆمیتە ناوەندی حیزب بۆکۆبوونەوەی چوارەم (پلینۆم)، ڕۆژی چوار شەمۆ ٢٥ جۆزەردانی ١٣٦٢هەتاوی (١٩٨٢ز)، بۆگوندی مەزرێ ناوچەی ئالان بانگ کران.
ئەو پلینۆمە، وەک کۆبونەوەیەکی گوێ گرتن و کلاسی فێربوون دیاری کرا. مەبەستی دوکتور قاسملو ئەوە بوولەو کۆبوونەوەدا گوێ بگرین بۆهێندێک مەسەلەی گرینگ. کۆبونەوەکانمان هەموو ڕۆژێ لەبەیانییەوە تائێواری درێژەی هەبوو. بۆم دەرکەوت کە دوکتورقاسملوو پتری ئەهمیەت بەو کۆبونەوەدا تاکۆبوونەوەکانی پێشووتر.
دوای ئەوەی وتو وێژ و بڕیاردان کۆتایی پێهات، بلاوەمان کردو هەرکام لەئێمە بۆشوێن و کۆمیتەشارستانی خۆمان گەراینەوە.
بۆ ئەوەی لێی ڕەد نەبم پێویستە ئامازە یەک بەگەلالەی کورتە باس بکەم.
دوای نیوەڕۆ ڕۆژی ئاخر دوکتور قاسملو دەفتەرێکی شپرێوی یادداشت کراوی بەختی خۆی هێنا کەپاکنویس نەکرابوو. یادداشتەکە ئەوکورتە باسەبوو کە دوای کۆنگرەی شەشەم ئەو هەموو هەللاو کێشەیەی لەسەر پێک هات. دوکتور هێندێک شوێنی دەخوێندەوەو دەی پرسی پێتان چۆنە؟ چوونکە بۆئێمە باش نەدەخوێندراوەو ڕاستەو ڕاستە نەکرابوو. ئەوەی ڕاستی بێ بەو پەلەپەلەی ڕۆژی ئاخر، ئەوەی دوکتور نووسی بووی ئاوا بەهاسانی ئەساغ دەبۆوە، ئەحالی دەبووین کەئەزەری لەسەر بدەین.
سەرئەنجام بەوە گەیشتین کەبڕیارێ بەبەشی ئینتشارات تایپی بکەن و نوسخەیەک بۆئەندامانی کۆمیتە ناوەندی لەکۆمیتەشارستانەکان بنێرن. ئەوانیش ڕوانگەو بۆچوونی خۆیانی لەسەر بنوسن و بی نێرنەوە. ئەوکات حیزب چاپی بکاو بلاوی کاتەوە. بەلام پەلەپەلی دەفتەری سیاسی، بێ ئەوەی بیری لەداهاتووکردبێتەوە دوای

ماوەیەکی کورت لە ژێرناوی(ئینتشارات و تەبلیغاتی کۆمیتەی ناوەندی)چاپی کرد!
هەرکۆمیتەشارستانەی بیست سی دانەیان بۆ ڕەوانە کردن بلاوی بکەنەوە .

من بەش بەحالی خۆم نە ئەوکات و نەئێستالەسەر «کورتەباس »شتێکی وا تایبەتی و بەرچاوم نەبووکەلێی دردۆنگ بم و لووتی لێ بادەم. بەلام تانەوکاتەی لەکۆنگرە پەسندکرا دژی بووم و دژی دەدوام. لەبەرئەوەی بەنێوی کۆمیتەی ناوەندی چاپ کرابوو، بەلام لەژێر ناوی (ئینتشارات و تەبلیغاتی کۆمیتەی ناوەندی)دا بلاو کرابۆوە. بۆئەوەی نیشان بدەن کورتەباس پەسند کراوی کۆمیتەی ناوەندیە، لەنێو جزوەکەدا لەیەکدوو جێگاناوی ئەسلی واتە(حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران ئینتشارات و تەبلیغات) نوسرابوو. مەبەستم ئەوەیە ئەوگوێ نەدان و کەم بایی کردنە بۆ ئەندامانی کۆمیتەناوەندی باش نەبوو. لانی کەم دەبوولەسەر بڕیاری پێشوو ڕاوەستن و بەپەلە ئەو کێشەو هەللایە پێک نەیەنن و ئاوای گەورە نەکەنەوە. وەک ئاماژەم پێکرد، بەرپرسی کۆمیتە شارستانەکان هەموویان ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی بوون و ناخۆش بوو شتێکی بڕیار لەسەر نەدراو بلاوبکرێتەوە. وەک دەست بادان بەناحەق درۆمان لەگەل کرابوو. ئەگەر دەفتەری سیاسی ئەوەی نەکردبا، پێم وایە ئەو هەللاو بگرە پێک نەدەهات. ئەو بێ ئوسولیە بوو بەهۆی ئەوەی کەئەندامانی کۆمیتە ناوەندی لە کۆمیتە شارستانەکان پروپاگاندی دژی کورتەباس بلاوبکەنەوەو شوێن لەسەرکادرو ئەندام دانێن. کە هەمووی ئەوهەللایە دەگەرێتەوە سەر پەلەکردن و نرخ دانەنان بۆ ئەندامانی کۆمیتەناوەندی و بەهێند نەگرتنی هاورێیانی خۆیان.

ئەندامانی دەفتەری سیاسی بۆ ئەوەی خۆیان ئەبرەئە بکەن لەولاولاکوتبوویان بەبێ بڕیار کۆمیتە ناوەندی ئەوکورتەباسە چاپ نەکراوە. بۆئەوەی هەلەکاری دەفتەری سیاسی ئەوکات بۆخەباتگێرانی داهاتوو روون بێتەوەو کەلەداهاتوودا کەلک لەو ئەزموونانە وەربگرن و خۆلە(پەلەو هەلە) بپارێزن و بۆهاورێی خۆیان نرخ و بایی دانێن و بەهێندیان بگرن. دەقی بڕیارەکانی پلینۆمی چواری پێش کۆنگرەی شەش بەبەلگەوە لەخوارەوە دەخەمە روو بۆئەوەی ئەو مەسەلە پاش سێزدە سال ڕوون بێتەوە.

بڕیارەکانی کۆبونەوەی چوارەمی کۆمیتە ناوەندی ح د ک ا

کۆبونەوەی چوارەمی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران ڕۆژی چوارشەممە ٢٥ی جۆزەردانی ١٣٦٢بەبەشداری ئەندامانی ئەسلی کۆمیتە ناوەندی پێک هات. لەسەرتای کۆبوونەوەدا بۆ ڕێزگرتن لەگیانی پاکی شەهیدانی ڕێگای رزگاری، دەقیقەیەک بێدەنگی ڕاگەیەندرا. پاشان کۆبونەوە کاروباری ڕەسمی خۆی دەست پێکردو لەماوەی شەش ڕۆژدا، وەزعی سیاسی ئێران و کوردستان، بەتایبەتی وەزعیەتی ئێستای بزوتنەوەی میللی - دێموکراتی گەلی کوردی لەکوردستانی ئێران خستەڕێرباس و لێکۆلینەوەو ئەم بڕیارانەی خوارەوەی دا.

١- لانی زۆری هەوڵ بدرێ بۆ ئەوە کە شۆڕا، تەرحی نێوەرۆکی خۆدموختاری پەسند بکا. بۆ ئەم مەبەستە لەگەڵ هەمووهێزەکانی نێو شۆڕاکە ئامادەییان هەیە، هاوکاری بکرێ. ئەگەر هەموو هەوڵ و تەقللای ئێمە لەو بارەوە سەر نەکەوت، حیزب کارێکی وابکاکە لەکاتی هاتنەدەر لەشۆڕا چەند هێزی دیکە لەگەل خۆی بێنێتەدەر. ...

٢- بۆ نیزیک بوونەوە لەکۆمەڵەو بەشدارکردنیان لەمەسئولیەتی جولانەوەی کوردستاندا هەوڵ بدرێ. بەو مەرجە نوسوڵ و پرنسیپی حیزبی بپارێزرێ و واقعیەتی پارسەنگی ئەو دووهێزە لەنێو کۆمەڵی کوردەواری دا وەبەرچاو بگیرێ. هەروەها تێ بکۆشین گەلاڵەیەکی هاوبەشی خودموختاریان لەگەڵ نیمزا بکەین.

٣- لەگەڵ ئەو هێزە چەپانەی ئێران کە لەکوردستان دان، بەنیسبەتی ڕادەی هاوکاریان لەگەڵ جولانەوەی میللی- دێموکراتی گەلی کوردو هەڵوێستیان بەرانبەر بەحیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران هاوکاری بکەین.

٤- ڕاگەیاندنی دەفتەری سیاسی لەسەر تودەیەکان، لەلایەن کۆمیتەی ناوەندیەوە تەئید کرا.

٥- « سازمانی خەبات » بەڕەسمی ناناسرێ و ناویشی لەڕادیۆ ناخوێندرێتەوە.

٦- دەفتەری سیاسی بەجیدی هەوڵ بدا لەگەڵ ولاتانی سوسیالیستی و هەروەها لەگەڵ ئەنترناسیۆنالی سوسیالیستی پەیوەندیان بەهێزتر بکا.

٧- کۆمیتە ناوەندی پاش گوێ گرتن له ڕاپۆرت، بڕیاری دا تاکتیکی نیزامی تازەمان کەلەکۆبوونەوەدا پەسند کراوە، ببێتە دەستورلعمل و بدرێ بە هەموو کۆمیتە شارستان و هێزەکان.

٨- کۆنگرەی شەش تازستانی ١٣٦٢بگیرێ، بۆئەومەبەستەکۆمیتەی ئامادە کردنی کۆنگرەی شەش لەدوکتورقاسملودوکتور سەعیدوموهەندیس ئاریا پێک بێ.

٩- یارمەتی کادرو پێشمەرگە زیاد بکرێ.

١٠- ناوی « هێزی تایبەتی » کرابە « هێزی شەهیدهەژار » بڕیار درابۆ هاتنی پێشمەرگە بۆ نێو هێزی شەهید هەژار تەبلیغات بکرێ.

١١- هەموو هێزێک ١٠٪ پێشمەرگەکانی بدات بەدەفتەری سیاسی.

١٢- هەمو ئەو ڕۆژنامەو گۆوارانەی وەک ئۆرگانی کۆمیتەشارستان دەردەچن، ڕابگیرێن و هەوڵ بدرێ ڕۆژنامەی کوردستان و نامیلکەی تێکۆشەر باشتر دەربچن و جگەلەوانەش بڵاوکراوەیەکی ناوەندی تایبەتی پێشمەرگە دەربکرێ و ئەو سێ بڵاوکراوەیەبەرێک و پێکی بڵاو بکرێنەوە.

نهێنی «تەنیابۆ ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی

هەروەک لەپێش دا هێندێکم باسم کرد، هیچ بڕیارێک بۆچاپکردن و بلاوکردنەوەی «کورتەباس »بەنێوی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان، نەدرابوو کەچی دەفتەری سیاسی، پێش کۆنگرەی شەش بۆ ساز کردنی هەڵلاوکێشەی بێ جێ چاپی کردو بڵاوی کردەوە.

گەلێک جاران لەزۆر شوێن کەباس لەبیرو بڕواو هێزی سیاسی لەکوردستان کراوە، وەجواب هاتووم وگوتومە: تەنیا حیزبێکی کەلەگەڵ بیروباوەرو فەرهەنگی گەلی کورد بێتەوەو دڵسۆزانە بۆکورد لەکوردستانی ڕۆژهەڵات هەوڵ بدات، حیزبی دێموکڕاتی کوردستانی ئێرانە. ئێستاش شتێکی دیکەی لێ زیاد دەکەم و دەڵێم:

- لەگەڵ ئەوەی دا کەحیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران تاکە هێزێکی میللی یە لەکوردستانی ڕۆژهەڵات و لەگەڵ کولتورو بیرو ڕای خەڵک دێتەوەو بەگوتەو نوسین و

زاهیری دێموکراتە، بەڵام لەپراکتیکدا لەگەڵ پرۆگرام و پەیڕەوەی نێوخۆی حیزب نایەتەوەو بەرێوەبەری حیزب « دەفتەری سیاسی » هەمیشە لەپێ شێل کردنی دێموکراسی ناوخۆی دەرون تەشکیلاتی دا نەخشی بەرچاوی بووە.
بەو هیوایە لەداهاتوودا دەفتەری سیاسی لەو حالەتەش بێتە دەر.

بەرەوکۆنگرەی شەشەم

ئێمە ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی دەبوایە دووڕۆژ پێشتر لەنوێنەرانی هەڵبژێردراو، لەگوندی گەلاڵەی شینکایەتی ناوچەی ماوەت ئامادەبین. هەرچەند باسم نەکردوە، بەڵام پێویستە بکوترێ کە سێ چوار مانگ پێش گرتنی کۆنگرەی شەش، بەهێرشی لەسەریەکی دوژمن ناوچەی سەردەشت هەمووی گیراوەو هێزی کۆماری ئیسلامی تێیدا نیشتەجێ بوو. بنکەی ناوەندی دەفتەری سیاسی بەڕادیۆ و نەخۆشخانەو ئینتشارات و زیندان و. . . پێچرانەوەو لەدۆلی گەلاڵەی نیزیک ماوەتی ئەو دیو دامەزران.
ئێمەش واتە، من و کاک حەسەنی رستگار، سەیدڕەسوڵ دەهقان و پێم وایە یەکدوانێکی تر لەقەلادزێ یەکترمان گرتەوە، کەدەبوایە لەسەر قەراری دەفتەری سیاسی بە پێیان بەگەناوو سەفرەو زەروونەدا چوباینە گەلاڵە، واتە هەشت سەعات بە پێیان رۆیبان!! کەچی بەدووسەعات بەماشێن ئەو رێگایە دەبڕاو ئەو هەموو شەکەت و شەلاڵ یەی تێدا نەبوو. لێرەدایە پیاو کەبیری لێ دەکاتەوە دەبینێ: ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی هەر پێنج شەش کەس حیساب بوون و جگە لەو پێنج شەش کەسەی دەفتەری سیاسی، ئەوانی دیکەلە"مقایەسەدا" وەک وەرگێڕکەی بەردەستان و پێ پلیکانی ئەندامانی دەفتەری سیاسی دێنە بەرچاو.
لەقەلادزێ سێ قۆڵی بڕیارماندا یەکێک بچێتە ئیدارەو وەرەقەیەک وەرگرێ تاکوو پێی

بچینه سولەیمانی. سەرتان نەئێشێنم بەسواری ماشێن خۆمان گەیانده گوندی گەلاڵه بۆ بەشداری لەکۆنگرەی شەش. برادەرانی دەفتەری سیاسیش رەخنەی خۆیان گرت کەبۆچی بەپێیان نەچوینەو سواری ماشێن بووین!.

کاک فەتاحی کاویان قسێکی خۆشی هەیەولەجێگای وا دەڵێ:

" حیزبی دێموکڕاتی کوردستان، حیزبی گول و بەغیلانه "

جارو بار کەئاماژه بەهێندێک بۆچونی وشکی بەڕێوەبەری"دەفتەری سیاسی دەکەم کەلەنێوحیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا کردویانه بەفەرهەنگ و نەریت. هیوادارم خوێنەر وابیر نەکاتەوە کەخوای نەخواسته دژی ئەوحیزبەم یان ناخۆشم دەوێن، یان دژی بەبەڕێوەبەرانی حیزب دەدوێم.

دیاره من ئێستا وەک ئەندامێک لەناو ڕێکخراوی حیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا کار ناکەم و نیم، بەڵام حیزبی دێموکڕاتی کوردستان م، لەهەموو حیزبەکانی دیکەی ئێران بەڕاست وچەپەوە خۆشتر دەوێ و تەنیا ئەو حیزبەش دەبینم کەلەباری نەتەوایەتیەوە لەگەڵ هەل و مەرجی ئێستای کوردستان بێتەوە. نازانم سبەینێش هەل و مەرج چی لێ دێتەوە، یان حیزبێکی شۆڕشگێرترو بەپرنسیب تریەیدا دەبێ؟ لەلایەکی دیکەشەوە خۆم له ئەندامانی ئێستای حیزبی دێموکڕات کوردستان بێ سەلاحیەت تر نازانم و لەزۆرکەس پتر بەشم بەحیزبەوە هەیە. لەوانەشه بەڕێوەبەرانی ئێستای حیزب جاروبار لاسای ئەحمەد تۆفیق بکەنەوەو بلێن:

سەعید بەلایەنگریش نازانین و ناناسین. ئێمەکوردین و لەکۆنەوە ئەو ڕوشته، خەسڵەتی بەڕێوەبەره سیاسیەکان بووەو هەر ئاواش دەڕوا؟!

بەڵێ کاتێ گەیشتینه گەلاڵه، پێش ئەوەی کۆنگره دەست پێ بکا، هەواڵێک هەبوو کەرژیمی ئێران جێگای کۆنگره تۆپ باران بکات و نەهێڵێ تاقمان لێدەر بچێت. بۆ دیدەوانی و تۆپ بارانی کۆنگره، بەرپرسانی رژیم چاویان به ڕەحمان مەرەغانی یەکێک لەسەردەستەکانی هێزی موعینی کەوتبوو. دیاره بەڵێنی پولێکی زۆریان پێدا بوو. ناوبراو وەک کوردێکی به بڕوا ئەو مەسەلەی لەگەڵ فەرماندەی هێزدا باس

کردبوو. دوایی لەگەڵ دوکتور قاسملو برادەرانی دەفتەری سیاسی بەرنامە ڕێژیان کردبووکە ڕەحمان چبکات و چیان پێ بڵێ و چۆنیان بەهەڵە بەرێت.

ئەو ڕۆژەی کەرژیم پێی وابوو کۆنگرە دەگرین، هێشتا نوێنەرەکان نەهاتبوون. ئێمەش ئەندامانی کۆمیتەناوەندی لەبەر ئیحتیات دەفتەری سیاسی مان بەجێ هێشت و چوینە دۆڵێکی ئەولاتر. تۆپ باران دەستی پێکرد، بەڵام بۆ و شوێنێکی کە بۆ ڕەحمان دیاری کرابوو پێیان بڵێ. کاتێ زانیمان پلانەکان باش بەڕێوە دەچن. دۆڵەکەمان بەجێ هێشتوو چوینەوە شوێنی کۆنگرە. بەیانی ڕۆژی۲ی ڕێبەندانی ۱۳٦۲هە(۱۹۸۳ز) کۆنگرە دەست بەکار بوو. دیارە لەکۆنگرەی گشت حیزب و ڕێکخراوێکدا ڕاپۆرت دەخوێندرێتەوەو نوێنەری ئەو حیزبانەی بانگ دەکرێن ئەگەر قسەو نوسراوەیان هەبێ دەیخوێننەوە دەنا بەنوسراوە دەی دەن بەحیزب و دەڕۆن.

کۆنگرەی شەشی حیزبی دێموکرات دوای بەڕێوە بردنی ریزەکارەکان و بڕیاراتی پێویست، وەک هەمیشەی کۆنگرەکانی پێشوو، مەسەلەی ئامانجی دوا ڕۆژ و سوسیالیزم هاتەوە مەیدان و کێشەو هەلاو کەڵەوەکێشی دەستی پێکرایەوە.

کۆنگرەی ئەوجار لەجارەکانی پێشترگەلێک توندو تیژو گەرمتربوو. چونکە ئەوجار «کورتەباسیشی » پێوە زیاد ببوو. لایەنگرانی سوسیالیسمی دێموکرات و کورتەباس دەبوایە لەهەردوک لا ، داکۆکی بکەن. لایەنی دژ بەودوانەش هەروەها.

هەرچەند دەبوایە لەو هەل و مەرج و کاتە ناسکەدا ئەو گێرەو کێشەیە نەباو ئەوەیان نەهێنابا پێش، بەڵام بەداخەوە دووبیرو بۆچونی لێک جیاواز بمانەوێ و نەمانەوێ ئەوشەڕەشەقەی تێدا دەبێت. چونکە لەمێژساڵە ئاوابووەو ئاواهاتووە. یان لانی کەم دەکرێ بڵێین: تاپێش بینی سەدان ساڵی داهاتووی ناروون و ئامانجی دوا ڕۆژ لەبەرنامەی حیزبدا بمێنێ و ئەندامانی دەفتەری سیاسی بیانەوێ لەڕێگەی کۆنگرەوە چەندکەسێک وردکەن و دەرکەن، هەر وا دەبێ و کێشەی دەرون حیزبی کۆتایی نایە.

نوسوڵەن بەپێی چونەپێشی دەوران و ئەو ئالووگۆڕانەی کەنەڕۆ لەجیهان دا پێک هاتوون، ڕێبەرانی حیزبی دێموکڕاتی کوردستانیش ئەگەر خۆیان لەگەڵ ئەو گۆڕانکاریە

ڕێک نەخەن و چاویان نەکەنەوەو ئەو هەلە ڕەخساوەی جیهانی ئەو ڕۆ نەقۆزنەوە، جگەلەوەی بۆخۆشیان لەو« دەرجا »لێدانەدا دەسوتێن و سەددێکی گەورەی پێشگیری بۆپێشەوە چوونی نەتەوەی کوردیشیان پێک هێناوە.

لەکۆنگرەی شەش دا کاتێک دووپێشنیارەکەی دوکتور قاسملوو دەنگی نەهێناوە! دوکتور زیزبوو، لەسالۆنی کۆنگرە چووە دەرێ. دوایی دوکتور سادق و مەلاعەولا چون ئاشتیان کردەوەو هێنایانەوە ژور. بۆجاری دوهەم دەنگیان وەرگرتەوەو گوتیان دەنگ تەواوە . بەلێ بادەنگ تەواو بێ، بەلام داخوا ئێستاش پێیان وانیە کەحوکمی خۆیان داو بەخاتری سەرخستنی روانگەی خۆیان نەک هەر حیزب قازانجی نەکرد بەلکوو زەرەریان لەکوردیش دا. مەگەرئەوانەی کە بیرو باوەڕیان بەهێند نەکیراو پالیان پێوەنرا، یان ئەوانەی لەکۆنگرە ڕقیان لێ هەلگیراو دەرکران، یان ئەوانەی بیروڕایان بەو دەست بادانە لەحیزب سارد بۆ وە، حیزبی دێموکڕاتی کوردستانی پێ لاواز نەبوو؟ بۆچما لاواز بوونی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان لەو هەلومەرجەدا بەزیانی نەتەوەی کورد نازانن؟

ئەگەر ئەوانە زیان نەبن و بەزیان دانەندرێن، دیارە هەست بەزیان کردن کەمە!؟

بەلێ دەنگیان هێناوە! بەلام ئایا ناکۆکی و ناتەبایی و دوبەرەکی کەبۆتە سەدی بۆپێشەوەچونی حیزبی دێموکڕاتی کوردستانی ئێران کۆتایی هات؟!

هەر وەک لەلاپەڕەکانی پێشووی ئەوکتێبەدا باسم کردوە، دوبیری ڕاست وچەپ لەنێو تەشکیلاتی حیزبی دێموکڕاتی کوردستاندا، بەرچاوبووەو هەیەو لەهەردەورانێکدا بەپێی هەلومەرج و چوونەپێشی بیرو بۆچون، بەزەقی خۆی نواندوەو خۆ دەنوێنێ. نابێ هەموو دەورانەکان وەک یەک هەلسەنگێنین و لێکی دەینەوە. ئەو دەورانەی کە حیزبی تودە حیزبی دایک، « حزب مادر » بووە. دەورانێکی تایبەتیەو ناکرێ لەگەل دەورانی تاقەکەسی عەبدوللای ئیسحاقی « ئەحمەد تۆفیق » لێک بدرێتەوەو دەورانەکان تێکەل بکرێن.

لە دەورانی کۆمەلەی ژێ، کاف دا کەحیزبی دێموکڕاتی کوردستان بە ڕێبەرایەتی قازی

محه‌ممه‌دی شه‌هید پێک هاتووه، له‌هه‌لومه‌رجێک دابووه که‌سۆڤیه‌تی پێشوویان به پشتیوان و چاوسوری خۆیان زانیوه. کاربه‌ده‌ستانی سۆڤیه‌تی که له‌ئێران بوونه، که‌سانی وه‌ک باقرۆف دم ڕاستیان بووه‌و به‌ته‌واوی لایه‌نگری له‌ئازه‌ربایجانیه‌کان کردوه. نابراو به‌هه‌موو هێزیه‌وه دژی دامه‌زرانی ده‌وڵه‌تی کوردبووه. سه‌رڕای ئه‌و هه‌موو خۆڕاگریه‌ی پێشه‌وا قازی، به‌پێی هێندێک نوسراوه سه‌رئه‌نجام ناچارکراون نێوی کۆماری میللی دێموکڕاتی کوردستان بگۆڕن و بیکه‌ن به‌کۆماری خودموختاری کوردستان. نێوی کۆمه‌ڵه‌ی ژێ کاف بوو به‌حیزبی دێموکڕاتی کوردستان. له‌به‌ر ئه‌وه‌ی کۆمه‌ڵه‌ی ژێ کاف، به‌رنامه‌ی سه‌ربه‌خۆیی هه‌بوو، پێویست بوو بگۆڕێ و حیزبێکی خودموختاری خواز پێک بێت. که‌ئێستاش حیزبی دێموکڕاتی کوردستان، ئه‌وداوایه‌ی هه‌یه‌و شانازی به‌و دروشمه‌کلاسیکه‌کۆنه‌وه ده‌کاو پێ نانێته قه‌یران و ده‌ورانی نوێ .
ئه‌گه‌ر بمه‌وێ ئه‌و ده‌ورانانه یه‌ک به‌دوای یه‌کدا شی بکه‌مه‌وه، هه‌رکورته ده‌ورانه‌ی چه‌ندین کتێبی لێ دروست ده‌کرێت. پێم وایه ئاماژه‌یه‌کی کورت به‌ده‌ورانی دوای کۆماری کوردستان و زیندوبوونه‌وی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان بکرێ به‌سه.
دوای تێکدانی کۆماری کوردستان له‌لایه‌ن دوژمنه‌وه، هێندێک که‌سی کوردو دڵسۆزی کوردوکوردستان، له‌ژێر باڵی حیزبی توده‌ی ئێراندا توانیویانه حیزب زیندوو که‌نه‌وه‌و له‌کوردستان ته‌شکیلات دامه‌زرێنن. بمانه‌وێ و نه‌مانه‌وێ ئه‌و ته‌شکیلاته‌ی پێکیان هێناوه له‌سه‌ربه‌رنامه‌و بیروباوه‌ری حیزبی توده‌دا مه‌زراندوه‌و حیزبی دێموکڕاتی کوردستان لاباڵێکی حیزبی توده بووه. ته‌نانه‌ت بۆ خوێندنه‌وه‌ش ئه‌وکتێبانه خوێندراونه‌ته‌وه که حیزبی توده ڕای ئه‌سپاردوه. له‌ئاکامدا، بیری کۆمونیستی له‌بیری نه‌ته‌وایه‌تی به‌هێزتر بووه له‌کوردستان. له‌ماوه‌ی ئه‌و په‌نجاساڵه‌دا، دووبیری ناته‌با، له‌ناو ده‌رون ته‌شکیلاتی حیزبی دێموکڕاتدا له‌گه‌ڵ یه‌کتر دژایه‌تیان بووه. هه‌ربۆیه‌ش حیزبی دێموکڕاتی کوردستان ته‌شکیلاتێکی ڕێک و پێک و بێ کێشه‌و هه‌ڵلای نه‌بووه. له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا که‌هه‌میشه ئه‌ندامانی ئه‌و حیزبه‌له‌لایه‌ن ڕژێمه‌وه گیراون و ڕاو نراون و هیچ کاتێک نه‌یان هێشتووه ته‌شکیلاتی ڕێک و پێک(ی) حیزبێکی

خۆشەویستی نێو خەڵک بووەو زۆربەی خەڵکی کورد دوور لەخۆ ڕێکخستنی دەروون تەشکیلاتی، لەهەمووکاتێکدا وەک لەشکری ناشارەزاو سەرگەردان، وەدوای حیزب کەوتوون و پشتیان گرتووە.

کۆنگرەی حەوتەم، هەرچەند بێ کێشەو هەڵلانەبووە، بەڵام لەباری بیروباوەڕی سیاسی لەکۆنگرەکانی پێشوو ئارامتربووە. سەر ئەنجام تێ هەڵپێچان لەهێندێک کادر، بۆتە هۆی لێک ترازان و لێک پچران و لەت بوون و هەروەهاپێک هاتنی دووحیزب و یەکتر بەلادەرو خەیانەت تاوانبار کردن و تەنانەت خوێنی هاوڕێی خۆ بەناحەق ڕشتن !؟

داخوا کەنگێ وەخۆ دێینەوە؟ وەک هاوڕێ لەگەڵ یەکتری هەڵکەین و خەریکی پشت شکانی یەکتر نەبین؟ بڵێی کادرەکانی سەروی حیزب، واتە، ئەو پێنج شەش کەسەکەی کەهەمەکارەی حیزبن بزانن، کەکوڕی چەندەباش و دڵسۆزو بەئیمان و نیشتمان پەروە، فیدای بردنەسەری فەرمایشتی ئەوان بوون و بوون بەدەستەچیلەی ئەو ئاورەی کەبەناحەق بۆ پێ سەلماندنی سەلیقە دژی یەکتر هەڵیان کردوە؟!

چونکە دوژمن لەکەمین دایە هەرچەندی دەکەم دڵم نایە پتری لەسەر بڕۆم.

بەهەرحاڵ هێندێک لەباسەکەم دوور کەوتمەوەو دێمەوە سەر باسەکە.

بەکورتی کۆنگرەی شەشەمی حیزبی دێموکراتی کوردستان کۆتایی بەکارەکانی خۆی هێناو منیش خۆم نەپالاوت و وازم لەمەسئولیەتی کۆمیتەی ناوەندی هێنا.

بەرپرسایەتی نوێ .

دوای کۆنگره چاوەروان بووم تاکوو کۆمیتەی شارستانی سەردەشت بەرپرسی تازەی بۆ دیاری دەکرێ، تاحیساب و کتابی لەگەڵ بکەم و من بڕۆم.

دوای چەند ڕۆژ کاک سەلامی عەزیزی هات و کۆمیتەی شارستانم تەحویل دا.

خواحافیزیم لەبرادەرانی کۆمیتەی شارستان کرد. لەقەڵادزێ خانوێکم گرت و بێ ئەوەی پرس بەحیزب بکەم منداڵەکانم بردنە وێ. چونکی بەرپرسایەتی سەرووم نەمابوو دەکرا پرس نەکەم و هەرشوێنێک بۆخۆم پێم خۆش بێ لەوێ بم. چونکەکارەکانی حیزب پێچەوانەی حیزب و ڕێکخراوی دیکەن. واتە ئەگەر بەرپرسایەتی ئەندام لەسەرتر بێ، لەجیاتی ئیمکاناتی لەسەرتربێ و دەستت ئاوەڵەتربێ، بەپێچەوانەیە. منیش بەو پێیە کەمەسئوولیەتم نەما دەستم ئاوە ڵەتر بوو. هاوکات لەگەڵ هاتنی کاک سەید سەلام بۆکۆمیتەی شارستانی سەردەشت ، نامەیەکیش بۆمن هاتبوو بچمە دەفتەری سیاسی وکاری نوێ وەرگرم.

دوای حەوتوێک سوار بووم و چومە دەفتەری سیاسی کەلەدۆڵی گەورەدێ بوو.

دوکتور قاسملوو بانگی کردم و دوای هێندێک شۆخی و جەفەنگ پرسی: دەتەوێ لەکوێ کار وەرگری و بچیە کوێ؟

وەڵامم داوە؛ماڵەکەم لەقەڵادزێ داناوەو نازانم لەکوێ کارم پێ دەکرێ؟

دوکتورکردی بەشۆخی و گوتی: بۆیە منداڵەکانت لەقەڵادزێ داناوە تا لە وێ کارت بۆ دیاری بکەین، ئێمەش لەوێ کارمان نیە. کوتم دوکتور گیان! من قەت شتی ئاوام بە خیاڵدا نەهاتووە، بۆلەخۆڕا شتی وام لەملی بار دەکەی.

گوتی: لەمل بارکردنی چی؟ برادەران دێن دەپاڕێنەوە نوێنەرایەتیان لەم دیوە بدەینێ، تۆش بێ ئەوەی پێشنیارمان پێکردبێ، لەخۆڕا دەڵێی ناچمە وێ. دوای ئەوەی هێندێکی شۆخی و تاریفی قەڵادزێ و ئەولاولا بۆکردم گوتی:

- ئەوانە هەمووی شۆخی بوون. تۆکەئەزمونت لەسەر ئەم دیوەو ئەوحکومەتە هەیە، برادەرانی دەفتەر بەگشتی بۆتۆیان پێ خۆشەومنیش هەروا، بۆ نوێنەری لەقەلادزێ تۆم پێشنیار کردوەو تەواو بوو.

لەدڵەوە کاری قەلادزێم پێ ناخۆش بوو دەمزانی کارەکەی چیەو چەند ناخۆشە، بەلام نەمدەویست دڵی دوکتور بێشێنم. لەلایەکی دیکەوە ئەوەندەی شێرو ڕێوی بۆ هێنامەوە، بەڕاستی دڵم نەرم ببوو. لەولاشەوە کەماڵەکەم لەقەلادزێ دانابوو قەلادزێ بۆمن باشتربوولەجێگای دی. بەقەولی دوکتور گوتەنی؛ با کەمێک خۆم لەماندوویی ئەو شاخ و داخە بێنمەدەرو بحەسێمەوە. ئەوەی ڕاستیش بێ لەو دیـو کاریان نەدەدا بەهەموو کەس.

کاتێک بەرگی ماموریەتەکەی بۆ دەنووسیم برێک ڕاوەستاوگوتی: نابێ نێوی قەلادزێ بنوسم. بۆخۆت چت پێ باشە بڵێ بابینووسم؟ منیش پێشنیارم کرد لەجیاتی قەلادزێ، کێوی بڵفەت بنووسێ. ئەوە بوو نوسی؛ بەبەرپرسی پێوەندیەکانی دەرەوە لەبەشی بڵفەت دیاری دەکرێی. دوایی دوکتور، لەسەر بەرخوردو چۆنیەتی هات و چۆ ڕەفتار لەگەڵ کاربەدەستانی حکومەت، هێندێکی ڕێنوێنی کردم و دوای وەرگرتنی بەڵگەی مەئموریەتەکەم، هاتمەوە قەلادزێ. ئەوەش دەقی بەرگی ماموریەتەکەمە.

هاوڕێی بەرێز کاک سەعید کوێستانی.

لەگەڵ سلاوێکی شۆڕشگێڕانە،

بەم هۆیەوە بەبەرپرسی پێوەندیەکانی دەرەوە لەبەشی بڵفەت دیاری دەکرێی.
هیواداریین هەموزانست و ئیمکاناتی خۆت بۆ ڕێک و پێک کردنی کارو باری پێوەندیەکانی دەرەوە و خزمەت بەئامانجەکانی خەڵکی کوردستان؛ دێموکراسی بۆئێران و خودموختاری بۆ کوردستان دەکار بکەی. ٦٢/١٢/٥

حیزبی دێموکڕاتی کوردستانی ئێران کۆمیتەی ناوەندی. مۆرو ئیمزا

بەشی ئۆم کردنەوەوکۆبونەوەیەکم لێ پێک هێنان. دوای ئامۆژگاری فێرکردنی
بە

کاروتێکۆشان لە قەڵادزێ.

شاری قەڵادزێ شارێکی خۆش و دڵگیر بوو، لەبەر ئەوەی داب وشوێن وهەستان و دانیشتنیان لەگەڵ خەڵکی لای ئێمە وەک یەکەو جیاوازی کەمە. پیاوخۆی بەغەریب نازانێ و وەڕەزنابێ. بەتایبەتی بەبوونی دۆست و ئاشنای وەک کاک شێخە دێگەیی و کاک حەمەسدیقی ڕەحمەتی، کەچەندە پیاوبوون و چەندیان حەز لەپیاوەتی بوو. خەڵکی لای خۆمانیشی هەرچەندی بڵێی لێی بوو.

خانوێکی چەند دیوی مان گرتبووکە وەک بنکە بۆ میوان و ئەوحیزبیانەی ڕێیان لەوێ دەکەوت و هەروەها بۆئەو نەخۆش و بریندارانەی دەیان ناردن. دوایی هەرکەسەی بۆ شوێنی خۆی بەڕێ دەکراوکارو باریان جێ بەجێ دەبوو.

جگە لەو بنکەیە، لە دە کیلۆمێتری قەڵادزێ نەخۆشخانەی خۆمان هەبووکەلەپێشدا نەخۆش و بریندار دەچوونە ئەوێ و دوایی ئەگەر پێویست بایە دەنێردران بۆ نەخۆشخانەکانی دەوڵەتی. کارێکی دیکەی کەدەبوایە وەک بەرپرس لەوێ ڕای پەڕێنم. وەرگرتنی وەرەقەبووبەهۆی مەلا سمایل وەر دەگیرا بۆ هاتوو چۆ و ڕاپەڕاندنی ئەوکارانەی دەهاتنە پێش و ئەو کەسانەی لەکۆمیتەشارستانەکان ڕا دەهاتن و دەچوونە دەفتەری سیاسی و دوای جێ بەجێ کردنی کاریان دەگەڕانەوە دەڕۆیشتنەوە .

کاتێک دەست بەکاربووم، لەسەرتاوە خۆم مات کرد تا بزانم هاوکارەکانم؛ مەلا سمایل و مەلا قاسم و ئەحمەدموددەرسی، چ دەکەن چۆن هەڵدەسوڕێن؟ ئەوەی ڕاستی بێ، کەس خەتی کەسی نەدەخوێندەوە. مەلاقاسم بەرپرسی ماڵی بوو. کێ چەندی خەرج کردباو داوای چەندی کردبا رەسیدی لێ وەردەگرت و پوڵەکەی دەدایە. مەلاسمایل وەرەقەی هاتوو چۆی وەردەگرت، ئەحمەدی مودەریسی شۆفیری بردنی نەخۆش و بریندار بوو بۆ ڕانیەو هەولێرو کەرکوک. کاتێک من هاتم خالەمەری گۆڕەشێرم هێناو کرێنی کەل و پەل و خواردەمەنی بنکەم پێ ئەسپارد. هەر وەک باسم کرد هەرچەند کارو باریان

دیاری کرابوو، بەڵام دەست تێوەردان لەکاری یەکتر، زۆری سەرە ڕۆیی پێک هێنابوو. شەوێکی کۆم کردنەوەوکۆبونەوەیەکم لێ پێک هێنان. دوای ئامۆژگاری فێرکردنی کاری تێگڕایی، لەسەر ئەرک وکار پێم داگرت دەست لەکاری یەکتر وەردەن. وەک بەرنامەی کار پێم ئیمزاکردن. بەئیدارەم ڕاگەیاند کەمەلاسمایل بەرپرسی وەرەقە وەرگرتنە. ئەگەر کەسێکی دیکە بۆ وەرەقە هات ڕازی نیم بیان دەنێ.

دیارە زاهیرەن بەڵێنیان دا، بەڵام لە چەند ڕۆژێک پتر بەرێوە نەچوو. دوای حەوتەیەک وەک پێشووی لێهاتەوە. واتە هەرکەس چووبایەو بۆکێی ویستبا، وەرەقەی وەر دەگرت، ئەوەش بۆمن مەسئولیەتی هەبوو. زۆرم هەوڵ دا ڕێک و پێکی بکەم بۆم نەکرا. هۆیەکەشی روون بوو. ئیدارەی موخابەرات دەیوست لەپیرەژن و پیرەپیاوانیش هەواڵ وەدەست بێنێ. دەچوون درۆیەکیان بۆ دەکردن و وەرەقەیان دەدانێ. لەو بارەوە دڵی کەسیان نەدەشکاند. هاوکارەکانی من بۆ قاچاغچیش وەرەقەیان وەردەگرت لەلای منیش دەیان شاردەوە. پێم خۆش نەبوولەلای دوکتور سکاڵابکەم و بیانگۆڕم. دوای سێ چوار جار دانیشتن و پێکەوە قسەکردن، چاریان نەهات.

لەولاشەوە ڕۆژێک عەقید محەمەد کەپێیان دەگوت نەبوومحەمەد، بەرپرسی ئیدارەی ئیستیخباراتی قەڵادزی بەدوایدا ناردم بچمەمەلای. لەپێشدا ناوبراو زۆری ڕێز لێگرتم. پیاوێکی قولەخڕەی بەجلی کوردی لەلا دانیشتبوو. دوایی بۆم دەرکەوت ناوبراو محەمەدە چکۆل، بەرپرسی تاقمێک جاشی ناوچەی قەڵادزێیە. کابرای ئەفسەر گوتی: بۆخۆت دەزانی هەردولامان دژی ڕژێمی ئێرانین. ئێمە دەمانەوێ لەو دیو بەهاوبەشی پێشمەرگەکانی ئێوە، لە ناوچەی سەردەشت دەستێک بوەشێنین. لەتۆ داوا دەکەم نامەیەک بۆ ڕەحمان مارەغانی بنوسی هاوکاریمان بکات. لەپێشدا وەڵامم داوە؛ کەمن هیچ بەرپرسایەتیەکم لەو دیو نیە. ئەوەی باسی دەکەی لەسەلاحیەتی دەفتەری سیاسی دایە نەک من و ڕەحمان.

کابرا زۆری لەسەر ڕۆیشت و گوتی ڕەحمان ڕازیەو بەکاغەزی تۆهاوکاریمان دەکاو تۆش پێویستە دوسێ کەلیمەی بۆ بنووسی.

کوتم ئێمه ئەگەر عەمەلیات بکەین ئەوە پێشمەرگه هەیەو عەمەلیاتی خۆی دەکا. ئیتر پێویست ناکا ئێوه سەرباز بنێرن بەهاوبەشی دەست بوەشێنن. ئەگەر شتێکی ئاواش پێویست بێ، دەبێ دەفتەری سیاسی بڕیار بدات و پێکەوه پلان دابنێن. گوتی: ئێمه سەرباز نانێرین، دەستێکی باش فرسان! بەجلی کوردی دەنێرین ئەو برادەرەشیان لەگەڵە، واته محەمەده چکۆڵ. کابرای ئەفسەر ئەوەندەی وەڕەزکردم لەخۆم بێزار بووم. بێ تێبینی و ئەولاولالەوەلامی ئەبومحەممەد دا گوتم:

– سەیدی! جاچۆن ئێمه بەهاوکاری جاش عەمەلیات دەکەین؟! بۆچما تۆ نازانی لەڕوانگەی ئێمەوه جاش هەرجاشه! چ لەم دیوەبێ، چ لەو دیوبێ !!

محەممەده چکۆڵ بزێکی هاتێ و کابرای ئەفسەریش کەفی هەڵخڕاندو تووڕه بوو. که بەشەرەفی وادەکاو وابچێ. هەڕەشەو گوڕەشێکی زۆر.

من هەر لەوێ له وتەکانی خۆم پەشیمان بوومەوەو ترسم لێ نیشت، که من بەپشتیوانی کێ ئەو وەڵامەناخۆشەم داوه؟ بۆچی وام کردو خۆم تووشی ئەو گێرەو کێشه کرد؟ نازانم بۆچی وا زوو تووڕه بووم و لەکوره دەرچووم؟!

تازه لەزارم ترازا بوو قسەکه نەدەگەڕاوه. ئیتر بەجارێک قەڵادزێم لەپێش چاوی کەوت. ئەوه سەرتای کاربوو دەیان ویست لەتۆڕی خۆیان باوێن و بۆ هەمیشه ئابروم بچێت و هەموورابردوم بەدەستی خۆم پێ ڕێخەن. ئیتر بێ ڕاوەستان لەسەر ئەو پێشهاتەو وزعی بێ پرنسیپی ناخۆمان لەقەڵادزێ، نامەیەکم بۆ دوکتور نووسی ولەمەسەلەکەم ئاگادارکرد. هەروەها داوام لەدوکتورکرد دانیشتنێکمان لەگەڵ بکات. زۆری پێ نەچوولەنامەیەکدا دوکتورداوای کرد بچین بۆلای. ئەوەش دەقی نامەکەی دوکتور قاسملوو.

برای بەڕێز کاک سەعید! ١٣٦٣/٥/٩

پاش سلاوی گەرم.

نامەکانت گەیشت و زۆر سوپاس . پاش مەشوەرەت لەگەڵ برادەران هاتینه سەر ئەورایه کەڕۆژی ١٣ی مورداده‌گەلاوێژ »سەعات دەی بەیانی لەدەفتەر کۆبینەوه.

تکایە حوسێن کرمانجیش لەگەڵ خۆتان بێنن.

زۆر سوپاس . ئیمزای دوکتور قاسملوو .

ئەکات مەلاقاسم چوبوە دەفتەری سیاسی خانوان دروست بکات. مەلاسمایل وئەحمەدی مودەرسی و حوسێن کرمانجم ئاگادار کردو چوینە دەفتەری سیاسی. پێشتر لەگەڵ دوکتور هێندێکم روداوی ئیستیخبارات بۆ باس کرد. دوایی چوینە کۆبوونەوە. لەو کۆبونەوەدا جگەلەئێمە کە چوار کەس بووین. مەلاعەبدوللاحەسەن زادەش بەشداربوون. دوای باسکردنی هێندێک بێ سەرەوبەرەیی ناوخۆمان لەقەڵادزێ، بەتایبەتی بێ پرس و ڕا ڕۆیشتنی کاک ئەحمەدی مودەریسی بۆ و لاولاو هێندێک سەرەڕۆیی تر، بەحزوری خۆیان لەکۆبوونەوەکەدا باسم کردن. لە کۆتایی دا داوام لەدوکتورقاسملوو کرد: کەیەکی دیکە بنێرێتە قەڵادزێ لەجێگای من کار بکات.

پێم وایەهەرشەش حەوت مانگ توانیم لەوێ بم. بەڵام ئەوەی ڕاستی بێ ئەو ماوە کورتە بەناخۆشترین دەورانی کار دەژمێرم. دوکتور قاسملووی رەحمەتی، وەک بەرپرسی پێوەندیەکانی دەرەوە، بەسەرکارەکان ڕادەگەیشت و دەبوایە ئێمە ڕاستەوخۆ لەگەڵ ئەو لەپێوەندی دابین، بەڵام هەرکەس بەوێدا دەهات و دەرۆیشت و ڕێگەی لەوێ دەکەوت، کارێکی پێدەسپاردین. ئەگەر بێتوو ئەونامانەی بۆم هاتوون هەمویان بنووسم بۆخۆی کتێبێکە. بۆنمونە ئاماژە بەنامێکی کۆمیسیۆنی کۆمەڵایەتی دەکەم. بۆ وەی بزانن کاری من چ بوو و چیان پێدەکردین؟ دەنووسێ: بەڕێز کاک سەعید کوێستانی!

پاش سلاو، هاورێی بەرێز هەلگری نوسراوە کاک مەحمودی ئەردەهالی، دووتفەنگ و ئەسپێکی! کۆمیتەی شارستانی نەغەدەی پێیەو لەنەخۆشخانەی شۆرشن. تکایە هاوکاری لەگەڵ بکەن تاکو دەیگەیەنێتە بنکەی سونێ.

زۆر سوپاس. مۆری کۆمیسیۆنی کۆمەڵایەتی و ئارمی، بەشی قەزایی.

سەرتان نەیەشێنم حەمەخانی مرۆتیان نارد لەجێگای من کار بکاو منیش دەبوو بگەرێمەوە دەفتەری سیاسی لەکۆمیسیۆنی تەشکیلات کار بکەم.

نامەیەکیان بۆ ناردم کە بچمە دەفتەری سیاسی ئەوەش دەقی نامەکە.

برای بەڕێز کاک سەعید کوێستانی ١٣٦٣/٦/٢٢ هە ١٩٨٤ز.

لەپاش سڵاوی شۆڕشگێڕانە

لەبەر وەزعی کاروباری پێوەندیەکانی دەرەوە لەجێگای تێکۆشانی ئێوە بڕیارمان دا کاک حەمەخانی مروەتی لەجێگای تۆ دابنێین. تکایە کارەکان تەحویلی ناوبراو بدەو ئەوبرادەرە بەهەمووهاوکارەکانت بناسێنە.

بەم جۆرە لەزەحمەت و تێکۆشانی تۆ لەچەندمانگی ڕابردوودا سوپاس دەکەین و داوات لێ دەکەین بۆ دیاری کردنی کاری داهاتووت، خۆت بەکۆمیسیۆنی تەشکیلات بناسێنە. حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران ؛ دەفتەری سیاسی.

مۆرو ئیمزا .

جارو بار شتێکی چکۆلەمرۆڤ زۆر ناڕەحەت دەکات. ئەگەر بێتوو لەلای یەکێک نەیڵێ و باسی نەکات زۆری عەزاب پێوە دەکێشێ. بۆیە دەمەوێ لەنێو ئەوکارو ماندوبونەی کەلەقەلادزێ هەم بوو، یادێکیش لەهاوڕێی کۆن و لەمێژینەم کاک حوسێنی مەدەنی بکەم. من و ناوبراو نیزیک بەسی ساڵە دۆست ناشناو هاوڕێی حیزبین. دورمانگ پێش ئەوەی قەلادزێ بەجێ بێڵم، هاتەقەلادزێ کەلەو بنارانەی لای قەندیل شوێنێکی باش بۆ کۆمیتەی شارستانەکەی بدوزمەوە. سەرڕای کارەکانی خۆم دوسێ ڕۆژی وەدواکەوتم و لەگەڵی هەڵسوڕام جێگایەکی بۆ بدۆزمەوە. ناوبراو کەدەیزانی لەوێ زۆر ماندوم و بەدڵ بۆ حیزبەکەم کار دەکەم. ڕۆژێک پێی گوتم: ئێمە لەمێژە یەکتری دەناسین وهاوڕێین، پێم خۆشە شتێکت پێ بڵێم ، بەلام لەنێوخۆمان دابێ. دوای قایم کردن کەلەلای کەس باسی نەکەم گوتی:

- حیزب هێندێک لەتۆ دڕدۆنگە. تاقمی حوت کەسی پەیرەوی کونگرەی چوار کە کارو تێکۆشانیان بووە و لەولاولاکاریان کردوە. ئێستاکەتێشکاون، هاتونەتەوە لای حیزب، گۆیا گوتویانە لەناوچەی سەردەشت لەگەڵ تۆ پێوەندیان بووەو هاوکاریت کردون!! لەوانەیە ڕۆژێک لەدەفتەری سیاسی بۆ پرسیار بانگت بکەن. پێم خۆشە هێندێک ئامادەگیت هەبێت و بۆ بەرگری لەخۆت و بزانی دەبێ چ بکەی و چ وەلام

بدەیەوە. لەپێشدا پێم سەیربوو. من پێکەنیم وگوتم:

" ئەگەر ئائێستا برادەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان بڕوایان بەمن نەبووبێ ونەیان ناسیبم هەربۆیە نابێ کاریان لەگەڵ بکەم. ئەوهەواڵەی کەکاک حوسێن مەدەنی پێی گوتم، بەهێندم نەگرت. چونکە بۆمن شتێکی وەک خەون دەچوو و من خۆم لەسەر ئەو ڕێگایانە نەدەدیت. ئامۆژگاریەکەشی نەچووە دڵمەوە، چونکە ئەوەی ئەو دەیگوت: بەهیچ کول و وەجێک بەمنەوە نەدەنووساو من شتم لەسەر دەنووسین لەزۆر شوێن لە کۆبوونەوەی گەورەدا قسەم لەسەر کردبوون، چەدەگا بەهاوکاریان؟!

دوای پتر لەساڵێک ڕاستەقینەکەم لەکاک تاهیری عەلیار زانیەوە. کەکاک حوسێن چۆن بۆخۆ شیرن کردن (بنی بەریشی) منەوە هەڵبەستبوو و. . .

کاتێک قسەو پەندو ئامۆژگاریەکانیم لەگەڵ ئەو قسانەی لێک داوە، نارەحەت بووم کەکاک حوسێنی مەدەنی لەئاخرین پلینۆمی پێش کۆنگرەی حەوت، وەک هەواڵێکی نوێ ئەو بوختانەی بۆمن دروست کردبوو پێشکەشی پلنۆمی کردبوو!! دوایەکە ویژدانی وەخەبەر هاتبوو ڕێگای بۆ دەکێشام بۆبەرگری لەخۆم، خۆم ئامادە بکەم؟!

کاتێک کاک تاهیری عەلیار ئەوەی بۆگێڕامەوە، بڕوام نەدەکرد کاک حوسێن شتێکی وای دروست کردبێ. بەکورتی، هەرلەهەوەڵەوە قەلادزێم پێوە نەکەوت. دوایی هاتمە کارێزەو خانوێکم گرت و منداڵەکانم هێناو بۆخۆشم چومەکۆمیسیۆنی تەشکیلات لای کاک حەسەنی ڕەستگارو وەک کادری کۆمیسیۆنی تەشکیلات دەست بەکار بووم.

کۆمیسیۆنی تەشکیلات.

ئەندامانی کۆمیسیۆنی تەشکیلات بریتی بون له پێنج شەش کەس و کاک حەسەنی ڕستگاریش کەئەندامی دەفتەری سیاسی حیزب بوو، بەرپرسایەتی کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی پێ ئەسپێردرابوو. واتە دوای کۆنگرەی شەش و ئەو سەرو بەندەی کەکادرو ئەندامانی دژی کورتەباس دەر دەکران کۆمیسیۆنی تەشکیلاتیان بەناوبراو ئەسپارد بوو. ئەوماوەی کەلەکۆمیسیۆنی تەشکیلات بووم، زۆرتری کات وکارم له کارێزەو گەلاڵەو سەفرەو . . . بەسەر دەبردو ریزەکارێکم دەکرد.

خەڵکێکی زۆر کەپێشتر کادرو پێشمەرگەی حیزب بوون، لەبەر ناچاری بۆ بەرێوە بردنی ماڵ ومنداڵ دەستیان بەکاسبی سەرپێیان کردبوو. زۆر جاران هێکه نیزامیەکانی سەرجادە بەسەڵتی ئەوانەیان دەگرت و ئەزیەت یان دەکردن. دەبوایە یان وەرەقەیان پێ بێ، یان کارتی پێشمەرگایەتیان هەبێ. ڕۆژێک بەبیرم داهات کە ئەو مەسەلەی لەگەڵ کاک حەسەن باس بکەم بەڵکوو ڕێگا حەللێک بۆ و خەڵکە بدۆزینەوە. واتە ئەو خەڵکەی کەلەسەر کاری سیاسی و پێشمەرگایەتی و ئەندام بوون لەحیزبدا تووشی قاچاغی و دەربەدەری ببوون. دوای دانیشتن لەگەڵ کاک حەسەن، بەو ئاکامە گەیشتین کەلەنیزیکەوە قسەیان لەگەڵ بکەم و شانەبەندیەک لە نێو ئاوارەکاندا پێک بێنم. بۆئەوەی بتوانن پسوولەیەکی حیزبیان پێ بێ ئەیان گرن و بێ ترس کاسبی بکەن و ژیانیان دابین بێ. دوای ئەو ڕاوێژو بڕیارە کاک حەسەنی ڕستگار نامەیەکی ماموریەتی دامی، بەو جۆرە.

بەڕێز کاک سەعید کوێستانی!

سلاوێکی شۆڕشگێرانه

لەلایەن کۆمیسیۆنی تەشلیلاتەوە مەئموریەتت پێ دەدرێ لەگەڵ هەموو ئەندامانی

حیزب (کادرو پێشمەرگەکان)کەلەکارێزەو گوندەکانی دەوروبەر، وەک سەفرە . . . دانیشتون قسەبکەی و وەزعیان بەیەکجاری روون بکەیەوەو لیستەیەک بگری هەتا بۆمان روون بێتەوە، کەکێ دەیەوێ کاربکات، یان کێ دەیەوێ کاسبی بکات، بەڵام وەک ئەندامی حیزب بمێنێتەوەو یان چ کەسانێک کارناکەن. ئەتیجەکەی بەکۆمیسیۆنی تەشکیلات ڕابگەیەنەوە.

٦٣/٩/٢٣ هەتاوی ١٩٨٣ز، مۆرو ئیمزای کۆمیسیۆنی تەشکیلات.

پاش ئەوەی بەومامۆریەتە هەستام وخەریکی کۆبوونەو کۆبوونەوەکاری بووم. وام بۆدەرکەوت کاک حەسەنیش هێندێک بەو کارە هەستاوەو لەگەڵ دەفتەری سیاسی باس کردوە . چونکە دوای بیست ڕۆژ نامەیەکی تایبکراوی دیکەی بۆناردم، کە وێڕای ئەوەی تەئیدی مامۆریەتی پێشووی دەکردەوە، پتر جێگای دڵخۆشی بوو.

هاوڕێی بەرێز کاک سەعید کوێستانی!

سڵاو! هیوادارم خۆش و بەختەوەر بی. برای بەرێز! پێویستە لەگەڵ هەموو ئەوهاوڕێ یانەی کەلە کارێزە یان سەفرەو دەورو بەری ئێوە دانیشتوون، قسەبکەن. هۆی دانیشتنیان، سەربەکام کۆمیتەشارستانن، ئامادەگی کاریان هەیە یان نا ؟ چەکیان لەلایە یان نا؟ بەکورتی هەر شتێکی کەپێوەندی بەو هاوڕێ یانەوە هەیە بۆ کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی روون بکەنەوە. دیارە ئەو مەئموریەتە ئەو کەسانە ناگرێتەوە کەلەحیزب دەرکراون.

مۆرونیمزای کۆمیسیۆنی تەشکیلات. ١٣٦٣/١٠/١١هەتاوی.

پاش ئەو نامەو مامۆریەتە نوێیە، پترکەوتمەخۆ و یەکێتی یەکی باشم لەنێو برادەراندا پێک هێنا. هەمووی ئەوانەی لەناچاریان دانیشتبوون بەو کارە دڵخۆش بوون کەحیزب بەسەری کردونەتەوەو بەحیزبیان دەزانن. دیارە من هیچ بەڵێنی یەکەم ئەدانێ کەیارمەتی یان دەکەین، تەنیائەگەر ئەخۆشێک سەرئێشێکیان هەبێ، وەرەقەیان دەدەینێ منداڵەکانیان بە خەرجی خۆیان ببەنە سولەیمانی و . . . بۆ ئەوەی جاش و عەسکەری عێراقی ئەیان گرن تووشی زیندان و چەرمەسەری ئە بن. خۆ ئەگەر کاری

حیزبیش نەکەن، لەسەر کوردو حیزب و شۆڕش دەربەدەر بوونەو لە باری مرۆڤایەتیشەوە بێ، جێگای خۆیەتی.

لەو سەرو بەندەدا بەبێ تێ بینی، مەقالەیەکیان لەسەر ئەوانەی دانیشتبوون لە ڕۆژنامەی کوردستاندا بلاو کردەوە دانیشتووەکانیان بەماندو لەکاری حیزب و بەزیو لەشۆڕش لەقەلەم دابوو. سەرەڕای ئەوەش، لەدانیشتنێکی دەفتەری سیاسی دا ئەوکارەی ئێمە پێی هەستابووین ڕەد کرابۆوە. تەواوی ئەوماندو بوون و ریس گوریسەی من و کاک حەسەنی ڕستگار بەدوو قسە بۆوە هیچ وخەلکێکی زۆریان لەو هیواو هومێدودلخۆشیە سارد کردەوە. جاروبار لەخۆم دەپرسی: بلێی شتی ناوایان لەپتی دەربچێ و دژی یاریدەدانی کوردی لێ قەوماوین؟ یان بەقەولی کاک فەتاحی کاویان؛ ئەوکارەی کردیان بەغیلایەتی بوو؟

دوای کۆتایی پێ هێنانی کاروباری شاری قەلادەزێ، هێندێک ساردی و سڕی و ماندوویم بەسەرداهات. بەخۆ مەشغوول کردنی ئەوریزەکارەی لەسەرو باسم کرد، وردە وردە دەهاتم هێندێک وەخۆ بێمەوەو بێ بەندوباری پێنج شەش مانگی پێشووم لەبیر بچێتەوە. ئەو بڕیارەو وەبەرچاو نەگرتنی زەحمەت و کوێرەوەری ناوارەکان شوێنێکی گەورەی لەسەر دانام. مەسەلەی پشت ئێشەو لاقگیرانیش لەوێ ڕاوەستێ. لەباری دوکتورو دەرمانەوە گلەییم نەبوو. بەلام لەبەرناڕەحەتی نەدەحەجمیم. ئاخرجار کەکاک ئەحمەد حەداد بردمیە لای دوکتوور ئازاد، دوای معایەنەو وێنەهەلگرتن گوتی: کاک ئەحمەد کەمەر بەندێکی بۆبکڕە لەپشتی بەستێ، چونکە بچێتە ئەمریکاش چاک نابێتەوە.

دیارە چاک نەبوومەتەوە، بەلام لانی کەم ئێش و ئازارم نەماوەو ناشەلم.

پاش وەلام دانەوەی دوکتور ئازاد، لەباری ئومێدیشەوە هیوام بەحیزب کز ببوو.

هاتمە سەر ئەو ڕایە، ئەگەر ئیمکانم هەبێ برۆمە دەرەوەوخۆم لەو گێرەو قەرقەشە رزگار کەم. دوکانێکی سوتاوم کەلەئەغەدە هەبوو، ڕام ئەسپارد بەهەرچەندی سەرقوفل بروات بیفرۆشن. دەکرێ بلێم پارەی تەیارەم ئامادەکرد. دووسێ نامەم بۆحیزب نووسی

بۆ بەرێ کردنم یاریدەم بدەن، ولاّمی نامەکانم نەدرانەوە.
هیچ دەروی رونم بۆچوونەدەر نەمابوو. بەتورکیەشدا لەخۆم ڕانەدەدیت برۆم. ناچار وازم هێناو دانیشتمەوە کەبزانم لانی کەم وەزعی پشتم چی لێ دێتەوە.

شەڕی کۆمەڵەوحیزب لەهەورامان.

لەوکاتە ناسکەدا، واتە١٣٦٤هەتاوی (١٩٨٥ز) شەڕلەنێوان کۆمەڵەو دێموکڕاتدا پێک هات. لەسەرەتادا ئەو هیوایە هەبوو کەخێرخوازو خێرۆمەند پێرا دەگەن و نایەڵن ئەو شەڕە درێژەی هەبێت. کۆڕێکی لێکۆڵینەوە لەنوێنەری کۆمەڵەو دێموکڕات و دەفتەری مامۆستا پێک هات و بۆ روونکردنەوەی کارەسات چوونە ناوچەی هەورامان بزانن چۆن بووە کەپێشمەرگەکانی حیزبی دێموکڕاتی کوردستان بەسەر بنکەی کۆمەڵەیان داداوەو ١٧ ١٨ پێشمەرگەی کۆمەڵەیان کوشتووە؟!
کۆڕی لێکۆڵینەوە رۆیشت و پاش چەند رۆژێک گەڕانەوە و ناکامی لێکۆڵینەوەی خۆیان نووسی و دایانەوە بەهێزە سیاسیەکان.
بەپێی بڵاوکردنەوەی بەیاننامەی کۆمەڵە کەلەسەر ڕادیۆ ڕایانگەیاند، هەڵە لەلایەن پێشمەرگەی حیزبەوە بووەو حیزب خۆی لەوەلاّمی کۆڕی لێکۆڵینەوە دەپارێزێ! .
بەو پێیە دەکرێ بڵێین حیزبی دێموکڕاتی کوردستان لەدەست پێشخەریدا تاوانی هەیە. بەبڕوای من لانی کەم تاوانی کوشتنی ئەو ١٨،١٧کەسەی کۆمەڵە دەکەوێتە سەرشانی حیزب کە لەشەوی هەوەڵدا کوژران.
بەدوای ئەوتاوانەی حیزبدا، دەفتەری سیاسی کۆمەڵە بەڕەسمی ڕایگەیاندو دەستوری دا، کەپێشمەرگەکانی کۆمەڵە بۆتۆڵە ئەستاندنەوەی هەڤاڵانیان دەست بوەشێنن و لەحاست حیزبی بۆڕژەوادا هەرچی لەدەستیان دێ بیکەن!!
لەماوەی پێنج ساڵ چەکداری لەکوردستان، دوای پێنج شەش جار تێکهەڵچونی پێشمەرگەی حیزب و کۆمەڵە، ئەوە هەوەڵین جاربوو کەدەفتەری سیاسی وناوەندی

ڕێکخراوێک بڕیاری ئاوا توندو تیژو بێ بەزەییانە بدا کەبرا برای خۆی بکوژێ؟!

ئەو بڕیارە بۆهەموو مرۆڤێکی سیاسی و روناکبیرێکی شۆڕشگێڕ جێگای سەرسوڕمان بوو. لێرەدا هەڵەشەیی و تاوانی گەورە دەکەوێتە سەر بەڕێوەبەرایەتی کۆمەڵە کە لەجیاتی دۆزینەوەی ڕێگاحەللی سیاسی، ئەو شەڕە دوورو درێژەی سازکردو حیزبی ناچارکرد کەبڕیاری شەڕی براکوژی بدات ولەئاکام دا پترلەحەوت سەد هەشت سەد کەس بەدەستی یەکتر بەکوشت بدەن. کەسەرە ڕای ڕەشپۆش کردنی بنەماڵەی کوژراوەکان وکزبوونی هیوای خەڵک، بووبەهۆی بەهێزبوونی روحیەی دوژمنانی گەلی کوردو لاوازی شۆڕش.

دەکرێ سالی ١٩٨٦، واتە سالی هەڵگیرسانی شەڕی نێوان کۆمەڵەو دێموکرات، بەسالی خۆتەسلیم کردنەوەی کادرو پێشمەرگە، بەرژیم. سالی دەرکردنی هێندێک لەکادرەکانی حیزب. دانیشتنی هێندێک لەئەندامانی سیاسی و نیزامی حیزب. سەرەتای کزولاوازبوونی شۆڕش. بێ هیوابوونی خەڵک بەشۆڕش و هەروەها بەهێزکردنی روحیەی بەکرێگیراوانی رژیم و دوژمنانی کوردو . . . دانێین.

لەوسەربەندەدا کەشەڕی خۆکوژی نێوخۆ دەستی پێکردبوو، ناوچەکان یەک بەدوای یەکدا دەگیرانەوە. جگە تەمای سەدلەسەدگرتن و ڕۆیشتن، ڕێگایەکی دیکەم شک نەدەبرد. یان دەبوایە چاو چڕ داگرم و بێ تەفاوەت تاماشاچی ئەوگێژاوە تاڵ و کەس بەکەسەو خوێن ڕشتنەبم، یان دەبوایە ڕێگایەکی چارەسەری بۆ خۆ دوور خستنەوەو بەشداری نەکردنی شەڕی خۆکوژی بدۆزمەوە.

بۆئەوەی لەڕێگای حیزبیەوە بچمەدەر، بەو بیرو تەمایەوە بەرەو بنکەی یەکێتی نیشتمانی کەوتمەڕێ. مەسەلەی خۆم بۆمام جەلال گێڕاوەو لەوەزع حالی خۆم ئاگادارکرد. داوام لێکرد نامەیەکم بۆ دوکتور قاسملوو بۆ بنووسێ بەڵکوو بەنامەکەیەوە هەستێ و بەرێم کەن.

لەبیرمە مام جەلال نامێکی دوولاپەڕەی بۆدوکتورقاسملو نووسیبوو. نامەکەی دامێ و گوتی: ئەگەر بەڕێیان نەکردی ئاگادارم بکەوە بۆخۆم لەتەریقێکەوە بەرێت دەکەم. بەدڵ

و داو نامەم هێناو دام بە شەخسی دوکتور قاسملوو. دوای سێ چوار ڕۆژ کە چوومەوە دەفتەر، دوکتور خۆی ئامادە کردبوو بچێتە دەرەوە. لەدەبیرخانە چومەلای و وەلامی نامەکەم لێ پرسی؟

ناوبراوگوتی: من بەپەلەم و دەبێ بڕۆم بۆ دەرەوە، بەلام نامەکەم داوە بەبرادەرانی دەفتەرو سبەینێ کۆبوونەوەیان هەیە بڕیاری لەسەر دەدەن.

دەست بەجێ حیسابی خۆم کردو زانیم وەلامی ڕەدم دەدەنەوەو ئاکام سیفرە، چونکەدەمزانی بڕیاری پێشووی خۆیان ناشکێنن و کاریان بەوەنیە داخوا من نەخۆشم یان پشتم دێشێ.

سبەینێ دوای نیوەڕۆ بۆ وەلامی بوون یا نەبوون چومەدەبیرخانە. خۆزیا نەچووبام، وازم لەو شتە هێنابایە. وەک گوتم؛ بۆ وەرگرتنەوەی وەلامی کۆبوونەوە لەسەر سەکوی دەبیرخانە دانیشتبووم و چاوەڕوانیم دەکرد کاک مەلاعەولا بانگم بکات و بەزەردە خەنەوە پێم بلێ ناتوانین بڕیاری خۆمان بشکێنین. منیش بەبوون و نەبوون سوپاسی بکەم و دلم نەیەشێ. کاک نەبی قادری لەوێ وێستابوو. شاهیدی ئەو پەردە نومایشەو بەرخوردە بوو. مامۆستا بەقاسمی قارەمانی گوت:

-ئەوە کاک سەعید لێرە دانیشتووە برۆ پێی بلێ؛ ئەگەر ویزا و پاسپۆرتی هەیە؟! ئێمە بۆبەرێکردن یاریدەی دەدەین.

قاسمی قارەمانی هات و گوتی: پێم وایە گوێت لێ بوو مامۆستا چی فەرموو؟ دەلێ: ئەگەر پاس و ویزای هەیە بۆ بەرێ کردن یاریدەی دەدەین!

گوتم؛ بەلێ گوێم لێ بوو، بەلام حالی نابم. قاسم جارێکی دیکەشی دوپات کردەوە. منیش هەرئەو وەلامەم داوە. لەسەر پلیکانەکان کەقسەی لەگەل من دەکرد، هەر لەوێرا ڕووی لەمەلاعەولاکردو گوتی: مامۆستا، سەعید دەلێ حالی نابم!

ئەوجار بەدەنگی بلندتر پێی گوت؛ حالی دەبێ خۆی لەنەزانی دەدا ؟!

هەمووی ئەوگوفتوگۆیە دوو دەقیقەی نەخایاند، بەلام تەواوی ئەو شتانەی کە لەسەر خۆلێگۆڕان و . . . بیستبووم و نوسرابوو و لەنامیلکەو کتێب دا خوێندبوومەوە،

وەک فیلمی سینەمایی بەپێش چاوم هاتن و ڕۆیین. لەهیچ کاتێکدا شتی ئاوام لەدۆست و ئاشناو تەنانەت ناسیارش نەدیت بوو نەبیسبوو. پەکوو چەند . . . لەجێگای خۆم هەستام و بەلەسەرەخۆیی چوومە پێش و گوتم: بۆچمامنت لێرە نەدیوە مامۆستا؟ بۆدەعیەت نایەنێ بەخۆم بڵێی نا، یان، نا، پێم نالێی بۆ لێم ڕادەسپێری!؟ لەبەرنارەحەتی خۆم ڕانەوستام وەلام بداتەوە یان شتێکی دی بڵێ، ڕۆیشتم.

خوێنەرانی بەرێز! ئێستا کەگۆشەیەکتان لەبەسەرهات و ڕابردووی من خوێندەوەو هێندێک لەخەبات و چۆنیەتی ڕابردوی چەند کادرێکی هەڵسوورو دڵسۆزی حیزب ئاگادار بوون، دڵ نیام بۆتان دەرکەوت کەتێکۆشان وخەبات لەوڵاتی ئێمەدا چەندە سەخت و ناخۆش و پڕدەردەسەرە.

ڕەنگبێ هۆی ئەو دەردی سەریە بگەڕێتەوە سەر دواکەوتوویی و نەخوێندەواری گەلەکەمان. هەر بەبیری من لەماوەی ئەو سی چل ساڵەی کە لەنێو هەڵلاو کێشەی حیزبایەتی و کوردایەتی دابووم و لەدوو دەور دا بەشداریم کردوە. ئەو دوو دەورەی کەبۆم باس کردن، یەکیان لەیەکیان خۆشتر بوو. دەزانن بۆ؟

دەورانی پێشوو بەزەحمەت خەڵک لە بەیاننامەو مەبەستەکان حالی دەبوون ناخۆش بوو. بەڵام لەدەوری دوایی، واتەشۆرشی ئەوجاری کوردستانی ڕۆژ هەڵات، خەڵکی خوێندەوار لەگوندەکان پتر دەست دەکەوت و خەڵک باشتر تێدەگەیی و باشتر لەمەبەستەکان حالی دەبوون. دیارە باشتر تێگەیشتن بناغەی کارو تێکۆشان قایم ترو پتەوتر دەکات و مرۆی سیاسی بۆ کارو هەڵسووڕان دڵگەرم تر دەبێ. جگەلەوەش دەتوانم بڵێم؛ تێگەیشتنی خەڵک و بەرەو پێشەوە چوونی کۆمەڵ بناغەی تەشکیلاتی پتەوتر دەکاو یەکێتی و ڕێکخستن بۆکادر هاسانتر دەبێ.

هیوادارم لەداهاتوودا، تەنگ و چەڵەمەو گیرو گرفت بۆکادرەکان کەمتربێتەوەو باشتر بتوانن هاورێ و دۆست و ئاشناکانیان دژی دوژمنی زۆردارو داگیرکەر، ڕێک خەن و لەگەڵ یەکتر بۆئازادی نەتەوەکەیان و ڕزگاری کوردستان لەسەنگەرێکدا یەکگرتوو و سەرکەوتوو بن.

تەماگرتن بۆدەرەوە .

پاش وەرگرتنەوەی ئەو وەڵامە، تەمای خۆم گرت کەڕێگایەک بدۆزمەوەو بچمەدەر. نامەیەکم بۆمام جەلال نووسی: وێڕای سوپاس لە هاودەردی و زەحمەتی نامەکەی، نوسیم دەفتەر بۆچونەدەری من موافقەتی نەکرد. تکایە ئێوەش زەحمەت مەکێشن. من ویستم لەڕێگای حیزبەوە بچمەدەر، دەنا خۆم لەوانەی ڕۆیشتون و دەڕۆن بەنا زیرەکتر نازانم و بۆخۆم هەوڵی چونەدەر دەدەم.

هەرچەندی بیرم لێدەکردەوە لەخۆم ڕا نەدەدی بە تورکیەدا بڕۆم. دوایی لەسەر ڕاسپاردنی کاک ئەمیر، خێرۆمەندێکی غەیرە حیزبی، کەلەبەر مەسەلەی ئەمنیەتی بە پێویستی نازانم ناوی بێنم، زۆر پیاوانەو لەماوەی کەمترلەمانگێک، من و ژن و منداڵەکەم و هەروەها کاک خالید عەزیزی و خێزانی، شێخ عوسمانی خالیدی و ژن و مندالی، کاک تاهیری عەلیار، حوسێن ئازەری و خێزانی. بەکورتی ۱۵کەس بێ ئەوەی ناسیارمان بێ و بمانناسێ بێ پەڵپ و بیانوو و ویزا، لەڕۆژێکدا بۆ وڵاتی سوئێدی بەڕێ کردین. ماڵی سەدجار ئاوەدان بێ و بش بەحالی خۆم زۆری سوپاسی دەکەم و قەتم پیاوەتی ئەو مرۆیە لەبیر ناچێ.

لەوانەیە ئەو پرسیارە بێتە پێش، کەبۆچی بەگەیشتنە سوئێد، کۆتاییم بەرووداو و بەسەرهاتی خۆم لە سوئێد هێناوەو هیچ نەنوسراوە؟

پێویستە بڵێم کەشتی زۆر زەرووری لەسوئێد هەیەو دەبێ بنوسرێ و بڵاو بکرێتەوە. ئەوەی کەدەبێ بنوسرێن، چ لەمەڕ دەنگ و باسی کوردستان، چ لەمەڕ کێشەو ناتەبایی دانیشتوانی دەرەوە، چ لەبارەی چۆنیەتی هەلومەرجی ئێستاو بۆچوونەکان، بەڵگەو بەیاننامەی ڕۆژنامەی ڕێکخراوەکان لەدەرەوە لەسەرکوردستان زۆرن. دیارە منیش بەو تێ بینیە ئەوەندەی بۆم کراوە لەمەڕ بەڵگەو دووکومێنت کۆم کردۆتەوە. بەوهیوایە بتوانم لەگەڵ هێندێک شتی لەبیرچوو، لەداهاتوودا بەیارمەتی دۆستان و برادەران ئەو ئەرکە بچوکەش بەرێوە بەرم.

کـــــۆتـــایـــی.

برای بەڕێز و خۆشەویستم کاک سەعید کوێستانی ئەندامی کۆمیتەی شارستانی

مـــــەهـــابـــاد

ســـڵاوێکی گــەرم و بە تینتــان پێشکەش ــــی :

ئێستا کە ماوەی ساڵێک لە هاوکاری مان لە تەشکیلاتی مەهاباد تێپەڕ دەبێ و ئامادەی گرتنی کۆنفڕانسی شارستانین ، بە پێویستم زانی بەلە بەر چاوگرتنی هەموو زەحمەتەکان و تێکۆشانی بێ وچان و هەروەها بە بۆنەی ڕاستی و پاکی تان لــە کوتن و کردەوەدا ، پڕ بە دڵ سپاسی بکەم و بە حورمەتەوە پێوانەی دڵســـــۆزی و لێ هاتووی و تێکۆشە ریتان و ڕێز دانەم بۆ بیروباوەڕی پتەو و وەفاداریتان بــە حیزب و خەباتی حەق خوازانەی گەلی کورد ، ئومێدەوارم لە داهاتووش دا هــەر وا چالاکانە بۆ وەدی هێنانی دێموکراسی بۆ ئێران و خود مختاری بۆ کوردســتـــانـــی ئێران تێ بکۆشن و تا گەیشتن بە ئامانجانە بەرزەکانمان لە پێشــــوانی ڕێگای ڕزگاری و ســەرکەوتن ئاواتە خوازم .

ب‍ـراتان زانیـــــار
٢٧/٧/١٣٦٤

مــــەسئولی تــەشکیــلاتی مــــەهـــابـاد

The Political Bureau OF
The Kurdistan Democratic Party
OF Iran

دفتر سیاسی
حزب دمکرات کردستان ایران
دەفتەری سیاسی
حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران

Date: 1983/ 9 / 29 .
NO:

تاریخ ۱۳۶۰/۹/۲۹
شماره ۶۵۶۱/د ت

هاوڕێی بەڕێز کاک سەعید کویستانی

لەگەل سلاویکی شورشگیرانە

بەو هویەوە بە بەرپرسی کومیتەی شارستانی سەردەشت دیاری دەکریی • هیوادارین
هەموو تواناوزانست وئیمکاناتی خوتان بو ریك وپیك کردنی کاروباری تەشکیلاتی وخزمەت بە
ئامانجەکانی گەلی کورد : دیموکراسی بو ئیران وخودموختاری بو کوردستان دەکاربکەن•

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئیران

دەفتەری سیاسی

ڕوونووس بو :
بەڕیز کومیسیونی تەشکیلات
*کومیتەی شارستانی سەردەشت

بەڕێز کاک سەعید کوێستانی !

بە سڵاوێکی گەرم بیانەوە - لێکۆڵینەوەکەتان لە سەر دەرچی سەرەوشت و پێشنیار کردنەوەی شار لە ڕەخنە و ڕەچاوسەی دا هێنیدراوەتەوە و باسی لە سەر کرا .

بەگشتی لێکۆڵینەوەکەتان تا ڕادەیەکی و بەتەواوی ئەنزەرە گا ناتالە پراکتیکی و لەیەکەوە وەرگیرسراوەستان دەکەین . دیارە ئێمە هەرچی لە دەستمان بێت بۆ ئەوەیکە تێکی ئەوگا رەچێ - چیت نەکەین و لە دەڤی خۆی دا ئێوەش لە جێ رە یارەدەنێی بەڵام پێویستە بەهەندتان بگرن کە : بە داخەوە ئێستا ئەو ئێمکاناتەمان نیە - نیە تا بیبیخە لەبەر چاوی چۆک و چۆڵ و تەنیەمەنیەوە . ئێمە لە ئێش دا دە بێ لەم بارەوە خۆتان تەحەمول بکەن .... کە هەرێکین برانی خۆتان دە بێ !!

پێکەوە لەمە - هەروەک لە گۆمەندەوەی گۆمیتەی ناوەندی دا باس کرا ، خەستان تۆ بەحەڵیات فەسڵێکی نزە باشی نیە . زستان هەروەک تۆ هێزی دەوڵەت گرو گرفت پێک دێنێ ، جوڵانەوەی پێشمەرگەش تووشی نەهامەت دەکا . لە لایەکی دیکەش نابێ وەختی خەڵکی شار و شیمان لە بیرچێ کە شەکەتیش بەڵکی قورس بێ ، لە زستان دا زۆر تووشی نامەهەتی دەبن .

لە بەهارێش دا کە چەنگ لە شێن دە بێ و خۆشتار دەنەرەوەی پێشمەرگە و خەڵکی باشتر تێ ی دا موکینی دەبێ و ، بێگەلەوە لە بەر ڕەهەند و باران خنکاندنی هێزی هەوای دوژمن نەدەهاتمان نیە ، ئەوکارە دەکرێ ! .

هەر سەرکەوتووبن .

ماڵی گرک : سەعید . ل

٢٠ ، ١١ ، ١٩

بەڕێز کاک سەعید !

بە سڵاوێکی گەرم . لەسەر هەفتەنامەکەمان ڕوبارێکی تەشکیلاتی لە ڕۆژەکانی داهاتوودا بێتە دوا نامەی پرسیمان تۆ دەنوسی. بەڵام لێرە دە مەسئولیەت برایانە و لە نێوان خۆمان دا لە سەر چەند مەسەلەیەک دەدوێ دڵنیا بکەین :

١ - بە پێی خەبەر کە هێنراوە پاشتر نەبێ ، ژمارەیەک لە کادرەکانی پێشوو بە بێ یاسای پێشوو هات و چوی نەورۆزیان دە کرد بە بەهانەی خۆپارێزی ! تۆ نمونە کاک عبدالله احمدی کە چووە لە بەستەی حقیقی سوری لە ماڵی خزمان داوە چۆن چوە ؟ ئەگەر بە یاسای پێشوو بوە . چۆنە ؟ قەرارێکی شاراوەمان هەبوە ؟ ئەگەر بێ یاسای پێشوو چوە . چۆن هەروا لێی تێپەڕ دە کەن ؟

٢ - لەسەر هەفتەنامەکەمان لە ڕێکخستنی بەڕێگرای لەو دوایی دا نیشتمانیەکان هات و چوو دەکەن . لە بەرچاو خۆیان بەرچاو دانراوەکان زۆرتر ئێمە ناتوانین چاو لە سەرچاو داخەین . تۆ نمونە کاک کەریم عەزیز احمدی ! کە بەداخەوە پێشنیاری مردووەکەی کۆمیتەی ناوەندی لێ دەرکرا !! . ئێمە لەو تاریخەوە کادرەکانی حزب ناناسین و بە هیچ جۆر نابێ ئەگەر ڕۆژێک کەڕاوە کاری پێ بسپێرن . دەبێ ئێمە لای ئێمە هەر نازانین حزبایەتی چۆن حاڵی بوە ؟!!

٣ - شتێکی زۆرتر دەرخستنی خصوصی و دۆستانەی دیکە .. کاک مەلا محمد خزری هاتوو لە سەر پێشت . لەگەڵ تۆ بارمان .. پێم وایە کە سەرەدەستە کادری زۆرترە و پێویستی بە پەنجا کادری دیکە .... بەڵام ڕاستییەکەی ئەوەیە ئەوە بەهانە بوو .. پێم خۆش نیە دەهەڵدەبەزن لەو تۆن دارانەی کۆ ببنەوە ... هەر مەلا سمایل ..... بەس .. تۆ خۆشت هەفتەنامەکە ئەوە لە بەرچاو بگری باشترە . دیارە خۆت نەڵێم لە سەر خۆت شلێکم هەیە ... ئەگەرچی بڕیارە پێشنیار کردن تۆ تەنداعەتی کۆمیتەی ناوەندە کە بە خۆشییەوە هاوڵ بڕیاردرای لەگۆڕێ دانەبوو . لە پاشانیش مەسئولیەتی ناوچەیی زۆرترگرنگە ، دەکری سەرەدەستە و پشتیوانی دا بێ لەلایەن ئێمەوە و دەستان لە پشتی بە حادکاری دەنێن خۆشانی تۆ دەکەین .. بەڵام تۆ خۆت دەزانی هەر وەک باسی هەیە و باشترە لە خۆڕا بە هانەبە کەسی نەدەی .. هەری اعصابێکی تۆ خۆت سازنە کری ..

هەر خۆش بی .

سەعید نەبەل

٢٢/١/٩٤

٩٢/٢/٢٣

برای بەڕێز کاک سەعید !

بە سڵاوێکی گەرم - هەروەک ئاگادارن ئەوە لێرە لەلای بەهەوڵال و برادەرانی هێزی پێشەوەین . بەهاتنەوەی کاک محمود

مەلا ئەحمەدی بێ شەقڵاوەیی (ابوسرباز) .. ئاوتریکە تا ئێستا باش چووبێتەوە و هەروەک ئاگادارن ئەوە کە یان

لە نێوان خۆیان و ... نەوزانی دەنگ و ... و دۆستایەتیەکی درێژخایەنیان نا ! بەڵگەش ئەوە

بیانە رانی شیوعی لەوە بە لەگەڵ یەکێتی پێداچی ..

هەروەتی ئێمە دیارە تۆ خۆت باشتر دەزانی : ئیمپراتۆریەتی دۆستایەتی لەگەڵ برادەرانی شیوعی بە چۆنێک

کە هەست بەوە بکەن : ئێمە دۆستی واین وەک ... هەمیشە لە ... ب بکەن ...

بەم بۆنەوە قەرارە کۆبونەوەیەکی مەکتەبی سیاسی لەم دەوروبەرە بکەن . لای وەفدەکە ئێمە بۆ لێی ...

پێشیان باشە ئێستا ... یەکێتی راستەوخۆ . جا تۆ بە لای تۆوە بۆ خۆت ... تۆ کۆبونەوەکردن

پێی باشە ... تکایە ئەگەر هاتن زۆر زۆر یارمەتی و ئیحتیرامیان بکەن وەک میوان و دۆستی بەڕێز ..

تۆ کاک ... نووسی کەمی فەقەتێ باشیان ... لە ... هەرچی لەوەوە ... ئیمپراتۆر

و ... کەونی ... تۆیان ... ئەوە مەسەلەیەکی زۆر گرنگی سیاسییە ...

ببوورە ... هەر حەوا بە . بە بەیانی ... - برادەرانی کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی هاتنە

خزمەتمان .. تکایە ... یان ... زۆر سوپاست دەکەم .

براتان بە ... سەعید - ل

٤٤٤٤٧

براگیان ماکە سەعید :

ماکە سەرەم گەرم ئاوری نامەکەی تۆی هێنا . نامەکەی تۆ دوکتۆرێتیت نووسیبوو خوێندمەوە .
هیچ تێک لەوە دانەمار وەرنووسم لەیست زەقدە دمانەوی . تۆیە وا تۆرە بوی سەبێ دەلیل ! وەرەوکی
ها ماکە گیان ـ هەڵە دەبینی ئەوەی هیچ دەلیلیک بۆ تۆرە نووسیتانێنم . ولوبا بوشە تۆ
زەقد مادە کەی دمانەوی . ئەوانەی شێوەی کاری تۆشیان پێ خۆشی نەرتی درۆ دەدەن
دەکەن وقسەو باسی ناراست ملاوە دە کەنەوە . بەداخەوە لەو کارەدا ولوبایە هێشتە تێر
سەرکەوتن وتوانیویانە تۆ ناڕەحەت بکەن :
لە ماکێتێکدا ، دەمەوێت بە چەندی بە زمان بکەم وتەکو بە بێتوێسی دەزانی ، با بە کورتی
ڕەهێستی بۆت بنووسم :
١ ـ دەقتەری سیاسی بە تێکڕای و ماکە دوکتۆر و ئەمی بە ناسەتی ، بەکاری تۆش کاری
دەکەی و بە بەهاوی هێز و دەسەلاتمانە دەستبەرداست لێ دەکەین . لەوە باشترە بە بەهلوی دلنیا
بی بی . ئێمە و تەنیا یەتی ئەمن شکۆر بە غەریبی شەدەوای بە ڕاستگاری دەمکرت . بەلام ئێستا بە
نەمادی بە هاوکاری جەنابت ش ناری دەکەم و دەستبەرداستی لێ دەکەم . هێشتێک لە دوو زوو دوزنی
پێکارانت وە دەر ناوە و پال وەلا ناو . کاریکی زۆر باشت کردووە و هەروا ئەوەی بە جێماو
بەلام ڕایە خۆشە و دەر کراوانە هەر وا دەستلە سەر دەست دانانێن !! جا ئەتۆ کاری خۆت بکە و
گوێ مەدە بەم .
٢ ـ کۆمسیۆنی تەشکیلاتی ئێمەش . من بەش دەبینم لەکەی نەخەیری یەکەسی ئەر کە
لە کۆمسیۆنی تەشکیلات دابڕاندا .. ئەوەی خۆشم نیسبەت بە جەنابت لەسەرەوە هەر زکرد . ها
نازانم کۆمسیۆنی تەشکیلاتی بیلان گرتوی جەنابت کێیە ؟ ١١٤

بڕیارەکانی کۆبوونەوەی چوارەمی کۆمیتەی ناوەندی ح. د. ک. ئ

کۆبوونەوەی چوارەمی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران ڕۆژی چوارشەممە ٢٥ی جۆزەردانی ١٣٦٢ بە بەشداری ئەندامانی ئەسڵی کۆمیتەی ناوەندی پێک هات. لە سەرەتای کۆبوونەوەدا بە ڕێزگرتن لە گیانی پاکی شەهیدانی ڕێگای ئەمانجی ئازادی بۆ دەقیقەیەک بێ دەنگی ڕاگیرا. پاشان کۆبوونەوە بە کاری ڕەسمی خۆی دەستی پێ کرد و لە ماوەی شەش ڕۆژدا ڕەوشی سیاسی ئێران و کوردستان، بە تایبەتی وەزعی ئێستای بزووتنەوەی میللی - دێموکراتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران هێنایە ژێر باس و لێکۆڵینەوە و ئەم بڕیارانەی خوارەوەی دا :

١- لە لای زۆری هەوڵ دەدرێ بۆ ئەوەی کە شوڕا، وەک ئۆرگانێکی نوێنەرایەتی ئۆپۆزیسیۆن بە سەنەد بگا. بۆ ئەم مەبەستە لەگەڵ هەموو حیزبەکانی نێو شوڕا کە ئامادەییان هەیە، هاوکاری بکری. ئەگەر هەموو هەوڵ و تێکۆشانی ئێمە لەو بابەتەوە سەر نەگرێ، حیزب کارێکی وا ناکا کە لە شوڕا جیا بێتەوە. هەر وەها تێکۆشین کە باشتر و پتر لە شوڕا، بتوانێ جەبهەیەکی یەکگرتووی دیکە لە حیزبان پێک بێنی. ڕەوانکی سەنەد و مەعقوول بە نامەی شوڕا بەرپێتەوە کە لەودا ئیشارە بە ناسینی مۆجاهیدین بکری.

٢- بۆ نزیک بوونەوە لە کۆمەڵە و بە شێوازی کردنیان لە مەسئولیەتی جودایانەوەی کوردستان، هەوڵ بدری. بە ئەوەی چەند تێکۆشەر و بەرپرسی حیزبی بیانوو و واقعییەتی پاراستنی ئەو دوو حیزبە لە نێو کۆمەڵی کوردەواری دا وە بەرچاو بگیری. هەر وەها تێکۆشین کە لایەنی هەڵەی خۆیان لەگەڵ ئێمە ئاگادار بکەین.

٣- لەگەڵ ئەو حیزبە چەپانەی ئێران کە لە کوردستان ڕان، بە نیسبەتی ڕادەی هاوکارییان لەگەڵ جوولانەوەی میللی - دێموکراتی گەلی کورد و هەڵوێستیان بەرامبەر حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران هاوکاری بکەین.

٤- ڕاگەیاندنی دەفتەری سیاسی لە سەر تۆڕەی بێ گیان، لە لایەن کۆمیتەی ناوەندییەوە تەئیید کرا.

٥- سازمانی خەبات، بە ڕەسمی ناناسرێ و ناوێشی لە ڕادیۆ نا خوێندرێتەوە.

٦- دەفتەری بە چیدی هەوڵ بدا لەگەڵ وڵاتانی سۆسیالیستی و هەر وەها لەگەڵ ئەنتەرناسیۆنالی سۆسیالیستی پێوەندییان بە هێز تر بکا.

٧- کۆمیتەی ناوەندی پاش گوێ گرتن لە ڕاپۆرت، بڕیاری دا تا کۆنگرەی داهاتوومان کە لە کۆبوونەوەدا پەسند کراوە، ببێتە دەستوورالعەمەلی کۆمیتەی شارستان و حیزبەکان.

٨- کۆنگرەی شەشەم تا زستانی ١٣٦٢ بگیرێ. بۆ ئەو مەبەستە کۆمیتەی ئامادە کردنی کۆنگرەی شەشەم لە دوکتور قاسملوو، دوکتور سەعید و مووسەوی پێک هات.

٩- پاسەوانی کادری پێشمەرگە زیاد بکرێ.

١٠- ناوی "حیزبی تایبەتی" گۆڕا بە "هێزی شەهید قاسملوو". بڕیار درا بە هاتنی پێشمەرگە بە بونی هێزی شەهیدە ئارەتەبلیغات بکرێ.

١١- هەموو هێزێک ١٠٪ی پێشمەرگەکانی بدا بە دەفتەری سیاسی.

١٢- هەموو ئەو ڕۆژنامە و گۆوارانەی وەک ئۆرگانی کۆمیتەکانی شارستان دەردەچن، ڕابگیرێن و هەوڵ بدرێ ڕۆژنامەی کوردستان و نامیلکەی تێکۆشەر باشتر دەربچن و جگە لەوانیش بڵاوکراوەیەکی ناوەندی تایبەتی پێشمەرگە دەربکرێ و ئەوانیش بڵاوکراوەیە. بۆ هەر یەکی بڵاو بکرێتەوە.

نهێنی

((تەنیا بۆ ئەندامانی کۆمیتەی ناوەندی))

١٠٥٩
٦٢/١٢/٥

هاوڕێی بەڕێز کاک سەعید تورشیانی

لەگەڵ سڵاوێکی شۆڕشگێڕانە

بەم هۆیەوە بەدەربڕینی بیرەوەرییەکانی مەدرەسەیەتی دیاری دەکریسی .

هیوادارین هەموو تواناو زانست و ئیمکاناتی خۆت بۆ یەکلاییکردنی کاروباری بیرەوەرییەکانی دەورەوە وخزمەت بەئامانجەکانی خەڵکی کوردستان؛ دیموکراسی بۆ ئێران و خودموختاری بۆ کوردستان تەرخان بکەی.

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران
کومیتەی ناوەندی

٦٢/١٢/٥

ڕوونووس بۆ:
١- کومیتەنارستان
٢- هێزی

١٣٦٢/٥/٩

برای بەڕێز کاک سەعید !

پاش سڵاوێکی گەرم.

نامەکانت گەیشت. زۆر سوپاس. پاش مەشوەرەت

لەگەڵ برادەرانی حاضر لە سەر ئەو بڕیارە کە ڕۆژی شەممە ١٢ی مورداد

گەلاوێژ سەعاتی دەی بەیانی لە دەفتەری کۆڕ ببینین دە. تکایە حسێنیش

لەگەڵ خۆتان بێنن.

زۆر سڵاو.

ع - ...

١٧ / ٢ / ١٩٤٢

برای بەڕێزم کاکە حەمە!
پاش سڵاو و دیاری گەرمی برایانە.

نامەکەت گەیشت و زۆر دڵخۆش بووم. دیارە لەو تەقلیدی زۆر قەدیمی پیسبەوە
پەسەندیشان دابوو کە دەگەڕێتەوە سەر حیزبەکەمان و شەخسیەتی تایبەتی.
زۆر زەحمەت، ئێستا چارەنووسی حیزبی توودەی پێی خۆشە. من پێم ناخۆشە
پەلامار هەمەوە هاکە لە ئەفلاطوونیان دە فتەری سیاسی دا بە توودە سیاسەتی دەوەر
لە نووسراوی ئاگای هەمە نە دەوە. هێشتا دوو شتانی دا دەستپێکردنی نووسراوی
سیاسی بەستی بە ترزکا، لەوانە قەرەکەری دا هەر قەدرێکی زبان دەبێ.
هیوام وەهایە حیزبی شیوعی هەر لەسەر بەسیاسەتی نووسراوی خۆی بڕوا....
زۆر سڵاوم هەیە بۆ هەموو برادەران و دادام بە سەرکەوتنتان....

برادەرانی دەفتەرگشتیان سڵاویان هەیە.

براکت

١١٥٢

١٣٦٣/٦/٢٢

بۆ برای بەڕێز کاک سەعید کوێستانی

لەپاش سڵاوی شۆڕشگێرانە

لەبەر وەزعی کاروباری پەیوەندییەکانی دەرەوە لە جێگای تێکۆشانی ئێوە بڕیارمان دا کاک حەمە خانی مروەتی لە جێگای تۆ دابنێین • تکایە کارەکان تەحویلی ناوبراو بدە • ئەو برادەرە بە هەموو هاوکارەکانت بناسێنە •

بەمجۆرە لە زەحمەت و تێکۆشانی تۆ لە چەند مانگی ڕابردوودا سوپاس دەکەین و داوات لێدەکەین بۆ دیاری کردنی کاری داهاتووت خۆت بە کومیسیۆنی تەشکیلات بناسێنی •

[redacted]

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

دەفتەری سیاسی

وێنە بۆ :

- کاک حەمە خانی مروەتی بۆ تەحویل و تحول
- کومیسیۆنی تەشکیلات بۆ ئاگاداری
- کومیسیۆنی مالی بۆ ئاگاداری
- پایەکانی

بەڕێز کاک سەعید کوێستانی

سڵاوێکی شۆڕشگێڕانە

لەلایەن کۆمیسیۆنی تەشکیلاتەوە بە عەرزت ئەگەیەنین لەگەڵ هەموو ئەوانی تر
(کادرە پێشمەرگەکان) کە لە کاربەدەستی گرتنەکانی ئەوڕۆ بەراوەرد کراون ...) داپسێشتران قسەیان
و دەفتەرەکان بە یەکێکی تر ڕەوان بکەنەوە و لیستێکی تری هەموانیش ڕەوان بکەنەوە لە کاتی دیاری کراودا و
پاش ئەو کاتە دیاری کراوە ئاشکرا بکرێت بەڵام وەک ئەندامێکی حیزب بمێنەوە و پاشان چ کەسانێکی کارا
وتنەوەی بە کۆمیسیۆنی تەشکیلات رابگەیەنەوە .

کۆمیسیۆنی تەشکیلات

٢٤/٩/٦٢

هاوڕێی بەڕێز کاک سەعید کوێستانی :

سلاو ! هیوا دارم خۆش و بەختەوەر بی ، بەرای بەڕێز پێویستە لەگەڵ هەموو ئەو هاوڕێیانەی کە لە کارێزە یان سەقزە و دەوروبەری ئێوە دانیشتوون قسە بکەن ، هۆی دانیشتنیان ، سەر بە کام کۆمیتە شارستانن ، ئامادەگی کاریان هەیە یان نا ؟ چەکیان لە لایە یان نا ؟ بە کورتی هەر شتێکی کە پەیوەندی بەم هاوڕێیانەوە هەیە بۆ کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی ڕوون کەنەوە ، دیارە ئەم مەئموورییەتە ئەو کەسانە ناگرێتەوە کە لە حیزب دەرکراون .

٦٣/١٠/١١

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

«بەشی قەزایی»

بەڕێز کاک سەعید کوێستانی

پاش سڵاو

هاوڕێ [illegible] نووسراوە [illegible] محەممەد [illegible] ڕەوانە

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

کۆمیسیۆنی کۆمەڵایەتی

کمیسیون اجتماعی

حزب دمکرات کردستان ایران

بەشی قەزایی

بەرهەمەکانی نووسەر کە تائێستا بڵاو کراونەوە بریتین لە:

* - بەرەو قەندیل .
* - گەشتو پرسیار .
* - یەکگرتنەوە .
* - بەربەرەکانی .
* - هەڵگورد پێشمەرگەیە .
* - دیاری ، هەڵ بەست .
* - لە هەرشتێ مشتێ .
* - ژوان .
* - ئاورێک، لەبەسەرهاتی خۆم ورووداوەکانی نێوح د ک ا

LOOKING BACK IN TIME

Recapture Those Memories
Of involvement With The
K, D , P , I

I S B N, 91 - 630 - 4077 - 8

1996 KAVEH SAID

LOOKING BACK IN TIME

Recapture Those Memories
Of involvement With The
K, D , P , I

1996

Said kaveh